

ရွှေတိဂုံကြီး

စောင်းဝင်သူ

ထန်လှိုင်

သီလိမ္မာထင်

ဦးအောင်သန်းထွန်း(ပရာ)

ဦးအောင်(မဟာဂီတ)

ဦးသက်ထွန်း(အငြိမ်းအေးသာယာရေးကြီး)

ဦးအေးဖျံ(မဟာဂီတ)

ဦးအောင်အေး

ခေါင်တေးကြိုင်လှိုင်

စတုဂံသန်းမြင့်(အိမ်စော်)

သုန္ဒရီ

သုတဘဏ် စာတမ်းများ (၅)

BURMESE
CLASSIC
.COM

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သုတဘဏ်စာတမ်းများ - ၄

BURMESE
CLASSIC

ရွှေဘိုပိပိကြီး၊ မောင်ဝင့်သူ၊ ထန်လှိုင်၊ သိပ္ပံမှူးတင်၊ ဦးအောင်သန်းထွန်း (မုံရွာ)၊
ဦးဘသန်း (မဟာဝိဇ္ဇာ)၊ ဦးသက်ထွန်း (အငြိမ်းစား သံအမတ်ကြီး)၊
ဦးအေးချို (မဟာဝိဇ္ဇာ)၊ ဦးကျော်အေး၊ ဒေါက်တာမြင့်လှိုင်၊
ကျော်သန်းမြင့် (ပန်းမော်)၊ သူရဇော်။

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

- ◆ ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး ခိုအရေး
- ◆ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး ခိုအရေး
- ◆ အချွန်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ခိုအရေး

မြည်သူ့သဘောထား

- ၁။ ပြည်ပအားကိုး ပုသိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ
- ၂။ နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ
- ၃။ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ
- ၄။ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား တိုက်ခိုက်နှိမ်နင်းပစ်ပယ်ရေးအတွက် သတ်မှတ်ချေပေးကြ

နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် (၄) ဂုဏ်

- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်း သာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး
- အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံး ညီညွတ်ရေး
- နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေး ဦးတည်ချက် (၄) ဂုဏ်

- စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဝေဖန်ကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်း ပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေး ဦးတည်ချက် (၄) ဂုဏ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ ပြင်ပေးရေး
- အဖိုးတန်၊ တတိဂုဏ် မြှုပ်နှံရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများ မပျောက်ဖျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- နှိုးဆော်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- ဘယ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည် မြင့်မားရေး

ပထမအကြိမ်၊ ဇွန်လ၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်။

ပုံနှိပ်-ထုတ်ဝေ

မြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း အမှတ် ၅၂၉-၅၃၀ ကုန်သည်လမ်း၊ စာပေဓိမာန် စာတိုက်၊ ပျဉ်းမောင်လှိုင် (မောင်ဆွေငယ်) က ပုံနှိပ်သူမှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၇၄၉၂) ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍ မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၉၁၁) ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ စတုတ္ထအကြိမ် ညီလာခံတွင် ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ်များအား ဝေငှရန်အတွက် မြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်းက ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

အမှာစာ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့သည် စာရေးလိုသူများ၊ ဗဟုသုတ ရှာလိုသူများအကျိုးငှာ သုတဘဏ် စာတမ်းဖတ်ပွဲများကို လစဉ်၊ လခြား အဆင်ပြေသော စနေနေ့ နေ့လယ်ပိုင်းများတွင် ကျင်းပ ပေးခဲ့ပါသည်။ ဟောပြောသူများမှာ သက်ဆိုင်ရာ ပညာရပ်နယ်ပယ်တွင် လေ့လာတတ်သိသူများဖြစ်၍ ထိုပညာရှင်သိရှိထားသော ဘာသာရပ်မှ သိလိုသောအချက်များကို ဟောပြောပွဲ တက်ရောက်သူတို့ တက်ရောက် နားထောင်ပြီး သိလိုသော မေးခွန်းများရှိပါက မေးမြန်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

သုတဘဏ်စာတမ်းဖတ်ပွဲ အစဉ်အလာကို ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ စတင် ခဲ့ရာ ယခုအခါ သက်တမ်းအားဖြင့် လေးနှစ်မျှ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ကြာမြင့်သော ကာလအတွင်း တင်ပြခဲ့သော စာတမ်းပေါင်း သုံးတွဲမျှရှိရာ စာတမ်း ၂၄ စောင်ကို အုပ်တွဲများခွဲ၍ အတွဲ ၁၊ ၂၊ ၃ ဟူ၍ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအတွဲမှာ အတွဲ-၄ ဖြစ်၍ စာတမ်း ပေါင်း ၁၂ စောင်ကို စုပေါင်း၍ တင်ပြပါသည်။

သုတဘဏ် စာတမ်းဖတ်ပွဲကို ကူညီ၍ ဟောပြောကြသူများတွင် စာရေးဆရာများ အဓိက ပါဝင်၍ တက္ကသိုလ်မှ ဆရာများ၊ အငြိမ်းစား သံအမတ်ကြီးများ၊ စာပေဆုရ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ စာကြည့်တိုက်မှူးများ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ ဘာသာပြန်ဆရာများ၊ ကဗျာဆရာ များ၊ အမျိုးသမီးပညာရှင်များ၊ ဥပဒေရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ စီးပွား စွမ်းဆောင်ရှင်များ၊ သမိုင်းဆရာများ၊ တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်များ စသည်ဖြင့် သက်မွေးမှု နယ်ပယ်အရပ်ရပ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်ကြပါသည်။ သို့တိုင်အောင် ပညာနယ်အားဖြင့် မစုံလင်သေးပါ။ ရှေ့အဖို့ ဖော်ကြား မည့် စာတမ်းများတွင် စာရေးဆရာတို့ ကွန်ပျူတာ သုံးစွဲနည်း၊ ဒေသန္တရ

ခရီးသွား အတွေ့အကြုံ။ စာတည်းလုပ်ငန်း စသည်တို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းရန် လျာထားချက်ရှိပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် စုပေါင်း ဖော်ပြရာ၌ မပါဝင်သော စာတမ်းတစ်ခု မှာ သမိုင်းဆရာမ ဒေါ်ကြွန်း၏ “ကျမ်းသုတေသနပြုခြင်း” အမည်ဖြင့် ဖတ်ကြားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းစာတမ်းကို ဖတ်ကြားရေး အတွက် ဆရာမကြီး ဒေါ်ကြွန်းအား မှတ္တရပ်ခံရသည်မှာ အကြောင်း တစ်ခု ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအကြောင်းမှာ ဘာအုပ်စာမူများ၊ ပြိုင်ပွဲဝင်စာအုပ် များတွင် စာအုပ်ပုံစံပြုစုရေးသားကြခြင်းနှင့် စာအုပ်ဖြစ်ရန် စာမူများကို ပြိုင်ပွဲဝင်ကြရာ၌ ဘာသာရပ်ရွေးချယ်မှု၊ အကြောင်းအရာ စုစည်းမှုနှင့် စာအုပ်ဖွဲ့စည်းမှုတို့အပြင် စာပေအကျိုးအကား ကျမ်းစာရင်း ဖော်ပြမှု တို့၌ ယခုထက်ပို၍ နည်းစနစ်ကျနမှုရှိကြရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘော ရကြပါသဖြင့် ဆရာမကြီး၏ အတွေ့အကြုံကို စံနမူနာပြုရန် ဖြစ်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ဖတ်ကြားသော စာတမ်းကိုပင် ပြည့်စုံအောင် တိုးချဲ့ လျက် သီးခြားစာအုပ်ငယ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်း အဖွဲ့က ထုတ်ဝေပါသည်။

ယင်းစာအုပ်ငယ်ကို ၂၀၀၆ ခု ဇူလိုင်လဆန်းတွင် ကျင်းပ ပြုလုပ် သော စတုတ္ထအကြိမ် စာပေညီလာခံ၌ စတင် ဝေငှပြီး အဖွဲ့ဝင်များသို့ ဖြန့်ချိရန် ဖြစ်ပါသည်။

သုတတဏှိစာတမ်းဖတ်ပွဲများသည် ပညာခေတ်၌ တစ်သက်တာ ပညာရေးကို ကူညီသောအားဖြင့် အဖွဲ့က ကျင်းပခြင်းဖြစ်ရာ မြန်မာ နိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က ဤအစဉ်အလာကို ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်သွားရန် ကြံရွယ်ပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

မျိုးသန်း (မောင်ဆုရှင်)
အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
ဟောပြောဆွေးနွေးလေ့လာရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၈ ရက်။

၁	ဆရာနှင့် ပေစာထုပ်ကြိုးပေါ်မှ ဆုတောင်းစာများ	၁
	ဇွန်လိမ္မော်ကြီး	
၂	ဘာသာပြန် ကိုယ်တွေ့ပြဿနာများ	၁၉
	မောင်ဝင်းသူ	
၃	တိမ်ညိုပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသော မြန်မာ့ဖက်ဝန်းလှီးပညာ	၅၁
	ထန်လှိုင်	
၄	သူထုထိပ်မဂ္ဂဇင်း ၂၅ နှစ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများ	၇၅
	သိပ္ပံမှူးတင်	
၅	တမ်းဝန်မင်းကြီး - သူ့ဘဝ၊ သူ့စာပေ	၉၄
	ဦးအောင်သန်းထွန်း (မုံရွာ)	
၆	ကျွန်တော်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာ ဝင်ပါခရီး	၁၂၉
	ဦးဘသန်း (မဟာဝိဇ္ဇာ)	
၇	အန်ကိုဝပ်ခရီး - ၁၉၅၅ နှင့် ၂၀၀၅	၁၆၅
	ဦးသက်ထွန်း (အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး)	
၈	၁၈၈၅ ခုနှစ်အထိ မြန်မာအက္ခရာနှင့် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သောစာအုပ်များ (အပိုင်း-၂)	၁၇၃
	ဦးအေးချို (မဟာဝိဇ္ဇာ)	
၉	မူပိုင်ခွင့် ပြဿနာများနှင့် ဥပဒေအမြင်	၂၃၅
	ဦးကျော်အေး	
၁၀	မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်	၂၉၁
	ဒေါက်တာမြင့်လှိုင်	
၁၁	သမိုင်းဖြစ်စဉ်ထဲက စစ်ပြီးခေတ် အမျိုးသမီးရေးရာ	၃၃၇
	ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ	
	ကျော်သန်းမြင့် (ဗန်းမော်)	
၁၂	အချိုးကဗျာ	၃၅၅
	သူရစော်	

www.burmeseclassic.com

ပေစာနှင့် ပေစာထုပ်ကြိုးပေါ်မှ
ဆုတောင်းစာများ

စာတမ်းရှင် - ရွှေဘိုမိမိကြီး

စာတမ်းရှင် ရွှေဘိုမိမိကြီး ၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ရှေ့နေဦးသူ၊ အမိ ကျောင်းဆရာမ ဒေါ်သန်းတင်တို့မှ
၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မြောင်းမြို့၌
မွေးဖွားခဲ့သည်။

မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်များတွင် ဆောင်းပါးပေါင်း ၁၅၀ ခန့် ရေးသား
ခဲ့သည်။ စာပေဗိမာန်မှ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် “ပင်းလက်ပါး အတ္ထုပ္ပတ္တိ”
နှင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် “လှေသင်းအတွင်းပန်မင်း ဦးရွှေမောင် အတ္ထုပ္ပတ္တိ”
စာအုပ်များ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် စာပေဗိမာန်စာမူဆုပြိုင်ပွဲတွင်
“ဗုဒ္ဓဝင် နေရာတော်နှစ်ဆယ် ဘုရားပူးမှတ်တမ်း” စာမူဖြင့် စာပဒေသာ
တတိယဆုရရှိသည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် မန္တလေး ကြီးပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်မှ
“ရွှေရည်မင်းစံ ဆောင်းပါးများ” ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၉၁ ခုနှစ် စာပေဗိမာန်စာမူဆုပြိုင်ပွဲတွင် “ပေစာထုပ်ကြိုးမှ
ဆုတောင်းစာများ” စာမူဖြင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ
စာပေ ပထမဆု ရရှိခဲ့ပြီး ယင်းစာအုပ်ဖြင့်ပင် ၁၉၉၃ ခုနှစ်အတွက်
အ. ချီးသားစာပေဆု ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ပခုက္ကူဦးအိုးဖေစာပေဆုကို
“ကုန်းဘောင်ဖြူဝန်းမိုး” ကျမ်းစာပေဖြင့် တတိယဆုရရှိခဲ့သည်။

ယခုအခါ F-၄၁၊ ရွှေစံပယ် (၃) လမ်း၊ FMI City တွင်
နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

အမည်ရင်းမှာ ဒေါ်မိမိကြီး ဖြစ်သည်။

ပေစာနှင့် ပေစာထုပ်ကြိုးပေါ်မှ ဆုတောင်းစာများ

စာတမ်းရှင် - ရွှေဘိုမိမိကြီး

ဆေးစားအပ်သော စာပေပညာရှင် ပရိသတ်ကြီးရှင် -

ယခု ကျွန်မ ဖတ်ကြားမည့်စာကမ်းမှာ မြန်မာစာပေ ဂန္ထဝင်၏
အခြေခံအုတ်မြစ် အစစ်ဖြစ်သော “ပေစာနှင့် ပေစာထုပ်ကြိုးပေါ်မှ
ဆုတောင်းစာများ” ဖြစ်ပါသည်။

ပေစာကို လူတိုင်းသိသော်ငြား ပေစာထုပ်ကြိုးပေါ်မှ ဆုတောင်းစာ၊
စာညည်းကြိုး၊ စာထုပ်ကြိုး ဆိုသည်များကို မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာ
ထူထောင်ရေးအဖွဲ့ရှေ့ဟောင်းစာပေကို ပညာရပ်အနေဖြင့် သင်ကြား
နေသူ၊ ဝါသနာအလျောက် လေ့လာဖူးသူများအပ ကျန်တဲ့ လူငယ်
ထူထောင်ရေးအဖွဲ့က ဘယ်လိုဟာ၊ ဘယ်လိုပစ္စည်းဆိုတာ မသိကြတော့ဟု
ထင်မိပါသည်။ သို့ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းမှာ ယနေ့ခေတ်တွင် စာထုပ်
ကြိုးကို တွေ့မြင်နိုင်ဖို့ အခွင့်အလမ်း မရှိတော့သောကြောင့် ဖြစ်နိုင်
ပါသည်။ ယင်းစာထုပ်ကြိုးကို ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်များနှင့်
ဓမ္မေခေတ် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ရှိတတ်သော စာတိုက်ဘီရို ခေါ်
သစ်တလား ခေါ် ပေစာထုပ်များ ထည့်ထားသည့် လေးဘီးတပ် မှန်စီ
ရွှေချ သေတ္တာကြီးများတွင်သာ တွေ့နိုင်ပါသည်။

www.burmeseclassic.com

ပေစာထုပ်ကြီး ဆိုသည်မှာ မြန်မာတိုင်း သိသင့်သိထိုက်သော မြန်မာစာပေဆိုင်ရာ ပစ္စည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ပေစာထုပ်ကို စည်းနှောင် ရသော လက်ရက်ကြိုးပြားကလေးဖြစ်သည်။ အရွယ်ပမာဏမှာ သေးငယ် သည်။ သေးငယ်သည်ဟူ၍ အလေးမမူ၊ ပမာမခန့် သဘောထားထိုက် သော ပစ္စည်းမျိုးကား မဟုတ်ချေ။ ကျမ်းစာပေစာထုပ်ဟူသမျှ သူမပါလျှင် မပြီးသော အရေးပါသောပစ္စည်း ဖြစ်ပါသည်။ “အတိတ်သည် ကျွန်ုပ် တို့၏အုတ်မြစ်” ဆိုသောစကားကဲ့သို့ ပေစာသည် မြန်မာစာပေ၏ အရင်းခံအုတ်မြစ် အစစ်ဖြစ်သည်။

“ပေ” ဆိုသည်မှာ ပေပင်၏ အရွက်ဖြစ်ပြီး “စာ” ဆိုသည်မှာ အက္ခရာစာလုံးဖြင့် ရေးထားသည့် စကားသင်္ကေတဖြစ်ပါသည်။ ပေရွက် ပေါ်တွင် ရေးထားသည့်အတွက် ပေစာဟုခေါ်သည်။ ပေရွက်ကဲ့သို့ ထန်းရွက်ပေါ်တွင် ရေးလျှင်လည်း ပေစာဟုသာ ခေါ်ကြသည်။ ယနေ့ ခေတ်တွင် စက္ကူပေါ် ရိုက်နှိပ်ထားသော စာအုပ်များကိုလည်း စက္ကူစာဟု မခေါ်ကြပါ။ ပေစာ၊ စာပေဟုသာ သုံးနှုန်းကြသည်။ ပေစာနှင့် စာပေ ဆိုသည် ဘယ်ခေတ်မှာမှ မတိမ်ကောသော နှစ်လုံးတွဲ ခွဲမရ ဝေါဟာရ ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းစွာပြုပြင် စီမံထားသော ပေရွက်ပေါ်တွင် ကညစ် ဖြင့် ခြစ်၍ ရေးထားသော ယင်းပေစာကို မည်သည့်ခေတ်၊ မည်သည့် ကာလမှ စတင်သုံးစွဲလာကြောင်း စူးစမ်းကြည့်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် မုံရွေးဆရာတော်ဘုရား ရေးသားပြုစုတော်မူသော “ဥတိန္ဒယျံ” မှာ ပါဝင်သည့် စာတစ်ပိုဒ်ကို ကိုးကားပြောပါရစေ။

“ဘုရားသာသနာ၊ လေးရာမက၊ ငါးဆယ်မျှ၊ ဝဋ္ဋဂါမဏိ၊ မင်းကြီးလက်ထက်၊ ထွန်းတက် ဘုန်းရောင်၊ ရွှေတောင်အင်ချ၊ စက်နှယ်ရှုသာ၊ သောဏမည်ထူး၊ အမျိုးပြုဆောင်၊ သောင်သီဟိုဠ် ပေါ်၊ ထေရ်ကျော်ငါးရာ၊ ရဟန္တာဝသီ၊ သမ္ဘိဒါဉာဏ်ရ၊ သံဃိန္ဒတို့၊ ဘုရားမိန့်ရွတ်၊ ပိဋကတ်ကို၊ မွတ်မွတ်ဖြူဖွေး၊ ပေထက်ရေး၍၊ လေးဆေးကြပ်မတ်၊ အထပ်တစ်ရာ၊ တည်းဖြတ်ပါလည်း၊ အက္ခရာ ပုဒ်သွေး၊ မှားယွင်းသေးရှင်”

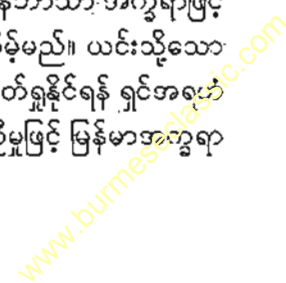
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

တု ဖော်ပြပါရှိသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် သီဟိုဠ် (ယခု သီရိလင်္ကာ) နိုင်ငံတွင် တွင်းပုခဲလေသော စတုတ္ထ သင်္ဂါယနာတင်ပွဲတော်ကြီး၌ ပိဋကတ်တော် များကို ပေရွက်ပေါ်မှာရေးခြင်း၊ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ကပင် သီဟိုဠ်၌ ပေစာခြစ် ရေးသားခြင်း အသုံးများနေပြီဖြစ်ကြောင်း ယူဆနိုင်ပါပြီ။

ထိုသည့်နောက် ပိဋကတ်တော် ပေစာများသည် သီဟိုဠ်နိုင်ငံမှ မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်း မွန်တို့ဌာနီ ရာမည ခေါ် သုဝဏ္ဏဘုံမိ သထုံပြည်၊ တံသာဝတီဒေသများသို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ သီဟိုဠ်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ထေရ်အရှင်ရဟန်းများက ပင်လယ်ပြင်ကို ဖြတ်သန်းကာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အရောက် ဆောင်ကြဉ်းလာကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တံသာဝတီ မွန်မင်း သတ်မှတ်ဆင့် ယင်းပိဋကတ်တော်များသည် ပုဂံပြည် ရှင်အနော်ရထာ ဇင်းကြီးက တခမ်းတနား ပင့်ဆောင်လာပါသည်ကို အများအသိပင် ဖြစ်ပါသည်။

သီဟိုဠ်သားတို့ထံမှ မြန်မာများက နည်းစနစ်ယူပြီး ပေစာရေး ခဲ့ကြောင်း မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

သီဟိုဠ်က ပေစာရေးနည်းစနစ်ကို နည်းခံ အတုယူ ရေးသား ခြင်းကား ဟုတ်ပါပြီ။ သို့တစေ ဘယ်လိုအက္ခရာစာလုံးနှင့် သုံးစွဲရေးသား သလဲ ဆိုသည်ကို ဆင်ခြင်စူးစမ်းဦးမှ ဖြစ်ပါမည်။ ရေးစရာ ပေပင်၊ ထန်းပင်များကတော့ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံမှာ ပေါ့ပြီးသား အဆင်သင့်ရှိနေ ပါ၏။ ပိဋကတ်တော်များ ပုဂံသို့ ရောက်လာသောအခါ သက္ကတဘာသာ၊ ပါဠိဘာသာ အက္ခရာများဖြင့် ရေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ သက္ကတဘာသာ၊ ပါဠိဘာသာ ဆိုသည်ကလည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံတောင်ပိုင်း နာဂရီအက္ခရာမှ ဆင်းသက်လာသည်ဟု ပညာရှင်များ အဆိုအမိန့်ပြုကြခြင်းကို မှတ်သား ဖူးပါသည်။ ထို့အပြင် ပိဋကတ်တော်များသည် မွန်တို့ဌာနီ ရာမညတိုင်းမှ တစ်ဆင့် ပင့်ဆောင်လာသည်ဖြစ်သောကြောင့် မွန်ဘာသာ အက္ခရာဖြင့် ရေးသားထားသည်များလည်း ပါကောင်းပါပေလိမ့်မည်။ ယင်းသို့သော ပိဋကတ်တော်စာများကို မြန်မာအများ လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ရန် ရှင်အရဟံ နှင့် သီဟိုဠ်ရဟန်းကြီးများ နည်းပေးလမ်းပြ ကူညီမှုဖြင့် မြန်မာအက္ခရာ

စာလုံးကို တီထွင်ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ယနေ့ ကျွန်မတို့ ဖတ်နေကြသော စာလုံးပုံ မဟုတ်ပါ။ လေးထောင့်ပုံစံလှိဖြစ်၍ ပုဂံခေတ်လုံးကျောက်စာချပ်ကြီးများပေါ်တွင် တွေ့ရသည့် အက္ခရာမျိုး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အတိအကျ မပြောနိုင်ပါ။ ခန့်မှန်းချက်သာဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်မသည် သုတေသီပညာရှင် မဟုတ်ပါ။ ဝါသနာအလျောက် ပညာရှာသူသာဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပါရစေ။ ဆိုခဲ့သော ကျောက်စာများသည် ရှေးခေတ်ဟောင်း ကျလေလေ အဖတ်ရခက်လေလေ ဖြစ်သည်ကို အများသူငါ သိကြပြီးဟု ထင်ပါသည်။

ထို့နောက် ယင်းအက္ခရာစာလုံးပုံကို ပေရွက်ပေါ်တွင် ခြစ်ရေးမည်ဆိုသောအခါ လေးထောင့် စာလုံးပုံဖြင့် ခြစ်ရေးရန် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ ကောင်းစွာပြုပြင် စီမံထားသော ပေရွက်ပေါ်မှာကား အလျားလိုက် အဖြောင့်ခြစ်ရေးလိုက်သော် ပေရွက်ကွဲကွဲသွားပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် လုံးလုံးခုံးခုံး ဝိုင်းဝန်းသောပုံစံကို ပြောင်းလဲရေးခြစ်ကြရပါသည်။ ကျွန်မအထင်မှားသည်ဆိုလျှင် ပြင်ပေးကြပါ။ ကောင်းပါပြီ။ သည်အတိုင်း ဆိုလျှင် အဝိုင်းပုံသဏ္ဍာန် ဝလုံးကို အခြေခံထားပြီး ဘေးမှဖဲ့လိုက်ခြင်း၊ အောက်က ဖဲ့လိုက်ခြင်း၊ အထက်က ဖဲ့လိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဝိုင်းဝန်းသော စာလုံးပုံကို အစဉ်အဆက်ရေးသားလာကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မတို့ ငယ်ငယ်က လူကြီးသူမများအချို့တို့က မြန်မာအက္ခရာ စာလုံးပုံများဟာ နေဝန်းလဝန်းပုံကိုကြည့်ပြီး တီထွင်လာကြတာဟု ပြောဖူးသည်ကို မှတ်မိနေပါ၏။ စာလုံးပုံများကလည်း တကယ်ပင် နေဝန်းလဝန်းများနှင့် တူသယောင်ဖြစ်နေသည်ကိုး။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ကျွန်မတို့၏ လုံးဝန်းသော အက္ခရာစာကား အမြင်ရှင်းသည်။ ရေးနည်းစနစ်ကလည်း ကျကျနနရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးလူငယ်များ သင်ကြားရာတွင်လည်း တတ်လွယ်ပေသည်။

မြန်မာစာလုံး ပေရွက်ပေါ်တွင် ခြစ်ရေးလာသောအခါ ပထမအဦးဆုံး မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ စတင် တတ်မြောက်ကြလေသနည်း။ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ရဟန်းသံဃာတော်များ အမှူးပြုပြီး မင်းညီမင်းသား

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ခန်းတွင်းစံများ၊ များကြီးမတ်ကြီး စသော အထက်တန်းလွှာများသာ တတ်တတ်ကြလိမ့်မည်။ ပေစာထုပ်များကို မူပွား၍ ရနိုင်ပါသော်ငြား အလွန် လက်ပင်သောအလုပ် ဖြစ်သောကြောင့် ပြည်သူအများ သုံးလောက်အောင်ကား အချိန်အတော်လူရပါမည်။ အတိုချုံးပြောရသော် တတ်သူဦးရေ များပြားလာသောအခါ မြန်မာစကားပြေကိုလည်ကောင်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍ ကာရန်နဘေပါသော လက်စာကိုလည်ကောင်း ရေးလာလိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ အကြောင်းမဲ့ယူဆခြင်း မဟုတ်ပါ။

“မြကန်သာ တောင်ကျချောင်းဘေး၊ ရေဝင်ပြေးလှည့် ရေအေးကြည်စွာ၊ ကန်ပေါင် မာလှက်၊ ရနံ့ထုံထုံ၊ ပန်းပေါင်းစုံသည် ဝတ်သာမှ နန္ဒာလော တူစွာဟုတ္တာ”

(စာလုံးအနည်းငယ်လွဲနိုင်ပါသည်။)

အထက်ပါ ရှေးဟောင်းကျလှသောအဖွဲ့နှင့် မြစေတီကျောက်စာပါ စကားပြင်တို့ကို ထောက်ချင့်ပြီး ဖြစ်ဟန်ရာကြောင်း ဆိုရပါသည်။ ပေစာထုပ်အကြောင်း ဆက်ပါမည်။ ဘုရင့်ခွင့်ပြုမိန့်အရ ပေပင်၊ ထန်းပင် များအား အရင်းခံပြီး ပေလုပ်မျဉ်းဘိုင် အလုပ်သမားကြီးများ၏ လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် ပေစာထုပ်များ အတော် ပျံ့နှံ့လာလေပြီ။ လုပ်ငန်းကား မလွယ်တူပါ။ စနစ်တကျ ဖြတ်တောက် စီထုပ်ထားသော ပေချပ်များကို “ကျွမ်း” ဟုခေါ်သော သစ်သားပြား သို့မဟုတ် ယွန်းပြားနှစ်ချပ်ဖြင့် အထက်အောက် ညှပ်ရသည်။ အပေါ်ဆုံးပေချပ်၌ စာလုံးအပြည့် ရေးမထားပါ။ ခေတ္တအလျား၏ အလယ်ပိုင်းမှာသာ ခြစ်ရေးပြီး ဘေးသားများကို ဗလာအတိုင်း ထားမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအပေါ်ဆုံးပေချပ်ကို ပလွင်ချပ်ဟု ခေါ်သည်။ ယင်းပေစာထုပ်တွင် မည်သည့်စာမျိုးပါရှိခြင်းကို ရှေးဦးစွာ သိနိုင်ရန် အစပျိုးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယနေ့တိုင် ရှေးဦးပြောသောစကားကို စကားပလွင်ခံသည် ဟူသည်မှာ ပေစာထုပ်မှ ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ထို့အပြင် ပေစာထုပ်များ၌ စာလုံးတစ်လုံး မှားကူးမိသောအခါ ယင်းစာလုံးအမှားကို အလယ်၌ အစက်ကလေး ထည့်လိုက်ခြင်းဖြင့်

စာများမှန်းသိကြရသည်။ အကယ်၍ စာကူးသူသည် (က) ကို ဖျက်ရမည့် အစား (ယ) ကို ဖျက်မိချေသော် စာတစ်ကြောင်းလုံး အဓိပ္ပာယ် ပျက်စီး စေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် “ကဖျက်ယဖျက်လုပ်သည်” ဟု ပြောကြလေ့ ရှိသည်။ ယနေ့တိုင် ကျွန်မတို့ နေ့စဉ်သုံးစကားများမှာလည်း လုပ်ငန်း တစ်ခုလုံး ပျက်အောင်ပြုမိသောသူကို ကဖျက်ယဖျက်လုပ်သည်ဟု ပြောကြဆိုဖြစ်သည် မဟုတ်လား။ ထိုကဲ့သို့ ပေစာဖျက် စကားလုံးများ အတော်များများ ရှိနေပါသည်။

... ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ကျမ်းပြားနှစ်ချပ်ဖြင့် ညှပ်ထားသော ပေစာကို ပဝါကောင်းဖြင့် ရစ်ပတ်ထုပ်ထားပြီးမှ စာထုပ်ကြိုးပြားဖြင့် စည်းနှောင် ရသည်။ ပေစာထုပ်ကို ပဝါမပတ်ခင် ဘေးနှစ်ဖက်ကို ရွှေပိန်းချခြင်း၊ ရွှေရောင်တစ်ဆစ်၊ ဟင်္သာပြဒါး အနီရောင်တစ်ဆစ် သုတ်ခြင်း (ကြံဆစ် ပေဟု ခေါ်သည်။) စသည်ဖြင့် ကုသိုလ်ရှင်၏ အဆင့်အတန်းအလိုက် ဗွမ်းမံခြယ်လှယ်ခြင်းလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပဝါပတ်ပြီး စာထုပ်ကြိုး စည်းပြီးသောအခါ အရာရာ ပြီးပြည့်စုံပေပြီ။ ယနေ့ခေတ် ရွှေစာလုံးနှင့် သားရေဖုံးစာအုပ်ကဲ့သို့ ခိုင်ခန့်သွားပါပြီ။ နှစ်ပေါင်းများစွာ အသုံးပြု ဖတ်ရှုနိုင်လေပြီ။ ယင်းပေစာထုပ်ကို စနစ်တကျ အထားအသိုကောင်း လျှင် စက္ကူသားစာအုပ်များထက် ပိုမိုခိုင်ပါသည်။

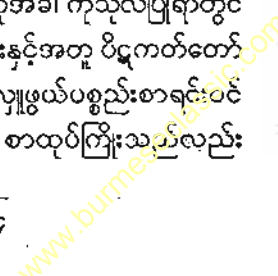
အိန္ဒိယနိုင်ငံ မိုက်စီးပြည်နယ်ရှိ ရှေးဟောင်းစာကြည့်တိုက်ကြီးတွင် နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ ကျော်ခန့်က သက်တမ်းရှိသော ပေစာတစ်ထုပ်ကို ပြသ ထားသည်။ ကိုယ်တွယ်ကြည့်ရှုခွင့်ကား မပြုပါ။ ကျွန်မတို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀ ပြည့်နှစ် (ခရစ်နှစ် ၁၆၃၈) က ထုတ်လုပ်သော ပေစာ ထုပ် တစ်ဆူကို တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက်ကြီးတွင် တွေ့ရှိ လေ့လာဖူးပါသည်။ ပေစာသက်တမ်း ၃၆၆ နှစ် ရှိချေပြီ။ သို့သော်ငြား များစွာပျက်စီး ဆွေးမြည့်ခြင်း မဖြစ်သေးချေ။

ပေစာထုပ်အကြောင်း သိသာရုံ လိုရင်းမျှဖြစ်ပါ၏။ အကျယ်တဝင့် ဆိုသော် စာတမ်းအလွန်ရှည်သွားပါလိမ့်မည်။ ဤစာတမ်း၏ ပဓာန

ဖြစ်သော စာထုပ်ကြိုး ဆုတောင်းစာအကြောင်း ဆက်ပါရစေ။ ရှေ့ ထပ်နေရာတွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း မင်းစိုးရာဇာ နန်းတွင်းစံများမှအစ သာဓိန် အရပ်သား ပြည်သူလူထုအထိ လှိုင်လှိုင်ကြီး ဖတ်ရှုသုံးစွဲလာကြ သောအခါ မူလအစက ပဝါကောင်းဖြင့်သာ ပတ်ထုပ်ထားရသော ပေစာထုပ်ကို ပိုမိုကျစ်လျစ် ခိုင်ခံ့စေရန် ကြိုးပြားကိုပါ ရက်လုပ်လာ ကြသည်။ ခွေးဦးစွာ ရဟန်းသုံး ခါးပတ်ကြိုးကဲ့သို့ ပြောင်အတိုင်း ရက်လုပ် ကြရာမှ ရက်လုပ်သူ၏ တီထွင်မှုဉာဏ်စွမ်းအလျောက် အပြောက်အမွမ်း အထုအပထည့်ပြီး ရက်လုပ်လာသည်။ နောက် ကုသိုလ်ရှင်၏ အမည်နှင့် ဆူထောင်းစာများပါ ထည့်သွင်းလာသည်။ နောက် ပန်းပုံကလေးများ၊ ကျော့ငှက်ကလေးများပုံပါ ထည့်လာကြသည်။

သို့ဖြစ်လေရာ ပေစာထုပ်နှင့် ပေစာထုပ်ကြိုးပြား ပေါ်ထွန်းသည်မှာ မြန်မာ့အလင်း အများကြီး မကွာလှ ဟူ၍ ယူဆရပါသည်။ အိမ်တွင်းလက်မှု အထတ်အဖြစ် ရဟန်းသုံး ခါးပန်းကြိုး ရက်လုပ်ခြင်းအတတ် ရှိနှင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤသို့ဆင်ခြင်မိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အနော်ရထာမင်းကြီး လက်ထက်တော်၌ အရည်းကြီး ရှင်ယောင်တို့၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမှ လွတ်မြောက်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ ကိုးကွယ်မှု တွင်အားလေးလာသည်ကို အများအသိပင် ဖြစ်သည်။

“သာသနာကို ရာဇာစောင့်သိ တန်ခိုးရှိ” ဟူသောစကားအတိုင်း အရှင်အရဟံ၏ ဓမ္မစက်၊ ဘုရင်၏ အာဇာနည်စက်အစွမ်းတို့ကြောင့် နိုင်ငံ တစ်ခုလုံး ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းတောက်စည်ပင်လာခြင်းမှာ အရှိန်အဟုန် ဖြင့် အလွန်လျင်မြန်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ သို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် နိုင်ငံကြီးဖြစ်လာခြင်းနှင့်အတူ ဗုဒ္ဓတရားတော်အတိုင်း ဘုရားတည်၊ ကျောင်းဆောက်၊ သားရှင်ပြုမင်္ဂလာ စသည်ဖြင့် အလှူဒါနပြုခြင်းများ ဆည် ခြိမ်ခြိမ်သဲသဲ ပေါ်ထွန်းလာတော့သည်။ ထိုအခါ ကုသိုလ်ပြုရာတွင် ပေါလျှင် မပြီးသည့် သင်္ကန်းပရိက္ခရာ စသည်များနှင့်အတူ ပိဋကတ်တော် သေည့် ဗုဒ္ဓဝင်စာပေ ကျမ်းစာအုပ်များလည်း လျှို့ဝှက်ပစ္စည်းစာရင်းပင် ဖြစ်လာပေသည်။ ထိုအခါ ပေစာထုပ်နှင့်တကွ စာထုပ်ကြိုးသည်လည်း

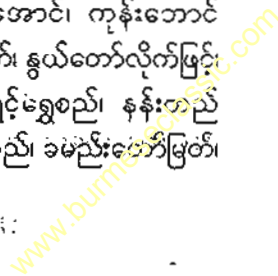
ပွဲတွဲဝါလာပေသည်။ ထိုစဉ်ကာလက စာထုပ်ကြိုး ဆိုသည်မှာ ပြည်တွင်း ဖြစ် ဝါချည်ဖြင့်ရက်လုပ်သော အနံ တစ်လက်မခန့်၊ အလျားမှာ စာအင်္ဂါ အနည်းအများအလိုက်၊ အထူအပါးအလိုက် လေးတောင်တန်သည်။ ငါးတောင်တန်သည် ရက်လုပ်ကြသည်။ ဆေးအရောင်မှာလည်း ပိန္နဲ ရောင် အညို၊ မဲဆိုးရောင် အပြာရင့်မျှသာဖြစ်ပါသည်။ ကြိုးပြားပေါ်တွင် အလှူရှင်၏အမည်၊ နေရပ်၊ သက္ကရာဇ်များပါရှိသည့်အပြင် ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၏အကျိုးငှာ ဆန္ဒရှိသလိုဆုတောင်းစာနှင့် အမျှဝေသည့်စာများ ပါစမြဲဖြစ်သည်။ ရှေးခေတ်ဟောင်း ကျောက်စာအချို့ကဲ့သို့ မိမိကုသိုလ် အား ဖျက်လိုဖျက်ဆီးပြုသူအား ကျိန်စာတိုက်ခြင်း စသော စကားမျိုး လုံးဝမပါဝင်ချေ။ ဆုတောင်းစာသက်သက်မျှဖြင့် အလွန်သိမ်မွေ့ ချိုသာ သည့်အပြင် အလွန်လှပသော အိမ်တွင်းလက်မှုအတတ်လည်း ဖြစ်ပါ သည်။ ယောက်ျား-မိန်းမမဟူ ရက်လုပ်ကြသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ဤသို့ သော ကြိုးစာမျိုး ပုံစံတူ ရက်လုပ်ရန် မတတ်နိုင်တော့ပါ။ အနုပညာ မြောက် လက်ရာကောင်း ရက်ထားသော ကြိုးပြား တစ်ချောင်းကို ကိုင်တွယ် ကြည့်ရှုမိသူမှန်သမျှ မနှစ်သက်ဘဲ မနေနိုင်ပါ။ ယခုမူ ရက်တတ်သူများ မရှိတော့ပါ။ ကြွေကျ မြေခကုန်ကြလေပြီ။ မိဘများက သင်ပေးမည် ဆိုသည့်တိုင် သင်ယူလိုသူ သားသမီးမရှိတော့ချေ။ သို့ဖြစ်ရ ခြင်းမှာ သူတို့အပြစ်မဟုတ်ချေ။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု မဖြစ်နိုင် တော့သော အတတ်ကို အဘယ်သူသည် သင်လို၊ တတ်လိုစိတ် ရှိပါ မည်နည်း။

ရက်လုပ်သူ၏ ဉာဏ်စွမ်းအလျောက် ကြိုးပြားပေါ်တွင် ပန်းပုံ၊ ကြေးစည်ပုံ၊ ခေါင်းလောင်းပုံ၊ တံခွန်တိုင်ပုံများသာမက ကျမ်းစာအုပ် အလှူရှင်သည် ထီးရိပ်နန်းနေတစ်ပါးဖြစ်ဘိမူ ပလ္လင်ပုံ၊ ထီးဖြူတော်ပုံ၊ သန်လျက်ပုံ စသည်များ ပါရှိသေးသည်။ ကြိုးဆုတောင်းစာ၏သဘောကို သိသာရန် ဤနေရာတွင် ရတနာပုံ မန္တလေးခေတ်က သီပေါမင်း၏ မိဖုရားခေါင် (စုဖုရားလတ်ဟု ထင်ရှားသူ) ၏ ကုသိုလ်တော် ပေစာ ထုပ်ကြိုး ဆုတောင်းစာတစ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြပါမည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်ရာနယ်ရင်းအဖွဲ့

“မေတ်ခလု၊ တိဋ္ဌတု၊ သာဓုသုစီရံ။ မေ - အကျွန်ုပ်၏၊ ဧတံ - ဤစာကြိုးဖွဲ့လတ် ပိဋကတ်သည်၊ ခလု - စင်စစ်၊ သာဓု - ကောင်းစွာ၊ သုစီရံ - သာသနာတော်ခေတ်အလုံး၊ တိဋ္ဌတု - တည်ပါစေသတည်း။

ရတနာရောင်ခြည်၊ ထိန်လင်းတည်စိမ်း၊ ငါးမည်အောင်ဟိတ်၊ သိုက်နိမိတ်ဖြင့်၊ ဗျာဒိတ်တော်ရ၊ မန်းဌာနကို၊ ပဌမတည်ထောင်၊ စိုးမိုးဆောင်သည်၊ မင်းခေါင်ဘုန်းဟေ့၊ ဘူပတေ့လျှင်၊ ငြီးငွေ့ဇမ္ဗူ၊ ခြောက်ဆုနတ်နန်း၊ စမ္ပယ်မြန်းသော်၊ ဆင့်ဆင့်တိုးသား၊ နန်းရိုး နေမြစ်၊ ဥပရာဇ်လျှင်၊ ဘုန်းသစ်ကွန်ဖြာ၊ လက်ယာခေါင်ထွတ်၊ မိုးသူနတ်နှင့်၊ နဝရတ်ဘုံ၊ ရှစ်စုံဖြူဝန်း၊ နှစ်ပြိုင်ထွန်းလျက်၊ ဇိပ်ကွန်းဗွေမြင့်၊ စိုးစံတင့်သည်၊ ရာမင့်ထွတ်ဖျား၊ စောတရား၏၊ ညာထားမှန်ပု၊ စံက္ကန္တသို့၊ စတုသဋ္ဌိ၊ ဝင်းညိုကျက်သရေ၊ မြူတေ စံလင်၊ ပဒုပြင်ထိတ်၊ သုမင်္ဂလာ၊ ကောင်းခြီး ညာသား၊ မဟာဒေဝီ၊ ဆွေသာကီလျှင်၊ သိင်္ဂီဗိမာန်၊ ကျောင်းဝေယန်ကို၊ နိဗ္ဗာန်ရည် ဆောင်၊ တည်ပြီးနောင်မှ၊ ဘုန်းခေါင်တမ္ပတ်၊ ပါးမာရိညွတ်၏၊ မိန့်ရွတ်တော်မြတ်၊ မေ့စက်ကို၊ ပေထက်ရေးတင်၊ တည်းတိုက် ပြင်လျက်၊ ရွှေစင်နီဖလံ၊ အမှန်ဖြိုးစည်၊ စံကြိုးရည်ဖြင့်၊ လင်းကြည် ခြယ်ဆစ်၊ တကျွန်းဖြစ်သည်၊ ရွှန်းသစ်ချောမုံ၊ ထည်ကောဠုကို၊ အုပ်ခြုံဖွဲ့ယက်၊ ရွှေခြည်ရက်သား၊ ရွှေအကွရာ၊ ရွှေကြိုးစာဖြင့်၊ ကောင်းစွာတင့်တယ်၊ ကိုးကွယ်ရွှင်လန်း၊ မင်္ဂဗိုလ်မှန်း၍၊ လှူဒါန်း ပူဇော်၊ ကုသိုလ်တော်ကြောင့်၊ ရှစ်ဘော်မဂ္ဂင်၊ လင်းယင်ဗွေမုတ်၊ စံမယုတ်သား၊ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဝိသုဒ္ဓိဟု၊ သီရိဇေယျံ၊ ရန်မျိုးလုံသည်၊ ရွှေဘုံဗိမာန်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့၊ မိဌာန်ဆုယူ၊ ပန်တော်မူရှင်၊ ဆောက်အူဒါန၊ မြတ်ပုညကို၊ သိယံရန်အောင်၊ ကုန်းဘောင် တည်ရင်း၊ ဘေးတော်မင်းမှ၊ ဆက်နှင်းခဲထိုက်၊ နွယ်တော်လိုက်ဖြင့်၊ မကိုဋ်ဆယ်ဆင့်၊ မန်းညာမြင့်ဝယ်၊ ကြူးရင့်ရွှေစည်၊ နန်းတည် ဘန်ဦး၊ ကွန်မြူးဘုန်းတော်၊ ဘုံထက်ပျော်သည်၊ ခမည်းတော်မြတ်၊

လောကနတ်အား၊ လက်မွန်ထား၍၊ သုံးပါးသတ္တ၊ ဝေနေယျကို၊ ဘာဂအတူ၊ ရစေဟူ၍၊ မျှယူဝေခြမ်း၊ အောင်စည်ရွမ်းသည်၊ ရွှင်လန်းနတ်လူ၊ ကြည်ဖြူသာစု ခေါ်စေသောဝံ။ ။”

ဆုတောင်းစာကို ရေးဖွဲ့သူမှာ ဓမ္မာစရိယ ဦးဖာဂရ ဖြစ်ပါသည်။ ပေထုပ်ကြီး ရက်လုပ်ရာ၌ ပိုးချည်ပေါ်တွင် ရွှေအစစ်နန်းချည်ဖြင့် ရက်လုပ်သည် ဆို၏။ သို့ရွှေနန်းချည်ဖောက်၍ ရက်ထားသော စာထုပ်ကြီးများကို ယခုအခါ သဲလွန်စတောင် ရှာမရတော့ချေ။ ချည်ချောကို အတိုင်ပြုပြီး ငွေနန်းချည်ဖြင့် ရက်လုပ်သော ကြိုးစာအပိုင်းအစတစ်ခုကိုကား တွေ့မြင်ရဖူးပါ၏။

မှူးမတ်ကြီးတစ်ဦး၏ စာထုပ်ကြီး ဆုတောင်းစာတစ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ ယင်းကြီး၏ ကုသိုလ်ရှင်မှာ မင်းတုန်းမင်းကြီး လက်ထက် တော်က မင်းကြီးသက်တော်ရှည် မင်းခေါင်သူရိန် သမိန်ဗရမ်း ဘွဲ့ခံ (မင်းလက်ဝါးကြီး) မွန်စစ်သူကြီး ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ယင်းဘွဲ့မခံယူရမီ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၉ ခုနှစ်တွင် အလုံငါးမြို့ဝန်အဖြစ် အမှုထမ်းစဉ်က ကျောင်းဆောက် ကုသိုလ်ပြုရာ အလှူတွင် ပါဝင်သော စာထုပ်ကြီးပေါ်မှ ဆုတောင်းစာဖြစ်သည်။ မူရင်းစာလုံးပေါင်းအတိုင်း ဖြစ်ပါ၏။

“မင်္ဂလာကြက်သရေ၊ ရွှန်းရွှန်းဝေသည်၊ မန်းမြေနဂရ၊ ဘုမဋ္ဌထက်၊ သရဇ္ဇဘန်၊ ဧဝံသံတည့်၊ ဘဂဝန်နတ်၊ လူ့ဥဂ္ဂတဝယ်၊ ဓတ္တရတ်ရန်လှစ်၊ မဟာရာဇ်သို့၊ သင်းကျစ်နွဲ့နွဲ့၊ မင်းကြီးဘွဲ့ဖြင့်၊ မတ်ကဲ့အလယ်၊ ထွန်းလင်းထည်သည်၊ ရှုဘွယ်ဝင်းထိန်၊ သို့ဘရမ်း၊ မသန်းဖြူစင်၊ သိဒ္ဓိတင်၍၊ နတ်သေနင်္ဂ၊ ကုဝေရသို့၊ ချီးပအောင်မျှ၊ မြင့်ငါးမြို့ဖြင့်၊ ချောင်းဦးအလုံမ်း၊ ဝေပုံမကျ၊ ယုကျန်မှန်၏။ ဆုခံရလေ၊ ရှစ်ထွေအင်္ဂါ၊ မတ်မဟာနှင့်၊ သမာစာရီ၊ အင်ညီဆင်းကြန်၊ ဆွေသည်းရန်တို့၊ မဟာလိသရ၊ ဘူမိနွ၏၊ ပုညတော်ပွား၊ စောတရား၏၊ ပတ္တမြားနှုတ်၊ မင်္ဂရှစ်ပါးလည်း၊ ဘားဘားညွှန်ရှည်၊ စည်းစိမ်တည်သော၊ ကြည်မနောဖြင့်၊ တိလောကဖျား၊ စောတရား၏၊ ပတ္တမြားကြတ်၊ ကရားနှုတ်မှ၊ တုတ်တုတ်စည်ရွမ်း၊

ရေနှယ်သွန်းသည်၊ ဓမ္မခန်စာတီ၊ စုံလွှာသီကို၊ ပါရမီညာဏ်၊ ရင့်ကြောင်းသန်၍၊ နိဗ္ဗာန်ဆုရည်၊ ကိုးကွယ်တည်သည်၊ ရွှင်ကြည်လူလူ၊ သာဓုနတ်လူ ခေါ်စေသောဝံ။ ။”

အခြားသော မှူးမတ်၊ စစ်သူကြီး စသည့် မင်းမှုထမ်းများ၊ သာမန်အရပ်သားများ၏ ကြီးဆုတောင်းစာ အများအပြား ရှိပါသေးသည်။ အချို့သက္ကရာဇ် ပါရှိသည်။ အချို့ သက္ကရာဇ် မပါပါ။ ရတနာပုံ မန္တလေးခေတ် သတ်ရာကောင်း ကြိုးစာတစ်ချောင်း၏ ရက်လုပ်ခမှာ တစ်ချောင်းတွင် နှစ်ကျပ်ပေးရသည် ဆို၏။ သူ့ခေတ်အလျောက် ဝင်ငွေကောင်းသော လုပ်ငန်းဟု ဆိုဖွယ်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် စာသားများမှာ ပါဠိမြွမ်းသော မြန်မာစကားလုံးများဖြင့် သီကုံးဖွဲ့ဆိုထားလေသည်။ မြန်မာတို့ အလှအဆင်၊ ကုသိုလ်ရေး ယဉ်ကျေးမှု၊ ဆုတောင်းခြင်း၊ အမျှပေးဝေခြင်းသာ ပါဝင်သည်။ တစ်ပါးသော နိုင်ငံရပ်ခြား အတွေးအခေါ် ဆို၍ တစ်ဆံခြည်မျှ အငွေ အသက်မသမ်းသော မြန်မာစကားလုံးစစ်စစ် များသာဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင် ကြီးဆုတောင်းစာ၏ ထူးခြားသန့်စင် ကောင်းမွန်သော အချက်တစ်ရပ်ကိုလည်း သတိပြုစရာ ရှိပါသေးသည်။ ထိုအချက်ကား ကြီးဆုတောင်းစာဟူသမျှ ရှေးခေတ်ထိုး ကျောက်စာအချို့မှာ ပါရှိသည့် ကျိန်စာတိုက်ခြင်းမျိုး တစိုးတစေ့မျှ မပါဝင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစာပုံနှိပ်စက်များ ပေါ်ထွန်းပြီးသည်မှစပြီး ပေစာထုပ် အသုံးနည်းသောခြင်းနှင့်အတူ စာထုပ်ကြီးများလည်း တစ်စတစ်စ ပျောက်ကွယ်လာလေသည်။ ရှားပါးလှသော စာထုပ်ကြီးစာများအား ကျွန်မ ရှာဖွေဆောင်းရသည်မှာ နှစ်အတော်ကြာပါသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဟောင်းကြီးများသို့ အခေါက်ခေါက် သွားရောက်ရသည်။ နေရာဒေသအနှံ့ သွားရသည်။ မိတ်ဆွေရင်းခြာရှိသော မွန်ပြည်နယ် သထုံမြို့ပြတိုက်မှ မွန်မိတ်ဆွေများက ကူညီခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့ရှိ ချေးဟောင်းစာပေ လေ့လာစုဆောင်းသူ မဟာမုနိ ဗုဒ္ဓဝိဟာရကျောင်း ဆရာတော် ဦးပညာစာရထံမှ နေပုဂ္ဂိုလ်တော်မူ၍ တစ်ကြောင်း

စာထုပ်ကြီးစာများ အတော်များများ ရရှိလာပါသည်။ မွန်စာပေမှာ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာစာပေထက် နှစ်ပေါင်းများစွာ ရှေးဦးကျကြောင်း အများ သိကြပြီးအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ မွန်အက္ခရာနှင့် ရခိုင်အက္ခရာများသည် “က-ခ-ဂ” များဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားခြင်း ဖြစ်၍ ဖတ်လို့လွယ်ပါသည်။ ဒေသ အတန်ကွာခြားသောကြောင့်သာ အချို့ အသံထွက် အနည်းငယ် ကွဲလွဲမှု ရှိတတ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားများချည်းပင် မဟုတ်ပါလား။

ယနေ့ခေတ်တွင် တွေ့နိုင်ရန်ခက်သော၊ ကွယ်ပျောက်စပြုပြီဖြစ် သော ပစ္စည်းမျိုးဆိုလျှင် နိုင်ငံခြားသား သုတေသီများက နှစ်သက် မက်မောစွာ စုဆောင်းလေ့ရှိကြသည့်အတိုင်း ယင်းကြိုးစာများကိုလည်း နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ရှာဖွေစုဆောင်းကြသည်။ နည်းအမျိုးမျိုးဆိုရာတွင် စစ်နိုင်သူက စစ်ရှုံးသူထံမှ စစ်နိုင်ပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းယူခြင်း၊ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်များက ရှာဖွေဝယ်ယူသွားခြင်း၊ တချို့သော တိုင်းရင်းသားများ က ယင်းတို့ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် ခိုးထုတ်ရောင်းခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းဆိုသည်များကလည်း ယနေ့ခေတ်တွင် ဘယ်သူက ဘယ်လောက်ပေးဝယ်သည်ဖြစ်စေ ဘယ်လိုမှ မလုပ်နိုင်တော့ သော ပစ္စည်းမျိုးသာဖြစ်ချေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ဘိုးဘွားတို့၏ အမျိုးသား အမွေအနှစ် ဖြစ်သော ရှေးဟောင်းပစ္စည်းအမျိုးမျိုး နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ ပါသွားခဲ့ လေသော ပစ္စည်းများစွာတို့တွင် မြန်မာစာပေ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်သဖွယ် ဖြစ်သော ပေစာထုပ်နှင့်တကွ ပေစာထုပ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ် သော ပေစာထုပ်ကြိုးများ ပါဝင်ပါသည်။ ဤသို့ မိခင်ရင်းနိုင်ငံမှ ခွဲခွာ ခြားခြားခြားခြား တိုင်းတစ်ပါးသို့ ပါသွားလေသော ကြိုးစာများကို ကျွန်ုပ် အနေဖြင့် ရလို့ရငြား တတ်အားသမျှ ခြေရာခံကြည့်ပါသည်။ ကံအ လျော်စွာပင် စာထုပ်ကြိုးဓာတ်ပုံအချို့နှင့် မိတ္တူကူးထားသော ကြိုးစာမျှ အတန်ရရှိလာပါသည်။ အားလုံးပေါင်း ကြိုးဆုတောင်းစာ ၂၃ ပုဒ် ရှိပါသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံရှိ ဘာလင်၊ ဖရင့်ဖတ်မြို့များရှိ အရှေ့တိုင်း ဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်၊ ပြတိုက်တို့မှလည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ

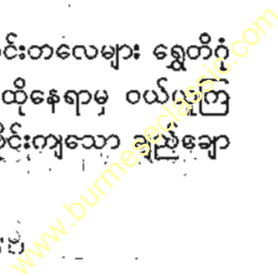
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဗြိတိသျှ စာကြည့်တိုက်မှလည်းကောင်း၊ မြန်မာအမျိုးသား ဦးတက်ထွဋ် (ယခု တွယ်လွန်) လှူဒါန်းထားသော ကြိုးစာများကို လန်ဒန်မြို့နေ ဌာန၏ မိတ်ဆွေ ပန်းချီဆရာကြီး စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦးထံမှ ကျေးဇူး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုင်းနိုင်ငံ ဇင်းမယ် လန်းပန်ကျောင်းရောက် စာထုပ်ကြိုးအချို့ကို ဦးရဲမြင့် (ယခု ဒဂုံတက္ကသိုလ်၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ ခုခေတ်ဒဌာန) က ကူးယူလာ၍ ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ အနောက်တိုင်းမှ သုတေသီများ၊ မြန်မာတို့၏ ရှေးဟောင်း အခြေခံ ယဉ်ကျေးမှု စာပေ ဆိုင်ရာများကို တန်ဖိုးထားပြီး မက်မက်မောမောစုဆောင်းကြသည်ကို ကြည့် သဘောပေါက်မိပါ၏။ ကျွန်ုပ် နှစ်အတော်ကြာ စုဆောင်းထား သော ကြိုးဆုတောင်းစာများမှာ စုစုပေါင်း အချောင်း ၃၀၀ ခန့် ကူးယူ ရရှိပါသည်။ နိုင်ငံတွင်း ဒေသအနှံ့သာမက နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ကြိုးစာ များလည်း ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းကြိုးစာများတွင် ရှေးအကျဆုံး သက္ကရာဇ် ၁၁၃၄၊ ခရစ်နှစ် ၁၇၆၂ က ကြိုးဆုတောင်းစာ ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ပိုင်းအကျဆုံး ကြိုးစာမှာ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၆ (ခရစ်နှစ် ၁၉၆၃) ခုနှစ်က ရက်သော ကြိုးစာဖြစ်၍ ထို့နောက် ကြိုးစာ ရက်တတ်သူဟူ၍ သက်ရှိထင်ရှား ရှိတော့မည်မထင်ပါ။

ဖော်ပြရန် တစ်ခုကျန်နေသည်မှာ ဂျပန်ခေတ်တုန်းက ဓားလွယ် နိုင်ငံနှင့်ရသော မြန်မာလူမျိုး စစ်ဗိုလ်အချို့တို့က ယင်းတို့ ဓားလွယ်ကြိုး များတွင် အမည်၊ ရာထူးအဆင့် စသည်များကို ဓားလွယ်ကြိုးပေါ်မှာ ရက်လုပ်စေပြီး အသုံးပြုဖူးသည်ဟု သိရပါသည်။ (စကားချပ်) ယင်း ကြိုးစာ ရက်လုပ်တတ်သူများသည် ရှေးခေတ်က ဒေသအတော်များများ တွင် ရှိခဲ့သည်ဟု ကြားဖူးသော်ငြား နောက်ပိုင်းခေတ်တွင်မူ စစ်ကိုင်းခရိုင် ခြင်္သေ့မြို့နယ်ရှိ ရွှေရင်နာရွာတွင်သာ ကြိုးစာရက်လုပ်တတ်သူများ ရှိတော့ သည်ဟု သိရသည်။

ယခုအခါတွင်မူ ပေစာထုပ်ကြိုး တစ်ချောင်းတလေများ ရွှေတိဂုံ ရာဇဂူဓာတ်တန်းတွင် တွေ့နိုင်ပါသေးသည်။ ထိုနေရာမှ ဝယ်ယူကြ သော နိုင်ငံခြားသားများက ရက်လုပ်မှု နောက်ပိုင်းကျသော ချည်ချော

သက္ကရာဇ် ၁၁၃၄ ခုနှစ် ကြိုးဆုတောင်းစာ

ဖြင့် အလုပ်ဆုံး ရက်ထားသော ကြိုးစာများထက် ရှေးမြန်မာဖြစ်
ချည်ကြမ်းဖြင့် ရက်ထားသော ကြိုးစာမျိုးကို ပိုမို ကြိုက်ကြသည်။
ဟောင်းလေ ကောင်းလေဟု မက်မောခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့သည်
ရှေးဟောင်း ပစ္စည်းများအား တန်ဖိုးထား၍ စုဆောင်းသည်ဖြစ်စေ
အမြတ်အစွန်းရဖို့အတွက် စုဆောင်းသည်ဖြစ်စေ ယင်းတို့လုပ်ရပ်ကို
အတုယူဖွယ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

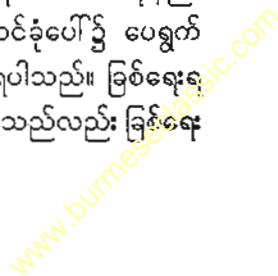
ယခု အပြီးသတ်နိဂုံးစကားအဖြစ် အချက်အလက်သုံးခုကို ပြောပါ
ရစေ။ စာစည်းကြီး ခေါ် စာထုပ်ကြီးကို အသေအချာ စိတ်ဝင်တစား
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်မည်ဆိုပါစို့။ အရေးပါသော အချက်သုံးခုကို ဆင်ခြင်
တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ (၁) အချက်မှာ မြန်မာစာပေ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ရပ်
အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ခြင်း။

ကျွန်မသည် စာထုပ်ကြီး ဆုတောင်းစာများကို နှစ်ပေါင်းများစွာ
ကူးယူ လေ့လာခဲ့ရာတွင် စကားပြေသက်သက်ဖြင့် ရေးထားသည်က
အနည်းစု။ နဘေကာရန်များဖြင့် အလင်္ကာသွား ရေးသားထားသည်က
အများစုဖြစ်သည်။ ပါရှိသော သက္ကရာဇ်အားဖြင့် သူ့ခေတ်နှင့်သူ သုံးစွဲ
ထားသော ဒေသန္တရစကား၊ ဘာသန္တရစကားတို့ကို ချင့်တွက်၍သော်
လည်းကောင်း အမျိုးသားဟန်၊ အမျိုးသားအသံတို့ကို ခြေရာကောက်
နိုင်သည်။ စာစီကုံး ရေးဖွဲ့သူ ပညာရှင်တို့အနေဖြင့်လည်း ကလောင်ဦး
ဟည့်ရာ တော်စွလျော်စွ ရေးထားသော စာမည်ကာမတ္တမျှ မဟုတ်ချေ။
လောကုတ်လောကီ နှစ်လီပြည့်ဝသော ပုဂ္ဂိုလ်များက အသေအချာ စိစစ်
သုံးနှုန်း ဖွဲ့ဆိုထားသောကြောင့် အမျိုးသားရနံ့ သင်းထုံနေသည့် စာပန်း
တစ်ပွင့်ဖြစ်သည်။ အသံထွက် ရွတ်ဆိုကြည့်လျှင်လည်း ချောမောပြေပြစ်
စွာ နားဝင်သာလှသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာစာပေဂန္ထဝင်တွင် ထင်ရှား
ပြီးဖြစ်သော ပျို့၊ ရတု၊ ရကန်၊ ဘျာချင်း၊ ဧချင်း၊ တောလား စသည်တို့
စာရင်းတွင် စာထုပ်ကြီးဆုတောင်းစာဟူ၍ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ နေရာ
ပေးခြင်းအားဖြင့် သတ်သတ်မှတ်မှတ် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းထားထိုက်
လှပါသည်။ မြန်မာစာပေ၏ နယ်ကျယ်ခြင်းကို လိုလားအပ်၏။

အမှတ် (၂) အချက်မှာ ကြိုးစာရက်လုပ်ခြင်းကို အိမ်တွင်းလက်မှု
ထုတ်လုပ်၍ အကြမ်းဖျင်းဆိုရသော်ငြား စင်စစ် ဤအတတ်ပညာသည်
ထင်ထင်လူလိုသူတိုင်း တတ်မြောက်နိုင်သောအတတ် မဟုတ်ချေ။ သာမန်
ထုတ်လုပ်သည့် ပြောင်ကိုသာ ရက်လုပ်နိုင်သည်။ ကနုတ်ပန်း၊ ကျေးငှက်၊
ပတ္တင်၊ ထီးပြူ၊ တံခွန်တိုင်၊ ခြင်္သေ့ စသော အနုစိတ်လက်ရာများကိုကား
ပါရမီဉာဏ်ရှိသူတို့သာလျှင် တတ်မြောက်နိုင်သည်။ ပညာသား အများ
ကြီးပါသော အနုပညာတစ်ရပ်ဖြစ်ချေသည်။ ထို့အပြင် သာမန်အိမ်သုံး
ပစ္စည်းလည်း မဟုတ်။ အမွန်အမြော် လှူဖွယ်ပစ္စည်းအဖြစ် အဆန်း
ထင်ထင် ဝန်ဆင်းရက်လုပ်ထားသော အနုပညာမြောက်ပစ္စည်းဖြစ်ပါ၏။
ထို့ကြောင့် ယခု မရနိုင်တော့ပြီဖြစ်သော ပညာတစ်ရပ်ကို ပန်းချီ၊ ပန်းပု
စသော အနုပညာများကဲ့သို့ပင် ရှေးဟောင်းက ရှိဖူးသော အနုပညာ
ထုတ်လုပ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းထိုက်ပါသည်။

အမှတ် (၃) အချက်ကား ကြိုးစာကို စာရေးစရာ ပစ္စည်းတစ်ခု
အနေဖြင့် သတ်မှတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသား တစ်ဦး
တစ်ယောက်က ကျွန်မတို့ မြန်မာများတွင် စာရေးစရာပစ္စည်း ဘယ်နှမျိုး
ရှိပါသလဲဟူ၍ အမေးရှိလာလျှင် ရုတ်တရက် ကျောက်စာရှိသည်။ ပေစာ
ရှိသည်။ ရွှေပြားစာရှိသည်။ ပုရပိုက်စာရှိသည်ဟု ဖြေကြမည် ထင်ပါ၏။
ချည်ကို အတိုင်ထားပြီး ချည်ဖြင့်ပင် အဖောက်ပြုကာ ရက်လုပ်သော
ကြိုးစာရှိသေးသည်ကို လတ်တလော သတိရကြလိမ့်မည် မထင်မိပါ။
အသုံးပြုရေးသားနည်းမှာ တခြားစီဖြစ်ပါသည်။ ရေးနည်းချင်း လုံးဝ
ခြားနားပါသည်။

အဦးဆုံးပေါ်ထွန်းသည်ဟု ထင်ရသော ကျောက်စာမှာ ကျောက်
သားပေါ်တွင် ထွင်းထုရေးရသော စာရေးနည်းဖြစ်ပါသည်။ ပေစာ
ဆိုသည် ပေရွက်ပေါ်တွင် ကညစ်ဖြင့်ခြစ်ပြီး ရေးရသော စာရေးနည်း
ဖြစ်သည်။ ပေစာရေးရာ၌ ခြစ်ရေးသူသည် စာတင်ခုံပေါ်၌ ပေရွက်
တို့ တင်ပြီး လက်ဆယ်ချောင်းစလုံး သုံးကာ ရေးရပါသည်။ ခြစ်ရေးရ
သောစာ ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေပြားပေါ်တွင်ရေးသောစာသည်လည်း ခြစ်ရေး

ခြင်းပင်ဖြစ်သော်ငြား မင်းစိုးရာဇာ စသူတို့သာ သုံးနိုင်သောကြောင့် မဖြစ်လောက်ပါ။ သရေခေတ္တရာ ပြည်မြို့အနီးရှိ ဒေသတချို့တွင် နိုင်ငံတော် ရှေးဟောင်းဘုတေသနဌာနမှ ၁၉၂၈ ခုနှစ်ခန့်က တူးဖော်ကြရာတွင် -

“ဇေ ဓမ္မာ ဟေတု ဘဂဝါ” အစချီသော ဂါထာတော်များ ရေးခြစ်သားသည့် ရွှေပြား ၂၃ ခု၊ ခန္တချိန် ၂၂ ကျပ်သားရှိသည်ဟု သိရသည်။ တွေ့ရှိဖူးပါသည်။ အဖို့ သော ရွှေပေလွှာစာများ ဖူးကောင်း ရှိပါလိမ့်ဦးမည်။ ကျွန်မအရေးဖြင့် မကြားဖူးခဲ့ရပါ။

ဤတွင် ပြောပြလိုသည်မှာ ကျောက်ပြားပေါ်တွင် ထွင်းထုရသော ကျောက်စာ၊ ပေရွက်ပေါ်တွင် ခြစ်ရေးရသော ပေစာ၊ ပုရပိုက်ပေါ်တွင် ကန့်ကူဆံဖြင့်လည်းကောင်း၊ မင်ဆေးဖြင့်လည်းကောင်း တင်ရေးရသော ပုရပိုက်စာတို့သာ လူသိထင်ရှားရှိချေသည်။ ချည်ကြိုးကို အသုံးပြုပြီး ရက်လုပ် ရေးတင်ရသော ကြိုးစာမှာကား သတိမမူ မသိသူ များလှပါ၏။ စာထုပ်ကြိုး တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သုံးစွဲမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှေးရှေးမှ စပြီး စာပုံနှိပ်စက် ပေါ်ထွန်းချိန်အထိ မခတ်ပေါင်းများစွာ နှစ်ပေါင်း မခန့်မှန်းနိုင်ချေ။ နှစ် ၈၀၀ ခန့် ကာလတစ်လျှောက် နိုင်ငံတော် ထက်အောက်နံလျား အလှူဒါနပြုသမျှ ပွဲတိုင်း ပါဝင်ခဲ့ရသည်ချည်းဖြစ်လေရာ နည်းနည်းနောနောမျှမဟုတ်။ အလွန်များပြားသော ပမာဏ ဖြစ်သည် ဟု ဆိုပါရစေ။

ထို့ကြောင့် သုတေသီပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကျောင်းသားလူငယ်များအား သတိပြုစေချင်သည်မှာ မြန်မာတို့ သုံးစွဲခဲ့သမျှသော စာရေးစရာပစ္စည်း များတွင် ချည်ကြိုးဖြင့် ရက်လုပ်ရသော ကြိုးစာကိုပါ တစ်မျိုးအဖြစ် ရေတွက်သတ်မှတ်သင့်သည်ဟု အဆိုပြုလျှင် သဘောတူ လက်ခံကြလိမ့် မည်ဟု မျှော်လင့်ယုံကြည်ပါကြောင်း။

ရွှေဘိုမိမိကြီး

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဘာသာပြန် ကိုယ်တွေ့ ပြဿနာများ

စာတမ်းရှင် - မောင်ဝင့်သူ

www.burmeseclassic.com

စာတမ်းရှင် မောင်ဝင့်သူ ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးဗိုးမင်း၊ အမိ ဒေါ်သန်းကြည်တို့မှ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ထားဝယ်မြို့ ရှမ်းမလည်ဆွဲရပ်၌ မွေးဖွားသည်။ မော်လမြိုင်မြို့ စိန့်ပတ်ထရစ် အထကနှင့် သက်န်းကျွန်း အထကတို့တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်ပိဇ္ဇာလိပ္ပာတက္ကသိုလ်မှ သိပ္ပံဘွဲ့ (ရူပဗေဒ) ရရှိသည်။

၁၉၈၃ ခုနှစ်မှစ၍ ယခင် ပြန်ကြားရေးနှင့် အသံလွှင့်ဦးစီးဌာန ပြန်ကြားရေးဌာနခွဲတွင် Forward မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် သန္တအလျောက် အလုပ်မှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်ကလောက် အပေဇီမာန်စာမူကို “ဆွစ်စ်မိသားစု၏ ရော်ဘင်ဆင်လိုဘဝ” စာမူဖြင့် ဘာသာပြန်စာပေ ပထမဆု ရရှိသည်။

ယခုအခါ ပြင်ပတွင် အလွတ်ဘာသာပြန်ဆိုသူအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

အမှတ် ၁၇၊ ရတနာလမ်း၊ တောင်လုံးပြန်ရပ်ကွက်၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

အမည်ရင်း ဦးဝင်းထွန်း ဖြစ်သည်။

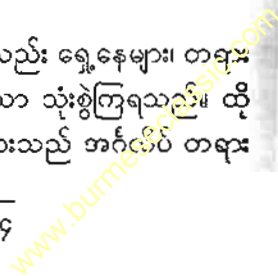
ဘာသာပြန်ကိုယ်တွေ့ ပြဿနာများ

စာတမ်းရှင် - မောင်ဝင့်သူ

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အုပ်ချုပ်မှုခေတ်ကတည်း နှစ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်မျှ နေထိုင်ခဲ့ရသည်။ ကံမကောင်း အကြောင်း လေ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်းတွင် မြန်မာများ အတွက် ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် နှစ်ပေါင်း များစွာ လက်ပွန်းတတီး နေခဲ့ရ၍ မြန်မာများအဖို့ အင်္ဂလိပ် ဘာသာ စကားနှင့် အကျွမ်းဝင်ခဲ့ခြင်းသည် အနွှဲထဲမှ ရလိုက်သည့် အမြတ်တစ်ခု ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရလက်ထက်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ကျားဝင် ရုံးသုံးအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းကြောင့် အစိုးရဌာနများ၊ တရားရုံးများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြသော ဝန်ထမ်းများသည် အင်္ဂလိပ်စာ မတတ်၍ မဖြစ်ပေ။

တရားခွင်တွင် အမှုစစ်ဆေး စီရင်ရာ၌လည်း ရှေ့နေများ၊ တရားသူကြီးများသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားကိုသာ သုံးစွဲကြရသည်။ ထိုခေတ်က မြန်မာရှေ့နေများ၊ ဝတ်လုံတော်ရများသည် အင်္ဂလိပ် တရား

သူကြီးများ၊ ဝတ်လုံတော်ရများနှင့် အပြန်အလှန် လျှောက်လဲချက်ပေးနိုင်လောက်အောင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားကို ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းကြသည်။ အခြားသော အစိုးရဌာန အများအပြားတွင်လည်း စာရေးစာချိမှအစ အရာရှိကြီးများအဆုံး မြန်မာများထဲတွင် အင်္ဂလိပ်စကားကို သွက်သွက်လက်လက် ပြောဆိုနိုင်သူ၊ အင်္ဂလိပ်စာကို ကျွမ်းကျင်ကျင့်ကျင့် ရေးနိုင်သူ အများအပြားရှိခဲ့ကြသည်။

ထိုခေတ်တွင် မြန်မာကို ကမ္ဘာကသိအောင် လုပ်ပြနိုင်သူ အများအပြား ရှိသော်လည်း ယခုခေတ်တွင်မူ ကမ္ဘာကို မြန်မာသိအောင် လုပ်ပြနိုင်သူပင် ရှားပါးစပြုလာသည်။ မြန်မာတို့ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် အဆက်ဝေးခဲ့၍ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် အသက်မွေးမှု နည်းပါးသွားခြင်းမှာ အဓိကအကြောင်းတရားဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် ဘာသာပြန် ကျွမ်းကျင်သူများ လိုအပ်သည်။ ကမ္ဘာနိုင်ငံ အသီးသီးတွင် ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းကို ထူထောင်ထားရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်ခုတွင် ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းမှာ အထူးလိုအပ်သည်။ သို့မှသာ နိုင်ငံတကာ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို မျက်ခြည်မပြတ် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တစ်ခါက ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင် မြန်မာနိုင်ငံဘာသာပြန်စာပေအသင်း [Burma Translation Society] ဟူ၍ အခိုင်အမာ ဖွဲ့စည်းထားရှိခဲ့ဖူးသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအသင်း ကွယ်ပျောက်သွားချိန်မှစ၍ ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းမှာလည်း တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန်သွားခဲ့ရသည်။ ယခုအခါ ဘာသာပြန် ကျွမ်းကျင်သူများ တစ်နေ့တခြား ရှားပါးလာနေသည်။ ကျွမ်းကျင်သော ပညာရှင်ကြီးများ၊ ထင်ရှားသော ဘာသာပြန်စာရေးဆရာများလည်း တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ကွယ်လွန်သွားကြပြီဖြစ်သည်။ အသက်ရှင် ကျန်ရှိနေဆဲ ပညာရှင်ကြီးများမှာလည်း ဇရာဒုက္ခ ဖိစီးလာ၍ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါကြတော့ချေ။ ကြာလျှင် အနာဂတ် ဘာသာပြန်စာပေလောကအတွက် အားကိုးစရာ ပညာရှင် ကျန်တော့မည် မဟုတ်။ ထိုကွက်လပ်ကို နှောင်းလူတို့က ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

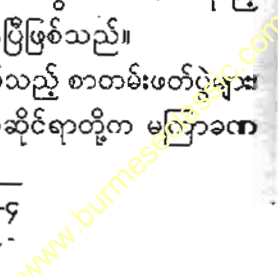
ယခုတပင် နည်းလမ်း ရှာကြရမည် ဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်စာပေ ဘာသာပြန်လုပ်ငန်း ပြန်လည်၍ တစ်ခေတ်ဆန်းလာစေရန် အားလုံးက ဦးစား ဤပမ်းရင်း ဤလုပ်ငန်း၊ ဤပညာရပ်တွင် စိတ်ပါဝင်စားသည့် လူငယ် ဝါသနာရှင်များကို မြေတောင်မြောက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

ယခုခေတ်တွင် အင်္ဂလိပ်စာကိုလေ့လာလိုက်စားသူဦးရေ တိုးတက်များပြားလာသည်။ အစိုးရဌာနများ၌ပင် ဝန်ထမ်းများ၏ အင်္ဂလိပ်စာအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရေးအတွက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သင်တန်းများ မကြာခဏ ဖွင့်လှစ်၍ ၎င်းတို့အား ငလှကျင့်သင်ကြားပေးလျက်ရှိသည်။ ကောင်းသော လက္ခဏာဟု ဆိုရပါမည်။ အခြေအနေကလည်း တောင်းဆိုနေသည်။ မရပ်မနား ရွှေ့လျားလည်ပတ်နေသော ဤကမ္ဘာကြီးပေါ်တွင် အတတ်ပညာ နယ်ပယ်အသီးသီး၌ နည်းပညာများ အစဉ်ဆက် ပြောင်းလဲတိုးတက်နေသည့်အလျောက် ထိုနည်းပညာသစ်များကို တတ်မြောက်သားမှဖြစ်တော့မည်။

ဤနေရာ၌ ဘာသာပြန်ဆိုမှု အခန်းကဏ္ဍ ပါဝင်လာသည်။ အင်္ဂလိပ်စာကို စိတ်ပါဝင်စားစွာ လေ့လာလိုက်စားကြသူများ၊ အထူးသဖြင့် လူငယ်များသည် ဖြတ်လမ်းမှ အမိလိုက်လာကြရသည်ဖြစ်ရာ ဘာသာပြန်ဆိုသည့်နေရာ၌ အနည်းနှင့်အများ အခက်အခဲ ကြုံတွေ့နိုင်သည်။ ထိုအခါမျိုး၌ ၎င်းတို့၏ စိတ်အားထက်သန်မှုအရှိန် ကျသွားနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ လူငယ်ဝါသနာရှင်များ သက်သောင့်သက်သာ ဘာသာပြန်ဆိုနိုင်မည့်နည်းလမ်း သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုမှု၏အထာ [Knack] ကို တိုးမိခေါက်မိစေရန် အတွေ့အကြုံရှိသော လူကြီးများက ညွှန်ပြပေးနိုင်ပါက ၎င်းတို့သည် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း အတတ်ပညာ၌ ဓွေ့လျော်လာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဓွေ့လျော်လာပြီဆိုလျှင် ဤလူငယ်များသည် အနာဂတ် ဘာသာပြန်စာပေလောကအတွက် အားထားရမည့် အရန်အင်အားစုများဖြစ်လာရန် သေချာနေပြီဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန် ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်သည့် စာတမ်းဖတ်ပွဲများ၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲများကို ယခင်ကလည်း သက်ဆိုင်ရာတို့က မကြာခဏ

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

ကျင်းပပေးခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်ရှေ့မှ ဝါရင့်ပညာရှင် အသီးသီးက ၎င်းတို့၏ အတွေ့၊ ၎င်းတို့၏အမြင်ဖြင့် ဘာသာပြန်စာတမ်းများကို ရေးသား တင်သွင်းပြီး ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် အကြောင်းအရာအချို့ကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေဆဲဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ သွန်သင် ညွှန်ပြခဲ့သည့် လမ်းကြောင်းအတိုင်း ခြေရာခံလိုက်ကာ ကျွန်တော်လက်ဦးဆရာများ သင်ကြားပေးခဲ့သော အင်္ဂလိပ်စာ အခြေခံကောင်းများကို ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်၍ အသုံးချခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်၏ နှစ် ၂၀ ကျော် ဘာသာပြန် ခရီးတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အခက်အခဲများကို အောင်မြင်စွာ ကျော်လွှား နိုင်ခဲ့သည်။ ယနေ့အထိလည်း ကျွန်တော်သည် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းအမှု ဖြင့်သာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနေရဆဲဖြစ်၍ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်း ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများအနက်မှ အချို့ကို လူငယ်ဝါသနာရှင်များ အချိန်တိုအတွင်း သက်သောင့်သက်သာ လေ့လာမှတ်သားနိုင်ရန် တင်ပြ ဆွေးနွေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းသည် လူဦးနှောက်တစ်ခုတည်းဖြင့် ဖန်တီး ထုတ်လုပ်ရသည့် အတတ်ပညာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ လူသာလျှင် ပဓာန ဟူသော သဘောတရားသည် ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းနှင့် တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်နေသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အကြောင်းမှာ မည်သည့်နည်းပညာ၊ မည်သည့်စက်ကိရိယာပစ္စည်း၏ အကူအညီကိုမျှ အသုံးချ၍ မရခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်ရာတွင် ပုံသေနည်းသဖွယ် သတ်မှတ် ထားသည့် နည်းစနစ်ဟူ၍ လုံးဝမရှိချေ။ မူရင်းစာ၏ အာဘော်ကို မပျောက်ပျက်စေဘဲ စာဖတ်သူ နားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်နှင့် ကွက်ကက်ကွင်းကွင်း မြင်လာစေရန် မိမိနှစ်သက်ရာ နည်းလမ်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ခွင့်ရှိသည်။ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းသည် သိမ်မွေ့နက်နဲသည့် အတတ်ပညာ တစ်ရပ်သာလျှင်ဖြစ်ပြီး အနုပညာသက်သက်နှင့် ပတ်သက်မှု မရှိဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။ ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏ စေတနာ နှင့် အားထုတ်မှုအပေါ် မူတည်၍ ရသမြောက်သည့်စာစုတို့ ထွက်ပေါ် လာသည်ကို အနုပညာဆန်ဆန် ဖန်တီးမှုဟု အမြင်မှားခြင်းဖြစ်နိုင်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

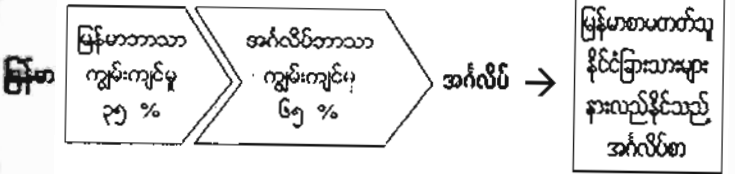
သည်။ စေတနာကောင်း၍ လက်ရာပေးခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဘာသာ ပြန်ဆိုသူများတွင် သီချင်းတစ်ပုဒ်ကိုပင် ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း မဆို ထာတ်ကြသူ များစွာရှိသည်။ ပန်းချီဆရာတစ်ဦး၏ အမြင်မျိုးရှိသည့် ဘာသာပြန်ဆိုသူ ဟူ၍ကား တွေ့ရခဲလှသည်။ ၎င်းတို့သည် တွေးရင်း ခေမေရင်းတွေးကာ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်၍ တိုးတက်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန် ဆိုသည့် အတတ်ကို စိတ်ပါဝင်စားသူများသည် နွဲ့လွှဲလှ စိုက်ထုတ်၍ လေ့လာသွားလျှင် အကျိုးထူးလာမည်ဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်ဆိုသူတစ်ဦးတွင် ရှိသင့်သည့် အဓိက အရည်အချင်း နှစ်ခုပဲ သို့မဟုတ် မူလ ကိုယ်ခံစွမ်းအား

၁။ နှစ်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်မှု

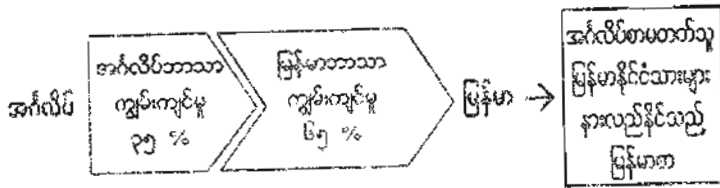
ကျွန်တော်ရှေ့မှ ပညာရှင်ကြီးများ ညွှန်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဘာသာ ပြန်ဆိုသူတစ်ဦးသည် အင်္ဂလိပ်နှင့် မြန်မာ နှစ်ဘာသာစလုံးကို ကျွမ်းကျင် ရမည်မှာ မှန်သည်။ သို့ရာတွင် ဘာသာပြန်ဆိုရာ၌ မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်သို့ ပြန်ဆိုခြင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်မှမြန်မာသို့ ပြန်ဆိုခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်ဖြစ်ရာ-

- (က) မြန်မာဘာသာမှအင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရာ၌ နှစ်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်မှုမှာ ကျွန်တော်အမြင်အားဖြင့် အောက်ပါ အချိုး အစားအတိုင်း ဖြစ်နေလျှင် ပိုကောင်းသည်။

- (ခ) အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရာ၌ နှစ်ဘာ သာ ကျွမ်းကျင်မှုမှာ တစ်ဖက်ပါ အချိုးအစားအတိုင်း ဖြစ် နေလျှင် အကောင်းဆုံးဟု ဆိုနိုင်သည်။

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

၃၅ % ၆၅ % ပေစာကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း

မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် ပြန်ဆိုခြင်း

(က) မြန်မာဘာသာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရာတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ပိုမိုနွဲ့စပ် ကျွမ်းကျင်မှုရှိရန် အရေးကြီးပုံကို အောက်ပါ ဖြစ်ရပ်မှန်နှစ်ရပ်ကို လေ့လာခြင်းဖြင့် လွယ်ကူစွာ သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။

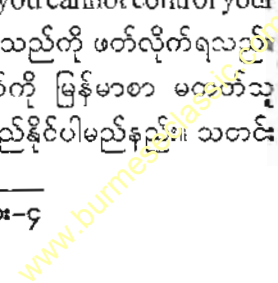
(၁) သန်လျင်မြို့အနီးရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပင်လယ်ရေကြောင်း ဆက်သွယ်ရေး စခန်းတွင် ကျွန်တော် ဆက်သွယ်ရေး အော်ပရေတာအဖြစ် သာဝန်တမ်းဆောင်စဉ်က ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို တင်ပြလိုသည်။ ထိုနေ့က ကျွန်တော် ညအဆိမ်း တာဝန်ကျနေစဉ် သင်္ဘောတစ်စင်းက စင်ကာပူ ပင်လယ်ရေကြောင်း ဆက်သွယ်ရေးစခန်းသို့ အရေးပေါ် ခေါ်လိုက်သံကို ကျွန်တော်ကြားလိုက်ရသဖြင့် တာဝန်မှတစ်ဆင့် စာအုပ်တွင် ရေးမှတ်ရန် ဂရုတစိုက် နားစွင့်နေသည်။ သင်္ဘောပေါ်မှ ဆက်သွယ်ရေး အရာရှိက ၎င်းတို့ သင်္ဘောနံဘေးဘက် အက်ကြောင်းအတွင်းမှ ရေများ စီးဝင်လာသဖြင့် ရေစုပ်စက် သုံးလုံးဖြင့် စုပ်ထုတ်သော်လည်း မည်သို့မျှ မတတ်နိုင်သောကြောင့် အကူအညီပေးပါရန် စင်ကာပူ ဆက်သွယ်ရေးစခန်းသို့ အကြောင်းကြားသည်။ စင်ကာပူ ဆက်သွယ်ရေးစခန်းကလည်း သက်ဆိုင်ရာသို့ အကူအညီ တောင်းခံပေးမည်၊ ခေတ္တမျှစောင့်ပါဟု အကြောင်းပြန်သည်။

နောက်သုံးမိနစ်ခန့်အကြာတွင် စင်ကာပူ ဆက်သွယ်ရေး စခန်းက ထိုသင်္ဘောသို့ ထပ်မံဆက်သွယ်၍ မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာသို့ အကြောင်းကြားထားကြောင်း၊ မကြာမီ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့ ရောက်လာတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးပြီး အောက်ပါအတိုင်း မေးသည်။

“How is your station now? (ယခု သင်တို့သင်္ဘော အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲ) ထိုအခါ သင်္ဘောမှ ဆက်သွယ်ရေး အရာရှိက “Now, rock down.” ဟု အကြောင်းပြန်သည်။ စင်ကာပူ ဆက်သွယ်ရေးစခန်းမှ တာဝန်ကျသူ၏ အသံ တိတ်သွားသည်။ ဘာသာပြန်ရန် အခက်တွေ့နေဟန်တူသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့အခန်းထဲရှိ လူများအားလုံးက ချက်ချင်းသိလိုက်၍ ပြိုင်တူမှတ်ချက်ချလိုက်သည်။ “ဒီကောင် မြန်မာ R.O (Radio Officer) ဖြစ်ရမယ်ကွ”

Rock down မှာ ကျောက်ချထားသည်ဟု မြန်မာ အသုံးအနှုန်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဆက်သွယ်ရေး အရာရှိ [Radio Officer] သည် “Anchored” ဟူသော အင်္ဂလိပ်စကားလုံးကို မသိသဖြင့် ထိုသို့ ပြီးစလွယ်ပြန်ကြားလိုက်ခြင်းဖြစ်ရာ အင်္ဂလိပ်စာတတ်သူ မြန်မာများသာ နားလည်သည့် စကားလုံးများဖြစ်နေသည်။ မြန်မာစာမတတ်သူ နိုင်ငံခြားသားများ မည်သို့မျှ နားမလည်နိုင်ချေ။

(၂) နှစ်အတန်ကြာက အင်္ဂလိပ် လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာတွင် မြန်မာ အရပ်ပြော စကားပုံဖြစ်သည့် “ဖင်မနိုင်ဘဲ ပဲကြီးဟင်းမသောက်ပါနှင့်” ဆိုသော စကားရပ်ကို “Pegyi soup should not be drunk if you cannot control your bowel” ဟု ပြန်ဆို ဖော်ပြထားသည်ကို ဖတ်လိုက်ရသည်။ Pegyi soup ၏ အကျိုးဆက်ကို မြန်မာစာ မတတ်သူ နိုင်ငံခြားသားများ မည်သို့နားလည်နိုင်ပါမည်နည်း။ သတင်း

စာမှ အယ်ဒီတာများမှာ အချိန်လု၍ ဘာသာပြန်ဆိုနေရသဖြင့် အပြစ်မဆိုသာချေ။ ယင်းနှင့်အလားတူ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သည့် “Don't bite more than you can chew” (သင့်ပါးစပ်နှင့် ဆန့်ရှုံထက် ပိုမကိုက်ဖွဲ့ပါနှင့်) ဟု တာဝန်ရှိသူက ပြင်ပေးသင့်ပါသည်။ အထက်ပါ ဥပမာ နှစ်ရပ်ကို ကြည့်လျှင် အင်္ဂလိပ်စာကို ပိုမိုနှံ့စပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဘာသာပြန်ခြင်း

(ခ) အလားတူပင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရာတွင် မြန်မာဘာသာကို နှံ့စပ် ကျွမ်းကျင်ရန် အရေးကြီးပုံကို အောက်တွင် နမူနာများဖြင့် ဖော်ပြပါအံ့။

(၁) အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက စာစောင် တစ်ခုတွင် အောက်ပါ အင်္ဂလိပ် ဝါကျကို တည်ဆောက်ပြထားသည်။

Myanmar have also adopted snacks of foreign origin.

ဆက်လက်၍ ထိုဝါကျကို “မြန်မာတွေဟာ နိုင်ငံခြားမှာ စတင်ပေါ်ပေါက်တဲ့ သွားရည်စာတွေကိုလဲ မွေးစားထားပါတယ်” ဟု ပြန်ဆိုပြထားသည်။ ဤနေရာတွင် adopted မှာ “နှစ်ခြိုက်စွာ လက်ခံသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ အမှန်အားဖြင့် “မြန်မာတွေဟာ တိုင်းတစ်ပါးက သွားရေစာတွေကိုလည်း စားလေ့စားထရှိလာကြပါပြီ” (သို့မဟုတ်) “တိုင်းတစ်ပါးက သွားရေစာတွေကိုလည်း မြန်မာတွေ အကြိုက်တွေ့ကုန်ကြ ပါပြီ” ဟု ပြန်ဆိုသင့်သည်။ တစ်ဖန် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကပင် နောက်ထပ် အင်္ဂလိပ်ဝါကျတစ်ခုကို တည်ဆောက်ပြပြီး ယခုကဲ့သို့ မြန်မာပြန်ထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်ဘာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

(၂) E-kyar-kway is another snack of Chinese origin, usually taken with tea or coffee or by itself.

“အီကြာကွေးက နောက်ထပ် တရုတ်ဇာတိမုန့်တစ်ခုဖြစ်ပြီး လက်ဖက်ရည်၊ ကော်ဖီနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ သူ့ဘာသာသူဖြစ်ဖြစ် စားသောက်ကြပါတယ်” ဟု ပြန်ဆိုပြထားသည်။

ထိုအစား “တရုတ်မုန့် နောက်တစ်မျိုးကတော့ လက်ဖက်ရည်၊ ကော်ဖီနဲ့ တွဲဖက်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ သူ့ချည်းသက်သက်ဖြစ်စေ စားလေ့ရှိကြတဲ့ အီကြာကွေးပါပဲ” ဟု ပြန်ဆိုလျှင် မြန်မာတို့ နားနှင့် ဝင်ဆုံမည် မဟုတ်ပါလော။

(၃) အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကမူ အင်္ဂလိပ်ဆိုရိုးစကား “Every law has a loophole” ကို “ဥပဒေတိုင်းတွင် ထွက်ပေါက်ရှိသည်” ဟု ရဲတင်းစွာ ပြန်ဆိုထားသည်ကို ဖတ်လိုက်ရသည်။ အလွန် အန္တရာယ်ကြီးမားသည့် ပြန်ဆိုချက်ဟုဆိုရပါမည်။ ဤအတိုင်း မှန်လျှင် ဥပဒေ ချိုးဖောက်သူများ ပို၍ အတင့်ရဲလာစရာ အကြောင်းရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို “ဥပဒေတိုင်းတွင် ဟာကွက်တစ်ခုတော့ ရှိစမြဲပါ” ဟု ပြန်ဆိုမှ မှန်မည်ဖြစ်သည်။ ဟာကွက် ဆိုသည်မှာ သာမန်မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်သည့်အရာ မဟုတ်ဘဲ အထပ်ထပ်ကြိုးစား ရှာဖွေမှသာ တွေ့ရတတ်သည့် သဘောသဘာဝကိုလည်း ဖော်ပြရာရောက်သည်။

စကားပြောခန်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း

ဘာသာပြန်သူတို့သည် အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်စကားပြောခန်းများ [Dialogue] ကို မြန်မာမှုပြုရာ၌ မြန်မာများ နားယဉ်စေမည့် စကားလုံးများကို လိမ္မာပါးနပ်စွာ ရွေးချယ်သုံးစွဲတတ်ရန် အလွန် အရေးကြီးပုံကို အောက်ပါဖြစ်ရပ်မှန်ဖြင့် တင်ပြလိုသည်။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အတန်ကြာက မြေထဲပင်လယ်ရှိ အမေဇိုကန် စစ်သင်္ဘောတစ်စင်းက အီရန် လေကြောင်းဌာနပိုင် ခရီးသည်တင်

Boeing-747 လေယာဉ်တစ်စင်းကို ရန်သူအထင်ဖြင့် မှားပစ်ချလိုက် မိရာ လေယာဉ်ပေါ်ပါလာသူအားလုံး သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ မှားယွင်း ပစ်ခတ်မှုအတွက် အမေရိကန် စစ်သင်္ဘောမှ ဦးစီးမှုကို စစ်ခုံရုံးတင် စစ်ဆေးခဲ့ရာ အမေရိကန်ရေတပ်မှ အခြား စစ်ဦးစီးအရာရှိကြီးတစ်ဦး က သတင်းထောက်များနှင့် တွေ့ဆုံစဉ် ယခုကဲ့သို့ မြည်တမ်းခဲ့သည်။

“Damned if you don’t, damned if you do!”

“မလုပ်တော့လဲ တစ်ပြစ်၊ လုပ်တော့လဲ တစ်ပြစ်ပဲဗျ” ဟု ပြန်ဆို သင့်သည်။ သို့မှသာ နံဘေးမှ ဝေဖန်သူ ထိုအရာရှိ၏ လက်ရှိဘဝ အပေါ် စိတ်ပျက် အားလျော့နေသည့်ဟန်ပန်မျိုး ပေါ်လွင်မည်ဖြစ် သည်။

သုတကိုဖြစ်စေ၊ ရသကိုဖြစ်စေ ပြန်ဆိုရာ၌ စကားပြောခန်းများ [Dialogue] ပါလာတတ်သည်။ ထိုအခါမျိုး၌ မြန်မာဆန်သည် အသုံး အနှုန်းများကို လိမ္မာပါးနပ်စွာရွေးချယ်တတ်ရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် စကားပြောရာ၌ You နှင့် I ကိုသာ အသုံးပြုလေ့ ရှိကြရာ မြန်မာပြန်သည်အခါ၌ အစ်ကိုတန်လျှင် အစ်ကို၊ အစ်မ တန်လျှင် အစ်မ စသဖြင့် နေရာဌာနအလိုက် သုံးစွဲတတ်ရမည်။ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြန်ဆိုရမည်။

ဥပမာ Have you any idea? ဟု မေးသည်ကို “ခင်ဗျားမှာ အိုင်ဒီယာ တစ်စုံတစ်ရာရှိသလား” ဟု ပြန်ဆိုခြင်းမျိုးကို ရှောင်ကြဉ် သင့်သည်။ “ခင်ဗျားသိထားတာများ ရှိသလား” သို့မဟုတ် “ခင်ဗျားကော ဘာများသိထားသေးလဲ” ဟု ပြန်ဆိုမှ မြန်မာဆန်မည်ဖြစ်သည်။

“Well, ...” ဟု ပြောသည်ကို “ကောင်းပါပြီ” ဟု ပုံသေပြန်ဆို၍ မရချေ။ အခြေအနေကိုလိုက်၍ “အင်း” “ဒီလိုပါ” “ဒီလိုလေ” စသဖြင့် ပြန်ဆိုသင့်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ “ကိုင်း” ဟု ပြန်မှသင့်သည့်အခါမျိုးလည်း ရှိသည်။

အကာလ ညအခါ၌ အိမ်ရှိခွေးက မနားတမ်း ထိုးဟောင်နေသည် ကို ခင်ပွန်းဖြစ်သူက “Why is the dog barking?” ဟု သူ့ဇနီးအား

မေးသည်ကို “ခွေးက ဘာဖြစ်လို့ ဟောင်နေတာလဲ” ဟု ပြန်ဆိုခြင်း သက် “ခွေးကလဲ ဟောင်လှပေလားကွာ” ဟု ပြန်ဆိုခြင်းက နားမခံသာ တဲ ဖြစ်နေရသည့် အိမ်ထောင်ဦးစီး၏ ဟန်ပန်ကို ပို၍ပေါ်လွင်စေသည်။

“After that we developed some products” ဆိုသော စာကြောင်းကို “အဲဒီနောက် ကုန်စည်သစ်တချို့ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့ ပါတယ်” ဟု တစ်လုံးချင်း အဓိပ္ပာယ်ကောက်၍ ပြန်ဆိုထားသည်ကို စာစောင်တစ်ခုတွင် ဖတ်လိုက်ရလေသည်။ လူငယ်များ သတိပြုနိုင်စေရန် ထင်မြဲရခြင်းဖြစ်သည်။ အထက်ပါ စာကြောင်းတွင် We ဆိုသော ကတ္တား [Subject] ပျောက်နေသည်။ developed ကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့ သည်ဟု ပုံသေမှတ်ယူထား၍ မဖြစ်ချေ။

နည်းပညာသစ်တစ်မျိုးကို အသုံးပြု၍ ပစ္စည်းအသစ်အချို့ကို ဖော်ထုတ်ထုတ်လုပ်ထားသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “အဲဒါ ဦးတော့ ကုန်ပစ္စည်းသစ်တချို့ကိုလဲ ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ထုတ်ထုတ်လုပ်ခဲ့တယ်” ဟု ပြန်ဆိုမှ ဆီလျော်မည်။

၂။ ဝိဇ္ဇာ/သိပ္ပံပညာရပ် ဗဟုသုတ ရှာဖွေတတ်ခြင်း

ဘာသာပြန်သူသည် ကမ္ဘာ့ပထဝီနှင့် မြန်မာ့ပထဝီကိုလည်း ကောင်း၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်းနှင့် မြန်မာ့သမိုင်းကိုလည်းကောင်း အတော်အသင့် သိထားရမည်။ ထို့အပြင် အခြားသော ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရ အချို့ကိုလည်း တိုးမိခေါက်မိထားရမည်။

ဥပမာအားဖြင့် Tripoli မြို့ဟု ကြားသိရုံမျှဖြင့် Libya နိုင်ငံ၏ ဗြူတော်ဟု အတပ်ပြော၍ မရချေ။ Lebanon နိုင်ငံတွင်လည်း Tri- poli ဆိပ်ကမ်းမြို့ဟူ၍ ရှိနေသေးသည်။ အလားတူပင် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အယုဒ္ဓယမြို့ ရှိသကဲ့သို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်လည်း အယုဒ္ဓယမြို့ ရှိသေး ခြောင်း သိထားလျှင် ထိုဒေသနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာတို့ ဘာသာပြန်ရာ၌ များစွာအထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်သည်။ ပထဝီနှင့်

သမိုင်း ဘာသာရပ် နှစ်မျိုးစလုံးကို နှံ့စပ်သူဖြစ်လျှင်ကား အခြားသူထက် များစွာ ရှေ့ရောက်နေပြီဟု ဆိုနိုင်သည်။

နှစ်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိခြင်းနှင့် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံပညာရပ် ဗဟုသုတ ရှာဖွေတတ်ခြင်းတို့မှာ နှစ်ဘာသာစလုံး [bilingual] ပြန်ဆိုမည့် ဘာသာ ပြန်သူတစ်ဦးတွင် ရှိအပ်သည့် အဓိကအကျဆုံး အရည်အချင်း နှစ်ရပ် သို့မဟုတ် မူလကိုယ်ခံစွမ်းအားဟု ဆိုချင်ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်မှ မြန်မာပြန်ဆိုရာတွင် အဘိဓာန်ကို အသုံးပြုပုံ

ဤစာတမ်းတွင် အင်္ဂလိပ်မှ မြန်မာပြန်ဆိုခြင်းအကြောင်းကိုသာ ဦးစားပေး ဆွေးနွေးသွားမည် ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်မှမြန်မာ ပြန်ဆိုသူသည် အဘိဓာန်စာအုပ်ကို အခါခပ်သိမ်း အားကိုး၍မရမှန်း ကောင်းစွာ သဘောပေါက်ထားရမည်။ အဘိဓာန်ကို အသုံးပြုလျှင်လည်း အင်္ဂလိပ်မှ အင်္ဂလိပ်သို့ ပြန်ဆိုထားသော [English-English] အဘိဓာန်ကိုသာ အသုံးပြုပါဟု တိုက်တွန်းလိုသည်။ မလွဲမရှောင်သာသည့်အခါမျိုး၌သာ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကို အသုံးပြုပါဟု အကြံပြုလိုသည်။

အဘိဓာန် ပြုစုသူ အင်္ဂလိပ်ကိုယ်တိုင်က နိုင်ငံခြားသားများ နားလည်စေရန် အသေးစိတ် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းထားသည်များကို စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့လာနိုင်မှ မိမိအတွက် အကျိုးရှိမည်ဖြစ်သည်။ သို့တိုင် အောင် မြန်မာတို့အတွက် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်မည့် အဓိပ္ပာယ်မျိုး ပါမလာ သည့်အခါမျိုးလည်းကြုံရတတ်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကို မိုး၍ မြန်မာတို့ နားလည်နိုင်မည့် အနက်အဓိပ္ပာယ်သို့ရောက်အောင် ဆင့်ပွားဖော်ထုတ်ရပါသည်။ ထိုအခါမျိုး၌ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန် ကို အားကိုးမိလျှင်ကား လမ်းစပျောက်ရတတ်သည်။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဖော်ပြရလျှင် ပြင်ပမှ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန် ပြုစုသူ အများစုသည် ဘာသာပြန်လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံ နည်းပါးကြသဖြင့် ဘာသာပြန်သူ၏ အခက်အခဲများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ ၎င်းတို့ နမူနာ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ပြဆိုထားသော အင်္ဂလိပ်ဝါကျ အများအပြားကိုပင် မြန်မာတို့အတွက် ထွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မြင်သာအောင် ရှင်းပြထားသည်ကို မတွေ့ရပေး။ ငြီးစား၍ကား ပြန်ဆိုပြထားပါသည်။ သို့သော် အတွေ့အကြုံ မရှိသေး သဖြင့် ပေါ့စေလို၍ ကြောင်ရုပ်ထိုးမှ ဆေးအတွက် လေးခွဲရသည်။ လူငယ်ဝါသနာရှင်များ လေ့လာနိုင်ရန် အလွယ်ကူဆုံး နမူနာဝါကျတို့ တစ်ခုကို တင်ပြလိုသည်။

ဥပမာ -

The enemy fled in disorder.

(v) flee, fled, fled ကိုယ်လွတ်ရုန်းပြေးသည်။ ထွက်ပြေးသည်။ ၎င်းဝါကျကို “ရန်သူသည် ဖရိုဖရဲ ထွက်ပြေးသည်” ဟု ပြန်ဆို ထားသည်။

စင်စစ် disorder မှာ တပ်ပျက်ကာ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ enemy ကို ဧကဝုစ်ကိန်း [Singular number] ဟု ယူဆ၍ မရပါ။ ဗဟုဝုစ်ကိန်း [Plural number] ကို သုံးမှ ခုန်ကန်မည်။ ဖရိုဖရဲ ဆိုသည့်အသုံးမှာလည်း ဤနေရာတွင် လွဲမှားနေ သေးသည်။

ထို့ကြောင့် “ရန်သူတပ်များ (ရန်သူများ) သည် ကစဉ့်ကလျား ဆုတ်ခွာပြေးသွားကြသည်” ဟု ပြန်ဆိုမှ စာဖတ်သူ နားလည်ပြီး အကျိုး ခံမည်။

အချို့သော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်များတွင် နမူနာဝါကျ များကို ဖော်ပြထားသော်လည်း ဘာသာပြန်ဆိုပြထားခြင်း မရှိချေ။ စေတနာရှေ့ထား၍ ပြန်ဆိုပြလျှင် ဆေးအတွက် လေးသွားမည်ကို ဦးရိမ် ဟန်တူသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝါသနာရှင် လူငယ်များအနေဖြင့် မိမိကိုယ်သာ မိမိ အားကိုးပါဟု တိုက်တွန်းလိုသည်။ ဘာသာပြန်ရာတွင် အကြပ်အတည်း ကြုံလာလျှင် မိမိဉာဏ်စွမ်းဖြင့်သာ ကြိုးစား၍ ထွက်ပေါက်ရှာကြည့်ပါဟု အကြံပြုလိုသည်။ အတွေ့အကြုံ များလာလျှင် ဘာသာပြန် အခက်အခဲ

များကို တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ကျော်လွှားနိုင်လာမည် ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်၏ ဘာသာပြန်ကိုယ်တွေ့ ပြဿနာများကို ဥပမာပေး၍ တင်ပြ ရှင်းလင်းသွားမည်။

ဘာသာပြန်ကိုယ်တွေ့ ပြဿနာများ

မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်

မူရင်းစာ၏ ဟာတွတ်ကို ဖြည့်စွက်ပြန်ဆိုခြင်း

မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်း စဉ်ဆက် ကြိုးပမ်းမှုများ စာအုပ်ကို ပြန်ဆိုခဲ့စဉ်က တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရ လက်ထက်တွင် ဆောင်ရွက်ချက်များအခန်း၌ -

“မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ကုလ သမဂ္ဂ၌ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ တစ်ခုတည်းသော စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ထိုစာချုပ်သည် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုဖြစ်ခဲ့ပြီး” ဟု မြန်မာမူရင်းတွင် ဖော်ပြထားရာ ထိုအတိုင်း ဘာသာပြန်၍ မဖြစ်ပေ။

တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် စတင်တာဝန်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်တွင် ယခင် မြန်မာအစိုးရ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် စာချုပ်ကို တော်လှန်ရေးကောင်စီလက်ထက် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်တွင် နောက်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က အတည်ပြု လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ မြန်မာ့သမိုင်းကြောင်းနှင့် ကိုက်ညီစေရန် အောက်ပါ အတိုင်း ဖြည့်စွက်ပြန်ဆိုခဲ့ရသည်။

“The Government’s first undertaking in the international forum had been Myanmar’s ratification of the

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

1961 Single Convention on Narcotic Drugs on July 29, 1963 following Myanmar’s signing on March 30, 1961 of the said convention while under the previous government, barely a year before it came to power.”

ယခု အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပြန်ဆိုမှုကို ဆက်လက်တင်ပြသွားမည်။

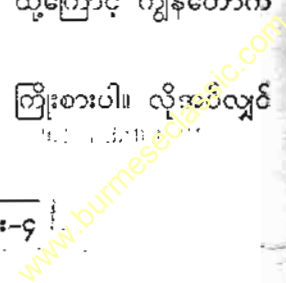
အခြေအနေ၊ အချိန်အခါနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ပြန်ဆိုခြင်း သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးက သူ့ထံ ရောက်လာသည့် Fax (ဖက်စ်) ကြေးနန်းတစ်စောင်တွင်ပါသော အောက်ပါစာတစ်ကြောင်း တို့ သူနားမလည်၍ ပြန်ဆိုပေးပါရန် ကျွန်တော့်အား အကူအညီတောင်း သည်။

“Try your best to get licence even if special treatment is required.”

ဆိုလိုသည်မှာ Try your best to get import licence. Give special treatment if required. နှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

ပထမ စာကြောင်းမှာ ရှင်းပါသည်။ “သွင်းကုန်လိုင်စင်ရရန် အခွမ်းကုန် ကြိုးစားပါ။” ဒုတိယစာကြောင်းပါ Treatment မှာ တစ်ဖက် သား စိတ်ကျေနပ်အောင် ပြုစုခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ လူတကာ သည်းခြေကြိုက်သည့်အရာမှာ ငွေဖြစ်သည်။ ငွေကို ငွေစကားဖြင့် ရေဟုခေါ်သည်။ ရေသည်လည်း အတွင်းမီး၊ အပြင်မီး နှစ်မျိုးစလုံးကို ငြိမ်းသတ်နိုင်သဖြင့် ဤငွေစကားကို ယနေ့တိုင် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုနေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရေမပါလျှင် သေချာသည့်နေရာ အလွန် ချွားသည်။ ထို့ကြောင့် Treatment ကို ရေဟုပြန်မည်။ ထိုအခါ Special ကို များများဟု ပြန်မှဖြစ်တော့မည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က ယခုကဲ့သို့ ပြန်ဆိုပေးလိုက်သည်။

“သွင်းကုန်လိုင်စင်ရရန် အခွမ်းကုန် ကြိုးစားပါ။ လိုအပ်လျှင် ရေများများလောင်းပေးပါ။”

ထိုလုပ်ငန်းရှင်လည်း ချက်ချင်းသဘောပေါက်သွားသည်။ ဤနေရာတွင် အဘိဓာန်ကို အသုံးပြုစရာမလိုပေ။ အသုံးပြု၍လည်း မရချေ။ အလားတူ ဥပမာတစ်ခုကို ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်မှ ထုတ်နုတ် တင်ပြဦးမည်။

မြန်မာဆန်ဆန် ပြန်ဆိုခြင်း

စင်ကာပူနိုင်ငံသား အများအပြားသည် ဉာဏ်ရည် ထူးချွန် ထက်မြက်ကြသော်လည်း ခေတ်မီ နည်းပညာများကို အခြေခံသည် ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် မစွန့်စားကြချေ။ ၎င်းတို့အထဲမှ တစ်ဦးက ကွန်ပျူတာ Chip ထုတ်လုပ်မှုကို စွန့်စား လုပ်ကိုင်ရင်း New York မြို့ရှိ Nasdaq စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်သို့ ထိုးဖောက် ဝင်ရောက်နိုင်သည်အထိ အောင်မြင်သွားသည်။ ထိုအခါ စင်ကာပူ အစိုးရက သူ့နိုင်ငံသားများအား အတိုးနည်း ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပြီး ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် တိုက်တွန်းအားပေး သည်။ အနာခံမှ အသာစံရမည်ဟု ဖျောင်းဖျစည်းရုံးသည်။ အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာကို ဝေဖန်သူအချို့က ယခုကဲ့သို့ မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ကြသည်။

“Will the Government allow its people to lose first so that they may win later?”

ဤနေရာတွင်လည်း အဘိဓာန်သည် အသုံးမဝင်ပါ။ “အစိုးရ ကကော သူ့လူတွေကို ထောင်မြင်ရာစွန့် လုပ်ခိုင်းဦးမှာလား” ဟု ပြန်ဆို လိုက်လျှင် မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်၏မျက်စိထဲတွင် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မြင်သာမည်ဖြစ်သည်။

“Irrawaddy flotilla” ခေါ် စာအုပ်မှ စာဟစ်ပိုဒ်ကို နမူနာ အဖြစ် တင်ပြမည်။

အနက်ဖော် ပြန်ဆိုခြင်း

Here, within a radius of a few miles from the river, an oil industry had been established long past with successive gen-

...ations of twenty-four families closely and jealously guarding their control of the wells.

“ဤဖြစ်မှ မိုင်အနည်းငယ် (သုံးလေးမိုင်) အကွာ၌ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် တူးဖော် ထုတ်လုပ်လာခဲ့သော ရေနံမြေတစ်ခု ရှိသည်။ ထိုနယ်မြေရှိ ရေနံတွင်းများကို သားစဉ်မြေးဆက် ပိုင်ဆိုင်လာခဲ့ သည့် အိမ်ထောင်စု နှစ်ဆယ့်လေးစုတို့ကသာ ယင်းလုပ်ငန်းကို လက်ဝါး ကြီးအောင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်” ဟု ပြန်ဆိုသင့်သည်။

Within a radius of a few miles from the river ဟူသော စကားစုတွင် radius ကို အချင်းဝက်ဟု ထည့်ပြန်စရာ မလိုချေ။ ဤဖြစ်မှ မိုင်အနည်းငယ်အကွာရှိ နေရာဝန်းကျင်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ an oil industry ကို ရေနံမြေတစ်ခုဟု ပြန်ဆိုလိုက်ခြင်းဖြင့် မြစ်မှ မိုင်အနည်း ငယ် အကွာ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး အကြုံးဝင်သွားသည်။ established ကို ထူထောင်ထားသည်ဟု ပြန်၍မရချေ။ ရေနံမြေဖြစ်၍ oil industry ကို ပေါ်လွင်အောင် တူးဖော်ထုတ်လုပ်လာခဲ့သည်ဟု ပြန်မှ သင့်တော်မည်။ Closely guarding မှာ မျက်ခြည်မပြတ် အနီး ထပ် စောင့်ကြပ်နေသည်။ Jealously guarding မှာ ဘေးသူစိမ်း ဝင်လာ ညှဉ်းကို စိုးရိမ်စိတ်ဖြင့် စောင့်ကြပ်နေသည်ဟု အသီးသီး အဓိပ္ပာယ် ရသည်။ စင်စစ်တွင် Jealously ကို အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုး ဖော်ပြနိုင်သည်။ သူထစ်ပါးရနေသည်ကို မလိုလားသည့် အဓိပ္ပာယ်နှင့် သူတစ်ပါး ရသွား ညှဉ်းကို မလိုလားသည့် အဓိပ္ပာယ်နှစ်ရပ်ကို ဆောင်သည်။

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝက မိမိတွင် စားစရာမုန့် ဆောင်းကောင်းတစ်မျိုးရှိနေလျှင် မိမိအနီးမှ အတန်းဖော်များ ဝိုင်းလှ စားကြမည်စိုး၍ (၎င်းတို့ကို မကျွေးလို၍) ထိုမုန့်ကို မိမိတစ်ဦးတည်း ထူအလစ်ကိုစောင့်၍ စားရသည့်အခါမျိုး ကြံဖူးမည်ထင်သည်။ ထိုအတူ နှုန်းချပ်စပ်တွင်လမ်းလျှောက်သွားရင်း မှိုကျင်းတစ်ကျင်းကို တွေ့လိုက် ရသည့်အခါ၌ ရုတ်တရက် ဝမ်းသာသွားပြီး မှိုများကို တူးဆွ ဖော်ယူရန် သတိမရနိုင်သေးဘဲ အခြားလူများ မြင်သွားလေမလားဟု စိုးရိမ်တကြီး

လှည့်ပတ်ကြည့်မိသည့်အဖြစ်မျိုး ကြုံဖူးလျှင်လည်း Closely and jealously guarding ကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နိုင်သည်။

သို့ရာတွင် ဤစာပိုဒ်၌ Closely and jealously guarding ကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားသည်ဟု ဆိုရုံဖြင့် အထက်ပါ အဓိပ္ပာယ်များကို ခြုံငုံမိသွားသည်။ ထို့ကြောင့် အနက်ကိုသာ ပြန်ဆိုရန် လိုအပ်ပါသည်။

လူတန်းစားစရိုက်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပြီး ပြန်ဆိုခြင်း

ဆက်လက်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ မြို့ကြီးတစ်မြို့ရှိ ကွက်သစ်တစ်ခုမှ အမျိုးသမီးများ၏ လူနေမှုဘဝသရုပ်ဖော် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်မှ စာတစ်ပိုဒ်ကို ယခု ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါမည်။

When darkness falls they would go into the alleys so that they could answer the call of nature without further compromising their dignity.

“၎င်းတို့သည် အရှက်ကို ငဲ့ကွက်စရာမလိုဘဲ အခင်းသွားနိုင်ရန် အလို့ငှာ ညဘက်ရောက်လာသည့်အခါ၌ တိုက်နောက်ဖေးလမ်းကြားများထဲသို့ ဝင်သွားလေ့ရှိကြသည်”

ညအမှောင်လွမ်းလာသည့်အခါ ၎င်းတို့သည် တိုက်နောက်ဖေးလမ်းကြားများထဲသို့ ဝင်သွားလေ့ရှိကြသည်။ သို့မှသာ မိမိတို့၏အရှက်ကို ငဲ့ကွက်စရာမလိုဘဲ အခင်းသွားနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ answer the call of nature မှာ အညစ်အကြေးရှွန့်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Compromising their dignity မှာ မိမိတို့၏ ဣန္ဒြေသိက္ခာနှင့် လဲလှယ်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အရှက်နှင့် လဲရခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် Without compromising their dignity ကို အရှက်ကို ငဲ့ကွက်စရာမလိုဘဲဟု ပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာ တွင်လည်း အဘိဓာန်ကို အားကိုး၍ မရကြောင်း သဘောပေါက်စေလိုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

စာပိုဒ်ဝါ အဓိက စကားလုံးကို သတိကြီးစွာထား၍ ဆင့်ပွားဆန့်ဖော် ပြန်ဆိုခြင်း

အခြားစာအုပ်တစ်အုပ်မှ ဥပမာတချို့ကို တင်ပြသွားမည်။

“If the laws of my land permitted it, there is nothing I have rather do than give myself wholly to the working and striving of the new woman in Europe.”

“ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်ရဲ့ ဥပဒေ စည်းကမ်းတွေကသာ ခွင့်ပြုလို့ ကျွန်မ တခြားဘာကိုမှ မလုပ်ချင်ပါဘူး။ ကျွန်မဘဝတစ်ခုလုံးနဲ့ နှစ်ပြီးတော့ ဥရောပတိုက်က တိုးတက်တဲ့အမြင်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ဘာတူလုပ်ကိုင်ပြလိုက်ချင်တယ်။ တိုက်ပွဲဝင်ပြလိုက်ချင်တယ်” ဟု ကျွန်တော် ပြန်ဆိုထားသည်။

My land ကို ကျွန်မတိုင်းပြည်အစား ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်ဟု ပြန်ဆိုခြင်းက ပို၍သင့်လျော်မည်ဟု ယူဆသည်။ အလားတူ new woman ကိုလည်း တိုးတက်တဲ့အမြင်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေဟု ဗဟုဝင်စားသုံးခြင်းက ပို၍ကောင်းမည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် တိုးတက်တဲ့အမြင်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေဟု ပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစာပိုဒ်တစ်ခုလုံးတွင် new သည် အဓိကစကားလုံးဖြစ်နေ၍ သတိကြီးစွာထား၍ ပြန်ဆိုရန် လိုအပ်သည်။ new ကို အသစ်ဟု ပုံသေတွက်၍ ရေချေ၊ ဤစာပိုဒ်အရ အတွေးအခေါ် ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာခြင်းကို ချဉ်ညွှန်းနေသည်။ အလားတူ နောက်စာတစ်ပိုဒ်ကို တင်ပြမည်။

“She whose destiny it is to be spiritual mother of the new age must suffer.”

“လူ့ဘဝထဲဝင်လာမယ့် အသက်တစ်ချောင်းရဲ့ မိခင်လောင်းဖြစ်ဖို့ ထိခတ်တာပါလာတဲ့ အမျိုးသမီးကတော့ ဒုက္ခခံစားရမှာပဲ”

ဤစာကြောင်းတွင်ပါသည့် New age ကို မြင်လိုက်သည်နှင့် ဆော်သစ်ဟု ကောက်ခါငင်ခါ ဘာသာပြန်၍မရချေ။ အသစ်ဖြစ်သည်မှာ သေချာသည်။ သို့သော် အသက်အသစ်ဖြစ်နေသည်။ ထစ်ညှေးအား

သုတဘက်စာတမ်းများ-၄

ဖြင့် နောက်ထပ် အသက်တစ်ချောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “လူ့ဘဝထဲ ဝင်လာမယ့် အသက်တစ်ချောင်း” ဟု ပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

Spiritual mother မှာ သာမန်မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်သည့် မိခင် လောင်း မဟုတ်ချေ။ တစ်ချိန်တွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရမည့် အကြောင်းကံ ပါလာသည့် အမျိုးသမီး သို့မဟုတ် နာမ်အားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ် ခံရသည် မိခင်လောင်းဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်၌ အရွယ်မရောက်သေးသူ မိန်းကလေး ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်။ အပျို သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်ရှင် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်။ ဘုရားအလောင်း သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ မယ်တော် သည်ပင်လျှင် နောက်ဆုံးအချိန်ရောက်ခါနီးမှ မိခင်လောင်းဘဝကိုရခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ destiny ဆိုသည်မှာ ကံကြမ္မာ/အကြောင်းကံဖြစ်သည်။

အဘိဓာန်ကို သေချာစွာ လေ့လာခြင်း
(သတ်ပုံဆင်တူ စကားလုံးများ)

Destiny (ကံကြမ္မာ/အကြောင်းကံ) ကို Destination (ပန်းတိုင်) နှင့် မှားယွင်း အသုံးပြုမိတတ်သည်။ သတ်ပုံဆင်တူနေခြင်းကလည်း တစ်ကြောင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း လွန်ခဲ့သည့် ၁၉ နှစ်ခန့်က destination ဟု သုံးရမည့်အစား destiny ဟု မှားယွင်း ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။

ကျွန်တော်သည် Forward Magazine တွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ယူနေစဉ်က သီပေါမင်း ပါတော်မူသည့် နှစ် ၁၀၀ ပြည့် အထိမ်း အမှတ် ဆောင်းပါးကစ်ပုဒ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင် ဘာလထုတ် ယင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးသားခဲ့သည်။ ကိုးကားသည့်စာအုပ် မှာ ဒေါ်နီနီမြင့်၏ Burma's Struggle Against British Imperialism ဖြစ်သည်။

ဆောင်းပါး၏ အစပိုင်းမှာပင် ကျွန်တော်က “With the vessel leaving the capital far behind and proceeding towards her

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

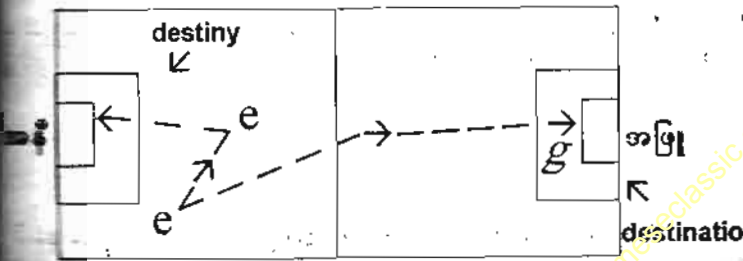
destiny mixed feeling of hate and sorrow stirred up in every soul of the Burmese ...” စသဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်။

သင်္ဘောတစ်စင်းတွင် ခရီးစဉ် ပါရှိပြီးဖြစ်ရာ နောက်ဆုံးဆိုက်ကပ် ညှိပ်ကမ်း သို့မဟုတ် ခရီးပန်းတိုင် [destination] ကို ညွှန်ကြား ထိန်းညှိ ဖြစ်သည်။ ထိုစကားလုံးအမှန်ကို သုံးရမည့်အစား ကျွန်တော်က destiny ဟု လွဲမှားစွာ သုံးမိခဲ့သည်။ စာအုပ်ထွက်ပြီးမှ မှားမှန်း သိသဖြင့် ပြင်ချိန် မရလိုက်တော့ပေ။ အဘိဓာန်ကို သေချာစွာ မလေ့လာမိခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော့်အများကြည့်၍ အခုမဲ့သင်ခန်းစာယူပါဟု လူငယ် များတို့ တိုက်တွန်းလိုသည်။ destination ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ မိမိရောက်လို သည့် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ဖြစ်သည်။ destiny ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကံကြမ္မာအတိုင်း ဖြစ်လာရသော မိမိ၏ နောက်ဆုံးအခြေအနေ ဖြစ် သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရှောင်လွှဲ၍လည်းမရ၊ ပြောင်းလဲ၍လည်း မရသဖြင့် မိမိဆန္ဒမပါဘဲ လက်ခံလိုက်ရသည့် အခြေအနေကို ဆိုလို သည်။

ဥပမာအားဖြင့် သီပေါမင်း၏ destiny မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ရတနာ ကို အရပ်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ အကျဉ်းသားဘဝဖြင့် အရိုးထုတ်သွား ချခြင်းဖြစ်သည်။ destination နှင့် destiny ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘောလုံးပွဲ ဥပမာဖြင့် ရှင်းပြပါအံ့။

အနိရောင်အသင်းနှင့် အဖြူရောင်အသင်းတို့ ယှဉ်ပြိုင်ကြစဉ်

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

ပုံတွင်ပါသည့်အတိုင်း အနီရောင်အသင်း ဂိုးသမား ကန်တင်
လိုက်သော တည်ဘောလုံးသည် လမ်းကြောင်း (၁) အတိုင်းသွားပြီး
အဖြူရောင်အသင်း ဂိုးထဲသို့ ဝင်သွားသည်။ ဤသည်မှာ အနီရောင်
အသင်း၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် [destination] ဖြစ်သည်။

အနီရောင်အသင်း ဂိုးသမား ကန်တင်လိုက်သော တည်ဘောလုံး
သည် ပုံပါ လမ်းကြောင်း (၂) အတိုင်းသွားပြီး ရှေ့တွင်ရှိနေသော
ကစားသမားတစ်ဦးနှင့် ထိမှန်ကာ အနီရောင်အသင်း ဂိုးပေါက်ထဲသို့
ရုတ်တရက် တန်းဝင်သွားသည်။ အနီရောင်အသင်း ဂိုးသမား မည်သို့
ရှောင်လွှဲ၍မရ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍လည်း မရသော အခြေအနေတစ်ရပ်
ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ အနီရောင်အသင်း၏ ကံကြမ္မာ [destiny] ဖြစ်
နေသည်။

အဘိဓာန်ကို သေချာစွာ လေ့လာခြင်း

(မြန်မာမှအင်္ဂလိပ်သို့ပြန်ဆိုရာ၌ တစ်လုံးချင်းမပြန်မိစေရန်)

ဥပမာ Consolidation ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ
ရရှိထားသည့် အခြေအနေကောင်း တစ်ရပ်၊ အောင်မြင်မှုတစ်ရပ်ကို
ပိုမို တောင့်တင်း ခိုင်မာလာအောင်လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်
Consolidation of Japan's Banking Industry ဆိုလျှင် ဂျပန်နိုင်ငံ
ဘဏ်လုပ်ငန်းကို ပို၍တောင့်တင်း ခိုင်မာစေရေးဟု ဆိုရမည်။
သို့ရာတွင် Consolidation ကို စည်းလုံးညီညွတ်ရေးဟု အမှတ်မှားကာ
ပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဟူသော စကားရပ်ကို Reconsolidation
ဟု ပြန်ဆိုမိသောအခါ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်တွင် ဝေါဟာရတစ်လုံး
တိုးလာလေသည်။ ဝေါဟာရတစ်လုံးရှေ့တွင် Re ထည့်ပေးလိုက်ရုံဖြင့်
“ပြန်လည်” ဟု အခါခပ်သိမ်း အဓိပ္ပာယ်မသက်ရောက်ပေ။ မူရင်း
စာတွင် ပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေးဟု ဆိုထားစေကာမူ ဘာသာ
ပြန်သူက ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးဟု ဉာဏ်ရှိသလို ပြုပြင်ပြီးမှ နိုင်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဘာသာ သုံး ဝေါဟာရဖြစ်သည့် Reconciliation ကို ရွေးချယ်ရပါမည်။
ကြောင်းမှာ ပြန်လည်သင့်မြတ်သွားလျှင် စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို အလို
အလျောက် ရလာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းနေစဉ်
အမှုထမ်း သူငယ်ချင်းအချင်းချင်း စကားများ ရန်ဖြစ်ကာ တစ်ဦးနှင့်
တစ်ဦး အချိန်အတန်ကြာ မခေါ်မပြောဘဲ နေကြရာမှ ပြန်တည့်သွားကြ
သည့်အခါ (ပြန်လည်သင့်မြတ်သွားကြသည့်အခါ) ရှေးကထက်ပို၍
ချစ်ခင်ကြသည်ကို ကျောင်းနေဖူးသူတိုင်း ကြုံတွေ့ဖူး၊ ကြားသိဖူးမည်
ထင်ပါသည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ပို၍နားလည်လာကြသဖြင့် ပို၍ စည်းလုံး
ညီညွတ်လာသည့် ဤသဘာဝဖြစ်စဉ်ကို အမှတ်ရသင့်သည်။

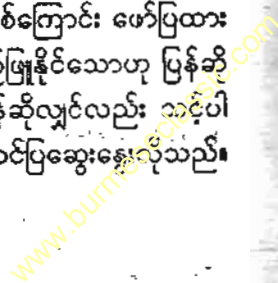
ယခု ဆက်လက်၍ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဘာသာပြန် ပြဿနာအချို့
Letters of a Javanese Princess စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ် တင်ပြ
ချက်မည်။

မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ် နားလည်စေရန် ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်
ပြန်ဆိုခြင်း

“I could leave my prison as a free human being and not
be chained to an unwelcome bridegroom.”

“ကျွန်မဟာ အိမ်ထဲမှာပဲအကျဉ်းကျခံနေရတဲ့ဘဝက လွတ်မြောက်
ခွင့် ရခဲ့လို့ ကျွန်မ ဘယ်လိုမှ မကြည်ဖြူနိုင်တဲ့ သတို့သားတစ်ယောက်နဲ့
တွန်းမကို အတင်းပေးစားမယ့် အစီအစဉ်လဲ ပျက်သွားခဲ့တယ်” ဟု
တွန်းတော် ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

ထိုဂျာဗားမင်းသမီးက သူ့ဒိတ်ဆွေထံ ရေးထားသည့်စာထဲတွင်
သူ့ဒိတ်က သူ့အား အိမ်ထောင်ချပေးရန် အိမ်ထဲမှအိမ်ပြင် ထွက်ခွင့်
ပေးဘဲထားရာမှ ယခု လွတ်လပ်ခွင့်ရသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထား
သည်။ ဤဝါကျတွင် unwelcome ကို မကြည်ဖြူနိုင်သောဟု ပြန်ဆို
ထားသည်။ “မခေါ်ဘဲရောက်လာမည့်” ဟု ပြန်ဆိုလျှင်လည်း သင့်ပါ
သည်။ နောက်တစ်စောင်မှ ဥပမာတစ်ခုကို တင်ပြဆွေးနွေးလိုသည်။

ဆင့်ပွားအနက်ဖော် ပြန်ဆိုခြင်း

It is indeed a desperate undertaking, but "he who does not dare, does not win" is my motto. Forward! Dare mightily and with strength. Three-fourths of the world belongs to the strong.

“တကယ်တော့ ဒါဟာ မနိုင်ဝန်ထမ်းတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ “ကြောက်ရင်လွဲ၊ ရဲရင်မင်းဖြစ်” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ ကျွန်မရဲ့ လက်သုံးပဲ။ ဇွဲသန်သန် အားမာန်အပြည့်နဲ့ ရှေ့ကို ဆက်တိုးသွားဖို့ပဲ ရှိတယ်။ လောကကြီးမှာ အောင်မြင်မှုရနေတယ် ဆိုတဲ့ လူတွေထဲက လေးပုံ သုံးပုံဟာ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်သူတွေ ဖြစ်ကြတယ်” ဟု ကျွန်တော် ပြန်ဆိုထားသည်။

Desperate undertaking ကို မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သော တာဝန်ယူမှုဟု ပြန်ဆို၍ မသင့်ပေ။ ဆင့်ပွားအနက်ဖော်မှ ဖြစ်တော့မည်။ ထို့ကြောင့် မဖြစ်နိုင်သည့် တာဝန်တစ်ရပ်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်မည်။

He who does not dare, does not win ကို မြန်မာများ အလွယ်တကူ နားလည်အောင် ကြောက်ရင်လွဲ၊ ရဲရင်မင်းဖြစ်ဟု ပြန်ဆိုခြင်းက အလျော်ကန်ဆုံးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် My motto ကို ကျွန်ုပ်၏ ဆောင်ပုဒ်ဟု ပြော၍မရချေ။ ထို့ကြောင့် “ကျွန်မရဲ့ လက်သုံးပဲ” ဟု ပြန်ဆိုမှသင့်မည်။ Forward! ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့် ရှေ့သို့ဟု အားပါးတရ ပြန်ဆို၍မဖြစ်။ နောက်စာကြောင်းနှင့်တွဲ၍ ပြန်ရမည်။ Dare ကို ဤနေရာ၌ ရဲသည်၊ ရဲကြီးဟု ထည့်ပြန်စရာမလိုပေ။ ရှေ့ဆက်တိုးသွားမည်ဟုဆိုလျှင် လုံလောက်သည်။ Mightily and with strength ကို ဇွဲသန်သန် အားမာန်အပြည့်နဲ့ဟု ပြန်ဆိုခြင်းဖြင့် ရှေ့သို့ ဆက်သွားမည်မှန်း သိသာထင်ရှားစေသည်။

Three-Fourths of the world ကို ကမ္ဘာကြီး၏ လေးပုံသုံးပုံဟု ပြန်ဆို၍ မရချေ။ လောကကြီးထဲရှိ လူများကို ဆိုလိုကြောင်း သိထားရမည်။ နောက်ဥပမာတစ်ခုကို ဆက်လက်တင်ပြမည်။

မြန်မာစကားပုံ (ဆိုရိုးစကား) ကို ဆီလျော်စွာ ထည့်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း

“May you be a blessing, a refuge to many, the tree in whose shade they find refuge from the heat of the day.”

“သစ်တစ်ပင်ကောင်းလို့ ငှက်တစ်သောင်း ခိုလို့ရသလို လူအများ ကို အေးမြတဲ့ အရိပ်အာဝါသ ပေးနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်ပါစေတယ်” ဟု ပြန်ဆိုသူ မြန်မာများ နားလည်မည်။

ဤနေရာတွင် blessing မှာ သူတစ်ပါးကို ကူညီ မ-ခြင်း၊ ဆင့်ကြည့်ခြင်း၊ ကျေးဇူးပြုခြင်း၊ အကျိုးပေးခြင်း၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာခြင်းဟု အသီးသီး အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ခရစ်ယာန်တို့ကမူ ကောင်းဆိုးမပါဟု ဘာသာပြန်ကြသည်။

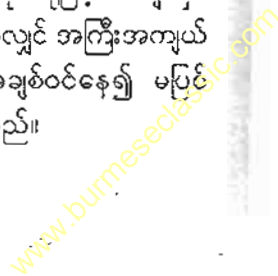
အောက်ပါ နမူနာစာပိုဒ်ကိုလည်း လေ့လာစေလိုသည်။

ဆိုရိုးစကားတစ်ခုကို အခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ပြန်ဆိုခြင်း

They have too high an opinion of us. They ascribe to us qualities and abilities which we do not possess. The saying “love is blind” is here applicable.

“သူတို့က ငါတို့ကို အထင်ကြီးလွန်းတယ်၊ ငါတို့မှာ တကယ်မရှိတဲ့ အရည်အသွေးတွေနဲ့ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စတွေကို ငါတို့ပိုင်ဆိုင်ထားကြတယ် ဆိုတဲ့ သူတို့က ထင်နေကြတယ်၊ ‘မုန်းလျှင်အပြစ်၊ ချစ်လျှင်အကျိုး’ ဆိုတဲ့ ဝေးကားတာ ဒီနေရာမှာလာပြီး အသုံးတည့်နေတယ်”

“Love is blind” ဆိုသော စကားစုကို မြင်လိုက်ရုံဖြင့် “အချစ်မှာ မှတ်စံမရှိဘူး” ဟု ကောက်ကာ ငင်ကာ ပြန်ဆိုလိုက်လျှင် အကြီးအကျယ် လွဲသွားမည်။ ရှေ့က ဝါကျနှစ်ခုကိုကြည့်ပြီးမှ အချစ်ဝင်နေ၍ မပြင်ခြင်းသည် သဘာဝ ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ပြရမည်။

စာတစ်စောင်တို့ စကားပြောဟန်ဖြင့် ပြန်ဆိုခြင်း

တစ်စုံတစ်ဦး၏ ပေးစာ သို့မဟုတ် ပြန်စာများကို မြန်မာပြန်ရာတွင် စကားပြောဟန်ဖြင့် မြန်မာဆန်ဆန် သရုပ်ဖော်ခြင်းက စာဖတ်သူတို့ကို ပို၍စိတ်ဝင်စားလာစေနိုင်သည်။ စာဆုံးသွားသော်လည်း အကြောင်းအရာ တစ်ခုခု ကျန်ခဲ့၍ အောက်၌ Postscript သို့မဟုတ် P.S ဟု ရေးထားလျှင် (စာကြွင်း) ဟု ပြန်ရန်မသင့်ပေ။ ရှေ့ကအတိုင်း စကားပြော ဟန်ဖြင့် (ဪ - မေ့လို့) ဟု အစချီပြီး ကျန်စာပိုဒ်ကို ဆက်လက်ပြန်ဆိုသွားမှ စာဖတ်သူအတွက် အဆင်ပြေမည်ဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်ကဗျာကို မြန်မာကဗျာအဖြစ် ပြောင်းလဲပြန်ဆိုခြင်း

တစ်ခါတစ်ရံတွင် အင်္ဂလိပ်ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြင့် အစချီထားသည့် စာမျိုးကို ပြန်ဆိုရာ၌ ထိုကဗျာကို စကားပြောဖြင့် ရေးပြု၍လည်း အဆင်မပြေ၊ စကားပြေဖြင့် ရေးပြု၍လည်း ပုံပန်းမကျသည့် အခြေအနေမျိုး ကြုံရတတ်သည်။ ထိုအခါ၌ မြန်မာကဗျာအဖြစ်သို့ မိမိဉာဏ်စွမ်းရှိသရွေ့ ပြန်ဆိုပါမှ စာဖတ်သူ၏အာရုံကို ဖမ်းစားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အောက်ပါ အင်္ဂလိပ်ကဗျာတိုလေးကို လေ့လာကြည့်စေလိုသည်။

If is wise from time to time.
When a tender strong bond.
Binds and caresses the poor heart.
To tear it asunder with our own hands,
says De Genestet ဟု ကိုးကားထားသည်။

အင်္ဂလိပ်ကဗျာများသည် လေးနက်သည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်ကြသည် မှန်သော်လည်း အများအားဖြင့် ကာရန်မညီပေ။ ယခုကဗျာကို မြန်မာကဗျာအဖြစ် အသွင်ပြောင်းမည် ဆိုလျှင် ကာရန်ညီမှ ကဗျာမည်တော့မည်။ မူလ ကဗျာ၏ ဆိုလိုရင်း အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်း ပေါ်လွင်စေရန်၊ မြန်မာကဗျာဟုလည်း ခေါ်တွင်နိုင်စေရန် ဘာသာပြန်သူက ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရတော့မည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သို့ဖြင့် ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးမှတ်ဖူးသည့် ရှေးစာဆိုကြီးများ၏ ကဗျာဟန်များကို အတုယူ၍ ဉာဏ်မီသရွေ့ ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ရာ အောက်ပါ မြန်မာကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ရေးဖွဲ့နိုင်ခဲ့သည်။

နုလုံးသားက ငယ်ငယ်
နုနယ်တဲ့ အဖြစ်ရယ်မို့
ရစ်နွယ်လို့ သူ့ကျီစယ်
တွယ်လေတဲ့ တစ်မျှင်ကြီး
သံယောဇဉ် သည်အမျိုးကိုလ
ကိုယ့်လက်က ပိုင်ပိုင်ကိုင်လို့
ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အခါခါဖြတ်ပါမှ
လိမ္မာရာ ခါတလေကျမပေါ့လို့ ပြောရတော့မကိုး။ လို့ De

Genestet က ဆိုတယ်။

ဆုံးသပ်ချက်

ကျွန်တော် ယခုကဲ့သို့ တင်ပြခြင်းမှာ စာရေးရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်ရာတွင်ဖြစ်စေ စာရေးသူ၏ စေတနာနှင့် အားထုတ်မှုတို့က အဓိကအတွက် ဆန်းသစ်သည့် အကြံဉာဏ်များ ရရှိလာစေသကဲ့သို့ စာဖတ်သူအတွက်လည်း လွယ်ကူရှင်းလင်းစွာ ဖတ်ရှုခွင့်ရရှိစေမည်ကို လူငယ်များ သဘောပေါက်စေလိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်လိုသူများသည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာစလုံး ဘာသာကျင့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း တင်ပြပြီးဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်သူသည် အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါနှင့် ဝါကျဖွဲ့ထုံးကို ကျေညက်စွာ နားလည် တတ်ကျွမ်းရမည်။ ဝါစကဲရှစ်ပါးတို့ကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်ရမည်။ အလားတူပင် မြန်မာ သဒ္ဒါကိုလည်း တတ်ကျွမ်းရန် အရေးကြီးသည်။ ယခုအခါ အရေးကြီးစွာ ကုမ္ပဏီများ စသည်တို့တွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည့် မြန်မာများထံ တွင်ပင် မြန်မာစာမတတ်သူဦးရေမှာ တစ်နေ့တခြား နည်းနည်းလားလား ဖြစ်နေနေသည်။ ပင်ကိုက အင်္ဂလိပ်စာတွင်

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

အားနည်းရသည့်အထဲ မိမိ၏ဘာသာစကားဖြစ်သည့် မြန်မာစာပေ
မတတ်လျှင်ကား ဘူးလေးရာ ဖရုံဆင့်သည့်ပမာ ရှိချေတော့မည်။

ဘာသာပြန်သူတစ်ဦးသည် စွယ်စုံထူးချွန်နိုင်လေ ကောင်းလေ
ဖြစ်သည်။ အချို့က ဘာသာပြန်ဆိုသူများ (ဘာသာပြန် စာရေးဆရာ)
ကို စာရေးဆရာမဟုတ်ဟု ယူဆကြသည်။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့၌
ဘာသာပြန်သူတစ်ဦးသည် တစ်ဘာသာတည်းရေးသည့် စာရေးဆရာ
ထက် တာဝန်ပိုကြီးသည်ကို ဘာသာပြန်ပူးသူများသာ သိကြပေလိမ့်
မည်။ ဘာသာပြန်သူသည် မူရင်း အင်္ဂလိပ် စာရေးဆရာ၏ အဘော်ကို
မပျောက်ပျက်စေဘဲ မြန်မာဆန်သည့် စကားလုံးများကို လိမ္မာပါးနပ်စွာ
ဖော်ထုတ်ရွေးချယ်၍ စာဖတ်ပရိသတ် ရင်ထဲသို့ အရောက်ပို့ပေးရသည်
ဖြစ်ရာ ထင်သလောက် လွယ်ကူလှသည်မဟုတ်ပေ။ ဘာသာပြန်သူသည်
အင်္ဂလိပ် ဝေါဟာရများစွာကို ဦးနှောက်ထဲတွင် ထည့်သွင်းသိုလှောင်
ထားရသည့်အပြင် ယင်းတို့၏ အသုံးနှင့် တစ်လုံးချင်း၏ အဓိပ္ပာယ်
ကွဲများကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ လေ့လာထားရသည်။

(Non-Fiction) သုတစာပေကို ပြန်ဆိုလျှင် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ
ဝေါဟာရများစွာနှင့် ရင်းနှီးနေရန် လိုအပ်သည်။ (Fiction) ရသစာပေ
ကို ပြန်ဆိုလျှင် ဗဟုသုတလည်း ကြွယ်ဝရမည်။ ဝေါဟာရလည်း ကြွယ်ဝ
ရမည်။ ထိုးထွင်းဉာဏ်လည်း ရှိရမည်။ တီထွင်ကြံဆမှုလည်း ရှိရမည်။

ဆောင်းပါးများကို ဘာသာပြန်သည့်အခါ ထိုဆောင်းပါးရှင်သည်
မည်သည့်နိုင်ငံသားဖြစ်သည်ကိုလည်း လေ့လာအကဲခတ်ရန် လိုအပ်
သည်။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ ရေးနည်းရေးဟန် [Style
of writing] သည် အမေရိကန်တချို့နှင့် တူမည်မဟုတ်ချေ။ စင်ကာပူ
နိုင်ငံသား တစ်ဦး၏ ရေးနည်းရေးဟန်သည်လည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံသား
သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ် သို့မဟုတ် အခြားနိုင်ငံသားများနှင့် တူမည်မဟုတ်
ချေ။ အင်္ဂလိပ်စာကို အင်္ဂလိပ်မူအတိုင်း ရေးသားကြသည် မှန်သော်
လည်း မိမိလူမျိုး၏ ဓလေ့စရိုက်များ သို့မဟုတ် အဋ္ဌေးအသက်များ
ပါလာတတ်သည်။ အင်္ဂလိပ်တစ်ဦး ရေးသည့် အင်္ဂလိပ်စာကသာ
ကောင်းသည်။ အဆင့်အတန်းရှိသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပေ။ မြန်မာ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

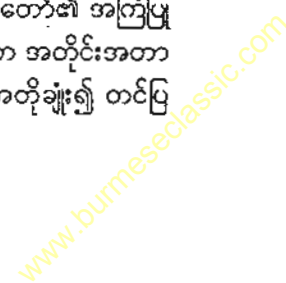
တိုင်း မြန်မာစာ ကျွမ်းကျင်သည် မဟုတ်သကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတိုင်း
သည် အင်္ဂလိပ်စာ ကျွမ်းကျင်သည်ဟု တစ်ထစ်ချ မှတ်ယူ၍ မရချေ။
သို့သော် ဘာသာပြန်ရာတွင် သတိပြုသင့်သည့်အချက်ကို တင်ပြခြင်း
သာဖြစ်သည်။ မည်သည့်လူမျိုး (နိုင်ငံသား) က ရေးသည့် အင်္ဂလိပ်စာ
ပင် ပြင်စေကာမူ ဘာသာပြန်ဆိုပြီးသော မြန်မာစာမှာ မူလ ဆောင်းပါး
ရှင်၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင်နေရမည်။ အပ်ကြောင်းထပ်
ရေးသည့် စာကြောင်းစာပိုဒ်များ ပါလျှင် ပြုတ်ပစ်ပြီးမှ ပြန်ဆိုရမည်။
မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်သို့ ပြန်ဆိုသည့်အခါ၌ အင်္ဂလိပ်ရေးထုံးအတိုင်း
ထိုက်နာကြရသည်။ ဥပမာ - မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေးကို Operation Moe
ksein ဟုသာ ပြန်ကြရသည်။ အခြားသော စစ်ဆင်ရေးများ၊ စီမံကိန်း
များ စသည်တို့တွင်လည်း ဤမူကိုပင် လိုက်နာရသည်။

မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်သို့ ပြန်ဆိုသည့်အခါ ရှင်းလင်းပြေပြစ်သည့်
အတိုင်း တည်ဆောက်ပုံမျိုးဖြင့် ကျစ်လျစ်စွာ ပြန်ဆိုသင့်သည်။

အင်္ဂလိပ်မှမြန်မာ ပြန်ဆိုသည့်အခါတွင်လည်း မြန်မာဝါကျဖွဲ့ထုံး
နှင့်အညီဖြစ်စေရန် ဂရုစိုက်၍ ပြန်ဆိုရသည်။ အင်္ဂလိပ် ဝေါဟာရ
အင်္ဂလိပ်ကို မြန်မာစကားလုံး အနည်းဆုံးဖြင့် အရှင်းဆုံးဖြစ်အောင်
ပြန်ဆိုရသည်။ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းမှုရှိသော မြန်မာပြန်ဆိုချက်ဖြစ်စေ
ရန် ဂရုစိုက်ရမည်။

နိဂုံး

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အချက်အလက်များမှာ ဘာသာပြန်
အတတ်ပညာကို လေ့လာလိုက်စားလိုသူ လူငယ်ဝါသနာရှင်များအတွက်
အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံအရ အကြံပြု
ချက်များသာဖြစ်၍ ပြည့်စုံပြီဟု မယူဆနိုင်သေးပေ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်
သည် ဆက်လက်ဆည်းပူးရပါဦးမည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်၏ အကြံပြု
ချက်များကို လူငယ်များ လက်တွေ့စမ်းသပ်ကျင့်သုံးပါက အတိုင်းအတာ
အတိုင်းအထိုက် အကျိုးထူးလာမည်ဟု အာမခံလိုသည်။ အတိုချုံး၍ တင်ပြ
ရလျှင် ဘာသာပြန်ဆိုသူတစ်ဦးသည် -

- အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာစလုံး နှစ်ကျမ်းကျင်လာအောင် အဆက်မပြတ် လေ့လာနေရမည်။
- ကမ္ဘာ့ပထဝီ၊ မြန်မာ့ပထဝီ၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်း၊ မြန်မာ့သမိုင်းတို့ အပြင် အခြား ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတလည်း အထိုက်အလျောက် ရှိထားရမည်။
- အဘိဓာန်ကို အသုံးပြုရန် လိုအပ်လာလျှင် အင်္ဂလိပ်-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်ကိုသာ အားကိုးပိုင်သည်။
- အဘိဓာန်ကိုသုံးလျှင် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သေသေချာချာ သိအောင်လေ့လာရမည်။
- မူရင်းစာ၏ ဆိုလိုရင်းအနက်ကို အဓိကထား ပြန်ဆိုတတ်ရန် လေ့ကျင့်ရမည်။ လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်ဖော်၍ ပြန်ဆိုခြင်း မျိုးကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။
- ရှင်းလင်းပြေပြစ်သည့် ဝါကျတည်ဆောက်မှုဖြင့် ကျစ်လျစ်စွာ ပြန်ဆိုနိုင်ရမည်။
- စာဖတ်သူ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မြင်နိုင်လောက်သည့် မြန်မာ ဝေါဟာရများကို ရွေးချယ် အသုံးပြုတတ်ရမည်။ မြန်မာ အဘိဓာန်တွင် မရှိသေးသည့် ခေတ်ပေါ် အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ မျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ရလျှင် စာဖတ်ပရိသတ် နားလည်နိုင်မည့် မြန်မာဝေါဟာရကို တီထွင်နိုင်ရန် အစွမ်းတုန် ကြိုးစားရမည်။

လူငယ် ဝါသနာရှင်များအနေဖြင့် အထက်ပါ အချက်အလက် များကို ကောင်းစွာလိုက်နာပြီး စေတနာနှင့် အားထုတ်မှုတို့ကို ယပ်မံ ဖြည့်စွက်ပေးလိုက်လျှင် ဘာသာပြန်ခရီးလမ်းတွင် ကြုံတွေ့ရမည့် အခက်အခဲများကို မလွဲမသွေ ကျော်လွှားနိုင်မည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါသည်။

လူငယ်ဝါသနာရှင်များအားလုံး ဘာသာပြန်စာပေ တစ်ခေတ်ဆန်းလာအောင် လက်ဆင့်ကမ်းတာဝန်ယူနိုင်ပါစေဟု ဆုမွန်ကောင်း တောင်းရင်း နိဂုံးချုပ်ပါသည်။

မောင်ဝင့်သူ

တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသော မြန်မာ့ပုဂံဝန်းလှီးပညာ

စာတမ်းရှင် - ထန်လှိုင်

စာတမ်းရှင် ထန်လှိုင် ၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးရွှေရ၊ အမိ ဒေါ်သိန်းတင်တို့မှ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် တွဲတေးမြို့နယ် ကောကြီးတန်း ကံဘွဲ့ရွာ၌ မွေးဖွားသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (မြန်မာစာ)၊ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် အထက်တန်းရှေ့နေ၊ ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် မှတ်ပုံတင်ရှေ့နေ စာမေးပွဲများ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ရဲအရာရှိလောင်းသင်တန်း အပတ်စဉ် (၁၂) တက်ထောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တွဲတေးမြို့မ ရဲစခန်းမှူးအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

စာပေပီမာန် စာမူဆုများကို ၁၉၉၀၊ ၁၉၉၂၊ ၁၉၉၅ နှင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ စာပေဆုကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း ရရှိခဲ့သည်။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း (နှစ်ချုပ်) တွင် ဦးကြည်ထွန်း အမည်ဖြင့် ဆောင်းပါးများ ရေးသားလျက် ရှိသည်။

တွဲတေးမြို့နယ် စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဒုတိယ အကြိမ် ညီလာခံ (၁၉၉၈) နှင့် တတိယအကြိမ် ညီလာခံ (၂၀၀၂) တို့တွင် ဇွေးချယ်တင်မြောက်ပွဲ ကျင်းပရေးကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ တရားရုံးရှေ့နေအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အမှတ် ၇၄ (အေ-၁)၊ အင်းလျားလမ်း၊ ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ အမည်ရင်း ဦးကြည်ထွန်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသော
မြန်မာ့ဖက်ဝန်းလှီးပညာ

စာတမ်းရှင် - ထန်လှိုင်

နိဒါန်း

ကမ္ဘာရွာခေတ်တွင် မိမိတို့ နိုင်ငံတွင် ရှိသော ယဉ်ကျေးမှုများ ပျောက်ပျက်စေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။ ခေတ်မီနည်းပညာများနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုများ တိုးတက်လှပါသည် ဆိုသော်လည်း ဂျပန်နိုင်ငံသည် မိမိယဉ်ကျေးမှု အနုပညာရပ်များကို အသေးအဖွဲ့လေးကအစ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်လျက် ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံတွင်လည်း ယဉ်ကျေးမှုအစစ် လူ့အနှစ် ဆိုသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာအရပ်ရပ်ကို အသေးအဖွဲ့လေးကအစ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုသည် တိုင်းပြည်၏တန်ဖိုး၊ လူမျိုး၏ ဝိညာဉ် ဖြစ်သည်ဟု ခံယူလျက် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ တာဝန် ပေးခြင်း မဟုတ်ပဲ မိမိကိုယ်ကို မိမိတာဝန်ပေးကာ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာ့ စာရေးဆရာများက တတ်စွမ်းသမျှ ဖော်ထုတ်ကြပါသည်။

www.burmeseclassic.com

အခါတစ်ခုမှာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်တွင် သစ်ရွက်များကို အသုံးပြု၍ ဘာသာရေး၊ သာရေးနာရေး၊ လူမှုရေးလောကတွင် အသုံးတွင် တွယ်ခဲ့သော ဖက်ဝန်းလှီးပညာတစ်ရပ်ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ မြန်မာတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုလက်မှုပညာရပ်များတွင် လူသိနည်းသည့် ပညာရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာ့မူလကိစ္စပညာများတွင် -

စီအုဉ် “ပန်းရန်”၊ ကောင်းမွန်ပြေပြစ်
အင်္ဂတေတတ်၊ မည်မှတ် “ပန်းတော့”
“တမော့” ကားကျောက်၊ လက်မြောက်တတ်လွန်း
ဤတသွန်းကား၊ ထူးဆန်းရုပ်တု
“ပန်းပု” ခေါ်မည်၊ ရေးသည် “ပန်းချီ”
လုံးညီခံမှတ်၊ “ပန်းပွတ်” တဖြာ
“ပူတာ” လုပ်ငြား၊ ပန်းခတ်များက
တခြားဝေဖန်၊ ဤတသွန်နှင့်
ထူးချွန်လှဲခါး၊ သံနိုင်အားမြဲ
“ပန်းပဲ” တရေး၊ ကြေးမှာတတ်သည်
“ပန်းတည်း” မည်၏၊ အရည်လျှံထွေ
ရွှေငွေကစ၊ တတ်သမျှအား
မည်ရသဘော၊ “ပန်းတိမ်” ဟောသား ---

ဟူ၍ ဓမ္မရာသီပျို့တွင် ပါရှိသော ပန်းဆယ်မျိုးကိုသာ အများစုက သိရှိကြသည်။

မြန်မာ့ဖက်ဝန်းလှီးပညာနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာ အဘိဓာန်တွင် သော်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းတွင်သော်လည်းကောင်း ဖော်ပြပါရှိခြင်း မရှိသေးသဖြင့် ဖက်ဝန်းလှီးပညာနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေါဟာရ စကားလုံးအဖြစ် မည်သူတို့ထွင်ခဲ့သည်ကိုလည်း မသိရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် လည်း မြန်မာ့ဖက်ဝန်းလှီးပညာသည် ရှေးကပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ဆိုခြင်းမှာ ငြင်း၍မရပါ။ ယခုအခါတွင် ခေတ်ပေါ်အသုံးအဆောင်များ

ပန်းပြား တီထွင်ခဲ့ကြသည့်အလျောက် ဖက်ဝန်းလှီးပညာမှာလည်း တွယ်ပျောက်လုနီးပါးရှိနေသည်။ ဖက်ဝန်းလှီး အသုံးအဆောင်များဖြစ်သည့် ဖက်ခွက်၊ ကွမ်းတောင်၊ ပန်းတောင်၊ ဆေးကန်တော့၊ ကွမ်းကန်တော့ စသည့် ပစ္စည်းများအစား ပလတ်စတစ်၊ သစ်သား၊ ကြွေဝန်းကန်၊ မြေပန်းကန်များက အစားထိုး ဝင်ရောက်လာသည်အတွက် ထိုပစ္စည်းအသစ်များကို ဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်းဖြင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဖက်ဝန်းပစ္စည်းများ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အစားထိုးပစ္စည်းများကို အသုံးပြုနိုင်၍ မျက်ကွယ်ပြုခြင်းခံထားရလင့်ကစား ကျွန်ုပ်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာများကို တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်မသွားစေခြင်းငှာ ဤစာတမ်းတို့ ရေးသားတင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဖက်ဝန်းအစ

ဖက်နှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာအဘိဓာန်တွင် (၁) ထုပ်ရာ၌ အသုံးဝင်သော အပင်ထွက်အရွက်ပြန့်ကြီး (အင်ဖက်၊ မှိုက်ဖက်၊ စလူဖက်၊ ဆောင်စွန်ဖက်၊ ကြာဖက်၊ ငှက်ပျောဖက် စသည် အသုံးရှိသည်။) (၂) ဆေးလိပ် လိပ်ရသည့် မျက်နှာပြင်ပြန့်သော ပင်ထွက်ပစ္စည်း (သနပ်ဖက်၊ ဆန်ပွေးဖက် စသော အရွက်၊ ကွမ်းသီးဖက် စသော ရွက်အုံအမြွေ၊ ပြောင်းဖူးဖက် စသော ဖူးခွံများကိုပါ ခေါ်သည်။) ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပါသည်။

ဖက်ဝန်းလှီး ဆိုသောစကားလုံးကို ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး ဆဋ္ဌမတွဲတွင် တွေ့ရသည်။

ငါးစီးရှင်မင်းကြီးကား အခါခပ်သိမ်းလံသူ၊ ရန္တသရူ၊ မြင်စိုင်း၊ သက်တော်ရှည် ညောင်ရမ်းစောမွန်နစ်၊ ဝတီးသင်္ခယာ၊ သာဂရု ဂုဏ္ဏန္တရာဇ်ကြီး၊ ရမည်းသင်း သီဟပတေ့၊ ယင်းတော်စားတုရင် ပညာကြီး၊ ပေါက်မြိုင်မင်းပုလဲ၊ ဤမင်းများတို့ ရှေ့တော်ဝယ် ခစားသောအခါ ရွှေဖလားတွင် ငါးစီးရှင်ကိုယ်တော် ဖက်ဝန်းလှီး၍

ထည့်ပြီးသော် နေ့တိုင်း လက်ဘက်တည်တော်မူ၏။ တရံရောအခါ
 ငါးစီးရှင် သတိလျော့၍ ရမည်းသင်း သီဟပတေ့ကို ဖက်ဝန်း
 မအုပ်မိ သုံးရက်ရှိလေ၏။ သီဟပတေ့လည်း စောမွန်နစ်ကို
 တည်တော်မူသော လက်ဖက်ကိုသာမား၏။ စောမွန်နစ်လည်း
 သင့်ကိုတည်သော လက်ဖက်ကိုမစား။ ငါ့ကိုတည်သော လက်ဖက်
 ကိုသာ စားသနည်းဟုမေး၏။ သီဟပတေ့လည်း သူများကိုသာ
 ဘက်ဝန်းအုပ်သည်။ ငါ့ကိုမူကား မအုပ်ပါပြုတော်မူလေသည်။
 ငါ့ကိုက်ဆင် ခြောက်ဆယ်၊ မြင်းရှစ်ရာ၊ ဗိုလ်တစ်သောင်းရှင်ကို
 ဆင်ဖြူငါးစီးရှင်ပွဲအလယ်တွင် အရှက်ခွဲလေသည်။ သူတကာတို့၏
 ကျေးဇူးအထူးကို သိတတ်သည်ဟူ၍ ပြုလျက်ကျေးဇူးကို မသိ
 သောကြောင့် ခြားနား၍ နေတော့မည် ဟူ၍ ကြံသည် ဆို၏။
 စောမွန်နစ်လည်း ဘဝရှင်ကို စုံစမ်းဦးမည်၊ အလျင်မလှနှင့်ဦးဟူ၍
 ဆို၏။ ညောင်ရမ်းစောမွန်နစ်လည်း ငါးစီးရှင်နန်းတော်သို့သွား၍
 “ဘုန်းတော်ကြီးလှသောဘုရား၊ ကျွန်တော် ရမည်းသင်းစား
 သီဟပတေ့သည် သူများကို ဖက်ဝန်းအုပ်၍ ငါ့ကို ဖက်ဝန်းမအုပ်
 ပါ။ ငှက်ပျောဖက်သည် ဆန်တစ်လက်ဘက်မျှလည်းကောင်း၊ ငွေ
 ပဲခြမ်းမျှလည်းကောင်း မတန်၊ ပွဲအလည်တွင် ရှုတ်ရှုတ်ချချပြုလေ
 သည် ဟူ၍ ကျွန်တော်ကို ခြားနားသောင်းကျန်းတော့မည်ဆိုသည်”
 ဟု နားတော်လျှောက်လေ၏။ ငါးစီးရှင်လည်း သတိလျော့၍ မအုပ်
 မိလေသည်ကို ရမည်းသင်းစား သီဟပတေ့ငယ်သည် ကြံလေငြား
 သော်လည်း ငါ ဆင်ဖြူရှင်ကို ကြံနိုင်မည်မဟုတ်။ ကေသရာဇာ
 ခြင်္သေ့မင်းလက်မှ ယုန်ဒရယ်တို့သည် “လွတ်နိုင်သကဲ့သို့ ငါ့ဘုန်း
 လက်ရုံးပညာဖြင့် သိမ်းကျုံးရသည်ရှိသော် ဘယ်သို့ လွတ်နိုင်ရာ
 အံ့နည်း။ ငါ၏ ဘုန်းလက်ရုံးပညာတော်ကိုမသိ၍ ဆိုမိလေသည်
 သာ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ကြံမိလေငြားသော်လည်း ငါသို့သော အရည်
 အသွားနှင့် ပြည့်စုံသောမင်းသည် အသိမ်းအမြန်းမတတ်သော
 ကြောင့် ရိုင်းပျလေသည်ဟူ၍ သူတကာတို့အပြစ်တင်အံ့သည်ဟူ၍

သီဟပတေ့ကို ခေါ်တော်မူပြီးသော် “အစ်ကိုအပြစ်ကို ငါသည်းခံ
 တော်မူသည်” ဟု မိန့်တော်မူ၍ “အုန်းပေါင်းမြင်းနက်ကျော်”
 တစ်စီးကို လက်ဖွဲ့တော်မူ၏။
 ဦးကုလား ရာဇဝင်လာ အထက်ပါအချက်ကိုကြည့်၍ ပုဂံခေတ်
 တပင် ဖက်ဝန်းလှီးပညာ ပေါ်ပေါက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း အထင်အရှား
 သိနိုင်သည်။ ရှေးအခါက ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ သပိတ်အတွင်းတွင်
 လည်းကောင်း၊ လူအများ စားသုံးသည့် ဒေါင်းပေါင်းလင်ပန်းတို့တွင်
 လည်းကောင်း ဟင်းနှင့် လက်ဖက် ထည့်သည့်အခါ ဖက်ဝန်းလှီးပြီး
 ဖက်ခွက်ပြုကာ ထည့်သကဲ့သို့ မြန်မာဘုရင်များ တိုင်းခန်းလှည့်လည်
 သည့်အခါတွင်လည်းကောင်း၊ ဘုရားပွဲ၊ ကျောင်းပွဲ၊ ပွဲလမ်းသဘင်
 ခင်းကျင်းရာသို့ ထွက်ချီရာတွင်လည်းကောင်း ယာယီစခန်းချရာတို့၌
 ခွဲတော်စာများ တည်ခင်းကျေးဇူးရာတွင် မြစ်စီးရောင် ဖက်ခွက် ဖက်ဝန်း
 များနှင့်တည့်၍ ရွှေလင်ပန်း၊ ငွေလင်ပန်းစသော မနောလင်ပန်းများတွင်
 လည်းကောင်း၊ မှန်စီရွှေချပွဲတော်အုပ်တို့နှင့်လည်းကောင်း တင်၍ ပွဲတော်
 ဆက်ကြရသဖြင့် ရွှေပန်းကန်၊ ငွေပန်းကန်၊ ရွှေခွက်၊ ငွေခွက်တို့နေရာတွင်
 ဖက်ခွက်စိမ်းများက နေရာယူလေ့ရှိရာ ပုဂံခေတ် ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက်
 တွင် ငါးစီးရှင်ကိုယ်တော်က ရွှေဖလားတွင် ဖက်ဝန်းလှီးပြီး ဖက်ခွက်များ
 ထည့်ပေးရကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ သီဟပတေ့၏ ဖလားတွင် ဖက်ဝန်း
 ထည့်မိသောကြောင့် ငှက်ပျောဖက်မှာ တန်ဖိုးမရှိသော်လည်း ယဉ်ကျေး
 စွာ အစဉ်အလာလေ့ကို ဖျက်သဖြင့် အရှက်ရပြီး ဒေါသထွက်ရသည်ကို
 မြင်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်မှစ၍ မြန်မာဘုရင်များလက်ထက်
 တွင် ဖက်ခွက်ပြုလုပ်ရသည့် ဖက်ဝန်းလှီးပညာသည် မည်မျှအရေးကြီး
 ကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။
 သက္ကရာဇ် ၉၅၀ ခန့်တွင် ထင်ရှားသော ရခိုင်စာဆို ဥက္ကာယုံ၏
 ထောင့်တစ်ပုဒ်တွင် -
 “လဝါကျွတ်သည်၊ ဆန်းလတ်ခါ
 လုရွာပွဲသဘင်၊ ဆီမီးတန်ဆောင်

ပန်းထောင်ထီးကြီးပျင်၍
သင်ပုန်းတင် တန်းပြတ်ခတ်
အဋ္ဌသီနှင့် ပဉ္စသီကို၊ အညီစောင့်သုမ်းမှတ်၍
ဒါနဝတ်စွန့်ကြဲလှူ
မင်းပွဲသဘင်၊ မြို့ပြင်ကချိုလူက
သီဇာဟူသောက်ပြွန်းပြွန်း
ကောင်းမှုလက်ဆောင်၊ ထမင်းထောင်ကို ဝန်၍
အံ့ဖွေမှုအသံချို၊ လက်ခတ်မြောက်မြောက်
ခြင်းကောက်သံပြိုင်ဆို၍ အသံလိုသောသောရ၊ ဝါကျွတ်သဘင်
ပျော်မှုဆင်သည်၊ လှူရှင်အစုစုနှင့်
ယစ်ဝမှုအံ့အံ့ကာ၊ တချို့ကိုလည်း၊ တချို့ဆဲသည်
တချို့ရို့ ကရာန်ခိုက်ရှာ၍၊ တချို့သာပြစ်တင်ကုန်
ပိန်ပေါင်ခရာ၊ စံညီဒုပ္ပာနှင့်၊ ပတ်သာမြို့လှမ်းချိုမျှ
ကခြံမူပတ္တလား၊ စောင်းညှင်းပြိသာ၊ တူရိယာသည်
လူရွာသဘင်များနှင့်၊ ဝသောသောထမင်းထောင်
လှိုင်ကူတွက်ထား၊ ဘုရားပါးရောက်အောင်တည်း
ကြီးဆောင်သည်အစုစု၊ သာဓုကြံကြံ၊ နေ့မည်သည်
အသံတရုရနှင့် ရွှင်ပျော်မှုအသွယ်သွယ်”

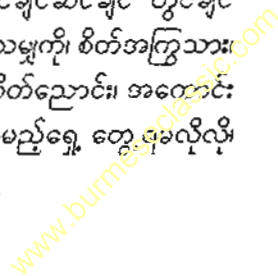
ဟု ဖွဲ့ဆိုခဲ့လေသည်။ ထိုကဗျာအရ ထိုအချိန်က မြောက်ဦးမြို့တွင် သီတင်းကျွတ်ပွဲတော်အချိန်၌ အချို့လည်း ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလကို စောင့်ထိန်း၍ ဆွမ်းတင်၊ ပန်းကပ်၊ ဆီမီးထွန်း ငြိမ်းချမ်းသာယာစွာ ပြုမူ ကြသည်။ အချို့လည်း မြို့ပြင်သို့ထွက်၍ အရက်သေစာဖြင့် အပျော်ကြီး ပျော်ကြဟန် ထင်ရှား၏။ အချို့လည်း စောင်းညှင်း ပတ္တလား စသည် တို့ဖြင့် သီဆို တီးမှုတ်ကာ မြို့ကို လှည့်ပြီးလျှင် မြို့မြောက်ဘက်ရှိ ရှစ်သောင်းဘုရား၊ ဒုက္ခသိမ်ဘုရား စသည်တို့သို့ ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ရန် သွားကြဟန် ထင်ရှားလေသည်။

“ပန်းထောင်ကြီးပျင်၍” ဟုရာ၌ ပန်းတောင်း သို့မဟုတ် ပန်းပဒေ သာပင်ကို ဘုရားထီးသဏ္ဍာန်ပြင်ခြင်းဟု ဆိုလေသည်။ “သင်းပုန်းတင်” ဟုရာ၌ သင်ပုတ်တင်ခြင်း (ဝါ) ဆွမ်းတော်ကပ်ခြင်းဟု ဆိုလေသည်။ ဗုဒ္ဓမြို့၌ ရွှေစည်းခုံ၊ အာနန္ဒာ စသော ဘုရားများတွင် ဆွမ်းတော်ကပ် သည်ကို သင်ပုတ်တင်သည်ဟူ၍ ယခုတိုင် ပြောဆိုသုံးစွဲကြသေးသည်။ ထိုအခါက မြောက်ဦးမြို့တွင် သင်ပုတ်တင်ပုံမှာ သစ်ရွက်ဖက်စိမ်း များကို ဆွမ်းအုပ်သဏ္ဍာန် ခွက်ဝန်း ခွက်ချွန်ပြု၍ ဆွမ်းထည့်သည်။ ထိုခွက်ဝန်းခွက်ချွန်မျိုး သုံးဆယ့်သုံးခွက်ပြုပြီးလျှင် ပူဇော်ရာဖြစ်သော စေတီ၏ အောက်ပစ္စယာ ဖိနပ်တော်တွင် ဝိုင်းရံ၍ တည်ထား ဆွမ်းကပ် သည်ဟု ဆိုလေသည်။ “ထမင်းထောင်ကိုဝန်၍” ဟုရာ၌ ထမင်းထောင် ကို ဝန်းရံ၍ဟု ဆိုလိုဟန်ရှိသည်။ ထမင်းထောင် ဆိုသည်မှာ ထမင်း ထောင်းကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

ဤသည်ကိုထောက်၍ ရှေးယခင်က ရခိုင်ပြည် မြောက်ဦးမြို့၊ တောင်းစားစဉ် ဖက်ဝန်းလုံးပညာ ထွန်းကားနေသည်မှာ ထင်ရှား ဝါသည်။

ထို့အပြင် ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦး၌လည်း ဖက်ဝန်းလုံးပညာကို အထင်အရှား တွေ့ရသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၁၃၈ ခုနှစ်တွင် ရွှေတောင်နန္ဒသူ နေ့စပ်သည် ငွေတောင်ရကန်တွင် ဖက်ဝန်းထိုးပုံကို အသေးစိတ် ရေးဖွဲ့ ထားသည်။

“သူ့ဆီကိုဘက် ပွဲတော်ဆက်ပါမည်။ ဖက်ခွက်ကတီး၊ ဖန်နီ ဖန်ပြား၊ ဆန်းတာဟာကို၊ ထိပ်ချာဘုန်းတောက်၊ သုံးဆောင် လောက်အောင်၊ တစ်ယောက်စာ လက်စုလျက်ကယ် ပြင်ဆင် ထည့်ကြပါ။ အစ်မတော်များ၊ မင်းခြောက်ပါးတို့ကို၊ သနားကယ်မ၊ မယ်နော်ဟ ခယတောင်းပန်ရာတွင်၊ ပြင်ချင်ဆင်ချင် တွင်ချင် သနှင့်၊ အခွင့်ကြီးကျယ်၊ မင်းဖွယ်စိုးရာ ဆိုသမျှကို၊ စိတ်အကြွသား၊ မင်းခြောက်ပါးလည်း၊ အထူးတူး မင်းသမီးစိတ်ညောင်း၊ အကောင်း ကြိုက်စု သူညီမလင် အိမ်ခရု ရှင်ကို မြင်ရမည်ရှေ့ တွေ့ရမလိုလို့”

တွေ့ကြုံကြသည်၊ ကြည်ညိုသည့် အမှုနှင့်၊ ကွမ်းယူစေ ကတဲက
 ရွှေစေထူစေဖြူစေ ဝါစေ ဆိတ်စာပေးဘို့၊ ခွက်လေးငါးဆယ်
 မကောင်းလျှင်၊ ပယ်ဖို့နှင့် ဝယ်ခဲ့ကြ။ ဖက်ခွက်ချောအောင်
 ငှက်ပျောသူငယ်စာ၊ အရွက်မှာလည်း၊ တစ်ရာကျော်လောက်၊
 မပေါက်မပဲ့၊ မရွံ့တဲ့ဟာ တချို့၊ တချို့စိမ်း ခပ်သိမ်းစုံပါအောင်၊
 ကောင်းရာကို ရွေးခဲ့ရမည်။ ကြပ်မဆောင်ရွက်၊ ဖက်ခွက်ခုနှစ်ခုကို
 မိန်းမနု ခုနစ်ယောက်၊ စိတ်ပေါက်ခိုက်ကို၊ အကြိုက်ထိုးကြလေ
 သည်မှာ၊ ဘယ်နှစ်မြောင့် ဘယ်နှစ်ထောင့်၊ အကောက်ပုံပန်း၊
 အဆန်းမူလံ၊ ပြလျှင် ကျယ်တော့မည်၊ မယ်နော်ဟ ဖက်ခွက်မှာ၊
 ရွက်နီခွက်အစိတ်တွင်၊ ငါးပိဿာလျော့၊ ပေါ့ပေါ့တန်လေရာ၏။
 ပန်းဝါနုထွတ်၊ ကျွတ်ကျွတ်ရွတ်လျက်၊ တစ်ရွက်နှင့် တစ်ရွက်ကို၊
 ဗြက်အတူတူ၊ ဖြူတစ်ခြမ်း၊ ဝါတစ်ခြမ်း၊ ဝန်းဝန်းချင်း၊ မဝန်းချင်း၊
 ချွန်းချင်းညီစေ၊ အထွေထွေရှိမည်ကြောင့်၊ မျက်စိနှင့် ချင့်ကာ၊
 မသိသာလျှင်၊ တောင်တာလက်သစ်နှင့် စနစ်ကိုတိုင်းပြန်ရ၏”

ဤသို့ဖြင့် ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ဖက်ပန်းလှီးပညာသည် အရေး
 ပါသော ပညာတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဖက်ဝန်းလှီးပညာ

ဖက်ဝန်းလှီးပညာ ဆိုသည်မှာ အကြမ်းအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင်
 ငှက်ပျောဖက်၊ ညောင်ရွက် စသည်ဖြင့် သစ်ရွက်များကို အဝန်းအဝိုင်း
 ဖြတ်လှီး၍ အသုံးအဘောင် အလှအပ ပြုပြင် လုပ်ကိုင်တတ်သော
 ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာ လက်မှုအတတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ငှက်ပျောဖက်၊
 ညောင်ရွက် အစရှိသည့် အရွက်များကို ဖက်ခွက်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကန်တော့ပွဲ
 များ၌ ဆေးကန်တော့၊ ကွမ်းကန်တော့ထိုးခြင်း၊ အလျှံပွဲရှင်လောင်းနှင့်
 နားထွင်းသူတို့အဖို့ အဆောင်အယောင်ဖြစ်သော ကွမ်းတောင်ပန်းတောင်
 များ ပြုလုပ်ခြင်းစသည်တို့ကို ခြုံငုံခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေခွက်များကို လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၂၂၀၀
 ခန့်ကပင် သုံးစွဲနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဝိဿနိုးခေတ်တွင် စားခွက်
 များကို စတင်အသုံးပြုနေပြီဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင်
 ခွက်များကို စဉ်ရည်သုတ်ပြီး ပိုမိုအဆင့်မြင့်အောင် ဖန်တီးလာနိုင်သည့်
 နောက်ပိုင်းတွင် သစ်သားကိုအသုံးပြု၍ ဒေါင်းလန်းများအဖြစ် ထည့်စရာ
 ခွက်၊ ခပ်စရာယောက်ချို၊ ဗျပ်၊ ဒေါင်းလန်းဆွမ်းအုပ် စသည်များကို
 သစ်သားအပြင် နှိုးဖြင့် ရက်လုပ်ပြီး သစ္စေးသရိုးကိုင်ကာ တီထွင်ပြုလုပ်နိုင်
 ကြသည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ကိုယ် နေထိုင်လာသူများ
 ပြစ်သဖြင့် အိမ်သုံးပစ္စည်းများကို မြေကြီးမှ ရရှိသည့် မြေအိုး၊ မြေခွက်၊
 စဉ်အိုး၊ စဉ်ခွက်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဘာဝအလျောက် ပေါက်
 ရောက်နေသည့် ဝါးပင်၊ ကြိမ်ပင်တို့မှ ရရှိသည့် ပစ္စည်းများဖြင့် တောင်း
 ပလုံး၊ ဆန်ကာ၊ ဖာ၊ ပချပ်၊ ဖျာ၊ ရှိင်၊ သင်ဖြူး စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း
 ပြုလုပ်သုံးစွဲလာကြသည့်နည်းတူ ဖက်အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုသည့် ဖက်ဝန်း
 လှီးပညာဖြင့် လူသုံးပစ္စည်းများကို ပြုလုပ်လာခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်
 လည်း ဖက်ဝန်းလှီးပညာသည် အရေးကြီးသော ပညာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါ
 သည်။

များသောအားဖြင့် ဖက်ဝန်းလှီးပညာကို မိန်းကလေးများက ပိုမို
 တတ်ကျွမ်းကြပါသည်။ ရှေးခေတ်အခါ ခိုင်း ရက်ကန်း မတတ်လျှင် အမျိုး
 အမီး မမည်သကဲ့သို့ ဖက်ဝန်းလှီးပညာမတတ်သည့် အမျိုးသမီးများမှာ
 လူ့အောက်ကျရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ အမျိုးသမီးကြီးများမှာ ဖက်ဝန်းလှီး
 ပညာကို တတ်မြောက်ထားကြရပါသည်။

ကန်တော့ပွဲဖက်ခွက်

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ဘာသာရေးအရလည်းကောင်း၊ ယုံကြည်မှု
 များအရလည်းကောင်း သာရေးနာရေးပွဲများတွင်လည်း ကန်တော့ပွဲကို

ထိုးလေ့ရှိကြသည်။ သာသနာရေးပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရားကန်တော့ပွဲ၊ တရားကန်တော့ပွဲ၊ သံဃာကန်တော့ပွဲ စသည်ဖြင့် ပွဲထိုးကြသကဲ့သို့ ဆရာမိဘ ကန်တော့ပွဲ၊ သာမူကန်တော့ပွဲ၊ နာမူကန်တော့ပွဲ၊ လောကီကိစ္စများ ဖြစ်သည့် ဘိုးဘိုးကြီးကန်တော့ပွဲ၊ မယ်တော်ကြီးကန်တော့ပွဲ၊ ဆေးဝါးလက်ဖွဲ့ ကန်တော့ပွဲ၊ နတ်ကန်တော့ပွဲ၊ ဇာတ်ကန်တော့ပွဲ၊ ရုပ်ရှင်ကန်တော့ပွဲ စသည်ဖြင့် နေရာတကာ ပွဲပေးသည့်လေ့ရှိပါသည်။

ထိုသို့ ပွဲပေးရာတွင် အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ကွမ်းဆေး၊ လက်ဖက်၊ ဖယောင်းတိုင်များ ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ကန်တော့ပွဲပေးသည့်အခါ ရှေးယခင်က ဆေးကန်တော့၊ ကွမ်းကန်တော့များ ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ ယခုခေတ်တွင်ကား ကွမ်းရွက်နှင့် ဆေးရွက်ခြောက် အနည်းငယ်ကို အုန်းသီးနှင့် ငှက်ပျောသီးကြားတွင် ပြီးစလွယ် ညှပ်ထည့်ထားလိုက်ရုံသာ ရှိသော်လည်း မြန်မာ့ရှေးအစဉ်အလာတွင်မူ ငှက်ပျောရွက် ထိပ်ညွန့်ကို အလှအပပြုပြင် ကန်တော့ထိုးပြီး ဆေးကန်တော့၊ ကွမ်းကန်တော့ ဟူ၍ သီးသန့် တရိုတသေပြုလုပ် ထည့်ကြစမြဲဖြစ်ပါသည်။

ပရိတ်အိုး

အတာကူးသည့်အခါတွင် ပရိတ်အိုးများဖြင့် အတာကိုကြိုကြသည်။ တာအိုးဟုလည်းခေါ်သည်။ ထို့ပြင် ရှင်ပြုရာတွင် မပါမဖြစ်သော အရာတစ်ခုမှာလည်း သံဃာစင်ရှေ့တွင် မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားသော ပရိတ်အိုးများ ထားရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ယခုအခါတွင် ပရိတ်အိုး ပြုလုပ်ရာ၌ ပရိတ်အိုး နှုတ်ခမ်း တစ်လျှောက်တွင် ထုံးဖြင့် ပန်းကလေးများ ရေးခြယ်၍ အလွယ်တကူ ပြုလုပ်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သို့သော် ရှေးအခါက ဖက်ဝန်းလှီး ပညာဖြင့် ငှက်ပျောဖက်၊ ကြာဖက်များ ပြုလုပ်ပြီး အိုးကို အလှအပမွမ်းမံ တပ်ဆင်ကြသည်။

ပရိတ်အိုးပြုလုပ်ပုံမှာ ကွမ်းတောင်ပြုလုပ်ပုံနှင့် အနည်းငယ် ဆင်တူသော်လည်း ကလပ်အကူ မပါပေ။ အိုးထဲတွင် သန့်ပြန်သော ရေကို

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ထည့်ထားသည်။ တောင်ဆုပ်ခန့်မြင့်သော ငှက်ပျောဖက်သုံးဖက်ဖြင့် နှုတ်ခမ်းမှ အထက်သို့ ထောင်သည်။ ထိုငှက်ပျောဖက် သုံးဖက်ဖြင့် အိုးနှုတ်ခမ်း စည်းနှောင်ထားသော နေရာကို ငှက်ပျောရွက် ကလပ်ကြာပုံ အမွမ်းအမံဖြင့် ဖုံးထားသည်။

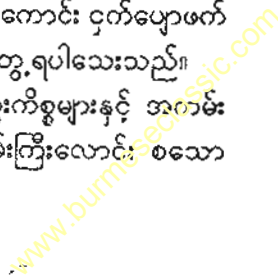
ထို့နောက် နှုတ်ခမ်းမှ ထိပ်သို့ ရောင်စုံချည်မျှင်များ စေ့နေအောင် ဆွယ်သည်။ အလုပ်မရှိစေရပေ။ ထိုကြိုးမျှင်များတွင် စိန်ထောင်များ ခပ်ကွဲကွဲတပ်ဆင်၍ ထိပ်တွင် ဟင်္သာ၊ ကြက်တူးရွေး စသည့် မိမိတို့ ဇာတ်မြောက်ရာ အရုပ်များကို တပ်ဆင်ကြပေသည်။

ယခုအခါတွင် ပရိတ်အိုးဟုဆိုလျှင် တာအိုးထဲတွင် မြေဇာ၊ သပြေဝါးခက်၊ ခရာ၊ အုန်းရွက်၊ တမာနှင့် ဆီးခက်များ ထည့်ထားသောအိုးတို့သာ အလုပ်အကိုင်များနေကြပေတော့သည်။

ဇတ်ခွက်

၂၀၀၃ ခုနှစ် စာပေဗိမာန်စာမူဆု ရရှိခဲ့သဖြင့် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ဇာပေဆုအထိမ်းအမှတ် ကရဝိက်နန်းတော် ညစာစားပွဲကို ဆက်ရောက်ခဲ့ရပါသည်။ ညစာစားပွဲတွင် သတိထားမိသည့် အချက်တစ်ခု ရှိပါသည်။ ညစာစာမင်း သုံးဆောင်ပြီးသည့်အခါ သင်္ဘောသီး၊ ခရဲသီးစိတ်များကို ကျွေးပါသည်။ ထိုသို့ကျွေးမွေးဧည့်ခံသည့်အခါတွင် ဧည့်ပန်းကန်တွင် ငှက်ပျောဖက်ဝန်းလေးခံပြီးမှ သင်္ဘောစိတ်၊ ဖရဲသီးစိတ် စသည့် အသီးများကို ထည့်ပေးသည် တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ညစာစားပွဲမှာ မင်းပွဲစိုးပွဲဖြစ်သည့်အတွက် ရှေးယခင်က အစဉ်အလာလေးကို မျှော်ရလေအောင် စတီအနေဖြင့် ဖက်ဝန်းလှီးခံ၍ ကျွေးသည်ဟု ဆင်ခြင်မိပါသည်။ ထို့ပြင် ယနေ့တိုင် ချစ်တီးထမင်းဆိုင်များတွင်လည်း ဆောင်း၊ ပျော်ပွဲစားထွက်သည့်အခါမျိုးတွင်လည်းကောင်း၊ ငှက်ပျောဖက်များ ခင်း၍ ထမင်းဟင်းကျွေးသည့် ဓလေ့ကို တွေ့ရပါသေးသည်။

ရှေးအခါက အလှူအတန်း အကျွေးအမွေးကိစ္စများနှင့် အကမ်းအလှမ်းများတွင်လည်းကောင်း၊ ဆွမ်းကျွေး ဆွမ်းကြီးလောင်း စသော

အရပ်ရပ်ကိစ္စများတွင်လည်းကောင်း ပန်းကန်ပြားများအစား စုပေါင်းလုပ်အားဖြင့် ဖက်ခွက်များကိုသာ ပြုလုပ်၍ ကျွေးမွေးရာတွင် ပန်းကန်အဖြစ် အသုံးပြုကြလေသည်။ စုပေါင်းလုပ်အားနှင့် ဖက်ခွက်များကို အကြီးအငယ် အရွယ်အလတ် အရွယ်အစားစား ဝိုင်းဝန်းထိုးပေးကြလေသည်။

ဘုရားဆွမ်းပွဲများအတွက် ထိုးသောဖက်ခွက်များကို ပို၍ လှလှပပ ဖြစ်စေရန်အတွက် စိန်တောင်အတွန့်အတက်များဖြင့် နှုတ်ခမ်းသပ်ပြီး ပြုပြင် လုပ်ဆောင်ပေးကြသည်။

ဘုန်းကြီး ရဟန်းများကို ဆွမ်းလောင်းလှူခြင်း၊ မြေလတ်ပိုင်းကျေးလက်တောရွာများ၌ ပြုလုပ်လေ့ရှိသော (ဘုရားဆွမ်းချပွဲ) ခေါ် ဆွမ်းလှူပွဲများတွင် သံဃာတော်များကို ဆွမ်းလောင်းရာ၌ သပိတ်တွင် ဆွမ်းကိုလောင်းထည့်ပြီး ဟင်းများကိုမူ ဖက်ခွက်ငယ်များနှင့် ထည့်၍ ဆွမ်းနှင့်ဟင်း ရောထွေးပေရေ မရှိရလေအောင် ထည့်လှူကြရသည်။ ချိုချဉ်ငန်စပ် အရသာစုံဟင်းခွက်များမှာ ငှက်ပျောဖက်ခွက်ငယ်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ ငှက်ပျောပင် ရှားပါးသည့် အရပ်ဒေသများတွင် ညောင်ရွက်ဖြင့် ဖက်ခွက်ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။

ထိုအခါက ယခုခေတ်ကဲ့သို့ သတ္တု၊ ပလပ်စတစ် စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ဆွမ်းဟင်းခွက်များ မပေါ်ပေါက်သေးသဖြင့် ဖက်ခွက်ကလေးများမှာ သပိတ်အတွင်း ဟင်းထည့်ရာတွင် အလွန်အသုံးဝင်လှပေသည်။ ဧည့်သည်များအား ဧည့်ခံကျွေးမွေးရာတွင်လည်း ဒေါင်းပေါင်ခေါ် သုံးချောင်းထောက် သရွတ်ကိုင် ကလပ်များ၊ ယွန်းဆွမ်းအုပ်၊ ကြေးင. င်ငန်း၊ သစ်သားဗျပ် စသည်တို့တွင် ဖက်ခွက်များဖြင့် ထေး ှးဟင်းတို့ကို ထည့်ပြီး ဧည့်ခံ ကျွေးမွေးလေ့ရှိပါသည်။

ကွမ်း၊ ဆေး၊ လက်ဖက်နှင့် အချိုပွဲ၊ အချဉ်ပွဲများကိုလည်း ဖက်ခွက်များဖြင့်သာထည့်၍ တည်ခင်းကျွေးမွေးလေ့ ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ဖက်ခွက်များဖြင့် ကျွေးမွေးခြင်းကြောင့် ပန်းကန်ကဲ့သို့ ဆေးကြောသုတ်သင်ရခြင်း မရှိသဖြင့် ကယိကထ သက်သာသည်။ ဖက်ခွက်များမှာ တစ်ခါသုံးဖြစ်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

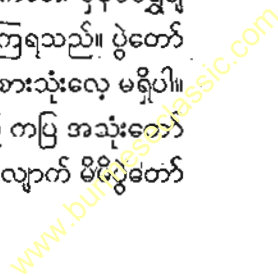
သဖြင့် သုံးစွဲပြီး ဖက်ခွက်ဟောင်းများကို အမှိုက်တောင်းအတွင်း စွန့်ပစ်လိုက်ရုံသာရှိပါသည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါက သူဌေးသူကြွယ် မင်းစိုးရာဇာနှင့် သာမန်ပြည်သူများမှအစ ဖက်ခွက်များကို နေ့စဉ်စားသောက်ရာတွင် အသုံးပြုကြသည်။ သူဌေးသူကြွယ် ကုန်သည် စသော ကြေးရေတတ်များ တစ်ကြေးမနောလင်ပန်း၊ ယွန်းအုပ်၊ ယွန်းဒေါင်းပေါင်များတွင် ဖက်ခွက်များ တင်၍ စာသုံးလေ့ရှိကြသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်လောက်မှစပြီး တရုတ်-မြန်မာ ကုန်စည်ကူးသန်းဇာရင်းဝယ်ရေးမှတစ်ဆင့် ကြွပန်းကန်များ ရောက်ရှိလာပါသည်။ မှားသောအားဖြင့် ကြွထည်များမှာ အစိမ်းရောင်သုတ်ထားလေ့ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုသို့ မြစ်စိမ်းရောင် သုတ်ထားရခြင်းမှာ မြန်မာတို့ အသုံးပြုသော ဖက်ခွက်များနှင့် အရောင်ချင်းတူစေရန်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့သော်လည်း ကြွထည်ပစ္စည်းများမှာ အလုံအလောက် ရောက်မလာသည့်အပြင် တန်ဖိုးလည်း ကြီးမားသဖြင့် မင်းသုံးစိုးသုံး၊ သူဌေးသုံး ထူးနည်းစုအသုံးသာ ဖြစ်လေသည်။ ကျေးလက်တောရွာများ၌ကား ရိုးရာဖက်ခွက်များကိုသာ ဆက်လက်သုံးစွဲခဲ့ကြပါသည်။

ဖက်ခွက်စား

ရှေးအခါက မြန်မာဘုရင်တို့သည် တိုင်းခမ်းလှည့်လည်ရာတွင် ထည့်ကောင်း၊ ဘုရားပွဲ ကျောင်းပွဲ ပွဲလမ်းသဘင် ခင်းကျင်းရာသို့ ထွက်ချီရာတွင်လည်းကောင်း ယာယီခခန်းချရာတို့၌ ပွဲတော်စာများ တည်ခင်းကျွေးမွေးရာတွင် မြစ်စိမ်းရောင် ဖက်ခွက်ဝန်းများနှင့် ထည့်၍ ရွှေလင်ပန်း၊ ဆွလင်ပန်း စသော မနောလင်ပန်းများတွင်လည်းကောင်း၊ မှန်စီရွှေချွတ်အုပ်တို့နှင့်လည်းကောင်း တင်၍ ပွဲတော်ဆက်ကြရသည်။ ပွဲတော်ထည့်နေကျအတိုင်း ရွှေခွက် ငွေခွက်များဖြင့် ထည့်၍ စားသုံးလေ့ မရှိပါ။

ထိုသို့ ပွဲလမ်းသဘင် ကြည့်ရှုနေစဉ် ဘုရင်သည် ကပြ အသုံးတော်နေသည့် သဘင်သည်တို့အား သဘောကျသည့်အလျောက် မိမိပွဲတော်

တွင် ပါရှိသည့် ထမင်း၊ ဟင်း၊ အချိုပွဲများထည့်ထားသော ဖက်ခွက်များကို စွန့်၍ စားသုံးစေသည်။ ထို့ကြောင့် သဘင်သည်များကို “ဖက်ခွက်စား” ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ယခုအခါ ဖက်ခွက်စားဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှာ နှိမ့်ချသည့်သဘော ယူဆကြသည်။ အမှန်တကယ်တွင် ဘုရင်ကိုယ်တိုင်က ဆုချခံရ၍ ဂုဏ်ယူဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေတ်က လူတန်းစားအားလုံးနီးပါးပင် ဖက်ခွက်နှင့် စားသောက်ကြလေ့ရှိပါသည်။

ခေါပန်းတောင်း

မြန်မာ့ဆေးပညာတွင် ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော အရင်းခံသော အတ္တဘောကြီး ဖောက်ပြန်ခြင်းမှာ သွေး၊ သည်းခြေ၊ လေ၊ သလိပ်တို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယတြာကုထုံးတစ်ရပ်ဖြင့် သူငယ်နာဆရာလုပ်နေသူကမူ သူ့ကိုပြစ်မှားမိသူတိုင်းအား ခေါစာအပစ်ခိုင်းလေတော့သည်။ ခေါစာပစ်ရာ၊ ခေါစာကျွေးရာတွင် များသောအားဖြင့် လူနာသူငယ်၏ မွေးနံအရပ်တွင် ပစ်ရသည်။ ခေါစာပစ်ရာတွင် အသုံးပြုသောခွက်ကို “ခေါစာခွက်” ဟုလည်းကောင်း၊ “ခေါပန်းတောင်း” ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ကြပေသည်။ ထိုသို့ ခေါစာခွက်လုပ်ရာတွင် ဖက်ဝန်းလုံးပညာလည်း ပါလာရပြန်သည်။

ခေါပန်းတောင်းသည် ကလပ်ပုံဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် သားရီးသပိတ်ခြေပုံ၊ ခါးသိမ် ထိပ်နှစ်ဖက်ကားသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ မိုးနီးဖြင့် ခပ်ကြာကြာ ရက်လုပ်ထားသည်။ ထိုခပ်ကြာကြာတွင် ငှက်ပျောဖက်ခွက်ကိုခင်း၍ ထမင်းထည့်သည်။ ကျမ်းညွှန်းအတိုင်း မုန့်ဖြူ မုန့်နီထည့်ကာ မွေးနံအရပ်ရှိ မြေပြင်တစ်နေရာတွင် ချထား၍ ဤအမည်ရှိသော နေနံသားတွင် ကပ်ငြိနေသော ရောဂါဘယများ ဖယ်ရှားပေးပါဟု ပြောရ၏။

ကွမ်းတောင်

ကွမ်းတောင်ကိုင်ဟုဆိုလျှင် တစ်ရွာလုံးတွင် အလှဆုံး ကျေးရွာပျိုဖြူလေးဖြစ်ကြောင်း လူတိုင်းသိကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုတော်

ဘေးလက်တောရွာအလှူများတွင် ကွမ်းတောင်သည် ကျက်သရေဆောင်ဖြစ်ပြီး ထိုကျက်သရေဆောင်ပစ္စည်းကို ကိုင်းရင်း ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင် သို့တံပါရသူမှာလည်း ကျေးရွာ၏ ကျက်သရေဆောင်ပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အလှူမဏ္ဍပ်အတွင်းရှိ သံဃာစင်၏ရှေ့တွင် ထားရှိသော ပရိက္ခရာစားပွဲပေါ်၌ ကွမ်းတောင်ကို အခြားပရိက္ခရာများနှင့်အတူ ယှဉ်တွဲတွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ကွမ်းတောင်နှင့်အတူ ပန်းတောင်အုပ် စသည့် မင်းခမ်းတော် ပစ္စည်းများကို ထားရှိပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတွင် ကွမ်းတောင်၊ ပန်းတောင်၊ ဟင်္သာအုပ်၊ ကျိုင်း၊ သိုင်း၊ ယပ်မား၊ ရွှေထီးစသည်တို့ကို အဆင်သင့် ထားရှိတတ်ပါသည်။ ရွာတွင်ပြုလုပ်သည့် အရေးရာရေးကိစ္စများတွင် ထိုပစ္စည်းများကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ကျောက်စီရွှေချ ကွမ်းတောင်များကို အဆင်သင့် ထားရှိခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ရွာလုံး၏ ဘုံပစ္စည်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

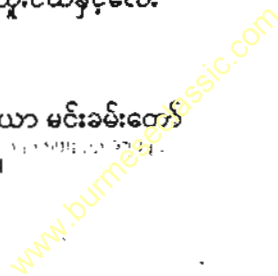
မြန်မာတို့ ရှင်ပြုရာတွင် ရှင်လောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရားသောင်း သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ ဖြစ်စဉ်များအတိုင်း ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သည်။ သို့သော် ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မြန်မာမင်းတို့၏ မင်းခမ်းတော် ပစ္စည်းများကို ပုံစံယူ၍ သရုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်ဘွဲ့တွင် -

“စီခြယ် ပတ္တမြား ခြင်္သေ့စံ၊ ကွမ်းခွက်ရောင်မောင်း၊
ကွမ်းလောင်း မြဲမျက်ပုံ၊ ဝင်းလျှံငယ် သေသလွတ်ကြား၊ မြူခိုးငယ်
မေ့မောင်၊ သလင်းမြောင်၊ မင်းဆောင်သစ်တိုင်ထူးငယ်နှင့်လေး”

သည့်လည်းကောင်း။

ခဲရွေးဆရာတော်၏ ကုသပျို့တွင် လက်ဝဲလက်ယာ မင်းခမ်းတော်ပင် ထိသက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးစပ်ခဲ့သည်။

“ပန်းတောင်းပါသည်။ အဋ္ဌာရသံစောင့်၊ ရှစ်မြောင့်မင်းစံ၊ ခံသီဟာရွက်၊ ကွမ်းခွက်နှစ်ဖြာ၊ စလင့်ကြာကွမ်းကျပ်၊ လျှပ်လျှပ် ဝှန်ဝေ၊ ကွမ်းချပ်ရွှေနှင့်”

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

လေယူသင်္ခယာ၏၊ ရွှေဘုံနိဒါန်း၊ လှကျော်မင်းခမ်းတော်တွင်-

“ရတနာရောင်၊ ပြောင်ပြောင်လျှံလက်၊ ဖြိုးဖြိုးပြက်လျှင်၊ သန်လျက်ရောင်လျှပ်၊ သားမြီးယပ်နှင့်၊ ဆင်တပ်တန်ဆာ၊ ရတနာ ပန်းတောင်၊ ရွှေကောင်းရွှေမြောင့်၊ ရှစ်ထောင့်ရောင်လျှံ၊ ခြင်္သေ့ခံဟု၊ မင်းစံရည်ညက်၊ ကွမ်းခွက်နှစ်ဆူ၊ ညွန့်လူခိုင်မြွာ၊ စလင့်ကြာနှင့်၊ ရောင်ဖြာလျှံပြည့်၊ ကွမ်းထည့် ကွမ်းချပ်”

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖော်ပြထားရာ လက်ျာမင်းခမ်းတော်တွင် ကွမ်းလောင်းကြီး၊ ကွမ်းလောင်းငယ်၊ ခြင်္သေ့ခံကွမ်းခွက်၊ နဂါးခံကွမ်းခွက်၊ ကွမ်းထည့်ကွမ်းချပ်၊ ပုံနန်းကွမ်းခွက်၊ ထောင့်ချိုးကွမ်းခွက်၊ ခိုနန်းကွမ်းခွက်၊ ရှစ်ထောင့်ကွမ်းခွက်၊ လေးထောင့်ကွမ်းခွက် ဟူ၍ ကွမ်းထည့်ပစ္စည်း ၁၂ မျိုး ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

တစ်ဖန် လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင် -

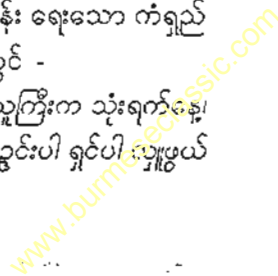
“ဝင်းဝင်းရတနာ၊ သီဂီရောင်လျှပ်၊ ဖိနပ်ရောင်ပြေး၊ တောင်ငွေလျှံလွှာ၊ လက်တင်ကြားနှင့်၊ နဂါးခံလျက်၊ ကွမ်းခွက် ရောင်ထပ်၊ သလပ်ရောင်မောင်း၊ ကွမ်းလောင်းကြီးငယ်၊ ရောင် သွယ် ဖလား၊ တရားပြောင်ပြောင်၊ သလင်းမြောင်နှင့်”

ဟူ၍ ပါရှိရာ လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင် ပါဝင်သည့် ကွမ်းထည့် ပစ္စည်းများမှာ ကရဝိက်ရုပ် ကွမ်း၊ ကုပ်၊ ဟင်္သာရုပ်ကွမ်းအုပ်၊ နဂါးခံ ကွမ်းခွက် ဟူ၍ သုံးမျိုး ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ဝဲလက်ျာ ကွမ်းထည့် ပစ္စည်း ၁၅ မျိုး ရှိပါသည်။ မြန်မာမင်းများ၏ မင်းခမ်းတော်တွင် ကွမ်းတောင်ဟူ၍ ကွမ်းထည့်ပစ္စည်း အခေါ်အဝေါ် မရှိသော်လည်း၊ ရှင်လောင်းပစ္စည်း ကွမ်းတောင်မှာ မှန်စီကျောက်စီရွှေချထားသည်ကို မြန်မာမှုနယ်ပယ်၌ အချိန်အတော်ကြာကပင် ရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုခေတ်တွင် အထက်က တင်ပြခဲ့သကဲ့သို့ ရှင်လောင်းလှည့် သည့်အခါ ဘုန်းကြီးကျောင်းရှိ ဆုံသုံးရန် ထားရှိသည့် မှန်စီကျောက်စီ ရွှေချထားသည့် ကွမ်းတောင်များကိုသော်လည်းကောင်း၊ မြို့များတွင် အသင့်ပြုလုပ်ပြီး ငှားရမ်းသည့်ဆိုင်များတွင်လည်းကောင်း၊ ခေတ္တငှားရမ်း ထည့်လည်ကြပါသည်။ သို့သော် ရှေးအခါက ကွမ်းတောင်မှာ ထိုသို့ မှန်စီကျောက်စီ ရွှေချထားသည့် ကွမ်းတောင်မျိုးမဟုတ်ဘဲ ရွှာရှိ အမျိုး သမီးများ၏ မြန်မာ့ဖက်ဝန်းလှီးပညာဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ငှက်ပျောဖက် ကွမ်းတောင်ကို ရွှာမျက်နှာဖုံး အချောဆုံး သမီးပျိုလေးက ကိုင်ဆောင် ထည့်လည်လေ့ရှိပါသည်။ ယခုအချိန်တိုင် အထက်အညာပိုင်း ကျေးလက် ဆာရွာအချို့တွင် ငှက်ပျောဖက်ကွမ်းတောင်ဖြင့် ရှင်လောင်းလှည့်လေ့ ရှိတုန်းပင်ဖြစ်သည်။ မှန်စီရွှေချကွမ်းတောင် ရှိလင့်ကစား ငှက်ပျောဖက် ကွမ်းတောင်ကိုင်သည် ရှေ့မှနေရာယူရပြီး မှန်စီရွှေချကွမ်းတောင်ကိုင်က ဆာတ်မှ နေရာယူရသည် ဆို၏။

ရွာများတွင် ကွမ်းတောင်အဖွဲ့ ဟူ၍ သီးသန့်ရှိလေ့ ရှိပါသည်။ ဖက်ဝန်းလှီးပညာကို ကောင်းမွန်စွာ တတ်မြောက်သည့် ဝါရင့်အမျိုးသမီး ဦးစားစဉ်က ဦးဆောင်သည်။ လက်သင်အမျိုးသမီး ၁၀ ဦးခန့် ပါဝင် လေ့ ရှိသည်။ အလှူလုပ်တော့မည်ဆိုလျှင် အလှူရှင်က လက်ဖက်ထုပ်၊ နန်းတို့နှင့် ဖိတ်ရသည်။ လက်ဖက်ထုပ်မှာလည်း ဖက်ဝန်းလှီးပညာ အသေးစားပင် ဖြစ်ပါသည်။ ငှက်ပျောရွက်ကို ဖြစ်စေ၊ ညောင်ရွက်ကို ဖြစ်စေ သုံးမြောင့်ပုံချိုးရသည်။ လက်ဖက်ကို ငှက်ပျောရွက်၊ ညောင်ရွက် အတွင်း ပါလေကာမျှ ထည့်ထားရသည်။ သုံးမြောင့်ပုံ ချိုးထားသော အထုပ်ကို အထုပ်မပြေစေရန် တည်းစပ် (တံစပ်) ဖြင့် ထိုးရသည်။ အလှူ ရှင်သည်အခါတွင်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင် လက်ဖက်ထုပ်နှင့် ဖိတ်လေ့ရှိပါ သည်။ တောင်တွင်ကြီးမြို့ ကံရှေ့ ဘိုးသူတော်ဦးသိန်း ရေးသော ကံရှည် ရွာ မင်းရဲထင်မှ ရေပုပ်သူကြီးထံပေး မေတ္တာစာတွင် -

“ငှလိုက်သည် လက်ဖက်ထုပ်၊ ရေပုပ်သူကြီးက သုံးရက်နေ၊ ဦးစား လေးရက်နေအပြီးဟု၊ သမီးနားထွင်း ပဉ္စင်းပါ ရှင်ပါ လှူဖွယ်

မှာလည်း လိုတာမရှိ စုံလို့သာစီရော၊ ပေါ်ပြည့်ပေအလှူ သာဓုများ
ခေါ်ပြီးလျှင်၊ အစ်ကိုတော်ကိုဖိုးက တို့ဆွေမျိုးလက်ဖက်ဟု-
ရွက်ဦးလား ရွက်သစ်လား။ ဆားယူခဲ့ ဆီယူခဲ့၊ ဖန်ခွက်ထဲမှာ ဆီရွဲခဲ့
ထည့်ပြီးလျှင်၊ သုပ်ထည့်မည် ကျွန်ုပ်က တံစပ်ကို နုတ်သောခါ။
လက်ဖက်ထုပ်အခေါင်းပွား၊ ရှာသည်လည်းမတွေ့၊ အငွေမနံသို့
ဖြစ်ပြန်သောကြောင့်”

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

အလှူအကြိုနေ့တွင် အလှူမဏ္ဍပ်တွင်း ကွမ်းတောင်ကို တပျော်
တပါး ပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။ ဖက်ဝန်းလုံးအဖွဲ့သည် အလှူတစ်လှူ
အတွက် ငှက်ပျောဖက်ကွမ်းတောင်နှစ်ခု၊ ငှက်ပျောဖက်ခွက်နှင့် ပရိတ်အိုး
နှုတ်ခမ်းတွင် တပ်ဆင်ရန် ငှက်ပျောဖက်ဖြင့်လုပ်သည့် “ကြာဖက်” တို့ကို
ပြုလုပ်ပေးကြရသည်။

ကွမ်းတောင်တစ်ခုပြုလုပ်ရန် အလက်၊ အရွက် ပြန့်ကောင်းသည့်
ငှက်ပျောဖက်အစိမ်း သုံးလက်နှင့် အဝါ သုံးလက်ခန့်လိုသည်။ ငှက်ပျော
ဖက်များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုဆက်ရန် တည်းတံ ခေါ်သည့် ဝါးနှီးစ အချွန်
ကလေးများလည်း အဆင်သင့်ပြုလုပ်ထားရသည်။ အချို့နေရာများ၌
ဆက်ရန်အပ်နှင့် အပ်ချည်ကိုပါ အသုံးပြုရ၏။ ရှေးဦးစွာ ငှက်ပျောလက်မှ
အရွက်များကို လက်တံရိုးချည်းကျန်အောင် ဆုတ်ယူပြီး ဖြက် လေးလက်မ
အရွယ် အစများရအောင် ဖြတ်တောက်သည်။ ယင်းအပြတ်အစများဖြင့်
ကြက်တူရွေးရုပ်၊ ကြာဖက်၊ ကတော့၊ စိန်တောင်၊ ကြာသီးနှင့် ကြာများ
ရအောင် ချိုးရသည်။ ထိုပစ္စည်းများကို ကွမ်းတောင်အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသမီး
များက တစ်ယောက်တစ်ယောက် ပြုလုပ်ကြရခြင်းဖြစ်သည်။ ချည်မျှင်ဖြင့်
တွဲဆက်ပြီးသည့်အခါ ဆက်၍ နှီးစ တည်းတံဖြင့် တည်းသည့်အခါ
တည်းသည်။

ကလပ်ကြာ၊ ကြာသီးနှင့် စိန်တောင်တို့ကို ပြုလုပ်ရာတွင် ငှက်ပျော
ဖက်ကို အစိမ်းရောင်နှင့်အဝါရောင် တစ်လှည့်စီပြုလုပ်တပ်ဆင်သဖြင့်
အရောင်စုံပြည့် မြိုင်ဆိုင်ကာ အမြင်အာရုံ၌ စွဲမက်စေသည်။ ကတော့

အတွင်း၌ ကွမ်းရွက်သုံးရွက်ကို လိပ်၍ ထောင်ထည့်ပြီး ကွမ်းသီးကို
ပဒေသာသီးကာ ထည့်ထားသည်။ ထို့နောက် အဝါရောင်၊ အနီရောင်
ချည်ကြိုးတို့ဖြင့် ရစ်သိုင်းလိုက်သည့်အခါ ပို၍ကြည့်ကောင်းလာတော့
သည်။ တပ်ဆင်ထားသည့် အရာများမှာလည်း ခိုင်ခန့်လာသည်။ အနု
စိတ်ပြီး လက်ရာမြောက်လှသည့် မြန်မာမှုတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ
တို့၏ ဂုဏ်ယူဖွယ် ဖက်ဝန်းလုံးပညာရပ်၏ ပြောင်မြောက်မှုပင် ဖြစ်ပါ
သည်။

ကတော့အတွင်း၌ ကွမ်းရွက်သုံးရွက်ကိုလိပ်၍ ထောင်ထည့်ထား
ခြင်းကြောင့် ကွမ်းတောင်ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း ဖြစ်ပေမည်။ ကွမ်းတောင်တွင်
ပါဝင်သည့် အစိတ်အပိုင်း အဆင့်ဆင့်မှာ -

- ၁။ သစ်သားကလပ်
- ၂။ ကလပ်ကြာ
- ၃။ ကွေးထောက်ကုံး
- ၄။ ဆိုင်းကြိုးများ
- ၅။ စိန်တောင်အကြမ်း
- ၆။ ကြာသီး (ကြာဖူး)
- ၇။ စိန်တောင်နု
- ၈။ ကတော့
- ၉။ ပိန္နဲတိုင်
- ၁၀။ ပန်းလည်တိုင်
- ၁၁။ ကြာဖက်
- ၁၂။ ထီးနှင့် ကြက်တူရွေး တို့ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကွမ်းတောင်အဖွဲ့ဝင် မိန်းကလေး
များက အဆင့်ဆင့် ဆင်ယင်ရလေသည်။ ဆင်ယင်ပုံအဆင့်များမှာ -

- ၁။ သစ်သားကလပ်ပေါ်တွင် တင်ထားရသည့် ကလပ်ကြာ၊
- ၂။ ငှက်ပျောဖက်ဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ကွေးထောက်ကုံး၊
- ၃။ ဆိုင်းကြိုးများဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ဆိုင်းကြိုးများ၊
- ၄။ စိန်တောင်အကြမ်းဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် စိန်တောင်အကြမ်း၊
- ၅။ ကြာသီးဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ကြာသီး၊
- ၆။ စိန်တောင်နုဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် စိန်တောင်နု၊
- ၇။ ကတော့ဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ကတော့၊
- ၈။ ပိန္နဲတိုင်ဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ပိန္နဲတိုင်၊
- ၉။ ပန်းလည်တိုင်ဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ပန်းလည်တိုင်၊
- ၁၀။ ကြာဖက်ဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ကြာဖက်၊
- ၁၁။ ထီးနှင့် ကြက်တူရွေး တို့ဖြင့် ကွမ်းတောင်ကို ဝတ်စေရသည့် ထီးနှင့် ကြက်တူရွေး

- ၃။ ကြာသီး ခေါ် ကြာဖူး၊
- ၄။ စိန်တောင် အကြမ်းသုံးခု
- ၅။ စိတ်တောင်အနု သုံးခု
- ၆။ ကတော့
- ၇။ ဝါးဖြင့်စိုက်ထူထားသည့် ပန်းလည်တိုင်
- ၈။ ကြာဖက်
- ၉။ ထီး
- ၁၀။ ကြက်တူရွေးရုပ် သို့မဟုတ် ပန်းပွင့်တို့ ဖြစ်လေသည်။

နိဂုံး

မြန်မာ့ဖက်ဝန်းလှီးပညာသည် အထက်တွင် ဖော်ပြထားခဲ့သည့် အတိုင်း အရေးပါသည့် ပညာတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဖက်ဝန်းလှီးပညာနှင့် ဆက်စပ်သည့် အခြားပစ္စည်းများလည်း ရှိပါသေးသည်။ ငှက်ပျောကျောင်းဆောင်သည် ဖက်ဝန်းလှီးပညာနှင့် ဆက်စပ်သော ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငှက်ပျောပင်၊ ငှက်ပျောဖက်ကိုနှင့် ပြုလုပ်ရသောပညာ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ဓလေ့အတိုင်း ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်ရာတွင် ယခင်က ငှက်ပျောကျောင်းဆောင်ကို ပြုလုပ်သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။ ဘုရားကိုးဆူ ဆရာသည် နံနက်စောစော ဘုရားကိုးဆူကပ်သည့်အိမ်သို့ အရောက်လာကာ ငှက်ပျောကျောင်းဆောင် ပြုလုပ်လေသည်။ ကျောင်းဆောင်ပုံစံကို ဘုံအ ဝင့်ဆင့် ပြုလုပ်သည်မှာ လက်ရာမြောက်လှသည်။ ငှက်ပျောဖက်ကို ဓားဖြင့် လှီး၍ စုလစ်မွန်းချွန်သဏ္ဍာန် ပြုလုပ်ကာ ဝါးတံ (တည်းစပ်) များဖြင့် ဆက်စပ်တည်ဆောက်ပါသည်။ အတွန်းများ၊ ပန်းများ ဖော်၍ ဆောက်လုပ်ထားသည်မှာ အံ့မခန်းလက်ရာတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျောင်းဆောင်ထဲတွင်ပင် ဘုရား၊ ရဟန္တာ ရုပ်ပွားတော်များကို စံပါယ်စေပါသည်။ ဘုရားကိုးဆူ၊ နတ်ကြီးငါးပါးကိုလည်း ဖက်ဝှက်

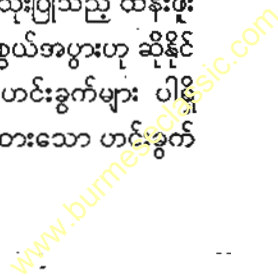
နှင်းဝင် ဆွမ်းတော်ကပ်ပါသည်။ နောက်နေ့ ပွဲပြီးသည့်အခါ ဘုရားဆောင်းဆောင်ကို ရေတွင် မျှောလိုက်လေတော့သည်။

ထို့ပြင် အလှပွဲများတွင် ထုံးဘူး၊ ဆေးခွက်များကို အုန်းလက်ဖြင့် ခြီးကြပါသေးသည်။ ကွမ်းအစ်တွင် အုန်းရွက် ခွက်စိမ်းလေးများမှာ ထစ်ဖို့ပန်ရလှပါသည်။ ထို့ပြင် မန္တလေးတိုင်းရှိ ရွှေစာရံဘုရားပွဲတော်တွင် အသုံးပြုသော ထန်းရွက်ပုတီးမှာလည်း ဖက်ဝန်းလှီးပညာ၏ အဆွယ်အဖွဲ့ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

“နွားကြန်စုံ ခြေကုန်မောင်းတော့ *** မြေတုန်စောင်းအောင် *** လှည်းဘီးကလေးက ချာချာလည် *** မောင့်သူငယ် ခုင်းတွေ * အလွန်ပင်စတဲ့ *** ရှင်မွန်လှရဲ့ နာတောင်းကျချောင်း အထက်ဝယ် *** ခရီးသွားတော့ *** သပိုးရည်းစားဘဝ ဘာလိုလိုကွယ် *** စိတ်ထဲရင်ထဲ ဖိုမိတယ် *** ကျွန်မတို့အရွယ် လှဖို့ရယ် *** အသက်မကြီးသေးပေါင် မောင်ရယ် *** ထန်းရွက်ပုတီးလေးဆွဲလို့ *** ရွှေစာရံကို အရောက်သွားလို့လည်”

ဒေါ်ဩဘာသောင်း၏ သီချင်းအတိုင်း ထန်းရွက်ပုတီးသည် ရွှေစာရံသို့ သင်္ကေတဖြစ်ပါသည်။ ထန်းရွက်ပုတီး ဆိုသည်မှာ ထန်းရွက်များကို ခေါက်ပြီး ပုတီးသဏ္ဍာန်ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ခေါက်ခြင်းမှာလည်း လက်မှုပညာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနောက် ဆွဲပြီး ပုတီးလုပ်ပါသည်။ ထိုပုတီးလုပ်သည့် ရွာတစ်ရွာ သပ်သပ် ခြင်္သေ့ဟု ဆိုပါသည်။ ကျောက်ဆည်မြို့၏ အနောက်ဘက် လေးမိုင်အကွာမှာရှိသော ညောင်ဝန်းရွာပင် ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်က စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထို့ပြင် အညာကျေးလက်ဘုရားပွဲများတွင် အသုံးပြုသည့် ထန်းဖူး၊ ထန်းရွက်လေးများမှာလည်း ဖက်ဝန်းလှီးပညာ၏ အစွယ်အပွားဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျေးလက်အညာဘုရားပွဲများတွင် ဆွမ်းဟင်းခွက်များ ပါရှိသည်။ ထိုဟင်းခွက်များမှာ ထန်းဖူးဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ဟင်းခွက်

ကလေးများဖြစ်ပါသည်။ ထန်းဖူးခွက်သည် လွယ်လွယ်ကူကူ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ လတ်ဆတ်သန့်ရှင်းသည်။ ဈေးသို့ တကူးတက သွားမမှာရ၍ ငွေကုန်ကြေးကျ သက်သာသည်။ ထို့ကြောင့် ထန်းဖူးဟင်းခွက်များကို ယနေ့တိုင် သုံးစွဲကြတုန်းပင်ဖြစ်သည်။

မည်သို့ဆိုစေ သဘာဝအရွက်များကို ပြုပြင်လှီးဖြတ် သုံးစွဲသော မြန်မာ့ရိုးရာလက်မှုပညာရပ်များသည် တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်လုနီးပါး ရှိနေပါပြီ။ ထို့ကြောင့်လည်း တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်ခြင်းမရှိရလေအောင် ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ကြရမည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြရင်း-နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

ထန်လှိုင်

လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း ၂၅ နှစ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အတွေ့အကြုံများ

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ ကျေးလက်ရိုးရာ မြန်မာ့ဓလေ့များ (ဒုတိယတွဲ)
(ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း)
- ၂။ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း (အမှတ်- ၂၁၉)
- ၃။ ငွေတောင်ရကန် (ရွှေတောင်နန္ဒသူ)
- ၄။ စာပေလောက (ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်)
- ၅။ စပ်ပန်းချီ (ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း)
- ၆။ ဆယ့်နှစ်ပွဲဈေးသည် (လူထုဒေါ်အမာ)
- ၇။ ထန်းနှင့်ထန်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာသိကောင်းစရာ
(မောင်လင်းသူ-ညောင်ဦး)
- ၈။ ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး (ဆဋ္ဌမတွဲ)

စာတမ်းရှင် - သိပ္ပံမှူးတင်

စာတမ်းရှင် သိပ္ပံများတင် ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မိုးကုတ်မြို့ သစ်တောစာရေးကြီး ဦးလေးမောင်၊ ဒေါ်စောတို့၏ သားသမီး ၁၀ ဦးအနက် ဒုတိယမြောက်သားဖြစ်သည်။ ကသာ၊ မြစ်ကြီးနားနှင့် မန္တလေးမြို့များတွင် ကြီးပြင်းခဲ့သည်။

၁၃၀၀ ပြည့်နှစ် အရေးတော်ပုံတွင် မြစ်ကြီးနားမြို့ ရှစ်တန်းကျောင်းသားဘဝ၌ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံအပြီး နောက်တစ်နှစ်တွင် မြစ်ကြီးနားမြို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် နယ်ချဲ့ တော်လှန်ရေး ဘီအိုင်အေတပ်သို့ ဝင်သည်။

ဂျပန်ခေတ် မင်္ဂလာဒုံဗိုလ်သင်တန်း ပထမပတ်၊ ဂျပန်ပြည် ဘုရင့်စစ်တက္ကသိုလ် ပထမပတ်၊ မေမြို့ ဂျေအိုစီ ပထမပတ်၊ စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ် ဆဋ္ဌမပတ် (မင်္ဂလာဒုံ)၊ စစ်အင်ဂျင်နီယာ အရာရှိငယ်သင်တန်း (အိန္ဒိယ)၊ စစ်အင်ဂျင်နီယာ တပ်ခွဲမှူးသင်တန်း (အိန္ဒိယ) နှင့် စစ်အင်ဂျင်နီယာတက္ကသိုလ်ဒီဂရီသင်တန်း (အိန္ဒိယ) တို့မှ သင်ကြားတတ်မြောက် အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

တာဝန်အရ အမေရိကန်၊ တရုတ်နှင့် ဥရောပတိုက်တို့သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဘီအိုင်အေ၊ ဘီဒီအေ၊ ပီဘီအက်ဖ်နှင့် ဗမာ့တပ်မတော်တွင် ၂၃ နှစ် အမှုထမ်းပြီး ၁၉၆၄ ခုနှစ်၌ ဗိုလ်မှူးဘဝနှင့် အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။ မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့် ရရှိသည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် အိဇေယံဆခိ ကြယ်တံခွန် ပေါ်ထွန်းမှု အကြောင်း ဆောင်းပါးရေးရာမှအစ သိပ္ပံစာပေလောကသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ဆောင်းပါးပေါင်း ၄၀၀ ကျော် ၅၀၀ ခန့် ရေးပြီး ဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါးများကိုစု၍ ယနေ့သိပ္ပံ အမှတ် ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅ စာအုပ်များ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ရေဒီယိုဟောပြောချက်များကိုစု၍ သိပ္ပံအကြောင်း သိကောင်းစရာစာအုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ နေနှင့်လူသား၊ သိပ္ပံပဒေသာ၊ စက်ရုံလုပ်လူသား၊ ဒိုင်နိုဆော စသည့်စာအုပ်များ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း ၂၅ နှစ် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများ

စာတမ်းရှင် - သိပ္ပံများတင်

ရှည်ရွယ်ချက်

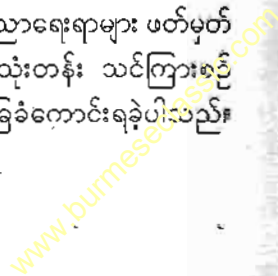
နောင်ထွက်ပေါ်လာတော့မည့် မျိုးဆက်သစ် သိပ္ပံ စာရေးဆရာများကို မိမိ သိပ္ပံစာပေလောက ကျင်လည်ခဲ့ပုံ အဖုံဖုံကို ဗဟုသုတ ရစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဝိဝေ

သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာရေးရာတို့တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ စိတ်ဝင်စားနေနိုင်ခြင်းမှာ မွေးရာပါ အရာရာ သိလိုတတ်လိုသည့် ဗီဇကြောင့် ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် အမေ့ဓာတ်စက်၊ အဖေ့စက်ဘီး၊ အဘိုး၏ နာရီများကို ဖျက်၍ လေ့လာဖူးပါသည်။

အင်္ဂလိပ်စာ

အင်္ဂလိပ်စာ ပိုင်နိုင်မှု ကမ္ဘာ့သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာရေးရာများ ဖတ်မှတ်နိုင်မည်။ ကုသိုလ်ကံကောင်း၍ တစ်တန်းမှ သုံးတန်း သင်ကြားစဉ် အင်္ဂလိပ်ဆရာမ၏ သင်ကြားမှုခံယူခဲ့ရ၍ အခြေခံကောင်းရခဲ့ပါသည်။

ကသာတွင်နေစဉ် ချောသင်သော အင်္ဂလိပ်စာဆရာ၊ ပယ်ပယ်နယ်နယ် ရိုက်သင်သော အင်္ဂလိပ်စာဆရာ၊ မြစ်ကြီးနားတွင် မိတ်ဆွေကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်စာသင်ပေးသည့် ဆရာ၊ မန္တလေးတွင် ရိုက်သင်သော ဆရာကြီး ဦးရာဇတ်တို့ကြောင့် ဆယ်တန်းအရောက်တွင် ကျွန်တော် အတန်ပြောတတ်၊ ဖတ်တတ်လာပါသည်။ မြစ်ကြီးနားကျောင်းတွင် အိန္ဒိယနွယ် ကျောင်းသားများဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စကားပြောလေ့ကျင့်ခွင့်ရပါသည်။ ရေဒီယိုနားထောင်ခြင်း၊ ရုပ်ရှင်ကြည့်ခြင်းတို့မှ အင်္ဂလိပ်စကား နားလည် ပြောဆိုကျင့် ရခဲ့ပါသည်။

ဂျပန်ပြည်တွင် ပညာသင်စဉ် ကိုတင်မောင် [ဗိုလ်မှူးကြီး (ငြိမ်း) စာရေးဆရာ မြတ်ထန်]၊ ကိုကြည်မောင်တို့ကဲ့သို့ သူငယ်ချင်းကောင်းနှစ်ဦး တွေ့ပြီး သူတို့၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ကမ္ဘာ့သိပ္ပံနည်းပညာ ဆောင်းပါး စာပေများ ဗဟုသုတရစေရန် ဖတ်ရှုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သူတို့နှစ်ဦးမှာ ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းလည်းဖြစ်၊ ဆရာနှစ်ဦးလည်းဖြစ်ပါသည်။

စည်းကမ်း

ဤမျှ နှစ်များစွာ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာတွင် တစိုက်မတ်မတ် လိုက်စားစေနိုင်ရန် တစ်ကိုယ်ရေစည်းကမ်း အထူး လိုအပ်ပါသည်။ ကသာတွင် ကင်းထောက်အသင်းဝင်၊ မန္တလေးတွင် ဆရာကြီးဦးရာဇတ်၏ ရဲအဖွဲ့ဝင်၊ ဂျပန်ခေတ် ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်းသား၊ ဂျပန်ပြည် ဘုရင့်စစ်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ဘီအိုင်အေ၊ ဘီဒီအေ၊ ဝီဘီအက်နှင့် မြန်မာ့တပ်မတော် စစ်သည်တပ်မှ ရခဲ့သော စည်းကမ်းများမှာ ဤလူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း လုတ်ဝေနိုင်စေရန် များစွာ အထောက်အကူရခဲ့ပါသည်။

ဇွဲသတ္တိ

ဇွဲသတ္တိသာ မရှိပါလျှင် တွေ့ကြုံရမည့် ဘဝလှိုင်းပေါ်ပေါက်တွင် နှစ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်ရမည် အမှန်ဖြစ်သည်။ (၁၄) နှစ်သား အရွယ်တွင် တကြီးဖြစ်သူက နှစ်လုံးပြူးသေနတ်တွင် ဆင်ပစ်ကျည် နှစ်လုံးထိုး၍

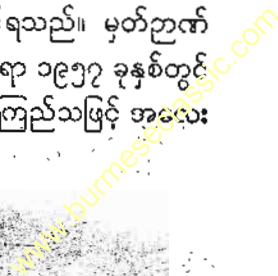
သားရဲပေါသော တောအတွင်း ညကြီး ခြောက်မိုင်ခန့်၊ စေလွှတ်ခဲ့မှု၊ ဆင်းဆင်းရဲရဲနှင့် ကလေးဆယ်ယောက်ကို လူဖြစ်အောင် မွေးခဲ့သည့် အမေ့နမူနာ၊ ဂျပန်ခေတ် မင်္ဂလာဒုံ ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်း၊ ဂျပန်ပြည် ဘုရင့်စစ်တက္ကသိုလ်တို့မှ ရိုက်နှက်ထုထောင်း သွတ်သွင်းပေးလိုက်သော နွဲသတ္တိတို့မှာ လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း အောင်မြင်ရေးအဖို့ အထူးအရေးပါသူပါသည်။

ထွန်းမာရေး

မကြာခဏ ချူချာနေ၍ကား အောင်မြင်မည်မဟုတ်ပါ။ ကျန်းမာရေး အခြေခံကို ကသာမှ စတင် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကာယဗလ ဦးနေဝင်း (စာရေးဆရာ ရဲထွန်းလင်း) ၏ တပည့်အဖြစ် အလေးမ လေ့ကျင့်ခွင့်ရခဲ့ရာ အသက် (၁၀) နှစ်သားမှစ၍ ယနေ့တိုင် ကိုယ်နှင့်သင့်သော အလေးမမှု နေ့စဉ် ကျင့်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကသာတွင် တင်းနစ်ရိုက်တတ်လာသည်။ မြစ်ကြီးနားတွင် ဂွမ်းတား၊ ဟော်ကီ၊ ကြက်တောင် အားကစား ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျပန်ပြည် သင်တန်းတွင် အားကစားကို အပြင်းအထန် (အပြင်းအထန်) လေ့ကျင့်ပေးပါသည်။ အသက် (၂၅) နှစ်ခန့်ထိ အားကစားကို အပြင်းအထန် လိုက်စားသည်။ ထို့နောက် ဂျောဂင် ခြေလျှောက်မှု နှစ် ၂၀၊ ၂၅ နှစ်ခန့် ကျင့်သည်။ (၈၀) နီးချိန်မှစ၍ အလေးမနှင့် လမ်းလျှောက်လေ့ကျင့်သည်။

ဆရာမိဘ၊ ဘာသာတရား အဆုံးအမ၊ သိပ္ပံစာပေမှ ရသော ဗဟုသုတကြောင့် အရက်မသောက်၊ ကွမ်းမစား၊ အပျော်အပါး မလိုက်ခဲ့ပါ။ အနီ ၂၀ ဆေးလိပ်သောက်ပြီး မကောင်းမှန်း သေချာစွာ သိချိန်မှစ၍ ဖြတ်ခဲ့ရာ ယခုတိုင်သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြား၌ ပထမနှစ် စာမေးပွဲကျသော်လည်း ဆောင်းအုပ်ကြီး၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဆက်နေခွင့်ရသည်။ မှတ်ဉာဏ် ဆောင်း၍ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း နေ့စဉ် ရှုမှတ်ခဲ့ရာ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် စာမေးပွဲအောင်သည်။ ထိုရှုမှတ်မှု၏ အကျိုးကို ယုံကြည်သဖြင့် အလေး

မ-ချိန်၊ ပြေးလျှောက်ချိန်တိုင်းတွင် ထွက်သက်ဝင်သက် ရှုမှတ်ခဲ့ပါသည်။
ယခုမူ အလေးမ-ချိန်၊ လမ်းလျှောက်ချိန်တိုင်းတွင် ကိုယ်စိတ်ကျန်းမာရေး
အလို့ငှာ ထွက်သက်ဝင်သက် ရှုမှတ်နေရာ တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြက်
ကျန်းမာလျက်ရှိပါသည်။

ဝမ်းစာစုဆောင်းခြင်း

၁၉၄၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တိုင် ကမ္ဘာ့သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ
ဘာသာရပ်များကိုချည်း အလေးထားဖတ်မှတ်ခဲ့သည်များမှာ နောင်တွင်
စာရေးဆရာဖြစ်ရန် ဝမ်းစာစုဆောင်းခြင်းကာလဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။
စာရေးဆရာဖြစ်ရန် မရည်ရွယ်ခဲ့ပါ။ မြဝတီမဂ္ဂဇင်း ထွက်ခါစတွင် ဝတ္ထုတို
နှစ်ပုဒ်၊ ဗမာ့ခေတ်တွင် သတင်းတို တစ်ပုဒ်၊ ဗိုလ်တထောင်တွင်
ခတ်စုယောနှင့် ဇယ်ဒီခေါ် သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်သာ
ရေးခဲ့ဖူးပါသည်။

စာရေးဆရာဘဝအစ

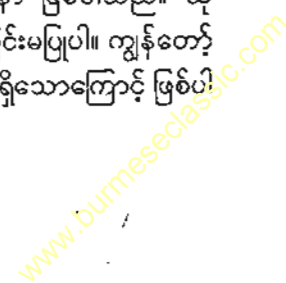
၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော် တပ်မတော်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး
နှင်းဆီပန်းများစိုက်စားပါသည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလကုန်ပိုင်းခန့်တွင်
အိခေယဆေခိ ခေါ် ကြယ်တံခွန်ကြီးကို မြင်ရပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့်
သုံးလခန့်မှစ၍ ကြယ်တံခွန်မြင်ရတော့မည်ကို ကြိုတင်သိထားသည်။
ဤတွင် ကျွန်တော်စုထားသော ဝမ်းစာအရ ကြယ်တံခွန်မြင်ကြရသည်နှင့်
ထိုတိုင်းပြည်တွင် ငတ်ပြတ်၍ ရောဂါကပ်ဆိုက်မည်ဟု ရေးသားသည်များ
ကိုလည်း ၎င်းသားသည်။ ထို့ပြင် အယူသီးမှုသာဖြစ်၍ တကယ်ကပ်ကြီး နား
မဆိုက်နိုင်ကြောင်းလည်း ဖတ်ထားသည်။

သားသမီးငယ်များကို အကြောက်ပြေစေရန် ရှင်းပြပြီးနောက်
ကျွန်တော့်တွင် စေတနာတစ်ရပ် ပေါ်လာသည်။ ဤအကြောင်းကို
တိုင်းသူပြည်သားများ သိစေချင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစဉ်က
ဗိုလ်တထောင်၊ ကြေးမုံ၊ လုပ်သား၊ သတင်းစာတိုက်များသို့ အစောကြီး

ကျွန်တော်ရာ နံနက်တွင် လုပ်သားသတင်းစာမှ အယ်ဒီတာတစ်ဦး ရောက်
လာပါသည်။ သူ့ကို ကြယ်တံခွန်နှင့် ပတ်သက်သမျှ ကျွန်တော်ချပေး
ဆိုတံသည်။ သို့သော် ထိုသူက သူ့အယ်ဒီတာချုပ်က ဆောင်းပါးတောင်း
ခဲ့ပါ ဆို၍ ဆောင်းပါးရေးပေးပါဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ရေးပေးလိုက်ရာ
ထုတ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာတွင် ချက်ချင်းပါလာပါသည်။

ပရိသတ် စိတ်ဝင်စားစွာ သိမြင်မနေချိန်တွင် ကျွန်တော်ဆောင်းပါး
ဆက်ကြရသောအခါ ကျေနပ်ကြဟန်ရှိပါသည်။ ခေတ်စကားနှင့်ဆိုရပါက
ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်နှင့် ကျွန်တော် 'ပေါက်'သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
ဤတွင် ထိုစဉ်က အယ်ဒီတာချုပ် ဦးလှမြိုင် (ကိုဆောင်း) က ကျွန်တော်
ဆောင်းပါးများ ရေးရန် ဆက်တိုက်တွန်း၍ ကျွန်တော် ရေးသမျှ
ဆောင်းမတွ ဖော်ပြပေးရာ လူထုသိပ္ပံစာပေ တစ်ခေတ်ဆန်းချိန်ဟု ဆိုရ
ပါသည်။ စင်စစ် လူထုလက်သို့ သိပ္ပံစာပေ ရောက်ရှိရန် ပို့ဆောင်သူမှာ
ဦးလှမြိုင် (ကိုဆောင်း) ဖြစ်၍ အထူးကျေးဇူးတင်ရပါသည်။ ဤတွင်
ဆောင်း (ရန်ကုန်) ဟူသော ကလောင်အမည်ရလာပါသည်။ သို့သော်
ဦးလှမြိုင်က ဒေသစွဲပါ၍ အခြားကလောင်အမည်ပေးရန် ပြောပါသည်။
ကျွန်တော်က နေ့နံ ဝေဒင်နှင့် နာမည်ရွေးသည်ကို ဝါသနာမပါ၍ ဗိုလ်မှူး
ကလောင်တွင် ဗိုလ်ဖြုတ်၊ မောင်ဖြုတ် ပေးလိုက်ရာ "မှူးတင်" ဖြစ်သွား
ပါသည်။

အတန်လူသိများသော သိပ္ပံစာရေးဆရာဖြစ်၍ စာပေဗိမာန်မှ
ဦးလှမြိုင်ပသော ၁၉၆၇ ခုနှစ် သိပ္ပံစာပေ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ ဖိတ်ကြား
ရပါသည်။ ထိုပွဲတွင် မြန်မာပညာရှိအများ တက်ရောက်ကြပြီး လူထုသိပ္ပံ
ပညာ ပြန့်ပွားရေးအလို့ငှာ အကြံပေး ဆွေးနွေးကြပါသည်။ အထူး
ထူးခြားသူ ဆွေးနွေးကြသည်မှာ ဝေါဟာရပြဿနာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို
အခါမှစ၍ ကျွန်တော် လုံးဝပါဝင် ဆွေးနွေးခြင်းမပြုပါ။ ကျွန်တော်
သိပ္ပံစာပေရေးရာတွင် ဝေါဟာရ ပြဿနာ မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါ
သည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် လူထုသိပ္ပံပညာပြန့်ပွားရေး ကြိုးစားခဲ့ကြရာ မည်သည့်အတွက် မအောင်မြင်သည်ကို အတန်အကဲခတ်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ထိုပွဲတွင် ကျွန်တော်က စာနယ်ဇင်းများမှ ဆေးသိပ္ပံဆောင်းပါးများ လက်ခံထည့်သွင်းကြရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ထိုသိပ္ပံပွဲတွင်ပင် သိပ္ပံဆောင်းပါး ရေးလိုသူများသည် မြန်မာ့ဘာသာတတ်ပုံ မနိုင်၍ လက်တွန့်မနေဘဲ ရေးတတ်သကဲ့သို့ရေးပါ။ စာကြောင်းပေးမည်ဟု အားပေးရာ သိပ္ပံစာရေးဆရာများ သတ်ပုံသတ်ညွှန်များနှင့် လိုင်စင်ရသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

တက်ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးက လူထုသိပ္ပံစာပေရေးသားရန် ဇွဲလိုကြောင်း၊ ရေးလိုသည်များကို ပါရဂူများထံ ချဉ်းကပ်ပါဟူ၍ ပြောသည်ကို မှတ်သားမိပါသည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်မှစ၍ တိုင်းပြည်တစ်ခု လူထုသိပ္ပံစာပေရေးရာများကို စင်မြင့်ပေါ်မှ ပြောခွင့်ရပါသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် အတန်နာမည်ရ သိပ္ပံစာရေးဆရာဖြစ်ရန် အလားအလာမြင်၍ လူအများအကျိုးရှိမည့် လူထုကျန်းမာရေး ပညာပေးစာပေများ အထူးပြုရေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးသိပ္ပံစာပေများ ဖတ်ရှုခြင်း၊ ဆရာဝန်များထံ တပည့်ခံခြင်း၊ ရင်ဘတ်ဟက်တက်ခွဲ၍ နှလုံးရောဂါကုခြင်း၊ ဗိုက်ခွဲမွေးဖွားခြင်း၊ အူအတက်ပေါက်မှု ခွဲစိတ်ကုသခြင်း၊ လူသေကောင် လေးကောင်ကို ဖြတ်တောက်လေ့လာခြင်းများ ပြုရပါသည်။

၁၉၆၉-၇၀ ခုနှစ်များတွင် ဘာသာပြန်သိပ္ပံစာပေအကြောင်းများကို စာတင်တင်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

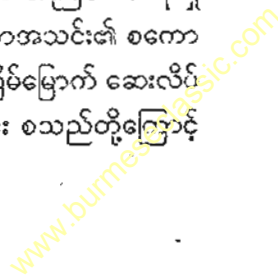
၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာ့အသံမှ သိပ္ပံအကြောင်း သိကောင်းစရာများ စတင်လွှင့်ခွင့်ရပါသည်။ မြန်မာ့အသံမှ အရာရှိ ဦးသန်းစိန်သစ်က ကျွန်တော်သည် သိပ္ပံအထူးပြုရေးသော စာရေးဆရာဖြစ်၍ များတင်ရှေ့မှ သိပ္ပံတပ်ပေးပြီး အသံလွှင့်သဖြင့် သိပ္ပံမျိုးတင်ဖြစ်သွားပါသည်။ ဦးသန်းစိန်သစ်၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ကျိက္ကဆံကွင်းပွဲတော်တွင် မြန်မာ

ရုပ်သံ အစမ်းလွှင့်စဉ် ဆေးလိပ်အန္တရာယ်အကြောင်း ဟောပြောနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၀ မှ ၇၅ ခုနှစ်အတွင်း အစိုးရအလုပ်တစ်ခု လုပ်ခဲ့ရာမှ အနားယူပြီး နှင်းဆီစိုက်စားပါသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်ခန့်တွင်ပင် သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းထုတ်ဝေခွင့် လျှောက်ထားခဲ့ရာ လေးငါးနှစ် ချမပေးပါ။ ထို့ကြောင့် သွားရောက်စုံစမ်းရာ လျှောက်ပြီး မကြာမီ လိပ်စာအရ စေလွှတ်၍ မဂ္ဂဇင်းထုတ်ခွင့် တောင်းမတောင်း စစ်ဆေးစေခဲ့ကြောင်း၊ ခွင့်မတောင်းဆို၍ ချပေးခြင်းမပြုဟုဆိုပါသည်။ စစ်ဆေးလာသူသည် လိပ်စာအတိုင်း အမှတ် ၄၅၊ ခုနစ်မိုင်ခွဲ၊ ပြည်လမ်း၊ တေးနယ်လမ်းသွယ်သို့ ရောက်ကြောင်း၊ ဦးတင်မောင်နှင့် ဒေါ်ခင်ညွန့်တို့ကို တွေ့ကြောင်း၊ မလျှောက်ဟုဆို၍ မပေးကြောင်း ပြောပါသည်။ တိုက်ဆိုင်ချင်သောအခါ ကျွန်တော် နေသော လမ်းထိပ် အမှတ် (၄၅) တွင် ဦးတင်မောင်နှင့် ဒေါ်ခင်ညွန့် နာမည်တူ လင်မယားကို တွေ့သွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပြည်ပခရီးများ

၇ပန်ပြည်တွင် နှစ်ရှည် စစ်ပညာဆည်းပူးခဲ့ရမှု၊ အိန္ဒိယပြည်တွင် နှစ်ရှည် မြို့ပြ လျှပ်စစ် စက်မှုပညာများ သင်ကြားခဲ့ခြင်း၊ အမေရိကန်ပြည်သို့ စစ်တက္ကသိုလ်များ လေ့လာရေးခရီးထွက်ခြင်း၊ တရုတ်ပြည်သို့ တွန့်သွယ်ရေးမစ်ရှင်နှင့် လေ့လာခဲ့ရမှု၊ ဥရောပ ကိုးနိုင်ငံသို့ သမဝါယမလေ့လာရေးသွားခဲ့ခြင်း၊ သီရိလင်္ကာသို့ လေ့လာရေးခရီး ထွက်ခြင်း၊ ဆိုင်းနိုင်ငံ ဇင်းမယ်တွင် ကမ္ဘာ့ဆေးလိပ်တိုက်ဖျက်ရေး ညီလာခံ တက်ခဲ့ခြင်း၊ ၇ပန်ပြည် ကိုဘေးမြို့ ကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးများ ဆေးလိပ်တိုက်ဖျက်ရေး ညီလာခံတွင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ ယာယီ အကြံပေးအရာရှိအဖြစ် တက်ခဲ့ခြင်း၊ ချီကာဂိုသို့ အမေရိကန် ကင်ဆာအသင်း၏ စကောဘားရှစ်ဆုနှင့် သွားခဲ့ခြင်း၊ ချီကာဂို ကမ္ဘာ့ (၁၁) ကြိမ်မြောက် ဆေးလိပ်တိုက်ဖျက်ရေး ညီလာခံတို့သို့ တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း စသည်တို့ကြောင့်

ပညာဗဟုသုတ များစွာရရှိ လူထုသိပ္ပံစာစောင် ဖြစ်စေရန် များစွာ အထောက်အကူရပါသည်။

သိပ္ပံဝေါဟာရ တီထွင်မှု

၁၉၆၇ ခုနှစ် သိပ္ပံစာပေ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါရဂူအများသည် ဝေါဟာရရေးရာတွင် အချိန်များစွာယူ ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ကျွန်တော် သည် ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် မပါပါ။ လူထုထံပို့သော သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ ဘာသာရပ်တွင် တိကျသော သိပ္ပံဝေါဟာရမလိုဘဲ သင့်သလို နားလည် သော စကားလုံးနှင့်ရေးလျှင်ရသည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်သည်။ အချို့ ကိုမူ သင့်တော်သကဲ့သို့ တီထွင်တင်ပြရနိုင်သည်ဟု ခံယူပါသည်။

ဗြိတိသျှလုပ် လူစီးဂျက်လေယာဉ်သုံးစင်း ပျက်ကျ၍ လူအများ သေဆုံးသည်။ သုတေသန လုပ်ကြည့်သောအခါ တံခါးပေါင်မှ သတ္တုမှာ ဆွဲဒဏ်ကျ၊ ဒဏ်ကြောင့် ပြတ်ထွက်၍ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ကြရသည်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်က ဆံညပ်တစ်ချောင်းကို ဖြဲချီ ဝေ့ချီ အခါခါ ပြုလုပ်က ဆံညပ်ကျိုးတတ်သည်ကိုလျှင်ပြကာ သတ္တုညောင်း၍ ပြတ်ရ သည်ဟု တီထွင်သုံးလိုက်ပါသည်။ Smart Bomb ကို ဗုံးလီမ္မာ၊ Tele- vision ကို ရုပ်မြင်သံကြား သို့မဟုတ် ရုပ်သံဟု တီထွင်ခြင်း အပါအဝင် သင့်ရာများကို သင့်သလိုသုံးသောကြောင့် လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းကို အခက် အခဲ မရှိ ဖတ်နေနိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သိပ္ပံစာပေ ရေးသားမှု ဖွံ့ဖြိုးရေး

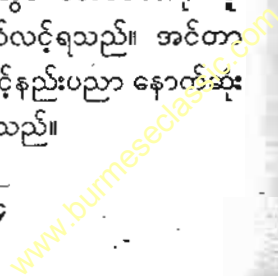
ဟာလီကြယ်တံခွန်ကြီး ပျံလာစဉ် နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်သုံးဦးနှင့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ့ရုပ်သံမှလွှင့်ရာ အောင်မြင်သည်။ သိပ္ပံနှင့် နည်း ပညာများ လွှင့်ကာ မိနစ် ၂၀ ကျော်လျှင် လူထုငြီးငွေ့မည်ဟု ထင်ကြ သည်။ ကျွန်တော်တို့ ၅၆ မိနစ်ပြောရာ အချိန်ကုန်သွားမှန်းပင်မသိဟု ဆိုကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်ကို မြန်မာ့အသံမှ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ

များ အပတ်စဉ်လွှင့်ရန် ခွင့်ပြုသည်။ ပထမဟောသည်ကို ပါရဂူတစ်ဦးက စစ်ပြီး တက္ကသိုလ် ဒုတိယနှစ် မိန်းကလေးမျှလောက်ပင် မတတ်ဘဲ ဟောပြောသည်ဟု မှတ်ချက်ချ၍ နာမည်ပျက်ပြီး ဆက်မလွှင့်ရတော့ပါ။ နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များတွင် လူထုပရိသတ်ကို ရင်းနှီးစေရန်အလို့ငှာ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဌာနများဖွဲ့ကာ ရက်စဉ်၊ အပတ်စဉ် လွှင့်ပေးလျက်ရှိပါ သည်။ သတင်းစာတိုင်းတွင်လည်း သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာသတင်း ဘာသာ ပြန်သာမက ဆောင်းပါးများကို ပုံမှန်ရေးသား ပညာဖြန့်လျက် ရှိပါသည်။

သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းတွင် ပါဝင်ရေးသားနိုင်ကြစေရန် တက္ကသိုလ်ကဏ္ဍ တစ်ရပ် ဖွင့်ပေးသော်လည်း ရေးသည့်သူ တစ်ဦးမျှမလာပါ။ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ ဘာသာရပ်နှင့် တွေ့ထိမှုနည်း၍ ကျောင်းသားများ အထိ အတွေ့ များစေရန် သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းကို ကျောင်းများတွင် ဖတ်စေသင့်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးထံ စာရေးဖူးပါသည်။ မကြာမီ ပညာရေးဌာနမှ ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ် ထွက်လာပါသည်။

သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းနှင့် သုတစွယ်စုံ မဂ္ဂဇင်းများကို ကျောင်းတိုင်းမှ ကျောင်းသား ငါးဦးလျှင် တစ်အုပ် ဝိုင်းဖတ်ပြီး ဆရာဖြစ်သူက ခေါင်းဆောင်ဆွေးနွေးပါ ဟူ၍ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုညွှန်ကြားချက် ကြောင့် ကျောင်းများတွင် သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း၊ သုတစွယ်စုံတို့ကို ဝိုင်းဖတ်မှုများ မကြားရသေးပါ။

အင်္ဂလိပ်စာ ဖတ်တတ်၊ ပြောတတ်သူ နည်းသေး၍ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဘာသာများ မဖတ်နိုင်၍ စိတ်မဝင်စားသဖြင့် မရေးနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အင်္ဂလိပ်စာကို ကျောင်းများတွင် သင်ထောက်ကူ ဝစွည်းများဖြင့် သင်ကြားနေကြခြင်း၊ စက်မှုတက္ကသိုလ်များဖွင့်ခြင်း၊ အဆင့်မြင့်ပညာ သင်ကြားနိုင်ရန် အ-ထ-ကနှင့် ကောလိပ်၊ သိပ္ပံများ အများအပြား ဖွင့်ထား၍ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာတွင် စိတ်ဝင်စားနိုင်သူ၊ နေရာများ နိုင်သူများ ပေါ်လာနိုင်သည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ အင်တာ နက်များ အသုံးပြုလာကြ၍လည်း ကမ္ဘာ့သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ နောက်ဆုံး သတင်းအချက်အလက်များ ရနိုင်နေကြပြီဖြစ်သည်။

ထိုမျှနှင့် မလုံလောက်သေးဘဲ ကျွန်တော်မှီငြမ်းပြုသည့် နိုင်ငံခြား သိပ္ပံစာပေများအနက် အောက်ပါ သုံးအုပ်ကို ကျောင်းတိုင်းတွင် ထားရှိ သင့်ပါသည်။ ပေါ်ပြူလာဆိုင်းယင့်၊ ပေါ်ပြူလာ မက်ကယ်နစ်၊ ဒစ္စကာဗာ သုံးအုပ်ကိုထားပြီး နောင်တွင် တိုင်းမ်၊ နယူးစ်ပီစ်၊ ရီးဒါးဒိုင်ဂျက်၊ တက္ကနီကယ်လ်ရီယူ၊ နေရှင်နယ် ကျော်ဂရပ်ဖစ် စသည်များ ထားပေး သင့်ပါသည်။

ပညာရေးဌာနမှ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ကျောင်းတိုင်းတွင် သိပ္ပံ သို့မဟုတ် သုတစွယ်စုံ တစ်အုပ်လျှင် ကျောင်းသားငါးယောက်စုဖတ် ဆွေးနွေးမှုများကို ဆရာ၊ ဆရာမများက ဦးဆောင်၍ မဖြစ်မနေလမ်းညွှန် သင့်ပါသည်။ တစ်ပါတည်းတွင် ပေါ်ပြူလာဆိုင်းယင့်၊ ပေါ်ပြူလာ မက်ကယ်နစ်၊ ဒစ္စကာဗာ မဂ္ဂဇင်းတို့နှင့်လည်း ယှဉ်ပါးစေရန် လမ်းပြသင့် ပါသည်။

ကျောင်းများတွင် သင်္ချာနှင့် ရူပဗေဒပညာများ ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာ ကြစေရန် ဦးစားပေး အရေးထား မြှင့်တင်ပေးသင့်ပါသည်။

ကျောင်းများတွင် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ဆောင်းပါးများပြုလုပ်ခြင်း၊ မြို့နယ်တိုင်းနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်ထိ ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ၍ ထိုက်တန်စွာ ဆုချီးမြှင့်ခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ သင်္ချာနှင့် ရူပဗေဒ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများကို စကောလာရှစ်ပေးပြီး ထူးချွန်သူများကို အထူး သင်တန်းဖွင့် သင်ပေးသင့်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် သာမန်လူများ နားလည် ထုတ်ဝေရောင်းချသော ဝီဒီယိုတီပီဇွဲများ၊ စီဒီများရှိပါသည်။ ယင်းတို့ကို ဝယ်ပြီး ဘာသာပြန်ကာ မီဒီယာမှပြသခြင်း၊ ကျောင်းများသို့ ပို့ခြင်း၊ ဈေးသက်သာစွာနှင့် ရောင်းချဖြန့်ဖြူးခြင်းများပြုငှာပါသည်။ မြန်မာပြည်တစ်ပြည်လုံးရှိ စာအုပ်ဆိုင်များ၊ စာကြည့်တိုက်များသို့ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ စာအုပ်များ အလွယ်တကူ ဖတ်ရှု ဝယ်ယူနိုင်ကြစေရန် အားထုတ်သင့်ပါသည်။ ငွေကြေးတတ်နိုင်သောနေ့တွင် သိပ္ပံနှင့် နည်း ပညာ ပြတိုက်များ ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး အထူးသဖြင့် လူငယ်များနှင့် ပြည်သူ ပြည်သားများကို သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာနှင့် ယှဉ်ပါးစေရန် ယိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

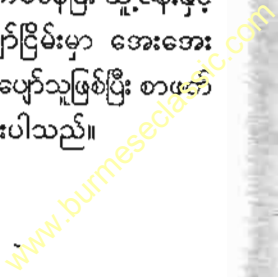
တြိတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

မဂ္ဂဇင်းထုတ်ခွင့် ထပ်မံလျှောက်ထားပြီးနောက်တွင် သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသူများအကြောင်း လေ့လာရပါသည်။ ဆရာကြီး ဒဂုန် နတ်ရှင်ထံ ဂါရဝသွားပြုရာ သူ့ကို ကောလိပ်မှ ပါရဂူများ၊ ဆရာများက ယုတ်ဝေပါ။ သူတို့ရေးပါမည်ဆို၍ ထုတ်ကြောင်း၊ တစ်နှစ်သာခံပြီး မရေး ကြတော့၍ ရပ်လိုက်ရကြောင်း ပြောပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်တော် မှတ်သားခဲ့ရသည်မှာ ပါရဂူများ၊ ကျောင်းဆရာများမှာ သူတို့ကျွမ်းကျင် ရာတွင် တစ်ဖက်ကမ်းခတ်ကြမည်ဖြစ်သော်လည်း လူထုသိပ္ပံစာပေကို ရေးတတ်ကြခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အခြားသင်ခန်းစာမှာ အယ်ဒီ တာချုပ် လုပ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အခြားသူများကို အားကိုး၍ မရနိုင် ကြောင်း ဖြစ်သည်။ ဝမ်းစာ အလုံအလောက် ရှိပါမှ ထုတ်ဝေသင့်သည်။

ဆရာဝန်မှာ ဆရာဝန်သင်တန်းတက်ချင်သော်လည်း မတက်ရ၍ မဂ္ဂဇင်းထုတ်ရာတွင် ဆေးသိပ္ပံ ဆောင်းပါးများသာ များ၍ သုံးနှစ်သာ ခံသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤတွင် သင်ခန်းစာယူရသည်မှာ ဘာသာစုံ ရေးသား တင်ဆက်နိုင်ပါမှ လူထုစိတ်ဝင်စားမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းထုတ်ဝေရန် အားပေးသူများအနက် ပထမမှာ ဦးလှမြိုင် ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်ရီကြိန်ကလည်း အားပေးပါသည်။ ဆရာကြီးတက်တိုး ဆရာကြီးမောင်ထင်တို့ထံလည်း ချဉ်းကပ် အကြံဉာဏ်ယူရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် လူထုသိပ္ပံစာပေ ထုတ်ဝေရန် ဆရာကြီးတို့၏ အကြံဉာဏ်၊ ဩဝါဒများနှင့်အတူ ဝမ်းစာအဖြစ် ခြောက်နှစ်စာ စုပြီး ဆောင်းပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဝမ်းစာစုဆောင်းရာတွင် အထူးအကူအညီပေးသူမှာ မြို့မဆရာကြီး ဦးဘလွင်၏သား ဦးကျော်ငြိမ်း ဖြစ်သည်။ ခြံချင်းကပ်နေပြီး သူ့ဇနီးနှင့် တွန့်တော်ဇနီးမှာ ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်ပြီး ဦးကျော်ငြိမ်းမှာ အေးအေး ဆေးဆေး အသောက်အစား အပျော်အပါးမရှိ အိမ်ပျော်သူဖြစ်ပြီး စာဖတ် ဝါသနာပါသူဖြစ်၍ စရိုက်တူ၍ ခင်မင်ရင်းနှီးသွားပါသည်။

ကိုကျော်ငြိမ်းမှာ အမေရိကန်သံရုံးတွင် အလုပ်လုပ်၍ ပြင်ပမှ သိပ္ပံစာပေများ သွင်းနိုင်ခြင်း မရှိချိန်တွင် ကျွန်တော်ကို ပေါ်ပြူလာ ဆိုင်းယင်နှင့် ပေါ်ပြူလာ မက်ကယ်နစ် စာအုပ်များ ရှာပေးပါသည်။ ထိုစာအုပ်နှစ်အုပ်မှာ ကျွန်တော် လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေနိုင်ရန် အထူး အထောက်အကူပေးပါသည်။ အာကာသ အောင်နိုင်ရေးခေတ် ရောက် သောအခါ ကိုကျော်ငြိမ်းက အခါမလပ် အထောက်အကူပေး၍ အချိန်မီ သတင်းမဆုံးမီ တင်ဆက်နိုင်ခဲ့ခြင်းသည် လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း၏ အားသာ ချက် တစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ခွင့်ပြုမိန့်ကျခြင်း

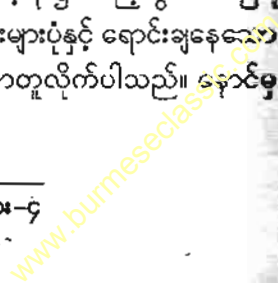
၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာတွင် သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေခွင့် ရပါသည်။ ခွင့်ပြုမိန့်ကျမည် ကြိုသိ၍ မဂ္ဂဇင်းထုတ်ဝေမည့်သူများကို လိုက်ရှာရာ မတွေ့ရပါ။ ကျွန်တော်တွင်လည်း အရင်းအနှီးမရှိပါ။ ဤသို့ နေစဉ် ထိုစဉ်က ရှေ့တန်းမဂ္ဂဇင်းဖြစ်သော သပြေတေးမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေ သူ ဗိုလ်မှူးကြီးသန်းညွန့် (ငြိမ်း) (စာရေးဆရာ မှူးသပြေ) နှင့် သွားတွေ့ ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ တပ်တစ်တပ်တည်းတွင် အမှုထမ်းဖူးသူများ ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်သိပ္ပံစာပေကိုလည်း စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်သဖြင့် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံသောအခါ မျက်တောင်တစ်ချက် မခတ်ဘဲ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပေးမည်ဟု ကတိရ၍ ဝမ်းမြောက်ရသည်။ သူ့ သပြေအဖွဲ့သားများနှင့် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိပေးခဲ့ရာ ထုတ်ဝေသည့်နေ့မှစ၍ ယနေ့ထိ အရုံးမရှိ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် ခြူးတစ်ပြားမှ ကုန်ကျခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ နောင်တွင်မှ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်တည် နေချိန်ရောက်မှ သဘောတူ ခွဲခဲ့ကြပါသည်။ လူထုသိပ္ပံစာပေ လူထုလက် ရောက်ရန် ပို့ဆောင်ပေးသော ဗိုလ်မှူးကြီးသန်းညွန့်နှင့် သပြေအဖွဲ့သား အားလုံးအား ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

ကျယ်ပြန့်သော အကြောင်းအရာရွေးမှု

ကျွန်တော့်တွင် အောက်ပါတာသာရပ်များကို စုထားရှိပြီးဖြစ်သည်။ ခိုက်ပျိုးရေး၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန၊ အရက်၊ မနုဿဗေဒ၊ ပျံသန်းရေး၊ နက္ခတ္တဗေဒ၊ အိမ်စိမ်း၊ မော်တော်ကား၊ တီရစ္ဆာန် ဇီဝဗေဒ၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ကွန်ပျူတာ၊ ပြစ်မှု၊ မြို့ပြအင်ဂျင်နီယာ၊ ဆေးလိပ်၊ စစ်ရေး၊ သေခြင်း၊ သဲကန္တာရ၊ စိန်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ အီလက်ထရောနစ်၊ လျှပ်စစ်၊ ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၊ မီးလောင်၊ မြေငလျင်၊ ပညာရေး၊ သစ်တော၊ မွေးခြူးရေး၊ ပွဲတော်များ၊ အေးခဲဒေသ၊ ပဲထဝီ၊ GPS ဥယျာဉ်၊ ကျန်းမာရေး၊ ဆေးဝါး စက်မှု၊ သတင်းထောက်လှမ်းရေး၊ စက်မှုအင်ဂျင်နီယာ၊ သေးမွန်စက်၊ မူးယစ်ဆေး၊ ဆေးခြောက်၊ နျူကလီးယား ရူပဗေဒ၊ အဏုမြူ တက္ကနော် လော်ဂျီ၊ စိတ္တဗေဒ၊ ကမ္ဘာ့ထင်ရှားသူများ၊ နိုင်ငံရေး၊ ရိုဘော့၊ ဝုံးပျံသူလူနီ၊ အာကာသ စူးစမ်းရေး၊ ပရမာဏုမြူ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ၊ စကြဝဠာ၊ လိင်ကိစ္စ၊ လူမှုရေးသိပ္ပံ၊ အားကစား၊ စူပါဇာတ်ကြိုး၊ ရာသီဥတု၊ ရေစက်ရုံ စသည်ဖြင့် ကျွန်တော့်တွင် စုပြီးရှိသည်။

ကံကောင်းချင်သောအခါ ခွင့်ပြုမိန့်ကျပြီး မကြာမီ စာအုပ်ဟောင်း ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ သွားရာ ပျံသန်းမှုနှင့် အာကာသအကြောင်းချည်း ရေးသော AVIATION WEEK AND SPACE TECHNOLOGY မဂ္ဂဇင်းအဟောင်း အုပ် ၄၀ မျှ တွေ့ရ၍ ဝယ်ယူခဲ့ရာ ပျံသန်းမှုနှင့် အာကာသရေးရာများရေးရန် ဝမ်းစာများ မမျှော်လင့်ဘဲ ရခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် သုံးလတစ်ကြိမ် မဂ္ဂဇင်းသုံးစောင်အဖို့ ဒန်မီဆွဲရာတွင် အထက်ပါ ဘာသာရပ်တွင်းမှ ကောင်းဦးရာရာ အချိန်အခါနှင့် သင့်ရာ ဆောင်းပါးများကို ဦးစွာချထားပြီး မိမိမေတ္တာရပ်ခံထားသော စာရေး ဆရာများ ရေးသား ပေးပို့သည်များကို သင့်ရာ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြရ ပါသည်။ မျက်နှာဖုံးရွေးရာတွင် မိန်းမလှလေးများပုံနှင့် ရောင်းချနေသော ကာလဖြစ်၍ ကျွန်တော် ပထမတွင် သဘောတူလိုက်ပါသည်။ နောင်မှ သိပ္ပံမျက်နှာဖုံးများ တင်ပါသည်။

ထုံးစံအတိုင်း ကဗျာကဏ္ဍထဲတွင် သိပ္ပံနှင့် မလျော်သော ကဗျာများ မျိုးပွားလာသည်။ ထို့ပြင် ထိုစဉ်က ကျွန်တော်နှင့် အတူလုပ်သော တစ်သက်တာစာပေဆုရှင် ဆရာကြီး ဦးဌေးမောင်က သူ့အတွေ့အကြုံ ပြောပြပါသည်။ အချို့ ကဗျာများမှာ ထည့်လိုက်လျှင် အယ်ဒီတာ ထောင်ကျမည့် ကဗျာများ တွေ့ရကြောင်း ပြောဖူးသည်။ ပြောဖူးသည့် အတိုင်း အချို့ကဗျာများမှာ အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည်များပါ၍ ကဗျာကဏ္ဍကို ဖြုတ်လိုက်ရပါသည်။

ကလေးများအဖို့ ကာတွန်းရုပ်ပြ တိရစ္ဆာန် ဘာသာရပ်များ ထည့်ပါ သည်။ အာကာသ စွန့်စားရေး ရုပ်ပြသည် မြန်မာလူငယ်များ ဗဟုသုတ တိုးစေရန်ဖြစ်သော်လည်း အနောက်တိုင်းအမွှန်းတင်များဖြစ်၍ မလိုလား ကြောင်း သိရ၍ ဖြုတ်ခဲ့ပါသည်။ မာတ်ပုံသတင်း၊ လေထဲက သိပ္ပံ တီထွင်မှု အသစ်အဆန်းများမှာ လစဉ် ပါနေကျဖြစ်ပြီး ဆရာကြီး မောင်ထင်၏ သိပ္ပံပညာရှင်များအကြောင်း၊ ဒေါ်ရီကြိန်၏ လူမှုရေး ဆောင်းပါး၊ ဆရာကြီး စံတင်အောင် (ရွှေဘို) ၏ လက္ခဏာဗေဒ၊ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်၏ ရှေးဟောင်းသုတေသန၊ ဒေါက်တာအုန်းမောင် ၏ စိတ်ရောဂါကုသရေးအပြင် အခြားစာရေးဆရာများ၏ ဆောင်းပါး များဖြင့် ဝေဆာသွားပါသည်။ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်မှာ ပထမသိပ္ပံပညာ များ ဟောကြားခဲ့တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အဘိဓမ္မာတရားတော် ကို ဦးကျော်လွင် (ဒုစံဖက်လှ) က အများနားလည်အောင် ရေးသားခဲ့ ပါသည်။

အခါအားလျော်စွာထွက်ပေါ်လာသော သတင်းကိုလည်း ချက်ချင်း ပင် ဆောင်းပါးရေးနိုင်ရပါသည်။ ဥပမာ - ကျွန်တော် အိမ်ထောင်စု ကြယ်တံခွန်တွေ့၍ ချက်ချင်း ဆောင်းပါးရေးသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ ပေါ်တွင် အစာအိမ်ရောဂါမှာ ကုသေးမရှိ၊ သက်သာဆေးသာ ရှိခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့်အနှစ် ၁၀၀ ကစ၍ ကျွေးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အစာအိမ် ရောဂါမှာ ဘက်တီးရီးယားကြောင့်ဖြစ်၍ ဤသို့ ကုရသည့်ဆေးကိုပါ မှတ်တမ်းတင် ရေးထားပြီး ရှိသော်လည်း အစာအိမ် ပါရဂူတို့က မယုံ

ကြည်၍ မသုံးခဲ့ကြချေ။ အလုပ်သင်ဆရာဝန်ငယ်က စမ်းသပ်တွေ့ရှိပြီး ဟုတ်မှန်ကြောင်း ကမ္ဘာက လက်ခံသည့်သတင်းရသည်နှင့် သတင်း ဘာသာပြန် မဟုတ်ဘဲ ဆောင်းပါးချက်ချင်းရေး၍ ပို့နိုင်ရသည်။ ရေဒီယို မှ ချက်ချင်း အသံလွှင့်နိုင်ရပါသည်။

မြန်မာပြည်တွင် ရာကျော်စပါး ကျော်ကြားလာချိန်တွင် ရာကျော် စပါးအကြောင်း ရေးရမည်။ မြန်မာပြည်ရှိ ဌာနပေါင်းစုံသို့ သွားရောက် ဝံ့စမ်းသော်လည်း မည်သူမျှ မပြောနိုင်ကြပါ။ တစ်နေ့ ရာကျော်ကို အာဇီ ချိန်နေစဉ် စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်တစ်ခုသို့ ရောက်သွားသည်။ လိုက်စံ မဂ္ဂဇင်း အဟောင်းပုံအတွင်းမှ တစ်စောင်ဆွဲထုတ်ပြီး ဖွင့်လိုက်ရာ ဖွင့်ဖွင့် ချင်း ရာကျော်အကြောင်း ရေးထားသည်ကို တွေ့ရ၍ ချက်ချင်းရေးနိုင် ပါသည်။ ကုသိုလ်ကံ ထောက်မမူလည်း ပါမည်ထင်ပါသည်။

တစ်နေ့ မြို့တစ်မြို့ လေယာဉ်ကွင်းပေါ် လေယာဉ်တစ်စင်း ထိုးကျ ပျက်စီးသွားလျှင်သွားချင်း လေယာဉ်ပျက်ကျရသည့် အကြောင်းများ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် နေ့ချင်း ဆောင်းပါးအပြီးရေးသည်။ ဝမ်းစာရှာထား၍ အခက်အခဲမရှိပါ။ နံနက်တွင် ဆောင်းပါးများမပေးမီ လေယာဉ်ပေါ်ပါ Black Box သေတ္တာမည်းပုံ လိုချင်သည်။ ဆောင်းပါးတွင် သူ့ အကြောင်း ရေးထားသည်။ ပုံမည်သည့်နေရာတွင် ရှာရမှန်းမသိ။ နံနက် အိမ်သာအသွား စာအုပ်တစ်အုပ်ဆွဲယူ ထိုင်ဖက်သောအခါ ထိုပုံပါလာ သည်ကိုတွေ့ရသည်။ နေ့ချင်းညချင်း ဆောင်းပါးပါလာ၍ လေတပ်မှ အရာရှိကြီးတစ်ဦးက ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပါသည်။

ရန်ကုန်တွင် ငလျင်ကလေးများ မကြာခဏလှုပ်နေရာ ငလျင်ကြီး ၏ ရှေ့ပြေးဟု ခန့်မှန်း၍ မြေငလျင်လှုပ်ရခြင်းအကြောင်းရေးပြီး လုပ်သား အယ်ဒီတာချုပ် ဦးလှမြိုင် (ကိုဆောင်း) ထံသို့ ကိုယ်တိုင်သွားပေးပါသည်။ သို့စဉ်က “ရေဆင်” မှာ ခေတ်စားနေ၍ မထည့်ဖြစ်ပါ။ ငလျင်ကြီးလှုပ် သည်နှင့် ကျွန်တော် ဦးလှမြိုင်ဆီသွားရာ ဦးလှမြိုင်၏ရုံးနောက်မှ အုတ်နံရံ ကြီး အက်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤတွင် မြေငလျင်ဆောင်းပါး ညတွင်းချင်းရိုက်ပြီး နံနက်တွင် ပါနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ

ဆောင်းပါးရေးနိုင်၍ ပရိသတ် ကျေနပ်သည်။ စာဖတ်သူများက သိပ္ပံ မှုတင်သည် လုပ်သားသတင်းစာတိုက်တွင် ညအိပ်ပြီး ရေးသဖြင့် နောက်တစ်နေ့တွင် ပါနိုင်ခြင်းဖြစ်မည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

လွန်းပြန်ယာဉ်နှစ်စင်း ပျက်ကျ၍ လူ ၁၄ ဦးသေကြောင်း သတင်းနှင့်အမီ ဆောင်းပါးရေး၍ တင်ဆက်ပြရသည်။ သတင်းဘာသာပြန် မဟုတ်သော ဆောင်းပါး ရေးရာတွင် ကိုလံဘီယာ လွန်းပြန်ယာဉ် အာကာသဘူတာတွင် ချိတ်ဆက်အပြီး ပြန်ဆင်းရာတွင် အောက်မှ အရာရှိများသည် ပျက်ကျသွားမည်ကို သိလျက်နှင့် ဆင်းခိုင်းခဲ့သည်ဟုပင် အတွင်းကျကျ ရေးနိုင်ခဲ့သည်။

ဂြိုဟ်ပုံကြီးတစ်လုံးက ကမ္ဘာနှင့် ဝင်တိုက်မိနိုင်သည့်သတင်းရသည် နှင့် ကြေးမုံမှ တစ်ဦးလာပြီး ဆောင်းပါးရေးခိုင်းရာ ချက်ချင်းရေးပေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ရေးသားမှုကို အင်္ဂလိပ်အခေါ် Topical ဟုခေါ်သည်။ Current Affairs ဟုလည်း ခေါ်သည်။

တွေ့ကြုံရသည်များ

အနောက်နိုင်ငံများတွင် လူထုသိပ္ပံစာပေ ခေတ်ဦးကာလ၌ သိပ္ပံပညာရှင် မဟုတ်သော နှံ့စပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များက သိပ္ပံစာပေများ စတင်ရေးသားကြသောအခါ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ ပါရဂူများက ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်အကောင်းမထင်ခဲ့ကြပေ။ သိပ္ပံစာရေးဆရာ များလာသော ယခုခေတ်တွင် သိပ္ပံပညာရှင်များက သူတို့၏ပညာရပ်များ လူထုကို အသိပေးချင်သဖြင့် နှစ်စဉ် သိပ္ပံစာရေးဆရာများကို ပင့်ဖိတ်ပြီး ဟိုတယ်တစ်ခု၌ ထားကာ ဘာသာပေါင်းစုံမှ ပါရဂူ ပညာရှင်များက သူတို့၏ နောက်ဆုံးတွေ့ရှိချက်များကို စာရွက်စာတမ်းများနှင့်အတူ ဆွေးနွေးချပြနေကြပြီဖြစ်သည်။ ယင်းကိုမှ သိပ္ပံစာရေးဆရာများက လူထုလက်အရောက်ပို့ဆောင်ပေးကြသည်။

သိပ္ပံစာရေးဆရာအဖြစ် ကျွန်တော်ဘာသာစုံရေးသားလိုသောအခါ ပါရဂူများ၊ ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်အများက ကန့်ကွက်မှုမရှိ ခရီးဦးကြိုကာ

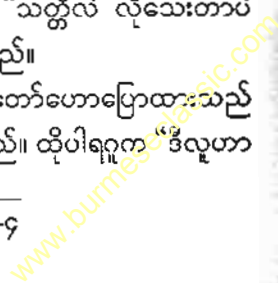
အားပေးကြသည်ကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ်တွေ့ရသည်။ အကျမြူ ရူပဗေဒအဖွဲ့အစည်း အင်ဂျင်နီယာ၊ အာကာသ အောင်နိုင်ရေး၊ နက္ခတ္တ၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသမားကို ပညာကျွမ်းကျင်သူတို့၏ ကန့်ကွက်မှုမရှိခဲ့ပါ။

ပထဝီအသင်း အနစ် (၅၀) နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းတွင် Plate Tectonic ခေါ် ကမ္ဘာပျက်၍ ဖောင်ကြီးများ လှုပ်ရှားမှုမှအစ မြေငလျင် ဇူနာမီ၊ မီးတောင်များအကြောင်း ရေးပေးလိုက်ပါသည်။ ပထဝီပါရဂူက "ဆရာရေးတာ လူအများ မသိသေးဘူးဗျ" ဟု ဂုဏ်ပြုပါသည်။ သူတို့နယ်ပယ်သို့ ကျွန်တော်က ချဉ်းနင်းနေသည်။ သူတို့ပညာကို ခြိမ်းခြောက်နေသည်ဟု မယူဆပါ။

ကိုယ့်ကို ချီးကျူးကျေနပ်သူရှိသကဲ့သို့ အကောင်းမထင်၊ မကျေနပ်သည့် ဝန်းကျင်တစ်ခုနှင့်ကား တွေ့ရရာ မျှော်လင့်ထားပြီးဖြစ်၍ တွန့်တော် တုန်လှုပ်မှုမရှိပါ။ ထိုဝန်းကျင်တွင် သိပ္ပံမှူးတင်ကို လိုသူ၊ လိုသူဟူ၍ နှစ်ခြမ်းပင် ကွဲသွားပါသည်။

မလိုသူတို့ ထိုးနှက်မှုများမှာ ပြင်းထန်လှပြီး ဘဝပျက်မတတ် ခံစားရပါသည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်များတွင် လူထုပညာပေးများ ဟောနေစဉ် တွမ်းကျင်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးက "ဒီလူ ဘာမှမတတ်ဘဲနဲ့ ပြောနေတာတွေ ရပ်ပါ" ဟု မြန်မာ့အသံသို့ပြောကြောင်း ကျွန်တော်ကို ပြန်ပြောပြပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်တော်က ထိုစဉ်က မြန်မာ့အသံ ညွှန်ချုပ်ထံသွား၍ ကျွန်တော်ဟောနေသည်မှာ လူထုပညာပေး ဘာသာရပ်သာဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွမ်းကျင်သူတို့နယ်ပယ်တွင် စည်းကမ်းမဲ့ ဝင်ဆရာလုပ်နေခြင်းမဟုတ်ကြောင်း၊ အများပါက ထောက်ပြသင့်ပါကြောင်းနှင့် ပြောရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ဟန့်တားသည့်ကြားမှ သတ္တိရှိရှိ ကျွန်တော်ကို ဆက်ပြောခွင့်ပြုပါသည်။ ဆက်လက်ပြောခွင့်ပြု၍ ကျွန်တော်က ဦးသန်းစိန်သစ်ကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောရာ သူက "သတ္တိလဲ လိုသေးတာပဲ ဆရာရဲ့" ဟု ပြောသည်ကို မှတ်သားမိပါ သည်။

မြန်မာ့ရုပ်သံမှ ဟောစဉ်ကလည်း ကျွန်တော်ဟောပြောထားသည်ကို မလွင့်မီ ပါရဂူတစ်ဦးကို စစ်ဆေးစေပါသည်။ ထိုပါရဂူက "ဒီလူဟာ

ကောလိပ် နှစ်နှစ်သင် ကျောင်းသူလောက်တောင် မတတ်ဘဲ ဟောနေတာ” ဟု အများသိစေရန်ပြောရာ ကျွန်တော် တံတွေးခွက်ထဲ ပက်လက် မျော့ရပါသည်။ သူတို့အဝန်းအဝိုင်းမှ ပါရဂူဖြစ်၍ ပိုမိုအထိနာပါသည်။ ယနေ့တိုင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် ကျွန်တော်နာမည်ပျက်လျက်ရှိပါသေးသည်။ ထိုအဝန်းအဝိုင်းမှပင် စာရေးဆရာလေး ကျွန်တော့်အိမ်ရောက်လာပြီး မျက်စိမျက်နှာပျက်နှင့် တိုးတိုးကလေး သတိပေးပါသည်။

“အန်ကယ်၊ အဲဒီဘာသာရပ်ကို သိပ္ပံမှူးတင်အနေနဲ့ မရေးပါနဲ့၊ ပါရဂူကြီးတစ်ယောက်က ဒီကောင် ဘယ်လောက်တတ်လို့ ဒါတွေရေးတာလဲ ဆိုပြီး ကြိမ်းတာ ကျွန်တော်ကြားခဲ့ရတယ်။ အန်ကယ်အန္တရာယ် မြင်လို့ ပြောတာပါ” ဟူ၍ သတိပေးသည်။ အန္တရာယ်ပြုမည်ကဲ့သို့ပင် ပြင်းထန်သော ပါရဂူ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ခြောက်တန်းပညာနှင့် ရေးသားနေခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ပြရန် အထက်သို့ ကျွန်တော် စာရေး မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ သိပ္ပံစာရေးဆရာသိက္ခာဆယ်ရန် ကျွန်တော်နှင့် ထိုပါရဂူများကို ခုံရုံးတင်စစ်ပေးရန်၊ ကျွန်တော်မှန်ကြောင်း အချက်အလက်ပေါင်းစုံနှင့် တင်ပြလိုက်ပါသည်။ အဆုံးတွင် ထိုပါရဂူများမှာ ကျွန်တော် မှန်နေကြောင်း တွေ့ကြုံရပါသည်။

ဤအသက်အရွယ်ကျမှ ကိုယ်ရည်သွေး ရေးနေရန်မလိုတော့ပါ။ နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော သိပ္ပံစာရေးဆရာ မျိုးဆက်သစ်များကို ဤကဲ့သို့ ဘဝပျက်မတတ် တိုက်ခိုက်မှုများကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်ရန် သတိပေး ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် သိပ္ပံစာပေဦးနှောဖလှယ်ပွဲမှ “ပါရဂူများထံမှ အကြံဉာဏ်ယူပါ” ဆိုသည်ကို ပါရဂူများထံ သတိနှင့် ချဉ်းကပ်ကြရန် ပြောပြလို၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အောင်မြင်စွာ ပြန်လည်ချေပနိုင်ခြင်းမှာ ဇွဲ၊ သတ္တိနှင့် ဝမ်းစာဖူလုံ၍ ဖြစ်သည်ကို သိရှိကြပြီး အသင့်ပြင်ထားထိုက်သော ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

အစည်းအဝေးကြီးတစ်ခုတွင် “ခင်ဗျား မြန်မာစာ မတတ်သေးပါဘူး” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “အင်္ဂလိပ်မျှော်နေသည့် ကျွန်ကြီးတွေ” ဟူ၍

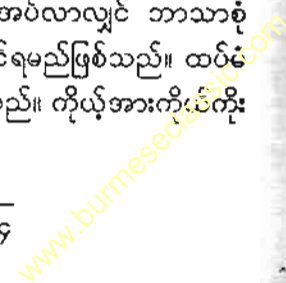
လည်းကောင်း၊ “ခင်ဗျားသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းက တိုင်းပြည်အကျိုးမပြုတဲ့အပြင် အကျိုးမရှိ ဆုတ်ယုတ်စေတယ်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ Creative မဖြစ်ဘဲ သူများဦးနှောက် ဖောက်စားနေတာ၊ ဂန္ထဝင် ဘာသာပြန်နိုင်တဲ့လူ မဟုတ်ဘူး” ဟူ၍လည်းကောင်း တိုက်ခိုက်လာမှုမျိုး တွေ့ကြုံခဲ့ရပါသည်။ အဖြေမှာ အရေထူထိုသာ ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့အခြေအနေ

အနှစ် ၂၅ နှစ် ကြာခဲ့ပြီဖြစ်၍ ဦးစွာ ရေးသားခဲ့ကြသော ဆရာကြီးများ မရေးသားနိုင်ကြတော့ပါ။ တပ်မတော်အရာရှိများ ကြည်း၊ ရေ လေ ဆောင်းပါးများ ရေးနေခဲ့ကြရာ ရာထူးငယ်စဉ်၌ ရေးချိန်ရသော်လည်း ရာထူးကြီးလာသောအခါ ရေးချိန်မရှိကြတော့ပါ။ အချို့စာရေးဆရာများမှာ နှစ်များစွာရေးပြီး၍ ရေးစရာ မရှိတော့သည်လည်း ရှိသည်။

ကလောင်သစ်များလည်း မွေးမရ။ တစ်ဦးစ နှစ်ဦးစတို့က ရေးသားလာကြ၍ လစဉ်မဂ္ဂဇင်းတွင် ထည့်နိုင်သော်လည်း ထိုမျှနှင့် မဂ္ဂဇင်းသစ်စောင်ပြည့်သော ဆောင်းပါးများ မရနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် အယ်ဒီတာချုပ် လုပ်သူက သူ၏ ဝမ်းစာများမှ ကောင်းနိုးရာရာမှ ထုတ်နုတ်၍ ဆောင်းပါးများ ဖြည့်ထားနိုင်ခြင်း၊ ရပ်တည်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လစဉ်မဂ္ဂဇင်းစာစောင်များ ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသော နောင်တော်ဆရာကြီးများလည်း ကြာသော် ရေးမည့်လူမရှိ၍ ကလောင်အမည်မျိုးမျိုးနှင့် ရေးသားခဲ့ကြရသည်ဟု မှတ်သားဖူးပါသည်။

လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာချုပ်လုပ်မည့်သူများလည်း ယင်းကိစ္စကြောင့် မျှော်လင့်ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါသည်။ ရေးလာသမျှ ဘာသာစုံ သိပ္ပံဆောင်းပါးများကို တည်းဖြတ်နိုင်ရမည်။ လိုအပ်လာလျှင် ဘာသာစုံဆောင်းပါးများကို ကလောင်ခွဲများဖြင့် ရေးနိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထပ်မံရေးသားရပါက ဝမ်းစာလုံလောက်ရန် လိုပါသည်။ ကိုယ့်အားကိုးပုံကို နိုင်မှ ဖြစ်မည် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေစဉ် မဂ္ဂဇင်းဂျာနယ် များများ စားစား မရှိသည့်ပြင် မဂ္ဂဇင်းတန်ဖိုးနည်း၍ စောင်ရေတစ်သောင်းထိပင် ထုတ်ဝေခဲ့ရဖူးပါသည်။ ရှစ်လေးလုံးနောက်မှစ၍ အရောင်းပါးလာရာ မဂ္ဂဇင်း ဂျာနယ်များ ပလူပျံ့နေသည့်ကာလတွင် မဂ္ဂဇင်းပြုတ်မသွားသေး သည့်အတွက် စွဲမြဲသစ္စာရှိသော သိပ္ပံစာဖတ် ပရိသတ်ကို အထူးကျေးဇူး တင်ရပါမည်။

အယ်ဒီတာချုပ်နှင့် အယ်ဒီတာနှစ်ဦး ပေါင်းသုံးဦးနှင့် မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပုံနှိပ်စက်၊ ကွန်ပျူတာ၊ ကော်ပြားဆရာ၊ မျက်နှာဖုံးကာလာဆရာ၊ စာအုပ်ချုပ်သူ၊ တိုက်ငှားခများကို ပေးနေရ၍ သူတို့ကို လုပ်ကျွေးနေရသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အယ်ဒီတာချုပ်လခကို စကတည်း မယူခဲ့ဘဲ အသက်ဆက်နေရာ သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာချုပ် အနေနှင့် ဝဝမစားနိုင်ပါ။ သားသမီးများက ကျွေးမွေးနေ၍ ဆက်ထုတ် ဝေနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သိပ္ပံထွန်းကား ပြည်ကြီးပွား ဆောင်ပုဒ်နှင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာသည် တိုင်းပြုပြည်ပြု ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် မပါ မဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်း တစ်အုပ် နှစ်အစိတ်အထိ စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေနိုင်ခြင်းကို ပြသရန် အားထုတ်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သေလျှင် ဤလူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေ နိုင်မည့်သူ ရှာနေရာ ယနေ့ထိ မတွေ့သေးပါ။ သားသမီးများထဲမှလည်း ဝါသနာမပါကြပါ။ ဌာနတစ်ခု (သို့) ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးဦးကသာ ဆက်ခံနိုင် ပါက ကျွန်တော် စုဆောင်းထားသည့် ဘာသာစုံသည့် ဘာသာစုံဖိုင်တွဲ များနှင့် ထုတ်ဝေပြီး သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းများကိုပေးပြီး လိုအပ်ပါက လူထုသိပ္ပံ မဂ္ဂဇင်း ထုတ်လုပ်နည်းပညာ သင်ကြားပေးရန် အဆင့်သင့်ရှိပါသည်။ ၂၅ နှစ်ကျော် ထုတ်ဝေပြီးသော လူထုသိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းတစ်ခု ကျွန်တော် မရှိသည့်နောက်ပိုင်း ခါးပြတ်သွားမှုမျိုး မဖြစ်သင့်ဟု ယူဆပါသည်။

သိပ္ပံမျိုးတင်

ကင်းဝန်မင်းကြီး - သူ့ဘဝ၊ သူ့စာပေ

စာတမ်းရှင် - ဦးအောင်သန်းထွန်း (ပုံရွာ)

စာတမ်းရှင် ဦးအောင်သန်းထွန်း (မုံရွာ) ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးသန်းစိန်၊ အမိ ဒေါ်ခင်ပုတို့မှ ၁၉၂၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် မုံရွာမြို့၌ မွေးဖွားသည်။

မုံရွာမြို့မှ ဆယ်တန်းအောင်ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဘီအေ (ဂုဏ်ထူး)၊ အမ်အေ၊ ဘီအယ်လ်ဘွဲ့များ ရရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း (အကြီးတန်း) အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်နှင့် လုပ်သားများကောလိပ်တို့တွင် သမိုင်းနှင့် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဘာသာ ကထိကအဖြစ်လည်းကောင်း အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့တွင် အစိုးရလွှတ်တော်ရှေ့နေ၊ ဥပဒေဝန်ထမ်းအဆင့် (၁)၊ ကချင်ပြည်နယ် ဥပဒေတိုင်းမှူးတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် “ခေတ်လေးခေတ် မြန်မာတရားဥပဒေ” စာမူဖြင့် သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာ) ပထမဆုကိုလည်းကောင်း၊ “မြန်မာမင်းများ တရားစီရင်ရေး” စာမူဖြင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ စာပေ ဒုတိယဆုကိုလည်းကောင်း ရရှိခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး နည်းဥပဒေပေါင်းချုပ်ကို မြန်မာဘာသာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးခဲ့သည်။ အမေရိကန်၊ စင်ကာပူ၊ လိုင်းနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံများသို့ လေ့လာရေးခရီး သွားရောက်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ နီကြိုပဗ္ဗလစ်နှင့် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

တိုက် ၂၀၊ အခန်း G-4၊ မဟာမြိုင်ရိပ်သာ၊ ဒဂုံမြို့သစ် (မြောက်ပိုင်း)၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက် ရှိသည်။

အမည်ရင်းမှာ ဦးအောင်သန်းထွန်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ကင်းဝန်မင်းကြီး - သူ့ဘဝ၊ သူ့စာပေ

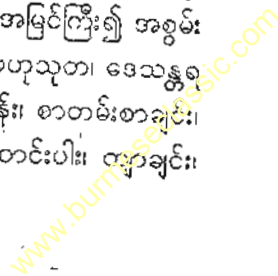
စာတမ်းရှင် - ဦးအောင်သန်းထွန်း (မုံရွာ)

(၁)

မြန်မာမင်းများ အုပ်စိုးစဉ်အခါသမယက မင်းလေးဆက်တိုင် သမားရိုးစွယ်ဖြင့် ကိုယ်ကျိုးမဖက် တာဝန်သိသိ ထမ်းဆောင်သွားခဲ့သော မင်းကြီး၊ သက်တော်ရှည် အမတ်ကြီးတစ်ပါး ရှိခဲ့ပေသည်။ ၎င်းသည် မင်းရုံးရည်ရော နှလုံးရည်ပါ အရည်အချင်း ပြည့်ဝလှသောကြောင့် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရသည့် ကိစ္စဟူသရွေ့ကို ချောမော ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လက်ရုံးရည်ရော နှလုံးရည်ပါ အရည်အချင်း ပြည့်ဝရန်မှာ လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်ပါပေ။

သူသည် လက်ရုံးရည်ဖြစ်သော တိုက်ရည်ခိုက်ရည်၊ စင်ရေးရာ နှစ်တူဟာ၊ စစ်ပရိယာယ် စသည်တို့ကို အမြော်အမြင်ကြီး၍ အစွမ်းထက်လှသည်နှင့်အမျှ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်၊ ဂန္ဓန္တရ ဗဟုသုတ၊ ဒေသန္တရ နည်းစာ၊ ပျို့လင်္ကာ၊ ကဗျာရတု၊ ရုကန်၊ မော်ကွန်း၊ စာတမ်းစာချင်း၊ ဆောင်းစာ၊ မေတ္တာစာ၊ လေးချိုး၊ လူးတား၊ ဆောင်းပါး၊ တျာချင်း၊

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

ဘွဲ့၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ တေး၊ သဖြန်၊ အဲ၊ နတ်သံ၊ တမ်းချင်းလွမ်းချင်း၊ လှေတက်ချင်း၊ ဟန်ကချင်းမှသည် ရှေးမြန်မာလူမှုရေးဘဝကို အခြေခံမှ တည်ဆောက် ထိန်းသိမ်းခဲ့သော မေ့သတ်ကျမ်းကြီးများ၊ အမိန့်တော် ပြန်တမ်း၊ စီရင်ချက်၊ လွှတ်တော်ကောက်ချက်စာတမ်း စသည်တို့အထိ ထူးခြားပြောင်မြောက်စွာ ရေးသားဖွဲ့နွဲ့ စီကုံးပြုစုခဲ့သူပင်တည်း။

ထို့ပြင် ၎င်းအနေဖြင့် ရှေးမြန်မာဆေးကျမ်း၊ ဝိဇ္ဇာကျမ်းများကို နှစ်စဉ်လည်းလည်းကောင်းအညီ ဆေးဖော်နည်းများကို ကဗျာလင်္ကာဖြင့် စာစီ ကုံး ရေးသားပြုစုခဲ့ပေသည်။ ဆေးအမည်ပေါင်းကလည်း စုံလင်လှပေ သည်။ “နာနာနယ သင်္ခေပ ကဗျာဗန္ဓ” ခေါ် ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ကဗျာစုစာကျမ်း၊ ဟံသာဝတီတိုက် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၌လည်းကောင်း၊ ကင်းဝန် ပုရပိုက်များ၌လည်းကောင်း တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

သူ၏ ပွဲတွေ့ဆေးကျော်မှာ အဆိပ်ရှိသော သတ္တဝါဟူသရွေ့ ကိုက်စဲမှုကို လက်တွေ့ပျောက်သော ဆေးနည်းပင်ဖြစ်သည်။

မင်းတုန်းမင်းကြီးသည် ပုဂံမင်းကို နန်းမှချ၍ ရွှေဘိုမြို့ကို ၁၂၀၄ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် ထူထောင်ပြီး မင်းနေပြည်ပြုရန် ကြံစည်ခဲ့သည်။ မှူးမတ် ပညာရှိများက မသင့်တော်ကြောင်း လျှောက်ထားကြသဖြင့် ထိုအကြံ ပျက်ခဲ့ရ၏။

ရွှေဘိုမြို့၏ မြို့ပြင်လေးရပ်လေးဘက်တွင် သိမ်လေးသိမ် သမုတ် ပြီးလေပြီ။ ယင်းကဲ့သို့ သိမ်သမုတ်ချိန်၌ ရှင်သာမဏေ တစ်ပါးမှာ တောက်တဲ့နက် ကိုက်သဖြင့် ပါးစပ်မှ အမြှုပ်တစ်စီထွက်၍ စကားမေး မရဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ရဟန်းရှင်လူတို့ တိုးဝေ့ ကြည့်နေကြစဉ်အတွင်း ရဟန်းတစ်ပါး ရောက်လာပြီး ၎င်း၏ဆေ အိတ်အတွင်းမှ လျှာပွတ်ဆေး တစ်ထောင့်ထုတ်၍ လျှာပွတ်ပေးပြီး အနာကိုသုတ်လိမ်းပေးရာ လူနာမှာ ချက်ချင်းထထိုင်သည်။ ထိုဆေးမှာ အစွမ်းထက်လှသဖြင့် အနီး၌ရှိနေ သော မြတောင်မင်းကြီးက ထိုရဟန်းထံမှ ဆေးနည်းပေးပါရန် လျှောက် ထား တောင်းယူခဲ့သည်။ ထိုဆေးနည်းကို ကင်းဝန်မင်းကြီး စီရင်သော ဝိဇ္ဇာဆေးကျမ်းတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

အဆိပ်ပျောက်ဆေးနည်း (တေးထပ်မှာ)-
“သပွတ်ကြီး ကသစ်နှင့်၊ ကေရာဇ်သုံးမှာ၊ အမြစ်ကိုယူပါ၊ မြင်းခွာ ငယ် ဖြတ်စ၊ သည်လေးပါးကိုအညီ၊ ပိုမသိ နှောကြိတ်ပါကြ”
မှတ်ချက်။ ။(မြင်းခွာကို သံခွာရိုက်သည့်အခါ ခွာထိုး၍ကျသည့် အစ)

“တောက်တဲ့နက် ခွေးရှူးမြေ၊ ဘေးဟူတွေစုံလှ။ အဆိပ်နာ မှန်သမျှ နှင့်၊ အနန္တများစွာ၊ များပေလူ စိန်ကိုစားလို့၊ သေကာနီးသည်အခါ”

“သည်ဆေးမြတ် သုဂဓာကို၊ မှုလျော်ရာ သောက်လိမ်းလို့၊ ပျောက် ငြိမ်းကြ လွယ်တကူ၊ ကင်းလွတ်ကြသူ၊ သည်မျှလောက် ဂဏန်းဟူ၊ မယူ နိုင်ပြီဘူးရှင်လေး”

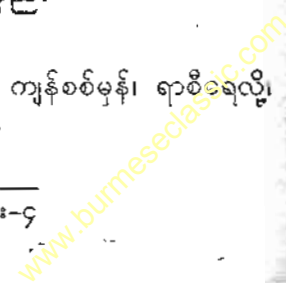
ဤသက်စောင့်ဆေးကြီးကို နေအိမ်တိုင်း၌ ဆောင်ထားသင့်ကြ ပေသည်။

သူ၏ ဆေးနည်းများကား အထူးစုံလင်လှပေ၏။ ဆေးသမား သမားကောင်းအင်္ဂါများ၊ အနာကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပုံ၊ ကျင်ငယ်ကိုကြည့်ပုံ၊ လျှာကြည့်ပုံ စသည့် နည်းနိဿယများအပြင် ချောင်းဆိုးဆေး၊ သွေးစုနား နှုနား၊ ရသာယန၊ အာယုဝဗ္ဗဆေးနည်း၊ ကူးစက်တတ်သောရောဂါတု ဆေးနည်း၊ သွားနာ၊ ပွေးဆေး၊ မျက်စဉ်း၊ ကျောက်တည်း၊ ငန်းဆေး၊ လေနာဆေး၊ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဖောဆေးနည်း စသည်တို့ကို တေးထပ်၊ လေးဆစ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုညွှန်းပြထားခဲ့လေသည်။

ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ သက်ရှည်ကျန်းမာ အားအင်ပြည့်ဖြိုးစေသော အာယုဝဗ္ဗဆေးနည်း(လေးဆစ်ကဗျာ)ကို ဗဟုသုတအလိုငှာ အောက်တွင် ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

အာယုဝဗ္ဗဆေးနည်း

- * သုတ- ကတဆယ်။
- * ပုစိမ်မံတစနှင့်၊ စိဉ္စုဖလာနှစ်ကို၊ ကျန်စစ်မှန်၊ ရာစီခရလို့၊ နှောကြိတ်ရတယ်။

- * ခိုင်လှစွာ လုံဝယ်သွင်းလို့၊ ထိုယင်းကို ဇော်ဂျီကြပ်အောင်၊ သုံးထပ်ကျ မံခြယ်လှယ်၊ လေဖိုဝယ်ထည့်ပ။
- * ကျွမ်းစေရန်၊ တောထုတ်မှန် လှည့်တင်ထင်းနှင့်၊ မီးပြင်းစွာ ဘုတ်စရုံးလျှင်၊ ထုံးသို့ပြာကျ။

၎င်းဆေးနည်းအကျိုး (လေးဆစ်သဖြန်)

- * ပြာအသုံး၊ မှတ်ထုံးတွင်ရစ်စေ။
 - * ပျားအရည် တစ်ပိဿာမှာ၊ ယင်းသည်ပြာ လေးလိပ်နှင့်၊ ဖျော်နွဲ့ ဒေါ်လီနော၊ ရောနှောကလို့မွှေ။
 - * နေ့တပတ်မှာ၊ တကျပ်ကျသုံးပါလေ၊ ကိုယ်သားရေဆူဖျိုး။
 - * ဌာနဝါ-ဆအရာပျောက်ရုံက-မတို့။ ငယ်ကအမူဟာနှင့်၊ သက်တရာကျော် စေခြားပြီဘူး။ များတဲ့ အကျိုး။
- ဟူ၍ဖြစ်ရာ အသက်တစ်ရာကျော် နေရရုံမျှမက ငယ်မူပြန်လိုသူ များအတွက် ဆေးနည်းကောင်းတစ်လက်ဖြစ်ပေမည်။ သုံးကြည့်ပါ။

(၂)

မောင်ကောင်းသည် မင်းတုန်းမင်းသား၏ ဥယျာဉ်တော်တွင် ပန်းခုံတော်များကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ပေးနေရသည်။ ထိုအခိုက်တွင် တရုတ်သူဌေး၏ မြေးတော်သူ မောင်ချင်း ဝင်ထွက်ခစား၍ လက်ဆောင်ပဏ္ဍာများ ဆက်သလေ့ရှိသည်။ မင်းတုန်းမင်းသားက ၎င်းအား အချိတ်ပုဆိုးလက်ဆောင်ပြန်ပေးလေသည်။ ထို့ပြင် ခင်းသားက သူဌေးမြေးမောင်ချင်းအား အချိတ်ပုဆိုးနှင့် မြင်းတစ်စီး လက်ဆောင်ပေးခဲ့ရာ ဘဏ္ဍာစာရေးမောင်ချင်း (နောင်တွင် မောင်ကောင်း) ကိုယ်တိုင် ပုဆိုးကို ထုတ်ယူခဲ့ရသည်။ မင်းသားက ၎င်းအား ခေါ်ယူ၍ ဆန်ပြန် ၃၀ စားနိုင်မည်ဆိုပါက မြင်းနှင့်ပုဆိုး ချီးမြှင့်မည်၊ မစားနိုင်ပါက ဥယျာဉ်တော်ထဲတွင် ပန်းပင်များ ရေလောင်းပေးရမည်ဟု မိန့်တော်မူရာ မောင်ချင်းက စားနိုင်

ပြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ပါကြောင်း လျှောက်ထားသဖြင့် မင်းတုန်းမင်းသားက ဆန်ပြန် ၃၀ တို့ ရေတွက်စေရာ စုစုပေါင်း တစ်တင်းနီးပါးရှိနေသဖြင့် မစားနိုင်သဖြင့် ဆုချီးမြှင့်မခံရတော့ဘဲ ပန်းပင်ရေလောင်းခဲ့ရတော့သည်။

ပင်ပန်းစွာ ရေလောင်း၍မောနေသော မောင်ချင်း (မောင်ကောင်း) အား မင်းတုန်းမင်းသားက သနားလာပြီး ကဗျာတစ်ပုဒ် ချက်ချင်း လက်တမ်းစပ်ဆိုပြရမည်။ ၎င်း၏ဇနီး ဆင်ကြန်မယ်လည်း ကဗျာထဲတွင် ပါစေရမည်ဟု မိန့်တော်မူရာ အောက်ပါကဗျာကို ရုတ်ခြည်းစပ်ဆိုပေးခဲ့လေသည်။

ဆန်ပြန် ၃၀ မစားနိုင်၍ ပုရပိုက်ကန်ကုမပါဘဲ
 နှုတ်လွတ်ရေးဆက်သည့် လေးဆစ်သဖြန်

- * ကြုံရချက် မသက်သာ။
- * ပုဆိုးနှင့်မြင်းပါ။
- * ဆုတော်ခံမယ်လို့၊ ပြန်လုံးဆယ် ထန်ကိုစားသည်။ မှားချက်ကနာ။
- * နောက်တစ်ခါ၊ ကြောက်ပါပေါ့သက်ဆုံး။
- * သည်တစ်ပွဲမှာဖြင့်၊ အလွဲချော်ကို၊ ဥယျာဉ်တော်မှာ၊ ရေလောင်းရမယ်။
- * ငယ်ရင်းဟန်ကြွယ်တဲ့ ဆင်ကြန်မယ် ဖြူပြာနွဲ့ငယ်၊ မင်းကုလွဲဦးဟူ၍ ရုတ်ခြည်းပင် စပ်ဆိုပြခဲ့ရာ မင်းတုန်းမင်းသား သဘောတွေ့ပြီး ယောပုဆိုးတစ်ထည်နှင့် မြင်းတစ်ကောင် ဆုချသနားတော်မူခဲ့လေသည်။

ခွင်းလင်းချက်။ ။ မင်းတုန်းမင်းသားက အပျိုတော်ဆင်ကြန်မယ်ကို ဦးကောင်းနှင့် ထိမ်းမြားပေးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆင်ကြန်မယ်မှာ အသက် (၅၅) နှစ်နှင့် ဦးကောင်းက အသက် (၂၇) နှစ်မျှသာ ရှိသေးသည်။

သူတဘက်စာတမ်းများ-၄

(၃)

သူသည် မည်သည့်အဖွဲ့အနွဲ့ပုံစံမျိုးနှင့် ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆိုသည်ပင်ဖြစ်စေ စာရွှေသူတို့၏ မျက်စိတွင် ထင်းခနဲ လင်းခနဲ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထင်သာမြင်သာအောင် စပ်ဆိုနိုင်စွမ်းရှိလေသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် သူသည် သပြေငါးရွာစား စာရေးတော်ကြီးအဖြစ် အမှုထမ်းရွက်နေခိုက် မင်းတုန်းမင်းကြီးက မဟာနိပါတ် နေမိဇာတ်ကို ရကန်ရေးသား ဆက်သွင်းရမည်ဟု အမိန့်တော်ရှိရာတွင် “မင်္ဂလာအောင်ကိန်းချီ” နေမိရကန်ကို ရေးသားပြုစုပေးခဲ့သည်။ သူ၏ ရေးသားဖွဲ့နွဲ့ပုံမှာ စကားလုံးပြောင်မြောက်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင် ထင်ရှား သိသာလှပေ၏။ ဖွဲ့နွဲ့သည့် အကြောင်းခြင်းရာကို မီးမောင်းထိုးပြ သည့်နယ် ထင်းခနဲ ရှင်းခနဲ မြင်သာ သိသာစေနိုင်ပေသည်။

ထိုနေမိရကန် ပုဒ်ရေ (၆) တွင် နေမိမင်းကို နတ်ပြည်သို့ ဆောင်ယူ ရန် မာတလိနတ်သားသည် ဝေဇယန္တာရထားဖြင့် လာသည်ကို နန်းတွင်း သူများ မြင်တွေ့သဖြင့် ထိတ်လန့်တကြားဖြစ်ပုံ မြင်ကွင်းကို စပ်ဆိုထား ပုံမှာ -

နေမိရကန် (ကောက်နုတ်ချက်)

“ရွှေနန်းသူအလုံး၊ နေကြတုန်းကို၊ ရှုန်းရှုန်းရှိုးရှိုး၊ ကြိုးသံဇက်သံ၊ ရထားသံ၊ ရွှေခြုံသံ၊ ညှိုးညှိုးညှိုး၊ အလှံ့ရော အရောင်ရော၊ နှစ်ခုစပ် နှောသောအခါ၊ သောခနဲသံပြိုင်၊ ကုန်း၍ကြွ၍၊ မထတတ်ဒရမယ်။ မသယ်နိုင် မပိုးနိုင်၊ ကိုယ်မနိုင်၊ လက်မနိုင်၊ မီးတိုင်ကိုငြိမ်းပါ၊ မှန်အိမ်ကို သိမ်းပါ၊ နှုတ်ကလည်း တစာစာ၊ နွေအခါဟာမို့၊ ကတ္တီပါပုံနိပ်၊ ခြံစောင် တော် ရွှေမြတ်နှင့်၊ မိတ်ကလည်းမဖွဲ့လို၊ ကိုယ်ဗလာကျင်း၊ စက်ဘုံတွင်းမှာ၊ အလင်းနှင့်မရောအောင်၊ ပျာကယာအထမို့၊ မလှပနိုင်၊ မီးအိမ်နှင့်မီးတိုင်၊ မကိုင်ဘဲနေစေ၊ ငြိမ်လှိပ်သေသေ၊ ဝေဇယန်ရောင်၊ တစ်နန်းလုံးပြောင်၊ မှောင်ပျောက်သည်အခါ၊ နေရောင်လို့ ပြာသောကြောင့်၊ ပါ၏စစ်စစ်”

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သောင်၊ လက်ပိုက်၍ဝပ်သောင်၊ ဘယ့်နယ်ဟန်ဆောင်မချည်း၊ ခြံရွှေ ဖောင် မကယ်လာပါက၊ ရယ်စရာများ”

ဟူ၍ စပ်ဆိုခဲ့ရာ အရှင်နန်းမတော်ကြီးက မောင်ကောင်းသည် လူပုံကြည့်တော့ မတုန်မလှုပ်၊ ဣန္ဒြေကြီးနှင့်၊ ရေးလိုက်တဲ့စာများကတော့ နှုတ်နှုတ်ချွတ်ချွတ်၊ နန်းတော်သူများ အမူအရာကို သူ့ဘယ်က မြင်ထား ပါလိမ့်ဟု အံ့ဩစကားမိန့်ကြား မြွက်ဟတော်မူခဲ့လေသည်။ ဤနေရာ တွင် ဦးကောင်းသည် ဦးတိုးကဲ့သို့ပင် အတွင်းသဘောဇာတ်ကို ပေါ်လွင် ထင်ရှားအောင် ရေးနိုင်စွမ်းရှိသည်ကို မြင်တွေ့နိုင်ကြောင်း မြန်မာစာပေ သမိုင်း ပြုစုသူ ဦးဘေမောင်တင်က ထုတ်ဖော်ချီးကျူးခဲ့လေသည်။

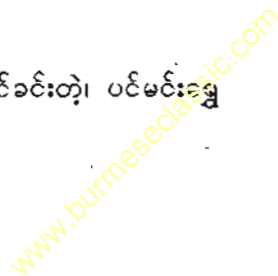
မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၃၇ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ် အိမ်ရှေ့မင်း ဝေလ မင်းသား (PRINCE OF WALES) သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံကို လာရောက်ခဲ့ရာ ဦးကောင်းအား လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများဖြင့် ကာလကတ္တားသို့ စေလွှတ်ခဲ့ သည်။ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓဂါယာကို သွားရောက်ပြီး မဟာဗောဓိပင်တော်နှင့် ဘီရိုခမ္ဘာသောကမင်းကြီး တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့သော စေတီတော်နှင့် ဆင်းတုတော်များ ပျက်စီးယိုယွင်းနေမှုများကို ပြင်ဆင်ရန်နှင့် အုတ်ဇရပ် တော် ဆောက်လုပ်ရန် မြေနေရာများကို သွားရောက်လေ့လာ ကြည့်ရှုခိုင်း ခဲ့လေသည်။

ဗောဓိညောင်ပင်၏ လက်ယာဘက်ကိုင် တိမ်းညွတ်နေသည်ကို ဆောက်ကူပေးပြီး ထိုအကြောင်းခြင်းရာကို ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆိုသော ဆုတောင်း ဆေးချိုးမှာ-

ဗောဓိညောင်တော် (ဆုတောင်းလေးချိုး)

- * မြတ်နိုင်ရှုတိုင်း ကြည့်ဘိသည်။
- * ဧည့်ဘူးမိ ရန်နှိမ်မှာ၊ ပရာဇိန် ပလ္လင်ခင်းတဲ့၊ ပင်မင်းခန္ဓ ရောင်မြတ်ကို၊ ဆည်းကပ်ယုံကြည်။

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

- * ပူဇော်စဉ် လက်ယာကိုင်း၊ ညွတ်ရှိုင်းယိုင်တော့မည်၊ ကြံစည်မည် မနေ့။
- * အငြိမ်သည်ထိုင်၊ ထောက်ရန်ဘို့၊ ငါးယောက်ကယ်သံသမာနှင့်၊ ကျန်ဘော်ပါဆော်ဘန်လို့၊ ဇောမဟန်ကို အပ်နှင်းခဲ့တယ်။
- * ဤယင်းစေတနာကြောင့်၊ ခေမာကို၊ လျင်စွာရောက်အောင်၊ ကူးမြောက်စေသော။

ဦးကောင်းသည် ဘင်္ဂလားမြို့တော်၏ မီးရောင်ထိန်ထိန်ပြီး၍ အံ့မခန်း လှပနေပုံကိုလည်း တေးထပ်အသွားဖြင့် စပ်ဆိုပေးခဲ့သေး၏။ ထိုတေးတပ်မှာ -

ဘင်္ဂလားမြို့တော် (မီးရောင်ဘွဲ့တေးထပ်)

- * မကြံ့သူ အယုံခက်ပေဘွဲ့၊ တပုံဆက်တပုံ၊ စာမကိုဋ်ရုပ်စုံငယ်၊ ပန်းကိုက်ခိုင်ခိုင်ဆင့်၊ ထိန်ထိန်တောက်၊ ညီးလို့လျှံတယ်၊ မီးပုံစံ သူးလှသနှင့်။
- * နတ်သိကြား ဝိသုကံ၊ စိမ့်ဒါလေဆင့်၊ မီးလျှံစုံကြံ့တင့်ပါဘိ၊ ကောင်းကင်မြင့်ထက်ဝယ်၊ ခန်းငွေယုံ၊ ကြယ်စုံဆက်ပါလို့၊ တပြိုင်နက် ထွန်းလှသည့်နှယ်။
- * ဘင်္ဂါရပ် နန်းလယ်မှာ၊ ဆန်းကြယ်ပုံယဉ်ကြဲဌာန်းကိုဖြင့်၊ မြမန်း နေပြည်ပျော်၊ ဆင်းနတ်မနေ့၊ မြင်လာစမ်းလို့ တမ်းကာမျှော်၊ ယမ်းကာယောင်ခေါ်၊ ခေါ်မှားရှာရှင်လေး။

ဟူ၍ ချီးကျူးပြီး ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့လေသည်။

ဦးကောင်းသည် ဘင်္ဂလားပြည်ကို ဤကဲ့သို့ နတ်ပြည်တမျှ တင်စား ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆိုခဲ့လင့်ကစား ဘင်္ဂလားသူ (ဝါ) ဂရာသူများ၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို သူ ဘဝင်ကျပုံမပေါ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်း၏

ရေးသားစပ်ဆိုထားပုံ “ဂရာသူဘွဲ့တေးထပ် (ဝါ) တစ်ပိုင်းဝတ်တစ်ပိုင်းခြုံ တုလားမအကြောင်း တေးတပ်” ကို ရှုပါ။

ဂရာသူဘွဲ့တေးထပ်

တစ်ပိုင်းဝတ် တစ်ပိုင်းခြုံ တုလားမအကြောင်း တေးထပ်

မှတ်ချက်။ ။ (ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ကဗျာစုကို ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။)

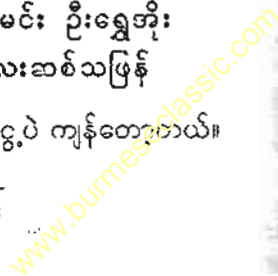
- * အသွင်မှာ မမြင်ပုံနိုင်ဘူး၊ မင်အညွန့်သန္တန်၊ နှာသီးနှင့်နှာတံမှာ၊ ဆင်နားသန် ရွှေကွင်း၊ ခြေလက်နား၊ လည်တန်ဆာမှာ၊ တေးစပ်ပြာ ညီးထိန်ကိုလင်း။
- * တပိုင်းဝတ် တပိုင်းခြုံသည်၊ ဝတ်ဆင်ပုံမရှင်း၊ ဆံအနေ ပွေဘိ ခြင်းနှင့်၊ ဘိန်းခင်ကိုသုတ်သင်၊ ဟန်ပန်ကို အမှန်ဆရင်ဖြင့်၊ နလံထပဲဟု မှတ်ထင်။
- * သူ့မျက်နှာ၊ မကြည်လင်သည်၊ မရွှင်ပုံသည်မှာစုပါပေ၊ ဂရာသူ ဟန်မူရာ၊ ကူးဘို့မိတ်လျာ၊ တွေးဆလို့ တဆိတ်စာငယ်၊ စိတ်မပါ နိုင်ဘူးရှင်လေး။

ဟူ၍ မထောက်မညှာ မကွယ်မဝှက် ခွဲခိုးပင်လျှင် မိမိအမြင်ကို ချင်းလင်းပြတ်သား ထိမိစွာ ဖော်ထုတ်တင်ပြ စပ်ဆိုခဲ့လေသည်။

တစ်ချိန်က ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ဖလ်ချက်ဝန်ထောက်မင်း ဦးရွှေအိုး နိုင်ငံခြားတွင် မိန်းမယူခဲ့ရာတွင် ဦးကောင်းက လေးဆစ်သဖြန် ရေးဖွဲ့ ချီးကျူး ပေးပို့ခဲ့လေသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဖလ်ချက်ဝန်ထောက်မင်း ဦးရွှေအိုး မိန်းမယူသဖြင့် ရေးပေးသော လေးဆစ်သဖြန်

- * မန်းနက်သံ နန်းဟန်လေ့မှာလ၊ ငွေငွေပဲ ကျန်တော့တယ်။

- * ဥရောပတိုက်သူ၊ မယူလျှင် မနေသင့်ပြီဟု၊ ခြေနှင့်ဥသျှောင် ဆုံးအောင်၊ ကိုယ်လုံးခြုံဂရစ်ကယ်နှင့်၊ ပြင်သစ်သူ၊ ဖန်တီးသမျှ၊ ပြီးစေရတယ်။
- * ရှေးရှင်ပုံဟန်၊ အဟောင်းဟာဖြင့်၊ ကျန်ကောင်းကျန်ရာရှိတော့၊ မန်းသူမိရွှေမြေနယ်၊ ခုနယ်ပုံမူထား။
- * သူမြင်ချင်စမ်းပါတိ၊ မြိုင်လမ်းကြွကာဆန်တဲ့၊ ဥက္ကာကံ ပန်းရည် တွေ့လို့၊ စုံစေ့စွာ တဟံမူ၍၊ ကိုယ့်လူကို အမှန်ပဲငယ်လို့၊ စွဲခံ လိမ့်လား။

ဟူ၍ စောင်းချိတ် ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့ထားသည်မှာ စာပေတွင် သရော်စာ (Satire) ပုံစံမျိုး ဖြစ်ပေတော့သည်။

(၄)

ဦးကောင်းသည် အကြောင်းအရာတစ်ခုတွင် ပတ်သက်၍ မိမိလက်လှမ်းမီသလောက် စာပေကျမ်းဂန်များကို ထိထိမိမိ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုတေသနပြု ဖတ်ရှုလေ့လာ မှတ်သားခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် လည်းကောင်း၊ စာပေပညာရှင်၊ ပညာရှိများကို ချဉ်းကပ်၍ မေးမြန်းစူးစမ်းခြင်းများကိုလည်းကောင်း အပတ်တကုပ် အထူးကြိုးစား လေ့လာပြီးမှ ရေးသားပြုစုလေ့ရှိသည်။

သူရေးသားပြုစုခဲ့သော “ဆေးလိပ်စာတမ်း”၊ “လက်ဘက်စာတမ်းများ” ကိုလည်းကောင်း၊ သူပြုစုခဲ့သော ၃၆ စောင်တွဲနှင့် ၃၄ စောင် ဓမ္မသတ်ကျမ်းကြီးနှစ်စောင်နှင့် အခြားဓမ္မသတ်ကျမ်း၊ ဥပဒေစာပေများကိုလည်းကောင်း အပတ်တကုပ်ကြိုးစား၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်များမှာ အထင်အရှားပင် ဖြစ်ပေသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၈ ခုနှစ်တွင် မြင်းခုံတိုင်မြို့စား တရားသူကြီးမင်းက-
၁။ ဆေးလိပ်ဟူသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ဆေးလိပ်၏အဓိပ္ပာယ် သဘောတရား ရှင်းပြပါရန်နှင့်

၂။ ဆေးလိပ်သောက်ရှု သုံးဆောင်ခြင်းသည် မည်သည့်ကာလ (အချိန်)၊ မည်သည့်မင်းလက်ထက်က ပေါ်ပေါက်လာပါသနည်း။

ဟူသော အမေးပုစ္ဆာနှစ်ရပ်ကို ဦးကောင်းအား မေးမြန်းခဲ့ရာတွင် ဖြေလည်အောင် ဖြေဆိုပေးသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ထိုအဖြေကိုမပေးမီ ဦးကောင်းသည် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အနုမော၊ လက်သန်း၊ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗ စသော အရိုးကျမ်း၊ နိယက္ခ၊ တောဒသုံးအလင်္ကာ စသောကျမ်းပုံများ၊ စာနကျနီတိ၊ မဟာရဟနီတိ စသော ကျမ်းများကို လည်းကောင်း၊

ဝင်းမယ်ပက္ကာသ၊ ကြမ္မာဒိုက်၊ ဗောက်ဇရောက်ကေတု၊ ဒန္တာသိရိ၊ ဖိတောပဒေသ၊ ဟိတသိဒ္ဓိ၊ ကာလီဒါသ၊ ဗျာသ၊ ဣတိဟာသ၊ ပူရာဏ် ဝိတရာဝတ္ထု၊ အင်ရုံစာတမ်း စသော စာကောင်းစာတမ်းများကို လည်းကောင်း၊

မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ ရာဇဝင်လတ်၊ ရာဇဝင်ကြတ်၊ ရာဇဝင်ကျော်၊ ဝင်းမယ်ရာဇဝင်၊ သန်လျင်ရာဇဝင်၊ တောင်ငူရာဇဝင်၊ သထုံရာဇဝင်၊ ဗုတကေရာဇဝင်၊ မွန်ရာဇဝင်ဟောင်း၊ ရခိုင်ရာဇဝင်ဟောင်း၊ ရခိုင်ရာဇဝင်သစ်၊ တရုတ်ရာဇဝင်၊ ရာဇဝင်ကြတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊

စာနန္ဒီ၊ စာနန္ဒီ၊ ဓာတုဒီပနီ၊ လက္ခဏာဒီပနီ၊ ဘိသက္ကဘေဒ၊ ဘေသဇ္ဇမဉ္ဇူသာ၊ ဒြဗျဂုဏပြကာသ၊ သရကောမုဒိ စသော ကျမ်းများကို လည်းကောင်း၊

မနုမနော၊ ဓမ္မဝိဂါသ စသော ဓမ္မသတ်ကျမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ ဘောရန္တ၊ သာသုကိဂြဟလာယဝ၊ သိန္နန္ဒကြီး၊ သိန္နန္ဒငယ် စသော အာဒင်ကျမ်းများကိုလည်းကောင်း၊

ဝိဇ္ဇပါရဂူဆရာတော်၊ ရဟန်းပညာရှိ၊ တောင်သာမြို့စား၊ ဒိသာဝါမောက္ခဆရာ၊ သံတော်ဆင့်ရတနာ လှော်ကားထောင်မှူးမင်း၊ မင်းလှ၊ သီရိဇေယျသူ စသော ပိဋကတ်တော်မှူး၊ လူပညာရှိများဖြစ်သော

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းကြီး မဟာဇေယျသင်္ခယာ စသူတို့အား ချဉ်းကပ် မေးမြန်းခဲ့လေသည်။

အဖြေမှန်ကို ခက်ခက်ခဲခဲ ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့ရလေသည်။ အထက်ပါ စာပေကျမ်းဂန်များကို အပတ်တကုပ် လေ့လာပြီးနောက် ဦးကောင်းက ဖြေဆိုပုံမှာ အဆိုပါ ကျမ်းဂန်များတွင် မတွေ့ရှိရကြောင်း၊ လူပညာရှိ၊ ရဟန်းပညာရှိတို့ကလည်း အသေအချာ မတွေ့ဖူးကြကြောင်းကို တညီ တညွတ်တည်း ပြောဆိုခဲ့ကြကြောင်း။

သက္ကရာဇ် ၉၉၁ ခု၊ သာလွန်မင်းတရားကြီးလက်ထက် ရှင်ကရဝိက နေသားသော မာယနတ်ရှင်ချီရတုတို့လည်း ဆေးဟောပါဠိမရှိကြောင်း။

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းက ၎င်းရေးသောရတုတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဆေးလိပ်ရောက်သောနှစ်မှာ ၎င်း၏ လက်ထက် အနှစ် ၃၀ ခန့်ရှိမှု၊ ညောင်ရမ်းမင်းတရား၊ အနောက်ဘက် သာလွန်မင်းတရားတို့လက်ထက် က ရောက်ခဲ့ဟန်တူကြောင်း၊ သည့်အလျင်ရောက်သည်ကိုမူ မတွေ့ရ ကြောင်း၊ ထိုခေတ်ထိုအခါက ဆေးလိပ်မသောက်ကြကြောင်း၊ ဆေးတံ ကိုသာ သောက်ကြကြောင်းများကို ရှင်ပုညသာမိသတ်ပုံ၊ ကဝိလက္ခဏ သတ်ပုံတို့ကို ကိုးကား ထုတ်နုတ်ပြဆိုခဲ့လေသည်။

၁၁၂၈ ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး ဌါရဝတီကို သိမ်းပိုက် ပြီးနောက် ယိုးဒယား (ထိုင်း) လူမျိုးတို့၏မလေ့ ငှက်ပျောဖက်ဆေးလိပ် သောက်ရှုကြသည်နှင့် မြန်မာတို့ကလည်း ကိစ္စနည်းသည့်ငှက်ပျောဖက်၊ ချဉ်ပြစ်ဖက်၊ ဆောက်ဖက်၊ ဒဟတ်ဖက်၊ ပြေစည်ဖက်၊ ပြောင်းဖူးဖက်၊ သနပ်ဖက်၊ သလူဖက်၊ ကွမ်းသီးဖက် စသည့်ဖက်တို့ကို လိပ်ပြီး သုံးဆောင် လေ့ ရှိကြကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ပေသည်။

သက်ဆိုင်သည်တို့ကို ဆီလျော်ရာ ကဗျာလင်္ကာများဖြင့် ဗဟုသုတ ဖြစ်ဖွယ်၊ ဖတ်ချင်စဖွယ် ထုတ်နုတ်တင်ပြခဲ့ပေသေးသည်။

ဆေးလိပ် ကဗျာလင်္ကာ ကောက်နုတ်ချက်

* ဆေးလိပ်တံတို၊ နွားပြာညိုတရုဉ်း။

- * နန်းတော်တောင် မယ်ညိုရုန်းတယ်၊ ဘိုးပုံလိပ်ဆေး။
- * ဆေးလိပ်ကတုံး၊ ဖက်တော်ပြန်၊ မလေးမောင်၊ ရွှေဝသွားကို နားလုံးပြည့်ပန်။
- * ကျုပ်တို့မှာ ရွာစရိုက်၊ အလိုက်ကယ်ဘာသာ၊ ဖက်ပင်ကြွေ ညွှာတံလိပ်ကယ်၊ မဲမိတ်နှင့်သာ။
- * သူများလိုမရှုတတ်ပါဘု၊ ဘိလပ်ကယ်ရုံပုဝါ၊ ဆာပါနှင့်တူနှိုင်း၊ အဖြူထည်၊ အလယ်မှာ ပြာမိန်မိန်နှင့်၊ ပုဆစ်အိမ် ကွက်စုံကျ လေဇံ၊ တင်းတိမ်စပိုင်း။
- * မဝယ်ဘူး မယ်ခူးတဲ့ ဖက်စို၊ မီးမကူ နေပူမှာ မကင်အားလို့၊ ထားရတယ် အိပ်ရာအောက်မှာ၊ မင်းသောက်ဖို့ကို၊ ညှာအနား၊ ရှေ့သွားနှင့်ကိုက်လို့တို၊ မချိုတောင့်လိပ်ဆေး၊ ပိုးမကူ၊ ဝါခြည်ဖြူ တစ်ပင်ရစ်ကယ်နှင့် ငယ်ချစ်မောင် ရွှေဝသွားကို၊ ပါးလိုက်တဲ့ လေး။

ဟူသော ကဗျာလင်္ကာများကို ထုတ်နုတ်တင်ပြခဲ့သည်မှာ စိတ်ဝင် စားဖွယ် ဖြစ်တော့သည်။

အိန္ဒိယ၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် အနောက်တိုင်းဆေးလိပ်များမှာ ထိပ်ပိတ် မထား၊ ကတ်ကြေးဖြတ်ထားသည်အတိုင်း ရှိနေကြောင်း။

ရတနာပူရ၊ စတုတ္ထမြို့ဝန်မင်းတရားကြီး လက်ထက်တွင်မူ ကြာခံ ကြာဖူး၊ သုံးမြောင့်၊ လေးထောင့်၊ စောင်းလျားမြောင့်၊ ဝက်အူလိပ်၊ တောင်ပြန်၊ တည်စပ်ထိုး၊ ရောင်တွဲ၊ ပြန်ပွား၊ ရောင်ပြာစ၊ ရောင်ပြာပိတ်၊ ရွှေမင်ပန်းခက်ရေး စသည်ဖြင့် အထူးအဆန်း နန်းမူနန်းရာ ဖွယ်ဖွယ် ရာရာ ယဉ်ကျေးစွာ သုံးဆောင်ကြကြောင်းကို အကျင့်တဝင့် ရေးသား ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ဤသည်ကိုထောက်ရှု၍ ဦးကောင်းသည် “ဆေးလိပ် အကြောင်း အရာ” တစ်ခုကိုပင် မည်မျှအလေးအနက်ထားပြီး နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာရှာဖွေစုဆောင်း မေးမြန်းတွေးခေါ် စဉ်းစားပြီး ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိသည်မှာ ထင်ရှားလှပေတော့၏။

အလားတူပင် ၎င်း၏ “လက်ဖက်စာတမ်း” ကိုလည်း ပလောင် ပလောင်တို့ ခူးစားရောင်းဝယ်ကြသည် လက်ဖက်၊ တောင်ကလပ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်အကြောင်း၊ လက်ဖက်များကို စီရင်ဆုံးဖြတ်နည်း၊ အခက် အခက် ရွေးချယ်ခြားနားနည်း၊ တိုက်၍ပယ်နည်း၊ ကျော့နည်း၊ ခွဲနည်း၊ ပေးမည်၊ ကမ်းမည်၊ အတွင်းအပြင်ခေါ်နည်း၊ အရွယ်သဏ္ဍာန်၊ အနံ့အရသာ၊ အရောင်အဆင်းသဏ္ဍာန်တို့ကို ဆုံးဖြတ်နည်းများကို အသေးစိတ် ပညာရှင်အဆင့် ပါရဂူမြောက် တင်ပြထားပုံမှာ ချီးကျူး ဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၅)

ဦးကောင်းသည် ဘာသာတရားကိုလည်း အလွန်ကိုးရှိုင်းကြောင်း သိသာလှပေသည်။ မန္တလေးမြို့ ရဟန်းဝါဒီများအနောက်ဘက် နှစ်ဖာလှည့်ခန့် အကွာတွင် သူတည်ဆောက်လှူဒါန်းခဲ့သော “သာကဝန်ကျောင်းတိုက် ကြီး” က အထင်အရှား ပြသနေပေသည်။

ထို “သာကဝန်ကျောင်းတော်” ဟူသည်မှာ ကျောင်းဝင်းအတွင်း တွင် ကျွန်းပင်များရှိသည်ကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ မိုးတွင်း အခါ၌ ရေတက်သောကြောင့် ကျွန်းပင်အများမှာ ရေစားပျက်စီးကုန် ကြပြီဖြစ်ရာ အနည်းငယ်မျှသာ ကျန်နေလေတော့သည်။

ဦးကောင်းသည် အနောက်ဥရောပ နိုင်ငံများကို မြန်မာမင်း၏ ပထမ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် သွားရောက်ပြီးနောက် အပြန်ကျမှ ဤ ကျောင်းတော်ကြီးကို တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေရာ အရှေ့နှင့်အနောက် ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာလက်ရာများ ပေါင်းစည်းထားသော ဝိသုကာ အနုပညာလက်ရာဟု ဆိုပါက မှားမည်မဟုတ်ပေ။

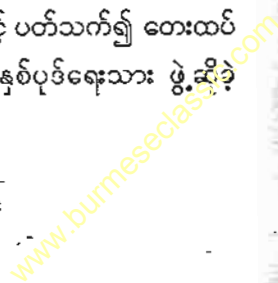
အနောက်တိုင်း ရောမ အနုပညာဖြစ်သော တိုင်လုံးကြီးများ (PIL- LARS)၊ ဝက်မင်စကာဘုရားရှိခိုးကျောင်း (WESTMINSTER ABBEY)

ပုံစံကဲ့သို့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အထက်သို့ တက်သော အထပ်များ မျှော်စင်၊ ခေါင်းလောင်းစင်များ၊ အုတ်လှေကားများကို ကြွေထည်၊ ဖန်ကဲ့ များနှင့် ပန်းဖော်ထားခြင်း၊ ကျောင်း၏ရှေ့ ပန်းခြံတွင် WELCOME ဟူသော စကားလုံးကို ပုံဖော်ရေးသားထားခြင်း၊ အဆောင်၏ အခန်းနံရံ များတွင် ဆီဆေးပန်းချီကားများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ ကျောင်းတော်ကို တူးငယ်များဖြင့် ရစ်ဝိုင်းထားပြီး ရေသွင်းရေထုတ်ခြင်းကို ရေကာတာဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်း၊ ကျုံးမှကျောင်းတော်ကို ဖြတ်ကူးရန် တံတားအရှင်များ (DRAW BRIDGES) ထားရှိခြင်း၊ ကျောင်းဝင်းထဲတွင် ကျောင်းငယ် ၁၄ ကျောင်း ရှိခြင်း၊ ကျောင်းတော်၏ အနောက်မြောက် အခန်းတွင် ကြောင်လိမ်လှေကား(SPIRAL STAIRCASE)တပ်ဆင်ထားခြင်း၊ တံခါးမ ကြီး အဝင်ပေါက်တွင် နိုင်ငံခြားလုပ် ကြေးမင်းတုန်းများ တပ်ဆင်ထား ခြင်း စသည်တို့ကို မြန်မာမှုဖြစ်သော အပြောက်ပညာဖြင့် မွမ်းမံပုံသွင်း ထားခြင်းတို့မှာ လွန်စွာလှပထူးခြားလှပေသည်။

တံခါးရွက်များကိုလည်း မြန်မာပန်းပု အပြောက်ပညာဖြင့် ခြယ်ထားပြီး အရှေ့ဘက်နံရံကို သိမ်းငှက် (EAGLE) များ ထုထားပုံမှာ မြန်မာမှုကို အနောက်တိုင်းစနစ်ဖြင့် ရောမွှေကာ အဆန်းတကြယ် စီမံ ဆောက်လုပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သာကဝန်ကျောင်းတော်ကြီး၏ အရှေ့ဘက်မျက်နှာတွင် ဦးကောင်း တို့ယ်တိုင် ရေးသားထားခဲ့သော ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ (AUTOBI- OGRAPHY) ရှိသည့် “သာကဝန်ကျောက်စာ” ကို မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်ပေ သည်။ ထိုကျောက်စာတွင် ဦးကောင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အစုံအလင်ကို ပြည့်စုံ စွာ တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ခိုင်မာသော မူရင်းအထောက်အထားပေတည်း။

ဦးကောင်းသည် လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံနှင့် ပတ်သက်၍ တေးထပ် နှင့်လည်းကောင်း၊ လေးချိုးဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်ပုဒ်ရေးသား ဖွဲ့ဆိုခဲ့ ပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ကေးထပ်

- * လေးနရီ ရေဒီယိုတံ၊ ငွေမာ် မြေဆီစမှ၊ စေတီယနိတံ၊ ကေသီလုတရိစံတယ်၊ ရွှေတိဂုံမြတ်ဖျား၊ မီးယမိုက်ရေလျှံစံတယ်၊ မြေရန်ကုန်၊ တိုင်းသူရှိထား။
- * ခြောက်ရောင်ပွင့်၊ ညီးထွေထွေ၊ ငါးရေလေလွတ်ရှား၊ အောက်မစုံ မြောက်ဘုံသားတိုင်ပ၊ ညွှတ်တွားလျက်ပူဇော်၊ နေသောင်းထောင် အဝါမျှသော်လဲ၊ မာဏန္တန်းဘက်မလျော်။
- * သိဂုံတံမြင့်၊ ကုန်းဖော်မှ၊ ရွှေဘုန်းတော် ထိန်ထိန်ပပါလို့၊ နေညရံခါမတူ၊ လင်းပွင့်လှလှ၊ သုံးဘုံသူမှန်ကူငယ်၊ သယမ္မူထွတ်စောရှင်လေး။

၎င်းတွဲလေးချိုး

- * စက်စုံကိုလက်မဲ့ရှက်ပါလို့၊ တင်ရွက်ကယ်ပန်ရှိရည်။
- * သုံးမည်ညွှန်ပြာဆုံတယ်၊ ကမ္ဘာတုံတိမ်မမြုပ်နိုင်တဲ့၊ သိဂုံတံကယ်၊ ငွေအထက်မှာ၊ ငါးချက်မာရ်နည်။
- * ခုနှစ်ငှာန်၊ ရက်အကြားတွင်၊ လက်ဦးစွာ ဆံတော်စစ်ပေမို့၊ သစ်သစ်ကယ် ကြည်ထက်ကြည်၊ သည်ထက် သည်ညွတ်နူး။
- * သူပါရင်ကောင်းရလေ၊ အကြောင်းမစုံလာလို့၊ သံသာဘုံမြန်စွာ ထွက်အောင်၊ ညွှန်းရက်နိုင်ဘူး။

ဟူ၍ စီကုံး စပ်ဆိုခဲ့လေသည်။

(၆)

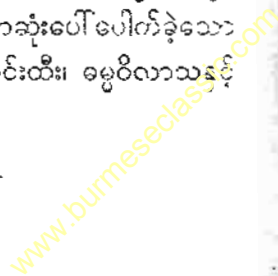
မည်သည့်နိုင်ငံ၊ မည်သည့်ဒေသ၊ မည်သည့်လူမျိုးကိုမဆို မိမိတို့လိုက်နာ ကျင့်သုံးမြဲဖြစ်သည့် ဓလေ့ (CUSTOMS) နှင့် ထုံးတမ်းစဉ်လာများ (TRADITIONS) ကား ရှိကြစမြဲဖြစ်သည်။

ဥပဒေ (LAW) ဟူသည်မှာ ဓလေ့ထုံးတမ်းများမှ ပေါက်ဖွားလာခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ၁၉ နှင့် ၂၀ ရာစုနှစ်များတွင်သာ ပြောင်းလဲလာသော ခေတ်များနှင့် စနစ်များအရ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတို့အတွက် သီးခြားဥပဒေများ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ဥပဒေ၏ ယေဘုယျ သဘောတရားဖြစ်တော့၏။

လူမျိုးတစ်မျိုး လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သော ဓလေ့ထုံးတမ်းများသည် အချိန်ကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ တည်မြဲခိုင်ခံ့ကာ ဥပဒေအသွင် ဆောင်လာပါဟော့သည်။ ထိုဥပဒေကို ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ (CUSTOMARY OR TRADITIONS LAW) ဟု ခေါ်တွင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာလူမျိုးတို့၏ သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေး အထွေထွေ ကိစ္စရပ်များတွင် အဓိကထား၍ လိုက်နာကြရပါသည်။ ချိုးဖောက်သူများသည် အပြစ်ရှိတာဝန်ဟု မှတ်ယူပြီး ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုအနေအထား၊ အကြီးအသေး၊ အလေးအပေါ့ အလိုက် ပြစ်ဒဏ်ထားလေ့ ရှိကြပါသည်။ အစောပိုင်းခေတ်များတွင် ထောင်ဒဏ်၊ အကျဉ်းချဒဏ်၊ ကြိမ်ဒဏ်ဟူ၍ မရှိပါ။ နစ်နာသူအား နစ်နာမှုအတွက် နစ်နာကြေး ပေးလျော်ရခြင်းဖြင့်သာ စီရင်လေ့ရှိကြပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး၊ ခုံရုံးများက ချမှတ်သော စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များကို နောင်အလားတူ မှုခင်းပြဿနာများတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးလေ့ ရှိကြပြီး PRECEDENT သို့မဟုတ် RULINGS ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ အဆိုပါ စီရင်ချက် အစဉ်အလာများကို ခေတ်အလိုက် ပေါင်းစည်းပြီး ပြုစုရေးသားထားသော ဥပဒေပေါင်းချုပ်များကို အရှေ့တိုင်းနိုင်ငံများတွင် ဓမ္မသတ်များ (DHAMMATHATS) ဟု ခေါ်ဆိုကြပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် အစောဆုံး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဓမ္မသတ်မှာ နေဓမ္မသတ် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အစောဆုံးပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဓမ္မသတ်များမှာ မနောသာရ၊ မနုသိကာ၊ ပြုမင်းထီး၊ ဓမ္မဝိလာသနှင့် ဝါရုဓမ္မသတ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

မြန်မာတို့ အထွတ်အမြတ်ထားပြီး တတ်အပ်သည်ဟု ယူဆသော အဋ္ဌာရသအတက် ၁၈ မျိုးတွင် “ဓမ္မသတ်ပညာ” လည်း ပါဝင်ပါသည်။

မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် မြန်မာဓမ္မသတ်များကို အမျိုးမျိုးခွဲခြား ကျူး နေသော စပ်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ဥပမာပြရသည်ဆိုသော် -

မဏ္ဍိရိရိုးခန်းတွင် - “ဓမ္မသတ်လည်း မတတ်မရာ၊ တော် တည့်စွာသား၊ ပြည်ရွာဟူသည်၊ ပြည် သူ စည်မှ၊ ပြည်၏ကျက်သရေ၊ တက် လေလေ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ငရဲခန်းတွင် - “တရားဓမ္မသတ်၊ လောကဝတ်လည်း၊ တတ်မှ တုံ့သာ၊ ခဲယဉ်းစွာလျက်၊ စဉ်လာထုံးကြည့်၊ ရှေးသူမွန်တို့၊ မှန် ကန် မြတ်ဟ၊ မိုးဝယ်လသို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ဂမ္ဘိသာရပျို့တွင် - “ဆုံးဖြတ်မှုလည်း၊ မနုလမ်းဟောင်း၊ တစ်မျှင်းကြောင်းဝယ်၊ တိမ်းစောင်းမရှိ၊ သမာဓိဖြင့်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

မလာကသာရပျို့တွင် - “ဆရာမနု၊ ရသေ့ပြုသည်၊ လူမှု ဆုံး ဖြတ်၊ ဓမ္မသတ်နှင့်၊ ညီညွတ်မယွင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်းဖြင့်” ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊

ဟတ္ထိပါလပျို့တွင် - “သင်သီးဓမ္မသတ်၊ လောကဝတ်လည်း၊ များမတ်မင်းလို၊ အတိုအရှည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

၎င်းတွင်ပင် - “မကောင်းမှုကို၊ မပြုလှည့်စွမ်း၊ မနု ကျမ်းနှင့်၊ နှိုင်းတမ်းမချွတ်၊ တရား ဖြတ်သည်” ဟူ၍လည်းကောင်း။

ရွှေဟင်္သာမင်းပျို့တွင် - “အညီအဆုံးအဖြတ်၊ ဓမ္မသတ်လည်း၊ တတ်စွထိုမင်း၊ မကင်းလိုရာ၊ မျက်နှာမ ကြည့်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဇနကပျို့တွင် - “မနုသမတ်၊ ရှေးသူမြတ်တို့၊ ပညတ် စဉ်ရှည်၊ ထားခဲ့သည်ကို၊ ဖွေနည်းစွဲ၌၊ ဝမ်းထဲပိုက်၍” ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပါရမီခန်းပျို့တွင် - “မင့်တန်ဆိုး၊ ကိုယ့်ဆွေမျိုးလည်း၊ အနိုး မလွတ်၊ ဓမ္မသတ်နှင့်၊ ညီညွတ်သည့် တိုင်း၊ နှုတ်ကောင်းတိုင်းလျှင်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

သံဝရပျို့တွင် - “ဝိနိစ္ဆယ၊ ဓမ္မအရာ၊ မောဟာဂတိ၊ မရှိ ချိုးချွန်၊ အတတ်လွန်၍၊ နိုင်တန်သသူ” ဟူ၍လည်းကောင်း။

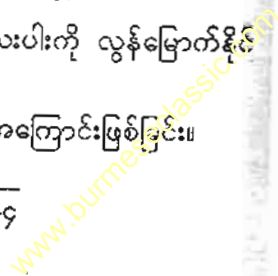
တင်စားကိုးကား ညွှန်ပြစပ်ဆို ဖွဲ့နွဲ့ထားသည်များကို တွေ့ရှိနိုင် ပေသည်။

မြန်မာဓမ္မသတ်များနှင့်အညီ တရားမျှတစွာ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေး ကြသော ခုံသမတ်များ၊ ခုံရုံးတရားသူကြီးများ၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၊ အာဏာပိုင်များအနေနှင့် ကောင်းကျိုးများကို မလွဲမသွေခံစားကြရမည် ဖြစ်ကြောင်းကို မြန်မာဓမ္မသတ်များတွင် အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထား ပေသည်။

မနုသာရ ဓမ္မသတ် (ပထမတွဲ)

၁။ အပါယကိတ္တမ - အပါယ် လေးပါးကို လွန်မြောက်နိုင် ခြင်း။

၂။ ဥတ္တမကုသလ - ကုသိုလ်ကံအကြောင်းဖြစ်ခြင်း။

- ၃။ သတ္တသေသောပါန - စောင်းတန်းလှေကားသဖွယ်ဖြစ်ခြင်း။
- ၄။ မောက္ခဒွါရ - နိဗ္ဗာန်တံခါးဖြစ်ခြင်း။

မနုဿာရနှင့် ဓမ္မဝိလာသတို့၌ (အခြားပြဆိုချက်မှာ)

- ၁။ အာယု - အသက်ရှည်ခြင်း
- ၂။ ယသော - အခြံအရံများခြင်း
- ၃။ သုခံ - မျက်မှောက်၌ ချမ်းသာခြင်း
- ၄။ ကိတ္တိ - မျက်မှောက်၌ ကျော်ဇောခြင်း
- ၅။ ပုဏ္ဏစန္ဒော - လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ ပြည့်ဝထွန်းတောက်ခြင်း
- ၆။ ဝေရိဇယော - ရန်သူကိုအောင်ခြင်း

တို့ဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုထားပေသည်။ မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ဤဓမ္မသတ်ပညာကို အထူးကျွမ်းကျင်လိမ္မာပြီး ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက် နားလည်လျက် လက်တွေ့မြန်မာလွတ်တော်တွင် ပြောဆိုမှုစွာ စီရင်နိုင်စွမ်းရှိသူမှာ ဦးကောင်းပင်ဖြစ်သည်။ စာတွေ့ရော လက်တွေ့ (THEORY AND PRACTICE) ပါ ကျွမ်းကျင်သော ဥပဒေ ပါရဂူဟုပင် ဆိုရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဦးကောင်း မည်မျှ မြန်မာ့ဓမ္မသတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်ကြောင်းကို အထင်အရှား ပြဆိုနေသည့် အချက်များမှာ -

- ၁။ အင်္ဂလိပ်တို့ အုပ်စိုးသည့်အချိန်တွင် တရားဌာနချုပ်ဝန်ကြီး အမိန့်အရ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ၁၉၀၉ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံတော် အထက်ပိုင်းရုံး လက်စွဲဥပဒေ (UPPER BURMA COURTS MANUAL - 1910) တွင် ဖော်ပြပါရှိသော တရားဌာန မင်းကြီးထံ ကင်းဝန်မင်းကြီးက တင်ပြခဲ့သော မြန်မာမင်းလက်ထက် ရုံးတော်၊ လွှတ်တော်အဆင့်ဆင့် ထားရှိပုံ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အာဏာများအကြောင်း အသေးစိတ် အစီရင်ခံစာ။ (စာမျက်နှာ ၂၃၂-၂၃၇)

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

၂။ ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် တရားဌာနချုပ်မင်းကြီး ဘားဂျက် (BUR- GESS) ၏ ပန်ကြားချက်အရ ဦးကောင်းက ဓမ္မသတ်များကို စုစည်းလေ့လာပြီး ဓမ္မသတ်ပေါင်းချုပ်ကျမ်းကြီးနှစ်စောင်ကို ရေးသား ပြုစုပေးခဲ့ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကျမ်းကြီးနှစ်စောင်မှာ -

- (က) ၃၆ စောင်တွဲ၊ (အဓမ္မမူခန်း) ဓမ္မသတ်ကြီးနှင့်
- (ခ) ၃၄ စောင်တွဲ (အိမ်မူခန်း) ဓမ္မသတ်ကျမ်းကြီး တို့ပင် ဖြစ်သည်။

ယခင်ကလည်း အဋ္ဌသံခိပ် ဓမ္မသတ်လင်္ကာ၊ အဋ္ဌသံခေပဝဏ္ဏနာ ဓမ္မသတ်၊ ပကိဏ္ဏကဓမ္မသတ်တို့ကို ရေးသား ပြုစုခဲ့လေသည်။

မင်းကြီးဘားဂျက်က ၎င်းကိုယ်တိုင် ဦးကောင်းရေး မြန်မာဓမ္မသတ်ကြီး နှစ်စောင်ကို KINWUN MINGYI DIGEST ဟူသော အမည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။

(၇)

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ဦးကောင်းအား ရေကင်း၊ ကြည်းကင်းများကို ဦးစီးတာဝန်ယူရသော ကင်းဝန်ရာထူးကိုလည်းကောင်း၊ အဂ္ဂမဟာသေနာပတိ၊ ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး၊ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ထားပြီး ၁၈၇၂ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ သံအဖွဲ့ဦးစီးအဖြစ် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ သူသည် မြန်မာမင်း၏ ပထမဆုံးသော အနောက်ဥရောပကို စေလွှတ်ခြင်းခံရသည့် သံအမတ်ကြီးပေတည်း။ AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY TO THE COURT OF ST. JAMES (BRITAIN) ဖြစ်ပေသည်။ ထိုခရီးတွင် ပြင်သစ်နှင့် အိတလီနိုင်ငံများကိုလည်း ဝင်ရောက်လေ့လာခဲ့သေးသည်။

ပြင်သစ်သမ္မတက ဦးကောင်းအား GRAND CORDON OF THE LEGION OF HONOUR ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရပေ

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

သည်။ အီတာလျံ ဘုရင်ကလည်း GRAND CORDON OF THE CROWN OF ITALY ဘွဲ့ထူးကို ချီးမြှင့်ဂုဏ်ပြုခဲ့ပေသည်။

၁၈၇၄ ခုနှစ်တွင် နောက်တစ်ကြိမ် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ သံတမန်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် စေလွှတ်ခြင်းခံခဲ့ရပြန်သည်။ ထိုအချိန်မှာ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ် စသော ငှယ်ချဲ့နိုင်ငံများအကြားတွင် မြန်မာသည် ရပ်တည်ရှင်သန်ရေးအတွက် အပြင်းအထန် ရုန်းကန်နေရဆဲ ကာလဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး၊ လက်နက်ဝယ်ယူရေးတို့အတွက် အပြင်းအထန်လှမ်းပမ်းအားထုတ်ဆောင်ရွက်နေရသည့် ကာလပေတည်း။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းသည် ကိုယ်စွမ်းရှိသရွေ့၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိသရွေ့ တတ်အားသမျှ အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အမျိုးမျိုးနှိမ်ချမှုများကြားမှ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခဲ့ရပေသည်။

ဦးကောင်း၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း (DIARIES) များမှာ မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် တန်ဖိုးကြီးလှပေသည်။ အင်္ဂလန်သွားမှတ်တမ်း (LONDON DIARY) နှင့် ပြင်သစ်သွားမှတ်တမ်း (PARIS DIARY) တို့တွင် နေ့စဉ်ထိတွေ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဟူသမျှကို အသေးစိတ် မှတ်တမ်းတင်ရေးသားခဲ့သည်။ ရောက်လေရာအရပ်တွင် လေ့လာကြည့်ရှုရန် ရှိသည်ဟူသရွေ့ဖြစ်သော တက္ကသိုလ် ကျောင်းတော်ကြီးများ၊ နာမည်ကြီးအထက်တန်းကျောင်းများ၊ ပညာရေးဌာနများ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ လက်နက်တိုက်၊ သင်္ဘောဆောက်လုပ်ရေး အလုပ်ရုံများ၊ သင်္ဘောကျင်းများ၊ သင်္ဘောဆိပ်၊ လေယာဉ်ထုတ်လုပ်ရာစက်ရုံများ၊ လေယာဉ်ကွင်းများ၊ တပ်ရေးပြခြင်းများ၊ လူသုံးကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရာအလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများ၊ ပြတိုက်များ၊ အနုပညာပြပွဲများ၊ ဇာတ်ရုံများ၊ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးများ၊ ဥယျာဉ်ပန်းမန်များ၊ ဆေးရုံများ၊ စာသင်ကျောင်းများ၊ စစ်သည်များ လေ့ကျင့်ရေးစခန်းများ၊ စစ်တက္ကသိုလ်များပါမကျန် လေ့လာသင့်၊

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

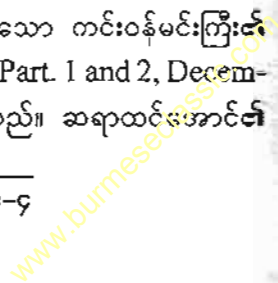
လေ့လာထိုက်သည်ဟူသရွေ့ကို လက်မလွတ်တမ်း သွားရောက်လေ့လာပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည်မှာ တန်ဖိုးကြီးလှပေတော့၏။

ဤနေရာတွင် အခြားအထူးအိုးကျူးထိုက်သူတစ်ဦးကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည် ဆိုပါက တစ်ချိန်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အဓိပတိကျောင်းအုပ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ပြီး စာရေးသူအား ENGLISH LANGUAGE AND LITERATURE သင်ကြားပေးခဲ့သူ ဒေါက်တာထင်အောင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် သူတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ ၁၉၂၈ ခုနှစ်မှစ၍ ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ဒိုင်ယာရီများကို မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ဘာသာပြန်လိုစိတ်များ ပြင်းထန်စွာ ရှိခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ သူ့အငြိမ်းစားယူပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင်မှ နယူးယော့ရှိ အာရှရန်ပုံငွေအဖွဲ့အစည်းက ထောက်ပံ့ကြေးပေးသဖြင့် အင်္ဂလန်သွားပြီး မူရင်း စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများကို လေ့လာကာ ဘာသာပြန်ဆိုနိုင်ခဲ့ပေတော့သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၉ နှစ်ကြာမှ သူ့ဒိုင်ယာရီကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ပါသည်ဟု ဒေါက်တာထင်အောင်က သူ့ဘာသာပြန်ကျမ်းဦးနိဒါန်းတွင် ထုတ်ဖော်ဝန်ခံခဲ့လေသည်။

ဆရာထင်အောင် ရရှိခဲ့သောဘွဲ့တွေကို ကြည့်ပါ။ တစ်တစ်တန်းအံ့မခန်း ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းရခဲ့သော ဘွဲ့များမှာ LL.M (London), LL.B (Cambridge), B.C.L (Oxford), Ph.D, LL.D (Dublin), Hon, LL.D (Rangoon), D.Litt. (Vidyodaya, Ceylon), D.H.L (Wake Forest), Past President of the BURMA RESEARCH SOCIETY; formerly Rector and Vice-Chancellor of the University of Rangoon and Burmese Ambassador to Ceylon ဟူသော ထိုစဉ်က အသုံးအနှုန်းဖြင့် ဘွဲ့မည်တို့ ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာ ထင်အောင် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သော ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ဒိုင်ယာရီကျမ်းကြီးကို JBRS, VOL-LVI, Part. 1 and 2, December, 1974 တွင် ဖတ်ရှု လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ဆရာထင်အောင်၏

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

ဘာသာပြန်ဆိုချက်မှာ သာမန်ပြန်ဆိုချက်မဟုတ်ပါ။ အခန်းကစ်ခန်း ငြီးလွှင် သူ၏ COMMENTARY ဝေဖန်ချက်ကို ရေးသားဖော်ပြထား ပါသည်။ သူ၏ ဝေဖန်တုံးသပ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်ကောင်းမွန် ပြည့်စုံပြီး တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှာဖွေမတွေ့ရှိ၊ လေ့လာ ခွင့် မရနိုင်သော မူရင်းစာရွက်စာတမ်း၊ အထောက်အထားများ၊ ပေးစာ ပြန်စာများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ၊ စာချုပ်စာတမ်းများ စသည်တို့ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အသက်အရွယ်ကြီးမှ ဆရာထင်အောင်၏ ကြိုးပမ်းမှုမှာ ဘစ်မူထူးခြားပြီး ချီးကျူးစရာဖြစ်ပေ သည်။ သူ မကွယ်လွန်မီ ဆရာနှင့် ရန်ကုန်တွင် တွေ့ဆုံခဲ့ရာ သူမကြာမီ နိုင်ငံခြားပြန်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စာတွေ့ပြုစုရေးသားရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း တို့ကို ပြောပြခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဆရာမှာ သူ့မျှော်လင့်သလို နိုင်ငံခြားကို မပြန်နိုင်တော့ပါ။ မိမိနေရပ်တွင်ပင် ခေါင်းချသွားခဲ့ရပါသည်။

ဆရာထင်အောင်သည် ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ဒိုင်ယာရီနှင့် ဆက်နွယ် ပြီး မြန်မာနှင့် ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီနိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံခြား ဆက်သွယ် ရေး ပြုသော အရေးအခင်းများကို အတွင်းကျကျ အသေးစိတ်ဖော်ထုတ် တင်ပြသွားခဲ့ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြရန်မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ချန်လှပ်ထားခဲ့ရပါသည်။

ဦးကောင်းက မိမိ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ဒိုင်ယာရီများတွင် နိုင်ငံခြား စာပေဝါကျနှင့် အခေါ်အဝေါ်များ၊ ဝေါဟာရများကို တိုက်ရိုက်ပြန်ဆို ထားပုံတို့မှာလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပေသည်။

စာရေးဆရာမကြီး ဒေါ်စောမုံညင်းက (၂၆-၃-၇၁) နေ့စွဲပါ "သက်တော်ရှည် မြန်မာသံအမတ်ကြီး" ဆေး င်းပါးတွင် -

"ကင်းဝန်မင်းကြီး ရေးသားခဲ့သော လန်ဒန်၊ ပြင်သစ်သွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတစ်ခုကို ဖတ်ရှုနှင့်ပင် ကြွယ်ဝ စေ့စပ် ကျယ်ပြန့် သော ပညာဉာဏ်ကို ချီးကျူး၍ မကုန်နိုင် ဖြစ်ရသည်။"

ကင်းဝန်မင်းကြီးကား ဒေသန္တရသာမက ဘာသန္တရ ဗဟု သုတပါ ကြွယ်ဝပါပေ၏။ အင်္ဂလိပ်စကားများကို ဆီလျော်အောင်

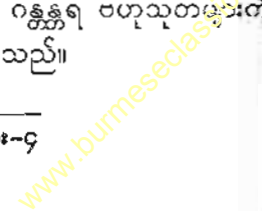
စကားပြော၍သာမက လင်္ကာ၊ တေးချင်း၊ ကဗျာများပါ ထည့်သွင်း စီကုံးထားခဲ့သည်။ ဝန်ချီစက် ဟူသော စကားသစ်များကို တီထွင် ခဲ့သည်။ အာဂရီထရီရောင်းအောင်မှတ်ဟု အမည်မည့်ခဲ့သည်။ မြူးဇစ်၊ မြူးစီယံ၊ ဂါရဒင်း၊ မေယာ (ခေါ်) မြို့ဝန်၊ ဘင်တီးသော ဘန်းသမား၊ ပြာနီတီးသူ၊ ဘာစီးတီး၊ မော်ညူမင်းတိုင်ကြီး၊ အနိ အသေ ဆောင်စား (SWORD OF HONOUR) ဟု ဘာသာပြန် ထားသည်။ ပရိုတိုကို ကိုလူကြီးနှင့် ဇူလောဂျစ် ကယ်ဂါးရတန်းသို့ သွားကြသည် စသည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်စကားများညွှပ်ကာ သုံးထား သော နေ့စဉ်မှတ်တမ်းမှာ စေ့စပ်သေချာလှသည်။"

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို ဖတ်ရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ ၁၉၇၁ ခုနှစ် မတ်လ ၂၅ ရက်နှင့် ၂၆ ရက်တို့တွင် ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ဇာတိမြေ ဖြစ်သော မုံရွာခရိုင် ပုလဲမြို့နယ် မင်းတိုင်ပင်ရွာ၌ ကျင်းပမည်ဖြစ်သော ဦးကောင်း၏ နှစ် (၁၅၀) မြောက် မွေးနေ့ပွဲကို ဂုဏ်ပြုကြိုဆိုသည်အနေ နှင့် ဒေါ်စောမုံညင်းက ရေးသားတင်ပြခဲ့သော ဆောင်းပါးပါ ကောက်နုတ် ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

(၈)

ဦးကောင်း (ငယ်မည် မောင်ချင်း) သည် ၁၈၂၁ ခုနှစ်၌ စစ်ကိုင်း တိုင်း မုံရွာခရိုင် ဗန်ချီတိုက်အဝင် ဆင်ရှင်မြို့နယ် မင်းတိုင်ပင်ရွာတွင် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ မိဘတို့မှာ ဦးမိုး၊ ဒေါ်နှင်းဆီဖြစ်သည်။ တနင်္ဂနွေသား ဖြစ်၏။

အသက် (၁၀) နှစ်ကျော်ကစ၍ (၂၈) နှစ်တိုင် သာသနာ့ပိုင် ဘားဂရာဆရာတော် ကြီးမှူးသော ကျမ်းတက် ကျမ်းပြုဆရာတော်တို့ထံ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ နေဝါ၊ ညဝါများနှင့် သင်ဗိုး ကျမ်းဂန်များကို သင်ကြား၍ ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိတို့ထံတွင်လည်း ဝိဇ္ဇကတ်ကျမ်းဂန်၊ လောကီကျမ်းဂန်များ၊ ဂန္ထန္တရ ဗဟုသုတများကို ချဉ်းကပ် မေးမြန်း လေ့လာဆည်းပူးခဲ့လေသည်။

ပုဂံမင်း (၁၈၄၆-၁၈၅၃) ၏ နေအိမ်တွင် ခစားနေရစဉ်အတွင်း လွတ်တက်မင်းသားဖြစ်သော မင်းတုန်းမင်းသားက မောင်ချင်းအား စာပေအရာတွင် ပေါက်ရောက်သောကြောင့် နှစ်ခြိုက်သဘောကျပြီး မိမိ နေအိမ်တွင် ဘဏ္ဍာစာရေး စတင်ခန့်ထားခဲ့ရသည်။ နေမျိုးနုရစည်သူ ဟူသော ဘွဲ့ကိုလည်း ပေးသနားခဲ့သည်။

မင်းတုန်းမင်း (၁၈၅၃-၁၈၇၈) သည် မင်းအဖြစ်ထီးနန်းတက်၍ စိုးစံသောအခါ မောင်ကောင်းအား “မင်းလှသိင်္ခသူ” ဘွဲ့နှင့် ရွာသစ်ကြီး ရွာကို စားစေခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် ရွှေတိုက်စိုးရာထူးတွင် ခန့်ထားခဲ့သည်။

ထို့နောက်တွင်ကား ဦးကောင်းမှာ အရည်အသွေးနှင့် ပြည့်စုံသည် နှင့်အညီ ရာထူးအဆင့်ဆင့် လှမ်းတက်လာခဲ့သည်မှာ မြန်ဆန်လှတော့ ၏။ မြန်မာလွတ်တော်တွင် အလွန်အရေးပါသည့် အမှာတော်ရေး (JUNIOR SECRETARY) ရာထူးနှင့် ရခိုင်ကြီးမြို့စီရင်စု သပြေငါးရွာတို့ စားစေခဲ့သည်။

မင်းတုန်းမင်းကြီးက ရတနာပုံ မန္တလေးမြို့ တည်ထောင်ရာတွင် လည်း မြို့တည်ပုံနှင့် နေရာများ ခုနစ်ဌာန တည်ဆောက်ရန် နေရာ ဒေသများကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကြောင့် လွတ်တော်စာရေးကြီးရာထူး (ROYAL SECRETARY) ခန့်ထားခြင်းခံရ ပြန်သည်။ ရတနာပုံရွှေမြို့တော်ကြီးတည်စာတမ်းကိုလည်း ရေးသား ဆက်သွင်းခဲ့ရသည်။ မဟာမင်းကျော်စည်သူဘွဲ့ကိုလည်း ချီးမြှင့်ခံရသည်။ ထို့နောက် အလုံမြို့ဝန်အရာကိုလည်း အပ်နှင်းခဲ့သည်။

ထို့နောက် မြင်ကွန်းနှင့် ပတိမ်းမင်.သား အရေးတော်ပုံများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာတွင် ထိရောက်စွာ လက်ရုံးရည်ဖြင့် နှိမ်နှင်းနိုင်ခဲ့သော ကြောင့် မင်းကြီးမဟာစည်သူဘွဲ့နှင့် ဝန်ထောက်တော်ရာထူး ချီးမြှင့်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ တစ်ဖန် ကြည်းကင်း၊ ရေကင်းများကို အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နယ်စပ် (ဝါ) အောက်မြန်မာပြည် (အင်္ဂလိပ်) နှင့် အထက်မြန်မာပြည် (မြန်မာမင်း) နယ်စပ်ဒေသများကို တာဝန်ယူ ဦးစီးစေရသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဝန်ထောက်တော်ကင်းဝန်ရာထူးကြောင့် ဦးကောင်းသည် “ကင်းဝန် မင်းကြီး” ဟူ၍ လူသိများ ကျော်ကြားလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းကို မင်းတုန်းမင်းကြီးက ဝန်ကြီးရာထူးအထိ တိုးမြှင့်ခန့်ထားခဲ့ပြီး အဂ္ဂမဟာ သေနာပတိ ဝန်ရှင် တော်မင်းကြီး ဖြစ်လာခဲ့သည်။

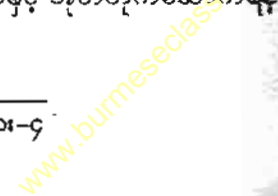
ထို့နောက် အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများသို့ မြန်မာသံအဖွဲ့ကို ဦးစီး စေပြီး စေလွှတ်ခဲ့ရာ ၁၈၇၂ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံကိုလည်းကောင်း၊ ၁၈၇၄ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံကိုလည်းကောင်း သွားရောက်ခဲ့ရသည်။

ပြင်သစ်သမ္မတက ဦးကောင်းအား GRAND CORDON OF THE LEGION OF HONOUR ဘွဲ့ထူးကိုလည်းကောင်း၊ အီတာလျံ ဘုရင်မင်း မြတ်က GRAND CORDON OF THE ORDER OF THE CROWN OF ITALY ဘွဲ့ကိုလည်းကောင်း ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

ပြင်သစ်သမ္မတက ဦးကောင်းအား ချီးမြှင့်လက်ဆောင်ပေးခဲ့သော တစ်ယောက်အိပ် ကြေးခုတင်တစ်လုံးမှာ ယနေ့တိုင် မင်းတိုင်ပင်ရွာရှိ ရွာဦးကျောင်း (ယခု ကင်းဝန်ပြတိုက်) တွင် တွေ့ရှိနိုင်ပေသေးသည်။ ထို့ကြေးခုတင် ခေါင်းရင်းတိုင်တွင် ပြင်သစ်သမ္မတ၏ တံဆိပ်တော်ကို ဖောင်းကြွစာလုံးများဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားသည်။

ထို့နောက်ဦးကောင်းအား သေနတ်ဝန် (MINISTER FOR THE RIFLE BRIGADES OF THE MYANMAR KINGDOM) သို့မဟုတ် WAR MINISTER ခန့်ထားခြင်းခံခဲ့ရသည်။ တစ်နည်းဆိုသော် မြန်မာ တပ်မတော်၏ သေနာပတိပင် ဖြစ်တော့၏။

၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ် ဝေလမင်းသား (PRINCE OF WALES) အိန္ဒိယသို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် ဦးကောင်း ခေါင်းဆောင်သော မြန်မာသံအဖွဲ့ သွားရောက်ခဲ့ရပြန်သည်။ ထိုအခါ၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဂါယာသို့သွားပြီး ဗောဓိပင် အခြေအနေနှင့် အုတ်တိုက်ဆောက်ရန် မြေကွက်ကို ကြည့်ရှုစေခဲ့သည်။

သီပေါမင်း (၁၈၇၈ - ၁၈၈၅) ထီးနန်းတက်လာသောအခါ ဦးကောင်းသည် ဝန်ကြီးအဖြစ် ဆက်လက်အမှုထမ်းပြီး လက်ဝဲတော်စစ်သူကြီးရာထူးနှင့် သတိုးသူဓမ္မ မဟာသက်တော်ရှည်ဘွဲ့ကိုလည်း ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ၁၂ ဌာနတွဲ အုပ်ချုပ်ရာတွင် နှစ်ဌာန၏ အကြီးအကဲအဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။ ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် လယ်ကိုင်မြို့စားမင်းကြီး၊ သေနတ်ဝန်ကြီး၊ သတိုးသူဓမ္မမင်းကြီး သက်တော်ရှည်အဖြစ် တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းရွက်ပေးခဲ့လေသည်။

၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့ အထက်မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး ခါစတွင် မြန်မာ့လွှတ်တော်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ တောင်းပန်ချက်အရ ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် တောင်ခွင်မင်းကြီး၊ ပင်းအတွင်းဝန်၊ ရွှေတိုက်အတွင်းဝန်နှင့် တပယင်းဝန်ထောက်တို့နှင့်အတူ လစာများ ၅၀၀/-မှ ၁၀၀၀/- စသည်တို့ရယူကာ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရသည်။ အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့ (CONSULTATIVE BODY) သဘောပင်ဖြစ်တော့၏။

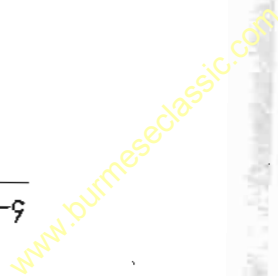
ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် အင်္ဂလိပ်တို့၏ တရားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး စသည်တို့တွင် အကြံဉာဏ်ပေးရန် ကူညီခဲ့သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်၏ နန်းစံအနှစ် (၅၀) မြောက် (JUBILEE) ပွဲတော်ကျင်းပရာ၌ ကင်းဝန်မင်းကြီးအား သက္ကရာဇ် ၁၈၈၇ ခုနှစ်တွင် C.S.I ခေါ် COMPANION OF THE MOST EXALTED ORDER OF THE STAR OF INDIA ဘွဲ့တံဆိပ်နှင့် ဘယက်ကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရလေသည်။ ၁၈၈၈ ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်းများမှ အနားယူသည့်အခါတွင်လည်း ပင်စင်လစာငွေ ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

၁၉၀၈ ခုနှစ်တွင် ဦးကောင်း အသက်အရွယ် (၈၆) နှစ်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့က အခမ်းအနားဖြင့် ဂုဏ်ပြုသင်္ဂြိုဟ်ပေးခဲ့လေသည်။

ဦးအောင်သန်းထွန်း (မုံရွာ)

ကျမ်းကိုးစာရင်း
BIBLIOGRAPHY

- ၁။ မန္တလေးမြို့ သာကဝန်ကျောင်းတော် “သာကဝန်ကျောက်စာ” (မူရင်း)
- ၂။ ဦးမောင်မောင်တင် KSM “ကင်းဝန်မင်းကြီးသမိုင်း”၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ်
- ၃။ ကင်းဝန်မင်းကြီး “လန်ဒန်သွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်း”၊ ဟည်းဖြတ်-ဦးဘေမောင်တင်၊ ၁၉၂၇ ခုနှစ်။
- ၄။ ကင်းဝန်မင်းကြီး “ပြင်သစ်သွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်း”၊ တည်းဖြတ်-ဦးဘေမောင်တင်၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်။
- ၅။ ကင်းဝန်မင်းကြီး “နေမိရကန်”၊ ဟံသာဝတီတိုက်။
- ၆။ ကင်းဝန်မင်းကြီး မေတ္တာစာ၊ ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ နှစ်ကြိမ်ထုတ်၊ ဟံသာဝတီတိုက်။
- ၇။ ကင်းဝန်မင်းကြီး “နာနာယန သင်္ခေပကဗျာဗန္ဓ” ခေါ် ကင်းဝန်မင်းကြီး ကဗျာ စာစု၊ ၁၉၆၈ ခု၊ ဟံသာဝတီတိုက်။
- ၈။ ဦးချမ်းမြ “ကင်းဝန်မင်းနှင့် သာကဝန်ကျောင်းတော်”၊ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်၊ အတွဲ-၅၊ အပိုင်း-၄၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်။
- ၉။ တိုက်စိုး “ကင်းဝန်”၊ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၊ မတ်လ၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်။
- ၁၀။ စောမုံညင်း “သက်တော်ရှည် မြန်မာသံအမတ်ကြီး”၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်၊ (၂၆-၃-၇၁) နေ့စွဲ။

**BIBLIOGRAPHY:
(ENGLISH)**

1. R.R. LANGHAM CARTER, "KINWUN MINGYI AT HOME" JBRS, Vol.XXV, Part 3, p-|2|
2. AUNG THAN TUN "THE FIRST BURMESE MINISTER TO GO WEST" THE Guardian Magazine, May, 1961.
3. AUNG THAN TUN "GO WEST, YOUNG MAN" (COVER STORY) Myanmar Times, August 28, 2000.
4. MAUNG HTINA AUN "FIRST BURMESE MISSION TO THE COURT OF ST, JAMES" KINWUN MINGYI'S DIARIES (1872-74)
5. DAW KYAN "KING MINDON'S COUNCILLORS" A Research Paper.

ကျွန်တော်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာ ဝင်္ကပါဒ်စိုး
MY ENGLISH LITERARY ODESSY

စာတမ်းရှင် - ဦးဘသန်း (မဟာဝိဇ္ဇာ)

စာတမ်းရှင် ဦးဘသန်း (မဟာဝိဇ္ဇာ) ၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း) ဘော်တွင်းမြို့ ဇာတိဖြစ်ပါသည်။
၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းကို စစ်ကိုင်းမြို့မှအောင်မြင်
သည်။ ၁၉၄၉ တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ဥပစာဝိဇ္ဇာတန်း၊ ၁၉၅၁
တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာတန်း၊ ၁၉၅၅ တွင် ဥပဒေဝိဇ္ဇာတန်း၊
၁၉၆၁-၆၂ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဟားဘတ်တက္ကသိုလ် မဟာဝိဇ္ဇာ
အကြံ နွေရာသီသင်တန်းနှင့် ၁၉၆၂ တွင် William College စီးပွားရေး
ဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဝိဇ္ဇာတို့ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၁ မှစ၍ အင်္ဂလိပ်စာနည်းပြ၊ မြို့ပိုင်၊ နယ်ပိုင်၊ တွဲဖက်
ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ အတွင်းဝန်ကလေး၊ ဒုတိယ အတွင်းဝန်၊
လက်ထောက် အကောက်ခွန်မင်းကြီး၊ ဝန်ထမ်းရေးရာ ဦးစီးဌာန
ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး
၁၉၉၁ တွင် အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

အမေရိကန်၊ အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံများသို့ ပညာ
ရေး၊ ဆွေးနွေးပွဲနှင့် လေ့လာရေးကိစ္စများဖြင့် သွားရောက်ခဲ့သည်။

ပခုက္ကူ ဦးအုံးဖေ စာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့၊ မြန်မာ့
ရည်ညွှန်းကျမ်း စိစစ်ရေးအဖွဲ့နှင့် နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ
စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့တို့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် စာအုပ်များနှင့် ဆောင်းပါးမျိုးစုံ
၂၀၀ ကျော် ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် စာပေဗိမာန်
ဘာသာပြန်စာပေ ပထမဆုနှင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဆရာဝန်တင်ရွှေ
စာပေဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။

အမှတ် ၁၁၉၊ သစ်ရာပင်လမ်းသွယ်-၃၊ သုဝဏ္ဏ၊ ဖုန်း ၅၇၉၁၀၄
တွင် ခနထိုင်လျက်ရှိသည်။

ကျွန်တော်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာ ဝက်ပါခရီး
MY ENGLISH LITERARY ODESSY

စာတမ်းရှင် - ဦးဘသန်း (မဟာဝိဇ္ဇာ)

ဥယျောဇဉ်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က ကြီးမှူး၍ ကျင်းပနေ
သော သုတဘဏ် စာတမ်းဖတ်ပွဲကို ကျွန်တော် ၂၃-၇-၂၀၀၅ (စနေနေ့)
တွင် ဦးမျိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်) ၏ ဖိတ်ကြားချက်ဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့
ပါသည်။ ထိုနေ့ စာတမ်းဖတ်ပွဲတွင် “မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်ခြင်း”
ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ပညာရှင် ဒေါက်တာဦးမြင့်လှိုင်က စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း
သည့် စာတမ်းတစ်စောင်ကို တင်သွင်းဖတ်ကြားခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်သည်လည်း အင်္ဂလိပ်စာနှင့် စာပေလောကကို နှစ်ပေါင်း
များစွာ တစ်ဆက်တစ်စပ် ထိတွေ့ခဲ့ရကား ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံ
များကို ရှုထောင့်တစ်ခုမှ သုတေသီများ၊ လေ့လာသူများအား ဖြန့်ဝေ
အသိပေး ပညာရည်နိုးနှောရန် ဆန္ဒပြင်းပြစွာ ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့လျှင်

ကျွန်တော်၏ စာတမ်းကို ကျွန်တော်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာ ဝက်ပေါ်စာ [MY ENGLISH LITERARY ODESSY] ဟု ကင်ပွန်းတပ်ကာ ပြုစု၍ တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နိဒါန်း

အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်စကား

ဗဟုသုတဘဏ်လို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ The World Almanac 1998 အရ ကမ္ဘာမှာ အသုံးပြုနေတဲ့ ဘာသာစကားများနဲ့ အသုံးပြုသူများ စာရင်းကို နှစ်စဉ်ဖော်ပြလေ့ရှိပါတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် နိုင်ငံကြီးပြီး လူဦးရေ များလျှင် ဘာသာစကားပြောသူ များတတ်ပါတယ်။ တချို့ ဘာသာစကားများမှာ မိမိနိုင်ငံသားများသာမက နိုင်ငံရပ်ခြား လူမျိုးများ ကလည်း အသုံးပြုကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာ - တရုတ် Mandarin ဘာသာဆိုရင် တရုတ်ပြည်မှာသာမက နိုင်ငံခြား တရုတ်များ [Oversea Chinese] ကပါ အသုံးပြုကြပါတယ်။ ဟင်ဒီ [Hindi] ဘာသာစကားလည်း ထိုနည်းအတူပါပဲ။ ကမ္ဘာမှာ တရုတ်မျိုးနွယ်ဆက်၊ တူလားမျိုးနွယ်ဆက် မရှိတဲ့နိုင်ငံ အတော်ရှားပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ စပိန် စတဲ့ ဘာသာစကားတွေကတော့ မိခင်နိုင်ငံမှာ သုံးကြတဲ့အပြင် ထိုနိုင်ငံများရဲ့ ကိုလိုနီနယ် ချဲ့ထွင်တဲ့ ၁၉ ရာစုတစ်ဝိုက်မှာ စိုးမိုးတဲ့ နိုင်ငံများ (အာရှ၊ အာဖရိက) မှာလည်း သုံးကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီတော့ အင်္ဂလိပ် ဝေါဟာရမှာ အင်္ဂါ အင်္ဂါ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ တစ်မျိုးကတော့ မိခင်စကား၊ မွေးရာပါ အသုံးပြုတဲ့စကား [Mother Tongue, native language] လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သဘောသဘာဝအရတော့ မိမိရဲ့ မိခင်စကားကို မိမိနိုင်ငံသားများကသာ ပီပီသသ မှန်မှန်ကန်ကန် ဌာန် တရိုက်ကျကျ သုံးနိုင်ကြပါတယ်။ ဒါတောင်မှ တော်ဝင်စကား၊ ထီးသုံး နန်းသုံးစကား [Formal Language] နဲ့ အရပ်သုံးစကား ကွာတာရှိပါ

သေးတယ်။ ဒါကို အင်္ဂလိပ်တို့က King's English or Queen's English လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အရပ်သုံးစကားကိုတော့ Informal Language, Colloquial Language, Street Language လို့ အမျိုးမျိုး ကင်ပွန်းတပ်ကြသေးတယ်။ ဒါ့ပြင် Standard Language အပြင် ဒေသသုံးစကား [Dialect] လည်း ရှိကြသေးတယ်။ ဥပမာ - ရခိုင်၊ ထားဝယ်၊ ဗြိတိ၊ အင်းလေးမှာသုံးတဲ့ ဗမာစကားမျိုးပေါ့။ အင်္ဂလိပ်စကား မှာတော့ Cockney (လန်ဒန်သုံးစကား)၊ Brooklyn (နယူးယောက် ရပ်ကွက်သုံးစကား)၊ Pidgin English (တရုတ် စတဲ့ အရှေ့တိုင်းသား များ သုံးသည့် စကားပျက်)၊ Patois (West Indies ကျွန်းစုသားများ ပြောသော အရပ်သုံးစကားပျက်) ရယ်လို့ ရှိကြတယ်။

တစ်ခါ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီပြုခဲ့တဲ့နိုင်ငံများမှာလည်း အင်္ဂလိပ်စကား ကိုပဲ ဒုတိယဘာသာ [Second Language] သို့မဟုတ် ရုံးသုံးစကား [Official Language] သို့မဟုတ် ပင်ရင်းစကားအဖြစ် သုံးကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာ - အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဩစတြေးလျ၊ နယူး ဇီလန်၊ ကနေဒါ စသည့်နိုင်ငံများဟာ အင်္ဂလိပ်၊ ဥရောပနိုင်ငံများက အနောက်တိုင်းသားတွေ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြတဲ့ နိုင်ငံများဖြစ်လို့ အင်္ဂလိပ်စကားကိုပဲ မိခင်စကားအဖြစ် အသုံးပြုကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒေသအလိုက် ပြုပြင်သုံးစွဲကြရင်းနဲ့ အမေရိကန် အင်္ဂလိပ် [American English]၊ ဩစတြေးလျ အင်္ဂလိပ် [Australian English] ဟူ၍ ခေါ်ကြပါတယ်။ ပင်ရင်း သဒ္ဒါဝေါဟာရ အခြေခံချင်းတူသော် လည်း ဒေသအလိုက် အခေါ်အဝေါ် အသုံးအနှုန်းနဲ့ အသံထွက်များ ကွဲပြားသွားတာ တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကိုလည်း ယနေ့ ပရိသတ် များ ယဉ်ပါးနေကြပြီလို့ထင်ပါတယ်။

တစ်ခါ မိမိပင်ရင်းဘာသာရှိပြီး အင်္ဂလိပ်စကားကို ရုံးသုံးစကား နေ့စဉ်သုံး စကားအဖြစ် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သုံးနေကြတာလည်း တွေ့မြင်ကြရပါတယ်။ ဒီနိုင်ငံတွေကတော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံနဲ့ စင်ကာပူနိုင်ငံ

တို့ ပြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံသုံးစကား (ဟင်ဒီ) အပြင် ဒေသဆိုင်ရာစကား အများအပြား ရှိကြပါတယ်။ အသိများကြတာကတော့ ဘင်္ဂါလီ၊ ဂူဂျရာတီ၊ တယ်လူဂူတမိလ်၊ အူရိယား၊ ပန်ဂျာဘီ၊ နီပေါ (ဂေါ်ရခါး)၊ မဒရာစီ စတာတွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် တူညီတဲ့စကား [Common Communicable Language] အနေနဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျော်မျှ အကျွမ်းတဝင်ရှိခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားကိုပဲ ရုံးသုံးစကားအဖြစ် သုံးတာ တွေ့ရပါတယ်။

အိန္ဒိယသားတွေက သိပ်ဘိုဆန်ကြလေတော့ တစ်ခါတစ်ခါ သူတို့ကို Indians are now British than the British လို့ ပြောစမှတ်ပြုကြပါတယ်။ သူတို့ ဘယ်လောက်ပဲ စာတတ်တတ် ပင်ကိုအသံကိုတော့ မဖျောက်နိုင်ကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ရဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားကို Hinglish, Hindi English လို့ သီးခြား ခေါ်တွင်လာတာ တွေ့ရပါတယ်။

အလားတူပဲ စင်ကာပူနိုင်ငံမှာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် လူမျိုးစုံ ဖွဲ့စည်းထားသောနိုင်ငံ [Multi Ethnic, Multi racial society] လို့ ခေါ်ထားပါတယ်။ တရုတ်၊ မလေး၊ တမိလ်၊ အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားလေးမျိုးကို တန်းတူရည်တူ ပြဋ္ဌာန်းထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်စကားကတော့ ရုံးသုံးစကားဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာလဲပဲ စင်ကာပူနိုင်ငံသားအများစု စကားပြောကြရာမှာ တရုတ်ပဲ၊ ကုလားပဲ ဝဲတာ ကြားဖူးကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ ပြောတဲ့ စကားကို Singlish [Singaporean English] လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဒီလို အင်္ဂလိပ်ပျက် စကားကို သူတို့ခေါင်းဆောင်ကြီးတို့က မကြိုက်ကြလို့ အင်္ဂလိပ်စကား စစ်စစ်သုံးကြဖို့ နှိုးဆော်နေတာ တွေ့ကြရပါမယ်။

ဒီစာတမ်းရဲ့ ပထမစာကြောင်း ဖော်ပြချက်ကို ပြန်ကောက်ပါမယ်။ World Almanac 1998 အရ ကမ္ဘာ့သုံးစကားပြော လူဦးရေကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

ပြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

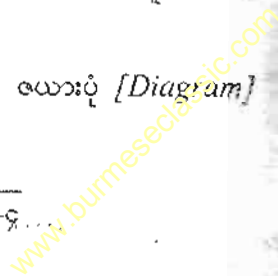
စဉ်	ဘာသာစကား	နိုင်ငံသား (သန်း)	စုစုပေါင်း (သန်း)
၁။	မင်ဒရင် (တရုတ်)	၈၆၃	၁၀၂၅
၂။	ဟင်ဒီ (အိန္ဒိယ)	၃၅၇	၄၇၆
၃။	စပိန်	၃၅၂	၄၀၉
၄။	အင်္ဂလိပ်	၃၃၅	၄၉၇
၅။	အာရပ်	၂၈၀	၂၃၅
၆။	ဂျပန်	၁၂၅	၁၂၆
၇။	ဂျာမန်	၉၉	၁၂၆
၈။	ပြင်သစ်	၇၅	၁၂၇

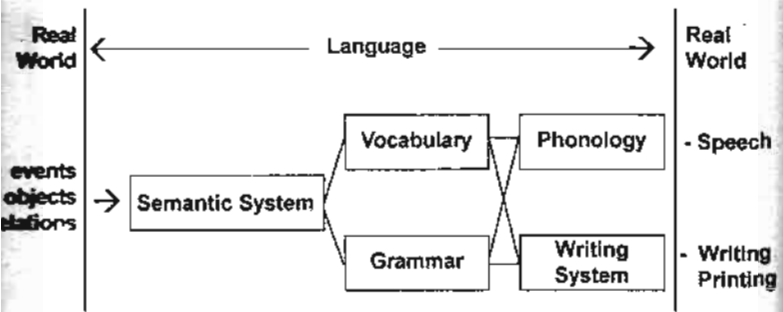
အထက်ပါ စာရင်းဇယားအရ အင်္ဂလိပ်စကား သုံးစွဲသူ နိုင်ငံသား [Native English] ၃၃၅ သန်းရှိပြီး အခြားနိုင်ငံသား [Non-native users] ၄၉၇ သန်းရှိကြောင်း အကြမ်းဖျဉ်း ဖော်ပြချက် တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အင်္ဂလိပ်စကားဟာ သူတို့နိုင်ငံထဲမှာသုံးတဲ့စကား မဟုတ်တော့ဘဲ နိုင်ငံတကာမှာ ဆက်လွယ်အသုံးပြုတဲ့စကား [Medium of International Communication] ဖြစ်လာတာ ထင်ရှားလောက်ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ Webster's New Collegiate Dictionary 1981 edition အရ အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကား ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အပိုင်းငါးပိုင်း ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

- ၁။ Vocabulary = ဝေါဟာရ စကားလုံး
- ၂။ Grammar = သဒ္ဒါ
- ၃။ Semantic System = ဘာသာစကား ဖွဲ့စည်းပုံ
- ၄။ Phonology = အသံထွက်၊ အသံလေယူလေသိမ်း
- ၅။ Writing System = ရေးသုံး

စာဖတ်သူများ ထင်ရှားစွာ သိရှိနိုင်ရန် ဇယားပုံ [Diagram] ဖြင့် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

Vocabulary နဲ့ ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာကို နည်းနည်း ပြောလိုပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်မှာ ဝေါဟာရ စကားလုံးတွေဟာ အမြဲတမ်း ပြောင်းနေပါတယ်။ တချို့ဂေါဟာရအဟောင်းတွေဟာ ခေတ်မစားကျေကွဲအတွက် အဘိဓာန်ထဲမှာရော၊ လူသုံးစကားထဲမှာပါ မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်သွားတတ်ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားတွေဟာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ကြွယ်ဝလာပါသလဲ။ စကားသစ်တွေကို တခြား ဘာသာများက နည်းလေးမျိုးနဲ့ လွှဲပြောင်းရယူကြပါတယ်။

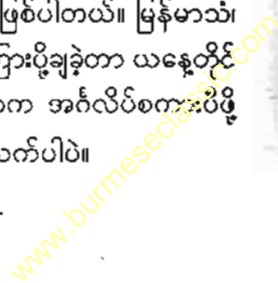
- ၁။ Transferring = လွှဲပြောင်းရယူခြင်း
- ၂။ Compounding = ပေါင်းစပ်ရယူခြင်း
- ၃။ Derivation = ဆက်စပ်သုံးချခြင်း
- ၄။ Borrowing = ငှားရမ်းသုံးစွဲခြင်း

တစ်ဖန် ဝေါဟာရ စကားလုံးများကိုလည်း နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြွယ်ဝစေပါသေးတယ်။

- ၁။ Clipping = ဖြတ်တောက်ဆက်စပ် ဝေါဟာရပြုခြင်း
ဥပမာ Mini + skirt

- ၂။ Blending = ပေါင်းစပ်ခြင်း
ဥပမာ brunch = breakfast + lunch
- ၃။ Acronyms = ပထမစကားလုံးဖြင့် အတိုကောက်ချုတ်ပြုခြင်း
UNDP = United Nations Development Program
- ၄။ Abbreviations = အတိုချုံ့ခြင်း
ဥပမာ M.C = MC = Master of Ceremony
- ၅။ Coinages = စကားလုံးအသစ်ထွင်ခြင်း
ဥပမာ GP = Jeep = General purpose vehicle

ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားတဲ့ နောက်တစ်ခုကတော့ စကားလုံးတွေရဲ့ Pronunciation အသံထွက် အလေးအပေါ့၊ အဖြတ်အတောက်၊ အတိုအရှည် သံစဉ် [Rhythm, accent, musical pitch, intonation, stress] စသည်များ ဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားပြောရာမှာ အင်္ဂလိပ် ဇစ်ဝင် Native Speaker တစ်ယောက်လို ပြောတတ်ဖို့ မလိုပါဘူး။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်တုန်းက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝမှာ ကြားဖူးတာက ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်တဲ့ ဆရာကြီး ဦးဘညွန့်ဟာ ကန့်လန့်ကာ နောက်က စကားပြောရင် အင်္ဂလိပ်တစ်ယောက်ပြောသလားလို့ ထင်မှတ်မှားရလောက်အောင် လေ့ကျင့်ထားတာ သိရပါတယ်။ ကျွန်တော် စံထားတာကတော့ ဆရာကြီး ဒေါက်တာထင်အောင် ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာသံ၊ မြန်မာ့ဟန်နဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားကို ပီပီသသ သင်ကြားပို့ချခဲ့တာ ယနေ့တိုင် မေ့နိုင်အောင် စွဲနေခဲ့ပါတယ်။ အရေးကြီးတာက အင်္ဂလိပ်စကားပီပီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ Pronunciation ရဲ့ အသက်ပါပဲ။

ပညာဝင်္ကပါခရီးအစ

ကျွန်တော့်ရဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ ဝင်္ကပါခရီးကို အခြေခံပညာအဆင့် Primary Grade က မျိုးစေ့ကောင်းချပေးခဲ့ပါတယ်။ မိဘများက မန္တလေး မြို့ St. Peter's English Mission High School မှာ ထားပေးလို့ ၁၉၃၈ က စတင်တာ ၁၉၄၂ ခု ဒီဇင်ဘာလ မန္တလေးမြို့ကို ဂျပန်များ ငှားကြမိမှု ကျောင်းပိတ်တဲ့အထိပါပဲ။ မိဘက တစ်နယ်မှာနေတော့ ဒုတိယ ဘော်ဒါ နေရပါတယ်။ ပြောရရင် နှစ်ပေါင်း ၇၀ နီးပါးရှိပြီဖြစ်တဲ့ အတိတ် ပုံရိပ်ကို ဝိုးတဝါးပဲ မှတ်မိတော့တယ်။ သိသမျှကတော့ ကျောင်းတက်ချိန် များမှာ အင်္ဂလိပ်လိုပဲ ပြောဆိုဆက်သွယ်တဲ့ အလေ့အကျင့်ကို တင်းတင်း ကျပ်ကျပ် ချပေးခဲ့တယ်။ မြန်မာစကား တစ်ခွန်းပြောရင် အရင်ခေတ် ပိုက်ဆံတစ်ပဲ ဒဏ်ရိုက်တယ်။ ဟိုဟုန်းကတော့ မခံချင်ဘူးပေါ့။ ကြီးလာ မှပဲ ပညာသင်ကြားရေး အလေ့အကျင့်ရဲ့ ထိရောက်ပုံကို သဘောပေါက် လာရတယ်။ အဲဒီကျောင်းမှာနေချိန် သုံးနှစ်လောက်ပဲရှိပေမယ့် အခြေခံ အကောင်းတော့ ရခဲ့တယ်လို့ ဆိုရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း စစ်ဘေးစစ်ဒဏ် တိမ်းရှောင်ရင်း ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း အင်းလေး ဖောင်တော်ဦးဘုရားနဲ့ကပ်လျက် လယ်ခြေရွာမှာ ရှစ်လခန့် စတည်းချရပါတယ်။ အားတဲ့အခါ ကိုယ်တတ် ထားတဲ့ အင်္ဂလိပ်စာကို ရွာသားများအား ပို့ချပေးတယ်။ ကိုယ့်အတွက် ကတော့ ဘုရားစာ တရားစာတွေ ဖတ်ခွင့်ရတယ်။ ဆရာတော် ဆွမ်းစား သွားရင် ကပွဲယလုပ်ခဲ့ရတယ်ပေါ့လေ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးတော့ ၁၉၄၆ ခုနှစ်လောက်မှာ အင်္ဂလိပ်တို့ စစ်ကိုင်းကို ခေတ္တ ပိတ်ထိပ်ပြန်ခဲ့ရတယ်။ St. Peter's ကျောင်း မတက် တော့ဘဲ ဆရာဦးတင်ညွန့်ရဲ့ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းမှာ ကျွဲရှင်ယူပြီး ဆယ်တန်းဖြေဖို့ ပြင်ဆင်ရပါတယ်။ ဆရာဦးတင်ညွန့်ဟာ အင်္ဂလိပ်စာနဲ့ သင်္ချာ အသင်အပြကောင်းတော့ နဂိုအင်္ဂလိပ်စာ အခြေခံရိုတဲ့ ကျွန်တော့် အဖို့တော့ ဂျပန်ခေတ်အတွင်း ပြတ်တောက်ခဲ့တဲ့ကာလကို ဖြည့်ဆည်းနိုင် ခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

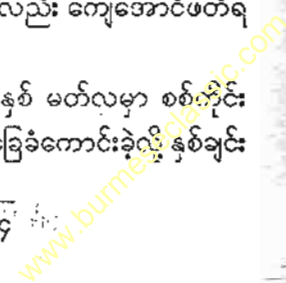
တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ပြဋ္ဌာန်း အင်္ဂလိပ်စာအုပ်က မှတ်မိသမျှဆိုရင် Mutiny on the Bounty, ကဗျာကတော့ Poetry for Pleasure, အပိုပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ကတော့ Sherlock Holme ရဲ့ House of the Baskervilles ဖြစ်တယ်။ ကဗျာကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့စိတ်ကို အဆွဲ ဆောင်ဆုံးပါပဲ။

အဲဒီ ဆယ်တန်းသင်ခန်းစာမှာပဲ သဒ္ဒါ၊ စာစီစာကုံး ကျေညက်ခဲ့ ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းက သင်ခဲ့တဲ့ Nesfield အပြင် Wren and Martin ရဲ့ Grammar and Composition ကို သင်ရတယ်။ နောက် ဦး Lessons in English ဆိုတဲ့ မြန်မာလို ပြုစုထားတဲ့ သဒ္ဒါစာစီစာကုံး စာစဉ် ငါးအုပ်ရှိတယ်လို့ ရေးရေးမှတ်မိတယ်။ အဲဒါတွေကိုပါ စူးစူး ခိုက်ခိုက် လေ့ကျင့်ခဲ့ရတယ်။ ဒီလိုချဲ့ခဲ့တဲ့ မျိုးစေ့တွေဟာ ရင့်ကျက်လာ သည်နှင့်အမျှ ရှင်သန်လာတာကို ကိုယ်တွေ့ အကျိုးခံစားရပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာ လေ့လာနေကြသူ လူငယ်မျိုးဆက်သစ်တွေ နည်းယူနိုင် အောင် ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

စစ်ကိုင်းမှာ ပညာသင်နေစဉ် ကျွန်တော့်ရဲ့ စာပေဝါသနာကို ခြင်္တင်ပေးတဲ့ မိတ်ဆွေများကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကိုပေါ်ထွန်းက အသက်ကြီးပြီး စာဖတ်ဝါသနာပါသူဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဆီက ယခုခေတ် အခေါ် တက်ကျမ်းဖြစ်တဲ့ Samuel Smiles ရဲ့ Self-Help စာအုပ်ကို ခတ်ရတယ်။ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွစေပြီး အားမာန်နဲ့ စွမ်းရည်ကို တကယ် ခြင်္တင်ပေးတဲ့ စာအုပ်ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ Dale Carnagie ရဲ့ How to win friends and Influence People ကိုလည်း ဖတ်ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာစာကိုလည်း ငယ်ငယ်ကပင် ဇိနတ္ထပကာသနီကျမ်း ငါးရာငါးဆယ် နဲ့ပါတတ်တော်။ ဗုဒ္ဓဝင်၊ မြန်မာစာပေသမိုင်း စသည်များ ဖတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆယ်တန်းစာဖြစ်တဲ့ ဥပ္ပာဒန္တိပျို့၊ ဝိဇယပြဇာတ်လည်း ကျေအောင်ဖတ်ရ တယ်လေ။

ဒါနဲ့ပဲ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် မတ်လမှာ စစ်ကိုင်း စာစစ်ဌာနမှာ ဖြေဖြစ်ပါတယ်။ ငယ်စဉ်က အခြေခံကောင်းခဲ့လို့ နှစ်ချင်း

သုတဘာဏ်စာတမ်းများ-၄

ပေါက် အောင်ခဲ့ပါတယ်။ မှတ်မိသမျှ ဆယ်ယောက်ပဲအောင်တယ်။ ဆရာမကြီး ဒေါ်ရီကြိန်က တိုက်တွန်းလို့ ကျောင်းထွက်လက်မှတ်စာမေးပွဲ [School Leaving Certificate - SLC] ပါ ဖြေလိုက်ပြီး တစ်ဆက်တည်း အောင်ခဲ့ပါတယ်။

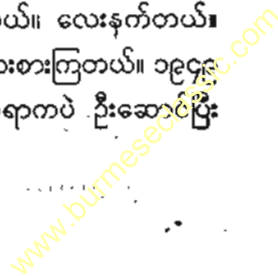
တက္ကသိုလ်ပညာ ဝင်ပါ

ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်တဲ့ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှာ မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်အဖြစ် ၁၉၂၀ ခန့်က တည်ရှိခဲ့ရာက ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှာ တက္ကသိုလ်ကောလိပ် [Degree College] အဖြစ် အဆင့်မြှင့် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပထမဆုံး ကျောင်းအုပ်ကြီးကတော့ ဆရာကြီး ဦးကိုလေး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း နီးနီးနားနား မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကိုတက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပထမဆုံးကျောင်းသားများအဖြစ် သမိုင်းမှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ကျောင်းလုံးမှ ကျောင်းသား တစ်ရာကျော်လောက်သာရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဘွဲ့ကို လေးနှစ်နဲ့ ရအောင် လမ်းစဉ်ချပြီး ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်ကိုပဲ ယူခဲ့ပါတယ်။ သမားရိုးကျ ယူတတ်ကြတဲ့ အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ၊ ပါဠိ၊ သမိုင်းနဲ့ အပိုမြန်မာ [Optional Myanmar] ကိုပဲ ယူလိုက်ပါတယ်။ အခြေခံပညာမှာ တစ်ဝက်တပျက်နဲ့ စစ်ကာလအတွင်း ပြတ်တောက်ခဲ့ရတယ်။ Gap ကို ပေါင်းကူးနိုင်ဖို့ ဖြတ်လမ်းနဲ့ ဖြေလိုက်ရတယ်။ မီတာတော့ မိသွားတယ်။ စာတော့ မကျေဘူးပေါ့။ အဆင့်ကွာဟတာ နဖူးတွေ့ ဒူးတွေ့ တွေ့ရပါတယ်။ နောက်တော့လည်း ဆရာတွေ့ရဲ့ မေးမ တွဲခေါ်မှုကြောင့် လိုက်နိုင်သွားပါတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး နောက်ကြောင်းပြန်ကြည့်ရာမှာ ဥပစာတန်း အင်္ဂလိပ်စာ သင်ခန်းစာတွေကို မှန်မှန်ဝါးဝါးပဲ မှတ်မိတာ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ရပါတယ်။ ရေးရေးပေါ်လာတာကတော့ Shakespeares' Much Ado About Nothing နဲ့ ကဗျာမှာ Book of Verse, စကားပြေက ဒေါက်တာထင်အောင်ရဲ့ Burmese Folk Tales သင်ရခြင်း ဖြစ်ပါ

တယ်။ ဆရာ John Woonie နဲ့ ဆရာဦးကိုကိုကြီးတို့ဟာ လူတော်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဲဒီအချိန်တုန်းက မြန်မာစာဆရာကြီးတွေကိုပဲ စိတ်ထဲမှတ်မိနေတယ်။ ပထမဆရာက ဆရာ ဦးစိန်ဝင်း။ ထားဝယ်သားဖြစ်ပါတယ်။ ထားဝယ်သံဝဲဝဲနဲ့ အသင်အပြုလည်းကောင်းတယ်။ သူကတော့ စာသင်တာ ရှေးရိုးနည်းအတိုင်း ရိုးရိုးစင်းစင်းကလေးပါပဲ။ ဆရာဦးစိန်ဝင်း ပြောင်းသွားပြီး ဆရာဦးတိုးအောင် (ကုသ) ရောက်လာတယ်။ တုတ်တုတ် နိုင်နိုင်၊ မျက်နှာထားတည်တည် မှင်သေသေနဲ့ ပထမတော့ ကျောင်းသားတွေက ရှိန်ကြတယ်။ နောက်တော့လည်း အသောအရွမ်းလေးတွေနှောပြီး စာသင်တော့ ကျောင်းသားတွေ စွဲကြတော့တယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ ရယ်စရာပြောပြော တစ်ချက်မရယ်ဘူး။ ဒါ သူ့ရဲ့ ပင်ကိုဟန်ပဲ ထင်ပါရဲ့။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ ခက်ဆစ်အဓိပ္ပာယ် မေးခွန်းထဲက တစ်ခဲနက် ဆိုတာလေး ဖြောပြတယ်။ ဗမာ မဟုတ်တဲ့ စာဖြေသားတစ်ယောက်က “တစ်ခဲ” နဲ့ “နက်” ကို အပိုဒ်ခွဲလိုက်တယ်။ တစ်ခဲ ဆိုတော့ တစ်တုံးတစ်ခု၊ နက် ဆိုတာကတော့ အမည်း [Black]။ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ နက်သောအရာတစ်ခုလို့ အဓိပ္ပာယ်ကောက်လိုက်တယ်။ ဒီတော့ မီးသွေးတစ်ခဲနက် ယူခဲ့ပါလို့ ဝါကျဖွဲ့လိုက်တော့သတည်းလို့ ပြောလိုက်တော့ တစ်တန်းလုံး တဝါးဝါးနဲ့ ပွဲကျသွားတော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကတော့ နှိုးနှိုးမရယ် ခပ်တည်တည်ပါပဲ။ ခပ်စွာစွာ ကျောင်းသူတစ်ယောက်က အမှတ်မထင်ထပြီး ဆရာပြောတာ သူများတွေ ရယ်ကြတယ် . . . ဆရာကတော့ ဘာလို့မရယ်တာလဲ ဆိုမှ အားနာပြီး ပြုံးရှာသတဲ့။ ဥမ္မာဒန္တပို့၊ ဇံနံသာမြိုင်ငိုချင်း၊ ရေသည် ပြဇာတ်၊ ဝေသာန္တရာဝဋ္ဋ၊ တော်ကြီးတို့ဟာ ဆရာကောင်းများရဲ့ သင်ပြမှုကြောင့် စိတ်ဝင်စားရပါတယ်။

တတိယ ဆရာကတော့ ဆရာဦးဘသောင်း (မောင်သုတ) ဖြစ်ပါတယ်။ တည်ငြိမ်တယ်။ စာသင်တာ ဣန္ဒြေရတယ်။ လေးနက်တယ်။ ဥပမိရုပ်လည်းကောင်းတော့ ကျောင်းသားတွေ လေးစားကြတယ်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် သောင်းကျန်းသူတွေ ထကြွလာတော့ ဆရာကပဲ ဦးဆောင်ပြီး

အပျော်တမ်းတပ်ဖွဲ့တည်ထောင်ပြီး သောင်းကျန်းသူတွေတိုက်ဖို့ စစ်ထွက်
တော့တယ်။ အဲဒီကစပြီး ပညာရေးလောကထဲ ပြန်မလာတော့ဘဲ
တပ်မတော်သားအနေနဲ့ ပညာပေးဆောင်းပါးတွေ၊ ဝတ္ထုတွေကို ရေးသား
ရင်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားတဲ့ စာရေးဆရာ စာပေပညာရှင် ဖြစ်သွား
တော့တယ်။ ဒီကဏ္ဍမှာ ကျွန်တော်ပြောချင်တဲ့အကြောင်းကတော့ မြန်မာ
စာဟာ မိခင်စာ၊ ပင်ရင်းစာ [Mother Tongue, Native Language]
ဖြစ်တယ်။ မြန်မာစာကို တတ်ကျွမ်းမှ အင်္ဂလိပ်စာကို ကြီးစွာသော
အထောက်အကူရနိုင်တယ် ဆိုတာကို ပေါ်လွင်စေလိုလို့ပါ။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပညာခရီး

ကျွန်တော် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို ၁၉၄၉ မှ ၁၉၅၁ အထိ ဝိဇ္ဇာတန်း
Arts Course ဆက်တက်ပါတယ်။ ဘာသာတွဲကတော့ English Lit-
erature, Political Science နဲ့ Modern History ဖြစ်ပါတယ်။
အင်္ဂလိပ်စာပေ ဘာသာရပ် ဆရာများကတော့ ကဗျာမှာ ဒေါက်တာ
ထင်အောင်၊ Shakespeare's Play မှာ ဆရာဦးမျိုးမင်း၊ စကားပြေမှာ
ဦးကျော်ကြီးတို့ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဆရာကြီး ဒေါက်တာထင်အောင်မှာ
အင်္ဂလိပ်ကဗျာ သင်ကြားရာမှာ ကျွန်တော်တို့ကို အထူးစွဲမက်စေပါတယ်။
အတန်းစပြုဆိုရင်ပဲ ဆရာကြီးဟာ ဝတ်ရုံကြီးဖားဖားနဲ့ ဝင်လာလေ့ရှိပါ
တယ်။ အရပ်ပုပု၊ မျက်မှန်ထူထူကြီးနဲ့ ဘယ်ကိုမှမကြည့်။ စင်မြင့်ပေါ်
တက်လိုက်ရင်ပဲ သူယူလာတဲ့ Treasury of Verse သင်ခန်းစာကိုဖွင့်ပြီး
ဘာမှတ်စုမှမရှိ၊ သင်ပုန်းလည်း မကိုင်ဘဲ ကရားရေသွန်သလို တသွင်သွင်
စီးတော့တာပါပဲ။ ကျွန်တော်ကတော့ ဆရာရဲ့ နှုတ်တိုက် သင်ခန်းစာကို
ရအောင်လိုက်မှတ်တယ်။ အခန်းပြန်ရောက်ရောက်ချင်း အချောပြန်ကူး
တယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ ဆရာရဲ့ ကဗျာရေးအလျဉ်ကို မိအောင်ဆည်နိုင်ခဲ့
တယ်။ အင်္ဂလိပ်ကဗျာစာဆို Poets တွေကလည်း စွဲလောက်အောင်
ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့နဲ့ စာပေကို ကြွယ်ဝစေခဲ့တယ်။ Tennyson, Lord
Byron, Shelley, Keats, Shakerspeare, Coleridge,

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

Wordsworth, Browning တွေဟာ ကျွန်တော် စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်
ကဗျာဆရာတွေပါပဲ။

ကျွန်တော် အစွဲလမ်းဆုံး ကဗျာကတော့ ပါရှန်း ကဗျာစာဆို အိုမာ
ခရမ် ရေးသားတဲ့ ရှာဘီယပ် [Omar Khayam's Rubaiyat]။ သူ့ရဲ့
ဗုရင်းကဗျာစုကို အင်္ဂလိပ်စာဆို Fitzzerald က ပြန်ဆိုထားတာ မူရင်း
ရသကိုမိတယ်လို့ ချီးကျူးထောပနာပြုကြတယ်။ တောအုပ်တစ်ခုအတွင်း
သစ်တစ်ပင်အောက်၊ ပေါင်မုန့် တစ်လုံး၊ အရက်တစ်ပုလင်း၊ ကဗျာစာအုပ်
တစ်အုပ်နဲ့ ကညာပျိုတစ်ယောက်နဲ့ တေးသီကျုံးနေတာ ခံစားနေ
ရတာဟာ သူ့အဖို့ လောကနိဗ္ဗာန်ပါပဲတဲ့။

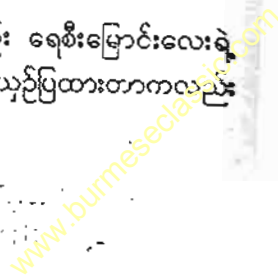
Here with a leaf of bread
beneath the bough,
A flask of wine, a book of verse and them
Beside me singing in wilderness
And wilderness is Paradise enow.

အနိစ္စတရား၊ သင်္ခါရတရား၊ ကံတရား စတာတွေနဲ့ စပ်လျဉ်း
ငြိလည်း သူ့အယူအဆ၊ သူ့ယုံကြည်ချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း သိကုံး
ထားတယ်။

The moving finger write
and having writ moves on,
Nor All they piety and wit
Shall lure it back
To cancel half a liae
Nor all they teams
Wash a word of it.

Tennyson ရဲ့ The brook မှာလည်း ရေစီးမြောင်းလေးရဲ့
ထာဝရတရားနဲ့ လူသားများရဲ့ သင်္ခါရတရားကို ယှဉ်ပြထားတာကလည်း
ရသခံစားမှုကို မြူးကြွစေခဲ့ပါတယ်။

သုတဘာဏ်စာတမ်းများ-၄

I chatter chatter as I flow
To join the brimming river.
For men may come and men may go
But I go on forever.

ဆရာသင်သွားတဲ့ မိနစ် ၄၀ မျှ အချိန်အတွင်း ကျွန်တော်တို့ဟာ ဆရာ့ရဲ့ ကဗျာအလျဉ်မှာ မိန်းမောနေခဲ့ပါတယ်။ ညှို့ထားသလိုပါပဲ။ ဒီလောက်တော်တာ။

ဆရာဦးမျိုးမင်းရဲ့ ရိုတ်စပီးယားပြဇာတ် ပို့ချမှုဟာလည်း ထိမိလှပါတယ်။ ဝိဇ္ဇာအတန်းမှာ *Mabeth, Tempest, Midsummer Might, Dream, Julius Caesar* တို့ သင်ရတယ်။ ခေတ်ပေါ်ပြဇာတ် [*Modern Drama*] တွေလည်း သင်ရတယ်။ *Prose* နဲ့ ပတ်သက်လို့ *Shelley Godwin and their Circle, the Bridge of San Luis Rey* တွေ သင်ရတာ မှတ်မိပါတယ်။ ကျွန်တော် ကျောင်းတက်စဉ်က မူရင်းစာအုပ် [*Original Text*] တွေ ဝယ်ရ၊ ဖတ်ရတယ်။

မှတ်စုတွေကတော့ အိန္ဒိယကလာတဲ့ ကုလားမှတ်စုတွေကို မှီးရတယ်။ ကြည့်ရတာ စောစောပိုင်းမှာ အိန္ဒိယတက္ကသိုလ်က ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ချင်း တူပုံရတယ်။ မြန်မာဈေးကွက်မှာ နေရာယူထားတာပေါ့။ သူတို့မှတ်စုတွေဟာ အတော်ကို ပြည့်စုံတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မှီးရုံပဲမှီးတယ်။ မူရင်းစာကိုပဲ နားလည်အောင် ကြိုးစားဖတ်တယ်။ စာစီစာကုံး ရေးတာမှာရော၊ စာမေးပွဲဖြေရာမှာပါ ကိုယ့်မူရင်းဟန်နဲ့ရေးတယ်။ ဖြေတယ်။ အမှတ်ကတော့ ကိုယ့်ရဲ့သလောက် ရမှာပဲ။ ပထမ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ စာမေးပွဲအောင်ဖို့ပဲ။ နောက်ပြီး သင်ကြားပြီး သမျှ စာတွေကို ရနေဖို့ပဲ။ ဒီလို ဆရာကောင်းတွေ၊ စာကောင်းတွေနဲ့ ထိတွေ့ လေ့ကျင့်ခဲ့ရလို့လည်း လူ့လောကထဲ ဝင်တဲ့အခါမှာ အင်္ဂလိပ်စာ အင်္ဂလိပ်စကားကို ပြေပြေလည်လည် အသုံးချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ပဲ ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှာ ဝိဇ္ဇာအတန်းကို အောင်ခဲ့ပါတယ်။

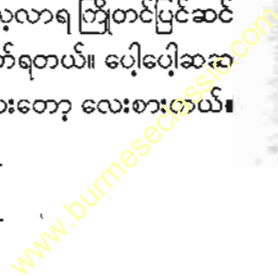
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျူတာဘဝ

ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်က ဘွဲ့ရချိန်မှာ ရန်ကုန် အလုပ်လောက [*Labour Market*] မှာ အရာရှိလုပ်ဖို့ အခွင့်အလမ်း အလွန်ပွင့်တဲ့ အချိန်ပါ။ ရေပန်းစားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဝန်ထမ်း [*BCS*]၊ ရဲဝန်ထမ်း [*BPS*]၊ စာရင်းဝန်ထမ်း [*B.A and AS*]၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ထမ်း [*BFS*] က ရှေ့တန်းမှာ ပြေးနေကြတယ်။ ဖိနောက်မှာတော့ ငွေစုငွေချေးအရာရှိ [*Saving Officer*]။ နောက် စာဖြူတွေ၊ အထက်တန်းပြဆရာတွေ၊ ကျူတာတွေ တသိကြီးပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော် အတွေ့အကြုံယူလိုတာနဲ့ မန္တလေးပြန်သွားပြီး မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှာ အင်္ဂလိပ်စာဌာန နည်းပြ ခုထူးကို လျှောက်လိုက်တာ ဇူလိုင်လမှ ခန့်ထားခြင်းခံရပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ရဲ့ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပထမအသုတ်ကျောင်းသား၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ် မန်းတက္ကသိုလ်ရဲ့ ခြံပေါက် ပထမဆုံးကျူတာ နှစ်ထပ်ကွမ်းဂုဏ်ထူးတို့ ရလိုက်ပါတယ်။

မန်းတက္ကသိုလ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ နှစ်နှစ်ဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ ဝက်လံခရီးမှာ တွန်းအားမြှင့်ပေးတဲ့ကာလလို့ ဆိုရပါမယ်။ အသက် ၂၁ နှစ် ကျူတာပေါက်စ စင်မြင့်ပေါ်မှာ တက်သင်ရတာ ပထမတော်တော်ရှိန်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ရှေ့တန်းမှာ ထိုင်နေကြတဲ့ ကျောင်းသူတွေဟာလည်း ကျွန်တော်နဲ့ အရွယ် မတိမ်းမယိမ်းပါတဲ။ ချားစွာသော မျက်လုံးအစုံဟာလည်း စင်မြင့်ပေါ်က ဆရာပေါ်မှာ စူးစိုက်နေတယ်။ *Fresher Tutor* နဲ့ *Fresher Students* ရဲ့ အတွေ့အကြုံပါပဲ။ ကျောင်းသားဘဝတုန်းက ဆရာကပေးတဲ့ အနေအထား။ ကိုယ်က ခံယူတဲ့သူဆိုတော့ ခပ်ပေါ့ပေါ့ပါပဲ။ အခု စင်မြင့်ပေါ်မှာ ကိုယ်က ပေးတဲ့ သူဖြစ်လာမှ မည်မျှတာဝန်ကြီးကြောင်း သိလာရတယ်။ တပည့်တွေကို ဆင်ဖို့အတွက် ကိုယ်က သုံးဆယ့် ဖတ်ရ၊ သိရ၊ လေ့လာရ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရတယ်။ သူတို့နားလည်အောင်လည်း ဇွဲလွှဲလှထုတ်ရတယ်။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ချွတ်ချော်မိရင် တန်ပြန်ချက်ချင်းလာတယ်။ လေးတော့ လေးစားတယ်။

သုတဘာဏ်စာတမ်းများ-၄

ဒါပေမဲ့ အားမနာဘူးလေ။ ဒီအတွေ့အကြုံလေးတွေဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဘဝကို သင်ခန်းစာပေးခဲ့တယ်။

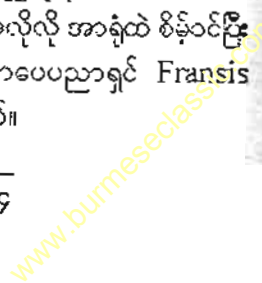
အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ အမြတ်ကတော့ စာဖတ်ချိန်ရလိုက်လို့ပါပဲ။ ကျောင်းဆရာရဲ့ အလုပ်ဟာ စာဖတ်၊ စာသင်၊ စာဖျက်နဲ့ သံသရာလည်တယ်။ မန်းတက္ကသိုလ်က အသစ်ငွေထောင်စဆိုတော့ တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်မှာ စာအုပ်သစ်တွေ အစုံအလင် ဖြည့်ထားတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစာအုပ်တွေကိုပဲ ရှာတာပေါ့။ ကျွန်တော့်အတွက်ကတော့ ရတနာသိုက် တွေသလိုပါပဲ။ သော့ကတော့ မိမိရဲ့ ပညာရလိုစိတ်ပါပဲ။ ဒီလိုနဲ့ပဲ စာကြည့်တိုက်ထဲကရှိတဲ့ စာအုပ်မျိုးစုံကို မြည်းဖူးသွားတယ်။ ရှိတ်စပီးယားရဲ့ ပြဇာတ်တွေလည်း Comedy နဲ့ Tragedy တော်တော်များများ မူရင်းတွေ ဖတ်လိုက်ရတယ်။ စကားပြေ Stories Retold တွေလည်း ဖတ်ရတယ်။ ကဗျာတွေလည်း သင်ရင်းဖတ်၊ ဖတ်ရင်းသင်ပါပဲ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တက်စဉ်က ဆရာကြီး ဒေါက်တာထင်အောင်ဆီက Interpretation ကောက်ချက်ချနည်း သင်ခဲ့ရတာကိုး။ နောက်ပြီးတော့ ဂန္ထဝင် စကားပြေများလည်း ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ Sherlock Holmes Series လည်း တော်တော်များများကို ဖတ်ရတယ်။ နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး Somerset Maugham ရဲ့ ဝတ္ထုတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေနဲ့ တော်တော်နီးစပ်တယ်။ သူ့ရဲ့ ဂန္ထဝင်မြောက်စာအုပ်ကတော့ On Human Bondage ပါ။ စာအုပ်က တော်တော်ထူတယ်။ သူ့ရဲ့ ဇာတ်အိမ် ဖွဲ့ပုံနဲ့ လောကအတွေ့အကြုံ တင်ပြချက်တွေဟာ စိတ်စွဲမက်စရာ၊ စိတ်တက်ကြွစရာ၊ သင်ခန်းစာယူစရာတွေပါပဲ။

နောက်ပြီး သဘောကျတဲ့ စာအုပ်ကတော့ ဟာသဆရာ P.G. Wodehouse ရဲ့ Mr. Jeeves ဇာတ်လမ်းများနဲ့ သရော်စာတွေပါပဲ။ သူ့စာတွေက အဆင့်မြင့်မြင့် သရော်ထားတယ်။ အင်္ဂလန် လူနေမှုဘဝနဲ့ အဖွဲ့အစည်း ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဇာတ်အိမ်တည်ထားတော့ မြန်မာတစ်ယောက်အဖို့ လိုက်ရတာနည်းနည်းခက်တယ်။ သူ့ရဲ့စာက ရွှင်တယ်။

သွက်တယ်။ နောက်ပြီး Charles Dickens ရဲ့ Oliver Twist စတာတွေ ဖတ်လိုက်ရတယ်။ ကျန်တာတွေလည်း အများကြီးပါပဲ။ မမှတ်မိတော့ပါဘူး။ စိတ်ထဲ စွဲလမ်းပါတယ် ဆိုတဲ့ စာအုပ်တွေတောင် နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်ကျော် ကြာလာတော့ ခပ်ရေးရေးပဲ ထင်တော့တယ်။ ဒီအဆင့် ရောက်လာတော့မ ဆယ်တန်းစာ Hound of the Baskervilles ဖတ်ပြီး နားလည်လာရတယ်။

အဲဒီတုန်းကလည်း သိပ်နာမည်ကြီးတဲ့ Wuthering Heights ကို ဖတ်ကြည့်တယ်။ နားလည် မလည်ဘူး။ အရသာလည်း မခံစားတတ်ဘူး။ ဒါနဲ့ပဲ ပစ်ထားလိုက်တယ်။ နာမည်ကြီး Sir Rider Haggard Series လည်း အနည်းအကျဉ်း ဖတ်ရတယ်။ ဥပမာ Alan Quartermain King Solomon's Mines နဲ့ She ပါပဲ။ She ကို ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းက ရှုပနန္ဒီလို့ ဘာသာပြန်ထားတယ်။ Maurice Collis ရဲ့ ဝတ္ထုတွေကလည်း မြန်မာ့ရှုခင်းကို အခြေခံ ရေးထားတော့ ဖတ်ရတာ အရသာရှိတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ရာဇဝင်ကို နိုင်ငံခြားသားအမြင်နဲ့ အင်္ဂလိပ်လို တင်ပြထားတော့ ကျစ်လျစ်တယ်။ ရသမြောက်တယ်။ အဲဒါလည်း တော်တော်များများ ဖတ်ဖြစ်လိုက်တယ်။ ဥပမာ Tricle in Burma, She was a Queen, Lords of the Sunset, Siamese White စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။

ကျွန်တော့်အဖို့ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်စကား မြှင့်မားလာတာ အမေရိကန် ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားတွေ ကြည့်ရတဲ့အတွက်ပါပဲ။ မန္တလေးမှာ နေစဉ် ကျွန်တော့်အဖေအဖေမိမိ ဦးလေးဟာ ဝင်လိုက်ရုပ်ရှင်ရုံပိုင်ရှင်များ ဖြစ်တဲ့ ဦးကျော်ဝင်း၊ ဦးကျော်မင်း၊ ဦးစိန်ဝင်းတို့နဲ့ တရင်းတန်းနေကြသူများ ဖြစ်လေတော့ ရုပ်ရှင်ကို အချိန်မရွေး ကြည့်လို့ရတယ်။ ဇာတ်လမ်းကို အရသာခံရင်းနဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားပြောဟာ အလိုလို အာရုံထဲ စိမ့်ဝင်ပြီး သင်္ဃာတင်ပေးသွားတာပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ အင်္ဂလိပ်စာပေပညာရှင် Francis Bacon ရဲ့ အဆိုအမိန့်ကို သွားသတိရမိတယ်။

(a) Some books are to be tasted,
Others to be swallowed,
And some few to be chewed and digested.

(b) Reading maketh a full man,
Conference a ready man,
Writing an exact man.

ရုပ်ရှင်ကြည့်တာလည်းပဲ စာဖတ်တာ၊ အသံထွက် နားထောင်တာ တစ်မျိုးပဲ မဟုတ်လား။ ရေဒီယို နားထောင်တာ၊ ဒီဇေတ် ရုပ်မြင်သံကြား၊ ဗီဒီယို၊ ဗီစီဒီကြည့်တာလည်း ဒီသဘောပါပဲ။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားရဲ့ ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း အသံစဉ် ပြောဟန်တွေကို အလိုလို လေ့ကျင့်ပြီး ဖြစ်သွားတယ်။ ကိုယ်က အတန်းထဲမှာ ပို့ချရ၊ စာစီစာကုံး အမှားပြင်ရာမှာ အတော်အဆင်ပြေတာပဲ။ နောက်အဆိုအမိန့်တစ်ခု ရှိသေးတယ်။ စာဆို ကိုတော့ မေ့သွားပြီ။ စာသားလေးပဲ မှတ်မိတယ်။ သဘောပေါက်ပေါ့။

Little drops of water
Little grains of sands
Make mighty oceans
And vast desert lands

ပထမအရွယ်မှာ ပညာရှာ ဆိုသလို ဒီအချိန်ဟာ ပညာရွှေအိုး ပြည့်အောင်ပြည့်ရချိန်ပေါ့။ ဖတ်တဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ How Christian Henderson ရဲ့ Fairy Tales, Aesop Fables တွေလည်း ပါတယ်။ Snow White and the Seven Dways အနှစ် ၃၀ ကျော် အိပ်ပျော် သွားတဲ့ Rip Van Winkle၊ ဖန်ဖိနပ်လေးနဲ့တော်လို့ မိဖုရားဖြစ်သွားတဲ့ Cinderella၊ နောက်ပြီး နာမည်ကြီး Gulliver's Travel မှာ လူပုလေး Lilliput တိုင်းပြည် ရောက်လိုက်၊ Brobding လူထွားကြီးတိုင်းပြည် ရောက်လိုက်၊ Whynynyms မြင်းတိုင်းပြည်ရောက်လိုက်နဲ့ အမှန်တော့ စာရေးဆရာဟာ လူ့လောကကို သရော်တဲ့ စာကောင်းပေမ့်နှစ်ခုပါပဲ။

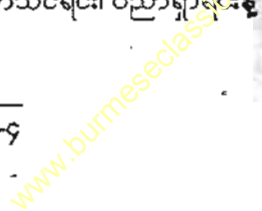
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ပုံပြင်လို ဖတ်လည်း ပုံပြင်ပေါ့လေ။ နောက်ပြီး ကျွန်းတစ်ကျွန်းမှာ သောင်တင်ရင်း Man Friday နဲ့ အသက်ရှင်သန်အောင်နေပုံ ဖော်ပြတဲ့ Robinson Crusoe ဝတ္ထုလည်း စိတ်ဝင်တစား ဖတ်မိတယ်။

မှတ်မိသေးလား၊ ဆရာကြီး ဦးဘသောင်းရဲ့ တစ်ထောင့်တစ်ည ပုံပြင်လေ။ ဒါဟာလည်း အာရပ်လောကကို တစေ့တစောင်း တံခါးဖွင့် ပေးတာပဲပေါ့။ Arabian Night, One thousand and One Night မှာ ရှုဟာရာဇာတ်နဲ့ ကလစ်ဟာရွန် အာလ် ရာရှစ်တို့ရဲ့ ပုံပြင်လေးပေါ့။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ အာလာဒင်နှင့်မီးခွက် စတဲ့ စွန့်စားခန်းများဟာ လည်း ထိမိလှတယ်။ ဒါးတည်၊ ပေါသိုး၊ အားသိုးတို့ပါတဲ့ သူ့ရဲကောင်း သုံးယောက် [The Three Musketeers]၊ သရော်စာတွေရေးတဲ့ အိုင်ယာလန်သား စာရေးဆရာကြီး George Bernard Shaw ရဲ့ Pygmalion (ဒါကို My Fair Lady နဲ့ လန်ဒန်မှာ စင်တင်တယ်။) ခေတ်သစ်တွေးခေါ်ရှင် Bertrand Russell၊ နောက်ပြီး နောက်တောက် တောက် ရေးထားတဲ့ Boccaccio ရဲ့ Decameron/Droll Stories တွေဟာ ဖတ်ကောင်းတဲ့ စာပဒေသာတွေပါပဲ။

အခုပြောပြတာတွေဟာ ၁၉၄၆ စစ်ပြီးချိန်မှ ၁၉၅၄ ခု ကာလ အတွင်း ကျင်လည်ခဲ့ကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မျိုးဆက်တွေ ကောင်းကောင်း မှတ်မိကြမယ် ထင်ပါတယ်။ ဒီလူတွေထဲက လက်ကျန် တိုးသက်ပြင်း မယ်သက်ပြင်းတွေဟာလည်း အခု စာတမ်းဖတ်ချိန် (၂၀၀၅) မှာ အသက် ၇၀ ကောင်းကောင်းကျော်ပြီး ၈၀ တွင်း၊ ၈၀ ကျော်အရွယ် ရောက်ကုန်ကြ ပါပြီ။

သင်ခန်းစာတွေက အများကြီးပါပဲ။ စာတမ်းလေးမှာစိုးလို့ အမြည်း မျှ ဖော်ပြရပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာ၊ စကားနဲ့ပြောရင် Tip of the iceberg ရေပေါ် ပေါ်နေတဲ့ ရေခဲပြင် အဖျားအနားပေါ့လေ။ ဒီလိုနဲ့ပဲ မန်းတက္ကသိုလ်မှာ ကျူတာပေါက်စဘဝဟာ စာသင်ရင်း၊ ပညာရှာရင်းနဲ့ နှစ်နှစ်ကုန်လွန်သွားပါတော့တယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှသည် အုပ်ချုပ်ရေး သံသရာ

မန်းတက္ကသိုလ်တွင် နှစ်နှစ်တာမျှ ကွန်းခိုပြီး ပညာရင်နို့ သောက်စို့ရင်း ရင့်ကျက်မှု အတန်အသင့် ရလာခဲ့ပေပြီ။ ဤအချိန်ကား ကျွန်တော်၏ လုပ်ငန်းခွင်ဘဝ Career ရွေးရန် လမ်းဆုံဖြစ်ကြောင်း ခံစားမိပါတယ်။ တက္ကသိုလ်မှာပဲ သင်ကြားရေး အသက်မွေးမှုနဲ့ လျှောက်လှမ်းမလား။ အုပ်ချုပ်ရေးလောကကို ဝင်မလား။ တက္ကသိုလ်လောကမှာ နေချင်ရင် မဟာဝိဇ္ဇာတန်း ဆက်တက်ရဦးမယ်။ ကြာဦးမယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးကတော့ ရာထူးဝန်အဖွဲ့ စာမေးပွဲအောင်ရင် ချက်ချင်း ဂေဇက်ဝင် အမြင့်တန်းအရာရှိဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါနဲ့ပဲ ရာထူးဝန်အဖွဲ့ကစစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဝန်ထမ်း [BCS]၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ထမ်း [BFS]၊ ရဲဝန်ထမ်း [BPS] တစ်ခုခုရအောင်ဖြေဖို့ ရန်ကုန်ဆင်းရတော့တယ်။

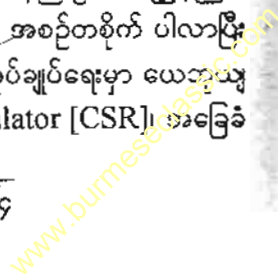
၁၉၅၃ ခုနှစ် ရန်ကုန်ရောက်တော့ အင်္ဂလိပ်စာဌာနကိုသွားပြီး ခေတ္တကွန်းခိုဖို့ [Stepping store or transit station] အဖြစ် နည်းပြရာထူးရရန် ဆရာကြီး ဦးမျိုးမင်းထံ အင်တာဗျူး တင်ခဲ့ရတယ်။ မန်းတက္ကသိုလ်မှာ အတွေ့အကြုံရခဲ့ပြီးဖို့ စာသင်နည်းပြဆရာ [Lecturing Tutor] အဖြစ် ခန့်လိုက်တော့တယ်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကတော့ နယ်ပယ်ပိုမိုကျယ်ဝန်းတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာဌာနကလည်း အကြီးကြီးပဲ။ ဆရာတွေ အထူးသဖြင့် ဆရာမတွေက တော်တော်တိုဆန်တယ်လေ။ ရောက်ခါစ အညာတောသား မဝင်ဆုံနိုင်ဘူး။ စာသင်ရာမှာလည်း ခပ်တန်းတန်းပဲ။ Impersonalized Atmosphere ဖြစ်နေတာ ခံစားမိတယ်။ အဲဒီတုန်းက Lecture ပေးရတဲ့စာအုပ်က Sherlock Holmes ဖြစ်ပြီး The Speckled Band ဆိုတဲ့ ငန်းတော်ကြားမြွေနဲ့ လူသတ်မှုကို စုံထောက်ပေးတဲ့ ဇာတ်ကွက်ဆင်ရတယ်။ ဒီအချိန်မှာ အင်္ဂလိပ်စာဌာနမှာ အင်္ဂလိပ်စာ အဆင့်မြင့်ဖို့ British Council က Mr. Morgan ဆိုတဲ့ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားဆရာ တွဲဖက်ထားတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ဆရာဖွင့်တဲ့ ဆရာဖြစ်သင်တန်း [Training of trainers performance] အရ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဟောဝိဇ္ဇာအဆင့် အင်္ဂလိပ်စာကို အနည်းအကျဉ်း စာမြည်းခဲ့ရတယ်။ ခန္တလေးလိုတော့ တစ်စုံကံမတ်မတ် စာဖတ်ချိန် မရတော့ဘူး။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် ကျွန်လောက်မှာ ခေါ်လေ့ရှိတဲ့ ရာထူးဝန်အလုပ်စာမေးပွဲအတွက် ပြင်ဆင်နေရပြီလေ။ အပြိုင်စာမေးပွဲ [Competitive] ဆိုတော့ အမှတ်သာမှ အရွေးခံရမှာဖြစ်တယ်။ ကြိုတင်တွက်ဆထားတဲ့အတိုင်း ၁၉၅၃ ခုနှစ် ကျွန်လောက်မှာ ခေါ်တော့တာပဲ။ ကျွန်တော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံဝန်ထမ်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲဝန်ထမ်း၊ မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ထမ်း စာမေးပွဲသုံးခုစလုံး ဖြေခဲ့တယ်။ ရေးဖြေ အောင်ပြီး လူတွေ့စစ်ဆေးခံရတယ်။ သုံးခုစလုံး အရွေးခံရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်ထားတဲ့အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ ဝန်ထမ်း (အကြီးတန်း) ရာထူးကို လက်ခံလိုက်တယ်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် မတ်လမှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နဲ့ ပညာရေးလောကကို နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်မှာ ပညာရှာတဲ့ တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍကို ကန့်လန့်ကာ ချခဲ့ပြီပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကရတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေဟာ အရိပ်ကောင်းပမာ ထက်ချပ်မကွာ လိုက်လာခဲ့ပါတယ်။

အုပ်ချုပ်ရေးလောကနှင့် စာပေခရီး

မြို့ပြ အုပ်ချုပ်ရေးလောက [Civil Administration] ကို ရောက်လာပြန်တော့လည်း အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်အခေါ်အဝေါ် အသုံးအနှုန်းများနဲ့ ထိတွေ့လာရပြန်တယ်။ အဲဒါကို ယေဘုယျအားဖြင့် Functional English လို့ ခေါ်ရမယ်ထင်တယ်။ တစ်နည်းဆိုရင် Administrative English လို့လည်း ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီမှာကျတော့ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ နည်းဥပဒေ၊ ညွှန်ကြားချက် စတာတွေနဲ့ လုံးပမ်းနေရပြန်တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်မှာ မလွတ်လပ်ခင်က ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ ညွှန်ကြားချက်တွေဟာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်လည်း အစဉ်တစိုက် ပါလာပြီး ဆက်လက်ကျင့်သုံးကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ယေဘုယျအကျိုးဝင်တာတွေက Civil Service Regulator [CSR]၊ အခြေခံ

နည်းဥပဒေ [Fundamental Regulator]၊ နောက်ဆက်တွဲ ဥပဒေ [Supplementary Rules]၊ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်း အယူခံ နည်းဥပဒေ [Discipline and Appeal Rules] စသည်များဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စတွေကို သီးခြား စာတမ်းတင် ပြုစုပြီး တင်ပြဖို့ စိတ်ကူးထားပါတယ်။ နောက်ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ လွှမ်းခြုံ ဖော်ပြထားတဲ့ Sir Charles Crosswaithe ရဲ့ Pacification of Burma၊ B.O. Binns ရဲ့ Agricultural Economy၊ Furnival ရဲ့ Political Economy of Burma, Colonial Politics and Practice စတာတွေ၊ Governance of Modern Burma လည်း ဖတ်ရပါတယ်။ နောက်ပြီး ခရိုင် အလိုက် ပြုစုထားရှိပြီးဖြစ်ကြတဲ့ Gazetteers များလည်း ဖတ်ရတယ်။

ဒီစာတမ်းတွေဟာ ခရိုင်တစ်ခု ဒီဌာနမှာ ခြောက်လပတ်လုပ်ပြီး အရှိန် ရမယ်လုပ်တုန်း လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနကို ပြောင်းရပြန်တယ်။ ဒီမှာတော့ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံသားဖြစ်ရေး လုပ်ငန်းကဏ္ဍ များကို လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ဒီမှာလည်း သိပ်မကြာပါဘူး။ အသစ် ဖွင့်တဲ့ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးဌာန [Public Administration Division] ကို ၁၉၅၉ မှာ ပြောင်းရပြန်ပါတယ်။ ဒီကျတော့လည်း စာပေ ရတနာသိုက်နဲ့ ပြန်တိုးမိပြန်ပါရော။

အဲဒီ အချိန်က ကမ္ဘာမှာ Public Administration (ပြည်သူ့ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်) ဖွံ့ဖြိုးစအချိန်ဖြစ်တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ် ရေး စနစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် UNTAB [UN Technical Assistance Board] ကျွမ်းကျင်မှု အကူအညီပေးရေးအဖွဲ့က ထောက်ပံ့ တည်ထောင်ပေးခဲ့တယ်။ သင်တန်းအထောက်အကူပစ္စည်းတွေလည်း အပြည့်အစုံ ရှိတယ်။ အလယ်အလတ်တန်း အရာရှိတွေကိုလည်း အမေရိက၊ အင်္ဂလန်၊ ကနေဒါ စတဲ့နိုင်ငံတွေကို မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ကျွမ်းကျင် မှု သင်တန်းများ တရစပ် စေလွှတ်တယ်။ ဌာနမှာလည်း သင်တန်း အမျိုးမျိုး ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့တယ်။ နိုင်ငံခြား ကျွမ်းကျင်သူများ လာရောက်ပြီး သင်တန်းသားများကိုလည်း သင်တန်းပေးတယ်။ သင်တန်း ဆရာဖြစ်

သင်တန်း [Training of Trainers Programme] လည်း ဖွင့်ပေး တယ်။

အဖိုးအတန်ဆုံးနဲ့ ဌာနအတွက် ထုထည်နဲ့ ကျန်ခဲ့မယ့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်တစ်ခု ထူထောင်ပေးခဲ့တယ်။ စာအုပ်တွေတ နောက်ဆုံးထုတ် Latest Edition တွေပါပဲ။ စီမံခန့်ခွဲမှု ကုန်ထုတ်လုပ်မှု စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းနဲ့ လေ့ကျင့် ပညာပေးမှု၊ ဈေးကွက် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ခေါင်းဆောင်မှု၊ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်မှု [Organization]၊ ကြီးကြပ်မှု၊ ဝန်ထမ်းရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု [Personnel Management] ဆိုင်ရာ စာအုပ်တွေဟာ တကယ့်ခေတ်ရဲ့ အခြေအနေကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သုံးသပ် ထားကြတဲ့အတွက် အလွန်မှတ်သားဖွယ်ကောင်းတဲ့ မှတ်တမ်းအဖြစ် တွေ့ရပါတယ်။ နောက်ပြီး နယ်အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းနဲ့ဆိုင်တဲ့ Lower Burma Law Revenue Manual, Upper Burma Law Revenue Manual, Treasury Manual စသည်များကိုလည်း လေ့လာရ ပါတယ်။

ဒီမှတ်တမ်းများအားလုံးဟာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ ရေးထားတာမို့ အင်္ဂလိပ်စာဟာ လုပ်ငန်းခွင်ထဲမှာပါ အသုံးဝင်ပုံကို သိလာရပါတယ်။ ကိုယ်က အခြေခံကောင်းခဲ့လေတော့ အလွယ်တကူပဲ လိုက်မိခဲ့ရပါတယ်။ နောက်ပြီး ကာလအလိုက် စိစစ်ရေးသားခဲ့ရတဲ့ အထက်မြန်မာပြည်၊ အောက်မြန်မာပြည် မြေယာစစ်တမ်း [Settlement Reports] တွေဟာ လည်း စိတ်ဝင်စားစရာမှတ်တမ်းတွေပါပဲ။ နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှာ လေးနှစ် လောက် ထမ်းဆောင်နေချိန်မှာ နယ်တွေ တစ်နှစ်တစ်ခါလောက်ပြောင်း လိုက်၊ တာဝန်ကျရာ နယ်မြေရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး၊ လူမှုရေး၊ အခွန်ကောက်ခံ ရေး၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးများ၊ စစ်ကြောင်းငါးကြောင်း လုပ်ငန်းဈေး လုပ်ရတာ မအားလပ်ရအောင်ပါဘဲ။ ဒီအထဲမှာ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး [Magistrate of the Criminal Court] တာဝန်လည်း ယူထားရ တော့ အခါအားလျော်စွာ တရားခွင်မှာထိုင်ပြီး တရားစီရင်ရတယ်။ တရား စီရင်ခွင့်အာဏာများကိုလည်း အဆင့်အလိုက် အပ်နှင်းထားပါတယ်။

နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှာ လေးနှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် ရန်ကုန်ရုံးချုပ် အတွင်းဝန်များရုံးကို ပြောင်းရွှေ့ခံရပြီး ပထမဆုံး အမျိုးသား စီမံကိန်း ဝန်ကြီးဌာနမှာ အတွင်းဝန်ကလေး တာဝန် ထမ်းဆောင်ရပါတယ်။ နိုင်ငံရဲ့ စီမံကိန်းများ စီမံခန့်ခွဲ ကြီးကြပ်ရတဲ့ဌာန ဖြစ်လေတော့ အတော်အရေးပါတယ်။ ဒီခေတ်တုန်းက နာမည်ကြီးခဲ့တဲ့ KTA Report ကို ဖတ်ခွင့်၊ လေ့လာခွင့်ရတာ အမြတ်ပါပဲ။ ပညာအဆီ အနှင်တွေပါပဲ။ နဂိုက စာဖတ်အလေ့အထ ရှိခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်အဖို့ လေ့လာခွင့်ရတာ တယ်ဟန်ကျတာပါပဲ။

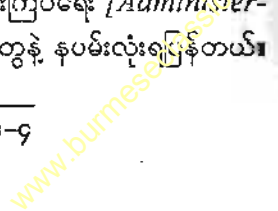
စီမံခန့်ခွဲမှု ပညာရှင်တွေဖြစ်တဲ့ Fayol, Gilbreth Taylor, Mary Parker Follett, Peter Druker စတဲ့သူတွေရဲ့ ရေးသားရှင်းလင်းချက် တွေဟာ အုပ်ချုပ်မှု တိုးတက်ရေး အတွက် သူ့ခေတ် သူ့အခါက များစွာ အထောက်အကူရခဲ့ပါတယ်။ ဒီအင်္ဂလိပ်စာ အရေးအသား အသုံးအနှုန်း ဟာလည်း သီးခြား ရပ်တည်ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်က Management English လို့ ကင်ပွန်းတပ် လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ဘဝတူ အရာရှိတွေဟာ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေး စီမံခန့်ခွဲရေးသင်တန်းတွေမှာ ကြီးကြပ်ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ စာသင်ရတယ်။ စနစ်တကျ သင်တန်း တက်ထားတာတော့ မဟုတ်ဘူးလေ။ ပညာသင် ပြန်လာတဲ့လူတွေနဲ့ ဆွေးနွေး။ ဘာသာဖတ်ပြီး စာတမ်း မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သင်ပေးရတာပဲ။

ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးဌာနမှာ လေးနှစ်ကြာခဲ့တယ်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်ကျ တော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု Harvard University နဲ့ William College မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှု ဘောဂဗေဒ [Development Economics] မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ တစ်နှစ်ဘွဲ့လွန်သင်တန်း တက်ခွင့်ရတယ်။ အဲဒီမှာလည်း ကိုယ်မသင်ဖူးတဲ့ Economics ကို အတွေ့အကြုံရှိပြီးတဲ့ နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသားတွေနဲ့ အမီယှဉ်ရတာပါပဲ။ ဖွံ့ဖြိုးမှု ဘောဂဗေဒဟာလည်း ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးဘာသာရပ်နဲ့ တစ်ပြေးညီ ခေတ်စားလာတဲ့ ပညာရပ် တွေပါပဲ။

၁၉၅၀ နဲ့ ၁၉၆၀ ဆယ်စုနှစ်များမှာ တစ်ချိန်တည်း ကိုလိုနီ လက်အောက်ခံ အာရှနဲ့ အာဖရိကနိုင်ငံများ လွတ်လပ်ရေးကြေတယ်။ ဒါပေမဲ့ မဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ခေတ်နောက်ကျမှုများကြောင့် ဆင်းရဲသံသရာ လည်နေ ကြတယ်။ [Vicious circle of poverty] နောက်ပြီး ဆင်းရဲတွင်း ထောင်ချောက် [Poverty trap] က မထွက်နိုင်ကြဘူး။ ဒီတော့ ကမ္ဘာ မှာ ရှိတယ်။ ဘောဂဗေဒ ပညာရှင်များက ဖွံ့ဖြိုးမှု ဘောဂဗေဒ ဆိုတဲ့ နည်းစနစ်နဲ့ ဒီနိုင်ငံတွေ ဖွံ့ဖြိုးအောင် ကြံဆကြတာပဲ။ ဒီဘာသာရပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သီအိုရီအမျိုးမျိုး တွက်ကြတယ်။ စာအုပ်တွေလည်း အများ ကြီးပဲ။ ဂျမေကာ ပညာရှင် Mr. Lewis, Gunnan Myadal, Ragnar Nwlse, Galbraith နဲ့ မြန်မာပညာရှင် ဒေါက်တာလှမြင့်တို့လည်း ဒီပညာရှင် အစုအဝေးထဲ ပါကြတာပေါ့။

ကျွန်တော်လည်း စာသင်နေတဲ့ တစ်နှစ်အတွင်း စာအုပ်တွေ၊ စာတမ်းတွေ တော်တော်များများ ဖတ်ခွင့်ရပြန်တယ်။ ဒီအင်္ဂလိပ်စာ အမျိုးအစားကတော့ Harvard နဲ့ William က မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ချပြီး ပြန်လာတော့ အကောက်ခွန်ဌာနကို ပို့လိုက်ပြန်တယ်။ ဒီကျပြန်တော့ လည်း Custom Administration ကို လေ့လာရပြန်တယ်။ အခွန် နှုန်းထား [Tariff Administration]၊ ရာဖြတ်ခြင်း [Appraisement]၊ အကောက်ခွန်ဥပဒေ [Interpretation] နှင့် တရားစွဲခြင်း [Adjudication] များ လုပ်ရတယ်။

တစ်ခါ ၁၂ နှစ်အကြာမှာ ထပ်ပြောင်းရပြီး ဝန်ထမ်း ရွေးချယ် လေ့ကျင့်ရေးအဖွဲ့အောက်က ဝန်ထမ်းရေးရာဦးစီးဌာနကို ရောက်ပြန် တယ်။ ဒီကျတော့လည်း အရင်လက်ကျဖြစ်တဲ့ ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲ ရေး [Public Administration and Management]၊ လေ့ကျင့် ပညာပေးရေး [Training prospectures and Methodology]၊ ဝန်ထမ်းနည်းဥပဒေများဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေး [Administering the Service Regulations] စတာတွေနဲ့ နပမ်းလုံးရပြန်တယ်။

ဝက်ပါခရီးတစ်တွေ့

အသက်ရလာသော်လည်း စာဖတ်ရိုက်ကတော့ မပျက်ခဲ့ပါဘူး။ ဖတ်အား ပိုကောင်းလာတယ်။ ဖတ်တာ ပိုသွက်လာတယ်။ အနက် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ချက်ချရတာ ပိုလေးနက်လာတယ်။ တိပက် စာရေး ဆရာ Lobsan Runpa ရဲ့ The Third Eye, Cave of the Ancients စတဲ့ Series ကို စာဖတ်ဝါသနာတူတဲ့ မိတ်ဆွေဆီက ဖတ်ခွင့် ရတယ်။ Leo Tolstoy ရဲ့ War and Peace လည်း ဖတ်ခဲ့တယ်။ နာမည်ကြီး Pearl S Bucle ရဲ့ The Good Earth၊ George Orwell ရဲ့ 1984၊ နောက်ပြီး Ulysses Stories တွေလည်း မလွတ်ဘူး။ ထပ်တိုး လာတာကတော့ Best seller fiction စာအုပ်အထူကြီးတွေ သုံးလက်မ လောက် ရှိတယ်။ Fredrick Forsythe Geoggrey Archer, Ludlum, Harld Robbin စတာတွေပေါ့။ တစ်ခါတစ်ခါ ချလို့မရလို့ ညလုံးပေါက်ဖတ်တာတွေလည်း ရှိတယ်။ စုံထောက် Pery Mason, ကလေးကြိုက် Jan Fleming ရဲ့ Fames Bond Series လည်း Light reading ဖြစ်တယ်။ နောက် ရုပ်ရှင်၊ ဝီဒီယို ကြည့်ရတော့ ပိုအရသာ ရှိတာပေါ့။

အသက် ၅၀-၆၀ ဆယ်စုနှစ်ကာလမှာတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အင်္ဂလိပ် စာ ဝက်ပါခရီးဟာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလာတယ်။ အရင်က စာတွေ ဖတ်၊ လေ့လာ မှတ်သားတာနဲ့ပဲ Receiving End ခံယူစုဆောင်းတဲ့ အလုပ် လုပ်ခဲ့တယ်။ ဒီနောက်ပိုင်းကျတော့ စာရေးပြီး ဖြန့်ဝေတဲ့ကဏ္ဍ အစပျိုးနိုင်ခဲ့တယ်။ ကိုယ်တတ်ထားတာ၊ လေ့လာထားတာကို စာဖတ်သူ များအား မျှဝေခံစားစေချင်တဲ့ဆန္ဒ စေ့ဆော်လာခြင်းပါပဲ။ စာရေးဆရာ မြင့်ကြွယ်ရဲ့ တွန်းအားပေးမှုနဲ့ Guardian မှာ စရေးဖြစ်ပါတယ်။ နောက် တော့လည်း Confidence ရလာပြီး ပုံမှန်ရေးဖြစ်သွားတယ်။ ရေးနေကျ သွားတော့လည်း လက်ရည်တက်လာတာ အမှန်ပါပဲ။ ပိုပြီး ဝေဝေ ဆာဆာဖြစ်အောင်၊ စာဖတ်ပရိသတ် ကြည်နူးနှစ်သက် ပညာရအောင်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ကြိုးစားပြီး စကားသစ်တွေ၊ အသုံးအနှုန်းအသစ်တွေနဲ့ ရသမြောက် အောင် ကာရန်ဖွဲ့ ရေးတတ်လာတယ်။

ဒီကြားထဲမှာ အင်္ဂလိပ် နေ့စဉ်သတင်းစာထဲမှာလည်း စီမံရေးရာ လေ့ကျင့်ပညာပေးဆောင်းပါးစဉ် ငါးပုဒ်လောက် ရေးဖြစ်သွားတယ်။ Guardian ထဲရေးတဲ့ ဆောင်းပါးတွေကတော့ ရသစုံ၊ ရှုထောင့်စုံကပါပဲ။ စီမံရေးရာဆောင်းပါးတွေလည်းပါတယ်။ What is Management?, What is Training, The Need for Trainers, Leader and Fol-lower စသဖြင့် စာဖတ်သူကို စိတ်ဝင်စားလာအောင် ရေးပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကြားထဲ ဖောင်ကြီးမှာတည်းတဲ့တစ်ည တစ္ဆေခြောက်တဲ့ အကြောင်း The Reception ဆောင်းပါးလေးနဲ့ ကလိထားတယ်။ မြန်မာတွေလည်း အယူရှိပါတယ်။ ညဆိုရင် လူတွေအိပ်ကြပြီး အပူ လောကသားတွေဖြစ်တဲ့ တစ္ဆေသရဲ မင်စာတွေ ပျော်မြူးကြတယ်။ ဒါတို့ အမှတ်မထင် အရင်က သင်ဖူး၊ ဖတ်ဖူးတဲ့ Shakespeares Midaummer Nights' Dream ကို သတိရတာနဲ့ ရှာပြီးညွှန်းလိုက် ရတယ်။

... Creatures of the nocturnal dream world played when frail human counterparts slept. The lively court reigned to see hours before dawn ...

အဲဒီ ဘုမ္မစိုး၊ ရုက္ခစိုး ပရလောကသားတွေက လူတွေတို့ ကောင်းကျိုးပြုပေးပုံကိုလည်း ဆောင်းပါး အဆုံးပိုင်းမှာ ညွှန်းလိုက် ပါတယ်။

Hand in hand, with fairy grace, Will we sing and bless this place; Until the break of day.

Through this home each fairy stray to the best bride bed will we, which by us shall blessed be.

၂၀၀၄ ခုနှစ် မန္တလေးတက္ကသိုလ် နှစ် (၅၀) မြောက် အခမ်းအနား ကို အကန်တော့ခံဆရာအနေနဲ့ ဖိတ်လို့ သွားတက်ခဲ့ပါတယ်။ ညစာ

သုတဘဝစာတမ်းများ-၄

စားပွဲကို အဆောင်ရွေးကွက်လပ်မှာ သိုက်သိုက်မြိုက်မြိုက် ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ Batch နှစ် ၅၀ သူငယ်ပြန်သွားတဲ့ ပွဲတော်ပဲပေါ့။ ဆရာဒေါက်တာခင်မောင်ညွန့်၊ ရွှေဘိုမယ် ဒေါ်ကြည်ကြည်လှ၊ ဦးချစ်နိုင်၊ ဒေါက်တာချစ်မောင်တို့ စင်မြင့်ပေါ်တက်၊ သီချင်းဆိုကြ၊ ကကြတယ်။ ဆရာကြီး ဦးကိုလေးကတော့ ခပ်ပျိုးပျိုးနဲ့ သဘောကျလို့။ အဲ . . . မောင်ရိပ်တစ်ခုထဲမှာတော့ မောင်ရိပ်ပျော်တို့ နတ်သုဂ္ဂါ ယမကာ Nectar of the gods နဲ့ ပျော်နေကြတယ်။ အထက်ပါ ရေးထားချက်ကို သတိရပြီး ၂၀၀၄ ခု မန္တလေးတက္ကသိုလ် နှစ်ပတ်လည်မဂ္ဂဇင်း နှစ်ငါးဆယ် ဂုဏ်ပြုဆောင်းပါးမှာ အထက်က Theme ကိုပဲယူပြီး ဒီလိုကလေးထားပါတယ်။

Night was the time when humans sleep and fairies frolic. That order of sequence was temporarily disrupted when the oldies frolic and the fairies hid in fright.

Guardian မှာ ဆောင်းပါးတော်တော်များများ ရေးဖြစ်လိုက်တယ်။ အင်္ဂလိပ်စာဖတ် လူငယ်ပရိသတ်အတွက်လည်း English Hints တွေ ရေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးတွေစုပြီး ဒုတိယမြောက် စာအုပ် ထုတ်ဖို့ ပြင်ဆင်ထားတာ။ ပါမလစ်ရှာ ပေါ်လာပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်း စောင့်နေပါတယ်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ စိတ်တူကိုယ်တူ လက်ရည်တူ သက်ကြီးပညာရှင်တွေစုပြီး Myanmar Perspectives အင်္ဂလိပ်မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ပုံမှာ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ရေးတဲ့ ဆောင်းပါးများထဲက အပုဒ် ၃၀ ခန့်စုပြီး Myanmar Attractions and Delights ခေါင်းစဉ်နဲ့ ၂၀၀၃ ခုနှစ်က တူဒေးစာအုပ်တိုက်က ထုတ်ခဲ့တယ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် တတိယအကြိမ် ဆရာဝန်တင်ရွှေစာပေဆု ပေးပွဲမှာ အင်္ဂလိပ်စာပေဆု ပထမဆုံးအကြိမ် ချီးမြှင့်ရာမှာ ကျွန်တော် ရလိုက်ပါတယ်။ ပြောရရင် ကြည်နူးလို့မဆုံးပါဘူး။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်က

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

စာပေဗိမာန် ဘာသာပြန်စာမူပြိုင်ပွဲမှာ W. Somerset Maugham ရဲ့ 3 Short Stories ကို ဘာသာပြန်တာမှာ ပထမဆု ရခဲ့ဖူးပါတယ်။ နှစ်ကြိမ်စလုံးမှာ ထပ်တူထပ်မျှ ကြည်နူးရပါတယ်။

ဝန်ထမ်းရွေးချယ် လေ့ကျင့်ရေးအဖွဲ့က တာဝန်ပေးချက်အရ ကျွန်တော်ရယ်၊ ကျွန်တော်ရောင်းရင်း ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်တဲ့ ဦးထွန်းလွင်ရယ်၊ ဦးထွန်းလှိုင်တို့ သုံးဦး ဦးဆောင်ပြီး “မြန်မာနိုင်ငံ ဝန်ထမ်းရွေးချယ်ရေးသမိုင်း” လေးအုပ်တွဲမှတ်တမ်းကို အောင်မြင်စွာ ပြုစုနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စာကိုယ်ကပင် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းတယ်။ ဒါ့ထက် အဖိုးတန်တာက ရှားပါးလာပြီဖြစ်တဲ့ ရည်ညွှန်းစာများကို နောက်ဆက်တွဲ သုံးအုပ်မှာ တစုတစည်းတည်း စုဆောင်းတင်ပြထားတယ်။ သုတေသီအဖွဲ့အလွန်အသုံးဝင်မှာပဲ။

နောက်ပြီး ၁၉၉၂-၉၃ ကာလအတွင်း ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ တာဝန်ပေးချက်အရ ကျွန်တော် အပါအဝင် ပညာရှင် တစ်စု ပြုစုထားတဲ့ ဘာသာပြန်ရည်ညွှန်းကျမ်း [Translator's Reference] လေးတွဲ ဟာလည်း ဘာသာပြန်ပညာလုပ်ငန်း စိတ်ဝင်စားသူအဖို့ လက်ကိုင်ထားသင့်တဲ့ ရည်ညွှန်းချက်လို့ ထင်ပါတယ်။ ကြိုကြားကြိုကြား အင်္ဂလိပ်မှ မြန်မာ ဘာသာပြန်၊ မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်များလည်း ဖေးပါတယ်။ အခုတော့ ရင့်ကျက် တည်ငြိမ်လာတဲ့ အရွယ်မှာ ဣန္ဒြေရရ ပြည့်ဆည်းနေပါတယ်။ ပင်စင်စား သက်ရင့်ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ လူသာ အိုသော်လည်း ပညာကတော့ ရှင်သန်လျက်ပါပဲ။

ယခု ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ စာပေစာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က ဆရာဦးမျိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်) ရဲ့ စီစဉ် မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ မြန်မာလို ကောက်ယူပြုစုထားပြီးဖြစ်တဲ့ မြန်မာစာရေးဆရာများ အတ္ထုပ္ပတ္တိ တစ်ရာကျော်ကို ကျွန်တော်တစ်ဦးတည်း အင်္ဂလိပ်လိုဘာသာပြန်ထားပါတယ်။ ဆရာမကြီး ဒေါ်ကြည်ကတော့ ပညာရှင်ပီပီ တည်းဖြတ်ပေးတာ ဂုဏ်ယူဖွယ်ကားရ မင်္ဂလာရှိလှပါတယ်။

နောက်ပိုင်းရေးတဲ့ စာတွေကတော့ ရသ [Aestheticism] ဘက်ကို ပို့နှယ်သွားတာ ခံစားမိတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ Style နဲ့ Mood နဲ့ Rhythm ကို မသိမသာ ဖန်တီးနိုင်တာ ခံစားမိပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ အင်္ဂလိပ်စာပေကို ရသအမြင်၊ သုတအမြင်နဲ့ ဖြည့်ဆည်းခဲ့ရတဲ့ ကြီးပမ်းမှုရဲ့ အသီးအပွင့်တွေပဲပေါ့။

ကျွန်တော် ယခု ပြုစုလိုက်တဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ ဝက်ပါခရီး မှတ်တမ်းကို တင်ပြတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ အင်္ဂလိပ်စာကို ကမ္ဘာသုံးစာအဖြစ် သုတစွယ်စုံသို့မိုးရာ စာပေဘဏ္ဍာသိုက်အဖြစ်၊ ရသခံစားမှုကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်သည့်စာအဖြစ် သိရှိကာ ကျွန်တော့်ကဲ့သို့ ထပ်တူတိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ကျွန်တော် လျှောက်ခဲ့တဲ့ ဝက်ပါခရီးကို မျှဝေခံစားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

နိဂုံး

ကျွန်တော် ရှေ့ပိုင်းက တင်ပြချက်များကို စုစည်းပြီး အနှစ်ချုပ်နဲ့ အကြံပြုချက် တင်ပြပါမယ်။

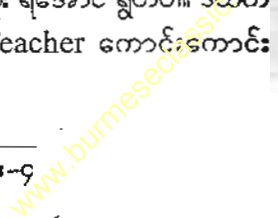
- ၁။ အင်္ဂလိပ်စာရဲ့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ သဒ္ဒါနဲ့ စာစီစာကုံး [Grammar and Composition] ကို မှန်ကန်စွာ နည်းကျကျ သင်ကြား လေ့ကျင့်ဖို့ လိုပါမယ်။
- ၂။ Vocabulary ခေါ်တဲ့ စာလုံးဝေါဟာရများများ စုဆောင်း လေ့ကျင့် အသုံးချတတ်ရပါမယ်။ ပျင်းလို့မရပါ။
- ၃။ အဘိဓာန် (အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ၊ မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်၊ အင်္ဂလိပ်-အင်္ဂလိပ်) အသုံးချရန် မပျင်းပါနဲ့။ သေချာသည်ဖြစ်စေ၊ မသေချာသည်ဖြစ်စေ စာအုပ်ဖွင့်ကြည့်ပါ။ ကောင်းတဲ့ အလေ့အထကို စွဲစွဲမြဲမြဲ Second Nature ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

စာလုံးပေါင်းများတာလောက် အကျဉ်းတန်၊ အပြစ်ကြီးတာ မရှိဘူး။ သိပ်သတိထားပါ။

- ၄။ စာများများဖတ်ပါ။ ကျွန်တော်၏ ပညာခရီးတစ်လျှောက် ဖတ်ခဲ့တဲ့ စာအုပ်တွေ ညွှန်းတာက ကြားလို၊ အသားယူလို၍ မဟုတ်ကြောင်း ပြောပါရစေ။ ဘယ်လောက်ထိ ပျိုးထောင်ခဲ့ရတယ်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့ရတယ် ဆိုတာ သိစေလိုလို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဖတ်ခါစတော့ နားမလည်ဘူးပေါ့။ ထပ်ခါထပ်ခါ နားလည်လာသည်အထိ လေ့ကျင့်တော့လည်း ဖတ်တတ်လာရတာပေါ့။ စာဖတ်တဲ့အခါလည်း ပညာရှိ ဖိုးရာဇာ ကြံစဉ်တဲ့ထုံးလို အစကအဆုံးထိ Sequence အလိုက် ဖတ်ပါ။ ကျော်ပြီး ဇာတ်ပေါင်းခန်းကို မဖတ်ပါနဲ့။ အရသာ ပျက်ကရော။
- ၅။ အသံထွက်ပြီးဖတ်တဲ့ အလေ့အကျင့်လုပ်ပါ။ ဒါမှပဲ ကိုယ့်ရဲ့ အသံ အမှားအမှန်ကို ချင့်ချိန်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ၆။ စာပဲဖတ်ဖတ်၊ ရေဒီယိုပဲ နားထောင်ထောင် ကိုယ့်အနားမှာ မှတ်စုစာအုပ်၊ စာရွက် ထားပါ။ စကားလုံး အသစ်အဆန်း လေး တွေ့ရင်၊ ကြားရရင် ကောက်ရေးထားလိုက်ပါ။ ဒီနောက် ယဉ်ပါးသွားအောင် အထပ်ထပ် အခါခါ လိုက်ရွတ်ကြည့်ပါ။
- ၇။ အသံထွက် Pronunciation အတတ်နိုင်ဆုံး မှန်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ဒီနေရာမှာ ဆရာမကြီး ဒေါ်နှင်းရီရဲ့ သင်ခန်းစာများ စူးစူးစိုက်စိုက် နားထောင်ပါ။ အသံထွက် မမှန်ရင် အနှစ်သာရ ပျက်ပါလေရော။ ဒီနေရာမှာတော့ အင်္ဂလိပ်အသံလွှင့် အစီအစဉ်များကို မလွတ်တမ်း နားထောင်ပြီး သူ့အသံထွက်အတိုင်း အနီးစပ်ဆုံး ရအောင် ရွတ်ပါ။ ဒီထက် ကောင်းတာက Language Teacher ကောင်းကောင်း တစ်ယောက်နဲ့ လေ့ကျင့်ပါ။

သုတဘဏ်စာတမ်းများ--၄

၈။ စာရေးတဲ့အခါမှာလည်း သဒ္ဒါဖွဲ့စည်းပုံကို သတိပြုပါ။ ဝါကျ တိုတို ရေးတာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဝါကျရှည်ရှည် ရှုပ်ကုန်ပါ လေရော။ ကျွန်တော် စံပြုထားတာကတော့ ဆရာကြီး ဒေါက်တာထင်အောင်ပါပဲ။ သူရေးထားတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် Burmese Folk Tales ဟာ သိပ်ရှင်းပြီး ဖတ်လို့ကောင်း တယ်။ ဒီလို Simple Presentation ဟာ လွယ်တယ်တော့ အထင်မသေးလိုက်ပါနဲ့။ ဒါကိုက အနုပညာ ရသပါပဲ။ တစ်ခါ တစ်ခါတော့လည်း ဆိုလိုရင်း ထိမိတဲ့ Word ကိုပဲ ခက်စေ ကာမူ သုံးလိုက်ရတာပါပဲ။

၉။ မြန်မာက အင်္ဂလိပ်ကို ဘာသာပြန်တဲ့အခါမှာလည်း နှစ်ဘာသာစလုံး ကျွမ်းကျင်ဖို့ လိုအပ်တယ် ဆိုတာတော့ ပြောဖွယ် မရှိပါ။ ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းမှာ အတတ်ပညာ [Technique] ကျွမ်းကျင်မှုလိုတာ မှန်သော်လည်း အနုပညာ မြောက်ရပါမယ်။ ဒါမှလည်း ကိုယ့်လက်ရာဟာ အသက်ဝင်တဲ့ စာကောင်းတစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ တချို့ကတော့ ဝိဇ္ဇာ In born genius ပါမှ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ပြောကြ မယ်။ ဒါလည်း ဟုတ်တာပဲ။ Genius မရှိသော်လည်း ကြိုးစားရင် အထိုက် အလျောက် စာကောင်းပေမ့် ဖြစ်လာမှာပါ။ စိတ်ဓာတ် ကျရန် မလိုပါ။

၁၀။ ဘာသာပြန်ရာမှာ ပြန်ပြီး ပြီးရောလို့ ပြီးစလွယ်လုပ်လို့ မရပါ။ အင်္ဂလိပ်က မြန်မာကိုပြန်ရင် မူရင်းစာနောက်မှာရှိတဲ့ လူမှုရေး ယဉ်ကျေးမှု ခလေးထုံးစံတွေကိုပါ အလိုက်အလျောက် သိထား မှ ယဉ်ကျေးမှုနှစ်ခု ကူးလူးတဲ့အခါ မှန်ကန်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို

ဖော်ထုတ် Transpose နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူပဲ မြန်မာက အင်္ဂလိပ်ကို ပြန်ရင်လည်း ဒီထုံးနည်းစနစ်ကို လက်ကိုင်ပြုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အမြင်မှာ ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဘာသာပြန်စာပေ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ မှတ်တမ်းဟာ တန်ဖိုး မဖြတ်နိုင်တဲ့ စာတမ်းဖြစ်နေပါပြီ။ ဘာသာပြန်လိုသူတိုင်း လက်စွဲ ပြုရမယ့် စာအုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ဝေတဲ့ ဘာသာပြန်ရည်ညွှန်း လေးစောင်တွဲဟာလည်း အတော်ပြည့်စုံတဲ့ Compilation ဖြစ်ပါတယ်။

၁၁။ စာပေပညာရှင်ကြီးများကိုလည်း အခါမလပ် ဆည်းကပ်ကြပါ။ ဒါဟာ တကယ်တော့ မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါ။ ပညာရှင်ကြီးတွေဟာ အသက်ရလာတော့ ဇရာ ဗျာဒိ ဖိစီးလာကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ စာပေ ရေးရာ၊ လူမှုရေးရာ ဝတ္တရားတွေလည်း ပိကြပါတယ်။ အလျဉ်းသင့်သလို ဆည်းကပ်ရင် ဝမ်းသာအားရ ပညာ ဖလှယ်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ယင်းပုဂ္ဂိုလ် ကြီးများဟာ မိမိကိုယ်ကို ပညာရှင် [Scholar] လို့ မသတ် မှတ်ကြပါဘူး။ ပညာရှာသူ [Learner] လို့ပဲ နိဝါတတရား [in humility] ခံယူတတ်ကြလို့ပါပဲ။

ဒီလောက်နဲ့ဆိုရင် ကျွန်တော်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာ ဝက်ပေါ်စာ အတော်အသင့် နှီးနှောခဲ့ပြီမို့ ကျေနပ် နှစ်သိမ့်ကြမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါ တယ်။ မှားယွင်းချွတ်ချော်မှုရှိရင်လည်း ခွင့်လွှတ်ကြမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါ ဘယ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်ကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့ ကျွမ်းကျင်မှု ချကြပြီး စာပေအဆီအနှစ်များကို ရသမြောက် ဂန္ဓဝင်မြောက် ခံစားပြီး ပြန်ဝေပေးနိုင်ကြပါစေလို့ ဆန္ဒပြုပါတယ်။

နိဂုံးအနေနဲ့ -

မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ သင်ဆရာ မြင်ဆရာ
ကြားဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဟု ဆိုအပ်တဲ့ ရတနာသုံးပါး၊ အနန္တငါးပါး
တို့အား ရှိခိုးဂါရဝပြုပါတယ်။ ဤသို့ဟောပြောနိုင်ရန် စိစဉ်ပေးတဲ့ မြန်မာ
နိုင်ငံ စာပေနှင့်တနယ်လင်းအဖွဲ့မှ ဦးမျိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်) နဲ့ လာရောက်
အားပေးကြတဲ့ စာပေသုတေသီ ပရိသတ်တို့အား အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိ
ပါတယ် ခင်ဗျား။

ဦးဘသန်း (မဟာဝိဇ္ဇာ)

အန်ကိုဝပ်ခရီး - ၁၉၅၅ နှင့် ၂၀၀၅

စာတမ်းရှင် - ဦးသက်ထွန်း (အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး)

စာတမ်းရှင် ဦးသက်ထွန်း (အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး) ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ မွေးဖွား၍ မြန်မာ၊ ဂျပန်နှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတို့၌ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ B.A နှင့် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်မှ B.Sc. (Econ) (Hons) ဘွဲ့တို့ကို ရရှိသည်။

၁၉၅၁ မှ ၁၉၅၅ အထိ အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီးဌာန ဗဟို စာရင်းအင်းနှင့် စီးပွားရေးဌာနခွဲ၌ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အဆင့်အထိ ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ ယင်းကာလအတွက် ကမ္ဘာ့ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ [IMF]၊ အာရှနှင့် အရှေ့ဖျားဒေသဆိုင်ရာ စီးပွားရေးကော်မရှင် [ECAFE]၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ် [IBRD] တို့၌ တစ်နှစ်ခန့်စီ ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၅၅ မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်အထိ ပြင်သစ်၊ ဆွစ်ဇာလန်နှင့် စပိန်နိုင်ငံ ဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီးတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ယူနက်စကို ဆိုင်ရာ အမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်၊ ကုလသမဂ္ဂ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကော်မတီ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်နှင့် ၁၉၇၉ မှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အထိ ပါရီမြို့ ယူနက်စကို ဌာနချုပ်၌ အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းဘဏ်၌ ဒါရိုက်တာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြန်မာသမိုင်းအဖွဲ့၌ အချိန်ပိုင်းအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဂျပန်ပြန် ပညာသင်ဟောင်းများအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားသည့် “ကင်းဝန်ခြေရာလိုက်၍သာ *In the Footsteps of Kinwin*” ဖြင့် အမျိုးသားစာပေ (စာပဒေသာ) ဆုကိုရရှိခဲ့သည်။ မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်စာအုပ်များနှင့် ဟာသစာပေများ ရေးသားခဲ့သည်။

အမည်ရင်း ဦးသက်ထွန်း ဖြစ်သည်။

အန်ကိုဝပ်ခရီး - ၁၉၅၅ နှင့် ၂၀၀၅

စာတမ်းရှင် - ဦးသက်ထွန်း
(အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး)

ကျွန်တော် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဗန်ကောက်မြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂ အီးကဖေး နှင့် အမှုထမ်းစဉ် နှစ်ကုန်ခါနီး မိတ်ဆွေ အချို့နှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ အန်ကိုဝပ်သို့ သွားရောက်ရန် စီမံကြဉ်၏။ စီမံသည်ဆိုရာ၌ နိုင်ငံကူး လက်မှတ် (သို့) ကုလသမဂ္ဂလက်မှတ်တွင် ဝီဇာလည်းမလို၊ မောင်းနှင့် မည့် ယာဉ်မှာလည်း အသစ်ကျပ်ချွတ်။ ဘာကိုစီမံရန် လိုသနည်းဟု မေးနိုင်ပါသည်။ ဗန်ကောက်နှင့် အန်ကိုဝပ်ရှိရာ Siem Reap (ရှမ်းတို့ စစ်ရှုံးရာဟု အဓိပ္ပာယ်ပေါက်သည်။) အကြား အမေရိကန်က အခမဲ့ ဖောက်ပေးသည့် Friendship Highway မှာ အပြီးမသတ်ရသေး၍ ထိုင်းမိတ်ဆွေအချို့က “ပြန်လာရင်တော့ ခင်ဗျား ဖီးယက်ကားသစ် ကလေး ကြေမ္မာသွားမှာပဲ” ဟု အားပေးစကား ပြောကြားကြပါသည်။ ပြုဿနာမှာ ယင်းလမ်းမကြီး၏ Ridges အထစ်များ ဖော်ပြီးသော်လည်း

ကြားနေရာများမှာ မဖို့ရသေးပါ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအထစ်များပေါ်မှ ရွတ်၍မောင်းပါက အနည်းဆုံး တစ်နာရီ မိုင် ၆၀ နှုန်း မောင်းရပါမည်။ ထိုသို့ လျင်မြန်စွာ မမောင်းရပါက လမ်းဘေးမှ တစ်နာရီမိုင် ၅၅-၃၀ နှုန်းဖြင့် အချိန်ကြာမြင့်စွာ မောင်းနှင်ရပါမည်။

အသွားတွင် ကျွန်တော်ကြောက်စိတ်ဝင်၍ လမ်းဘေးမှကပ်မောင်း သွားရာ ဗန်ကောက်မှ နံနက် ၆ နာရီထွက်၍ ညနေ ၆ နာရီကျော်မှ Siem Reap ရှိ တစ်ခုတည်းသော Grand Hotel သို့ ရောက်ပါသည်။ နှစ်သစ်ကူးအခါဖြစ်၍ ဟိုတယ်မှာ လူပြည့်ကြပ်နေပြီး ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ မြေအောက်ထပ်ခန်းမကြီးတွင် အိပ်ရပါသည်။ အနေမကောင်း သော်လည်း ပြင်သစ်ဟိုတယ်ဖြစ်၍ အစားအလွန်ကောင်းပါသည်။ ရွန်ပိန်နှင့် ဝိုင်အရက်တို့လည်း ဈေးအလွန်ချိုပါသည်။ ကမ္ဘောဒီးယား နိုင်ငံမှာ ပြင်သစ်ကိုလိုနီဟောင်းဖြစ်၍ ဝိုင်အရက်ပေါပြီး ဝီစကီ ဈေးကြီး ပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ဗြိတိသျှကိုလိုနီဟောင်း ဖြစ်ရာနှင့် အကောက်ခွန် စနစ်ချင်းတူ၍ ဝိုင်ဈေးကြီးပြီး ဝီစကီပေါပါသည်။ (ဗြိတိသျှတို့က အပူပိုင်း ဇုန် ဒေသတို့၌ ဝိုင်သည် ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်၊ ဝီစကီသာလျှင် သင့်တော်သည်ဆိုပြီး ဝီစကီပေါ် အခွန်နှုန်း နည်းနည်းကောက်၍ ဝိုင်အပေါ် များများကောက်ခဲ့လေသည်။) ပြင်သစ်တို့က ပြောင်းပြန်။ ဗန်ကောက်မှ အခွန်မဲ့ ဝီစကီဆောင်သွားသော ကျွန်တော်တို့အတွက် တော့ မထောင်းတာ။

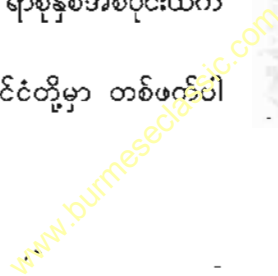
ထိုစဉ်က ကမ္ဘောဒီးယား၌ လက်ယာဘက်သား Lon Nol လည်း မပေါ်သေး။ လက်ဝဲဘက်သား ခမာနီတို့လည်း မကြီး ဘေးသေး။ ကြားနေ မင်းသားကြီး သီဟာနု ကြီးစိုးချိန်ဖြစ်၍ ပြည်တွင်းစစ်ကင်းပြီး မိုင်းဖုံး မထောင်သေးသည့် ကာလဖြစ်သောကြောင့် စိတ်အေးချမ်းစွာ Angkor Wat, Angkor Thom နှင့် မြောက်မြားစွာသော စေတီပုထိုးတို့ကို လည့်ပတ်ကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့၏။ မြန်မာတို့၏ ပုဂံခေတ်နှင့် ပြိုင်တူထွန်းကား သည့် ခမာယဉ်ကျေးမှုဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်တော့်အတွက် ပိုမိုစိတ်ဝင်

စားဖွယ်ရာဖြစ်ခဲ့၏။ ခြားနားချက်တစ်ခုမှာ Angkor အဆောက်အအုံ တို့သည် အိန္ဒိယပုံစံနှင့် ဆင်တူ၍ ကြီးမားခိုင်ခန့်သည့် အစိုင်အခဲသဏ္ဍာန် ဆောင်ပြီး လှည်းဝင်ရိုးသံ တည်ညံ့ ပုဂံဘုရားပေါင်းတို့မှာ အိန္ဒိယပုံစံ နှုသည် မြန်မာမှုအတော်ပြုထားသည်တို့ဖြစ်၏။ မြန်မာ့စလေ့ဆန်ဆန်၊ သူတစ်ပါး တည်ထားသည့်ဘုရားကို ပြုပြင်မည့်အစား မိမိကိုယ်တိုင် တည်ဆောက်မည်ဆိုသည့် စိတ်ထားလည်း ပေါ်လွင်လေသည်။

ခမာသမိုင်းတွင် အထွန်းပြောင်ဆုံးခေတ်မှာ ၉ ရာစုနှစ်မှ ၁၂ ရာစု နှစ်အထိဖြစ်၍ ခမာအင်ပါယာ အကြီးထွားဆုံးကာလမှာ ၁၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၁၀၅၀ ပြည့်နှစ်ထိ စိုးစံသော သူရိယဗာမန် (၁) လက်ထက်ဟုဆို၏။ အနောက်သို့လားသော် ပုဂံပြည်နယ်နိမိတ်၊ မြောက်သို့လားသော် လာအို၊ အရှေ့ဘက်တွင် ဗီယက်နမ်ကမ်းခြေ၊ တောင်ဘက်တွင် မလေး အစွန်းဆွယ်အထိဟု ခမာသမိုင်းဆရာတို့က ဆို၏။ အန်ကိုပံကို ဆောက် တူမှာ ၁၁၁၃ ခုနှစ်မှ ၁၁၅၀ ပြည့်နှစ်ထိ စိုးစံသော သူရိယဗာမန် (၂) ဖြစ်၍ အန်ကိုသွန်း [Angkor Thom] နှင့် အခြား မြောက်မြားစွာသော စေတီပုထိုးတို့ကို ဆောက်သွားသူမှာ ဂျာရာဗာမန် (၇) ဘုရင်ကြီးဖြစ်၏။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁ မှ ၁၂၂၀ အထိ စိုးစံသွားသောကြောင့် အန်ကိုပံ အဆောက်အအုံတို့သည် ပုဂံထက် အနှစ် ၁၀၀ ခန့် နောက်ကျသည်ဟု ဆိုနိုင်၏။

ကမ္ဘောဒီးယား၌ ထေရဝါဒ စွဲမြဲသည်မှာ ၁၃ ရာစုအကုန်မှဖြစ် သောကြောင့် ပုဂံထက် အနှစ် ၂၀၀ ခန့် နောက်ကျသည်ဟုဆိုနိုင်၏။ အန်ကိုနှင့်ပုဂံတို့ ကျဆင်းသည့်အချိန်မှာ ၁၃-၁၄ ရာစုဖြစ်၍ အတူတူ သောက်ဟု ဆိုနိုင်၏။ အန်ကိုဒေသကို ပြင်သစ် ရှေးဟောင်း သုတေသန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ပြန်လည်တွေ့ရှိသည်မှာ ၁၉ ရာစုနှစ် အလယ်ကဖြစ်၍ ပုဂံကို ဆရာလစ်တို့ ပြန်လည်ဖော်ထုတ်သည့် ၂၀ ရာစုနှစ်အစပိုင်းထက် နှစ် ၅၀ ခန့် စောသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ရှေးခေတ် အရှေ့တောင်အာရှ စင်ပြိုင်နိုင်ငံတို့မှာ တစ်ဖက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံအမည်	ကြီးထွားကာလ (ရာစုနှစ်)	ဒေသ
Champa	၂ - ၁၅	ဗီယက်နမ်အလယ်ပိုင်း
ဒွါရဝတီ-မွန်	၆/ရ - ၁၁	ထိုင်း
ဗျူ	၆ - ၁၁	မြန်မာ
Srivijaya	၆ - ၁၃	အင်ဒိုနေးရှား (စုမတ္တရာ)
(၉ - ၁၃ Sailendras မှ အုပ်ချုပ်သည်)		မလေးကျွန်းဆွယ်နှင့် ထိုင်းတောင်ပိုင်း
ပဲခူး/မွန်	၉ - ၁၁	မြန်မာ
ပုဂံ	၉ - ၁၃	မြန်မာ
ဆုကိုတိုင်	၁၃ - ၁၄	ထိုင်း (မြန်မာ-အလယ်ပိုင်း)
လန်နာ	၁၃ - ၁၆	ထိုင်း မြောက်ပိုင်း
အယုဒ္ဓယ	၁၄ လယ် - ၁၈ လယ်	ထိုင်း (အလယ်ပိုင်းမြေပြန့်)

၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်မြင်ခဲ့ရသော အန်ကိုမှာ ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ သဘာဝ၏ဒဏ်ကို ခံခဲ့ရသည့်အပြင် လူတို့၏ ခိုးငှက်ဖျက်ဆီးမှုကိုလည်း သုံးကြိမ်ခံခဲ့ရပါသည်။ ပထမဆုံးအကြိမ်မှာ ၁၃ ရာစုနှစ်တွင် ဟိန္ဒူဘာသာ အစွန်းရောက်တို့က ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်တို့ကို ဖျက်ဆီးစဉ်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအကြိမ်မှာ ထိုင်းတို့က ၁၅ ရာစုနှစ် နောက်ဆုံးအကြိမ်ခမာမြို့တော်ကို ဝင်စီးစဉ် အန်ကိုမှ အဖိုးတန်ပစ္စည်းတို့ကို သယ်ယူသွားသည်ဟု သမိုင်းဆရာအချို့က ဆို၏။ ထိုနောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ အန်ကိုဒေသကို တောဖုံးသွား၍ လူယက်ဖျက်ဆီးမှု လျော့ပါးသွား၏။ အန်ကို၏ အနုပညာပစ္စည်းများ ခိုးယူမှုမှာ ၂၀ ရာစုနှစ်တွင် စသည်တို့ ဆိုနိုင်၏။ ထိုအထဲတွင် နောင် ပြင်သစ်ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဖြစ်လာမည့် Andre Malraux လည်း ပါဝင်၏။

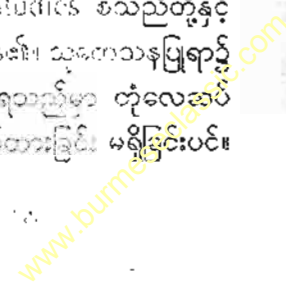
ပြည်တွင်းစစ်အတွင်းကမူ နှစ်ဖက်စလုံးက အန်ကိုကို အမျိုးသားအမွေအနှစ်အဖြစ် သဘောထားကြ၍ ပစ္စည်းသိပ်မပျောက်သော်လည်း

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အန်ကိုကို စောင့်ထိန်းသူ အများအပြား ခမာနီတို့၏ သတ်ဖြတ်မှုခံကြရသည်။ ကမ္ဘောဒီးယားကို ဗီယက်နမ်တို့ သိမ်းပိုက်ထားစဉ်ကမူ ပစ္စည်းအမြောက်အမြား နယ်ခြားမှ ထုတ်ယူခံရသည်။ နောက်ပိုင်းတွင်လည်း အနုပညာပစ္စည်းများ ပိုမိုအခိုးခံရပြီး ဗန်ကောက်မှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ ရောက်နေ၏။ ကုလသမဂ္ဂက ကမ္ဘောဒီးယားကို နှစ်နှစ်အုပ်ချုပ်သောအခါ ယူနက်စကို ရောက်လာ၍ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင်ရုံးဖွင့်၊ ၁၉၉၂ ခုနှစ်အကုန်တွင် အန်ကိုအား ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းသည်။

ကျွန်တော် အနှစ် ၅၀ အကြာ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် အန်ကိုသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အခြေအနေ အတော်ပြောင်းလဲနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကမ္ဘောဒီးယားသို့ နှစ်စဉ် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် တစ်သန်းလာသည့် အနက် ခြောက်သိန်းကျော်မှာ အန်ကိုဒေသသို့ လာကြ၏။ ရှိရင်းစွဲ Grand Hotel ကို ပြုပြင်တိုးချဲ့၍ Mediterranee, Sofitel အစရှိသော ပြင်သစ်နွယ် နိုင်ငံခြားဟိုတယ်ကြီးများ ဆောက်လုပ်ထားရာ ခရီးအလွန်သုံးသဖြင့် ဒေသခံတို့အတွက် ရေပြဿနာဖြစ်နေ၏။ အမေရိကန် ဒေါ်လာငွေကို သုံးစွဲကြ၍ ကမ္ဘောဒီးယားငွေလဲရန်ပင် မလိုတော့။ ဆင်က ဗီဇာမပါဘဲ ဝင်ရောက်နိုင်ရာ ယခု လေယာဉ်ကွင်း၌ Cambodia Prefers Visas ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီး ချိတ်ဆွဲထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ Bangkok Airways, Vietnam Airline စသည် ဒေသဆင်း လေယာဉ်များ နေ့စဉ်ပြေးဆွဲကြ၏။

ကမ္ဘောဒီးယားအစိုးရက APSARA ခေါ် Authority for the Protection and Management of Angkor and the Region of Siem Reap ကို ထူထောင်၍ ယူနက်စကို Ecole Francaise d'Extreme Orient, Institute of Khmer Studies စသည်တို့နှင့် ဆက်တွဲ၍ အန်ကိုကို သုတေသနပြု တိမ်းသိမ်းနေ၏။ သုတေသနပြုရာ၌ အင်စတီကျမ်းအချက်အလက်တစ်ခု တွေ့ရှိရသည့်မှာ တုံလေဆပ်ကန်တော်ကြီးမှ ရေကို စားသုံးရန်အတွက် သွယ်ထားခြင်း မရှိခြင်းပင်။

Pol Pot တို့ ခမာနီလူသိုက်က ပါရီ၌ စာသင်ကြားစဉ် Boulevard St. Germain, Boulevard St. Michel ရှိ လမ်းဘေး လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်ရင်း ပြင်သစ်မြို့ပေါ် စာရိတ္တ ပျက်စီးနေပုံကို မှတ်ရှု မိမိတို့ နိုင်ငံရေးအာဏာရလျှင် မြို့ပေါ်မှ လူတွေကို မောင်းထုတ်၍ လယ်ကွင်းထဲဆင်း စပါးစိုက်ခင်းရလျှင် ရှေးခမာတို့ တုံလေဆပ် ကန်တော်မှ ရေနှင့် သီးနှံစိုက်ပျိုး ကမ္ဘာ့အံ့ဖွယ် အန်ကိုကို ဆောက်နိုင်သလို ခေတ်သစ် ခမာတို့သည်လည်း အိမ်နီးချင်း မြန်မာတို့လို ကမ္ဘာ့ဆန်အပို့နိုင်ဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်လာရမည်ဟူသော အတွေးကို အကောင်အထည်ဖော်လိုက်ရာ ခမာနှစ်သန်း သေသွား၏။ သမိုင်း အဖတ်မှားခြင်းပေလော။

ဦးသက်ထွန်း (အငြိမ်းစား သံအမတ်ကြီး)

၁၈၈၅ ခုနှစ်အထိ မြန်မာအက္ခရာနှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်များ (အပိုင်း-၂)

စာတမ်းရှင် - ဦးအေးချို (မဟာဝိဇ္ဇာ)

စာတမ်းရှင် ဦးအေးချို (မဟာဝိဇ္ဇာ) ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ တိုင်းရင်း မြန်မာ သမားတော်ကြီး ဦးတင်အေး၊ အမိ ဒေါ်ကြည်တင်တို့မှ ၁၃၀၇ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၄ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ ၁၉၇၄ တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (မြန်မာစာ) ရရှိသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် မဟာဝိဇ္ဇာ (မြန်မာစာ) ဘွဲ့၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် မှတ်ပုံတင် ရှေ့နေစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။

စာပေဗိမာန်စာမူဆုပြိုင်ပွဲ ၁၉၈၅ ၌ သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာ) ဘာသာရပ် “ငါးရာငါးဆယ် သိမှတ်ဖွယ်” စာမူဖြင့် ပထမဆု၊ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် “မြန်မာစကား” စာမူဖြင့် သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာ) ဘာသာရပ် ဒုတိယဆု၊ ၁၉၉၀ တွင် “မြန်မာ့အိမ်သူ မြန်မာ့မူ” စာမူဖြင့် သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာ) ဘာသာရပ် ဒုတိယဆုများ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် “ငါးရာငါးဆယ် သိမှတ်ဖွယ်” စာအုပ်ဖြင့် တွင် အမျိုးသားစာပေဆု (သုတပဒေသာ-ဝိဇ္ဇာ) ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။

၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ မှ ထုတ်ဝေခဲ့သော “Shwedagon Symbol of Strength and Serenity” စာအုပ်အတွက် ဦးမျိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်) နှင့် တွဲဖက်၍ မြန်မာ ဘာသာဖြင့် ပြုစုပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် “ဗျားလေမေတော်တော် သမိုင်း” ကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

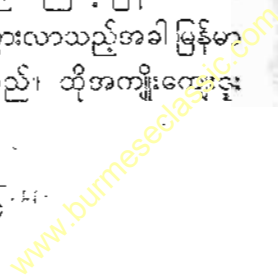
ဝါသနာအလျောက် စာပေများကို လေ့လာ ဆည်းပူး ရှာဖွေ သုတေသနပြုလျက်ရှိပြီး တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုလျက်ရှိသည်။

အမည်ရင်း ဦးအေးချို ဖြစ်သည်။

၁၈၈၅ ခုနှစ်အထိ မြန်မာအက္ခရာနှင့် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်များ (အပိုင်း-၂)

စာတမ်းရှင် - ဦးအေးချို (မဟာဝိဇ္ဇာ)

စာတမ်း အပိုင်း (၁) ကို “အမှောင်ထဲတွင် အလင်းတန်းတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာခြင်းဟု ဆိုချင်ပါသည်” ဟူသော ဝါကျဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထား ပါသည်။ ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အောက်မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ် စာအုပ်များ အင်နှင့်အားနှင့် တိုးပွားလာခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ထိုအချိန် ထိုကာလက အောက်မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိသည့်အတွက် လွတ်လပ်ရေးဆုံးရှုံးနေရသော ကာလဖြစ်သောကြောင့် အမှောင်ခေတ်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အမှောင် ခေတ်တွင် အနောက်နိုင်ငံများ၏ စက်မှုနည်းပညာကြောင့် မြန်မာစာပေ နှင့် ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် အင်နှင့်အားနှင့် တိုးပွားလာသည်အခါ မြန်မာ စာပေ ပြန့်ပွားလာမှု ကြီးမားကျယ်ပြန့်လာသည်။ ထိုအကျိုးကျေးဇူး သည်ပင် အလင်းတန်းဟု ပြောနိုင်ပါသည်။

ကျောင်းသုံးစာအုပ်များ ပုံနှိပ်ခြင်း

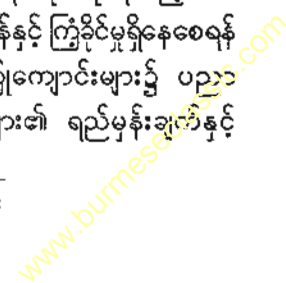
မြန်မာဂန္ထဝင်စာပေများ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှု တင်ပြစဉ်က စာသင်ကျောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာပုံကို တင်ပြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ပေါ်ပေါက်လာသော ကျောင်းအများစုမှာ ခရစ်ယာန်သာသနာပြု ကျောင်းသားများဖြစ်သည်။ သာသနာပြုကျောင်းများဖြစ်၍ သာသနာရေးဆိုင်ရာ စာများကိုလည်း သင်ကြားရသည်။ ကျောင်းသားသစ်များ ကျောင်းလာအပ်သည့်အခါ "ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းဟာ ခရစ်ယာန်ကျောင်းဖြစ်သည်။ ဤကျောင်းမှာ ပညာသင်သောတပည့်အား ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘာသာတရားကို သင်ပေးရပါလိမ့်မည်" ဟု ပြောပြီးလက်ခံသည်။ ဤသို့အပ်နှံကြသည်မှာလည်း မိမိတို့၏ သားသမီးများကို ခေတ်နှင့်အညီ တိုးတက်နေသော ပညာရပ်များကို တက်မြောက်စေလို၍ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းကို သာသနာပြုကျောင်းဆရာများကလည်းသိသည်။ ဆရာမှတ်ကြီးဟု မြန်မာများ သိနေကြသော ဒေါက်တာမာကစ်စ် (Dr. Marks) က သူ၏ အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်မှတ်တမ်းတင်ထားသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းသည်။

ဆရာမှတ်ကြီးသည် ခရစ်နှစ် ၁၈၆၉ ခုနှစ်တွင် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပေါ်ရှိ သင်္ဘောဆိပ်မြို့တစ်မြို့ကို ရောက်သွားသည်။ ရောက်သွားခြင်းမှာလည်း စာသင်ကျောင်းဖွင့်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။ လူများစုံညီသောအခါ စကားပြောဖြစ်ကြသည်။ တစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်က ဆရာမှတ်ကြီးသည် တပည့်အားလုံးကို ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ သိမ်းသွင်းရန် ရည်ရွယ်ပြီး စာသင်ကျောင်းဖွင့်ခြင်းဖြစ်ပါသလားဟု မေးသည်။ တခြားတစ်ဦးက ကြားဖြတ်ပြီး ယခု ဖွင့်လှစ်မည့် စာသင်ကျောင်းတွင် ရန်ကုန်နှင့် မော်လမြိုင်ရှိ စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားပေးနေသော လောကဓာတ်ပညာများအတိုင်း သင်ပေးမှာလားဟု မေးသည်။ ထိုအခါ ဆရာမှတ်ကြီးက ထိုကျောင်းများက သင်ကြားပေးသော ပညာရပ်များအတိုင်းပင် သင်ကြားပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် လောကဓာတ်ပညာများကို သင်ကြားပို့ချနေသည့်အခိုက် မိမိတို့၏ အကြီးဆုံး ရည်မှန်းချက်မှာ

သန့်ရှင်းသော ဘာသာရေး (Holy Religion) ကို သင်ကြားပေးခြင်းအားဖြင့် သူ၏တပည့်တပန်းများ အသိဉာဏ်ရှိပြီး ကယ်တင်လွတ်မြောက်စေရန်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုလိုက်သည်။ ထိုအခါ လောကဓာတ်ပညာကို သင်ပေးမှာလားဟု မေးသူ ပုဂ္ဂိုလ် ပြန်ပြောသောစကားကို ဆရာမှတ်ကြီးက ဤသို့ မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။

"ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ကလေးများကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အစားအစာကျွေးကြပါတယ်။ ဟင်းကျွေးဟင်းလျာဆိုလျှင် တစ်မျိုးမက ပို၍ကျွေးကြပါတယ်။ အသားဟင်း၊ ငါးဟင်းသာမက အသီးအနှံ၊ အချက်အပြုတ် မျှိုးစုံအောင် ကျွေးကြပါတယ်။ အားလုံးထမင်းစားကြသလို အားလုံး လောကဓာတ် ပညာကိုတော့ သင်ကြားကြရမှာပါပဲ။ ဟင်းဆိုတာကတော့ ဘာသာရေးတရားနဲ့ တူတယ်။ ထမင်းကို ကြိုက်ရာဟင်းနဲ့ စားကြသလို လောကဓာတ်ပညာ သင်တန်းမှာ ကြိုက်တဲ့ ဘာသာတရား သင်ချင် သင်ကြပါစေ။ ကျွန်ုပ်တို့က ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတဲ့ ဟင်းကိုကျွေးထားပြီးပါပြီ။ ဒီအင်္ဂလိပ်ဘုန်းကြီးက ခရစ်ယာန်ဟင်းကို ယူလာတယ်။ ဟင်းခွက်နှစ်ခွက်စလုံး ကလေးတွေရွှေ့မှာ ပြင်ထားတယ်။ သူတို့ဘာသာသူတို့ အဲဒီဟင်းနှစ်မျိုးစလုံးကို မြည်းကြည့်ကြပါစေ။ ပြီးမှ သူတို့ကြိုက်တဲ့ဟင်းကို သူတို့ကြိုက်သလို ဆုံးဖြတ်ပြီး စားကြပါလိမ့်မယ်" ။

ဆရာမှတ်ကြီး၏ မှတ်သားချက်ကိုကြည့်လျှင် သာသနာပြုကျောင်းများ၌ သားသမီးများကို ပညာသင်ကြားရန် စေလွှတ်ရသည့် မိဘများ၏ ရည်ရွယ်ချက် စေတနာနှင့် ယုံကြည်ချက်ကို နားလည်နိုင်ကြပေသည်။ အခြေအနေသစ်တစ်ရပ်ကို ကြုံတွေ့လာရသည်ဆိုလျှင် ရင်ဆိုင်တိုးရမည့် အကြောင်းတစ်ရပ်ကတော့ ရှိစမြဲပင်။ ထိုသို့ ရင်ဆိုင်တိုးရသည့်အခါ မိမိ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကို မျက်ခြည်မပြတ်ရန်နှင့် ကြံ့ခိုင်မှုရှိနေစေရန် သို့အပ်ကြောင်း ပေါ်လွင်သည်။ သာသနာပြုကျောင်းများ၌ ပညာသင်ကြားနေကြသော မြန်မာ ကျောင်းသားများ၏ ရည်မှန်းချက်နှင့်

အခြေခံစိတ်ဓာတ်ကို နားလည်နေသော ဆရာမှတ်ကြီးက ဤသို့မှတ်ချက်
ချထားသည်။

“တစ်နိုင်ငံလုံး၌ အက်စ်ပီဂျီ (S.P.G) စာသင်ကျောင်းများ
ဆက်လက် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြပေသည်။ ကျောင်းသားတို့ကိုလည်း
ခရစ်ယာန်ဘာသာ သင်ကြားမည် ဆိုသူ့ကိုမှသာ လက်ခံသင်ကြား
ပေးလေသည်။ ဤစည်းကမ်းကို မည်သည့်မိဘ (သို့မဟုတ်)
တပည့်များမှ ထိုအခါ ကာနံ ကွက်ခြင်း မရှိခဲ့ကြပေ။ သို့ရာတွင်
ထိုသူတို့မှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာကို တကယ်လိုလားနေကြသည်ဟု
ထင်လျှင် မှားပေလိမ့်မည်။ မှားသော မိဘတို့သည် သူတို့၏
သားသမီးများကို စာပေနှင့် ဘာသာစကား သင်ကြားတတ်မြောက်
ရုံမျှသာ ခရစ်ယာန်အယူဝါဒကို အမည်မျှလောက် ခံယူသင်ကြား
ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့သည် သူတို့ ကိုးကွယ် ယုံကြည်
နေသော ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူဝါဒကိုစွန့်၍ ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့
ကူးပြောင်းရန် ဆန္ဒအနည်းငယ်မျှ မပြုခဲ့ကြပေ။ နှုတ်မှ ထုတ်ဖော်
ပြောပြခြင်းလည်း မပြုကြပေ။” ၉

သာသနာပြုကျောင်းများကလည်း လောကဓာတ်ပညာ သင်ကြား
ရင်း ခရစ်ယာန်သာသနာရေးဆိုင်ရာစာများ သင်ကြားသည်။ ကျောင်းစာ
များ၌ ရောစပ်၍ သင်ကြားပေးခြင်းမျိုးလည်း ရှိသည်။ နေ့စဉ် ကျောင်း
တက်လျှင် တက်ချင်း ဘုရားဆုတောင်းခြင်းနှင့် အခြား ဘာသာရေး
သင်ခန်းစာများ ပြုလုပ်စေခြင်းဖြင့် စတင်သည်။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ
လေ့ကျင့်ခန်းများ သင်ကြားပြီးနောက်မှာ လောကဓာတ် ကျောင်းသင်
ပညာရပ်များကို စတင်သင်ကြားသည်။ လောကဓာတ်ပညာရေးဆိုင်ရာ
စာမေးပွဲများ သို့မဟုတ် အစိုးရ ပညာရေးဘက်မှ ကျောင်းစစ်ဆေးရေး
များနှင့် နီးကပ်ကြိုကြိုက်လာ၍ ဘယ်မျှပင် အရေးကြီးနေသည်ဖြစ်စေ
ဘာသာရေး သင်ခန်းစာ လေ့ကျင့်ခန်းများကို ရပ်နားထားသည်ဟူ၍
မရှိပေ။ ၉

အနောက်တိုင်း ပညာသင်ကြားရေးစနစ်သည် ကျောင်းသုံးစာအုပ်
များ ပြုစုပြဋ္ဌာန်း သင်ကြားပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ်က ထုတ်
ခဲ့သော ပညာရေးဌာနလက်စွဲစာအုပ် နောက်ဆက်တွဲ၌ ဖော်ပြထား
သော ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်စာရင်းပါ မြန်မာစာအုပ်များစာရင်းကို
ဖော်ပြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်စာအုပ်များမှာ “အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါ
သည်။

ရာဇဝင်

အစိုးရ ပြုစု စီမံသော ဟန္တသခင် ရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ်

ဓာတ်စာများ

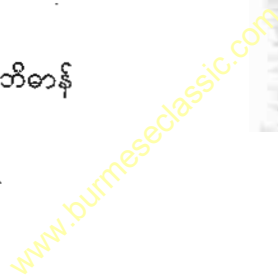
- အစိုးရ ပြုစုစီမံသော မြန်မာဖတ်စာ ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ
- ဆရာဆန္ဒီ ဖတ်စာ
- ဆရာဆန္ဒီ ဒန္တာရီ
- ဆရာမဂ္ဂဒစ် ဒန္တာရီ
- ရုပ်ပုံပါ ဘတ်စာ
- သင်ပုန်းကြီး
- သတ်ပုံ
- ဇုဇု ဆောင် ဝတ္ထု

သဒ္ဒါ

- ဂျပံတဆင်သခင် စီမံသော သဒ္ဒါ
- ဆရာဂရေး စီမံသော ရှေးဦးစွာသင်ရန်သဒ္ဒါ
- ၎င်းနှင့်ကျင့်ရန် အခန်းများ
- ဘာနပ်သလင် ပြုစုသော မြန်မာဖတ်စာ

အဘိဓာန်များ

- ဂျပံဆင်သခင် မြန်မာစာနှင့် အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်
- ၎င်းအင်္ဂလိပ်နှင့် မြန်မာအဘိဓာန်

ဝထန်းသင်္ချာ

စတလီသခင် အတွက်စာအုပ်
နိပ်ကွပ်သခင် အတွက်စာအုပ်

အက္ခရာသင်္ချာ

မောင်ဘိုးမောင် အက္ခရာသင်္ချာ
ဆရာလောင်းစတေး မြန်မာအက္ခရာသင်္ချာ

ဝဲဩမေဋရီ

ဩဒလိပ်သခင် ပြုစုသော ရူကလစ်
မက်သခင် ပြုစုသော ရှေးဦးသင်ရန် ဝဲဩမေဋရီ

လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း

အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်က ပုံနှိပ်ပြုစုသော လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း လက်စွဲ
စာအုပ်

မြေတိုင်းပညာ

ကလံစီသခင် ပြုစုစီရင်သော မြေတိုင်းစာအုပ်
ဆာဘီသခင် မြန်မာပြန်သော ကယ်လီသခင် မြေတိုင်းစာအုပ်

ပထဝီကာရဏ

ဟော့က်သခင် စီရင်သော ပထဝီကာရဏ
ဂျပ်သခင် စီရင်သော အာကာသ သျှတ္တရ ပထဝီကာရဏ

ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်း

မမစတီဆင် စီရင်သော ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်း
ခန္ဓာအိမ်အကြောင်း

ပါဠိ

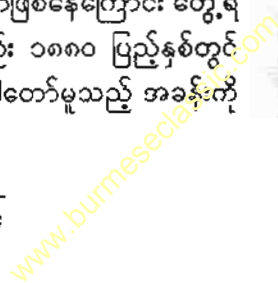
ခြောက်စောင်တွဲ
ဆရာဂရော့ ပြုစုသော ရှေးဦးသင်ရန်ပါဠိ
ဆရာချိတ်လဒါ ပါဠိအဘိဓာန် ၁

ထိုစာမူင်းသည် ၁၈၈၆ က ထုတ်ပြန်သော စာရင်းဖြစ်သော်လည်း ၁၈၈၆ ခုနှစ်မတိုင်မီက အောက်မြန်မာနိုင်ငံ၌ သင်ကြားနေသော မြန်မာ စာအုပ်များ ဖြစ်နိုင်သည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး သိမ်းပိုက် ပြီးသည့်အခါ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရန် ထုတ်ပြန်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။

တွေ့ရှိရသော ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များစာရင်းကိုကြည့်လျှင် မြန်မာဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေး သင်ရိုးစာများနှင့် ကွာခြားနေကြောင်း မြင်ရမည်။ ဘာသာရပ်စုံ သင်ကြားနေသည်။

ရာဇဝင်စာအုပ်များ

ရာဇဝင်ဖတ်စာအဖြစ် အစိုးရ ပြုစုစီမံသော ဟန္တသခင် ရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဟန္တသခင်မှာ ဒေါက်တာ ဒဗလျူ ဒဗလျူ ဟန်တာ (Dr. W. W. Hunter) ဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာ ဟန်တာ က အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြုစုခြင်းဖြစ်ပြီး အေ ဘီ စာဗာ (A. B. Savage) က ဘာသာပြန်သည်။ စာအုပ်အမည်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားတို့၏ ရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ် (Brief History of Indian People) ဖြစ်သည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဘာသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ပုံနှိပ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ စာမျက်နှာ ၁၃၇ မျက်နှာ ရှိသည်။ ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပုံနှိပ်သောအခါ စာမျက်နှာ ၄၀၀ ကျော်ဖြစ်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။^၆ ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပုံနှိပ်သော်လည်း ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဝပ်ထားသည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် သီပေါမင်း ပါတော်မူသည့် အခန်းကို ပြည့်စွက် မရေးသေးပေ။^၇

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးကို သိမ်းယူခြင်းမပြုမီ ဗြိတိသျှမြန်မာနိုင်ငံ၌ သင်ကြားရန် ရည်ရွယ်ပြီး ရေးသားထားသော ရာဇဝင်ဖြစ်သောကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ကို ချီးပပြီး မြန်မာတို့အပေါ် ရှုတ်ချရေးသားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင်မှန်းဆနိုင်သည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲအကြောင်း ရေးသားရာတွင် ဤအချက်ကို ပီပြင်စွာ မြင်တွေ့ရသည်။

ပဌမမြန်မာစစ်၊ ၁၈၂၄ - ၁၈၂၆

အလောင်းမင်းတရားကြီး အဆက်အနွယ်တို့သည် မြန်မာပြည် အလုံးကို နိုင်နင်း၍ မင်းသီးခြား အုပ်စိုးသော အာသန်ပြည်ကိုပင် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးလျှင် ဘင်္ဂလားနယ် အင်္ဂလိပ်ပိုင်ဒေသတို့ကို စည်ဆက်တိုက်ဖျက်ရန် အစပြုလေသည်။ ငြိမ်သက်စွာ နေကြရန် အကြောင်းဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့ စတင်ပြောဆိုသမျှ အချက်တို့ကို မြန်မာမင်းက မထီမဲ့မြင် ငြင်းပယ်လေသောကြောင့် လတ်ဘွဲ့တော်ရ အမှိုရ် သတသည်။ ၁၈၂၄ ခုနှစ် ရန်စစ်ပြုရလေသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့ကို နိုင်ရသော်လည်း အင်္ဂလိပ်တို့ စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့သော တိုင်းပြည်၏ အဖျားရောဂါ ထူထပ်ခြင်းကြောင့်သာ မိမိတို့ ဘုန်းတန်ခိုး ကြက်သရေ ကြီးမြင့်ရန် အကြောင်းမရှိပေ။ အင်္ဂလိပ် စစ်သည်တံတိုင်သည် တိုက်သင်္ဘောများကို စီးနင်း၍ ဗြဟ္မပုတြမြစ်ကြောင်း အာသန်ပြည်သို့ တက်ကြလေသည်။ တတိုင်သည်ကား ဘင်္ဂလားနယ်စီပါဟိတို့ ပင်လယ်ကြောင်း မသွားဟူ၍ ငြင်းပယ်ခြင်းကြောင့် စစ်တကောင်းနယ်ကို ဖောက်၍ ရခိုင်ပြည်ကို ကြည်းကြောင်းစီးလေသည်။ အလုံးအရင်းကြီးသော တတိယ တတိုင်မူကား မဒရတ်မှ သင်္ဘောစီးနင်းထွက်ကြ၍ ဧရာဝတီမြစ်ဝသို့ တိုက်ရိုက်လာကြလေသည်။ ၎င်းစစ်ကို ၂ နှစ်ပတ်လုံး တိုက်ရသဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့မှာ စရိတ်ငွေတော် ၁၄၀၀၀၀၀၀/ ကျကုန်လျက် လူပေါင်း နှစ်သောင်းကျော် သေဆုံးသည့်အနက် များစွာသောသူရဲတို့ ရောဂါဖြင့် ဆုံးပါးရလေ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ပြီးနောက် အင်းဝဘုရင်သည် ၁၈၂၆ ခုနှစ် ရန်တပိုစာအုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးလေသည်။ ဤစာအုပ်အရ မြန်မာမင်းသည် အာသန်ပြည်ကို မပိုင်ပြည်ဟု ဝန်ခံ၍ အင်္ဂလိပ်တို့ လက်နက်နိုင်ငံပြုလုပ်ထားသော ရခိုင်ပြည်နှင့် တနင်္သာရီတို့ကို အင်္ဂလိပ်တို့အား အပိုင် ပေးအပ်ရလေသည်။ ဧရာဝတီမြစ်စည်တစ်လျှောက် ရန်ကုန်မြို့ ပင်လယ်ဝအထိသာ မြန်မာဘုရင်ပိုင်ရလေသည်။ *

(သတ်ပုံမှ အတိုင်း)

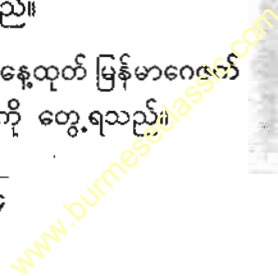
ဟန်တာ၏ ရာဇဝင်စာအုပ်တွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲအကြောင်းလည်း ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့လက်အောက် ရောက်နေသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုတို့ကိုလည်း ရေးသားထားသည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲအကြောင်း သီးသန့်စာအုပ်ကို သက္ကရာဇ် ၁၂၀၀ ဩဌ်နှစ် (ခရစ်နှစ် ၁၈၃၈ ပြည့်နှစ်) မော်လမြိုင်မြို့က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသေးသည်။ စာအုပ်အမည်မှာ “မြို့နှင့် အင်္ဂလိပ်မင်းတို့သည် စန္ဒြေဖြစ်ကြသည့်အကြောင်း” ဟူ၍ဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာ ၁၀၀ ရှိသည်။

“သက္ကရာဇ် ၁၁၈၄ မှ ၁၁၈၇ နှစ်တိုင် အင်္ဂလိပ်မင်းနှင့် မြန်မာမင်းတို့ စစ်မက်ပြိုင်ကြသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကို ၁၂၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် နောက်နောင် နေပြည်သားတို့ ကြည့်စူးမှတ်သားရန် မော်လမြိုင်မြို့တွင် ပုံနှိပ်ရာဇဝင်ပြုပြင်၍ ပြီးပြည့်စုံသည်”

ဗု နိဂုံးစာမျက်နှာတွင်ပါသည်။

နောက်နောင်နေပြည်သားတို့ ကြည့်စူးမှတ်သားရန်ဆိုသည်ထက် ငင့်ကြားစွာ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ခရစ်နှစ် ၁၈၇၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၇ ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာဂေဇက် သတင်းစာတွင် အောက်ပါ ကြော်ငြာတစ်ပုဒ်ကို တွေ့ရသည်။

ကျော်ညာစာ

လူအများ ကြားသိရအောင် ကျော်ညာလိုက်ပါသည်။ ယခု နှစ်မှ ပြန်၍ရေသော ၂၃၁၃ ခုနှစ် ခရစ်တော်ရှေ့ ၄၄ ခုနှစ်က သီရိခေတ္တရာမည်သော ပြည်မြို့ကို တည်သည်မှစ၍ ခရစ်တော် နောက် ၁၁၅၈ ခုနှစ်တိုင် နှစ်ပေါင်း ၁၆၀၀ ကျော်ကာလအတွင်း သီရိခေတ္တရာပြည်မြို့၌ လူတို့သခင် ဘုရင်အဆက်ဆက်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကြောင်းအရာများကို ဆရာကြီး စတီဗင် မက္ကတစ် သခင်က မြန်မာဘာသာနှင့် ရာဇဝင်ပြုလုပ် ရေးသားသည်ကို လူအများတို့ ကြည့်ရှုမှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှသောကြောင့် မကြာ မြင့်မီ ပုံရိုက်၍ ရောင်းချလိမ့်မည်။ လက်မှတ်ထိုးသော မိတ်ဆွေ များမှာ စာတအုပ်လျှင် ၂ ကျပ်၊ လက်မှတ်မထိုးသူများမှာ စာအုပ် တစ်အုပ်လျှင် ၄ ကျပ်၊ စာသင်ကျောင်းက စာအုပ် ၂၀ နှင့် ၎င်းအထက်ကို ဝယ်ယူလျှင် စာတအုပ်ကို ၂ ကျပ် ဤအတိုးထား နှင့်ရနိုင်လိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့တိုက်မှာ လက်မှတ်ထိုးရမည်။ ၉

(သတ်ပုံ - မူအတိုင်း)

၁၈၇၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာဂေဇက်သတင်းစာက မကြာမီ ပုံနှိပ် သည် ဆိုသော်လည်း ထိုပုံနှိပ်တိုက် က အကြောင်းမညီညွတ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ခရစ်နှစ် ၁၈၈၂ ခုနှစ်တွင်မှ မော်လမြိုင် အက်ဇာတိုက် စာပုံနှိပ်တိုက်က ထိုရာဇဝင်စာအုပ်ကို ပုံနှိပ် နိုင်သည်။ ပြုစုသူမှာ ဆရာ မက္ကတစ် (Stephen M. MeKertich) ပင် ဖြစ်သည်။ ပြည်မြို့ မင်းကျောင်းဆရာတော် ရှင်ပဉ္စလမာထရံ ပေးသည့် မဟာရာဇဝင်ပေမူမှ ထုတ်နုတ်၍ သရေခေတ္တရာ မဟာ သမ္မဝ စူဠသမ္မဝမှ အလောင်းစည်သူမင်းအထိ စီစဉ် တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

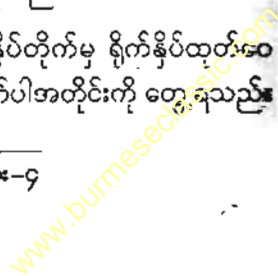
အစောဆုံးပုံနှိပ်သော ရာဇဝင်စာအုပ်များမှာ ၁၈၅၀ ပြည့်နှစ်က မော်လမြိုင် အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်သော မဟာ

ရာဇဝင်ချုပ် ပထမတွဲ ရာဇဝင်ဟောင်းဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာ ၁၆၉ မျက်နှာ ရှိသည်။ ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်တိုက်ကပင် မဟာရာဇဝင်ချုပ် ဒုတိယတွဲ ရာဇဝင်သစ်ကို ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ ၂၄၉ မျက်နှာရှိသည်။ ထိုရာဇဝင် နှစ်အုပ်လုံးကို အီးအေ စတီဗင် (E. A. Stevens) က မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

မဟာရာဇဝင်ချုပ် ပဌမတွဲ ရာဇဝင်ဟောင်းကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် Ancient History ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ပထမ အင်္ဂလိပ်- မြန်မာ စစ်ပွဲပြီးသည့်နောက် တနင်္သာရီနှင့်ရခိုင်ကို အင်္ဂလိပ်တို့ ရရှိသွား သည်။ ထိုအခါ အစိုးရကျောင်းများကို မော်လမြိုင်တွင် ၁၈၃၅၊ ကျောက်ဖြူမြို့တွင် ၁၈၃၇၊ စစ်တွေမြို့တွင် ၁၈၄၆ ခုနှစ်က အသီးသီး ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ရခိုင်တိုင်း ကျောင်းများတွင် သင်ရသော သင်ရိုး ညွှန်းတမ်း၌ မြန်မာစာအဖြစ် ရှေးရာဇဝင် (Ancient History) တစ်အုပ်လုံး သင်ရသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ စတီဗင် မြန်မာပြည်သည့် ရာဇဝင်ဟောင်းပင် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ ထိုရာဇဝင်စာအုပ်နှစ်အုပ်လုံး ၏ ပုံနှိပ်မှတ်တမ်းတွင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေကြောင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် နှစ်အုပ်လုံး ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် များ ဖြစ်သည်။

ဂျေဆင်မန္တန် (J.Simenon) သည် စာမျက်နှာ ၅၆ မျက်နှာရှိ မြန်မာရာဇဝင်ကို ရေးသားပြီး ၁၅-၁၁-၁၈၈၃ တွင် ဒုတိယအကြိမ် အဖြစ် ရန်ကုန်ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေသည်။ ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုမှတ်တမ်းကို မတွေ့ ရသေးပေ။ ဆင်မန္တန်ပင်လျှင် မြန်မာ ရာဇဝင်ချုပ်၊ မြန်မာပြည်ရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်တို့ကို ရေးသားခဲ့သေး သည်။ ထိုစာအုပ်များ အကြိမ်ကြိမ် ပုံနှိပ်သည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ကျောင်း သုံး ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များသာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

ဂျေဆင်မန္တန် ရေးသားပြီး စစ်တွေပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေ သော အင်္ဂလန်ရာဇဝင်များကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်းကို တွေ့ရသည်။

အင်္ဂလန်ရာဇဝင် ပဌမတွဲ (၁၉-၆-၁၈၈၄) စာမျက်နှာ ၁၆
အင်္ဂလန်ရာဇဝင် ဒုတိယတွဲ (၁၀-၇-၁၈၈၄) စာမျက်နှာ ၁၆
အင်္ဂလန်ရာဇဝင် တတိယတွဲ (၁၆-၇-၁၈၈၄) စာမျက်နှာ ၃၀
အင်္ဂလန်ရာဇဝင် စတုတ္ထတွဲ (၇-၈-၁၈၈၄) စာမျက်နှာ ၅၃
အင်္ဂလန်ရာဇဝင် ပဉ္စမတွဲ (၈-၈-၁၈၈၄) စာမျက်နှာ ၇၇

ရခိုင်တိုင်းရှိ ကျောင်းများ သင်ကြားရသည့် ရာဇဝင် သင်ရိုး ညွှန်း
တမ်းမှာ ဂရိ၊ ရောမ၊ အင်္ဂလန်နှင့် ခြိတ်သူ ဗီနီဇွယ်ရာဇဝင်အကျဉ်း ။
ဖြစ်ရာ ဂျေဆင်မန္တန် ရေးသားထုတ်ဝေသည့် အင်္ဂလန်ရာဇဝင်များမှာ
ထိုသင်ရိုးညွှန်းတမ်းအတွက် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆရသည်။

ပထဝီဝင်စာအုပ်များ

မိဘများသည် မိမိတို့သားသမီးတို့ကို သာသနာပြုကျောင်း၊ အစိုးရ
ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားစေခြင်းမှာ ခေတ်နှင့်အညီ တိုးတက်စေ
လိုသော စေတနာကြောင့်ဟု ဆိုသော်လည်း အချို့ဘာသာရပ်များကိုမူ
လက်မခံနိုင်ကြသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုဘာသာရပ်မှာ ပထဝီဝင်
ဖြစ်သည်။ ဆရာမှတ်ကြီး၏ မှတ်တမ်းတွင် -

“ကျွန်ုပ်တို့အထဲက အတော်ဆုံး လက်ထောက်ဆရာတစ်ဦး
က သူ့တပည့်များအား ဤသို့ပြောကြားခဲ့သည်ကို တစ်ကြိမ်က
ကြားခဲ့ရဖူးပါသည်။ ထိုသူက ‘မြန်မာလူမျိုးတို့ဟာ ကမ္ဘာမြေကြီး
ကို ပြားတယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကျောင်းမှာဆိုရင်
ကမ္ဘာမြေကြီးဟာ လုံးတယ်လို့ မင်းတို့ အမြဲပြောကြပါ’ ဟု
သင်ကြားပေးပါသည်။” ၁၂

ကမ္ဘာမြေကြီးလုံးသည် ဆိုသောအချက်ကို လက်မခံနိုင်ကြသဖြင့်
ပထဝီဝင်နှင့် အံ့မဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။ မော်လမြိုင် အက်ဒဗာတိုက်ဇာ
ပုံနှိပ်တိုက်မှ ၁၈၆၉ က ပုံနှိပ်သော ပညာရေး ၁၈၆၈-၆၉ နှစ်ချုပ်
အစီရင်ခံစာတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းများမှာ ပထဝီဝင်၊ သင်္ချာနှင့်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

မြေတိုင်းပညာ သင်ပေးရန်အတွက် ရေးသားရင်း စာသင်ကျောင်းဖွင့်
မည့် ကျောင်းမှ ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ထိုပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်
များ လက်ခံဖို့ လိုကြောင်း ဖော်ပြပြီး -

“ဝေငှလိုက်တဲ့ စာအုပ် ၁၇၀ မှာ ပထဝီဝင် ၁၉ အုပ်ပဲ
ပါပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ပညာမင်းကြီး ဟောဒန်ပြောတဲ့အတိုင်း
သင်္ချာနဲ့ မြေတိုင်းပညာစာအုပ်တွေလို ပထဝီဝင်စာအုပ်ကိုတော့
လွယ်လွယ်လက်ခံကြမှာ မဟုတ်ဘူး” ၁၃

ဟူသော မှတ်ချက်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာဘုန်းတော်
ကြီးများသည် သင်္ချာ၊ ပထဝီဝင်ကို သင်ကြားရန်မလိုဟု ၁၉၀၇ ခုနှစ်ထိ
ယူဆကြဆဲဖြစ်သည်။ ထိုပညာများကို ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင် ဖွင့်လှစ်
ထားသည့်ကျောင်းများ၌ သင်သင့်၊ မသင်သင့်ကိစ္စ တောင်ခွင်သာသနာ
ပိုင်ထံ ၁၉၀၇ ခုနှစ်တွင် ရောက်လာသည်။ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်
ဆရာတော်က အခြားဆရာတော်များနှင့် တိုင်ပင်ကြည့်သည့်အခါ
စိန်ပန်းကျောင်းသစ် ဆရာတော်က သူ၏ထင်မြင်ချက်ကို စာဖြင့်ရေးပြီး
ပေးဖူးသည်။ စိန်ပန်း ဆရာတော်က -

“နေလနကွတ်တာရာများကို ကမ္ဘာမြေကြီးက လှည့်ပတ်နေ
သည် အစရှိသည့် အယူအဆမျိုးများသည် အကျိုးမရှိသော
အကြောင်းတရားမျိုးသာဖြစ်၍ လောကယတကျမ်း၌ အကန့်ဝင်
သည်။ သင်္ချာ၊ ပထဝီဝင်၊ အင်္ဂလိပ်စာ စသည့်ဘာသာများသည်
တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာမည်သော အတတ်ပညာမျိုးပင်” ၁၄

ဟူသည်အထိ ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။

၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်သော ပညာရေးအစီရင်ခံစာ၌ပါသည့်
သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် တွေ့ရသည့် ပထဝီဝင်စာအုပ်များမှာ ဟောက်
သခင် စီရင်သော “ပထဝီကာရဏ” နှင့် ဂျပ်သခင် စီရင်သော
“အာကာသ သျှတ္တရ ပထဝီကာရဏ” ဖြစ်သည်။ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးသော
မှတ်တမ်းအရ တွေ့ရသည်မှာ ဟောက်သခင်သည် ဂျော့ ဟင်နရီ

သုတတတ်စာတမ်းများ-၄

ထော့တ် (G. H. Hough) ဖြစ်ပြီး “ပထဝီမြေကြီး၏ အကြောင်းစာ” တွင် စာအုပ် အမည်ရှိသည်။ ၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင် အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်သည်။ စာမျက်နှာ ၄၁၆ မျက်နှာ ရှိသည်။ ဂျပ်သခင်မှာ ယုဒသန်ဟု မြန်မာများသိကြသော ဆရာဂျပ်ဆင် (A. Judson) ပင်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အမည်မှာ “စကြဝင်နှင့် ပထဝီဝင် အမေးအဖြေစာ” ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်လို (Astronomy and Geography) ဟုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်သော ဒုတိယအကြိမ် နှိပ်ခြင်းကို အစောဆုံးတွေ့ရသည်။ စာမျက်နှာ ၁၆ မျက်နှာရှိသည်။ ၁၈၆၆ နှင့် ၁၈၇၇ ခုနှစ်တို့တွင် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေကြောင်းလည်း သိရသည်။ ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ မြန်မာသံတော်ဆင့်ပုံနှိပ်တိုက်က ဆဌမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့်အခါ စာမျက်နှာ ၂၄ မျက်နှာထိ တိုးသွားသည်။ နေ၊ နက္ခတ်နှင့် ကမ္ဘာမြေကြီးတည်နေပုံအကြောင်းများကို ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။ နေနှင့်ညတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ မြေကြီးသည် ကိုယ်ကိုလိုမ့်လျက်သွားပုံ (Rotation)၊ နေကိုလှည့်ပတ်ပုံ (Revolution) တို့ ပါဝင်သည်။”

မည်သည့်နှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းကြောင်း တိတိကျကျ မဖော်ပြနိုင်သေးသော်လည်း ကျောင်းသုံးအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းသော ပထဝီဝင် စာအုပ်များလည်း ရှိသေးသည်။ ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ဒုတိယအကြိမ်ပုံနှိပ်သော “စကြဝင်၊ ပထဝီဝင်နှင့် ရာဇဝင်”၊ ၁၈၆၈ ခုနှစ်တွင် ပုသိမ် ကက်သလစ်မစ်ရှင် ပုံနှိပ်တိုက်က ပုံနှိပ်သော ဂျေဆင်မနွန် (J. Simenon) ၏ ပထဝီဝင်ကျမ်း၊ ပုသိမ် ကက်သလစ် မစ်ရှင် ပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၆၈ ခုနှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်သော ပထဝီဝင်ပညာ၊ ၁၈၆၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသော ရွှေတူးဆွီ (W. Shway Too Sandys) ၏ ပညာဝန်ကျမ်း၊ ရွှေတူးဆွီ၏ ၁၈၇၂ ခုနှစ်တွင်

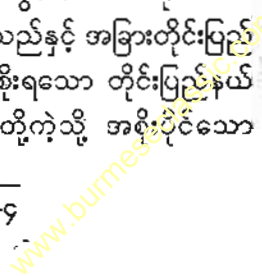
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ပထဝီ ကရဏကျမ်း၊ ၁၈၇၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ဇိမ်ဟာ ဇွေလ (Jes. R. Haswell) “ပထဝီဝင်ချုပ်” စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ဇိမ်ဟာဇွေလ၏ ပထဝီဝင်ချုပ် မျက်နှာဖုံးတွင် -

“အင်္ဂလိတ်မင်းပိုင် မြမ္မာပြည်တွင် ပညာသွန်သင်ခြင်း အမှု အရေး၌ ပဲ့ပျင်သော ပညာဝန်ကြီးက ခန့်ထားတော်မူသည့် အတိုင်း မော်လမြိုင်မြို့နေ သာသနာပြုဆရာ ဇိမ်ဟာဇွေလ (Rev. Jas. R. Haswell) သည် ဆရာကြီး ဟောက်သခင် (G. Hough) စီရင်ပုံနှိပ်ထားခဲ့သော ပထဝီမြေကြီး၏ အကြောင်းစာ ကို အရာရာအားဖြင့် ထပ်မံသွတ်သွင်းရန် အသစ်ပြုပြင်သော ပထဝီဝင်ချုပ်” (သတ်ပုံမူအတိုင်း)

ဟု တွေ့ရသည်။ ထိုစာအုပ်နိဒါန်းတွင် လူတို့မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ကို ရေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုးကွယ် ယုံကြည်မှုနှင့်မဆိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ကမ္ဘာမြေကြီးလုံးသည် လိမ့်သည်ဆိုသည်ကို အစပြုကာ နေကို လှည့်ပတ်ရသည့်အတွက် နေ၊ ည၊ ရာသီဥတု ပေါ်ပေါက်လာပုံများကို ရေးသားထားသည်။ Longitude ကို မွန်းတည့်တန်း၊ Latitude ကို အပြိုင်တန်းဟု သုံးစွဲထားပြီး ၎င်းတို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ လိတ္တင်၊ ဝီဇနာနှင့် တိုင်းရပ်ကို ဖော်ပြထားသည်။

ပထဝီဝင်အကြောင်းကို ရေးသားရင်းနှင့် ဝင့်ကြားခြိမ်းခြောက်မှုများ ကိုလည်း ထည့်သွင်းထားသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံအကြောင်းကို ဖော်ပြ ရာတွင် -

“လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၅၀ အတွင်းတွင် အင်္ဂလိတ်နိုင်ငံသား တို့သည် မြေကြီးတပြင်လုံး၌ နှံ့ပြားကြသည်နှင့် အခြားတိုင်းပြည် တို့တွင် စစ်တိုက်သိမ်းယူကြသဖြင့် အစိုးရသော တိုင်းပြည်နယ် ပယ် အများတို့ကို ရကြလေပြီ။ ၎င်းတို့ကဲ့သို့ အစိုးပိုင်သော

နယ်ပယ် အရပ်ရပ်တို့ကိုစုလျှင် ကိုယ်နေရင်းနိုင်ငံထက် ၄၅ ဆမျှ ကြီးကျယ် သတည်း။”

“စစ်မှုအရေးအခင်း အလုံးစုံတို့၌ ဗရိတန်ကြီး ဟူသော အင်္ဂလိတ်နိုင်ငံတော် အစိုးရတို့သည် အလွန် ကျွမ်းကျင်တတ်စွမ်း သဖြင့် တပါးသော နိုင်ငံတကာတို့ထက် အကုန်အစင် တတ်မြောက်၍ အရှိန်တန်ခိုး အာဏာကြီးသော နိုင်ငံဖြစ်သည်ဟု ဆိုဖွယ်ရာ ရှိလေသတည်း။”

“အသင့်စီမံလျက် အမြဲစစ်မှုထမ်းရန်ထားသော အင်္ဂလိပ် အမျိုး စစ်သည်တို့၏ အရေအတွက် လူပေါင်းကား ၂ သိန်း ၃ သောင်း ၄ ရာခန့်တည်း။”

“ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာပေါ်တွင် စစ်တိုက်ခြင်း အမှုအရေး အရာတို့၌လည်း အင်္ဂလိတ်နိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာတို့ထက် အထူး သဖြင့် အစွမ်းသတ္တိ အရှိန်တန်ခိုးအားကြီးသော နိုင်ငံဖြစ်လေ သတည်း။”

၎င်းအင်္ဂလိတ်နိုင်ငံပိုင်သော စစ်သင်္ဘောတို့၏ အကြောင်း မှာ ရွက်သင်္ဘောကိုမဆိုဘဲ သက္ကရာဇ် ၁၈၆၆ ခုနှစ်စာရင်းအရ တိုက်မီးသင်္ဘောပေါင်း အရေအတွက်ကား အစင်း ၄၁၉ ပေ တည်း။ ၎င်းတို့တွင် ပါရှိ၍ တစင်းလျှင် ချိန်ဝန်တန်ပေါင်း ၆ သောင်းမက တင်နိုင်၍ ကြီးသဖြင့်၎င်း၊ သင်္ဘောကိုယ်လုံး၌လည်း ၆ လက်မ အထူရှိသော သံပြားနှင့် ဆင်ရင်လျက် အကွယ်အကာ ရှိကြသဖြင့်၎င်း၊ ရဲတိုက်စစ်သင်္ဘောဟူ၍ ခေါ်ဆိုထိုက်သော စစ်မီးသင်္ဘော ကြီး ၃၆ စင်း ပါလေ၏။”^{၁၆} (သင်ပုဒ်အတိုင်း)

အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ရေးသားထားသည်။ ဤရေးသားဖော်ပြမှု များသည် နိုင်ငံရေး ပထဝီဝင်ဟု ဆိုမည်ဆိုက ဆိုနိုင်သော်လည်း စည်းနည်းနည်းကျော်သွားသည့်သဘောတွေ့ရသည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယ စစ်ပွဲအကြောင်းကိုလည်း ထည့်သွင်းရေးသားထားသည်။ ထုံးစံအတိုင်း မြန်မာများက အင်္ဂလိပ် ကပ္ပိတန် သင်္ဘောသွားကြီးများကို ညည်းပန်း

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

နှိပ်စက်လွန်း၍ဟု အကြောင်းပြထားသည်။ ဆက်လက်၍ ရေးသားထား သည်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“ဣန္ဒြေကုမ္ပဏီ အင်္ဂလိတ်မင်းကြီးကိုယ်တော်သည် ၎င်းတိုင်း ပြည်ကို စစ်မတိုက်ဘဲ မနေသာ၊ ထို့ကြောင့် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၅၂ ခုနှစ် အဆုံးတွင် အင်္ဂလိတ်မင်းတို့သည် လက်နက်ကိုင်စစ်သည် တို့ကို ရန်ကုန်မြို့သို့ ချီတက်စေတော်မူ၍ ပဲခူး၊ ဟံသာဝတီ၊ မုတ္တမ စသော ၎င်းနယ်ရပ်များကို အောင်တော်မူ၏။ ၎င်းနှစ် ဒီဇင်ဘာလ အရက် ၂၀ တွင် ဆိုခဲ့သော နယ်များကို အင်္ဂလိတ်မင်းက အပိုင် သိမ်းယူတော်မူကြောင်းကို ကျော်ညာစေတော်မူသည်။”^{၁၇} (သင်ပုဒ်အတိုင်း)

ကျောင်းသုံးရာဝင်စာအုပ်များတွင်ရော၊ ပထဝီဝင်စာအုပ်များ တွင်ပါ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ဝါဒဖြန့်နေကြောင်း မြင်တွေ့နိုင်သည်။ အခြားအခြားသော ပထဝီဝင်စာအုပ်များ ရှိသေးသော်လည်း စာရင်းမူ သာ တွေ့ရခြင်းဖြစ်၍ ဖော်ပြရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် ခြွင်းချန်ခဲ့ပါ မည်။ သို့သော် စာရင်းမျှသာ တွေ့ရသော ပထဝီဝင်စာအုပ်များအနက် မောင်ရွှေကြူး၏ ပထဝီဝင်ကရဏကျမ်းကို ပြောလိုပါသေးသည်။ မောင်ရွှေကြူး၏ ယင်းစာအုပ်ကို ၁၈၈၅ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ရန်ကုန် ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်ခြင်းအဖြစ် အုပ်ရေ ၁၀၀၀ ရိုက်သည်ကို တွေ့ရသည်။ စာမျက်နှာ ၆၂ မျက်နှာရှိသည်။ စာအုပ်အဖြစ် တွေ့ရသော မောင်ရွှေကြူး၏ ပထဝီဝင်စာအုပ်မှာ တနင်္သာရီမြို့ အုပ်မင်း မောင်ရွှေကြူး စီရင်ရေးသားအပ်သော ပထဝီလိခကျမ်းဖြစ်သည်။ ၁၈၈၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂ ရက် ရက်စွဲဖြင့် ရန်ကုန် ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ဒုတိယ အကြိမ် နှိပ်ခြင်းအဖြစ် ထွက်လာသည်။^{၁၈} ပထဝီကရဏကျမ်း ရေးသား သော မောင်ရွှေကြူးနှင့် ပထဝီလိခကျမ်း ရေးသော မောင်ရွှေကြူး တစ်ဦးတည်းဟုတ်/မဟုတ်၊ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ပထဝီကရဏကျမ်း ဟု အမည်ပေးပြီး၊ ၁၈၈၈ ခုနှစ်တွင် ပထဝီလိခကျမ်း ဟု အမည်ပြောင်းခြင်း ဟုတ်/မဟုတ် ဆိုသည်တို့ကိုမူ ရှင်းလင်းစွာ မတင်ပြနိုင်သေးချေ။

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

မြန်မာနိုင်ငံ

မြန်မာနိုင်ငံသည် လယ်ယာစီးပွားရေးလုပ်သော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ မြန်မာမင်းများလက်ထက်ကလည်း လယ်ယာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ လယ်သမားများသည် လယ်ယာကိုင်ရန် မြေလွတ် မြေရိုင်းများကို ကိုယ်တိုင် ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းပြီးမှ လယ်ယာလုပ်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ နောက်ဆုံးမင်း သီပေါဘုရင်လက်ထက် ၁၂၄၆ ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၁ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်သော အမိန့်တော်တွင်-

“ငါ့အရှင် ဧကရာဇ် မင်းမြတ်သည်လည်း တိုင်းနိုင်ငံနေ သတ္တဝါတို့အား လုပ်စားဆောင်စား စီးပွား ချမ်းသာ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းများကို ကောင်းမွန်စွာ ဝေဖန်ဆင်ခြင်တော်မူရာ ပြည်သူ့အပေါင်းတို့တွင် အခြားအလုပ်အဆောင် အကူးအသန်း အရောင်းအဝယ်မှုများထက် တောင်သူ လယ်ယာ လုပ်ဆောင် ရသည့်အရာသည် မငြိုမငြင် မခဲမယဉ်း လွယ်လင့်တကူ စီးပွား ချမ်းသာ ဖြစ်ထွန်းရာသည့် အရင်းမူလပဓာန အလုပ်အဆောင် ဖြစ်သည်။ လယ်ယာ အလုပ်အဆောင်မှုများကို အလိုရှိတိုင်း လုပ်ဆောင်နိုင်စေရာသော အကြောင်းကိုလည်း ရေမြေ သနင်း မင်းဧကရာဇ်တို့သာ သနားချီးမြှင့် ဆောင်စွမ်းတော်မူနိုင်ရာသည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်း အနီးအဝေး အရပ်ရပ် မြို့၊ ကျေးရွာများမှာ တိုးတားမညီမျှခြေ ငွေဝယ်ငွေပေါင်မြေများမှတစ်ပါး အရာ တော်နှင့် စပ်ဆိုင်သည့် မြေများတွင် မြေလွတ်မြေလပ်ရှိသည် များကို မည်သူမဆို ခုတ်ထွင်တီကျင်း လုပ်ဆောင်လိုလျှင် ပြဋ္ဌာန်း ပိုင်းခြားတော်မူသည့် လယ်ယာအလုပ်အဆောင် အခွင့်ပေးဥပဒေ အတိုင်း ခုတ်ထွင်တီကျင်း လုပ်ဆောင်ကြစေ”

စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်အလုပ်ထက် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးခြင်းသည် မငြိုမငြင် မခဲမယဉ်း လွယ်ကူသည်။ လယ်ယာ လုပ်ကိုင်ရန်လည်း လုပ်ကိုင်မည့်မြေကို မင်းကသာ ချီးမြှင့် သနားတော်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

မူနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အရာတော်မြေတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ ခုတ်ထွင် တီကျင်း လုပ်ကိုင်ကြစေရန် ခွင့်ပြုသည်။ အရာတော်မြေဆိုသည်မှာ မင်းပိုင်မြေ၊ တစ်နည်းဆိုရသော် နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေဖြစ်သည်။

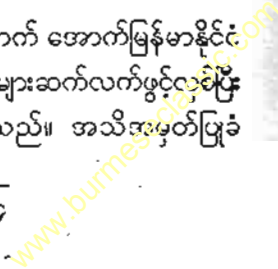
ပထမ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲပြီးသည့်နောက် တနင်္သာရီနှင့် ရခိုင်ကို အင်္ဂလိပ်တို့ အုပ်စိုးသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့ အုပ်စိုးသော ဒေသများတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုစနစ် ငါးမျိုးသတ်မှတ် လုပ်ဆောင်လာသည်။ ၎င်းစနစ် ငါးမျိုးမှာ -

- (၁) စက္ကတာစနစ်
- (၂) ပတ္တာစနစ်
- (၃) မြေငှားစနစ်
- (၄) ဂရန်စနစ် (အပိုင်စာချုပ်စနစ်)
- (၅) ကိုလိုနီစနစ် (နယ်သစ်ဖွင့် ဒေသမြေစနစ်) ၂

တို့ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြေယာများကို လုပ်ကိုင်ကြရန် ခွဲဝေပေးသည့်အခါ လုပ်ကိုင်မည့်သူများကို ခုတ်ထွင်တီကျင်းခွင့်မပေးဘဲ မိမိတို့က ကြီးကြပ်စီမံပေးသည်။ ထိုအခါ မြေတိုင်းထွာမည့်သူများ လိုလာ သည်။ မြေတိုင်းပညာများ သင်ကြားပေးရန် လိုလာသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများအတွက် မြေတိုင်းပညာရပ်ကို ဘာသာရပ်တစ်ရပ်အဖြစ် သင်ကြားပေးသည်။ ရခိုင်ဒေသ အင်္ဂလိပ်အစိုးရလက်အောက် တိုးတက် မှု အစီရင်ခံစာ ၁၈၂၆ မှ ၁၈၇၅ (Report on the progress of Arakan under British Rule from 1826 to 1875) တွင် စစ်တွေ မြို့၌ နှစ်စဉ်ကျင်းပသော အစိုးရ စာမေးပွဲများတွင် မြန်မာစာ၊ ပါဠိနှင့် မြေတိုင်းဘာသာတို့၌ ထူးချွန်စွာအောင်မြင်သော ကျောင်းသားများအား ဆုချီးမြှင့်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၂

ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စစ်ပွဲပြီးသည့်နောက် အောက်မြန်မာနိုင်ငံ အထိ သိမ်းလိုက်သည့်အခါတွင်လည်း ကျောင်းများဆက်လက်ဖွင့်လှစ်ပြီး သို့ပညာရပ်များကို ဆက်လက်သင်ကြားပေးသည်။ အသိအမှတ်ပြုခံ

ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင်လည်း မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် သင်ကြားရမည့် ဘာသာရပ်များတွင် အခြေခံဂဏန်း သင်္ချာ၊ မြေတိုင်းပညာနှင့် ပထဝီဝင်ဘာသာရပ်များကို ထည့်သွင်းထားသည်။^{၂၂} ၁၈၆၃ ခုနှစ်မှ ၁၈၆၅ ခုနှစ်အထိ နှစ်များအတွင်း အမေရိကန် နှစ်ခြင်းသာသနာမှ သာသနာပြုများ၏ အကူအညီဖြင့် ဂဏန်းသင်္ချာ၊ ပထဝီဝင်အပြင် အခြားဘာသာရပ်များနှင့် ပတ်သက်သော ဖတ်စာအုပ်များ ပြုစုခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုနိုင်စွမ်း ရှိသည့်သူများမှာ အမေရိကန် နှစ်ခြင်း သာသနာပြုများသာ ဖြစ်သည်။ ၁၈၆၅ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယအစိုးရသည် စီမံကိန်းတစ်နှစ်မျှ .ယာယီ ဝမ်းသပ် အကောင်အထည်ဖော်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် မေတ္တ ပညာ မင်းကြီးဖြစ်သူ မစ္စတာဟောက်သည် မြန်မာ နယ်လှည့်ဆရာလေးဦး၏ အကူအညီဖြင့် ရန်ကုန်နှင့် မော်လမြိုင်မြို့များ၌ လုပ်ငန်းများ စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ နယ်လှည့်ဆရာလေးဦးအား ဂဏန်းသင်္ချာ၊ ပထဝီဝင်နှင့် မြေတိုင်းပညာဘာသာရပ်များနှင့် ပတ်သက်သော သင်ကြားနည်းများ ဦးစွာသင်ကြားပေးခဲ့သည်။^{၂၃}

သာသနာပြုများသည် အစိုးရပညာရေးစနစ်တွင် ဝင်ရောက်ကူညီပေးရသဖြင့် ၎င်းတို့တည်ထောင်ထားကြသည့် သာသနာပြုကျောင်းများတွင်လည်း အစိုးရကျောင်းသင် ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားပေးကြလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံးသော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ သင် သာသနာပြုကျောင်းမှ ကျောင်းသားများကို အင်္ဂလိပ်စာ၊ မြန်မာစာ အရေးအဖတ်နှင့် အပြောပါ တတ်ကျွမ်းအောင် သင်ပေးသည်။ အဆင့်မြင့်တန်းများတွင် ဂဏန်းသင်္ချာ၊ ပထဝီဝင်နှင့် နက္ခတ်ပညာများကိုပါ သင်ယူကြရသည်။ ထိုကာလသည် အင်္ဂလိပ်ပညာရေးကို အားပေးနေရသည့် ကာလဖြစ်၍ သာသနာပြုကျောင်းများသည်လည်း ခေတ်၏ တောင်းဆိုချက်မှန်သမျှ ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့ရသောကြောင့်^{၂၄} အစိုးရကျောင်းများနည်းတူ မြေတိုင်းပညာကိုလည်း သင်ကြားပေးကြလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။ ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ပညာရေး

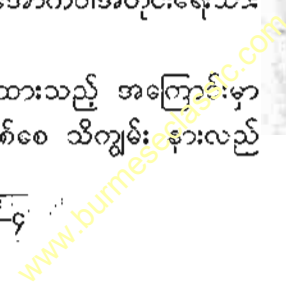
ဆင်ဒီကိတ်အဖွဲ့ (Educational Syndicate) က ကျင်းပပေးခဲ့သော စာမေးပွဲ ၉ ခုရှိသည်။ ယင်းတို့အနက် မြေတိုင်းစာရေး စာမေးပွဲ အပါအဝင် စာရေးစာမေးပွဲတစ်ခုလည်း ပါဝင်သည်။ ထိုအချက်များကို ထောက်ရှု၍ မြေတိုင်းပညာရပ်ကို အရေးပေး သင်ကြားနေသဖြင့် မြေတိုင်းပညာရပ်ကို အထောက်အကူပြုမည့် ကျောင်းသုံး စာအုပ်များကိုလည်း ဘာသာပြန်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။

၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသည့် ပညာရေး လက်စွဲစာအုပ် နောက်ဆက်တွဲ (ခ) တွင် မြေတိုင်းပညာ သင်ကြားရန် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များမှာ “ကလံစီသခင် စီရင်သော မြေတိုင်းစာအုပ်” နှင့် “ဆာဗီသခင် မြန်မာပြန်သော ကယ်လီသခင် မြေတိုင်းစာအုပ်” တို့ ဖြစ်သည်။ ကလံစီသခင်ဆိုသူမှာ ပုသိမ်ဒီစကြိုတ် မြေတိုင်းဝန်ထောက် ဂျေ. စီ. ကလိန်စီ (J.C.Clancy) ဖြစ်သည်။ သူသည် ယခင်က အိန္ဒိယမြေတိုင်းဌာနတွင် မြေတိုင်းအရာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ဖူးသည်။ မော်လမြိုင်အစိုးရကျောင်းတွင် ဆရာအဖြစ်ဆောင်ရွက်၍ မြေတိုင်းပညာပို့ချပေးသူလည်းဖြစ်သည်။ စာအုပ်အမည်မှာ မြေတိုင်းပညာစာဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်လို “Aid to Land-surveying” ဖြစ်သည်။ ပုသိမ်မြို့ စိန်ပီတာ အင်စကီကျ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။ ရိုက်နှိပ်သည့်ခုနှစ်မှာ ၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၈၈၁ ခုနှစ်ဟူ၍ မောင်မြင့်ဆွေ၏ စာစုစာရင်းတွင် ဖော်ပြသည်။ ယင်းစာအုပ်ကို စာစုစာရင်းပြုသူအနေဖြင့် သုံးလပတ်အစီရင်ခံစာများမှ ရယူဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာ ဒေါက်တာခင်မောင်ညွန့်က ပထမအကြိမ် နှိပ်ခြင်းကို ၁၈၈၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလဟု ဖော်ပြထားသည်။ ဆရာက စာအုပ်ကိုပါ ဝယ်ယူ ရရှိပြီး ဆောင်းပါးရေးသားထားသဖြင့် ဆရာဖော်ပြသည့် ခုနှစ်သည်သာ အမှန်ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

ကျမ်းပြုစုသူက သူ၏ရည်ရွယ်ချက်ကို အောက်ပါအတိုင်းရေးသားထားသည်။

ဤကျမ်းစာကို စီရင် ရေးသားထားသည့် အကြောင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာကိုဖြစ်စေ၊ မြန်မာစာကိုဖြစ်စေ သိကျွမ်း နားလည်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သောကြောင့် ဤမြန်မာပြည်၌ မြေတိုင်းခြင်းပညာအတတ်ကို သင်ကြားမှတ်သားကြသော သူငယ်တို့မှစ၍ မြေတိုင်းအရာရှိတို့သည် မြေတိုင်းခြင်းနှင့်ဆိုင်ရာ ထုံးနည်းနိဿယတို့ကို မှန်ကန်ကျနစွာ ဖော်ပြသော ကျမ်းခိုင်ကျမ်းခန့်တို့ကို လက်သုံးပြုနိုင်အောင်၎င်း၊ မြို့ရွာကျေးလက်နယ်ပယ်တို့ကို ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်၍ နေထိုင်ရသော မင်းစိုးအရာရှိများတို့လည်း အလိုရှိလျှင်ရစေခြင်း အကျိုးငှာ၎င်း၊ အင်္ဂလိပ်မင်းပိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံအလုံးတွင် ကုန်သည်၊ လယ်လုပ်၊ ယာခုတ်၊ စူးထိုး စသော ဆင်းရဲသား ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ အကျိုးစီးပွားများစေခြင်းအလို့ငှာ မြေခွန်တော် ခွဲဝေခြင်း၌ အညီအမျှ ထမ်းရွက်ကြရအောင် လုပ်ရေးဆောင်တာ လယ်ရာဥယျာဉ် စသော ပိုင်ကွက်ပိုင်နက်များကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ တိုင်းထွာခြင်းနှင့် ဆိုင်ရာအလုပ်များကို အစိုးရမင်းတို့က အားကြီးအင်တံစီမံန် ဆောင်ရွက်၍နေကြရာ မြေတိုင်းပညာအတတ်ကို ဥပဒေနည်းနိဿယဖြင့် ကျနစုံလင်စွာ မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ပြသသွန်သင်သော စာတစောင်မျှ ယခုတိုင်အောင် မရှိသေးသည် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။”

(သတ်ပုံမူအတိုင်း)

အစရှိသည်ဖြင့် ပါဝင်လေသည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် မြေယာများကို တိုင်းထွာ၍ အားကြီးအင်တန် စီမံဆောင်ရွက်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထိုစာအုပ်ကို အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ ပုံနှိပ်ထားသည်။ ကလိန်စီသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြုစုပြီး မြန်မာဘာသာပြန်ပေးသူမှာ ပုသိမ်မြို့မှ ခရစ်ယာန်သာသနာပြု ဘုန်းကြီးဒီဇေဖြစ်သည်။ စာအုပ်တွင် အခန်း ၁၁ ခန်း ပါဝင်ပြီး စာမျက်နှာ ၄၀၆ မျက်နှာ ပါသည်။ “ပရတိက ဝဲဩမေဋ္ဌရိ” “မျက်နှာပြင်ကိုတိုင်းခြင်း” “ပုံရေးရန် မာသေတိတ်ဆန်တာ” “စကေး” “မြေပုံရေးခြင်း” “အရိအာတွတ်ခြင်း” “သံကြိုးတိုင်းခြင်း” “ကွန်ပါတိုင်းခြင်း” “ပလိန်းတေဗီလ်တိုင်းခြင်း” “လျားပုံ” နှင့် “စစ်မေးရန် ပုစ္ဆာများ” တို့ ပါဝင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာအုပ်ပညာ

ဆာဗီသခင် မြန်မာပြန်သော ကယ်လီသခင် မြေတိုင်းစာအုပ်မှာ ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း၌ ကေလီသခင်၏ မြေတိုင်းပညာဟူ၍ တွေ့ရသည်။ (Kelly's Hand Book of Practical Surveying for India) စာအုပ်ကို မြန်မာဘာသာပြန်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာဘာသာပြန်သူမှာ အာချီဘဲလ် ဘီ စာဗေ (Archibald B. Savage) ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန် ဟံသာဝတီ စာပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ ၁၇၄ မျက်နှာ ရှိသည်။

ထိုစာအုပ်များသည် ပညာရေးလက်စွဲစာအုပ်အရ ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဖြစ် ဖော်ပြထား၍ ဦးစွာ တင်ပြခြင်းဖြစ်သော်လည်း ပုံနှိပ်မှတ်တမ်းများအရ အစောဆုံးတွေ့ရသော မြေတိုင်းပညာစာအုပ်မှာ ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ဝီလ်ဗီလ် ထုတ်ဝေသော ဆရာစတီလစ် (L.Stilson) ပြုစုသည့် “မြေတိုင်းခြင်း ပညာစာ” ဖြစ်သည်။

စာစုစာရင်းပြုစုသူ မောင်မြင့်ဆွေသည် စတီလစ်၏ “မြေတိုင်းခြင်း ပညာစာ” ကို စာအုပ်တွေ့မြင်ဟန်မရှိချေ။ သူ၏ စာစုစာရင်းတွင် အမျိုးသားစာကြည့်တိုက် ကက်တလောက်မှရကြောင်း မှတ်ချက်ပြုထားပြီး၊ တိုက်ပိုင်အမှတ်ကို ၃၁၆၃ ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ပြုစုသူ ဒေါက်တာ စတီလစ်ဆင် (Dr. Lyman Stilson) သည် ၁၈၃၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိကာ သင်္ချာကျမ်းများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြုစုပြီးနောက် ၁၈၅၂ ခုနှစ်လောက်တွင် အမေရိကန်သို့ ပြန်သွားသော သာသနာပြုဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ထိုစာအုပ်ကို ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်က စာအုပ်ဖြင့် မမြင်ဖူးသော်လည်း ပုရပိုက်ဖြင့် နေတူးထားသည်ကို တွေ့ဖူးထားသည်။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်သည် ဖော်ပြပါ စာအုပ်တွင် ဗိုလ်ကြီးဖယ်ရာ (Captain Phayre) က နိဒါန်းရေးသားထားသဖြင့် ဖယ်ရာသည် ၁၈၄၃ ခုနှစ် ရခိုင်၌ရှိနေစဉ် ဗိုလ်ကြီး အဆင့်အတန်းသို့ တိုးမြှင့်ခန့်ထားခြင်းခံရပြီး ၁၈၄၆ ခုနှစ်တွင် တနင်္သာရီဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးအဖြစ် ခန့်ထားခံရသောကြောင့် ဖယ်ရာ၏ နိဒါန်း

ပညာရေးလက်စွဲစာအုပ်များ

တို့ ထောက်ရှုပြီး ၁၈၄၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၈၄၆ ခုနှစ်အတွင်း ပုံနှိပ်နိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းထားသည်။

စာစုစာရင်းတွင်ပါသော ပုံနှိပ်သက္ကရာဇ် ၁၈၇၆ ခုနှစ်မှာ ထပ်မံ ပုံနှိပ်သောခုနှစ်ဖြစ်သည်/မဖြစ်သည်ကို တိကျစွာ မဖော်ပြနိုင်သေးပေ။

မြေတိုင်းခြင်းပညာစာကို ပုရပိုက်နှင့် ကူးထားခြင်းမှာလည်း ထိုကာလက အထက်မြန်မာနိုင်ငံ သားတို့သည် မိမိတို့စိတ်ဝင်စားသော စာအုပ်များကို ပုရပိုက်နှင့် ကူးထားလေ့ရှိသည်။ ပြဇာတ်များ အကြောင်း တင်ပြသည့်အခါ အကျယ်ဖော်ပြပါသည်။

ဖယ်ရာ၏ နိဒါန်းတွင် -

“ဤစာနှိုက် ရေးထားသော အကြောင်းများမှာ ဤပြည်နှိုက် နေသော သူကြီး၊ ကျွန်အုပ် ရွာခေါင်း အစရှိသောသူတို့ လယ်မြေ တိုင်းထွာရန် သင်ကြားစေအံ့သောငှာ ရေးထားသည် . . . ဂုဏ္ဍဏီ စီးပွားကို၎င်း၊ လယ်ရှင်တို့၏ စီးပွားကို၎င်း ပြုစုစေခြင်းငှာ ဤပညာအတတ်ကို သင်စရာ အကြောင်းရှိသည်။ . . . ဂုဏ္ဍဏီ စီးပွားနှင့် ကိုယ့်စီးပွားဖြစ်ခြင်းငှာ ကြိုးစားကြကုန် . . .”

(သတ်ပုံမူအတိုင်း)

ဟူ၍ ပါဝင်လေသည်။

ဖယ်ရာ၏နိဒါန်းတွင် “မြန်မာရခိုင်လူများတို့ သင်စရာအကြောင်း ရှိသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း “ရမ်းဥမြို့၌ နေဖူးသော ဆရာစတီလစ်” ဟူ၍လည်းကောင်း ပါဝင်သောကြောင့် ရခိုင်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော ကျောင်းများ၌ သင်ကြားသောစာအုပ် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

ဤကျမ်းကို အခန်း သုံးခန်းခွဲ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ပထမခန်းတွင် ဂျီဩမေတြီဆိုင်ရာ အခေါ်အဝေါ်များ ပါသည်။ မျဉ်းကြောင်းကို လိနာ (Line)၊ မျဉ်းပြောင်းကို လိနာပြောင်း၊ မျဉ်းကောက်ကို လိနာအကွေး၊ မျဉ်းခေါ်ကို ပါဝန်ဒီကလမ်း (Perpendicular)၊ ထောင့်မှန်ကို ရိတ်ထောင့် (Right angle)၊ မျဉ်းပြိုင်ကို လိနာအပြိုင် စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သည်။ ဒုတိယအခန်းတွင် ပုံစံအမျိုးမျိုးရှိသည့် မြေကွက်တို့၏ ဧရိယာ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဖွဲ့နည်းကို ဖော်ပြထားသည်။ တတိယအခန်း၌မူ ထောင့်များကို မြေတိုင်း ကွန်ပါ ခေါ် အိမ်မြှောင်သုံး၍ တိုင်းသည့်နည်းပါရှိသည်။ အိမ်မြှောင် အကြောင်း ရှင်းပြထားပုံမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်။ ၂

ဂျေဆင်မနွန် (J.Simenon) သည် မြေတိုင်းစာအုပ် လေးအုပ် ထုတ်ဝေသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြေတိုင်းပညာစာ ပဌမပိုင်းကို ၁ ဩဂုတ် ၁၈၇၇ ခုနှစ်တွင် ပုသိမ်စိန့်ပီတာအင်စတီကျူးမှ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ ၄၀ ရှိပြီး ၂၂ စင်တီမီတာရှိသည်။ အုပ်ရေ ၂၀၀၀ ရိုက်ပြီး တန်ဖိုး လေးပဲနှင့် ရောင်းချသည်။ An Easy anglo-vernacular practical course of Land surveying ဟု ပါသဖြင့် ကျောင်းသုံး စာအုပ်ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ပြုစုထားသည်။ ဒုတိယပိုင်းကို ၂၃ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈၇၇ ခုနှစ်တွင် စာမျက်နှာ ၄၉ မျက်နှာဖြင့်လည်းကောင်း၊ တတိယပိုင်းကို ၁၀ မတ် ၁၈၇၈ ခုနှစ်တွင် စာမျက်နှာ ၆၅ မျက်နှာဖြင့်လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထပိုင်းကို ၁၈၇၈ ခုနှစ်တွင် စာမျက်နှာ ၁၄၄ မျက်နှာဖြင့်လည်းကောင်း ထိုပုံနှိပ်တိုက်ကပင် ထုတ်ဝေသည်။

ပုသိမ်မြို့ စိန့်ပီတာအင်စတီကျူးမှ ထုတ်ဝေသော ဂျေဆင်မနွန် ပြုစုသည့် မြေတိုင်းပညာစာ စာအုပ်ကို အစုစာရင်းပြုစုသူ မောင်မြင့်အောင် သည် သုံးလပတ်အစီရင်ခံစာများမှ ရယူဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးလေယျ၏ “မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော သိပ္ပံစာပေများ” စာတမ်းတွင်မူ A Short Treatis on Mensuration in English and Burmese (Myanmar) ခေါ် စာအုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာကို တစ်မျက်နှာစီယှဉ်၍ ဖော်ပြထားသည်။ Mensuration ကို “မြေတိုင်းခြင်း၏အကြောင်း” ဟူ၍ မြန်မာပြန်ထားကြောင်း ဆိုသည်။

ပထမပိုင်း၊ ဒုတိယပိုင်း၊ တတိယပိုင်းတို့သည် ဂဲဩမေထရီပညာရပ် များ ဖြစ်သည်။ ပါဝင်သော အကြောင်းရပ်များမှာ တရိုက်၏ ဧရိယာနှင့် အမတ်ကိုသိ၍ အာရီအ (area) ကိုရှာသောနည်း၊ အနားစုံညီ တစ်နံပါတ်

သုတေသနနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အမတ်တို့ရှာနည်း၊ ရိတ္တရိဂံတစ်ခု၌ မူလနှင့် အမတ်ကိုသိ၍ ရိတ်ထောင့် တ ဟီပေါ့သေန္တတ်အပေါ်သို့ အမတ်ကိုဝင်လျှင် ထိုအမတ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ထိုအမတ်အားဖြင့် နှစ်ပိုင်း ပိုင်းသော ဟီပေါ့သေန္တတ်အပိုင်း တို့ ရှာနည်း၊ တြိဂံဇန်၏ အာရီအကို ရှာသောနည်း။ ထောင့်မညီမျှသော ပေါလုဂံအမျိုးမျိုးကို အာရီအရှာသောနည်း။ စက်ဝိုင်းထိပ်ဝကိုသိ၍ အဝန်းကိုရှာနည်း။ စက်ဝိုင်း၏ အဝန်းကိုပေး၍ ထိပ်ဝကိုရှာသောနည်း။ စက်ဝိုင်း၏ ရာဇိကိုသာသိ၍ အာရီအကို ရှာသောနည်း စသည်တို့ ပါဝင်လေသည်။

ဂဲဩမေထရီပညာနှင့် ပတ်သက်၍ စာအုပ် ပထမပိုင်းတွင် “ဂဲဩ မေထရီ ဟူသောပညာသည် အလျား၊ အနံ၊ ဒု၊ အတိုင်းအထွာတို့နှင့် ဆိုင်သော အကျိုးအကြောင်းများကို ဖော်ပြသည်။ ပမာဆိုသော် စောလီဒု၊ မျက်နှာပြင်၊ လိနာချောင်းနှင့် ထောင့်များကို တွက်ပြသည်။ ၎င်းပညာသည် မျက်နှာပြင်အများနှင့်ဆိုင်သော ဂဲဩမေထရီ၊ ၎င်း စောလီဒုနှင့် ဆိုင်သော ဂဲဩမေထရီဟူသော နှစ်ပါးအပြားရှိ၏” ဟူ၍ စာမျက်နှာ ၂ တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြထားသည်။ Point ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို “အမှတ်ဆိုသည်ကား အလျား၊ အနံ၊ ဒု၊ အတိုင်းအထွာ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မပါသော အရာတည်း” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ Line ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို “လိနာချောင်း ဆိုသည်ကား အနံမရှိ၊ အလျားသာရှိ၏” ဟူ၍ လည်း ကောင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြထားသည်။ သင်္ချာနှင့် ဂဲဩမေထရီ ဝေါဟာရ များနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်သားဖွယ် အသုံးအနှုန်းများကိုလည်း တွေ့ရ သည်။ ယနေ့ခေတ်သုံး ဝေါဟာရများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်ရန် အချို့ကို ဖော်ပြပါမည်။ ဆရာစတီလစ်၏ အသုံးအနှုန်းများဖြင့်လည်း နှိုင်းယှဉ် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

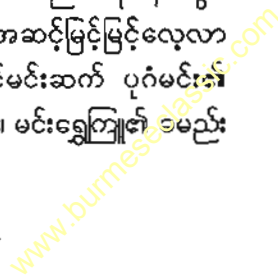
“အမှတ် (Point)၊ လိနာချောင်း (Line)၊ စောလီဒူး (solid)၊ အမတ် (Perpendicular height)၊ ပေရီမီဒီ (Perimeter)၊ ရိတ္တရိဂံ (Right-angle triangle)၊ ဟီပေါ့သေန္တတ် (Hypotenuse)၊ တြာပီဇံ (Trapezium)၊ ရာဇိ (radius)၊ ဝိအာမိတေရီ (Diameter)၊ ခေါ်ရ် (Chord)”

စတုတ္ထပိုင်းမှာ ရှေ့သုံးပိုင်းတွင် အခြေခံ၍ ချထားခဲ့သော ပညာ များအရ လက်တွေ့မြေတိုင်းနည်းများပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအပိုင်းတွင် “မြေပုံရေးသားဘို့ တန်ဆာ၏အကြောင်း၊ ကွန်ပါ၏အကြောင်း၊ ပင်တေ ဝရပ်၊ သံကြိုးတန်ဆာ၊ ထောင့်ထောက်တိုင်း၊ ပြီစမတ်တိတ်ကွန်ပါ၊ ဖီးရင်း ဗျူလေတာ” အစရှိသည်တို့အကြောင်းများ ပါဝင်၍ မြေတိုင်းနည်း အမျိုးမျိုးတို့ကို ပြောဖလင် (Problem) များနှင့်တကွ ရေးသားထား လေသည်။”

သင်္ချာနှင့် သင်္ချာနွယ်ဝင်စာအုပ်များ

ရှေးမြန်မာပညာရပ်ဆိုင်ရာကျမ်းများတွင် သင်္ချာပညာရပ်နှင့်ဆိုင် သော ကျမ်းများ ရှိသင့်သလောက် ရှိသည်။ ဦးယံ၏ ပိဋကတ်သုံးပုံ စာတမ်းတွင် သင်္ချာကျမ်းအဖြစ် အယုဒ္ဓယတိုင်းကား ယိုးဒယားမြို့အဝင် ခင်းမယ်မြို့နေ ရှင်ဉာဏဝိလာသ ပြုစုသည့် သင်္ချာပကာသက စာကိုယ် ကျမ်းနှင့် ပင်းယမြို့နန်းစံသော ဆင်ဖြူလေးစီးရှင် သီဟသူမင်းလက် ထက် တုဋ္ဌာဝတီမည်သော မြစ်ငယ်တောင် ပလိပ်ရွာ အရှေ့မြို့သစ် မြို့နေ ရှင်သီရိမင်္ဂလ ပြုစုသည့် သင်္ချာပကာသကဋီကာတို့ကို တွေ့ရ သည်။ နှစ်ညောင်ကန်ဆရာတော် ရှင်ကဝိန္ဒသည် သင်္ချာပကာသက စာကိုယ် နိဿယကို ပြုစုသည်” ဟူ၍ ဦးယံက မှတ်တမ်းပြုထားသည်။ ကျမ်း မူရင်းများကို လေ့လာ၍ သင်္ချာ ပကာသကနိဿယ ပြုစုသူမှာ နှင်ကဝိန္ဒ၏ တပည့် ရှင်မုနိန္ဒသာဖြစ်ပြီး ဦးယံနှင့် ဆရာဉာဏ်တို့၏ မောဒလေခ၍ အမှတ်လွဲမှားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်က ဘောက်ချက်ချထားသည်။ ၃

ထိုကျမ်းများသည် ပိဋကတ်သုံးပုံ စာတမ်းတွင် ပါဝင်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးစနစ်တွင် ဆင်ကြားပေးသော ပညာရပ်များမဟုတ်ချေ။ အဆင့်မြင့်မြင့်လေ့လာ ခဲ့သူများအတွက်သာ ဖြစ်သည်။ ကုန်းဘောင်မင်းဆက် ပုဂံမင်း၏ မင်းမတော်မိဖုရားကြီးသည် မင်းရွှေကြူဖြစ်သည်။ မင်းရွှေကြူ၏ မေည်း

တော်မှာ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ပြုစုသူ မက္ခရာမင်းသားကြီးဖြစ်သည်။ မင်းရွှေကြူ ငယ်စဉ်က ခမည်းတော် မက္ခရာမင်းသားကြီး လှေကျင့်ပေးပုံမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

“မင်းရွှေကြူကလေး ကြီးပြင်းလာတော့ ခမည်းတော် မက္ခရာမင်းသားကြီးက ဂဏန်းသင်္ချာတွက်ပုံစာကို သင်ပေးသည်။ ခမည်းတော်သင်ပေးသည့် ‘လော့ဂရစ်သမ်’ အတွက်အချက်ကြောင့် မင်းရွှေကြူတို့ ‘နောဧကနောပင်’ မကျက်မှတ်ခဲ့ရပေ။”^{၁၈} ထိုရေးသားချက်အရ အဆင့်မြင့်မြင့် လေ့လာလိုသူများအတွက် သီးသန့်ဖြစ်သဖြင့် သင်္ချာပညာ တွင်ကျယ်နေပြီဟု မဆိုနိုင်သေးပေ။ ဆရာဦးသိန်းဟန် (ဆရာဇော်ဂျီ) က နှစ်ဆယ်ရာစုခေတ်ဦး မြန်မာစာပေ၏ ထူးခြားချက်နှစ်ရပ်ကို ဖော်ပြရာတွင် အောက်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပညာသင်ကျောင်းများက သင်ကြားပေးနေသော ဘာသာရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားပါသည်။

“ထူးသည်ဟု ဆိုနိုင်သော အချက်တစ်ချက် ရှိပါသည်။ ထိုအချက်သည် ၁၈၆၆ ခုနှစ်လောက်မှစ၍ မြန်မာစာသင်ကျောင်းငယ်များတွင် ယခင်သင်ရိုးသင်စဉ်ဖြစ်သော သင်ပုန်းကြီးပြီးလျှင် မင်္ဂလာသုတ်၊ လောကနိတိစသည်တို့နှင့်ဖက်၍ ခေတ်ဂဏန်းသင်္ချာ၊ ပထဝီဝင်တို့ကို သင်ကြားလာခြင်းဖြစ်၍ အထက်အဆင့်သို့ ရောက်သောအခါ မြေတိုင်းပညာ၊ ဂျီအောမေထရီပညာ၊ ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်တို့ကို သင်လာကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။”^{၁၉} ဆရာဦးသိန်းဟန်၏ စာတမ်း၌ ခေတ်ဂဏန်းသင်္ချာဟု သုံးနှုန်းထားသည်ကို သတိပြုရပေမည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံများ၌ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သင်ကြားနေပြီဖြစ်သော သင်္ချာနှင့် သင်္ချာနွယ်ဝင်ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားနေရပြီဖြစ်၍ ၎င်းတို့ကို ပေါင်းရုံးပြီး ဆရာခေတ်ဂဏန်း သင်္ချာဟူ၍ သုံးနှုန်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု နားလည်ရပါသည်။

ကျောင်းသုံးစာအုပ်အနေဖြင့် ၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသော ပညာရေးလက်စွဲစာအုပ်အရ ဂဏန်းသင်္ချာဘာသာရပ်အတွက် ပြဋ္ဌာန်း

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

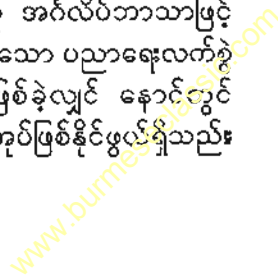
သောစာအုပ်မှာ စတင်သင်အတွက်စာအုပ်နှင့် နိပ်ကွပ်သင်အတွက်စာအုပ်တို့ဖြစ်သည်။ မောင်မြင့်ဆွေ၏ စာစုစာရင်းတွင် စတင်သင်အတွက် အမည်ဖြင့် ပြုစုထားသော စာအုပ်များကို မတွေ့ရပေ။ အသံနီးစပ်အောင် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဆရာစတီလစ် (L.Stilson) ဖြစ်သည်။ စတီလစ်သည် အရိသမတိတ် ဟူသော တွက်ပုံစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီး မော်လမြိုင် အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၄၈ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၂၂ စင်တီမီတာအရွယ်ရှိပြီး စာမျက်နှာ ၄၂၁ မျက်နှာရှိသည်။ ထိုစာအုပ်ကိုပင် ၁၈၆၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ထိုပုံနှိပ် တိုက်ကပင် တတိယအကြိမ်အဖြစ် ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သေးသည်။ ဆရာ ဇိမ်ဟာဇွေလ (James R. Haswell) သည် ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် ထိုစာအုပ်ကို အသစ်ပြုပြင်ပြီး ထုတ်ခဲ့သည်။^{၂၀} ၁၉၇၂ ခုနှစ်က ကျင်းပသော နိုင်ငံတကာ စာအုပ်နှစ်အတွက် မန္တလေး၌ ကျင်းပသော စာအုပ်ပြပွဲတွင် ဇိမ်ဟာဇွေလ အသစ်ပြုပြင်ထားသော စတီလစ်၏ အောက်ပါ သင်္ချာစာအုပ်များကိုလည်း ပြထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဂဏန်းသင်္ချာတွက်ပုံစာ (ဇိမ်ဟာဇွေလ အသစ်ပြုပြင်)၊ ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၈၄။

အရိသမတိတ် ဟူသော တွက်ပုံစာ၊ ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၀၆။^{၂၁}

ဆရာကြီးဇေယျက ၁၈၈၆ ခုနှစ်ထုတ်မှုကို အခြေခံပြီး သိပ္ပံစာပေဦးနှောဖယုယံပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော သိပ္ပံစာပေများ စာတမ်း၌ “အရိသမတိတ်ဟူသော တွက်ပုံစာ” အကြောင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သေးသည်။ စာအုပ်အတွင်းဖုံး၌ ရခိုင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသရှိ ကျောင်းများတွင် အသုံးပြုရန် စီမံထားသည်ဟု အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်သော ပညာရေးလက်စွဲ စတင်သင်သည် ဆရာစတီလစ်သာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် နောင်တွင် စာအုပ်သည် တစ်နိုင်ငံလုံး သုံးစွဲသော စာအုပ်ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

သုတေသနစာတမ်းများ-၄

စာအုပ်အစတွင် “အရိသမတိတ်ဟူသော နာမည်၏ အဓိပ္ပာယ် ကား ရေတွက်ခြင်းအရာတို့၌ ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်း၊ မြှောက်ခြင်း၊ စားခြင်း အကြောင်းများကို ပြသောပညာတည်း” ဟု ရှင်းလင်းထားသည်။ “ကိန်းများအကြောင်းရေး၍ ဖတ်ခြင်းအကြောင်း” မှအစ အပေါင်း၊ အနုတ်၊ အမြှောက်၊ အစားတို့ကို အခြေခံ၍ ဝုံညီတိုင်း (Greatest Common Measure)၊ ဘုံအသုံးကိန်း (Least Common Multiple) အပိုင်းဂဏန်း၊ ဒဿမတ်ပါသော ကိန်းများ၊ မှတ်ရန်ပုံများ (Tables of Money, weight and measure)၊ ကမ္ဘောဇကိန်း (Compound number)၊ ရာသျှိ (Ratio)၊ သုံးချက်တွက်နည်း (Rule of three)၊ ပစင့် (Percentage)၊ အနှုံးအမြတ်တွက်ခြင်း၊ ကွာခြစားခြင်း (Extraction of the square root)၊ ကုပစားခြင်းအကြောင်း (Extraction of the cube root) စသည်တို့ပါဝင်သည်။ နောက်ဆုံးအပိုင်းတွင် ဂဏန်းသင်္ချာသက်သက်မဟုတ်တော့ဘဲ ဂဲဩမေထရီပညာနှင့် မောင်းတံ၊ စက်သီး၊ ဝင်ရိုး၊ သပ်၊ မျက်နှာစောင်း (Inclined plane)၊ ဝက်အူ စသည့် အကြောင်းများအထိ ပါဝင်သည်။

ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်း၊ မြှောက်ခြင်း၊ စားခြင်းအကြောင်းတို့ကို တွက်နည်းပုစ္ဆာ ဥပမာကလေးများဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။ ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော ပုံနှိပ်စာအုပ်မူတွင် အောက်ပါ ပုစ္ဆာတစ်ပုဒ်ကို တွေ့ရ သည်။

“ဗီလတ်ပြည်၌ လီဝေပူလင်မြို့ (Liverpool) နှင့်ဆိုင်သော သံလမ်းအပေါ်၌ မီးရထားသည် တနာရီလျှင် ၃၂ တိုင်စီသွား၏။ သို့ဖြစ်၍ မြေကြီးလုံးပတ်ပေါင်း ၁၂၀၀၀ ရှိသောကြောင့် ထိုမျှ လောက် သွားလျှင် နာရီမည်မျှကြာသနည်း”

ဤမီးရထားခရီးသွားပုစ္ဆာ ရေးသားရာဝယ် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ မြို့တစ်မြို့၏ မီးရထားသံလမ်းကို ဖော်ပြထားသည်။ ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ မီးရထားလမ်းမဖောက်လုပ်ရသေးသောကြောင့် အင်္ဂလန် နိုင်ငံကို ဥပမာပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း သတိပြုမိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌

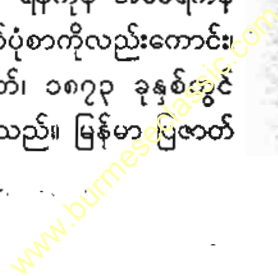
ရန်ကုန်-ပြည် မီးရထားလမ်း ဖောက်လုပ်ရန် ၁၈၇၄ ခုနှစ်တွင်မှ စီမံ ကိန်း စနစ်ပြီး ၁၈၇၇ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင်မှ ရထားလမ်း စွင့်နိုင်သည်။

ဆရာကြီးဇေယျ တင်ပြခဲ့သော ၁၈၆၆ ခုနှစ်ထုတ်မူတွင် “မှတ်ရန် ပုံများ” (Tables of money, weight and measure) ဟူသည့် အသုံး အနှုန်းကို ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်မူတွင် “တွက်ပုံများ” အဖြစ် ပြောင်းထား သည်ဟု ယူဆရသည်။ ငွေကြေးတွက်ပုံကို ဤသို့ တွေ့ရသည်။

- ၃ ပြား - ၃ ခုမတ်ပြား - ၁ ပဲစိတ် (ပဲတ်)
- ၄ ပဲစိတ် - ၁ ပဲ (ပဲ)
- ၂ ပဲ - ၁ မူး (ခွ)
- ၂ မူး - ၁ မတ် (ပဲ)
- ၄ မတ် - ၁ ဂီး (ကျပ်) (ဝိ)

ဤတွက်ပုံကိုကြည့်လျှင် ၁ ကျပ်လျှင် ၆၄ ပြားမကဘဲ ၁ ကျပ်လျှင် ၁၉၂ ပြားဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်။ မြမှာရခိုင် အလေးတွက်ပုံမှာ ရွေးငယ်ကိုအခြေခံပြီး ပိဿာထိ ပြထား သည်။ ပြည်တင်းတွက်ပုံမှာ ၂ လမြူ ၁ လမြက်။ ၂ လမြက် ၁ လမယ်ကို အခြေခံပြီး တင်းအထိ ပြထားသည်။ အရှည်တွက်ပုံမှာ ၁၀ ဆံခြည် ၁ နှုန်း (နှမ်း)။ ၆ နှုန်း (နှမ်း)။ ၁ မုယောကို အခြေခံပြီး ယူဇနာထိ ပြထားသည်။ ၂”

နိပ်ကွပ်သခင်အတွက် စာအုပ်ကိုမူ ခြေရာခံ၍ မရသေးချေ။ နိပ်ကွပ်သခင်အတွက် စာအုပ်ကဲ့သို့ပင် ခြေရာခံ၍ မရသေးသော သင်္ချာ စာပေများလည်း ရှိနေသေးသည်။ စာစုစာရင်းမှတ်တမ်းအရ တွေ့ရ သော သင်္ချာစာအုပ်များမှာ ဆရာရွှေတူးဆွနီ (W.Shway Too Sandys) က ၁၈၇၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ဂဏန်းသင်္ချာတွက်ပုံစာကိုလည်းကောင်း၊ ဝဏန်းသင်္ချာတွက်ပုံစာ ဒုတိယတွဲကို ၁-မတ်၊ ၁၈၇၃ ခုနှစ်တွင် ၎င်းပုံနှိပ်တိုက်ကပင်လည်းကောင်း ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မြန်မာ ပြုဇာတ်

လောကတွင် နာမည်ရ ထင်ရှားသော ဆတိုင်မွတ် ဦးကူးကလည်း “မြန်မာဂဏန်းသင်္ချာ” စာအုပ်ကို ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ၁၉-မေ-၁၈၇၉တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၆၄ မျက်နှာ ပါရှိပြီး တစ်အုပ်ကို ရှစ်ပဲနှုန်းဖြင့် ရောင်းချသည်။ အက်ဒွပ်ရိုက် (Edward Wright) က “အမေးအဖြေအတွက် သင်္ချာပညာစာ” ကို ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၂၃၀ ပါဝင်ပြီး တန်ဖိုး ၁၀ ပဲနှင့် ရောင်းချသည်။ ၁၅-အောက်တိုဘာ-၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန် မြန်မာ့ သံတော်ဆင့် သတင်းစာက မောင်ကျော်ဒွန်း၏ ဂဏန်းသင်္ချာ။ ၆ ပေဖော်ဝါရီ ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြန်မာ အင်္ဂလိပ်ပုံနှိပ်တိုက်က ဂဏန်းသင်္ချာစာအုပ်၊ ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ပုသိမ် မြမ္မာကရင်ပုံနှိပ်တိုက်က ဂဏန်းသင်္ချာ ပဌမတွဲတို့ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၈၈၂ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် ဘင်္ဂါလီပုံနှိပ်တိုက်က အစိုးရကျောင်း၊ ဒုတိယ စာသင်ဆရာ ကိုငြိမ်း စီရင်ပြုစုသော ဂဏဂန္ထီရတွက်ပုံစာကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၉ ထိုစာအုပ် ၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်သည့်အခါ ရန်ကုန် ပြည်ကြီးမန်တိုင် ပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၂၅ - နိုဝင်ဘာ - ၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် စစ်တွေမြို့၊ စစ်တွေပုံနှိပ်တိုက်က မောင်ရွှေဘွင့်၏ ဂဏန်းသင်္ချာ ပုစ္ဆာစုကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဆရာဦးသိန်းဟန် (ဆရာဇော်ဂျီ) ရေးသားသော ခေတ်ဂဏန်း သင်္ချာ ဟူသော ဘာသာရပ်တွင် အက္ခရာသင်္ချာ ဘာသာလည်း ပါဝင်သည်။ အက္ခရာသင်္ချာမှာ Algebra ဟူသော အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရကို မြန်မာပြန်ခြင်းဖြစ်သည်။ မက္ခ နှစ်သားကြီးနှင့် ချားလ်လိန်းတို့ပြုစုသော အဘိဓာန်တွင် Algebra ကို “အက္ခရာကို ဂဏန်းပုံပြု၍အတွက်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပေးထားသည်။ ထိုအဓိပ္ပာယ်အဖွင့်အတိုင်း အက္ခရာ သင်္ချာဟု ဂုံးနှုန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ်ထုတ် ပညာရေးလက်စွဲ တွင် အက္ခရာသင်္ချာ ဘာသာရပ်အတွက် သင်ကြားရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စာအုပ်များမှာ မောင်ဘိုးမောင် အက္ခရာသင်္ချာနှင့် ဆရာလောင်း

စတေး၏ မြန်မာအက္ခရာသင်္ချာဖြစ်သည်။ ဆရာလောင်းစတေး ဆိုသူမှာ ထားဝယ်မြို့၊ ကျောင်းဆရာကြီး လောင်းစတေး (A.W. Lonsdale) ဖြစ်သည်။ သူ၏ “ဂဏန်းသင်္ချာ အပေါင်းအနှုတ်၊ အမြောက်၊ အစား တွက်ပုံမေးခွန်း မေးခွန်းပုစ္ဆာများ” ကို ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် အမေရိကန် နှစ်ခြင်း သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ ခြေရာကောက်၍ မမိနိုင်သေးသဖြင့် ၁၈၈၆ ခုနှစ် ပညာရေးလက်စွဲစာရင်းတွင် ပါဝင်သော ဆရာလောင်းစတေး၏ မြန်မာ အက္ခရာစာအုပ်မှာ ထိုစာအုပ်ပင် ဖြစ်မည်။ သီးခြားစာအုပ်ဖြစ်မည်ကို တိကျစွာ မဖော်ပြနိုင်သေးပေ။

မောင်ဘိုးမောင်၏ အက္ခရာသင်္ချာစာအုပ်ကို ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၇၉ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၁၂၈ မျက်နှာရှိသည်။ တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက် တွင် တိုက်ပိုင်အမှတ် ၁၀၆၃၂၇ (ရ) ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ စာအုပ်တွင် “ပြည်နှင့်သရက် စီရင်စုများကို ကြည့်ရှုရသော ဒုတိယ ကျောင်း အစ်ဇတ်တော် မောင်ဘိုးမောင်” ဟု တွေ့ရသည်။

ဦးဘိုးမောင်ကို ၁၈၄၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ ၁၈၆၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အစိုးရတာဝန် စတင် ထမ်းဆောင်ပြီး ၁၈၇၁ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ပြည်မြို့၌ ဒုတိယကျောင်းအုပ် ရာထူးရသည်။ ပြည်နှင့် သရက်မြို့၊ စာသင်ကျောင်း အင်စပက်တော် ရာထူးကို ၁-၁-၁၈၇၆ တွင် ရရှိသည်။ ၁-၄-၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် မြို့၊ စာသင်ကျောင်း ဒုတိယ အင်စပက်တော် (ပထမအဆင့်) ရာထူး၌ (သမ်းရွက်လာသည်။ ဦးဘိုးမောင်၏ အမှုထမ်းမှတ်တမ်း အရ ပြည်မြို့ တွင် စာသင်ကျောင်း ဒုတိယ အင်စပက်တော် (ပထမအဆင့်) ကို ၁၈-၁၀-၁၈၉၆ နေ့မှ စတင်ထမ်းဆောင်ကြောင်းလည်း တွေ့ရသည်။ စာသင်ကျောင်း အင်စပက် တော် (အထက်မြန်မာနိုင်ငံ) အဖြစ်လည်း ၁-၅-၁၈၉၆ မှ ၂၅-၆-၁၈၉၆ ထိ ပူးတွဲတာဝန်ထမ်းဆောင်ကြောင်း သိရသည်။

မောင်ဘိုးမောင်၏ အက္ခရာသင်္ချာကို အခန်း ၈ ခန်း ခွဲခြား၍ ပြုစုထားသည်။ ပထမအခန်းတွင် အက္ခရာသင်္ချာကို ရှင်းပြထားသည်။

“အက္ခရာသင်္ချာသည်ကား ကိန်းများကို ဂဏန်းနှင့်မပြတ် အက္ခရာများဖြင့်သာ အမှတ်ထားလျက် စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍ တွက်ခြင်းပညာပေတည်း။”

နှစ်ထပ်ကိန်းကို ကွဋ် (Quadrate) သို့မဟုတ် ဒုတိယဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နှစ်ထပ်ကိန်းရင်းကို ကွဋ်ရင်း သို့မဟုတ် ဒုတိယကိန်းရင်းဟူ၍ လည်းကောင်း သုံးစွဲထားသည်။ ဘရက်ငယ်၊ ဘရက်လပ်၊ ဘရက်ကြီးမှာ တွင်းငယ်၊ တွင်းလတ်၊ တွင်းကြီးတို့ကို သုံးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယနေ့ သင်္ချာနယ်၌ တွင်းငယ်၊ တွင်းလတ်၊ တွင်းကြီး ဆိုသော ဝေါဟာရမှာ ဦးဘိုးမောင်၏ အသုံးကို မြန်မာမှုပြုထားခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ ဒုတိယအခန်းတွင် အက္ခရာသင်္ချာ ရိုးရိုးညီမျှခြင်းများ (Simple equation) အကြောင်း ရှင်းပြထားသည်။ တတိယအခန်း၌ ထပ်ကိန်းတင်နည်း (Involution) နှင့် ထပ်ကိန်းချွဲနည်း (Evolution) တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ စတုတ္ထအခန်းတွင် ဘုံညီတိုင်း အကြီးဆုံးရှာနည်းနှင့် ဘုံသုဉ်းကိန်း အငယ်ဆုံး (ဝိဘင်္ဂ) ရှာနည်းများ၊ ပဉ္စမအခန်းတွင် အက္ခရာသင်္ချာ အပိုင်းဂဏန်းများ၊ အပိုင်းထွေ (Complex fraction) ရှာနည်းများ ဆဋ္ဌမအခန်းတွင် တစ်ပြိုင်နက် ညီမျှခြင်း (Simultaneous equation) များ ပါဝင်သည်။

“တစ်ပြိုင်နက် ညီမျှခြင်းမှာ။ မသိကိန်း အက္ခရာ နှစ်မျိုး ပါလျှင်။ အခြေ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အမှီမပြုဘဲ ခြားနားသော အကြောင်းနှစ်မျိုးအား ဖြင့်ဖြစ်သော ညီမျှခြင်း ၂ တန်းရှိစေရမည်။ အက္ခရာ ၃ မျိုးပါလျှင်လည်း ခြားနားသော အကြောင်း ၃ မျိုးအားဖြင့်ဖြစ်သော ညီမျှခြင်း ၃ တန်း ရှိစေရမည်။ သို့မှသာ လိုရာအမေး ပုစ္ဆာဖြေနိုင်သည်။”

ဟူ၍ တစ်ပြိုင်နက်ညီမျှခြင်းများ ရှင်းရာတွင် အဓိက သိထားရန် လိုအပ်သည့် အခြေခံအချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

သတ္တမအခန်း၌ ထပ်ကိန်းပါ ညီမျှခြင်း (Quadratic equations) များအကြောင်း ရှင်းပြထားသည်။ အဋ္ဌမအခန်းတွင် ဝိလုပုနည်း (ဝါ) ဩမကိုက်နည်းတို့ကို ပုစ္ဆာပေါင်း ၂၁ ပုဒ် ဥဒါဟရုဏ်အဖြစ်တင်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။ ဤနည်းမှာ မရေရာသောညီမျှခြင်းများ (indeterminate equations) ဖြစ်သည်။ အောက်ပါပုစ္ဆာသည် မြန်မာများ အသိများသော ပုစ္ဆာဖြစ်သည်။

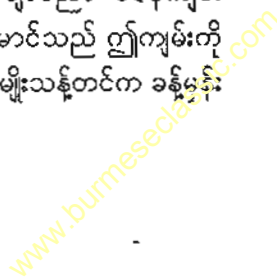
“ခိုခွဲ၊ ဝမ်းဘဲ ၅၊ စာ ၁၊ ကြေးကျပ် (၂၅)အစိတ်၊ ၄က် (၂၅) အစိတ်ကို၊ မဖိတ်မယွင်း၊ မလှဲသက်နှင်းသည်၊ ချက်ချင်းမနေ၊ ဝယ်စမ်းချေလော့”

ယင်းအခန်းတွင် ပုစ္ဆာများကို လက်ားများနှင့် ရေးထားသည့်အတွက် ခိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်။ အောက်ပါပုစ္ဆာများကို ဖော်ပြလိုသည်။

“မျောက်များ ၈၀၀၊ ကစားလာသည်။ ဂင်္ဂါမြစ်ဆိပ်နား။ သရက်သီးမှည့်ပါ။ မျော၍လာသည်။ ဆောစွာဆယ်၍ထား။ တလုံးငယ်တည့်တည့်။ နည်း၍ဝေမလောက်။ ထက်အောက် အညာ။ လည်၍ ရှာသော်။ ၂၀၇ ပင်။ မြင်လေ ထိုသရက်။ သီဟံ သမျှဖက်။ ဝေကြွယွင်းမပျက်။ တပင်အတွက်သီးချက် ဘယ်မျှ ရအံ့နည်း။ တကောင်အတွက်။ သရက်တီမျှရအံ့နည်း”

“သရက် ၁၇ ပင်။ ဥယျာဉ်တွင်း၌။ စားလျှင်မညီး။ အမျှ သီး၏။ ဝေးနီးပတ်ကုန်း။ တတင်ခြံက။ တလုံးကိုသော်။ ကျေးသား မျှော်၍။ ကျေးဖော်တို့အား။ ပြလေငြားသော်။ ကျေးသား ၅၀၊ သနားဖွယ်တို့။ ထိုဝယ်ပျော်ပါး။ အမျှစားသည်။ ကျေးသားများ မြောင်။ တကောင်ဘယ်မျှလုံးတို့နည်း။ တပင်၃၈နက်။ ရေတွက် ခန့်သော်။ သီးချက်မည်မျှလုံးတို့နည်း။” (သတ်ပုံမူအတိုင်း)

မျောက်များ ၈၀၀ ပုစ္ဆာသည် ဂဏန်းသင်္ချာပညာ ဝမနကျမ်း (သမ္မ) တွင်လည်း တွေ့ရသည့်အတွက် ဦးဘိုးမောင်သည် ဤကျမ်းကို ဆရာ့လာ မှီငြမ်း၍ ရေးတန်ရာသည်ဟု ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်က ခန့်မှန်း သည်။”

ဦးဘိုးမောင်၏ အက္ခရာသင်္ချာသည် ရှေးဦးမြန်မာအက္ခရာသင်္ချာ စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်။ ပုစ္ဆာများကို လက်သွားများဖြင့် ရေးထားသဖြင့်လည်း ဘာသာရပ် အထောက်အကူပြု ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းသူကျောင်းသား မငြီးငွေ့နိုင်ဟု ယူဆသည်။

ဂဲဩမေထရီ ဘာသာရပ်ကို မြေတိုင်းပညာ စာအုပ်များတွင် ထည့်သွင်းထားကြောင်း တင်ပြပြီးပါးပါသည်။ သို့သော် သင်္ချာဘာသာရပ်အတွက် ဂဲဩမေထရီစာအုပ်များ သီးခြားထုတ်ဝေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ စာရင်းအရ အစောဆုံးတွေ့ရသော ဂဲဩမေထရီစာအုပ်မှာ ဆရာစတီလစ် (Mr. Stilson) ပြုစုသည့် "ဂဲဩမေထရီပညာစာ" ဖြစ်သည်။ မော်လမြိုင် အမေရိကန်သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၄၂ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၁၈၄ မျက်နှာရှိသည်။ စာအုပ် အရွယ်အစားမှာ ၂၂ စင်တီမီတာရှိပြီး အုပ်ရေ ၇၀၀ ထုတ်ဝေသည်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ် ပညာရေးလက်စွဲအရ ပြဋ္ဌာန်းသော ဂဲဩမေထရီစာအုပ်မှာ ဩဒလိပ်သခင် ပြုစုသော ရူကလစ်နှင့် မက်သင် ပြုစုသော ရှေးဦးသင်ရန် ဂဲဩမေထရီ ဖြစ်သည်။

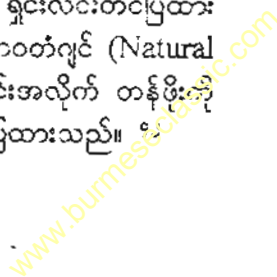
ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်က ဂဲဩမေထရီပညာကို တစ်ခါတစ်ရံ ယူကလစ်ဟု သုံးစွဲတတ်သေးသည်။ ထို့ကြောင့်ဂဲဩမေထရီကို စိတ်မဝင်စားလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဂဲဩမေထရီကို တွက်ရချက်ရ ခက်ခဲ၍ ခေါင်းရှုပ်လာလျှင်ဖြစ်စေ ယူကလစ် လူမဖြစ်ဟု သုံးလေ့ရှိသည်။ ယူကလစ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုမူ နားမလည်။ ယခုလည်း ဩဒလိပ်သခင် ပြုစုသော ယူကလစ်ကို တွေ့ရပြန်သည်။ ဩဒလိပ်သခင်မှာ ဒီး အယ်လ်ဒရစ် (D. Aldridge) ဖြစ်သည်။ သူ၏ "မြေဗျာယူကလစ် ဂဲဩမေထရီ" စာအုပ်ကို ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ၂၂ ဩဂုတ် ၁၈၈၃ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ Euclid's Element of Geomaty ဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာ ၆၀ ရှိသည်။ အရွယ်မှာ ၂၂ စင်တီ မြစ်ဦးအုပ်ရေ ငါးထောင် ရိုက်သည်။ တစ်အုပ်လျှင် ၆ ပဲနှင့် ရောင်းချသည်။

ယူကလစ် (Euclid) ဆိုသူမှာ B.C ၃၀၀ ခန့်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အလက်ဇန္ဒရားခေတ်က သင်္ချာပညာရှင်ဖြစ်သည်။ သူတီထွင်ဖန်တီး တွေးတော တွက်ချက်ထားသော ပညာရပ်များအတွက် သူ့ကို ဂုဏ်ပြုပြီး ယူကလစ်ဟုသုံးခြင်းဖြစ်သည်။ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ဖြစ်သော မြေဗျာယူကလစ် ဂဲဩမေထရီမှာ စာရင်းမျှသာ တွေ့ရသည်။

မက်သင်သည် ဝီလျံအီးမက် (William E. Mark) ဖြစ်သည်။ သူသည် ရန်ကုန်မြို့ မြူနီစီပယ် အလယ်ကျောင်းတွင် ဒုတိယဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ဂဲအိုမေထရီ ပညာစာ ပဌမပိုင်း၊ ပဌမတွဲကို ၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၆၅ မျက်နှာရှိသည်။

သင်္ချာနယ်ဇင်း ဘာသာရပ်အဖြစ် တရိဂံမေထရီစာအုပ်ကိုလည်း ထုတ်ဝေကြောင်းတွေ့ရသည်။ တရိဂံမေထရီစာအုပ်ကို ပြုစုသူမှာ ဆရာစတီလစ် (L. Stilson) ဖြစ်သည်။ မော်လမြိုင် အမေရိကန် နှစ်ခြင်းသာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၄၅ ခုနှစ်တွင် အုပ်ရေ ၅၀၀ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် Introduction to plan Trigonometry including the usual tables ဟူ၍ ရေးထားသည်။ (Trigonometry) တရိဂံမေထရီဟု ဘာသာပြန်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

တရိဂံမေထရီကို အခန်း ၈ ခန်းခွဲ၍ ပြုစုထားသည်။ ပထမအခန်းတွင် ထောင့်များအကြောင်းကို ၃၆၀ ဒီဂရီ စက်ဝိုင်းအား ပိုင်းခြားသော နည်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ထောင့်၏ ယူနစ်များ သုံးနှုန်းရာ၌ ဒီဂရီကို အင်္ဂလိပ်၊ မိနစ်ကို လီတ္တာ၊ စက္ကန့်ကို ဝီဇာဟုသုံးသည်။ တစ်စက္ကန့်၏ ခြောက်ဆယ်တစ်ပုံကို တစ်အခရာဟု သုံးသည်ကို တွေ့ရသည်။ တြိဂိုနိုမေတြီ ကိန်းစဉ်ကို ဝေါဟာရများကို စိုင်း (Sine)၊ ကိုးစိုင်း (Cosine)၊ တင်ဂျင် (Tangent)၊ ကိုးတင်ဂျင် (Cotangent)၊ စိတ် (Secant)၊ ကိုးစိတ် (Cosecant) ဟု သုံးထားပြီး ဝေါဟာရများကို ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။ ဒုတိယအခန်းတွင် သဘာဝစိုင်းနှင့် သဘာဝတင်ဂျင် (Natural sine and tangent) တို့အတွက် ဒီဂရီတစ်ခုချင်းအလိုက် တန်ဖိုးကို ဖော်ပြသည့် ဇယားများ ရရှိလာပုံကို ရှင်းလင်းပြထားသည်။

တရိုက်မေဇရီနှင့် တွဲဖက်ကြည့်ရမည့် စာအုပ်မှာ ဆရာစတီလစ်ပင် ဇေးသားပြုစုသည့် “ကိန်းစံစာ” ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် Trigonometrical Tables ဟု ဖော်ပြထားသည်။ မော်လမြိုင် အမေရိကန် နှစ်ခြင်း သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၄၇ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ သည်။ စာမျက်နှာ ၉၁ မျက်နှာရှိသည်။ တရိုက်တို့ကို တိုင်းခြင်း၌ အသုံး ပြုအပ်သော ကိန်းများကို အစုစုထားသဖြင့် ဖြစ်စေသော ကိန်းစံစာဟု ဖော်ပြပြီးနောက် -

- (၁) တလိတ္တာကစ၍ အင်သာ ၉၀ တိုင်အောင် ၎င်းအင်သာ လိတ္တာတို့အဘို့ စိုင်း၊ ကိုးစိုင်း၊ တံဂျင်၊ ကိုးတံဂျင်များတို့၏ ကိန်းစံ
- (၂) ၁ မှစ၍ ၁၀၀၀၀၀ တိုင်အောင် ၎င်းသင်္ချာများတို့၏ အဘို့ လောကရီသမ်ကိန်းစံ
- (၃) တလိတ္တာကစ၍ အင်သာ ၉၀ တိုင်အောင် ၎င်းအင်သာ လိတ္တာတို့အဘို့ စိုင်း၊ ကိုးစိုင်း၊ တံဂျင်၊ ကိုးတံဂျင်၊ စိကံ၊ ကိုးစိကံများ၏ လောကရီသမ် ကိန်းစံ
- (၄) အင်သာ၊ လိတ္တာ၊ ဝိဇနာအဖို့ အကွေးများ၏ ကိန်းစံ (သတ်ပုံများအတိုင်း)

ဟူ၍ လေးခန်းခွဲထားသည်။

ဆရာကြီးဇေယျက ဤစာအုပ်မှာ မြေတိုင်းသမားများအတွက် ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်သော်လည်း သိပ္ပံပညာ၌ အခြေခံတစ်ရပ်ဖြစ်သော သင်္ချာဘာသာတွင် အထက်တန်းမြင့်မြင့် နားလည်သဘောပေါက်ရေး အတွက် ထူးခြားစွာ ဆောက်ပုံနိုင်သော စာအုပ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက် ပြုသည်။^{၅၅} ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်ကလည်း လောကရီသမ်၏တန်ဖိုးတို့ ဒဿမ ၆ နေရာထိ ဖော်ပြထားသည်မှာ ထူးခြား၏။ ယခုခေတ် ကျောင်းသုံး လောဂရစ်သမ်များမှာ ဒဿမ ၄ နေရာထိသာ ဖော်ပြလေ့ ရှိပြီး၊ ဒဿမ ၅ နေရာပါ ဇယားမှာ ရှားသည်။ ယခုခေတ် အသုံးပြု နေသော လောကရစ်သမ်ဇယားများမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြုစုထား

သော ဇယားများသာဖြစ်ကြ၏။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားပြုစုထား သော လောကရစ်သမ်ဇယား အလွန်ရှားသည်။ ထို့အပြင် ဒဿမ ၅ နေရာ ထက်ပိုသော လောကရစ်သမ်ဇယား ပို၍ပင်ရှားသည်” ဟူ၍ မှတ်ချက် ချထားလေသည်။^{၅၆}

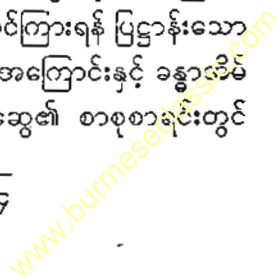
ဗြိတိသျှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး ဖယ်ရာက အိန္ဒိယ အစိုးရ ပြည်ထဲရေးဌာန ခေတ္တအတွင်းဝန်ထံ ပေးပို့သည့် ၂၆-၁၂-၁၈၆၄ နေ့စွဲပါစာဖြင့် ဗြိတိသျှ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သုံးစွဲနေသော ကျောင်းသုံး စာအုပ် စာရင်းကို ဖော်ပြရာ၌ -

- (၁) သာသနာပြုဆရာ ဂျီ၊ အိပ် (ချ်) ဟောက်၏ ပထဝီဝင်
- (၂) မြေတိုင်းကျမ်းနှင့် တရိုက်ပညာ
- (၃) စတီလစ်ဆင်၏ ဂဏန်းသင်္ချာ
- (၄) လူ၏ ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ စာအုပ် တစ်အုပ်ကို ဘာသာပြန်ဆိုထားသည့် “ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်ရာ ဂေဟာ”
- (၅) သာသနာပြုဆရာ အီးအေ၊ စတီဗင်၏ ခေတ်ဟောင်း ရာဇဝင်
- (၆) ဟေဂျင်ဒရီ ရေးသားသော ဂျီဩမေတြီ^{၅၇}

ဟူ၍ တွေ့ရလေရာ အထက်ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော သင်္ချာနှင့် သင်္ချာနွယ်ဝင် စာအုပ်များသည် ကျောင်းသင်ပြဌာန်းစာအုပ်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ စာအုပ်များတွင်လည်း ကျောင်းသုံးဟု ရည်ညွှန်းထားသည် တို့ကို တွေ့ရလေသည်။

ခန္ဓာဗေဒကျမ်း

၁၈၈၆ ခုနှစ် ပညာရေးလက်စွဲစာအုပ်တွင် ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်း ကိုလည်း သင်ကြားရကြောင်း တွေ့ရသည်။ သင်ကြားရန် ပြဋ္ဌာန်းသော စာအုပ်မှာ မမစတီဆင် စီရင်သော ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်းနှင့် ခန္ဓာအိမ် အကြောင်း ဟူ၍ တွေ့ရသည်။ မောင်မြင့်ဆွေ၏ စာစုစာရင်းတွင်

မမတီဆင် စီရင်သော ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်းစာအုပ်ကို မတွေ့ရပေ။ ခန္ဓာအိမ်အကြောင်းမှာလည်း မည်သူပြုစုကြောင်း ဖော်ပြမထားသဖြင့် ရှာဖွေရန်ခက်ခဲသည်။ မောင်မြင့်ဆွေ၏ စာစုစာရင်း၌ တွေ့ရသည်မှာ “လူကိုယ်ခန္ဓာအိမ်၏အကြောင်းစာ” ဖြစ်သည်။ ပြုစုသူမှာ ဝီလီယံ အေ အယ်လ်ကော့ (William A Alcotts) ဖြစ်သည်။ ၎င်းအင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြုစုထားသည့် The House I Live in: or the Human body စာအုပ်ကို မစွမ်းအင်ကေဘဲနက် (S.K. Bennett) က မြန်မာဘာသာပြန်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၈၄၃ ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်၊ ကရင်သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက် ရိုက်နှိပ်သည်။ စာမျက်နှာ ၂၂၂ မျက်နှာရှိပြီး ၁၈ စင်တီအရွယ်ဖြစ်သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ရန်ကုန်အမေရိကန်သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ်၊ ၁၈၈၂ ဇွန်လ၊ ၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် စတုတ္ထအကြိမ် ပုံနှိပ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ဖယ်ရာ၏ ၂၆-၁၂-၁၈၆၄ နေ့စွဲပါ စာတွင် ဖော်ပြထားသော “ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်ရာဂေဟာ” The House I Live in စာအုပ်မှာလည်း ထိုစာအုပ်ပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်း ဖြစ်သော်လည်း ခရစ်ယန်ဘာသာဘက်သို့ ညွတ်စေရန် ဦးတည်ရေးထားသည်ဟု အဆိုရှိသည်။^၆

ခန္ဓာကိုယ်ကို အိမ်နှင့်တင်စားပြီး ရေးဖွဲ့ထားသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသည်။ မြန်မာတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ကို အိမ်အဖြစ် နားလည်ထားကြသူများဖြစ်သည်။ ခန္ဓာအိမ်ဟုလည်း သုံးနှုန်းကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ် ရောက်တော်မူပြီးနောက် “အနေကဇာတိသံသာရံ” အစချီသော မနသာဥဒါန်း ကျူးရင်တော်မူသည်။ ထိုဥဒါန်းဂါထာ ဒုတိယပိုဒ်တွင် “ဂဟကာရကဒိဋ္ဌာသိ၊ ပုနဂေဟံနကာဟသိ” ဟူသောပုဒ်ကို ဂဟကာရက၊ အတ္တဘော တည်းဟူသော အိမ်ကိုပြုတတ်သော တဏှာယောကျ်ား ပဲခွင်သမား။ ဒါနိက္ကဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တံ၊ သင့်ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဂေဟံ၊ အတ္တဘော တည်းဟူသော အိမ်ကို။ ဟံ၊ သင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

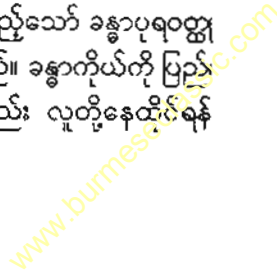
ကောဟသိ၊ မပြုရလတ္တံ့ ?” ဟု ဆရာတော်ကြီးများ အနက်ပြန်ဆိုတော်မူသည်။ ထိုဂါထာကို မြန်မာများ အလိအပေ့များသောကြောင့် ခန္ဓာအိမ်ဆိုသည်မှာ ဗုဒ္ဓစာပေကို အကြောင်းပြု၍ မြန်မာများ၏ ယဉ်ကျေးမှုကောင်း ဖြစ်နေပြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ နေထိုင်သာသနာပြုနေသော အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာများနှင့် အကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်သော အသုံးအနှုန်းကို အခြေခံပြီး စာအုပ်ပြုစုခြင်း ဖြစ်လေမည်လားဟု တွေးမိသည်။

ဒုတိယ စိတ်ဝင်စားဖွယ်တစ်ချက်မှာ ဆတိုင်မွတ် ဦးကူးသည် ခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို တည်းဖြတ်ပြီး ၁၈၈၁-ခုနှစ်က ရန်ကုန်ဘင်္ဂါလီပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်အမည် စာမျက်နှာတွင် “ရှေးရှေးသော ပူရင်းမူဟောင်းတို့၌၊ ဟိမ်းစောင်းယိုယွင်းပျက်စီးခြင်းတို့ကို ပြင်ဆင်၍လည်းကောင်း၊ အသစ်ထပ်မံ ကာရံသင့်စွာ လက်ကား ပြေပြစ်ခြင်းငှာ ကောင်းစွာပြင်ဆင် စီရင်လောင်းရွက်၍လည်းကောင်း ခန္ဓာပုရဝတ္ထုအမည်ရှိသောကျမ်းကို ဆတိုင်မွတ် ဆရာဦးကူး . . . စက်တင်ပုံနှိပ်ခြင်း ပြုပါသည်” ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ၁၉၆၈-ခုနှစ်က ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်မှ ပြန်လည်ပုံနှိပ်သော ခန္ဓာပုရဝတ္ထုနိဒါန်းတွင် -

“ဤဝတ္ထုကို ရှေးအင်းဝခေတ်လောက်ကပင် ရေးသားခဲ့ဟန်တူသည်။ သို့သော် မူလဝတ္ထုမှာ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်းကြီး ဟုတ်ဟန်မတူ။ စာသွား စာလာလည်း ရိုးရိုးနှင့် တိုတိုပင် ရှိခဲ့ဟန်တူသည်။ ထိုမူလ ခန္ဓာပုရဝတ္ထုသွားကို နောက်ဆရာတို့ ချဲ့ထွင်၍ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် ပြုပြင်ရေးသားခဲ့ကြရာ မူပေါင်း မြောက်မြားစွာပင် ပွားလာလေသည်။ ထိုမူများအနက်တွင် ဤဆတိုင်မွတ် ဦးကူး၏မူမှာ အကောင်းဆုံးနှင့် အပြည့်စုံဆုံးမူပင် ဖြစ်လေသည်”

ဟူ၍မှတ်ချက်ရေးသည်။ ဤမှတ်ချက်ကိုကြည့်သော် ခန္ဓာပုရဝတ္ထုသည် အင်းဝခေတ်ကတည်းက ရှိခဲ့ဟန်တွေ့ရသည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြည့်စုံနိုင်ပုံ၊ မြို့အဖြစ် တင်စားရေးဖွဲ့ ထားခြင်းမှာလည်း လူတို့နေထိုင်ရန်

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

ဥပတတစ်ရပ်အဖြစ် တင်စားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစာမူများကို တွေ့ဖူး ဖတ်ဖူး၍ အင်္ဂလိပ်တို့က ခန္ဓာကိုယ်ကို အိမ်အဖြစ် တင်စား နေသားခြင်း ဖြစ်လေမည်လားဟုလည်း စဉ်းစားမိသည်။

တတိယစိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသောအချက်မှာ ခန္ဓာအိမ်စာအုပ် ကို ဖယ်ရာက မင်းတုန်းမင်းတရားထံ လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၇-ခု တော်သလင်းလဆန်း ၃ ရက် (၁၃-၉-၁၈၅၅) နေ့တွင် မင်းတုန်းမင်းထံသို့ အာသာဖယ်ရာတို့ သံအဖွဲ့ ဝင်ရောက် တွေ့ဆုံသည်။ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၄ ရက် (၂၁-၉-၁၈၅၅) နေ့က တွေ့ဆုံရာတွင် ဤသို့ပြောဆိုကြကြောင်း သိရသည်။

ဘုရင် ။ ။ ကျွန်ုပ်သည် လူ၏ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှ အရိုးစု ပုံစံတစ်ခုကို သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်ပြီးသား အလိုရှိပါသည်။ ထိုသစ်သားအရိုးစုပုံမှာ အရိုး အဆစ်များကလည်း လူထိုင်ပုံ၊ ထပုံများကို ပြသနိုင်ရမည် ဖြစ်၏။

သံအမတ် ။ ။ အရှင်မင်းကြီး အလိုရှိသော သစ်သားအရိုးစု ပုံကို ရနိုင်ရန်မခဲယဉ်းပါ။ ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် အထူးကြိုးစားပါမည်။^၉

ထိုကတိအတိုင်း သက္ကရာဇ် ၁၂၂၁-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၃ ရက် (၇-၁၁-၁၈၅၉) တွင် ဒုတိယအကြိမ် လာရောက်တွေ့ဆုံသည် အခါ ထိုပစ္စည်းပါလာသည်ကို မှတ်တမ်းများ၌ တွေ့ရသည်။

“အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင်ဝန်ကြီး မေဇာဘာရတာပါရဝီဘွေရာ၊ ဝန်ထော်ငြောင်း၊ ဝန်ကြီးတူကင်းစမ်း။ အကောဝန်ကွယ်တို့ ပါသည် လက်ဆောင်တော် အရိုးပုံသစ်သားလုပ် လူရုပ်သေတ္တာ နှင့် - ၁၊ ၎င်းအခြင်းအရာ ခန္ဓာအိမ်စာအုပ်-၁ များနှင့် ရွှေနန်း တော်သို့ အဆက်အသ အဘူးအမြော် ဝင်ရာ . . . ” (သတ်ပုံမူ အတိုင်း)

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဟူ၍ ဆက်သမည့်ပစ္စည်းစာရင်းတွင် တွေ့ရသည်။ မင်းကြီးနှင့် ဖယ်ရာတို့ စကားပြောဆိုကြရာ ရှေးဦးစကားများအဖြစ် မင်းကြီးက မန္တလေးမြို့သည် တည်စံဖြစ်၍ ယခုချီးမွမ်းဖွယ်မများသေးကြောင်း၊ ပြီးသည့်ကာလမှ ချီးကျူးဖွယ်များမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။ ဆက်လက်ပြောဆိုကြရာ -

အမိန့်တော်။ ။ ဘွေရာဆက်သည် ခန္ဓာအိမ် စာအုပ်အရ အရိုးပုံသည် အင်္ဂလိပ် အမျိုးသားများမှာ မည်သည် အကျိုးရှိသည်။ ငါတို့မှာ ဖြစ်လျှင် အကျိုးများစွာရှိသည် အမိန့်တော်ရှိသည်။

ဘွေရာက ။ ။ သည်အရိုးပုံသည် အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားများမှာ အရိုးပုံကိုကြည့်၍ လှပသောသူပင် ဖြစ်သော် လည်း သေလျှင်မြေဖြစ်သည်။ နှလုံးသွင်းရ၍ အကျိုးများစွာ ရှိကြောင်းနှင့်တင်သည်။

အမိန့်တော်။ ။ ဘွေရာကိုယ်မှာ အရိုးဆက်မည်မျှရှိသည် အမိန့်တော်ရှိသည်။

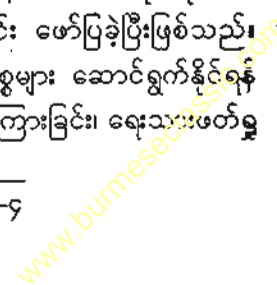
ဘွေရာက ။ ။ အင်္ဂလိပ် မှတ်သားမြဲမှာ ၅၀၀ ကျော်ရှိ ကြောင်းနှင့် တင်သည်။^{၁၀}

ဖယ်ရာသည် မြန်မာအကြိုက်ကို တင်လျှောက်သွားကြောင်း တွေ့ရသည်။ ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်း နေသားထားသည်ဟု မှတ်တမ်းများ အရ တွေ့ရသော စာအုပ်သုံးအုပ်အနက် ဖယ်ရာဆက်သမည့် စာအုပ် မှာ မည်သည့်စာအုပ်ဖြစ်ကြောင်း တိကျစွာမတင်ပြနိုင်သေးပေ။

ဖတ်စာအုပ်များ

မြန်မာအက္ခရာ ပုံနှိပ်စာလုံး တီထွင်ပြီးနောက် ပထမဆုံး ထုတ်ဝေ ခဲ့သော စာအုပ်မှာ သင်ပုန်းကြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အက္ခရာ တီထွင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ စာပေကိစ္စများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ စာပေကိစ္စဆိုသည်မှာလည်း သင်ကြားခြင်း၊ ရေးသားဖတ်ရှု

သုတတတ်စာတမ်းများ-၄

ခြင်းတို့ ဟိဝင်သည်။ ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော သင်ပုန်းကြီးမှာ မြန်မာ့ဘဝပေ သင်ကြားမှုအတွက် အခြေခံကျသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးဝန်ထမ်း သင်ရိုးအစကို -

“ဤသို့ပထမ၊ နမောကကို၊ စ၍သင်ပြီး၊ သင်ပုန်းကြီးလုံး၊ သုံးဆယ့်သုံး၌၊ နှလုံးငိုက်၍၊ ခြိုက်ခြိုက်အားရ၊ တတ်ပြီးမှတည်း၊ မင်္ဂလာသုတ်၊ ဆယ့်သုံးပုဒ်ကို၊ အားထုက်လုံ့လ၊ မကြာရခင်၊ ဝိပာယ်ငင်၍၊ သိမြင်စိမ့်ကြောင်း၊ ပညာလောင်းသား”

ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားမစာတွင် မဖော်ပြထားသည်။ သင်ပုန်းကြီးကို ပုဂံခေတ်က ဦးကျည်ပွေ့ ခေါ် ဝှင်ဒိသာပါမောက္ခ ပြုစုခဲ့သည်ဟု အဆိုအမိန့်ပျားရှိသည်။

သာသနာပြုများသည် မြန်မာအက္ခရာ ပုံနှိပ်စာလုံး တီထွင်ခဲ့ခြင်း မှာ ခရစ်ယာန် သာသနာကျမ်းများကို မြန်မာဘာသာနှင့် ပြုစုရန်သာ ဖြစ်ရာ မြန်မာသင်ပုန်းကြီးကို ပုံနှိပ်ရင်း သင်ပုန်းကြီးစာအုပ်ထဲ၌ပင် ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုး ဆုတောင်းစာများလည်း ထည့်သွင်းထားသည်။ မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ၁၇၇၆-ခုနှစ်၌ပင် မြန်မာ အက္ခရာဖြင့် “ခရစ်တော်ဝင် အကျဉ်းချုပ်” ကိုလည်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ သေးသည်။ သင်ပုန်းကြီးနှင့် ကွဲမက်ပါဝင်နေသော ဆုတောင်းစာ အနည်းငယ်ကို ဖော်ပြလိုပါသည်။

မိုးကောင်းကင်၌၊ နေတော်မူသော အကျွန်ုပ်တို့ အဘ ရှင်ဇော နာမတော်မြတ်ကို ယူခပ်သိမ်တို့ ရိုသေလေးမြတ်ချင် ရှိကြသည်ဖြစ်စေသော၊ သခင်၏ကျေးဇူးတည်ဟူသော နိုင်ငံ တော်သည် အကျွန်ုပ်တို့၌ ရောက်မည်အကြောင်း။ ကယ်မင်းနား တော်မူပါ။ ရှေ့စိတတော်နှင့်အညီ မိုးကောင်းကင်၌။ ရှိသကဲ့သို့။ ၎င်း၏လျှံမြည်၌ ပြည်စိုပါအောင်။ စောင်မတော်မူပါ။ အစည်နေ့ မပြတ် အလိုရှိအပ်သော အရာအစားတို့ကိုလည်း။ အကျွန်ုပ်တို့ အား။ ယနေပေး သနားတော်မူပါ။

(သတ်ပုံအတိုင်း)

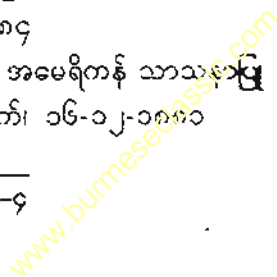
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအစ စာအုပ်၌ပင် သာသနာပြုစာ ထည့်သွင်းထား သည်ကို သတိပြုမိစေရန် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သင်ပုန်းကြီးသည် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တစ်အုပ်လည်းဖြစ်ရာ မြန်မာ နိုင်ငံသို့ ပုံနှိပ်စက်များ ရောက်ရှိလာပြီး ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသော စာအုပ် များတွင် သင်ပုန်းကြီးကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ပုံနှိပ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သင်ပုန်းကြီးပုံနှိပ်မှု မှတ်တမ်းကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရ သည်။

- မြို့မသင်ပုန်းကြီး မော်လမြိုင်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၃၁
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး (ဒ) မော်လမြိုင်၊ အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၄၈
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး (စ) ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၆၂
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး (ပဉ္စမ) ပုသိမ်၊ စိန်ပီတာ အင်စတီကျု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၇၆
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး (စ) ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၇၉
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ရန်ကုန်၊ အယ်တည်ရန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၈၀
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၈၈၂
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၈-၂-၁၈၈၄
- မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ရန်ကုန်၊ မြန်မာသံတော်ဆင့် မိစတ် ၁၂-၁၈၈၄
- သင်ပုန်းကြီး ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၆-၁၂-၁၈၈၁

သုတဘဏ်ကတမ်းများ-၄

(ဆရာအင်္ဂလန် lavell Ingalls)

(ဆရာအင်္ဂလန် lavell Ingalls)

ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု
ပုံနှိပ်တိုက် ၁-၉-၁၈၈၂

မြန်မာသင်ပုန်းကြီး အကျဉ်း
(၃) ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၃၀-၅-၁၈၈၂

မြန်မာသင်ပုန်းကြီး အကျဉ်း
(၃) ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၅-၂-၁၈၈၃

မြန်မာသင်ပုန်းကြီး အကျဉ်း
(တ) ရန်ကုန်၊ အမေရိကန် သာသနာပြု
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၄-၃-၁၈၈၄

သတ်ပုံအားပေးသင်ဘုံးကြီး
ရန်ကုန်၊ မင်္ဂလာကျော်ထင်
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၂၅-၅-၁၈၈၂

ပုတ္တောဝါဒ ဆုံးမစာတွင် သင်ပုန်းကြီးကို တတ်ပြီးသော် စာသင်
သားများ မင်္ဂလာသုတ်ကို တက်ရသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် နမက္ကာရ၊ ရတနာ
ရွှေချိုင့်၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆက်၍
တက်ရသည်။ ဤသို့တက်ရသဖြင့် အခြေခံသင်ရိုးအတွက် တစ်အုပ်
တည်းနှင့် လုံလောက်စေရန် တွဲ၍ ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။ ဤသို့တွဲ၍
ထုတ်ဝေခြင်းကို လေးစောင်တွဲ၊ ခြောက်စောင်တွဲ၊ ကိုးစောင်တွဲ၊
ဆယ်စောင်တွဲဟု သုံးနှုန်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် စောင်တွဲစာအုပ်များ
လည်း ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။

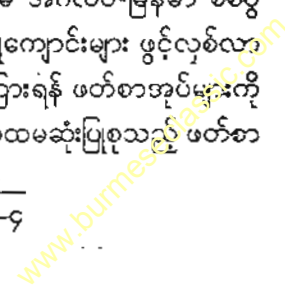
မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ၄-စောင်တွဲကို ရန်ကုန် မြန်မာ သံတော်ဆင့်
မီးစက် ၇ ၁၈၈၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဣရစ်
ထိုလအတွင်း၌ပင် ထိုပုံနှိပ်တိုက်က မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ၆-စောင်တွဲကို
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာရင်းမျှသာတွေ့ရသည်။ မည်သည့်စာများနှင့်
တွဲ၍ လေးစောင်တွဲ၊ ခြောက်စောင်တွဲ စီစဉ်သည်ကိုမူ မသိရသေးချေ။

သင်ပုန်းကြီးမပါဘဲ စောင်တွဲများချည်း ထုတ်ဝေသည်ကိုလည်း
တွေ့ရသည်။ ၁၂၊ အောက်တိုဘာ ၁၈၈၂ တွင် ရန်ကုန် မြန်မာသံတော်

ဆင့် ပုံနှိပ်တိုက်က ခြောက်စောင်တွဲထုတ်ဝေသည်။ မင်္ဂလာသုတ် အတွင်း
အောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ ရတနာရွှေချိုင့်၊ လောကနီတိနှင့် သဒ္ဒါ
စည်းကမ်းတို့ ပါဝင်သည်။ ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် စတုတ္ထအကြိမ် ပုံနှိပ်
ထုတ်ဝေသည့်အခါ သဒ္ဒါစည်းကမ်းကို ဖြုတ်ပြီး နမကာရကို ပြောင်းလဲ
ထည့်သွင်းပုံနှိပ်သည်။ မြန်မာသံတော်ဆင့်ကပင် ၆၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၈၈၀
ပြည့်နှစ်တွင် ကိုးစောင်တွဲကို ထုတ်ဝေသည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ၈၊ ဩဂုတ်
၁၈၈၁ တွင် ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၀၊ အောက်တိုဘာ ၁၈၈၂ တွင် စတုတ္ထ
အကြိမ်နှင့် ၁၊ ဧပြီလ၊ ၁၈၈၃ တွင် ပဉ္စမအကြိမ် ထုတ်ဝေကြောင်း
စာရင်းတွေ့ရသည်။ မင်္ဂလာသုတ်၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်
ခြင်း၊ နမကာရ၊ ရတနာရွှေချိုင့်၊ လောကနီတိ၊ ပရိတ်ကြီး၊ သဒ္ဒါစည်းကမ်း
နှင့် လောကီမှတ်ပုံတို့ ပါဝင်သည်။

မြန်မာသံတော်ဆင့်ကပင် ၁၉၊ ဩဂုတ် ၁၈၈၂ တွင် ဆယ်စောင်
တွဲ ထုတ်ဝေသည်။ ၁၊ ဧပြီ ၁၈၈၃ တွင် ပဉ္စမအကြိမ် ထုတ်ဝေသည်။
ယင်း ဆယ်စောင်တွဲတွင် မင်္ဂလာသုတ် ဗာဟိရဇယမင်္ဂလံ အဇ္ဈတဇယ
မင်္ဂလာ၊ ရတနာပဉ္စရီ၊ နမကာရ၊ လောကနီတိ ပါဠိ ဝေါဟာရများ၊
ဆကာရန္တသတ်ပုံ၊ ကဗျာသာရတ္ထသတ်ပုံ၊ ပရိတ်ကြီးတို့ ပါဝင်သည်။
ဤစောင်တွဲကျမ်းများတွင် မည်သည့်စာများ ပါဝင်ရမည်ဟု ကန့်သတ်
ချက် မရှိပေ။ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမည့်တိုက်က နှစ်သက်သလို တွဲကြသည်။
သို့သော် မင်္ဂလာသုတ်၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ ရတနာ
ရွှေချိုင့်တို့မူ ပါဝင်တတ်စမြဲဖြစ်သည်။ သင်ပုန်းကြီးများ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ
မှုနှင့် စောင်တွဲကျမ်းများ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုကို ကြည့်လျှင် တစ်ကြိမ်ပုံနှိပ်ပြီး
မကြာမီ အကြိမ်ကြိမ် ထုတ်ဝေသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

အနောက်တိုင်း ပညာသင်ကြားရေးစနစ်သည် အခြေခံသင်ရိုးတို့
ဖတ်စာအုပ် ပြုစု၍ ပို့ချခြင်းဖြစ်သည်။ ပထမ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စစ်ပွဲ
ပြီးသော် တနင်္သာရီနှင့်ရခိုင်တွင် သာသနာပြုကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်လာ
ခဲ့သည်။ သာသနာပြုကျောင်းများတွင် သင်ကြားရန် ဖတ်စာအုပ်များကို
လည်း ပြုစုလာကြသည်။ မှတ်တမ်းများအရ ပထမဆုံးပြုစုသည့် ဖတ်စာ

မှာ မောင်နဂေါ (Maung Na-gau) ပြုစုသည့် ပထမဖတ်စာ ဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ပြုပြင် တည်းဖြတ်သူမှာ သာသနာပြုဆရာ အယ် စတီလစ် (L.Stilson) ဖြစ်သည်။ မော်လမြိုင် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၄၈ တွင် ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေသည်။ ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေမှုကို ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စတုတ္ထအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်းကို ၁၈၆၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမ အကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်းကို ၁၈၇၅ ခုတွင်လည်းကောင်း ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

မောင်နဂေါဖတ်စာ၌ သင်ခန်းစာ ၉၃ မျိုး ထည့်သွင်းထားသည်။ အကြောင်းရပ်အားဖြင့်မူ ၇ မျိုး ပါသည်ဟု ဦးသန်းထွတ်က လေ့လာ ထားသည်။ တိရစ္ဆာန်များအကြောင်း ရေးသားရာတွင် သိုး၊ ဆိတ်၊ ယုန်၊ ဆင်၊ ဝဲလိုငှက်၊ ဒေါင်း၊ ကြွက်၊ ကျွဲ၊ သမင်၊ သင်္ဘောခွေး၊ မိကျောင်း၊ ခြင်္သေ့၊ ကြောင်၊ ကျား၊ ဝံပုလွေ၊ နို့ကောင်၊ ကြံ့၊ ငှက်ကုလားအုတ်၊ မြည်း၊ ငါး၊ လင်းနို့၊ ဒရယ်၊ ဝက်ဝံ၊ ရွှေဝဲလို၊ ကုလားအုတ် စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ သစ်ပင်သီးနှံ၊ ပညာသင်ကြားပုံ၊ ပထဝီဝင်နှင့် သိပ္ပံပညာ၊ လူမျိုးခြား တိုင်းရင်းသား သင်ခန်းစာ ဘာသာရေးသင်ခန်းစာနှင့် အထွေထွေတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ လကြတ်ပုံ၊ နေကြတ်ပုံများကို လနှင့် နေအကြောင်းတွင် ထည့်သွင်းထားသည်။

လနှင့် နေ

- ၁။ လကြတ်သည်ပုံ။
- ၂။ လနှင့် နေအကြားမှာ မြေကြီးလုံးရောက်၍ တစည်းတည်း နေသောအခါ လကြတ်တတ်သည်။
- ၃။ သင်တို့သည် လကြတ် နေကြတ်သည်ကို မြင်ဖူးကြသည် မဟုတ်လား။
- ၁။ နေကြတ်သည်ပုံ။

၂။ မြေလုံးနှင့် နေ၏ဆက်ကြား၌ လရောက်လျက်ရှိ၍ နေကြတ် တတ်သည်။

ပထဝီဝင် သင်ခန်းစာ၌ ကမ္ဘာမြေကြီးအကြောင်း သင်ကြားပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်။

- ၁။ ငါတို့နေသော ကမ္ဘာမြေကြီးသည် လိမ္မော်သီးဟဲ့သို့ လုံးလုံး ရှိကြောင်း ဆရာမမ သင်၍ပေးသည်။
- ၂။ ဆရာမမ၏ လက်၌ လိမ္မော်သီးကို ကိုင်လျက်ရှိသည်။ အနား တွင်လည်း မြေကြီးလုံးပုံရှိသည်။
- ၃။ ထိုသူငယ်တို့သည် လိမ္မော်သီးသဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ မြေကြီးလုံးလုံး ရှိသည်ကို သိကြသည်။
- ၄။ သင်တို့တွင် အဘယ်သူသည် ဧကန်အမှန် သဘောကျလျက် ရှိသနည်း။
- ၅။ ပင်လယ်၌ သင်္ဘောနှစ်စီးတို့သည် ခတ်ဝေးဝေးရှိကြသော အခါတွင် သင်္ဘောလုံးကို မမြင်မီ ရွက်တိုင်များကို ရှေးဦးစွာ မြင်၍ စပ်ကြားတွင် မြေခုံးကွယ်သည်ဟု သဘောကျ၍ သိရပါ၏။

ဤသင်ခန်းစာများကို ရေးသားရာတွင် စာသင်သားကလေးများ နားလည်လွယ်စေရန် အမေးအဖြေသဘောမျိုး ရေးသားထားသော် လည်း အကြောင်းရပ်အားဖြင့်မူ မြန်မာများအတွက် စိမ်းနေမည်ဟု ယူဆရသည်။ နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်းကို မြန်မာများက တစ်မျိုး နားလည်ထားကြသည်။ ကမ္ဘာမြေကြီး လုံးသည်ကိုလည်း လက်မခံနိုင် ကြပေ။ မြန်မာမိန်းမ သင်ခန်းစာအတွက် လက်တစ်ဖက်၌ ဆေးလိပ်ကို ကိုင်လျက် ရပ်နေသော မြန်မာမိန်းမတစ်ဦးပုံကို ဆွဲထားပြီး -

- ၁။ ဤမြို့မှာမိမ္မသည် လက်တစ်ဖက်၌ ဆေးလိပ်ကိုကိုင်လျက် ရှိသည်။ ခေါင်းမှာလည်း ပန်းပန်လျက် ရှိသည်။ သူသည် ဆံမြိတ်ချလျက် ရပ်၍နေသည်။

၂။ သူသည် ကောင်းမွန်စွာ ဝတ်သောအခါ အလွန်တင့်တယ်သည်။ သူသည် ဝတ်ဆင်သော အကောင်းဆုံး အရာများ၌ အစိုးများစွာ ထိုက်သည်။

၃။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ အချို့မိမိများသည်လည်း အဝတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ထွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကျင့်အားဖြင့်လည်းကောင်း လူရိုင်းကဲ့သို့ပင် ရိုင်းပျတတ်သည်။

၄။ သူတို့သည် လူဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ ရုပ်ထုများကို လည်းကောင်း၊ နတ်များကိုလည်းကောင်း ကိုးကွယ်တတ်ကြသည်။

ဟူသော သင်ခန်းစာများ ရေးထားသည်။ ဘာသာရေးသင်ခန်းစာတွင် “သခင်ယေရှုခရစ်” “သမ္မာကျမ်း” “သာသနာပြုဆရာ” “သူ့ဓမ္မာဇရပ်” “ပရော်ဖက်ရှင် ဇလိယ” “ကမ္ဘာဦးသူ အာဒံနှင့်ဇဝ” “သိုးထိန်း” စသည်တို့ကို ရေးဖွဲ့ထားသည်။ သာသနာပြုကျောင်းများတွင် သင်ကြားရန် ဖြစ်၍ မိမိတို့ သာသနာပြုလိုသော ဘာသာရေးအကြောင်းရပ်များကို ထည့်သွင်းရေးသားသည်မှာ အထူးဆိုးဖွယ်ရာ မရှိသော်လည်း မြန်မာ၊ ကရင် စသော တိုင်းရင်းသားများအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသည့် သင်ခန်းစာတို့၌မူ အထင်အမြင်သေး နှိမ်ချရေးသားထားသည်မှာ မနှစ်မြို့ဖွယ်ဖြစ်သည်။

၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ပညာရေးဌာန လက်စွဲတွင် ဖတ်စာအုပ်အဖြစ် “အစိုးရပြုစု စီမံသော မြန်မာဘတ်စာ ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ၊ ဆရာဆန္ဒီဘတ်စာ၊ ဆရာဆန္ဒီဒန္တာရီ၊ ဆရာမဂ္ဂဒစ်ဒန္တာရီ၊ ရုပ်ပုံပါဘတ်စာ၊ သင်ပုန်းကြီးသတ်ပုံနှင့် ငြေ စောင်ဝတ္ထု” တို့ပါဝင်သည်။ အစိုးရပြုစု စီမံသော မြန်မာဘတ်စာကိုမူ တိကျစွာ ပသိရသေးပေ။ ဆရာဆန္ဒီ၏ ဘတ်စာကိုမူ တွေ့ရှိရလေသည်။

ဆရာဆန္ဒီ (W. Shway Too Sandy) သည် ရန်ကုန်မြို့ အစိုးရ လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း (Government Training School) ၏ ကျောင်းအုပ် ဖြစ်သည်။ ဆရာဆန္ဒီ၏ ကျောင်းကို ဖတ်စာအုပ်၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ “ဟံသာဝတီ ရန်ကုန်မြို့၌ လောကဓာတ်ပညာ မြေတိုင်း

လုပ်စာ အစရှိသည်တို့ကို ဆရာလုပ်လိုသော လူပျိုတို့အား သင်ကြားပေးရန် တည်ထောင်သော အစိုးရ ကျောင်းတော်” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ၁၈၇၂ ခုနှစ်-ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။ ဖတ်စာပုဒ်ရေးပေါင်း ၄၆ ပုဒ် ပါဝင်သည်။ ပညာရေးတက္ကသိုလ်မှ ဦးသန်းထွတ် တွေ့ရှိသော ပဉ္စမအကြိမ်ပုံနှိပ်စာအုပ်တွင်မူ ဖတ်စာ ၄၈ ပုဒ် ပါဝင်သည်။ ၂။ ထို ၄၈ မျိုးကို တိရစ္ဆာန်များအကြောင်း ဖွဲ့ထားသော သင်ခန်းစာ၊ သင်ခန်းစာပေး၊ ပညာပေး သင်ခန်းစာ၊ သမိုင်းကြောင်း ဖွဲ့ထားသော သင်ခန်းစာ၊ ကျန်းမာရေးဖွဲ့ သင်ခန်းစာ၊ ပထဝီဝင်ဖွဲ့ သင်ခန်းစာ ဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်ကြောင်း ဦးသန်းထွတ်က သုံးသပ်ထားသည်။

အယ်လ်ဖရက်ဘူရင်၏အကြောင်း၊ ရုရှားဘူရင် ပီတာမဟာဧကရာဇ် မင်းအကြောင်း စသော နိုင်ငံခြားမင်းများအကြောင်းလည်း ပါသည်။ နေ၏ အကြောင်း၊ စိုင်းမွန်ဟု ခေါ်ဝေါ်သော လေမုန်တိုင်း၏ အကြောင်း၊ သစ်ပင်တို့၏ အသက်ပိုင်းခြားခြင်း၏ အကြောင်း၊ မြစ်တို့၏အကြောင်း စသော သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်များအကြောင်းလည်း ပါသည်။ စာပုံနှိပ်သော အတတ်၏အကြောင်း၊ မီးရထား၏ အကြောင်း စသော ခေတ်ပေါ် စက်မှုလုပ်ငန်းများအကြောင်းလည်း ပါဝင်သည်။ မိုက်မဲလွတ်စွာသော ပုဏ္ဏားနှင့် တောခွေး၏အကြောင်းနှင့် မဟာမန္တာမင်းနှင့် သခွားယာခင်းစောင့်၏ အကြောင်း နှစ်ပုဒ်မှာမူ သုဓမ္မစာရီဖြတ်ထုံးတွင် ပါဝင်သော ဇာတ်လမ်းနှစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။^၁ သခွားခင်းစောင့် ဖတ်စာနှင့် သုဓမ္မစာရီ ဖြတ်ထုံးအရေးအသား နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သော် -

“သခွားယာခင်းစောင့်သည် ‘ဟေ့ယောက်ျား - သခွားသီးကို မထိပါနှင့်ဟုဆိုပြီးလျှင် အဘယ်ကြောင့်လာသနည်း’ ဟု မေး၏။ ‘ဟေ့ယောက်ျား၊ ငါမင်းတည်း’ ဟု ပြန်ဆို၏။ ယခုရှင်လည်း ‘နင်မင်း ဖြစ်စေပြီးတကား၊ မင်းအမှန်ဖြစ်သော် အခြေအရံမရှိ တပါးတည်းရောက်လာရမည်လော’ ဟု ဆိုပြီးလျှင် လှံတံနှင့် ခါးဆစ်ကို ရိုက်နှက်၍ ထိုမင်းသေလေသော် . . .”

(သုဓမ္မစာရီ)

“သခွားအခင်းစောင့်သောသူသည် ဟေးယောက်ျား၊ သခွားသီးကို မထိပါစေနှင့်ဟုဆိုသည်။ အဘယ်ကြောင့် လာသနည်းဟု မေး၏။ ဟေးယောက်ျား ငါမင်းတည်း ဟုပြန်ဆို၏။ သခွားခင်းစောင့်သော ယာရှင်လည်း နှင်မင်းစေတပြီးကား၊ သုသခွားခင်းကို ဝင်ရာသလောဟုဆို၍ လှံတံနှင့် ခါးဆစ်ကိုရိုက်၍ ထိုမင်းသေလေ ၏။ (ဆရာဆန္ဒီဖတ်စာ)

သုခမ္မစာရီဖြတ်ထုံးဝါကျများကို အနည်းငယ်ပြုပြင်၍ ရေးဖွဲ့ထားကြောင်း သိနိုင်သည်။ ပထဝီဝင် သင်ခန်းစာတွင် ထုံးစံအတိုင်းပင် ကမ္ဘာမြေကြီးလုံးကြောင်း ပါဝင်မြဲဖြစ်သည်။ “ဆရာဆန္ဒီ၏ ဒန္တာရီ” နှင့် “ဆရာမဂ္ဂဒစ်၏ ဒန္တာရီ” တို့ကိုမူ ရှာဖွေ၍ မတွေ့ရသေးပေ။

ဥဉ္စ အောင် ဝတ္ထုကိုမူ ဆရာမက္ကတစ် (S.M.McKertich) ပြုစုခြင်း ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန် ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်က ၂၀-၁၀-၁၈၈၅ တွင် တတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းကိုမူ တွေ့ရသည်။ ဥဉ္စ ဝတ္ထုနှစ်မျိုးကို တွေ့ရသည်။ တစ်မျိုးမှာ ဆရာမက္ကတစ် မြန်မာပြန်သည့် ဥဉ္စ ဝတ္ထု (Ninety-nine stories) ဖြစ်ပြီး ၆၄ မျက်နှာရှိသည်။ နောက်တစ်မျိုးမှာ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဥဉ္စ ဝတ္ထု (Anglo-Burmes Ninety-nine stories) ဖြစ်ပြီး ၁၉၈ မျက်နှာရှိသည်။ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်မှပင် နှစ်အုပ်လုံးကို တစ်ရက်တည်း ထုတ်ဝေသည်။ ဥဉ္စ ဝတ္ထုကိုမူ မတွေ့ရသေးသော်လည်း ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၉၉ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဥဉ္စ ဝတ္ထုကိုမူ ဆရာကြီးမောင်ထင်က တွေ့ရှိသဖြင့် ၎င်း၏ ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာစကားပြေစာတမ်းတွင် ကိုးကားထားသည်။ ထိုစကားပြေများကို ဝေဖန်ရာ၌ “မြန်မာစကား အရင်းအမြစ်တို့ကို ထိရောက်အောင် ကျွမ်းကျင်ခြင်း မရှိသေး” ဟု ဆိုသည်။ ၇

လောကဓာတ်ပညာ

ကိုလိုနီခေတ်ဦးပိုင်းက မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပညာသင်ကြားမှုစနစ်ကို လိုက်၍ ကျောင်းနှစ်မျိုး ခွဲခြား ခေါ်ဝေါ် တတ်ကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး

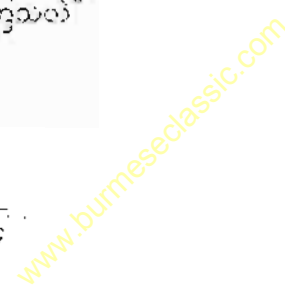
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်ဝါဒအဖွဲ့

ကျောင်းနှင့် လောကဓာတ်ကျောင်း ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသည် သင်ရိုးဟောင်းများအတိုင်း သင်ကြားသော ကျောင်းများဖြစ်သည်။ လောကဓာတ်ကျောင်းမှာ အနောက်တိုင်းပညာရေးစနစ်နှင့်အညီ ပြုစုထားသောစာများကို သင်ကြားသောကျောင်းဖြစ်သည်။ ထိုကျောင်းများ၌ သင်ကြားသော ဘာသာရပ်များကိုလည်း လောကဓာတ်ပညာဟု သုံးတတ်ကြသည်။ တစ်နည်းဆိုသော် လောကဓာတ်ပညာဟူသည် ခေတ်ပညာဟူ၍ နားလည်ကြသည်။

မစ္စမေရီအေဆွစ် (Miss Mary A. Swift) ရေးသားပြီး မစ္စစ်အယ်ဘီ စတီလစ် (Mrs.L.B.Stilson) ဘာသာပြန်သော “သူငယ်တို့သင်ရန် လောကဓာတ်ပညာစာ” ဟူသော စာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ်ရိုက်စာအုပ်ကို မည်သည့်နှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်ကြောင်း မသိရသေးသော်လည်း ဒုတိယအကြိမ်ရိုက် စာအုပ်ကို မော်လမြိုင် အမေဇိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၁၂၂ ရှိသည်။ တတိယအကြိမ်ကို ၁၈၇၃ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် အမေရိကန် သာသနာပြုပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုအခါ စာမျက်နှာ ၁၄၄ မျက်နှာ တိုးသွားသည်။

သူငယ်တို့သင်ရန် လောကဓာတ်ပညာစာမှာ အမှန်စင်စစ် ယခုခေတ်အခေါ် အထွေထွေသိပ္ပံစာအုပ်ပင် ဖြစ်သည်။ လို့သော် ယခုခေတ် သိပ္ပံစာအုပ်များကိုသို့ သဘာဝသိပ္ပံသက်သက်ကိုသာ မပေးဘဲ ပထဝီအကြောင်းအရာ၊ နေလနက္ခတ်တို့ အကြောင်းအရာများကိုလည်း ပထမဦး၌ ထည့်သွင်းထားသည်။ ပထဝီဝင်သင်ခန်းစာတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရသည်။

- “သင်တို့သည် ဘယ်လိုက်မှာနေကြသလဲ”
- “အာရှတိုက်မှာ နေကြပါသည်”
- “ဘယ်ပြည်မှာ နေကြသလဲ”
- “မြို့ပြပြည်မှာ နေကြပါသည်”

“ငါတို့နေသော မြေကြီးသည် အဘယ်သို့သော ပုံသဏ္ဍာန် ရှိသနည်း”

“လိမ္မော်သီးကဲ့သို့ လုံးလုံးရှိပါ၏”

“မြေကြီးကို မြောက်လုံးခြမ်း၊ တောင်လုံးခြမ်းဖြစ်အောင် ပိုင်းခြားနိုင်၏လား”

“ပိုင်းခြားနိုင်ပါ၏”

“အဘယ်သို့ ပိုင်းခြားမည်နည်း”

“အထက်ကနည်းတူ အရှေ့နှင့်အနောက်ကို ပတ်မိအောင်၊ အလယ်တည့်တည့် စိတ်အားဖြင့် ပိုင်းခြားနိုင်ပါ၏”

“ထိုသို့ ပတ်မိသောအကြောင်းကို အဘယ်သို့ ခေါ်သနည်း”

“ဣက္ကွေးတာဟု ခေါ်ပါ၏”

“သူငယ်တို့ သင်ရန် လောကဓာတ်ပညာစာ” ၌ ပါဝင်သော အကြောင်းများတွင် ပြီဇမ် (Prism) ၏ အကြောင်း၊ သက်တံ၏ အကြောင်း၊ ဂြိုဟ်များ၏အကြောင်း၊ ဦးရာနု (Uranus) ဂြိုဟ်၏ အကြောင်း၊ မြေကြီးဆွဲခြင်းအကြောင်း၊ ရုပ်၌သတ္တိများ၏ အကြောင်း၊ ဖလူအစ် (fluids) အကြောင်း၊ ပင်ဒုလံ (Pendulum) အကြောင်း၊ အမြဲသွားခြင်းအကြောင်း၊ မောင်းဟုခေါ်သော အားတိုးခြင်းတန်ဆာ အကြောင်း၊ ရေပူငွေ့တန်ခိုး (Steam power) အကြောင်း၊ ဗလွန်း (balloon) အကြောင်း၊ ပါရချွတ် (Parachute) အကြောင်း၊ ကာပီလရီ ဆွဲခြင်း (capillary attraction) အကြောင်း၊ ဘရောမတာ (barometer) အကြောင်း၊ အလင်းပြန်၍ အရောင်ဖြစ်စေသည့်အကြောင်း စသည်ဖြင့် စုံလင်လေသည်။

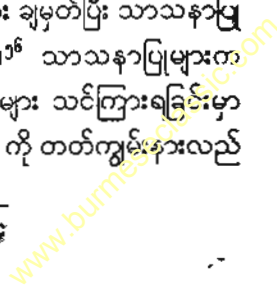
အသံ၏အကြောင်းကို ရေးရာ၌ “ကျောက်တစ်ခုကို ရေမှာပစ်ချ လျှင် . . . ရေ၌ လှိုင်းဝိုင်းဖြစ်သဖြင့် တရွေ့ရွေ့ကျယ်၍သွားတတ် ရကြောင်း” “ခေါင်းလောင်းထိုးသောအခါ ရေမှာ ကျောက်ကို ပစ်ချ သောအခါ လှိုင်းဖြစ်သကဲ့သို့ လေ၌ လှိုင်းဝိုင်းဖြစ်လျက် . . . နားကိုခိုက် သောအခါ ခေါင်းလောင်းမြည်သံကြားသည်” ဟု ရှင်းပြထားသည်။

“အသံဖြစ်ရအောင် အဘယ်ရာနှစ်ခု ရှိရသနည်း။ လေနှင့် နား ရှိရပါသည်။ အသံဖြစ်ရအောင် လေရှိရမည်ကို အဘယ်သို့ သိရသနည်း။ ဖန်အိုးတစ်ခုမှာ လေကို နှုတ်ပြီးမှ ဆွဲလဲကို လှုပ်သောအခါ အသံမမြည်ပါ” ၁၁

လောကဓာတ်ပညာဟူသော ဝေါဟာရကို ဤစာအုပ်တွင် အစော ဆုံး တွေ့ရပြီး ဖော်ပြပါ သင်ခန်းစာများသည် ခေတ်ကာလအလျောက် အသစ်အဆန်းများဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သာသနာပြုများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ သာသနာပြုရန် ရည်ရွယ် ရင်းဖြင့် ရောက်ရှိလာကြသည်။ သာသနာပြုရာ၌ အထောက်အကူရရှိ စေရန် မြန်မာအက္ခရာ ပုံနှိပ်စာလုံးများကို တီထွင်သည်။ သာသနာပြု ကျမ်းစာများ ပုံနှိပ်သည်။ သာသနာပြုကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်သည်။ သာသနာပြုကျောင်းနှင့် အစိုးရကျောင်းများ အပြိုင်အဆိုင် ဖွင့်လာ သောအခါ ခေတ်ပေါ် ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးကြလေသည်။ ဤပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးခြင်းမှာလည်း အစိုးရလက်အောက်၌ အမှုထမ်းနိုင်ရန်သာ အဓိက ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာမတ်က သူ့ကျောင်းလာအပ် သည့် ကျောင်းသားမိဘများကို ကျောင်းစည်းကမ်း ရွင်းလင်း ပြောပြရာ၌ သာသနာပြုကျောင်းတွင် သင်ကြားလျှင် ခရစ်ယာန် ဘာသာအကြောင်းများကို မလွဲမသွေ သင်ကြားရမည် အကြောင်းပင်။ မိဘများကလည်း ခေတ်ပေါ်ဘာသာရပ်များ သင်ကြား နိုင်ရေးကိုသာ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျောင်းပို့ခြင်းဖြစ်သည်။

အစိုးရကလည်း ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ဘာသာတရား ကိုးကွယ် ယုံကြည်မှု၌ ပါဝင်စွက်ဖက်သည်ဟု ကျောင်းသားမိဘများ အထင် ရောက်စေမည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို မပြုလုပ်သမျှ အစိုးရက ခွင့်ပြု မည်သာ ဖြစ်သည်ဆိုသော စည်းကမ်းချက်မူများ ချမှတ်ပြီး သာသနာပြု ကျောင်းများကို ဖွင့်လှစ်ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။^{၁၂} သာသနာပြုများက လည်း ခရစ်ယာန် ဘာသာတရား သင်ခန်းစာများ သင်ကြားရခြင်းမှာ သန့်ရှင်းသော ဘာသာရေး (Holy Religion) ကို တတ်ကျွမ်းနားလည်

စေရန်ဟု သုံးနှုန်းကြသည်။ ဒေါက်တာမတ်နှင့် တွေ့ဆုံသော ကျောင်းသား မိဘတစ်ဦးက မိမိတို့သည် သားသမီးများကို ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟုသော ဟင်းကို ကျွေးထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သာသနာပြုကျောင်းက ခေတ်ပေါ် လောကဓာတ်ပညာရပ်များ သင်ကြားပေးရင်း ခရစ်ယာန် ဘာသာ ဟင်းကို ကျွေးသော်လည်း သားသမီးများ ကြိုက်ရာ ဟင်းနှင့် ထမင်းကို စားနိုင်ကြောင်း ပြောထားပြီးဖြစ်သည်။ မြို့ပေါ်ရှိ တိုင်းရင်း သား ဘာသာသင်ကျောင်း အများစုသည် သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ လောကီ ရေး ရည်မှန်းချက်၌လည်းကောင်း၊ ဘာသာကူးပြောင်းလာရေးနှင့် ပတ်သက်သော သာသနာပြု ရည်မှန်းချက်၌လည်းကောင်း၊ အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စွမ်းမရှိခဲ့ဟု ယူဆရန်အကြောင်း ရှိကြောင်း ဦးကောင်းက မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။ ဟောင်းဝန် မဲလကုမ် (Howard Malcon) က သူ၏ “အရှေ့တောင်အာရှခရီး” (Travels in South Eastern Asia) စာအုပ်တွင် “မြန်မာများအနက် ဤကျောင်းများမှ ဖြစ်ထွန်းလာသော ခရစ်ယာန် တစ်ယောက်မျှမတွေ့ပါ” ဟု ဆိုခဲ့ လေသည်။

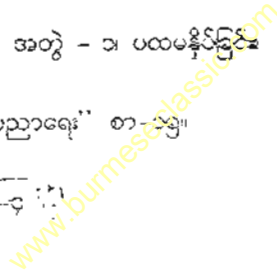
ပုံနှိပ်တိုက်များနှင့် အနောက်နိုင်ငံ ပညာရေးစနစ်တို့ကြောင့် ငြိတိသျှကိုလိုနီလက်အောက်ရှိ မြန်မာတို့သည် ခေတ်ပေါ်ပညာရပ်များ တို့ သင်ကြားခွင့်ရခဲ့၏။ နိုင်ငံရေးအရ သူ့လက်အောက်၌ နေကြရစဉ် အတွင်း ခေတ်ပေါ်ပညာရပ်များကို စက်မှုပစ္စည်းအထောက်အပံ့ဖြင့် စာအုပ်စာတမ်းများ ကိုင်တွယ်၍ စာသင်ကြားနေရသော်လည်း ဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံတရားတို့၌မူ မယိမ်းမယိုင် မြန်မာဆန်ဆန် ပင် ဦးနေကြသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဦးအေးချို (မဟာဝိဇ္ဇာ)

မှတ်စုများ

- ၁။ “ဗမာပြည်ဝယ် နှစ်လေးဆယ်” (ဦးလှဒင်၊ မြန်မာပြန်) စာ-၉၂။
- ၂။ - ယင်း - စာ ၇၀-၇၁။
- ၃။ - ယင်း - စာ ၆၉-၇၀။
- ၄။ - ယင်း - စာ ၁၆၉-၁၇၀။
- ၅။ ဒေါက်တာသန်းထွန်း “ဖတ်စာအုပ်သမိုင်း” (လူ့မိတ်ဆွေစာအုပ်၊ စာ ၁၇၁-၁၇၂)
- ၆။ - ယင်း - စာ ၁၆၆-၁၆၈။
- ၇။ - ယင်း - စာ-၁၆၈။
- ၈။ - ယင်း - စာ-၁၆၆။
- ၉။ မောင်သစ်လွင် (လူလူ) “ရှေးဦးမြန်မာ့သတင်းစာများ” ပထမအကြိမ် ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်၊ စာ-၈၉။
- ၁၀။ ဒေါ်ကြန် “၁၈၂၄-၁၈၈၅ ခု ရခိုင်ခရိုင် ပညာရေး” (သမိုင်းရှာပုံစာအုပ်ခရီး၊ စာ-၄)
- ၁၁။ - ယင်း -
- ၁၂။ “ဗမာပြည်ဝယ် နှစ်လေးဆယ်” စာ-၁၇၀။
- ၁၃။ ဒေါက်တာသန်းထွန်း “ဖတ်စာအုပ်သမိုင်း” စာ ၁၆၀-၁၆၁။
- ၁၄။ - ယင်း - စာ-၁၅၄။
- ၁၅။ ဝေယျ “မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော သိပ္ပံစာပေများ” လူထုအတွက် သိပ္ပံစာပေ၊ စာပေဗိမာန်၊ ၁၉၆၇၊ စာ-၆၁။
- ၁၆။ ဒေါက်တာသန်းထွန်း “ဖတ်စာအုပ်သမိုင်း” စာ ၁၆၁-၁၆၄။
- ၁၇။ - ယင်း - စာ-၁၆၅။
- ၁၈။ ခင်သင်းခွဲ “အနှစ်ရှစ်ဆယ်ကကျက်က ပထဝီ” ငွေဟာရီမဂ္ဂဇင်း အမှတ် ၁၃၄၊ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ၊ စာ ၁၆၁-၁၆၉။
- ၁၉။ တော်စိန်နီ “လွတ်တော်မှတ်တမ်း” စတုတ္ထအကြိမ်၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ စာ-၁၇။
- ၂၀။ လမ်းစဉ်ပါတီ “မြန်မာ့လယ်ယာမြေသမိုင်း” အတွဲ - ၁၊ ပထမနှိုင်းခြင်း ၁၉၇၁ ပြည့်နှစ်၊ စာ-၈၄။
- ၂၁။ ဒေါ်ကြန် “၁၈၂၄-၁၈၈၅ ခု ရခိုင်ခရိုင် ပညာရေး” စာ-၁၅။

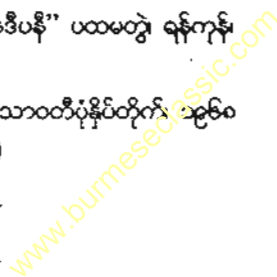

- ၂၂။ ဦးခင်မောင်ကြည် မြန်မာပြန် “ပညာမင်းကြီးဦးကောင်း၏ ဗြိတိသျှတို့ မသိမ်းပိုက်မီနှင့် သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးသမိုင်း” စာ-၁၅၇။
- ၂၃။ - ယင်း - စာ ၁၅၇-၁၅၈။
- ၂၄။ - ယင်း - စာ ၁၂၃-၁၃၃။
- ၂၅။ ဦးသန်းဦး “မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးဌာနသမိုင်း” ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၉၅ စာ ၄၆-၄၇။
- ၂၆။ ဒေါက်တာခင်မောင်ညွန့် “နှစ်ကိုးဆယ်ကျော်က ကျောင်းသုံးစာအုပ်” ပညာလောကစာစောင် အတွဲ ၅၊ အမှတ် ၄ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ စာ ၂၄-၃၀။
- ၂၇။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “မြေတိုင်းခြင်းပညာစာ ပုရပိုက်” (ရှေးခေတ် မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ၊ ရန်ကုန်၊ စာပေလောက ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၈၇ စာ ၉၃-၁၀၆)။
- ၂၈။ ဇေယျ “မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော သိပ္ပံစာပေများ” စာ ၆၁-၆၂။
- ၂၉။ မင်းကြီးမဟာသီရိဇေယသု “ပိဋကတ်သုံးပုံခေါ် ပိဋကတ်တော်သမိုင်း” ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉၊ စာ-၁၃၄။
- ၃၀။ - ယင်း - စာ-၁၉၄။
- ၃၁။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “သင်္ချာပညာသင်ကျမ်း” (ရှေးခေတ်မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ၊ စာ ၁-၁၇)။
- ၃၂။ တင်နိုင်တိုး “နွမ်းလျှာမာလာ၊ ဝိတဝါးအနာဂတ်နှင့် ပါတော်မူပြီးစ မန္တလေး” ရန်ကုန်၊ နံနက်ခင်းစာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၀၂၊ ဒီဇင်ဘာ၊ စာ-၃၅၇။
- ၃၃။ ဦးသိန်းဟန် “၂၀ ရာစုခေတ်ဦး မြန်မာစာပေ၏ ထူးခြားချက်နှစ်ရပ်” တက္ကသိုလ်ပညာ ပဒေသာစာစောင်၊ အတွဲ-၂၊ အပိုင်း-၂၊ ၁၉၆၇ ခု၊ မေလ၊ စာ-၂၂၅။
- ၃၄။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “အရိသမတိတ်တွက်ပုံစာ” (ရှေးခေတ် မြန်မာ သိပ္ပံကျမ်းများ၊ စာ-၁၂၅-၁၄၄) ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်က ယင်းစာအုပ် ပထမဆုံးအကြိမ် ပုံနှိပ်နှစ်ကို ၁၈၄၇ ခုနှစ်ဟု ခန့်မှန်းတွက်ချက်ပြထားသည်။ (အရိသမတိတ်တွက်ပုံစာ၊ စာအုပ်ပုံနှိပ်နှစ်မှာ ၁၈၆၆ ဖြစ်သင့်သည်။ ၁၈၆၆ ခုနှစ်မှာ ပုံနှိပ်မှားဟန်ရှိသည်။)
- ၃၅။ ဒေါက်တာသန်းထွန်း “နိုင်ငံတကာ စာအုပ်နှစ်ပြပွဲမှတ်တမ်း” (ရန်ကုန်၊ မန္တလေး) (လူ့မိတ်ဆွေစာအုပ်၊ စာ-၃၅၅)

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

- ၃၆။ ဇေယျ “မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော သိပ္ပံစာပေများ” စာ ၅၈-၅၉။
- ၃၇။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “အရိသမတိတ်တွက်ပုံစာ” စာ-၁၃၆။
- ၃၈။ - ယင်း - စာ ၁၃၉-၁၄၃။
- ၃၉။ မောင်မြင့်ဆွေ၏စာစုစာရင်းတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်ကို ၁၈၈၂ ခုနှစ် ဟု ရေးသားထားသည်မှာ သုံးလပတ် အစီရင်ခံစာ စာရင်းမှ ရယူခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်ကို ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်က မြင်တွေ့ ဖတ်ရှုရာ ပုံနှိပ်နှစ်ကို ၁၈၈၁ ခုနှစ်ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုစာအုပ်ကို တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက်တွင် တိုက်ပိုင်အမှတ် ၃၀၄၃၉ ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၈၈၁ ခုနှစ်ကိုသာ အတည်ယူရပေမည်။ (ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင်၏ “ရှေးခေတ် မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ”၊ စာ-၂၁၇)။
- ၄၀။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “မျက်နှာဖုံးပြပွဲနှင့် စာအုပ်ရှူး” (ရှေးခေတ်မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ၊ စာ ၂၀၉-၂၂၅)။
- ၄၁။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “၁၇၇၄ ခုနှစ်က သင်္ချာကျမ်း” (ရှေးခေတ်မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ၊ စာ-၆၂)။
- ၄၂။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “၁၈၄၅ ခုနှစ်က တရုတ်မေဇူရီစာအုပ်” (ရှေးခေတ်မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ၊ စာ ၈၆-၈၉)။
- ၄၃။ ဇေယျ “မြန်မာနိုင်ငံ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော သိပ္ပံစာပေများ” စာ ၅၁-၅၂။
- ၄၄။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “၁၈၄၇ ခုနှစ်က လော့ဂရစ်သစ်စာအုပ်” (ရှေးခေတ်မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ၊ စာ ၁၁၇-၁၁၈)။
- ၄၅။ ဦးခင်မောင်ကြည် (မြန်မာပြန်) “ပညာမင်းကြီးဦးကောင်း၏ ဗြိတိသျှတို့ မသိမ်းပိုက်မီနှင့် သိမ်းပိုက်ပြီးခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးသမိုင်း” စာ ၁၆၂-၁၆၇။
- ၄၆။ ဒေါက်တာမျိုးသန့်တင် “ဒေါက်တာဦးရွှေဖဲအောင်၏ သိပ္ပံကျမ်းများ” (ရှေးခေတ်မြန်မာသိပ္ပံကျမ်းများ၊ စာ-၂၇၈)။
- ၄၇။ သီရိသဒ္ဓမ္မာဘိလင်္ကာရထေရ် “တထာဂတဥဒါနဒီပနီ” ပထမတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈၊ စာ-၂၅၃။
- ၄၈။ ဆတိုင်းမွတ်ဦးကူး “ခန္ဓာပုဂ္ဂတ္တ” ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ စာ-၈။ (ရဝေထွန်း တည်းဖြတ်သည်။)

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

- ၄၉။ တက္ကသိုလ်နေဝင်း မြန်မာပြန် “အင်းဝရွှေနန်းရောက် ခြံတိသျှသံအဖွဲ့မှ မှတ်တမ်း” ရန်ကုန်၊ စပယ်ဦးစာပေ၊ ၁၉၇၈၊ ဩဂုတ်လ၊ စာ-၂၅၀။
- ၅၀။ “ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ရေး” မြန်မာမင်းများလက်ထက် ရာဇသံနှင့် ဆင့်စာများ စနစ်သစ်ဖော်ထုတ်မှု စိစစ်ရေးအဖွဲ့၊ စာအုပ်အမှတ် ၄ (လက်နှိပ်စက် စာကူးမှု)၊ ၁၉၇၂ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်၊ စာ ၆၉-၇၀။
- ၅၁။ ဦးသန်းထွတ် “အစောဆုံး မြန်မာဖတ်စာ-၁” ပညာလောကစာစောင် အတွဲ ၁၀၊ အမှတ် ၄၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ စာ ၇၂-၇၈။
ဦးသန်းထွတ် “အစောဆုံး မြန်မာဖတ်စာ-၂” ပညာလောကစာစောင် အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၁၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၈၁၊ စာ ၈-၁၂။
ဦးသန်းထွတ် “အစောဆုံး မြန်မာဖတ်စာ-၃” ပညာလောကစာစောင် အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၂၊ ဧပြီ၊ ၁၉၈၁၊ စာ ၂၅-၂၉။
- ၅၂။ ဦးသန်းထွတ် “ဒုတိယအစောဆုံး မြန်မာဖတ်စာ” ပညာလောကစာစောင် အတွဲ ၁၃၊ အမှတ် ၁၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၈၂၊ စာ ၃၉-၄၄။
- ၅၃။ “သုဓမ္မစာပေဖြတ်သုံး” ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၁-၂၅ နှင့် စာ ၅၇-၅၉။
- ၅၄။ မောင်ထင် “ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာစကားပြေစာတမ်း” (မြန်မာစကားပြေစာတမ်းများ၊ ပထမတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်၊ ပထမ အကြိမ်၊ ၁၉၈၃၊ စာ ၁၂၀-၁၉၅)။
- ၅၅။ ဇေယျ “မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော သိပ္ပံစာများ” (လူထုအတွက်သိပ္ပံ၊ စာ ၅၅-၅၈)။
- ၅၆။ ဦးခင်မောင်ကြည် (မြန်မာပြန်) “ပညာမင်းကြီးဦးကောင်း၏ ခြံတိသျှတို့ မသိမ်းပိုက်မီနှင့် သိမ်းပိုက်ပြီးခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးသမိုင်း” စာ-၁၁၃။
- ၅၇။ - ယင်း - စာ-၁၃၂။

မူပိုင်ခွင့်၊ ပြဿနာများနှင့် ဥပဒေအမြင်

စာတမ်းရှင် - ဦးကျော်အေး

စာတမ်းရှင် ဦးကျော်အေး ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးမြဒင်၊ အမိ ဒေါ်မြင့်ခင်တို့မှ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် တောင်သာ မြို့နယ် ဆင်သေရွာ၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် တောင်သာမြို့နယ် တာလိုင်ခရိုင်ရွာသစ် အထက်တန်းကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း အောင်မြင်ပြီး မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ဥပစာသိပ္ပံတန်း အောင်မြင်ပြီးနောက် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းများတွင် အထက်တန်းပြ ဆရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက် ပညာ သင်ကြားခဲ့သည်။ သင်္ချာ၊ အသုံးချသင်္ချာ၊ စိတ်ပညာနှင့် အင်္ဂလိပ်စာဘာသာ တွဲဖြင့် သိပ္ပံ [B. Sc] ဘွဲ့နှင့် ဥပဒေဝိဇ္ဇာ [B. L.] ဘွဲ့များ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံဝန်ထမ်း (အငယ်တန်း) အရာရှိအဖြစ် စတင်ဝင်ရောက်ပြီး မြို့ပိုင်၊ မြို့နယ်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း တိုင်းတရားသူကြီးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ရှေ့နေချုပ်ရုံး ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်မှ ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်အဆင့်ထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် လက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဥပဒေဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ဖန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

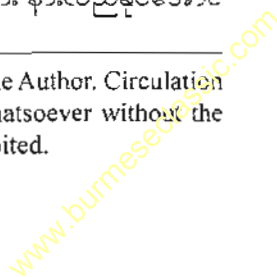
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် စာချုပ်စာတမ်းကိစ္စများ၊ မှုခင်းကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည့်အပြင် ဥပဒေစာအုပ်များ၊ ဥပဒေဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ ရေးသား ထုတ်ဝေလျက် ရှိပါသည်။

မူပိုင်ခွင့်ပြဿနာများနှင့် ဥပဒေအမြင် *

စာတမ်းရှင် - ဦးကျော်အေး

တလောက လစဉ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်နှင့် လူငယ်အဆိုတော် လေး တစ်ဦးတို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းမှာ လူငယ်အဆိုတော်လေးက “ဒီမှာ ကော်ပီရိုက်ဆိုတာလဲ မရှိတော့ . . .” ဆိုတာမျိုးပြောသွားတာကို ခတ်လိုက်ရလို့ ဒီစာကိုရေးဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ [Copyright Law] မရှိဘူးလို့ သူပြောချင်တာလားမသိဘူး။ ဒါဆို ရင်တော့ မဟုတ်သေးဘူးလို့ ပြောရမှာပဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၉၀ ကျော် တစ်ပြေး မြန်မာနိုင်ငံမှာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေဆိုတာရှိခဲ့ပါတယ်။ ယခုတိုင်လည်း ခွဲနေတုန်းပါပဲ။ ရှိတာကို မသိကြလို့ သိသော်လည်း အသုံးမတည့်လို့၊ သေးကြလို့ မရှိဘူးဆိုပြီး ထင်နေကြတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီစာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က မြန်မာနိုင်ငံမှာ အာဏာတည်ဆဲဖြစ်တဲ့ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေပါ သိသင့်သိထိုက်တဲ့အချက်များကို လူအများ နားလည်နိုင်အောင်

* The Copyright to this paper is reserved by the Author. Circulation or publication of the paper in any form whatsoever without the prior consent of the Author is strictly prohibited.

တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ တစ်ခုကြိုတင်ပြောထားလိုတာက တော့ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေဟာ မူရင်းအင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့်ရှိနေတာဆိုတော့ ဥပဒေမှာသုံးထားတဲ့ ဝေါဟာရတွေကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသုံးစွဲရာမှာ သဘောကွဲလွဲမှုတွေ ရှိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအတွက် အငြင်းအခုံလုပ်ဖို့ ဆန္ဒ မရှိပါဘူး။ ကိုယ်ကြိုက်သလို ဘာသာပြန်ဆိုနိုင်ကြပါတယ်။ အဓိက ကတော့ ကမ္ဘာသုံး ဘာသာစကားတစ်ခုဖြစ်တဲ့ မူရင်းအင်္ဂလိပ်ဘာသာ အတိုင်း နားလည်ထားကြဖို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာဘာသာပြန် ဝေါဟာရတွေရဲ့ နောက်မှာ မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာလုံးကို ကွင်းဖြင့် ပူးတွဲဖော်ပြ ပေးထားပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့် သမိုင်း

ကမ္ဘာနှင့်ချီပြီးပြောရရင် လူ့သမိုင်းမှာ စာပေအရေးအသားရယ်လို့ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ကျောက်သားပြင်ပေါ်မှာ၊ အင်္ဂတေနံရံပေါ်မှာ ရေးခဲ့ကြ ရတာ၊ ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ သီချင်း စတာတွေကိုလည်း ပေပုရပိုက်ပေါ်မှာ ရေးခဲ့ကြရတာဆိုတော့ ဖိတ္တုများစွာ ကူးယူဖြန့်ချိဖို့ဆိုတာ အလွန် ခဲယဉ်း တဲ့ ကိစ္စပဲ။ ရေးသားသီကုံးသူအနေနှင့်လည်း ဝင်ငွေရစေတော့ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ရေးခဲ့ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဝါသနာဗီဇအရ မရေးဘဲ မနေနိုင်လို့ ရေးသားခဲ့ကြတာလို့ ဆိုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ ရရှိခဲ့တဲ့ အကျိုးအမြတ်ကတော့ ဂုဏ်ရှိမှု၊ နာမည်ကျော်ကြားမှုနှင့် တချို့ကိစ္စ တွေမှာ ရှင်ဘုရင်တွေရဲ့ ဆုတော်လာဘ်တော် ပေးသနားခံရမှုတို့ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ သူတို့ရေးသား သီကုံးထားတာတွေကို ဝါသနာပါသူတွေက ပေ၊ ပုရပိုက် စတာတွေနှင့် ကူးယူကြတာကိုပဲ ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်ရမယ့် အနေအထားမျိုးပါ။

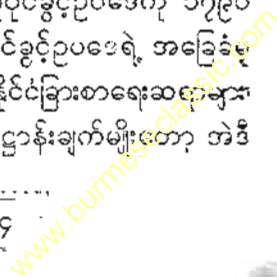
၁၅ ရာစုအတွင်းမှာတော့ ပုံနှိပ်စက်တွေ ပေါ်လာတယ်။ ပုံနှိပ် နည်းပညာတွေလည်း အဆင့်ဆင့် တိုးတက်လာတာနှင့်အမျှ စာအုပ် ဘာတမ်းတွေကိုလည်း စောင်ရေးများစွာ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလာနိုင်ခဲ့ကြတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်းဟာလည်း အကျိုးအမြတ်ရရှိတဲ့၊ ဝင်ငွေ ကောင်းတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစားတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီ အခါမှာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူနှင့် စာပေအနုပညာ ဖန်တီးသူတို့အကြား အကျိုးအမြတ် ခံစားခွင့် ခွဲဝေရေး ပြဿနာများ၊ အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာတာဟာ မေ့တာသဘောလို့ပဲဆိုရမယ်။ ဒီပြဿနာများ အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းပေးဖို့ နိုင်ငံတော်အာဏာကို ဖိတ်ခေါ်နေတဲ့ သဘောလည်း ဖြစ်တယ်။ ဒီအခြေအနေမှာ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ဒီ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးဖို့ အနုပညာသမားနှင့် စီးပွားရေးသမား ကြားမှာ အကျိုးခံစားခွင့် မျမျှတတရုံစေဖို့ အနုပညာသမားများရဲ့ အခွင့် အရေးကို အကာအကွယ်ပေးဖို့အတွက် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ [Copyright Law] ဆိုတာကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ကြရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မူပိုင်ခွင့် ဆိုတာ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ရရှိတဲ့ အခွင့်အရေးမဟုတ်ဘဲ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း ချက်အရ ရရှိတဲ့ အခွင့်အရေး [Statutory right] လို့ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ အစောဆုံး မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ထားခြင်း ခံရတဲ့ ဥပဒေကတော့ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း [UK] နိုင်ငံမှာ ၁၇၀၉ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ ဥပဒေဖြစ်ပြီး အန်းဘုရင်မရဲ့ဥပဒေ [Statute of Anne] လို့ ခေါ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီနောက် ဆက်လက်ပြီးတော့ ၁၈၁၄၊ ၁၈၄၂၊ ၁၉၁၁ နှင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွေမှာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေများကို အစားထိုးပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှာတော့ စက်မှုဒီဇိုင်းများနှင့် တီထွင်မှု များကိုပါ အကာအကွယ်ပေးတဲ့ The Copyright, Designs and Patents Act 1988 ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာတွေ့ရပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီဖြစ်ခဲ့ပြီး အင်္ဂလိပ်ဥပဒေစနစ်ကိုလည်း ဆက်ခံ ထားတဲ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာတော့ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကို ၁၇၉၀ ပြည့်နှစ်မှာ စတင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာမှာ အင်္ဂလိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေရဲ့ အခြေခံမူ များကို ရယူပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံခြားစာရေးဆရာများ အနုပညာရှင်များကို အကာအကွယ်ပေးတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုးတော့ အဲဒီ

ဥပဒေမှာ မပါဝင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် “ခိုးချခွင့်ရှိတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်တကွ ပြည့်စုံတဲ့ ဒီဥပဒေဟာ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတဲ့ နိုင်ငံများရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်မှုတွေကို မတရား အသုံးချရင်း ဖူးပွင့်စ မိမိရဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်း ရှုမြင်နိုင်တယ်” လို့ ပြောလေ့ရှိသော ဖန်ခြင်းခံခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမေရိကန်တို့ကတော့ နောင်နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော် ၁၈၉၁ ခုနှစ်ကျမှသာ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေသစ်တစ်ရပ်ကို ထပ်မံ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာပါ။ ယနေ့တည်ဆဲ အမေရိကန် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကတော့ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ ဥပဒေဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေကိုတော့ ခေတ်မီတိုးတက်လာတဲ့ နည်းပညာများမှ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများကို ပြေငြိမ်းရာမှာ ကမ္ဘာ့အဓိကရ ဥပဒေတစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်သုံးသပ်ကြပါရဲ့။

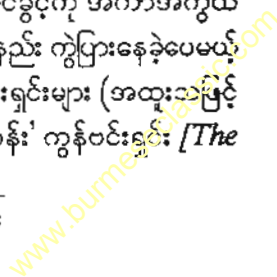
ဥရောပတိုက်မှာတော့ မူပိုင်ခွင့်ကိစ္စမှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံက ဦးဆောင် ခဲ့တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ၁၇၉၁ နှင့် ၁၇၉၃ ခုနှစ်များအတွင်း (ပြင်သစ် တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း) မူပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်လို့ ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်တဲ့ အမိန့်ဒီကရီ [Decree] နှစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်တာက စတင်ခဲ့တာပါ။ ပြင်သစ် မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေရဲ့ အခြေခံတွေက အခြား ဥရောပနိုင်ငံတွေကိုလည်း ပျံ့နှံ့သွားခဲ့ပါတယ်။

ဒီမှာတင် ကမ္ဘာပေါ်မှာ အနုပညာ ဖန်တီးမှုကို အကာအကွယ် ပေးတာနှင့် ပတ်သက်လို့ အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်နည်း [Anglo-American approach] နှင့် ဥရောပနည်း [Continental European approach] ဆိုပြီး နည်းနှစ်နည်း ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ ပညာရှင်များရဲ့ သုံးသပ်ချက်အရ ဥရောပနည်းက အနုပညာ ဖန်တီးသူ သို့မဟုတ် လက်ရာရှင် [Author] ရဲ့ အခွင့်အရေးပေါ်မှာ အခြေစိုက်တယ်။ လက်ရာရှင်ရဲ့ အခွင့်အရေး [Author's right] ကို အကာအကွယ် ပေးတာဖြစ်တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လူ့အခွင့်အရေး [Human right] အဖြစ် အကာအကွယ်ပေးခြင်းဖြစ်တယ်။ လုပ်ငန်းရဲ့သဘာဝကို အလေး မထားဘူး။ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းအဖြစ် ပြုလုပ်ထားခြင်းရှိ-မရှိဆိုတာကိုလည်း

အရေးမပေးဘူး။ ဒီသဘောတရားက ကုလသမဂ္ဂရဲ့ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း [United Nations Declaration of Human Rights] မှာ ပါဝင်လာခဲ့တယ်။ အပိုဒ် ၂၇ (၂) မှာ “လူတိုင်းလူတိုင်း သည် မိမိ၏လက်ရာဖြစ်သော သိပ္ပံ၊ စာပေ သို့မဟုတ် အနုပညာ ထုတ်လုပ်မှုမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များ [Moral and material interests] အား ကာကွယ်မှုကို ရထိုက်ခွင့်ရှိသည်” လို့ ပါရှိပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်နည်းကတော့ ဥရောပနည်းနှင့် နည်းနည်း ခြားနားမှုရှိတယ်လို့ သုံးသပ်ကြပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်နည်းက လူပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှာ အခြေမစိုက်ဘူး။ အနုပညာလက်ရာကို စာအုပ်များ နှင့် အခြားရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းအဖြစ် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်လုပ်ခြင်းကို တားဆီးဖို့နှင့် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် [owner of the copyright] ရဲ့ အခွင့် အရေးကို အကာအကွယ်ပေးဖို့ ရည်ရွယ်တာဖြစ်တယ်။ ဒီနည်းကမှ Copyright ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရရဲ့ စစ်မှန်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ကိုက်ညီတယ် လို့ သုံးသပ်ကြပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း ပြုလုပ် နိုင်တဲ့အတွက် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ဟာ လက်ရာရှင် [Author] မဟုတ်ဘဲ အခြားသူတစ်ဦးဦးလည်းဖြစ်နိုင်တာကိုး။ ဒီအင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်နည်းက အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အနီးဘုရင်မရဲ့ ဥပဒေ [Statute of Anne] က ဆင်းသက်လာခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ဥရောပနည်းကို ဥရောပတိုက်ရှိ နိုင်ငံများ၊ လက်တင်အမေရိကန် နိုင်ငံများနှင့် အာဖရိကတိုက်ရှိ ပြင်သစ်စကားပြော နိုင်ငံအချို့တို့က လက်ခံကျင့်သုံးကြပြီး အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်နည်းကိုတော့ ဗြိတိသျှကိုလိုနီ များ ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားပြောနိုင်ငံများနှင့် ဓနသဟာယအဖွဲ့ ဝင် နိုင်ငံများက လက်ခံကျင့်သုံးကြပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့်ကို အကာအကွယ် ပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်လို့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ နည်းနှစ်နည်း ကွဲပြားနေခဲ့ပေမယ့် သခုခေတ်မှာတော့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းများ (အထူးသဖြင့် ၁၈၈၆ ခုနှစ်မှာ အစောဆုံး ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ‘ဘန်း’ ကွန်ဗင်းရှင်း [The

Berne Convention] ရဲ့ တစ်ပြေးညီပေါင်းစည်းညှိနှိုင်းပေးချက်အရ မူပိုင်ခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးကြရာမှာ ခြားနားချက်သိပ်မရှိတော့ပါဘူး။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ

မူပိုင်ခွင့်သမိုင်းကို ကမ္ဘာနှင့်ချီပြီး ရှည်ရှည်ဝေးဝေး ပြောနေရတဲ့ အကြောင်းရင်းက လက်ရှိ မြန်မာ့မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအကြောင်းကို ပြောတဲ့ အခါ လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ အခြားနိုင်ငံများရဲ့ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများပါ အချက်အလက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ် သုံးသပ်ပြီး ကွဲပြားခြားနားတဲ့အချက်တွေကို အသိပေးလိုလို့ဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိ "မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့်အက်ဥပဒေ" [The Myanmar Copyright Act] ကို ၁၉၁၄ ခုနှစ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာဖြစ်ပြီး အဲဒီ နှစ် ပေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့မှာ စတင်အာဏာတည်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဥပဒေ ဟာ မူလက အိန္ဒိယဥပဒေဖြစ်ခဲ့ပြီး ၁၉၁၄ ခုနှစ် အိန္ဒိယ အက်ဥပဒေ အမှတ် (၃) အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ၁၈၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ကစပြီး ၁၉၃၇ ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့ အထိ ဗြိတိသျှ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ ပြည်နယ် [Province] တစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မြန်မာပြည် စီရင်အုပ်ချုပ်မှုအက်ဥပဒေ သို့မဟုတ် မြန်မာပြည် အစိုးရ အက်ဥပဒေ [The Government of Burma Act, 1935] အရ ၁၉၃၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ကျမှ သီးခြား ဗြိတိသျှကိုလိုနီနိုင်ငံဖြစ်လာခဲ့တာပါ။ ဒီတော့ အဲဒီနေ့ရက်မတိုင်မီ အိန္ဒိယ ဗဟိုဥပဒေပြုအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ ဥပဒေတွေဟာလည်း အိန္ဒိယပြည်ရဲ့ ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်မှာလည်း အာဏာသက်ရောက် ခဲ့ပါတယ်။ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ The India Copyright Act, 1914 အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်တဲ့ အိန္ဒိယအက်ဥပဒေများဟာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် The Union of Burma (Adaptation of Laws) Order, 1948 တို့အရ

လွတ်လပ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ ဥပဒေများအဖြစ် ယနေ့ တိုင် ဆက်လက်အာဏာတည်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ယူကေနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယ နိုင်ငံတွေမှာတော့ မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေရဲ့ ဖော်ပြချက်တွေကို ၁၉၁၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကိုရုပ်သိမ်းပြီး ဥပဒေသစ်များ အစားထိုးပြဋ္ဌာန်း ခဲ့ပြီးပါပြီ။

The Myanmar Copyright Act, 1914 ဟာ မြန်မာ့ဥပဒေ သမိုင်းမှာ အစောဆုံးနှင့် တစ်ခုတည်းသောဥပဒေ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ်မှာ ဒီဥပဒေထက်စောပြီး ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ ဥပဒေကို မတွေ့ရဘူး။ ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းပိုင်း ရတနာပုံမင်းနေပြည်တော်မှာ ရတနာပုံသတင်းစာကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီဆိုပေမယ့် ပုဂ္ဂလိကပုံနှိပ်လုပ်ငန်းက မထွန်းကားသေးဘဲ ပေပုရေကိုခေတ်ဆိုတော့ စာပေမူပိုင်ခွင့်ပြဿနာ ဆိုတာလည်း ပေါ်ပေါက်ဖွယ်ရာမရှိခဲ့ဘူး။ "စာကောင်းလျှင် မအေးပေး တွေက 'စလေ' ရေး ဆိုကြပြန်တယ်" လို့ အချုပ်တန်း ဆရာဖေက တေးထပ်ဖွဲ့ပြီး 'ဆဲ' ခဲ့တာကိုထောက်ရင် မြန်မာရှင်ဘုရင်များခေတ်မှာ စာပေမူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ သို့မဟုတ် အမိန့်ပြန်တမ်းဆိုတာမရှိခဲ့ဘူးလို့ ယူဆစရာရှိပါတယ်။ (ဒီကိစ္စကိုတော့ မြန်မာစာပေနှင့် သမိုင်းပညာရှင် များရဲ့ ကိစ္စအဖြစ် ထားလိုက်ကြပါစို့)။

မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေဟာ မူလကအိန္ဒိယဥပဒေဖြစ်တယ်ဆိုပေမယ့် အိန္ဒိယဥပဒေကလည်း ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းနိုင်ငံ (ယူကေ) မှာ ၁၉၁၁ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ The Copyright Act, 1911 တစ်ခုလုံးကို အိန္ဒိယ ဥပဒေရဲ့ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ကူးယူထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာဆိုတော့ အိန္ဒိယဥပဒေမှာ ကော်ပီရိုက်တစ် ပြင်ဆင်မွမ်းမံချက်အချို့မှအပ အင်္ဂလိပ် ဥပဒေတစ်ခုလုံးကို မြန်မာပြည် အပါအဝင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ အာဏာ သက်ရောက်စေတဲ့သဘောပဲဖြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယ ဥပဒေမှာ ပင်ကိုပုဂ္ဂိုလ် ၁၅ ခု ပါဝင်ပေမယ့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် သတ်မှတ်ချက်တွေကလွဲပြီး အားလုံး ဟာ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေကို အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွက် ဘယ်လိုပြုပြင် သုံးစွဲရမယ် ဆိုတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေသာဖြစ်ပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့်ကိစ္စအတွက် အဓိက

ကျတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ မဟုတ်ပါဘူး။ အဓိက ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တဲ့ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေမှာသာ ပါဝင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အိန္ဒိယ ဥပဒေနှင့် နောက်ဆက်တွဲ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေကို မြန်မာဥပဒေအဖြစ် ပြောင်းလဲတဲ့အခါမှာလည်း တည်ဆဲမြန်မာဥပဒေများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင်ခဲ့ရတာရှိပေမယ့် အနှစ်သာရအားဖြင့် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ အင်္ဂလိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကို အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာဥပဒေအဖြစ် ပြောင်းလဲရာမှာ ထူးခြားတဲ့အချက်တစ်ချက်ကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒါကတော့ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေမှာမပါဝင်တဲ့ “မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုများအတွက် ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ” ကို ထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းလာခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ် ဥပဒေမှာတော့ မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုကို တားမြစ်ပေးဖို့၊ နစ်နာကြေးပေးဖို့ စတဲ့ တရားမကြောင်းအရ တရားစွဲဆို အရေးယူခွင့်များကိုပဲ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်း မရှိပါဘူး။ အိန္ဒိယ/မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုကို ရာဇဝတ်ပြစ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးရတဲ့ အကြောင်းတစ်ခုကတော့ ကုန်ကျစရိတ်နည်းနည်းနှင့် မြန်မြန်ဆန်ဆန်၊ ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူနိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ (အကျိုးသက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာကိုတော့ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များအကြောင်း ရေးတဲ့အခါမှာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။)

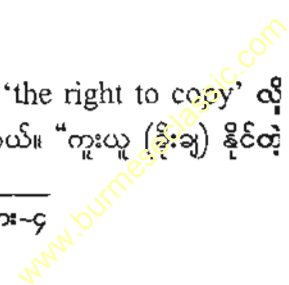
မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေရဲ့ ဇာစ်မြစ်ဖြစ်တဲ့ စတုတ္ထမြောက် အင်္ဂလိပ် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကို ၁၉၁၁ ခုနှစ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့အခါ ယူကေနိုင်ငံဟာ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်နေခဲ့ပါပြီ။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းရဲ့ အမည်အပြည့်အစုံကတော့ “The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works” ဖြစ်ပြီး မြန်မာလို ဖော်ပြရမယ် ဆိုရင်တော့ “စာပေနှင့် အနုပညာလက်ရာများကို အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်း” လို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အများအားဖြင့်တော့ “ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်း” လို့ အတိုကောက် ရည်ညွှန်း သုံးစွဲကြတာများပါတယ်။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းလို့ ခေါ်ကြတာကတော့ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ

ရဲ့ မြို့တော် Berne (or Bern) မြို့မှာ စတင်ချုပ်ဆိုခဲ့တဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်ဖြစ်လို့ပါပဲ။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းကို ၁၈၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့မှာ စတင်ချုပ်ဆိုခဲ့တာဖြစ်ပြီး တိုးတက်လာတဲ့ ခေတ်မီနည်းပညာများနှင့် ပြောင်းလဲလာတဲ့ လူမှုရေး အခြေအနေများအရ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအားလုံး အကျုံးဝင်စေဖို့ ငါးကြိမ်တိုင် ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလင် (၁၉၀၈)၊ ရောမ (၁၉၂၈)၊ ဘရပ်ဆဲ (၁၉၄၈)၊ စတော့ဟုမ်း (၁၉၆၇) နှင့် ပဲရစ် (၁၉၇၁) မြို့တွေမှာ ပူးတွဲဖော်ပြထားတဲ့ နှစ်အလိုက် ကျင်းပခဲ့တဲ့ အစည်းအဝေးများက ပြင်ဆင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှတ်တမ်းကိုကြည့်ရင် ၁၉၁၁ ခုနှစ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေဟာ ဘာလင် အစည်းအဝေးက ပြင်ဆင်ထားတဲ့ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီတုန်းက ဗြိတိသျှကိုလိုနီဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ၁၉၀၈ ခုနှစ် ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိခဲ့ပေမယ့် ၁၉၇၁ ခုနှစ် ပဲရစ်မြို့မှာ နောက်ဆုံးပြင်ဆင်ထားတဲ့ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းမှာတော့ လွတ်လပ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းဝင်နိုင်ငံ မဟုတ်တော့ပါဘူး။

မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေသမိုင်းကို ယခုလောက် ရှည်ရှည်ဝေးဝေး ပြောနေရတဲ့အကြောင်းတစ်ခုက မြန်မာဥပဒေဟာ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေကတစ်ဆင့် ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းက ဆင်းသက်လာတာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ပြောချင်လို့ပါ။ ဒါ့အပြင် လူငယ်ဥပဒေသမားများနှင့် ဥပဒေစာသင်သားများအား ဥပဒေသုတ မျှဝေလိုတဲ့ဆန္ဒလည်း ပါပါတယ်။ (ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းအကြောင်း အပြည့်အစုံကိုတော့ သီးခြားစာလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ရေးမှဖြစ်မှာပါ။)

မူပိုင်ခွင့်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်

မူပိုင်ခွင့်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ မေးရင် ‘the right to copy’ လို့ အပြောအပြက်သဘော ပြောကြတာရှိတယ်။ “ကူးယူ (နိုးချ) နိုင်တဲ့

အခွင့်အရေး” ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်နဲ့ ဟာသနောပြီး ပြောကြတာပါ။ အဲဒါ မှန်သလားလို့မေးရင်တော့ “ဟုတ်လည်း ဟုတ်တယ်၊ မဟုတ်လည်း မဟုတ်ဘူး” လို့ ဖြေရမလို့ဘဲ။ ဟုတ်လည်းဟုတ်တယ် ဆိုတာက ‘the right to copy’ ဆိုတဲ့စကားထဲမှာ အမှန်တစ်ဝက်ပါနေလို့ပါ။ Right (အခွင့်အရေး) ဆိုတာတော့ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအခွင့်အရေးက အလိုအလျောက် ရရှိနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးမဟုတ်ဘူး။ ပေးမှရတဲ့၊ တစ်နည်းအားဖြင့် လက်ရာရှင် သို့မဟုတ် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်က အခွင့်ပေး [authorize] မှ ရတဲ့ အခွင့်အရေးဖြစ်တယ်။ မပေးရင် အဲဒီအခွင့်အရေးကို မရနိုင်ဘူး။ ဥပဒေက အဲဒီလို ပြဋ္ဌာန်းထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပဒေအရ ရရှိတဲ့ အခွင့်အရေး [Statutory right] လို့ ဆိုကြတာပေါ့။ လက်ရာရှင် သို့မဟုတ် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်က အခွင့်အာဏာပေးရင်တော့ ထုတ်ဝေဖို့၊ ဖြန့်ချိဖို့ အခွင့်အရေးကို ရရှိမှာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် “ကူးယူနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး” [the right to copy] ရှိတယ်လို့ဆိုရာမှာ တစ်ဝက်တစ်ပျက်တော့ မှန်တယ်လို့ ပြောရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင်ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ “ကူးယူ (ခိုးချ) နိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နှင့်ပြောရင်တော့ မမှန်ဘူး။ ဒါက ရယ်စရာသဘော ပြောကြတာပါ။

မြန်မာဥပဒေဖြစ်လာခဲ့တဲ့ ၁၉၁၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ မူပိုင်ခွင့် [Copyright] ရဲ့ အဓိပ္ပာယ် [definition] ကို သတ်မှတ်ပေးထားပါတယ်။ အတိအကျ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုပြီး ဖော်ပြမယ်ဆိုရင် နားလည်ဖို့ မလွယ်ဘဲ “ကပြားမြန်မာစာ” ဖြစ်သွားမယ်။ ဒါကြောင့် ဝေါဟာရရဲ့ မူလအဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင်ပြီး ဖတ်ရမှတ်ရလည်းလွယ်အောင် ကျောင်းမှာစာသင်တဲနည်းနှင့် ဖော်ပြပါမယ်။

“မူပိုင်ခွင့်” [Copyright] ဆိုတာ အောက်မှာဖော်ပြမယ့် အခွင့်အရေး တစ်ရပ်ရပ်ကို “တစ်ဦးတည်းပိုင် အခွင့်အရေး” [the sole right] အဖြစ် ရရှိခြင်းကို ဆိုလိုတယ်။

(၁) ရုပ်ဝတ္ထုပုံသဏ္ဍာန်တစ်မျိုးမျိုး (ဥပမာ၊ စာအုပ်စာတမ်း၊ တိပ်ခွေ၊ ဓာတ်ပြား၊ ဖလင် စသည်) ဖြင့် ပြုလုပ်ထားတဲ့

လက်ရာ [work] ကို သို့မဟုတ် လက်ရာရဲ့ အဓိက အစိတ်အပိုင်းကို ထုတ်လုပ်ခွင့်၊ ပြန်လည်ထုတ်လုပ်ခွင့်။

- (၂) လက်ရာကို သို့မဟုတ် လက်ရာရဲ့ အဓိကအစိတ်အပိုင်းကို အများပြည်သူတို့အား ဖျော်ဖြေပြသခွင့်၊ ဟောပြောချက်/ ပို့ချချက် [lecture] ဖြစ်ပါက အများပြည်သူတို့အား ဟောပြော ပို့ချခွင့်။
- (၃) ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်းမပြုရသေးတဲ့လက်ရာဖြစ်ရင် အဲဒီလက်ရာ သို့မဟုတ် လက်ရာရဲ့ အဓိက အစိတ်အပိုင်းကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခွင့်။
- (၄) လက်ရာများရဲ့ ဘာသာပြန်များကို ထုတ်လုပ်ခွင့်၊ ပြန်လည်ထုတ်လုပ်ခွင့်၊ ဖျော်ဖြေပြသခွင့်၊ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခွင့်။
- (၅) ဇာတ်သဘင်လက်ရာဖြစ်ရင် အဲဒီလက်ရာကို ဝတ္ထုအဖြစ် သို့မဟုတ် ဇာတ်သဘင် မဟုတ်ဘဲ အခြားလက်ရာအဖြစ် ပြောင်းလဲခွင့်။
- (၆) ဝတ္ထု သို့မဟုတ် ဇာတ်သဘင်မဟုတ်ဘဲ အခြားလက်ရာ သို့မဟုတ် အနုပညာလက်ရာဖြစ်ရင် အများပြည်သူတို့အား ဖျော်ဖြေပြသခြင်းဖြင့် ဇာတ်သဘင်ဆိုင်ရာ လက်ရာအဖြစ် ပြောင်းလဲခွင့်။
- (၇) စာပေ၊ ဇာတ်သဘင် သို့မဟုတ် တေးဂီတလက်ရာဖြစ်ရင် အဲဒီလက်ရာကို စက်မှုနည်းပညာအရ ဖျော်ဖြေခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ဖို့ အသံသွင်းခွင့်၊ အခွေထုတ်ခွင့်၊ ရုပ်ရှင်ဖလင် ထုတ်လုပ်ခွင့် သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့်ပြုလုပ်ခွင့်။
- (၈) အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အခွင့်အာဏာပေးအပ်ခွင့်တို့ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီမှာ သတိပြုရမယ့် အချက်တစ်ချက်ကတော့ စာပေအနုပညာပန်တီးမူများကို ရုပ်ဝတ္ထုပုံသဏ္ဍာန်တစ်မျိုးမျိုး [in any material form whatsoever] အဖြစ် ပြုလုပ်ထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ စာရွက်စာတမ်း

စာအုပ်၊ အသံသွင်းတိပ်ခွေ၊ ဗီဒီယိုတိပ်ခွေ၊ ဖလင်၊ ဓာတ်ပြား၊ ကွန်ပျူတာ နည်းပညာဖြင့်ပြုလုပ်မှု စသည်ဖြင့် ဖန်တီးထုတ်လုပ်ထားမှသာ မူပိုင်ခွင့် အကာအကွယ် [protection of copyright] ကို ရရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဗိတ်ကူး [idea] သက်သက်ကို မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေက အကာအကွယ် မပေး ပါဘူး။ ဥပမာ - အနုပညာသမား တစ်ယောက်က သူ့ဗိတ်ကူးထားတဲ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် သို့မဟုတ် သံစဉ်တေးသွားတစ်ခုခုကို အခြားသူတစ်ဦး အား နှုတ်ဖြင့်ပြောပြ ချပေးလိုက်တယ်။ စာနှင့်မရေးဘူး။ အသံသွင်း မပေးဘူး။ သင်္ကေတနှင့်လည်း ရေးမပေးလိုက်ဘူး။ နောက်လူက အဲဒါကို ဝတ္ထုထုတ်မယ်၊ ဗီဒီယို/ရုပ်ရှင်ရိုက်မယ်၊ အသံသွင်းတိပ်ခွေ ထုတ်မယ်၊ ဧည့်ခံဖော်ဖြေမယ်ဆိုရင် “ဒါငါ့တာ၊ ငါ့မူပိုင်ခွင့်” လို့ ပြောဖို့ အခွင့်အရေး မရှိဘူး။ နောက်လူရဲ့ မူပိုင်ခွင့်ဖြစ်သွားတယ်။

မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများရဲ့ အဓိပ္ပာယ်

မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရ မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရနိုင်တဲ့ စာပေအနုပညာ လက်ရာတွေကို အုပ်စု လေးမျိုးခွဲပြီး ဖော်ပြနိုင်တယ်။ အဲဒီ အုပ်စု ခေါင်းစဉ်တွေကတော့ (၁) စာပေလက်ရာ [literary work]၊ (၂) ဇာတ်သဘင်လက်ရာ [dramatic work]၊ (၃) အနုပညာလက်ရာ [artistic work] နှင့် (၄) တေးဂီတလက်ရာ [musical work] တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပဒေမှာ စာပေဆိုတာဘာလဲ၊ စာပေလက်ရာဆိုတာဘာလဲလို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်မပေးထားဘူး။ “စာပေလက်ရာ ဆိုတဲ့ စကားရပ်မှာ ဖြေပုံများ [maps]၊ ပုံကားချပ်များ [charts]၊ ပုံစံများ၊ အစီအစဉ်များ [plans]၊ ဇယားများ [tables]၊ တစ်ပေါင်းတည်း စုစည်းထားမှုများ သို့မဟုတ် ပေါင်းချုပ်များ [compilations] ပါဝင်တယ်” လို့ မူလ ဝေါဟာရရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ချဲ့ထွင်ဖွင့်ဆိုပေးထားတယ်။ ဒီတော့ “စာပေ” ဆိုတာကို လူအများ လက်ခံနားလည်ထားတဲ့ အဓိပ္ပာယ် (အဘိဓာန်ပေး အနက်) အတိုင်း ယူရမယ်လို့ ဆိုလိုတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်တဲ့

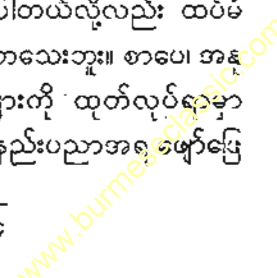
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အုပ်စုခေါင်းစဉ် စကားရပ်တွေကိုလည်း အလားတူပဲ ချဲ့ထွင် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုပေးထားတယ်။

“ဇာတ်သဘင်လက်ရာ” ဆိုရာမှာ ရွတ်ဆိုရန်အတွက်စာသား [any piece for recitation]၊ တက္ကိးကကွက် [choreographic work]၊ ဝကားသံမပါ အမူအရာသက်သက်ဖြင့် ဖျော်ဖြေခြင်း [entertainment in dumb show]၊ ရေးသားထားတဲ့ အခန်းစဉ် စီစဉ်မှု သို့မဟုတ် အမူ အရာ ပုံဟန် [scenic arrangement or acting form, fixed in writing]၊ အခန်းစဉ် စီစဉ်မှုနှင့် အမူအရာပုံဟန်ကို မူလအတိုင်း ရုပ်ရှင် သုတ်လုပ်မှု [cinematographic production of original scenic arrangement and original acting form] တို့လည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ခြွန်မှာဇာတ်သဘင် အနေအထားအရဆိုရင်တော့ ပြဇာတ်၊ ကဇာတ်၊ အော်ပရာခေါ် တေးဂီတကဇာတ်တို့ဟာလည်း ဇာတ်သဘင်လက်ရာမှာ အကျုံးဝင်ကြောင်း အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

“အနုပညာလက်ရာ” ဆိုရာမှာတော့ ပန်းချီ [painting]၊ ရုပ်ပုံ [drawing]၊ ပန်းပု [sculpture] နှင့် အနုပညာမြောက်တဲ့ လက်မှု အတတ်ပညာ [artistic craftsmanship] လက်ရာများအပြင် အနု ပညာ မြောက်တဲ့ ဗိသုကာလက်ရာများ [architectural works of art]၊ ထွင်းထားတဲ့စာများ၊ ရုပ်ပုံများ [engravings] နှင့် ဓာတ်ပုံများ [photograph] လည်း ပါဝင်ပါတယ်။

ဒါအပြင် ဓာတ်ပုံလို့ဆိုရာမှာ အလားတူ နည်းပညာဖြင့် ထုတ်လုပ် တဲ့ အရာအားလုံး ပါဝင်တယ်။ ရုပ်ရှင်ဆိုရာမှာ အလားတူ နည်းပညာဖြင့် ထုတ်လုပ်တဲ့အရာအားလုံးပါဝင်တယ်။ ဧဟာပြောပို့ချချက် [lecture] ဆိုရာမှာ မိန့်ခွန်း [address]၊ ပြောကြားချက် [speech] နှင့် တရား ဒေသနာ ဟောကြားချက် [sermon] တွေ ပါတယ်လို့လည်း ထပ်မံ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုပေးထားသေးတယ်။ ဒါတင်မကသေးဘူး။ စာပေ၊ အနု ပညာ ဇာတ်သဘင်နှင့် တေးဂီတလက်ရာများကို ထုတ်လုပ်ရာမှာ အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့အရာများအပြင် စက်မှုနည်းပညာအရ ဖော်ပြ

နိုင်တဲ့၊ ပြန်ဝေနိုင်တဲ့ အခြား ဝင်ရောက်ဖန်တီးမှု သို့မဟုတ် စက်ပစ္စည်း [other contrivance] အားလုံးသည် ပါဝင်တယ်လို့ ခြုံငုံပြီး အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ပေးထားတာကြောင့် ဒီနေ့ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ ဗီဒီယို၊ ဗီစီဒီ၊ ဒီဗီဒီ စတာတွေအပြင် ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာအရ ထုတ်လုပ်မှုတွေ၊ ကွန်ပျူတာ နည်းပညာဖြင့် ဖန်တီးမှုတွေဟာလည်း စာပေအနုပညာလက်ရာတွေမှာ အကျုံးဝင်ပါတယ်။ နောက်ထပ် တာတွေတီထွင်ဖန်တီးကြဦးမလဲ၊ မူပိုင် ခွင့် ရရှိတဲ့ ထုတ်လုပ်မှုများထဲမှာ အကျုံးဝင်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေပါ မူပိုင်ခွင့်နှင့်ဆိုင်တဲ့ ဝေါဟာရများရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်တွေဟာ နောက်ဆုံးပြင်ဆင်ထားတဲ့ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းပါ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် မှည့်နည်းကွဲလွဲမှုရှိတယ်လို့ဆိုနိုင်ပေမယ့် ဗဟုပညာလက်ရာရှင်များရဲ့ အခွင့်အရေးကိုတော့ ထိခိုက်နိုင်ဖွယ် မရှိဘူးလို့ ပြောလိုပါတယ်။

တေးဂီတလက်ရာ [musical work] ကိုတော့ ၁၉၁၄ ခုနှစ် အိန္ဒိယ/မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေရဲ့ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တဲ့ ၁၉၁၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်မပေးထားဘူး။ ၁၉၁၄ ခုနှစ် အိန္ဒိယ/မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာတော့ musical work ရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကို ဖြည့်စွက်ပေးထားပါတယ်။ အဲဒီ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်အရ “တေးဂီတလက်ရာ” ဆိုတာ တေးသွား [melody] နှင့် နားဝင်ပီယံဖြစ်အောင် သံစဉ်ဖက်မှု [harmony] တို့ကို ပေါင်းစပ် ရေးသားချက် သို့မဟုတ် အဲဒီနှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးစီကို ရေးသားထား ချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာက melody နှင့် harmony ကို ပေါင်းစပ် ရေးဖွဲ့တာဟာ ဂီတလက်ရာဖြစ်သလို melody သက်သက်၊ harmony သက်သက်ကို ရေးဖွဲ့တာလည်း ဂီတလက်ရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ရေးသားထားခြင်း [has been reduced to writing] ဆိုတဲ့ ဥပဒေပါ အသုံးအနှုန်းကိုလည်း သတိပြုရပါမယ်။ တေးသွားကိုဖြစ်ဖြစ်၊ သံစဉ် အတွဲအဖက်ကိုဖြစ်ဖြစ်၊ နှစ်မျိုးပေါင်းကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ရေးမှတ်ထားမှသာ ဂီတလက်ရာအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ရေးမှတ်ထားခြင်း မရှိ

ဘူး ဆိုရင်တော့ ဂီတလက်ရာဆိုတဲ့ စကားရပ်မှာ (ဥပဒေအရ) အတိုင်း ဝင်မယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ရေးသားခြင်း [writing] ဆိုရာမှာတော့ ဝေါဟာရ ရဲ့ မူလအဓိပ္ပာယ်မှာကိုက သင်္ကေတ [symbols] တွေ ရေးတာလည်း ပါပြီးသားပဲ။ ဒီတော့ ဂီတသင်္ကေတ [music note] တစ်မျိုးမျိုးနှင့် ရေးထားတာဟာလည်း ဂီတလက်ရာပဲပေါ့။ မြန်မာဥပဒေရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်အရဆိုရင် တေးသီချင်းစာသား (စကားလုံးများ) သက်သက် ရေးဖွဲ့ထားခြင်းကို ဂီတလက်ရာအဖြစ် သတ်မှတ်လို့ မရနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်နေတယ်။ စာသားသက်သက်ဟာ melody လည်းမဟုတ်၊ harmony လည်း မဟုတ်၊ နှစ်ခုပေါင်းလည်း မဟုတ်လို့ပါဘဲ။

လက်ရှိ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယဥပဒေများပါ musical work ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် မြန်မာဥပဒေပါ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်တို့ ရေးသားပုံချင်း မတူညီကြပေမယ့် ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကတော့ တူတယ် လို့ ဆိုရမလားဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ “ဂီတလက်ရာဆိုတာ ဂီတ [music] ဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး သီဆိုရမယ့်၊ ပြောကြားရမယ့် စကားလုံးများ [words] လည်း မပါ။ တေးဂီတနှင့်တွဲပြီး ဖျော်ဖြေရမယ့် အမှုအရာ [action] လည်း မပါဘူး” လို့ လက်ရှိ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေမှာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ထားပြီး လက်ရှိ အိန္ဒိယဥပဒေမှာတော့ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေပါ စကားလုံးများအတိုင်း အသုံးပြု ဖွင့်ဆိုထားတာအပြင် သင်္ကေတ ဇယား ကွက် [graphic notation] ပါဝင်တယ်လို့ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ယခုလို မြန်မာဥပဒေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြောနေရတာက ဂီတလက်ရာမှာ တေးသီချင်း စာသား မပါဝင်ဘူးဆိုတာကို ခိုင်မာအောင် ပြောချင်လို့ပါ။ ဒါပေမဲ့ တေးသီချင်းစာသားသက်သက်ကတော့ “စာပေလက်ရာ” မှာ အကျုံးဝင် နိုင်တာမို့ နောက်ပိုင်းမှာ ဆက်လက်ဆွေးနွေးပါဦးမယ်။

နောက်တစ်ချက် ပြောဖို့ရှိတာက ဥပဒေရဲ့ အဓိက ဝေါဟာရတစ်ခု ဖြစ်တဲ့ Author ဆိုတဲ့စကားလုံးကို မြန်မာမူပိုင်ခွင့် ဥပဒေမှာ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက် ပေးမထားဘူး။ Author ဆိုတာ “စာရေးဆရာ” ကို ခေါ်တာ လို့ လူအများ သိကြမှာဖြစ်ပေမယ့် ဒုတိယအနက်အဖြစ် “ဖန်တီးသူ”

[creator] ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်လည်း ရှိသေးတယ် ဆိုတာကိုတော့ လူတိုင်း သိချင်မှသိမယ်။ ဒီဥပဒေရဲ့အဓိပ္ပာယ်အရ Author ဆိုတာ စာပေ၊ ဂီတ၊ ဇာတ်သဘင်နှင့် အခြားအနုပညာလက်ရာများကို စတင်ဖန်တီးသူကို ဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဖန်တီးတဲ့အရာကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် “work” လို့ ဥပဒေမှာ သုံးနှုန်းထားပါတယ်။ အဲဒါကို “လက်ရာ” လို့ ဘာသာပြန်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဖန်တီးတဲ့အရာကို “လက်ရာ” လို့ ဘာသာပြန်ရင် ဖန်တီးသူကို “လက်ရာရှင်” [author] လို့ ဘာသာပြန်တာဟာ ဆီလော်ပါတယ်။ စာပေအနုပညာကိစ္စမှာ “လက်ရာရှင်” လို့ ဆိုလိုက်ရင် စာဆို၊ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ တေးရေးဆရာ၊ ပြဇာတ်ဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ၊ ပန်းပုဆရာ၊ ဗိသုကာဆရာ စတာတွေအားလုံးဟာ “လက်ရာရှင်” [author] ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရမှာ အကျုံးဝင်သွားကြမှာပဲ။ လက်ရှိ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယ ဥပဒေတွေမှာတော့ Author ရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက် ပေးထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အနှစ်သာရအားဖြင့်တော့ Author ဆိုတာ လက်ရာကို ဖန်တီးသူ ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်ပါပဲ။ သို့ပေမယ့် အနုပညာလုပ်ငန်း အမျိုးအစား တစ်မျိုးစီအတွက် Author ဘယ်သူဖြစ်တယ် ဆိုတာကို သတ်မှတ်ပေးထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ (သိပ်ကျယ်သွားမှာ ဖြစ်လို့ ဒီမှာမဖော်ပြတော့ပါဘူး)။ မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ Author ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သတ်မှတ်ပေးထားခြင်း မရှိတဲ့အတွက် စကားလုံးရဲ့ မူရင်း အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကောက်ယူနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

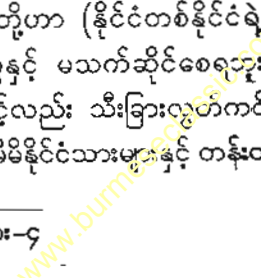
မူပိုင်ခွင့် အကာအကွယ်၏ ဘောင်ကန့်သတ်ချက်

နောက်သိထားသလို အချက်တစ်ချက်ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေရဲ့ အကာအကွယ်ကို ရရှိဖို့ဆိုရင် ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းချက်နှစ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီဖို့ လိုအပ်ပါသေးတယ်။ ဒီစည်းကမ်းချက်ကတော့ (၁) ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပြီး စာပေအနုပညာလက်ရာဖြစ်ခဲ့ရင် အဲဒီလက်ရာကို ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိစဉ်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ရမယ်၊ (၂) ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိ

ခြင်း မပြုရသေးတဲ့ လက်ရာဆိုရင်တော့ အဲဒီ လက်ရာကို ပြုလုပ်ဖန်တီးတဲ့ အချိန်က လက်ရာရှင်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်ခဲ့ရမယ်၊ ဒါမှမဟုတ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း အတည်တကျနေထိုင်သူ ဖြစ်ခဲ့ရမယ်။ ဒီနေရာမှာ “ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း” [publication] ဆိုတာက လက်ရာမိတ္တူများကို အများပြည်သူ [public] သို့ ထုတ်ဝေခြင်း [issue] ကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ အများပြည်သူရှေ့မှာ ကိုယ်တိုင်သိဆိုကျပြ အသုံးတော်ခံတာ၊ ဟောပြောတာ၊ လက်ရာကို ခင်းကျင်းပြသတာတွေကတော့ မိတ္တူပြုလုပ် ဖြန့်ဝေတာမဟုတ်တော့ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်းမှာ မပါဘူး။ အဲဒါတွေကို အသံသွင်းယူမယ်၊ ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယိုရိုက်မယ်၊ မိတ္တူပွားပြီး ဖြန့်ဝေမယ်ဆိုရင်တော့ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်းမှာ ပါသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ စည်းကမ်းချက်နှစ်ရပ်ရဲ့ ခြွင်းချက်ကတော့ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များရဲ့ စာပေအနုပညာလက်ရာများကို မိမိနိုင်ငံသားများနှင့် ဘန်းတူအခွင့်အရေး ပေးချင်တယ်ဆိုရင် နိုင်ငံတော်က အမိန့်ထုတ်ပြန်ပြီး ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိပါတယ်။ အခုထိတော့ ဒီလိုအမိန့်မျိုးရှိခဲ့တယ်လို့ မသိရဘူး။

“လက်ရာ” ကို မှတ်ပုံတင်ရန် လို-မလို

မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် “လက်ရာ” ကို မှတ်ပုံတင်ဖို့ လိုပါသလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းရဲ့ အဖြေကတော့ “မလိုပါဘူး” လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရလည်း မလိုဘူး။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းအရလည်း မလိုဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မူပိုင်ခွင့်အတွက် မှတ်ပုံတင်ချင်ပါတယ်ဆိုရင်တောင် မှတ်ပုံတင်ပေးမယ့် မူပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ရုံးမျိုး မရှိဘူး။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းရဲ့ Article-5 မှာဆိုရင် “မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ခံစားခွင့်နှင့် ကျင့်သုံးခွင့်တို့ဟာ (နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရဲ့) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေ၊ စည်းကမ်းချက်တွေနှင့် မသက်ဆိုင်စေရဘူး။ ပင်ရင်းနိုင်ငံမှာ ကာကွယ်မှုပေးထားခြင်းနှင့်လည်း သီးခြားလွှတ်ကင်းရမယ်။ နိုင်ငံခြားသား လက်ရာရှင်ကိုလည်း မိမိနိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူ

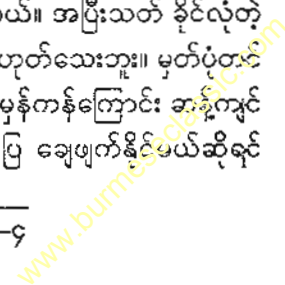

အခွင့်အရေးပေးရမယ်” ဆိုတဲ့ သဘောမျိုး ပြဋ္ဌာန်းထားတယ်။ မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးဟာ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေမှာ အလိုအလျောက် [automatically] ရရှိတဲ့ အခွင့်အရေးဖြစ်စေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် မူပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်လို့ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ပြုလုပ် နိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကိုတော့ အဲဒီ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းတွေကြောင့် မထိခိုက်စေရဘူး။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းက ဒီအချက် ကို လိုက်နာရမယ် ဖြစ်ပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့် [copyright] ဆိုတာ အသိဉာဏ် သို့မဟုတ် စိတ်ကူး ဉာဏ်မှ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်ပြီး အကောင်အထည်မရှိဘူး။ အင်္ဂလိပ် ဘာသာမှာ Intellectual Property လို့ ခေါ်ပါတယ်။ (ဒီအင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရကို မြန်မာ ဘာသာပြန် သုံးစွဲတဲ့ စကားလုံးက သိပ်မတွင်ကျယ်သေးဘူး။ အရင်တုန်းကတော့ “အသိဉာဏ်ပစ္စည်း” လို့ စာရေးသူက ဘာသာပြန်သုံးစွဲခဲ့တယ်။ အခုတော့ “စိတ်ကူးဉာဏ်ပစ္စည်း” ဆိုတာကို ပိုကြိုက်တယ်။ ဆင်ခြင်စဉ်းစား စိတ်ကူးခြင်းမှ ရရှိတဲ့ ပစ္စည်းလို့ ဆိုလိုတာပါ။ ပါဠိလို ဆိုရင်တော့ “စိန္တာမယဉာဏ်ပစ္စည်း” ပေါ့။ နှစ်သက် ရာကို ယူနိုင်ပါတယ်။) ကုန်အမှတ်တံဆိပ် [trade mark] တို့၊ စက်မှုနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ တီထွင်မှု [invention] တို့ဟာလည်း စိတ်ကူးဉာဏ် ပစ္စည်း [intellectual property] တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ကို မိမိတီထွင်ပြီး တစ်ဦးတည်းပိုင်အဖြစ် အသုံးပြုလိုရင် မှတ်ပုံတင်ရမှာ ဖြစ်သလို စက်မှုနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ တီထွင်မှုတစ်ခုခုကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရဖို့ အတွက်လည်း တီထွင်မှု မူပိုင်ခွင့် [patent] ရရှိဖို့ လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတိုင်းလိုလိုမှာ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ဥပဒေ [Trade Mark Registration Act] နှင့် တီထွင်မှု မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေ [Patent Act] တို့ ရှိကြတာပါပဲ။ (မြန်မာနိုင်ငံမှာ လောလောဆယ် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ဥပဒေ မရှိတဲ့အတွက် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံးမှာ မှတ်ပုံတင်ကြရပါတယ်။)

စာပေအနုပညာ ဖန်တီးမှုအတွက် မူပိုင်ခွင့် [copyright] ကတော့ trade mark နှင့် patent တို့နှင့် လုံးဝခြားနားပါတယ်။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်း အရ စာပေအနုပညာ စတာတွေကို ဖန်တီးပြီးတာနှင့် မှတ်ပုံတင်စရာ မလိုဘဲ အလိုအလျောက် [automatic] မူပိုင်ခွင့်ရရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်နည်းကို လိုက်နာတဲ့ နိုင်ငံများမှာတော့ စာပေအနု ပညာ စတာတွေကို ရုပ်ဝတ္ထု ပုံသဏ္ဍာန် တစ်မျိုးမျိုးနှင့် ပြုလုပ်ဖန်တီးထား မှသာ မူပိုင်ခွင့်ရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေရဲ့မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေတွေမှာ စာပေ အနုပညာလက်ရာတွေကို copyright အတွက် မှတ်ပုံတင်ပို့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ ပါရှိတတ်ပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အိန္ဒိယ တို့ရဲ့ လက်ရှိဥပဒေတွေမှာ အဲဒီပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုး ပါရှိပါတယ်။ ယူကေနိုင်ငံ မှာတော့ ၁၉၀၁ ခုနှစ်မတိုင်မီက မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေများမှာ မူပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ကိစ္စ ပါရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၁၁ ခုနှစ် ဥပဒေ (လက်ရှိ မြန်မာ ဥပဒေလည်းဖြစ်) ကပြီး မူပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ကိစ္စ ပါဝင်ခြင်း မရှိတော့ ပါဘူး။

အမေရိကန်တို့၊ အိန္ဒိယတို့မှာ မူပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ကြတယ် ဆိုတာ ကလည်း မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို အကာအကွယ် ရရှိဖို့အတွက် မဟုတ် ဘူး။ မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးနှင့် အကာအကွယ်က အလိုအလျောက် ရရှိပြီး သားပဲ။ မှတ်ပုံတင်တဲ့အတွက် ရရှိတဲ့အကျိုးကတော့ မူပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင် မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ လက်ရာရှင် သို့မဟုတ် မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင်ဟာ အမှန် ဖြစ်တယ်။ အခြား ဖော်ပြထားတဲ့ အချက်အလက်တွေဟာလည်း အမှန် ပြစ်တယ် ဆိုတဲ့ သက်သေခံအထောက်အထားတစ်ရပ်သာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသက်သေခံအထောက်အထား ဆိုတာကလည်း ဥပဒေစကားနှင့် ဖြောရ ရင် သာမန်အမြင် သို့မဟုတ် အပေါ်ယံကြောအမြင်အရ သက်သေခံ ချက် [prima facie evidence] မျှသာဖြစ်တယ်။ အပြီးသတ် ခိုင်လုံတဲ့ သက်သေခံချက် [conclusive evidence] မဟုတ်သေးဘူး။ မှတ်ပုံတင် ထားတဲ့ အချက်အလက် တစ်စုံတစ်ရာဟာ မမှန်ကန်ကြောင်း အန့်ကျင် ဘက် သက်သေခံချက်ကို ခိုင်လုံအောင်တင်ပြ ချေဖျက်နိုင်မယ်ဆိုရင်

အဲဒီ အပေါ်ယံကြော အမြင်အရ သက်သေခံချက်တစ်ရပ်ဟာ ပြက်ဖျယ် သွားမှာပဲ။ တစ်ခုတော့ရှိတာပေါ့။ ကန့်ကွက်သူလည်း၊ မပေါ်ဘူး ကာလ လည်း ကြာရှည်သွားမယ် ဆိုရင်တော့ အဲဒီ မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့အချက် တွေဟာ ဥပဒေအရ ခိုင်မာတဲ့အချက်တွေ၊ သမိုင်းအထောက်အထားတွေ ဖြစ်လာနိုင်တာပေါ့။

မူပိုင်ခွင့် အမျိုးအစား

မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး အမျိုးအစား/အတန်းအစား [category] နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိတယ်။ အထက်မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ ထုတ်လုပ်ခွင့်၊ ဖြန့်ချိခွင့်၊ ဖျော်ဖြေခွင့် စတဲ့ အခွင့်အရေးတွေက ငွေကြေးအကျိုးအမြတ် ခံစားခွင့် တွေဖြစ်လို့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး [economic right] လို့ ခေါ်တယ်။ နောက်တစ်မျိုးကတော့ ကိုယ်ကျင့်တရား သို့မဟုတ် လူ့ကျင့် ဝတ်နှင့် ဆိုင်တဲ့ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး [moral right] လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီအခွင့်အရေးက ပြင်သစ်နိုင်ငံက စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တာ လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဘန်းကွန်ဇင်းရှင်းရဲ့ Article-6 bis မှာဆိုရင်လည်း moral right တွေကို နိုင်ငံဥပဒေတွေအရ အကာအကွယ်ပေးရမယ်လို့ ပါရှိတယ်။ လက်ရာရှင်ဟာ သူ့လက်ရာကို လွှဲပြောင်းရောင်းချပြီးတာ တောင်မှ သူ့လက်ရာနှင့်ပတ်သက်တဲ့ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို ဆက်လက်ရရှိနေဦးမှာဖြစ်တဲ့အပြင် သူသေပြီးနောက်လည်း စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးချိန်အထိ ဆက်လက်ရရှိနိုင်သေး တယ်။

ဒါကြောင့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးဟာ လက်ရာရှင်ထံမှ လွှဲပြောင်းရယူလို့ မရတဲ့ အခွင့်အရေး သို့မဟုတ် ထာဝရအခွင့်အရေး [inalienable right or perpetual right] လို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ ဒီအချက်ကတော့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီရဲ့ ဥပဒေအပေါ်မှာလည်းတည်တယ်။ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးနှင့်ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စများကို စာချုပ်စာတမ်း ပြုလုပ်ပြီး လွှဲအပ်နိုင်တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။

ဒီတော့ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး [moral right] ဆိုတာတ ဘာတွေပါလဲ။ ဒီမှာလည်း နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားပြောဆိုတတ်ကြပါတယ်။ တစ်မျိုးက လက်ရာကို ဖွေးထုတ်လိုက်တဲ့ (ဖန်တီးလိုက်တဲ့) ဖခင်ရဲ့ အခွင့် အရေး [paternity right] ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်မျိုးက ဂါရဝတရားနှင့် ဆိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး [right of respect] ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမ အမျိုးအစားက စာပေအနုပညာ လက်ရာတစ်ခုရဲ့ လက်ရာ ရှင်ဖြစ်ကြောင်း တောင်းဆိုခွင့်ဖြစ်ပါတယ်။ (ဥပမာအားဖြင့် မိမိခွင့်ပြု ချက်ဖြင့် ထုတ်ဝေသော စာအုပ်၊ ရုပ်ရှင်၊ ဝီဒီယိုတွင် မိမိအမည်ကို ဖော်ပြ ခြင်း မပြုပါက အရေးဆိုခွင့်။)

ဒုတိယ အမျိုးအစားကတော့ မိမိရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ကျော်ကြားမှုကို ထိခိုက်စေတဲ့ မိမိလက်ရာကို ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း [distortion]၊ ဖြတ်တောက်ပစ်ခြင်း [mutilation]၊ နိမ့်ကျအောင် ပြုလုပ် ခြင်း [derogation] သို့မဟုတ် အခြားနည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း [other modification] တို့ကို ကန့်ကွက်ပိုင်ခွင့်ဖြစ်ပါတယ်။ (ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို ခေါင်းစဉ်နှစ်မျိုးမခွဲဘဲ နှစ်မျိုးပေါင်းပြီး မှတ်သားထား ရင်လည်း ရပါတယ်။)

ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးဟာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး အပေါ် အမှီသတ်မပြုဘဲ တစ်သီးတခြား ရပ်တည်နေတဲ့ အခွင့်အရေး ဖြစ်ပြီး တချို့နိုင်ငံတွေမှာ ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေဖြင့် အကာအကွယ်ပေးတာ ရှိသလို တချို့နိုင်ငံတွေမှာတော့ (အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဥပဒေစနစ်ကို အခြေခံတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ) အဆင့်မြင့်တရားရုံးတွေရဲ့ စီရင်ထုံးများက ပြုလုပ်တဲ့ ဥပဒေ [case law] ဖြင့် အကာအကွယ်ပေးကြပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို အကာအကွယ်ပေးတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက် မပါဝင်ပေမယ့် အခြားတရားစွဲဆို နည်းတွေနှင့် အကာအကွယ် (အခွင့်အရေး) ရယူခွင့် ရှိပါ့တယ်။ (သိပ်ရှည်နေမှာစိုးလို့ ဒီနေရာမှာ မဖော်ပြတော့ပါဘူး။)

လက်ရာရှင်နှင့် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်

နိုင်ငံတကာက လက်ခံထားတဲ့ ယေဘုယျ ဥပဒေသ [general rule] ကတော့ စာပေအနုပညာကို ဖန်တီးသူ လက်ရာရှင် [Author] ဟာ လက်ရာရဲ့ပထမမူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် [the first owner of the copyright] ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ယေဘုယျ ဥပဒေသလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ခြွင်းချက် များလည်း ရှိပါတယ်။ မြန်မာ့ဥပဒေမှာပါတဲ့ ခြွင်းချက်များကို အောက်မှာ ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

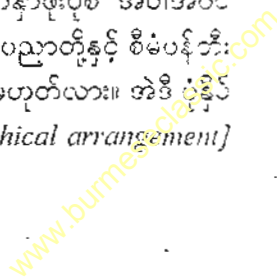
(၁) စာ၊ ရုပ်ပုံထွင်းခြင်း [engraving]၊ ဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်း [photograph]၊ ပန်းချီပုံတူရေးခြင်း [portrait] ကိစ္စတွေမှာ ပုံနှိပ်ရန် ပလိတ်ပြား သို့မဟုတ် မူရင်းလက်ရာကို ရရှိဖို့ အတွက် အခကြေးငွေ သို့မဟုတ် တန်ရာတန်ဖိုးပေးပြီး ခိုင်းစေတာဖြစ်ရင် (အခြား ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောတူညီချက်လည်း မရှိဘူးဆိုရင်) အဲဒီ ပလိတ်ပြား သို့မဟုတ် မူရင်းကို ရရှိဖို့ ခိုင်းစေတဲ့သူ (အလုပ်အပ်နှံသူ) ဟာ အဲဒီလက်ရာရဲ့ ပထမ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ဖြစ်ရမယ်။

(၂) အလုပ်ခန့်ထားမှု ပဋိညာဉ်အရဖြစ်ဖြစ်၊ အလုပ်သင်အဖြစ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် လက်ရာရှင်ဟာ အခြားသူတစ်ဦးရဲ့ ခိုင်းစေခြင်းခံရတဲ့ ကိစ္စဖြစ်ရင် အလုပ်သမား သို့မဟုတ် အလုပ်သင်ဘဝမှာ ပြုလုပ်ပေးရတဲ့ လက်ရာရဲ့ ပထမ မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင်ဟာ ခိုင်းစေသူ အလုပ်ရှင်ပဲဖြစ်ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ ခိုင်းစေသူနှင့် ခိုင်းစေခြင်းခံရသူတို့အကြား ဒီအချက်နှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့ ပဋိညာဉ်ရှိတဲ့ကိစ္စမှာတော့ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် ဘယ်သူဖြစ်တယ် ဆိုတာဟာ အဲဒီပဋိညာဉ်မှာ သဘောတူထားတဲ့အတိုင်းပဲ ဖြစ်မယ်။

(၃) လက်ရာဟာ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ အလားတူ အချိန်မှန်ထုတ် စာစောင်တစ်ခုခုကို ပေးပို့တဲ့ ဆောင်းပါး သို့မဟုတ် အခြား လက်ရာတစ်ခုခုဖြစ်ရင်တော့ ဆန့်ကျင်တဲ့ အခြား သဘော တူညီချက်လည်း မရှိတဲ့ကိစ္စမှာ အဲဒီလက်ရာကို သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ အလားတူ အချိန်မှန်ထုတ် စာစောင်တစ်ခုခုရဲ့ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းမှအပ အခြားနည်း အသုံး မပြုဖို့ လက်ရာရှင်အနေဖြင့် ကန့်သတ် ထိန်းချုပ်နိုင်တဲ့ သီးသန့်အခွင့်အရေးရှိကြောင်း မှတ်ယူကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အထက်မှာ ဖော်ပြထားသလို မြန်မာ့ဥပဒေ (အမှန်မှာတော့ ၁၉၁၁ ခုနှစ်၊ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေ) မှာ ပါတဲ့ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် ဆိုတာ အနုပညာ လုပ်ငန်း အားလုံးကို ငုံ့မိအောင် ဖွင့်ဆိုရေးသားထားတာဖြစ်လို့ အဓိပ္ပာယ် တျယ်ဝန်းပါတယ်။ လက်ရာရှင် [Author] ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုပေးထားခြင်းမရှိတဲ့အတွက်လည်း ပိုပြီးကျယ်ဝန်းပါတယ်။ လက်ရာ ရှင်ဟာ ပထမ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတာကိုး။ လက်ရှိ အင်္ဂလိပ် ဥပဒေမှာတော့ “လက်ရာရှင်” ဆိုတာ လက်ရာကို “ဖန်တီး” သူ ဖြစ်တယ် လို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားတယ်။ အငြင်းပွားစရာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားတွေ အတွက်ကျတော့ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် လက်ရာရှင် ဘယ်သူ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သတ်မှတ်ပေးထားတယ်။ ဥပမာအဖြစ်ပြောရမယ်ဆိုရင် အသံသွင်းလုပ်ငန်း [sound recording] သို့မဟုတ် ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်း [film] မှာ အသံသွင်းခြင်း၊ ရုပ်ရှင်ပြုလုပ်ခြင်းအတွက် လိုအပ်တဲ့ စီစဉ်မှု နှုတ်စာ [arrangements] ကို တာဝန်ခံ ဆောင်ရွက်သူဟာ “ဖန်တီးသူ” (လက်ရာရှင်) ပဲလို့ ဆိုတယ်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေရာမှာ စာပေလက်ရာရှင် စာရေးဆရာဟာ ပထမ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ဖြစ်တယ် ဆိုတာကတော့ အငြင်း ပွားစရာ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီစာအုပ်ရဲ့ မျက်နှာဖုံးပုံစံ အပါအဝင် စာအုပ်တစ်အုပ်လုံးကို ပုံနှိပ်အတတ်ပညာ၊ အနုပညာတို့နှင့် စီမံပုံနှိပ် နေတာက ထုတ်ဝေသူ [publisher] ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား။ အဲဒီ ပုံနှိပ် အတတ်ပညာဆိုင်ရာ စီမံဖန်တီးမှု [typographical arrangement]

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ရဲ့ “လက်ရာရှင်” ကတော့ အဲဒီ “ထုတ်ဝေသူ” ဖြစ်တယ်လို့ အင်္ဂလိပ် ဥပဒေက သတ်မှတ်တယ်။ အဲဒီ ဝတ္ထု၊ ကဗျာ စတဲ့ စာပေလက်ရာကိုပဲ ဝထမပိုင်ရှင် စာရေးဆရာက နောင်တစ်ချိန်မှာ (သူ့မှာ အခွင့်အရေး ရှိသေးလို့) တခြားထုတ်ဝေသူတစ်ယောက်ကို ရောင်းမယ်ဆိုပါတော့။ နောက်ထုတ်ဝေသူဟာ ပထမ ထုတ်ဝေသူရဲ့ စာအုပ်ပုံစံအတိုင်း (ပထမ ထုတ်ဝေသူ ခွင့်မပြုဘဲ) ထုတ်ဝေခွင့်မရနိုင်ဘူး။ ထုတ်ဝေရင် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုကို ကျူးလွန်တာဖြစ်မယ်။ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေလိုပဲ လက်ရှိ အိန္ဒိယဥပဒေမှာလည်း အနုပညာလုပ်ငန်းတစ်မျိုးစီအတွက် “လက်ရာ ရှင်” ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုပေးထားတယ်။ ဥပမာ - စာပေ၊ ဇာတ်သဘင်- လက်ရာဆိုရင် စာရေးဆရာ၊ ဂီတလက်ရာဆိုရင် တေးရေးဆရာ [composer]၊ ရုပ်ရှင်နှင့် အသံသွင်းလုပ်ငန်းတွေမှာ ထုတ်လုပ်သူ [producer]၊ အနုပညာလက်ရာမှာ အနုပညာရှင် [artist] စသည်ဖြင့် လုပ်ငန်း အမျိုး အစားအလိုက် လက်ရာရှင် ဘယ်သူဆိုတာ သတ်မှတ်ပေးထားတယ်။ လက်ရှိ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေကို ဥပမာအဖြစ်သာ ပြောတာပါ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ တည်ဆဲ မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကို လိုက်နာရမှာပါ။ ပြဿနာဖြစ်လာရင် မြန်မာဥပဒေအရပဲ ဆုံးဖြတ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပူးတွဲလက်ရာ

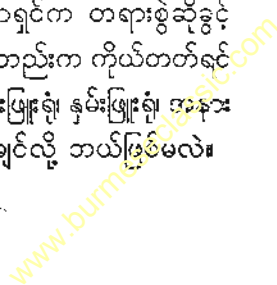
တချို့ အနုပညာလုပ်ငန်းတွေမှာ လက်ရာရှင် နှစ်ဦး၊ သုံးဦး စသည်ဖြင့် စုပေါင်းဖန်တီးကြတာတွေလည်း ရှိတယ်မဟုတ်လား။ အထူး သဖြင့် ရုပ်ရှင်၊ ဇာတ်သဘင်နှင့် တေးဂီတလက်ရာတွေမှာပေါ့။ အဲဒီလို ကိစ္စတွေမှာ အမှန်တကယ်ပါဝင် ဆောင်ရွက်တဲ့ လက်ရာရှင်တွေဟာ မူပိုင်ခွင့် အကာအကွယ်ကို ရရှိကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ မှာ “ပူးတွဲလက်ရာ” [work of joint authorship] ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုပေးထားပါတယ်။ “ပူးတွဲလက်ရာ” ဆိုတာ နှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုတဲ့ လက်ရာရှင်များက အတူတကွ ပူးပေါင်း

ဆောင်ရွက်ကြတဲ့လက်ရာဖြစ်ပြီး တစ်ဦးရဲ့ ပါဝင်အားထုတ်မှုဟာလည်း အခြားသူ (များ) နှင့် ခြားနားမှု မရှိရဘူးလို့ ဆိုထားတယ်။ တချို့ တေးသီချင်းတွေမှာ တေးစာသားသက်သက်ရေးသူက တစ်ယောက်၊ သံစဉ်ဖန်တီးသူက တစ်ယောက်ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား။ စာသားသက် သက် ရေးသူက စာပေလက်ရာရှင် ဖြစ်နိုင်သလို သံစဉ်ဖွဲ့သူကလည်း တေးဂီတ လက်ရာရှင် ဖြစ်နိုင်တယ်။ နှစ်ဦးပေါင်းရင်တော့ ပူးတွဲ လက်ရာ ရှင်ပေါ့။

ဒီတော့ သီချင်းတစ်ပုဒ်မှာ သံစဉ်ညီအောင် စာလုံးလေး တစ်လုံး နှစ်လုံး ဝင်ပြင်တာ၊ ရုပ်ရှင်၊ ဝတ္ထု၊ ဇာတ်ညွှန်းတစ်ခုမှာ သရုပ်ဆောင် ပြောရမယ့် စကားတချို့ ဖြည့်တာ၊ လေယူလေသိမ်း ပြောဟန်ဆိုဟန် သဘာဝကျစေဖို့ စာစကားကို အပြောစကားဖြစ်စေဖို့ ပြင်တာလောက်နှင့် တော့ ပူးတွဲလက်ရာဖြစ်လာနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ တေးဂီတလက်ရာတွေမှာ သီချင်းစာသားသက်သက်ကို ရေးသူကတစ်ယောက်၊ ဒီစာသားကို တေး သီချင်းဖြစ်အောင် သံစဉ်ထည့်ပေးသူက တစ်ယောက်ဖြစ်တတ်တယ်။

ရုပ်ရှင်မှာ ဆိုရင်လဲ ဇာတ်ညွှန်းရေးပေးတဲ့သူက တစ်ယောက်၊ စီစဉ် ညွှန်ကြား ရိုက်ကူးသူက တစ်ယောက်မဟုတ်လား။ ဒီလိုကိစ္စတွေမှာ နှစ်ဦး မညီနိုင်ဘဲ၊ တစ်ဦးရဲ့ခွင့်ပြုချက်ကို မယူဘဲ ကိုယ်ထင်သလို လုပ်ပစ်မယ် ဆိုရင်တော့ အနည်းဆုံး moral right ကို ချိုးဖောက်တာပဲ။

ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယိုရိုက်ဖို့ အပြတ်ဝယ်ယူပြီးပြီဆိုတာနှင့် အတ်လမ်းကျောရိုးလောက်ကိုယူပြီး မူလဝတ္ထုကို ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်အောင် လုပ်ပစ်ရင် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်တာပဲ။ ဒီရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယိုကို ဆက်လက် ထုတ်လုပ်ခြင်း မပြုဖို့၊ ပြည်သူလူထုအား ပြသခြင်းမပြုဖို့ ဘားဝရမ်း [injunction] ထုတ်ပေးဖို့ လက်ရာရှင်က တရားစွဲဆိုခွင့် ရှိတယ် ဆိုတာကိုလည်း သတိပြုကြပါဦး။ နဂိုကတည်းက ကိုယ်တတ်ရင် ကိုယ်တိုင်ရေးပါလား။ သူများလက်ရာထဲမှာ ဆားဖြူးရုံ၊ နှမ်းဖြူးရုံ၊ အနား သပ်ရုံ သက်သက်နှင့်တော့ ဆရာကြီးအမည်ခံချင်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ။

မူပိုင်ခွင့်တို့လွှဲပြောင်းခြင်း

မူပိုင်ခွင့် [copyright] ဆိုတာ အကောင်အထည်မရှိတဲ့ စိတ်ကူး ဉာဏ်ပစ္စည်း [Intellectual property] လို့ ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ ပစ္စည်းပဲဆိုတော့ အခြား အကောင်အထည်ရှိတဲ့ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်း ခွင့်ရှိသလို စိတ်ကူးဉာဏ်ပစ္စည်းဖြစ်တဲ့ မူပိုင်ခွင့် [copyright] ကိုလည်း လွှဲပြောင်းခွင့်ရှိတာပေါ့။ မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းပေးနိုင်တယ်ဆိုတာ နိုင်ငံ အားလုံးက လက်ခံထားတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ လည်း မူပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းနိုင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အတိအကျ ဘာသာမပြန်တော့ဘဲ ဆိုလိုရင်းသဘောကိုပဲ အောက်မှာဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ဟာ လက်ရာတစ်ခုရဲ့ မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းပေး နိုင်တယ်။ လွှဲပြောင်းပေးရာမှာလည်း မူပိုင်ခွင့်တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်ဖြစ်၊ အစိတ် အပိုင်းကိုပဲဖြစ်ဖြစ် လွှဲပြောင်းပေးခွင့်ရှိတယ်။ ယေဘုယျသဘော [generally] ဖြစ်ဖြစ်၊ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်ရာနိုင်ငံ (နယ်မြေ) ပိုင်းခြားကန့်သတ်လို့ပဲဖြစ်ဖြစ် လွှဲပြောင်းပေးနိုင်တယ်။ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်း တစ်ခုလုံးအတွက် လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သလို သက်တမ်း အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု အတွက်လည်း လွှဲပြောင်းပေးနိုင်တယ်။ အဲဒါတွေအပြင် မူပိုင်ခွင့်မှာပါတဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်တစ်ရပ်ရပ် [any interest in the right] ကိုလည်း ခွင့်ပြုချက် [licence] ထုတ်ပေးခြင်းအားဖြင့် လွှဲပြောင်းပေးနိုင်တယ်။

ဒါပေမဲ့ အဲဒီလွှဲပြောင်းမှု၊ ခွင့်ပြုချက်ပေးမှုအားလုံးကို မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် [owner of the copyright] ကဖြစ်ဖြစ်၊ နည်းလမ်းတကျ အခွင့်အာဏာ လွှဲအပ်ထားတဲ့သူရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် [his duly authorized agent] က ဖြစ်ဖြစ် စာဖြင့် ရေးသားပြီး လက်မှတ်ရေးထိုး လွှဲအပ်၊ ခွင့်ပြုမှုသာ အဲဒီ လွှဲပြောင်းမှု၊ ခွင့်ပြုချက်ပေးမှုဟာ တရားဝင် ခိုင်လုံမှာဖြစ်ပါတယ်။ မူပိုင် ခွင့် တစ်ခုလုံးမဟုတ်ဘဲ အစိတ်အပိုင်းကိုသာ လွှဲပြောင်းပေးတဲ့ကိစ္စမှာ လည်း လွှဲပြောင်းပေးခြင်းခံရသူဟာ အဲဒီလွှဲပြောင်းပေးတဲ့ မူပိုင်ခွင့်

မြန်မာနိုင်ငံ၊ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အစိတ်အပိုင်းရဲ့ ပိုင်ရှင်ဖြစ်သွားပြီး ကျန်အစိတ်အပိုင်းကိုတော့ လွှဲပြောင်း ပေးသူက ဆက်လက် ပိုင်ဆိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်လို့ ရှေ့ဆက်မသွားခင် မြန်မာ ဥပဒေပါ မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ တွေ့ရှိရတဲ့ ဥပဒေပြဿနာတစ်ရပ်ကိုလည်း မလွဲမရှောင်သာ ပြောပါရစေဦး။ မလွဲ မရှောင်သာလို့ ဆိုရတာက မပြောဘဲ ကျော်သွားမယ်ဆိုရင် ဥပဒေသမား တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ စာရေးသူအနေနှင့် တာဝန်မကျေဘူးလို့ ခံယူထား တာကြောင့် ဖြစ်တဲ့အပြင် ငှေ့ငယ် ဥပဒေသမားများကိုလည်း ဥပဒေသတ ဗျာဒေသနာတော်တော်ကြောင့်ပေါ့။ မူပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်လို့ ၁၉၁၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ် မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၂) မှာ ပြဋ္ဌာန်းထားတာက ဒီလိုပါ။

"5 (2) The owner of the copyright in any work may assign the right either wholly or partially, and either generally or subject to limitations to the United Kingdom or any self-governing dominion or other part of His Majesty's dominions to which this Act extends,

(ဒီအင်္ဂလိပ်ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်ကို The Indian Copyright Act 1914 ၏ the first Schedule မှ ကူးယူပါတယ်။)

အထက်က အင်္ဂလိပ်စာပိုဒ်ထဲမှာ စာလုံးစောင်းနှင့် ပြထားတာ တွေက အိန္ဒိယဥပဒေရဲ့ နောက်ဆက်တွဲဇယားအဖြစ် ဖော်ပြထားတဲ့ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေမှာ ပါတဲ့အတိုင်းဖြစ်ပါ တယ်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြ ရမယ်ဆိုရင် "လက်ရာတစ်ခုရဲ့ မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင်သည် (မူပိုင်ခွင့်) အခွင့်အရေး တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ လွှဲပြောင်းနိုင် သည့်အပြင် ယေဘုယျသဘောအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း၊ နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒိုမီနီယံ (နိုင်ငံ) တစ်နိုင်ငံတစ် သို့မဟုတ် ဤအင်္ဂလိပ်ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်သော ဘုရင်မင်းမြတ်၏

သုတေသနနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အခြားသော ဒိုမိနီယံနယ်မြေများ၏ အစိတ်အပိုင်းသို့ ကန့်သတ်၍ဖြစ်စေ လွှဲပြောင်းနိုင်သည်” လို့ဖြစ်မယ်။

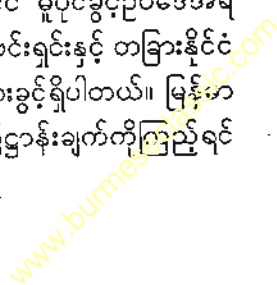
မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အခါကျတော့ အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ ဥပဒေများပါ စကားရပ်တွေကို The Union of Burma (Adaptation of Laws) Order, 1948 အရ ဆီလျော်အောင် အစားထိုးခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းပြုလုပ်ပြီး ဆက်လက်သုံးစွဲနိုင်ပါတယ်။ ယခင်က Burma Code လို့ခေါ်ခဲ့တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေများကို ကဏ္ဍအလိုက် စုပေါင်းပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရတဲ့တာဝန်ကို အဲဒီတုန်းက တရားရေးဝန်ကြီးဌာန အောက်မှာရှိတဲ့ ဥပဒေဘာသာပြန်နှင့် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီက တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ မူရင်းအင်္ဂလိပ်ဥပဒေများပါ စကားရပ် အချို့ကို ယခုဖော်ပြခဲ့တဲ့အမိန့်နှင့်အညီ ပြင်ဆင်အစားထိုးပြီးမှ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၂) ပါ “စာလုံးစောင်း [italic] နှင့် ပြထားတဲ့ စကားရပ်များ” ကို ရှေ့မှာရှိတဲ့ limitation ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ နောက်မှာ (,) ထည့်ပြီး [to the Government] လို့ အစားထိုးထားကြောင်း Burma (Myanmar) Code Vol. X မှာပါတဲ့ The Burma (Myanmar) Copyright Act မှာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ အဲဒီလို အစားထိုးလိုက်တော့ မူပိုင်ခွင့် လွှဲတာကို အစိုးရ [Government] ကို လွှဲရမယ့် အဓိပ္ပာယ် ရောက်သွား တာပေါ့။ ဒါမဖြစ်နိုင်ဘူး။ ယုတ္တိလည်းမရှိဘူးဆိုတာ လူတိုင်းသိနိုင်ပါတယ်။ ဥပဒေရဲ့ ဆိုလိုရင်းက ပုဂ္ဂလိကအချင်းချင်း လွှဲပြောင်းပေးတာကို ဆိုလို တာပါ။ ဒီလို ဘာကြောင့် လွှဲမှားခဲ့ရသလဲ ဆိုတာကို ခြေရာခံကြည့်အတော့ စကားရပ်များအစားထိုးပြင်ဆင်ရေးအမိန့် မှာ အထက်အင်္ဂလိပ်စာပိုဒ်ပါ “စာလုံးစောင်းနှင့်ပြထားတဲ့ စကားရပ်များ” ကို အစားထိုးဖို့ တူညီတဲ့ စကားလုံးကို ပေးထားတာ မတွေ့ရဘူး။ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေများမှာပါတဲ့ “Crown” ဆိုတဲ့စကားလုံးကိုသာ “Government” ဆိုတဲ့ စကားလုံးနှင့် အစားထိုးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ “Government” အစား “Union of

Burma” ကို အစားထိုးရင်တော့ သိပ်မဆိုးလှဘူးလို့ ဆိုရမယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ စာလုံးစောင်းနှင့် ပြထားတဲ့ စကားလုံးတွေက နယ်နိမိတ် အပိုင်းအခြားကို ဖော်ပြတဲ့စကားလုံးတွေဖြစ်လို့ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုလုပ်ဖို့က ဖော်ပြခဲ့တဲ့အမိန့်မှာ မပါဘူး။ စာလုံးစောင်းနှင့် ပြထားတဲ့ စကားရပ်တွေကို အစားမထိုးဘဲ ချန်လှပ်ထားခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း ဥပဒေရဲ့ အနှစ်သာရကို မထိခိုက်ပါဘူး။ ပိုတောင်ကောင်းဦးမယ်။ ချန်လှပ်ထားခွင့် လည်း ရှိပါတယ်။

လက်ရှိ အိန္ဒိယဥပဒေမှာတော့ နယ်မြေကန့်သတ်ချက်ကိစ္စ မပါ တော့ဘူး။ subject to limitation လို့ပဲ သုံးထားတယ်။ ကန့်သတ်ချက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ထားလို့ ရတာပေါ့။ မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းရာမှာ နယ်မြေ တန်သတ်ချက်ကို ဥပဒေက သတ်မှတ်မပေးဘဲ နှစ်ဖက် သဘောတူ ချုပ်ဆိုတဲ့ မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်းစာချုပ်မှာ နှစ်ဖက်သဘောတူတဲ့အတိုင်း ထည့်ချုပ်ရင်လဲ ပဋိညာဉ်ဥပဒေအရ တရားဝင်တာပဲ။ to the Government ဆိုပြီး ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အမိန့်နှင့်မညီဘဲလုပ်လိုက်တော့ အဓိပ္ပာယ်က အများကြီးလွဲသွားပြီ။ နောက်ပြီး ဂါရဝတရား ရှေ့ထားပြီး ပြောရရင် ဥပဒေဘာသာပြန်နှင့် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီရဲ့ စကားရပ် အစား ထိုးမှုဟာ ဥပဒေဖြစ်တယ်။ ဆန့်ကျင်ပြီး သက်သေတင်ပြခွင့် မရှိဘူးလို့ ဥပဒေအရ အဓိပ္ပာယ်မကောက်နိုင်ဘူး။ ယခုဆွေးနွေးနေတဲ့ ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်လို့ အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရင် အဆင့်အမြင့်ဆုံး တရားဇွဲက ဆုံးဖြတ်ပြီး စီရင်ထုံးဖွဲ့ ပေးတဲ့အခါ အဲဒီစီရင်ထုံးအတိုင်း လိုက်နာကြရ မှာပဲ။ ယခုဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ ပြဿနာကို ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပြဿနာ [academic question] အဖြစ်သာ သင်္သကရိုက်ပြီး မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်း ဘိစ္စကိုပဲ ဆက်ကြပါစို့။

အထက်မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရ မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းပေးခွင့်ရှိသလို ဘန်းကွန်ပင်းရှင်းနှင့် တခြားနိုင်ငံ ဥပဒေတွေအရလည်း မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းပေးခွင့်ရှိပါတယ်။ မြန်မာ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေပါ မူပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်ကြည့်ရင်

လွှဲပြောင်းပေးနိုင်တဲ့နည်း နှစ်နည်းရှိတာကို ကြွေ့ရမယ်။ ပထမနည်းက အခွင့်အရေး လွှဲပြောင်းပေးခြင်း [assignment] ဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယနည်းက ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်း [licence] ဖြစ်ပါတယ်။ Assignment ဆိုတာ မိမိမှာရှိတဲ့ အခွင့်အရေးကို အခြားသူတစ်ဦးအား လွှဲပြောင်းပေးရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ ဥပဒေဝေါဟာရဖြစ်ပြီး Licence ဆိုတဲ့ ဥပဒေ ဝေါဟာရ ကတော့ အခြားသူတစ်ဦးအား တစ်စုံတစ်ရာကိုလုပ်ကိုင်နိုင်စေဖို့ အခွင့်အာဏာ [authority] ပေးအပ်ခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ (ဒီမှာက လိုင်စင် ဆိုတာ အစိုးရကထုတ်ပေးတဲ့ အမိန့်လို့ နားလည်ကြတာများတယ်။ အမှန်ကတော့ အစိုးရအာဏာပိုင် ပဟုတ်သော်လည်း ဥပဒေအရ အခွင့်အာဏာ ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူက အခွင့်ပေးတာကိုလည်း လိုင်စင်လို့ခေါ်တာ ပါပဲ။ ဥပမာဆိုရင် မြေပိုင်ရှင်တစ်ဦးက မိမိပိုင်မြေကွက်အတွင်း အခြားသူ တစ်ဦးကို နေထိုင်ခွင့်ပေးတာဟာ လိုင်စင်ပေးခြင်းပါပဲ)။

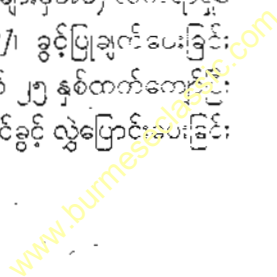
ဒီစာထဲမှာ “မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်း” ဆိုတဲ့ မြန်မာဝေါဟာရကို သုံးစွဲတဲ့အခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် assignment နှင့် licence နှစ်မျိုး စလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပါတယ်လို့ မှတ်ယူထားကြစေလိုပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းရာမှာ အဓိက မှတ်သားထားသင့်တဲ့ အချက် ကတော့ လွှဲပြောင်းခြင်းကို စာဖြင့်ရေးသားပြီး လက်ရာရှင် သို့မဟုတ် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် သူတို့ရဲ့ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်က လက်မှတ် ရေးထိုးထားခြင်းရှိမှသာ တရားဝင်ခိုင်လုံမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပူးတွဲလက်ရာကို လွှဲပြောင်းရာမှာတော့ အခြားလက်ရာရှင် (များ) ရဲ့ သဘောတူညီမှုလည်း လိုပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်းအတွက် စာချုပ်စာတမ်းပုံစံ သတ်မှတ် ချက် “...” တဲ့အပြင် မူပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းပေးတဲ့ စာချုပ်စာတမ်းကိုလည်း မှတ်ပုံတင်ဖို့မလိုပါဘူး။ “နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး”၊ “အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာ” ဆိုတဲ့ ဆိုရိုးစကားတွေကို ပြောလေ့ပြောထရှိတဲ့ မြန်မာ လူမျိုးက သဘောကောင်းလွန်းတယ်၊ ရက်ရောလွန်းတယ်လို့ ပြောရ မလား မသိဘူး။ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စတွေမှာ နှုတ်ကတိနှင့် လုပ်ကြ တာ များတယ်။ တချို့လူတွေ ပြောလေ့ရှိသလို “ဘာမှမဖြစ်ရင်တော့

ဘာမှမဖြစ်ဘူး” ပေါ့။ ဖြစ်လာရင်တော့ စာချုပ်စာတမ်း သက်သေ အထောက်အထားမရှိရင် ရှင်းရတာခက်တယ်။ ကိုယ်မှန်ရဲ့သားနှင့် အမှု နှုံးရတယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးတွေပဲပေါ့။

မူပိုင်ခွင့် ဆိုတာမှာ အခွင့်အရေးက တစ်မျိုးတည်းမဟုတ်ဘူး၊ အခွင့်အရေးတွေ အများကြီး ပါဝင်နေတယ်။ ဥပမာ စာပေလက်ရာ တစ်ခုကိုပဲကြည့်ပါ။ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခွင့်၊ ပြန်လည်ထုတ်ဝေခွင့်၊ စာနယ်ဇင်းတွေမှာ အခန်းဆက်ထည့်ခွင့်၊ ဘာသာပြန်ဆိုထုတ်ဝေခွင့်၊ နိုင်ငံခြားမှာထုတ်ဝေခွင့်၊ ဇာတ်လမ်းကို ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယိုရိုက်ကူးပြသခွင့်၊ စာတမ်းထိုးပြီး နိုင်ငံခြားမှာ ပြသခွင့်၊ ပြဇာတ်၊ ကဇာတ်အဖြစ် ပြောင်းလဲ ပြသခွင့်၊ ပန်းချီကားတွန်းရုပ်ပုံများဖြင့် သရုပ်ဖော်ခွင့် စတဲ့အခွင့်အရေးတွေ အမျိုးမျိုးရှိတာပဲ။ တခြား အနုပညာကိစ္စတွေမှာလည်း လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်တဲ့ အလားတူအခွင့်အရေးတွေ အမျိုးမျိုးရှိတာပဲ မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် မူပိုင်ခွင့်ကိုလွှဲပြောင်းပေးရာမှာ တစ်ခုလုံး [wholly] ဖြစ်ဖြစ်၊ တချို့တစ်ဝက် [partially] ဖြစ်ဖြစ် လွှဲပေးနိုင်တယ်လို့ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ပေးရတာပေါ့။ မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းပေးရာမှာ တခြားကန့်သတ်ချက်တွေ တိုလည်း စည်းကမ်းချက်အဖြစ် ထည့်သွင်းသတ်မှတ်နိုင်ပါသေးတယ်။ ဆောင်ရွက်ရမယ့် နယ်မြေ အပိုင်းအခြား ကန့်သတ်ပေးတာ၊ အချိန် တာလ ကန့်သတ်ချက်ပေးတာ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် ကန့်သတ်တာ၊ အခွင့်အရေး တန်သတ်တာတွေကို နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်း သဘောတူတဲ့အတိုင်း စာချုပ်မှာ ထည့်သွင်းနိုင်ကြပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းပြုနိုင်သလို ဒီဗီလူမျိုး နှင့် ကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာအကျောက် အမွေဆက်ခံခွင့်လည်းရှိပါတယ်။ မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရ လက်ရာရှင်ဟာ ပထမ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ဖြစ်တဲ့ ကိစ္စမှာ (ဥပဒေအရ သေတမ်းစာရေးခွင့်ရှိတဲ့ကိစ္စများမှအပ) လက်ရာရှင် တစ်ယောက် မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းခြင်း [assignment]၊ ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်း [licence] တို့ဟာ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးနောက် ၂၅ နှစ်ထက်ကျော်ပြီး အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိနိုင်ဘူး။ ဆိုလိုတာက မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

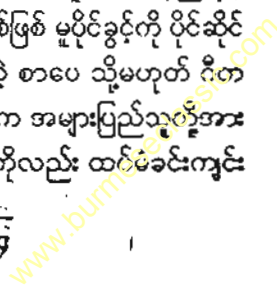
ခံရသူ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူအနေဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်း စာချုပ်အရ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်သက်တမ်း ၂၅ နှစ်ထက် ကျော်လွန်နေရင်တောင် ၂၅ နှစ် ကုန်သည်အထိပဲ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးနောက် ၂၅ နှစ်ထက်ကျော်ပြီး မူပိုင်ခွင့်ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ ကိစ္စတွေမှာ ၂၅ နှစ် ပြည့်ပြီးရင် မူပိုင်ခွင့်ဟာ သေဆုံးသူ လက်ရာရှင်ရဲ့ တရားဝင် ဆက်ခံသူ (များ) ဆီ ပြန်ရောက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့အချိန်မှာ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်း ၂၅ နှစ် မကျန်တော့တဲ့ကိစ္စမှာ တော့ ၂၅ နှစ်ထက်စောပြီး အဲဒီသက်တမ်း ကုန်ဆုံးချိန်မှာ မူပိုင်ခွင့်ဟာ ဆက်ခံသူထံ ပြန်ရောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကို ဥပဒေဝေါဟာရအရ Reversionary interest (ပြန်လည်ရောက်ရှိလာတဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်) လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းပေးတဲ့ သဘောတူညီချက်မှာ Reversionary interest နှင့် ပတ်သက်လို့ တစ်စုံတစ်ရာ ထည့်သွင်းထားတာ ရှိရင်လည်း ပျက်ပြယ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီခြွင်းချက်က စွယ်စုံ ကျမ်း၊ အဘိဓာန်၊ နှစ်ချုပ်စာအုပ်၊ စာ-နယ်-ဇင်း စတဲ့ စုပေါင်းလက်ရာ များ [collective works] နှင့်တော့ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပါဘူး။

မူပိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သုံးစွဲတဲ့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း [assignment] နှင့် ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း [licence] ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရတွေကို မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေတွေမှာ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက် ပေးလေ့မရှိဘူး။ ဒီဝေါဟာရတွေက ဥပဒေဝေါဟာရဖြစ်လို့ legal meaning ကိုယ်စီရှိပြီးဖြစ်လို့ပါ။ Assignment ဆိုတာက မူပိုင်ခွင့် [copyright] လို့ခေါ်တဲ့ အခွင့်အရေးကို ပစ္စည်းတစ်ခုအဖြစ်နှင့် တစ်ပါးသူကို လွှဲပြောင်းပေးတာဖြစ်လို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းခံရသူဟာ အဲဒီပစ္စည်း (မူပိုင် ခွင့်) ရဲ့ ပိုင်ရှင် [the owner of copyright] ဖြစ်လာပါတယ်။ Licence ဆိုတာကတော့ မူပိုင်ခွင့်ထဲမှာပါဝင်တဲ့ အကျိုးခံစားခွင့် တစ်ရပ်ရပ် [any interest in the copyright] ကို ခံစားစေနိုင်ဖို့ လုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက် [authority] ပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ Assign-

ment ကိစ္စမှာ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းခံရသူဟာ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာပေမယ့် licence ကိစ္စမှာတော့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းခံရသူဟာ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် ဖြစ်မလာနိုင်ပါဘူး။ မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ဆိုင်မှုက licence ပေးသူထံမှာပဲ ကျန်ရစ် ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဝေါဟာရနှစ်ခုကို ဥပဒေအရ ဘယ်လိုပဲ အဓိပ္ပာယ်ခွဲခြားပေး ပေမယ့် လက်တွေ့လောကမှာတော့ ရောထွေးနေတာပါပဲ။ စာချုပ်ပါ စကားအသုံးအနှုန်းများကို ကြည့်ပြီးမှသာ အဓိပ္ပာယ်ခွဲခြားနိုင်မှာဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါက မြန်မာနိုင်ငံမှာသာ မဟုတ်ဘူး။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာလည်း ဒီလိုဖြစ်နေတာကို ဥပဒေစာအုပ်တွေမှာ ဖတ်ရလို့ သိရတယ်။ (မြန်မာ နိုင်ငံရဲ့ လက်တွေ့လောကကို လေ့လာကြည့်ရင် licence ကိစ္စတွေသာ များမယ်ထင်တယ်။) ဒီတော့ မူပိုင်ခွင့်ကိုလွှဲပြောင်းတဲ့နေရာမှာ assign- ment လား၊ licence လား ဆိုတာကို သိပ်အလေးအနက် စဉ်းစားမနေ ပါနှင့်။ ဘာကိစ္စလဲ၊ ဘာအခွင့်အရေးတွေ လွှဲမှာလဲ၊ အချိန်ကာလ ကန့်သတ်ချက်ထားမှာလား၊ နေရာဒေသ ကန့်သတ်ချက်ထားမှာလား၊ ဘာစည်းကမ်းချက်တွေ ထားမှာလဲ ဆိုတဲ့ အချက်တွေကိုသာ ပြည့်စုံ အောင် ဖော်ပြဖို့ လိုပါတယ်။ နှစ်ဖက်သဘောတူရင် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင် တဲ့ ကိစ္စလည်း မဟုတ်ဘူးဆိုရင် ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်သူကို မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေအရ ပဋိညာဉ်ဥပဒေအရ အရေးယူလို့ရပါပြီ။

ခွင့်ပြုချက် (လိုင်စင်) မပေးမနေရတဲ့ကိစ္စ

အထက်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ လိုင်စင်ဆိုတာက လက်ရာရှင် သို့မဟုတ် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်က ဆန္ဒရှိမှ မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းနိုင်တဲ့ကိစ္စပါ။ လက်ရာ ရှင် သေဆုံးပြီးဖြစ်တဲ့ စာပေ၊ ဇာတ်သဘင် သို့မဟုတ် တေးဂီတလက်ရာ ကိစ္စတွေမှာ assignment နည်းနှင့်ဖြစ်ဖြစ်၊ licence ယူထားတဲ့နည်းနှင့် ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆက်ခံခြင်း [succession] နည်းနှင့်ဖြစ်ဖြစ် မူပိုင်ခွင့်ကို ပိုင်ဆိုင် ခွင့် ရရှိထားတဲ့သူက ယခင်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ စာပေ သို့မဟုတ် ဂီတ လက်ရာကို ထပ်မံထုတ်ဝေခွင့်မပေးတာ၊ ယခင်က အများပြည်သူတို့အား ခင်းကျင်းပြသပြီးဖြစ်တဲ့ ဇာတ်သဘင်လက်ရာကိုလည်း ထပ်မံခင်းကျင်း

ပြဿနာနှင့် မပေးတာတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီကိစ္စမျိုးတွေမှာ (အများပြည်သူတို့ အကျိုးအတွက်) နိုင်ငံတော်က ဝင်ရောက်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းတစ်ရပ်ကို နိုင်ငံတိုင်းရဲ့ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေတွေမှာ ပြဋ္ဌာန်းပေးထားကြပြန်ပါတယ်။

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းက ဒီလိုပါ။ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးဖြစ်တဲ့အပြင် ယခင်က ထုတ်ဝေဖူးတဲ့ စာပေနှင့် ဝိတလက်ရာ သို့မဟုတ် အများပြည်သူတို့အား ခင်းကျင်းပြသဖူးတဲ့ ဇာတ်သဘင်လက်ရာကို မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်က ထပ်မံထုတ်ဝေခွင့်၊ ခင်းကျင်းပြသခွင့်မပေးဘူးဆိုရင် အဲဒီလက်ရာကို ထပ်မံထုတ်ဝေလိုသူ၊ ထပ်မံခင်းကျင်းပြသလိုသူအနေဖြင့် ထပ်မံ ထုတ်ဝေခွင့်၊ ထပ်မံခင်းကျင်းပြသခွင့် ရရှိဖို့အတွက် တရားရုံးချုပ်သို့ လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လျှောက်ထားရာမှာတော့ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ လက်ရာတစ်မျိုးမျိုးကို ထပ်မံထုတ်ဝေခွင့်ပြုရန် သို့မဟုတ် ထပ်မံခင်းကျင်းပြသခွင့်ပြုရန် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ထံ ခွင့်တောင်းခဲ့သော်လည်း ခွင့်မပြုခဲ့ပါကြောင်း၊ ယင်းလက်ရာကို ထပ်မံထုတ်ဝေခြင်း၊ ထပ်မံခင်းကျင်းပြသခြင်းဖြင့် ပြည်သူလူထုအား မည်ကဲ့သို့ အကျိုးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထပ်မံ ထုတ်ဝေခြင်း၊ ထပ်မံခင်းကျင်းပြသခြင်းကို မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်က ခွင့်မပြုသဖြင့် ပြည်သူလူထုအတွက် အကျိုးမရှိဖြစ်ပါကြောင်း စသဖြင့် လျှောက်လွှာမှာ ဖော်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ တရားရုံးချုပ်က အမှုပွင့်၊ နှစ်ဖက်ကြားနာပြီး အမှု၏ အကြောင်းခြင်းရာများအရ လက်ရာကို ထပ်မံထုတ်ဝေခွင့် သို့မဟုတ် အများပြည်သူတို့အား ထပ်မံပြသခွင့် ပေးရမယ်လို့ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ကို အမိန့်ပေးနိုင်ပါတယ်။ ခွင့်မပြုသင့်ဘူးလို့ ယူဆရင်တော့ လျှောက်လွှာကို ပယ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ခွင့်ပြုမိန့်ချမှတ်တဲ့အခါမှာလည်း မူပိုင်ခွင့်အတွက် အခကြေးငွေ သတ်မှတ်ချက်နှင့် အခြား စည်းကမ်းချက်များကိုလည်း ဖော်ပြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုလို မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင်ရဲ့ ဆန္ဒမပါဘဲ ခွင့်ပြုချက် [licence] ပေးစေခြင်းကို မပေးမနေရ ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်း [compulsory licence] လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အလွန်ကောင်းမွန်တဲ့ အနုပညာ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

လက်ရာရဲ့ ရသနှင့်သုတကို လူအများမျှဝေခံစားစေနိုင်ဖို့ ပြဋ္ဌာန်းပေးတဲ့ နိုင်ငံတကာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့် သက်တမ်း

မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရ (လက်ရာတစ်ခုခုရဲ့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို သီးခြားသတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ကိစ္စမဟုတ်ရင်) မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းဟာ ခေယဘုယျအားဖြင့် လက်ရာရှင်ရဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးနှင့် သူသေဆုံးပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ အထိဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းပါ အနိမ့်ဆုံး သတ်မှတ်ပေးချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းအရ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနေဖြင့် မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို နှစ် ၅၀ ထက် ကျော်လွန်ပြီး မိမိတို့ နှစ်သက်သလို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီး သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၆၀၊ ၇၀၊ ၈၀၊ ၉၀ စသည်ဖြင့် မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်း သတ်မှတ်တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဥပဒေတစ်ခုတည်းဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံကတော့ ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို လက်ရာရှင်ရဲ့ တစ်ဘဝလုံးနှင့် သူသေဆုံးပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၆၀ လို့ သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကို အကြိမ်ကြိမ် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ ယူကေနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိ ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဥပဒေမှာတော့ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ အထိပဲ သတ်မှတ်ထားပါသေးတယ်။

မြန်မာ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေမှာ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးနောက် ဘယ်ခန့်က စတင်ရေတွက်ရမယ်လို့ သတ်မှတ်မထားဘူး။ သူသေဆုံးပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ [a period of fifty years after his death] လို့ပဲ ပြောထားတယ်။ ကွယ်လွန်တဲ့နေ့ရဲ့ နောက်တစ်ရက်ကစပြီး မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကာလ တွက်ချက်ရမယ့်သဘောပဲ။ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းမှာတော့ လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့နှစ်ရဲ့ နောက်တစ်နှစ် ဒီဇင်ဘာ ၁ ရက်ကစပြီး မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို တွက်ချက်ရမယ်လို့

သတ်မှတ်ပေးထားတယ်။ လက်ရှိ အင်္ဂလိပ် (ယူကေ) ဥပဒေမှာတော့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့ ပြက္ခဒိန်နှစ်ကုန်ဆုံးတဲ့ အခါတစ်ပြေး နှစ်ပေါင်း ၅၀ အထိလို့ သတ်မှတ်ထားပြီး လက်ရှိ အိန္ဒိယ ဥပဒေမှာတော့ လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့နှစ်ရဲ့ နောက် ပြက္ခဒိန်နှစ် စတင် ချိန်ကစပြီး မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို တွက်ချက်ရမယ်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားတယ်။ ဒီတိစ္စမှာ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယ ဥပဒေတွေက ဘန်းကွန်ပင်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် တူညီတယ်။ ဥပမာ လက်ရာရှင်တစ်ယောက်ဟာ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်းမှာ သေဆုံးခဲ့တယ်ဆိုရင် မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်က စတင်ရေတွက်ရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ။ မြန်မာဥပဒေအရ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းနှင့်ဆိုင်ရင်တော့ အင်္ဂလိပ်/ အိန္ဒိယ ဥပဒေအရ သက်တမ်းက ရက်ပိုင်းလပိုင်းလောက်တော့ သက်တမ်းပိုရှည် သွားနိုင်တာပေါ့။ ဒီလောက်ကတော့ သိပ်ပြဿနာမရှိလောက်ပါဘူး။

လက်ရာရှင်ရဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးအပြင် လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီး နောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ဆိုတဲ့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းဟာ ယေဘုယျ သတ်မှတ် ချက်သာဖြစ်ပြီး အထူးကိစ္စများအတွက် သီးခြားသတ်မှတ်ချက်တွေလည်း ရှိပါသေးတယ်။ အောက်မှာ ဆက်လက်ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

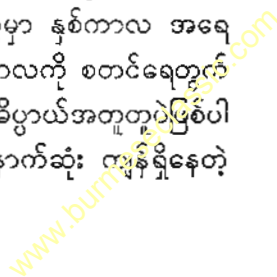
(က) မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပထမ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိတဲ့လက်ရာတစ်ခုရဲ့ ဘာသာပြန်ကို ထုတ်လုပ်ဖို့ ပြန်လည်ထုတ်လုပ်ဖို့ ဖျော်ဖြေ ပြသဖို့ သို့မဟုတ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိဖို့ တစ်ဦးတည်းမူပိုင်ခွင့် သက်တမ်းဟာ ပထမထုတ်ဝေဖြန့်ချိတဲ့နေ့ကစပြီး ၁၀ နှစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စအတွက် “လက်ရာရှင်” ဆိုတဲ့ စကားရပ် မှာ သေဆုံးသူ လက်ရာရှင်ရဲ့ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် လည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ဒီသတ်မှတ်ချက်က မူရင်းဥပဒေဖြစ် တဲ့ ၁၉၁၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ မပါဘူး။ ၁၉၁၄ ခုနှစ် မြန်မာ (အိန္ဒိယ) ဥပဒေမှာ သီးခြားထည့်သွင်းပေးတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယဥပဒေ တွေမှာလည်း ဘာသာပြန် လက်ရာအတွက် မူပိုင်ခွင့်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သက်တမ်းကို သီးခြားသတ်မှတ်ထားချက်မရှိတော့ပါဘူး။ ဘာသာပြန်ထုတ် ဆိုတာလည်း စာပေလက်ရာတစ်ခုဖြစ် တော့ အခြားလက်ရာများနည်းတူ အကာအကွယ်ရရှိတဲ့ သဘောပါပဲ။

(ခ) ပူးတွဲလက်ရာ [a work of joint authorship] တစ်ခုရဲ့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းက တော့ ပထမဦးစွာ သေဆုံးသူ လက်ရာ ရှင်ရဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးအပြင် သူသေဆုံးပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကာလ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံး သေဆုံးသူ လက်ရာရှင်ရဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးကာလ နှစ်ခုတို့အနက် ပိုပြီးရှည်ကြာတဲ့ကာလကို ယူရမှာဖြစ်ပါတယ်။ (နောက်ဆုံး ကျန်ရှိတဲ့ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီးမှ နှစ် ၅၀ ထပ်ပေါင်းဖို့ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သတိပြုမိဖို့ လိုပါတယ်။) မြန်မာဥပဒေ မှာ ပူးတွဲလက်ရာရဲ့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းနှင့် ရှင်းလင်းချက် အဖြစ် ခွဲခြားရေးရမယ့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုတည်း မှာ စုပေါင်းရေးသားထားတာကြောင့် နားလည်ဖို့ အခက် အခဲ ရှိနိုင်ပါတယ်။

လက်ရှိ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေတွေမှာ ရေးသား ထားပုံများက ပိုပြီးရှင်းလင်း ပြတ်သားပါတယ်။ လက်ရှိ အင်္ဂလိပ်ဥပဒေ အရ ပူးတွဲလက်ရာတစ်ခုရဲ့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းဟာ နောက်ဆုံးကျန်ရှိတဲ့ လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့ ပြက္ခဒိန်နှစ် ကုန်ဆုံးပြီးနောက် နှစ် ၅၀ အထိ ဖြစ်ပြီး လက်ရှိ အိန္ဒိယဥပဒေအရ နောက်ဆုံးကျန်ရှိတဲ့ လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့နှစ်ရဲ့ နောက်ပြက္ခဒိန်နှစ် စတင်ချိန်ကစပြီး နှစ် ၆၀ အထိ ဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယ ဥပဒေတွေမှာ နှစ်ကာလ အရေ အတွက် မတူညီပေမယ့် မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကာလကို စတင်ရေတွက် ရမယ့် နေ့ရက်ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပုံကတော့ အဓိပ္ပာယ်အတူတူပဲဖြစ်ပါ တယ်။ ဘန်းကွန်ပင်းရှင်းအရဆိုရင်လည်း နောက်ဆုံး ကျန်ရှိနေတဲ့

လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့နှစ်ရဲ့ နောက်တစ်နှစ် ဇန်နဝါရီ ၁ ရက်ကစတင်ပြီး ပူးတွဲ လက်ရာရဲ့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို သတ်မှတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ပူးတွဲလက်ရာကိစ္စမှာ လက်ရာရှင်များအနက် တစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက် ပိုသူများဟာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရ မူပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းတဲ့ စည်းကမ်းချက်များနှင့် မကိုက်ညီဘူးဆိုရင် ကျန်ရှိတဲ့ လက်ရာရှင် (များ) တို့သာ အဲဒီလက်ရာရဲ့ လက်ရာရှင် (များ) အဖြစ် မှတ်ယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပူးတွဲလက်ရာက ခံခဲ့ရတဲ့ လင်နှင့်မယားနှစ်ဦးတို့က ပူးတွဲဖန်တီးတဲ့ကိစ္စမှာဆိုရင်လည်း ငါ့ ကံရာက ရရှိတဲ့ မယားရဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်ဟာ သူမရဲ့ သီးခြားပိုင်ဆိုင်တဲ့ပစ္စည်း ဖြစ်ရမယ်လို့ ပြဋ္ဌာန်းပေးထားပါတယ်။

(ဂ) လက်ရာရှင် သို့မဟုတ် နောက်ဆုံး ကျန်ရှိနေတဲ့ ပူးတွဲ လက်ရာရှင် သေဆုံးတဲ့နေ့မှာ မူပိုင်ခွင့် တည်ရှိနေပြီး အဲဒီနေ့ မတိုင်မီ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်းမပြုရသေးတဲ့ စာပေလက်ရာ၊ အများပြည်သူတို့အား ဖျော်ဖြေ ပြသခြင်း မပြုရသေးတဲ့ ဇာတ်သဘင်လက်ရာ သို့မဟုတ် တေးဂီတလက်ရာနှင့် အများပြည်သူတို့အား ဟောပြောပို့ချခြင်း မပြုရသေးတဲ့ ဟောပြောပို့ချချက် [lecture] တို့ရဲ့ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းက တော့ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း၊ ဖျော်ဖြေ ပြသခြင်း သို့မဟုတ် ဟောပြောပို့ချခြင်းပြုလုပ်တဲ့အချိန်ထိ တည်ရှိနေတဲ့အပြင် အဲဒီလိုပြုလုပ်ပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ အထိ ဆက်လက် တည်ရှိနေမှာဖြစ်ပါတယ်။

(ဃ) အစိုးရ ဌာနတစ်ခုရဲ့ ကြီးကြပ်မှု၊ ညွှန်ကြားမှုအောက်မှာ ပြုလုပ်ပေးရတဲ့ လက်ရာတစ်ခုရဲ့ မူပိုင်ခွင့်ကိုတော့ (လက်ရာ ရှင်နှင့် အခြားနည်း သဘောတူညီချက် မရှိခဲ့ရင်) အစိုးရက ရရှိမှာဖြစ်ပြီး အဲဒီလက်ရာရဲ့မူပိုင်ခွင့် သက်တမ်းကတော့ ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိတဲ့နေ့ကစပြီး နှစ်ပေါင်း ၅၀ ဖြစ်ပါတယ်။

(င) စက်မှုနည်းပညာဖြင့် အသံကို ပြန်လည်ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ ဓာတ်ပြား၊ တိုင်ခွေနှင့် ဖလင်အပြင် အခြား အလားတူ တီထွင်ထားတဲ့ ပစ္စည်းကိရိယာတွေမှာလည်း ဂီတလက်ရာ နှင့် အလားတူ မူပိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့် သက်တမ်းက တော့ မူရင်းပလိတ်ပြား [plate] ကို ပြုလုပ်ချိန်ကစပြီး နှစ်ပေါင်း ၅၀ ဖြစ်ပါတယ်။ plate ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ဥပဒေမှာ ဖွင့်ဆိုပေးထားချက်အရ တစ်ပုံစံတည်း ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ ပုံစံခွက် [matrix, mould]၊ ဘလောက်တုံး [block]၊ နဂ္ဂတစ် [negative]၊ အသံသွင်းနိုင်တဲ့တိပ်ခွေ၊ ဖလင်နှင့် အခြားတီထွင်ထားတဲ့အရာတွေကို ခြံ့ငုံပြီးခေါ်တဲ့ ဝေါဟာရ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စမှာ မူရင်းပလိတ်ပြား (အသံသွင်းထားတဲ့ တိပ်ခွေ၊ ဖလင်၊ ဓာတ်ပြား စတဲ့ပစ္စည်းများ) ကို ပိုင်ဆိုင်သူ ဟာ “လက်ရာရှင်” ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမမူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ပေါ့။

(စ) ဓာတ်ပုံတစ်ပုံရဲ့မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းကတော့ အဲဒီဓာတ်ပုံကို ပြုလုပ်နိုင်တဲ့ မူရင်းနဂ္ဂတစ်ကိုပြုလုပ်ချိန်ကစပြီး နှစ်ပေါင်း ၅၀ ဖြစ်ပါတယ်။ (နဂ္ဂတစ်ပြုလုပ်သူဟာ ဓာတ်ပုံရဲ့ လက်ရာ ရှင် ဖြစ်ပေမယ့် ဓာတ်ပုံရော နဂ္ဂတစ်ကိုပါ အပိုင်လွှဲပြောင်း ပေးတဲ့ ကိစ္စမှာတော့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းခံရသူဟာ မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင် ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။)

(ဆ) တီထွင်မှု မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ရမယ့် ဒီဇိုင်းပုံစံ [designs] များကတော့ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ [copyright Act] နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိပါဘူး။

မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှု

လက်ရာတစ်ခုရဲ့ မူပိုင်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်မှု [infringement of copyright in a work] ဆိုတာက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ မူပိုင် ခွင့် ပိုင်ရှင် [owner of the copyright] ရဲ့ သဘောတူညီချက်မရဘဲ

မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်အား ဥပဒေအရ အပ်နှင်းထားတဲ့ တစ်ဦးတည်းပိုင် အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ “မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ရဲ့ သဘော တူညီချက်မရဘဲ” ဆိုတဲ့အချက်က မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်မှု [infringement of copyright] မှာ အဓိကကျတဲ့ ဥပဒေအင်္ဂါရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် ဆိုတာကတော့ “လက်ရာရှင်” [Author] လို့ ခေါ်တဲ့ ပထမ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင် [the first owner of the copyright] ဖြစ်နိုင်သလို မူပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းပေးခြင်း [assignment] ခံရသူ [assignee] နှင့် မူပိုင်ခွင့်မှာပါဝင်တဲ့ အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ဖို့လုပ်ပိုင်ခွင့် [licence] ပေးထားခြင်းခံရသူ [licencee] လည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ရဲ့ သဘောတူညီချက် မရှိပေမယ့် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုမဟုတ်ဘူးလို့ ဥပဒေမှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ လုပ်ရပ်တွေလည်း ရှိသေးတော့ အောက်မှာ ဆက်လက်ဖော်ပြပေးလိုက်ပါတယ်။

- (က) ပုဂ္ဂလိက ဆည်းပူးလေ့လာမှု၊ သုတေသနပြုလုပ်မှု၊ ဝေဖန်သုံးသပ်မှု၊ သတင်းစာမှာ အကျဉ်းချုပ် ရေးသားမှု ကိစ္စများအတွက် လက်ရာကို ရိုးရိုးသားသား အသုံးပြုမှု။
- (ခ) အနုပညာလက်ရာတစ်ခုရဲ့ လက်ရာရှင်ဟာ အဲဒီလက်ရာရဲ့ မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင် မဟုတ်တဲ့ကိစ္စမှာ လက်ရာကို ဖန်တီးဖို့အတွက် သူပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ပုံစံခွက် [mould, cast]၊ ပုံကြမ်း [sketch]၊ ပုံစံ [plan]၊ နမူနာပုံ [model]၊ ဆည်းပူးလေ့လာထားမှု [study] တို့ကို သူကိုယ်တိုင် အသုံးပြုမှု။
- (ဒါပေမဲ့ လက်ရာရဲ့ အဓိကဒီဇိုင်းပုံစံကိုတော့ ထပ်မံပြုလုပ်ခွင့်၊ အတုပ ပြုလုပ်ခွင့် မရှိဘူး။)
- (ဂ) လူအများ ဝင်ထွက် သွားလာနိုင်တဲ့ နေရာ သို့မဟုတ် အဆောက်အအုံတွင် အမြဲ တည်ရှိနေတဲ့ ပန်းပုလက်ရာ သို့မဟုတ် အနုပညာမြောက်တဲ့ လက်မှုအတတ်ပညာများရဲ့

ပန်းချီပုံများ၊ ရုပ်ပုံများ၊ ဓာတ်ပုံများ၊ ထွင်းထားတဲ့ စာသားများ၊ ရုပ်ပုံများအား ကူးယူသည့် ပုံများကို ပြုလုပ်ခြင်း၊ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း သို့မဟုတ် အနုပညာမြောက်တဲ့ ဝိသုကာလက်ရာရဲ့ (ဝိသုကာဆိုင်ရာ ရုပ်ပုံ သို့မဟုတ် ပုံစံမျိုးမဟုတ်တဲ့) ပန်းချီပုံများ၊ ရုပ်ပုံများ၊ ဓာတ်ပုံများ၊ ထွင်းထားတဲ့ စာသားများ၊ ရုပ်ပုံများအား ကူးယူသည့်ပုံများကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း။

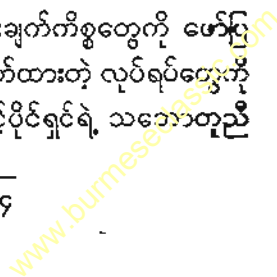
- (ဃ) ကျောင်းသုံးအဖြစ် ရည်ရွယ်ပြီး စုစည်းထုတ်ဝေတဲ့ စာပေကောက်နုတ်ချက်များ။
- (ဒီကိစ္စမှာ လိုက်နာရမယ့် စည်းကမ်းချက်တွေကိုလည်း သတ်မှတ်ထားတယ်။ အဓိကအားဖြင့် မူပိုင်ခွင့်မရှိတဲ့ အရာများ ဖြစ်ရမယ်။ ကျောင်းသုံးအတွက် ရိုးသားစွာ ရည်ရွယ် ထုတ်ဝေခြင်းလည်း ဖြစ်ရမယ်။ စာအုပ်ရဲ့ ခေါင်းစဉ်နှင့် ထုတ်ဝေသူရဲ့ ကြော်ငြာတွေမှာလည်း ဒီအချက်တွေကို ဖော်ပြရမယ်။ ကောက်နုတ်ချက် စာပေတွေကလည်း ကျောင်းသုံးအဖြစ် ထုတ်ဝေခြင်းမဟုတ်တဲ့ မူပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပြီး စာပေလက်ရာများ ဖြစ်ရပါမယ်။ ငါးနှစ်အတွင်းမှာ ထုတ်ဝေသူတစ်ဦးတည်းက စာရေးဆရာတစ်ဦး တည်းရဲ့ လက်ရာများမှ နှစ်ခုထက် ပိုပြီး ကောက်နုတ် ထုတ်ဝေမှု မဖြစ်ရမယ့်အပြင် ဘယ်စာအုပ်က ကောက်နုတ် ထားတယ်ဆိုတဲ့အချက်ကိုလည်း ဖော်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။)
- (င) အများပြည်သူရှေ့မှာ ဟောပြောပို့ချချက်ကို သတင်းစာမှာ ရေးသားဖော်ပြချက်။
- (ဟောပြောပို့ချချက်ကို သတင်းစာမှာ ရေးသားထုတ်ဝေခြင်း မပြုရလို့ သိသာထင်ရှားစွာ တားမြစ်ထားတဲ့ကိစ္စ ဖြစ်ရင်တော့ သတင်းစာမှာ ဟောပြောပို့ချချက်ကို ဖော်ပြခွင့် မရှိ

- ပါဘူး။ ဒီကန့်သတ်ချက်က အထက် အပိုဒ်ခွဲ (က) ပါ အကျဉ်းချုပ် ရေးသားချက်နှင့် မသက်ဆိုင်ဘူး။)
- (စ) ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိထားပြီး လက်ရာတစ်ခုမှ ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်သော ကောက်နုတ်ချက်တစ်ခုခုကို ပြည်သူအများ ရှေ့တွင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ဖတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ရွတ်ဆိုခြင်း။
 - (ဆ) လူထုအစည်းအဝေးမှာ ဟောပြောတဲ့ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ မိန့်ခွန်းကို သတင်းစာမှာ သတင်းရေးသားချက်။
 - (ဇ) ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပြီး လက်ရာတစ်ခုရဲ့ လက်ရာရှင် သေဆုံးပြီး နောက် ၂၅ နှစ် ကုန်ဆုံးပြီးတဲ့အခါ အဲဒီ လက်ရာကို ပြန်လည်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိတဲ့ ထုတ်ဝေသူအနေဖြင့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းကမ်းချက်တွေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်တာဖြစ်ရင် မူပိုင်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်ရာမရောက် ဘူး။ ဒီကိစ္စမျိုးမှာ ပြန်လည် ထုတ်ဝေသူအနေဖြင့် အဲဒီ လက်ရာကို ပြန်လည်ထုတ်ဝေရန် ရည်ရွယ်ကြောင်းကို မူပိုင် ခွင့် ပိုင်ရှင်ထံ သတ်မှတ်ထားတဲ့ပုံစံအတိုင်း စာဖြင့် ရေးသား အကြောင်းကြားရမယ့်အပြင် ရောင်းချရတဲ့မိတ္တူ (အုပ်ရေ စောင်ရေ ချပ်ရေ စသည်) အားလုံးအတွက် ရောင်းစျေး အပေါ်မှာ တစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တွက်ချက်ရရှိတဲ့ မူပိုင်ခ [Royalty] ကိုလည်း သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့်အညီ မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင်အား ပေးပြီး ဖြစ်ရမယ်။ အကြောင်းကြားစာ ပုံစံနှင့် ဖော်ပြရမယ့်အချက်များ၊ မူပိုင်ခ ပေးချေရေးဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ပေးချေပုံ နည်းလမ်းများကို နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲ (လက်ရှိကျင့်သုံးပုံ စနစ်အရ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန) က အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ခွင့်ရှိပါတယ်။
 - (ဈ) ဝိတလက်ရာတွေကိုလည်း စက်မှုနည်းပညာအရ ဖျော်ဖြေ ပြသ နားဆင်နိုင်တဲ့ အသံသွင်းတိပ်ခွေများ၊ အခြား စက်

ပစ္စည်း ကိရိယာများ (ရှင်ရှင်၊ ဗီဒီယိုများ၊ ဓာတ်ပြားများ စသည်) အဖြစ် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်၊ သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ပြုလုပ်ခြင်းဟာ မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်ရာ မရောက်ဘူး။ ဥပဒေမှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းချက်ကတော့ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် သူ့ရဲ့သဘောတူညီချက်အရ ယခင်က ပြုလုပ်ပြီးပစ္စည်းဖြစ်ရ မယ်။ အဲဒီလိုပြုလုပ်ဖို့အတွက် အထက်အပိုဒ်ခွဲ (ဇ) မှာ ဖော်ပြထားသလို အကြောင်းကြားပြီးဖြစ်ရမယ်။ လက်လီ ရောင်းစျေးအပေါ်မှာ ၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တွက်ချက်ထားတဲ့ မူပိုင်ခကိုလည်း သတ်မှတ်ထားတဲ့ နည်းလမ်းများအတိုင်း ပေးချေပြီးဖြစ်ရမယ်။

အထက်အပိုဒ်ခွဲ (ဇ) နှင့် (ဈ) မှာ ရည်ညွှန်းထားတဲ့ အမိန့်ကြော်ငြာ စာမျိုးကိုတော့ မတွေ့ဖူးသေးဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအတွဲများကို ပြုစုခဲ့တဲ့ ဥပဒေ ပညာရှင်များကလည်း အဲဒီလို အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ထားကြောင်း အောက်ခြေမှတ်စုမှာ ဖော်ပြထားတော့ အဲဒီဥပဒေ အတွဲများ ထုတ်တဲ့ ၁၉၅၈ ခုနှစ်အထိတော့ အမိန့်ထုတ်ခြင်း မရှိခဲ့ဘူးလို့ ဆိုရမယ်။ ဒီအမိန့်အကြောင်းကို ပြောရတာက အထက်အပိုဒ်ခွဲ (ဇ) နှင့် (ဈ) ပါ အခွင့်အရေးကို ထုတ်ဝေသူက ကျင့်သုံးရာမှာ အဲဒီအမိန့်မှာ ပါမယ့် စည်းကမ်းချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်လို့ပါ။ ဒီတော့ ဆိုခဲ့တဲ့ အထက်အပိုဒ်ခွဲ နှစ်ခုမှာ ဖော်ပြထားတဲ့လက်ရာတွေကို ထပ်မံထုတ်ဝေချင်တယ်ဆိုရင် အခြားကိစ္စ တွေ နည်းတူ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်နှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်း သဘောတူညီချက် ရယူပြီးမှ ဆောင်ရွက်တာဟာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အတွက် မျှတပြီး အကောင်း ဆုံး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှု မဖြစ်နိုင်တဲ့ ခြွင်းချက်ကိစ္စတွေကို ဖော်ပြ ပြီးနောက် မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားတဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို အောက်မှာ ဆက်လက်ဖော်ပြပါမယ်။ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ရဲ့ သဘောတူညီ

ချက် မရရှိဘဲ ဥပဒေအရ မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ကိုသာ အပ်နှင်းထားတဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရင် မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုဖြစ်တယ်လို့ အထက်မှာ ပြောခဲ့ပြီ။ အဲဒီလိုလုပ်ရင် မူပိုင်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိလျက်နှင့် အောက်ပါလုပ်ရပ်တစ်ခုခုကို ပြုလုပ်ရင် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

- စာပေ၊ ဂီတ၊ ဇာတ်သဘင်၊ အနုပညာလက်ရာတစ်ခုခုကို
 - (က) ရောင်းခြင်း၊ ငှားရမ်းခွင့်ပေးခြင်း၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းအဖြစ် ပြသခြင်း၊ ရောင်းရန် သို့မဟုတ် ငှားရန် ကမ်းလှမ်းခြင်း၊
 - (ခ) အရောင်းအဝယ်ကိစ္စအတွက် သို့မဟုတ် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်အား ထိခိုက်နစ်နာစေရန် ဖြန့်ချိခြင်း၊
 - (ဂ) အရောင်းအဝယ် လုပ်ငန်းအဖြစ် ပြည်သူ့အများရှေ့တွင် ခင်းကျင်း ပြသခြင်း၊
 - (ဃ) ရောင်းရန်၊ ငှားရမ်းရန်အတွက် ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း၊
 - (င) မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်ရဲ့ သဘောတူညီချက်မရရှိဘဲ မိမိ၏ပုဂ္ဂလိက အကျိုးစီးပွားအတွက် ခင်းကျင်းပြသရန် ဇာတ်ရုံ သို့မဟုတ် ဖျော်ဖြေပြသသည့် အခြားနေရာကို အသုံးပြုခွင့်ပေးခြင်း။

မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုကို အရေးယူခြင်း

မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုကို တရားဥပဒေအရ အရေးယူနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းနှစ်သွယ်ရှိပါတယ်။ ပြစ်မှုကြောင်းအရ အရေးယူခြင်းနှင့် ဘုရားမကြောင်းအရ အရေးယူခြင်းတို့ဖြစ်ပါတယ်။ ပြစ်မှုကြောင်းအရ အရေးယူတဲ့နည်းက မူရင်း ၁၉၁၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ ဟိဘဲ အိန္ဒိယ/မြန်မာဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းတဲ့အခါမှ ထည့်သွင်းခဲ့တာ ဖြစ်တယ်လို့ အထက်တစ်နေရာမှာ ပြောခဲ့ပါပြီ။ ပြစ်မှုကြောင်းအရ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အရေးယူခြင်းကို မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ၊ အခန်း (၃)၊ ပုဒ်မ ၇ မှ ၁၂ အထိမှာ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ တစ်ဆက်တည်းဖြစ်တဲ့ အထက်စာပိုဒ်ရဲ့ အပိုဒ်ခွဲ (က) မှ (င) အထိ ဖော်ပြထားတဲ့လုပ်ရပ်တွေကို ပြုလုပ်ရင် မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်တဲ့ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ပြစ်ဒဏ်ကတော့ တရားမဝင် ပြုလုပ်တဲ့ လက်ရာ မိတ္တူပစ္စည်း တစ်ခုစီအတွက် ကျပ် ၂၀ နှုန်းနှင့် စုစုပေါင်း ကျပ် ၅၀၀ ထက်မပိုတဲ့ ငွေဒဏ်ချမှတ်နိုင်တယ်။ မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်တဲ့ လက်ရာမိတ္တူပစ္စည်းများကို ပြုလုပ်ဖို့ ပလိတ်ပြားများ (တိပ်ခွေး၊ ဖလင်၊ ဓာတ်ပြား စတဲ့ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်နိုင်တဲ့ စက်ပစ္စည်း ကိရိယာများ) ကို ပြုလုပ်သူ သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားရှိသူဟာလည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူဖြစ်ပြီး ဒဏ်ငွေ ကျပ် ၅၀၀ အထိ ချမှတ်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုဖော်ပြခဲ့တဲ့ ပြစ်မှုများကို နောက်တစ်ကြိမ် ကျူးလွန်သူကိုတော့ ရိုးရိုးထောင်ဒဏ် တစ်လ သို့မဟုတ် ကျပ်တစ်ထောင်အထိ ငွေဒဏ် သို့မဟုတ် ထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးနှင့် အပြစ်ပေးနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်တဲ့ လက်ရာမိတ္တူပစ္စည်းများ အားလုံးနှင့် အဲဒီပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်တဲ့ စက်ကိရိယာအားလုံးကိုလည်း တရားမဲ့က သိမ်းယူပြီးနောက် ဖျက်ဆီးဖို့ သို့မဟုတ် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်အား လွှဲအပ်ပေးဖို့ အမိန့်ချမှတ်ဦးမှာဖြစ်ပါတယ်။ တရားခံ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်တဲ့ကိစ္စမှာဖြစ်ဖြစ်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း မထင်ရှားလို့ တရားခံကို လွှတ်လိုက်ရတဲ့ကိစ္စမှာဖြစ်ဖြစ် ဒီအမိန့်မျိုးကို ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်မှုကြောင်းအရ အရေးယူတာမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအပေါ် ချမှတ်တဲ့ပြစ်ဒဏ်တွေက ထိရောက်မှုမရှိဘူးလို့ ပြောစရာတော့ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုတွေကို ပြစ်မှုကြောင်းအရ အရေးယူတာ မထိရောက်ဘူးဆိုပြီး လက်ပိုက်ကြည့်၊ စိတ်ညစ်နေမယ့်အစား “သစ်မရခင် ဝါးပေါင်းကွပ်” ဆိုသလို လက်မို့ အခြေအနေအရ ဖြစ်နိုင်တာကို လုပ်ကြမယ်ဆိုရင် အတိုင်းအတာတစ်ခု

အထိတော့ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့၊ အစည်းတွေနဲ့ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့တို့ရဲ့ အကူအညီကိုရယူပြီး ဆောင်ရွက် ခြင်းမယ်ဆိုရင် ပိုပြီးထိရောက်မှုရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဓိကအချက်ကတော့ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဒီလူဟာ ဒီလိုအကျင့် ဘာရှိတာမျိုးရှိတဲ့သူဆိုတာ သက်ဆိုင်ရာ အနုပညာလောကမှာ သိရှိ ပျံ့နှံ့သွားစေခြင်းဟာ အလွန်ထိရောက်တဲ့ပြစ်ဒဏ်လို့ဆိုရမယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး သို့မဟုတ် နာမည်ကျော်ကြားသူတစ်ဦး အနေနှင့် ဒီလို ပြစ်ဒဏ်ခံရမယ် ဆိုရင် အကျိုးသက်ရောက်မှုက သူ့လုပ်ငန်း၊ သူ့ဘဝ ပျက်သွားတဲ့အထိ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်တာကို ပေါ့ပေါ့သဘောထားပြီး သည်းခံမနေဘဲ၊ အချိန်ကုန်တာ၊ ငွေကုန်တာ၊ ကရိုကထ များတာကို အမှုမထားဘဲ ချိုးဖောက်မှုဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း အရေးယူသွားကြမယ်ဆိုရင် အနုပညာ လောကမှာ piracy လို့ခေါ်တဲ့ ခိုးချ၊ ဓားပြတိုက်မှုတွေ လျော့ပါးသွားဖို့ ရှိပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ ချိုးဖောက်မှုကို မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေပါ ပြစ်မှုကြောင်းအရ အရေးယူနိုင်တဲ့အပြင် ဇာတ်သဘင်နှင့် တေးဂီတဆိုင်ရာလက်ရာတွေကို ဗီဒီယိုတိပ်ခွေ၊ ဗီစီဒီ၊ ဒီဗီဒီစတဲ့ နည်းပညာတွေနဲ့ထုတ်လုပ်ပြီးနောက် ဆင်ဆာလက်မှတ်လည်း ရရှိပြီး ဖြစ်ရင်တော့ တရားမဝင် ကူးယူဖြန့်ချိတဲ့ သူတွေကို ၁၉၉၆ ခုနှစ် ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ဗီဒီယိုဥပဒေအရလည်း အရေး ယူခွင့် ရှိပါတယ်။ ပြစ်မှုထင်ရှားတဲ့ကိစ္စမှာ ထောင်ဒဏ် သုံးနှစ်အထိ၊ ဒဏ်ငွေ ကျပ်တစ်သိန်းအထိ ချမှတ်နိုင်တာကြောင့် ထိရောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ် လို့ ဆိုနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုကို အရေးယူတဲ့ နောက်တစ်နည်းကတော့ တရားမကြောင်းအရ တရားစွဲဆို အရေးယူနည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက မူရင်း အင်္ဂလိပ် မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေမှာ ပါတဲ့နည်းဖြစ်ပါတယ်။ အမှုရဲ့ အကြောင်း ခြင်းရာနှင့် အခြေအနေပေါ် မူတည်ပြီး တားဝရမ်း၊ တားမြစ်မိန့်

ထုတ်ဆင့်မှု [injunction or interdict]၊ လျော်ကြေးတောင်းခံမှု [damages]၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိငွေကို ရလို့မှု [account of profit] စတဲ့နည်း တွေနှင့် တရားစွဲဆိုနိုင်ပါတယ်။ ယခုအခါမှာ မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုကြောင့် နစ်နာမှုတွေက သိန်းနှင့်သန်းနှင့်ချီပြီး ငွေကြေးတန်ဖိုးရှိတာကြောင့် တရားမကြောင်း စွဲဆိုဖို့ လိုအပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ တရားမကြောင်း စွဲဆို တာကြောင့် ပြစ်မှုကြောင်းအရ အရေးယူခြင်းကို ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိပါဘူး။ နှစ်နည်းစလုံးနှင့် တစ်ပြိုင်နက် အရေးယူခွင့် ရှိပါတယ်။

အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တာတွေက တရားရုံးမှာ တရားစွဲဆိုပြီး အရေး ယူတဲ့နည်းတွေဖြစ်တယ်။ ခက်တာက မြန်မာလူမျိုးဆိုတာ တရားရုံးကို တက်ရမှာ အလွန်ဝန်လေးတတ်ကြတယ်။ တောရွာတွေမှာ မိန်းမချင်း ရန်ဖြစ်ရင်တောင် “ငါတို့အမျိုးထဲမှာ ရုံးတို့၊ ဂါတ်တို့ ရောက်ဖူးတဲ့လူ မရှိဘူးဟေ့” လို့ အော်ပြီး ရန်ထောင်တတ်ကြတယ်မဟုတ်လား။ (ဂါတ် ဆိုတာက ကိုလိုနီခေတ်မှာ ရဲဝခန်းကိုခေါ်တဲ့ ဝေါဟာရပါ။) ဒီတော့ ရုံးမတက်ချင်ဘူးဆိုရင်လည်း တခြားနည်းတွေကို သုံးနိုင်ပါသေးတယ်။ အဲဒီနည်းတွေကတော့ (၁) စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်း [negotiation]၊ (၂) ညှိနှိုင်းဖျန်ဖြေခြင်း [conciliation] နှင့် (၃) အနုညာတဆုံးဖြတ်နည်း ဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်း [Arbitration] တို့ဖြစ်ပါတယ်။

စေ့စပ်ဆွေးနွေးတဲ့နည်းကတော့ အလွယ်ကူဆုံးနှင့် စရိတ်အတန် အကျ အနည်းဆုံးနည်းလို့ပြောရမယ်။ အငြင်းပွားသူ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်တို့ တိုက်ရိုက်ဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်စားလှယ် (များ) နှင့်ဖြစ်ဖြစ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် စေ့စပ်ဆွေးနွေး ဖြေရှင်းလို့ရပါတယ်။ မိမိဆန္ဒတစ်ခုတည်းကို လှော့နဲ့ ဓားထစ် ဆိုသလို စွဲကိုင်မထားဘဲ အလျှော့အတင်းလုပ်လိုတဲ့ဆန္ဒ ငိုကြွေး တော့ လိုပါတယ်။ စေ့စပ်ဆွေးနွေးပြီး သဘောတူညီချက်ရသွားရင် ကိစ္စ ပြီးသွားပြီပေါ့။ ညှိနှိုင်းဖျန်ဖြေခြင်းဆိုတာကတော့ “ကြားလူ” တာမျိုး ပြဿနာကို ဖြေရှင်းတဲ့နည်းပါ။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးက ယုံကြည်တဲ့ ဘက်မလိုက်တဲ့၊ အဂတိမလိုက်စားတဲ့ ညှိနှိုင်းဖျန်ဖြေသူ [Conciliator] တစ်ဦးကိုတော့ နှစ်ဖက်သဘောတူ ရွေးချယ်ဖို့လိုပါတယ်။ ညှိနှိုင်း

ဖျန်ဖြေသူအနေဖြင့် ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်လို့ နှစ်ဖက်တင်ပြချက်တွေကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီး အကောင်းဆုံးလို့ ယူဆတဲ့ အဖြေ (များ) ကို အကြံပေး တင်ပြမှာဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်ဖက်စလုံးက လက်ခံကြတယ်ဆိုရင် ကိစ္စပြီးသွား တာပဲ။ စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်းနဲ့ ညှိနှိုင်းဖျန်ဖြေခြင်းကိစ္စတွေမှာ စာပေ၊ ဂီတ၊ ဇာတ်သဘင်နှင့် အနုပညာလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ပါဝင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုရှိရင် ပိုပြီး လုပ်ငန်းအောင်မြင်နိုင်စရာရှိပါတယ်။ စေ့စပ် ဆွေးနွေးလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ညှိနှိုင်းဖျန်ဖြေလို့ပဲဖြစ်ဖြစ် ရရှိလာမယ့် နှစ်ဖက်သဘောတူညီချက်များကိုတော့ စာရေးမှတ်တမ်းတင်ပြီး အသိ သက်သေများနှင့်တကွ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံး လက်မှတ်ရေးထိုးထားကြဖို့ တော့ လိုပါတယ်။ အဲဒါ ပဋိညာဉ်ဖြစ်သွားပြီ။ တစ်ဖက်ဖက်က ဖောက် ဖျက်တဲ့အခါ ပဋိညာဉ်ဥပဒေအရ အရေးယူလို့ရပြီ။ ဒီအခြေအနေ မှာတော့ တရားရုံးကို မတက်ချင်လို့ မရတော့ဘူး။ မတက်ချင်ဘူး ဆိုရင်တော့ ခွင့်လွှတ်ပြီး ထိုင်နေလိုက်ရုံပါပဲ။

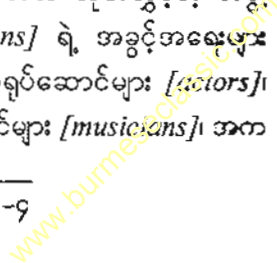
Arbitration လို့ ခေါ်ကြတဲ့ အနုညာတ ဆုံးဖြတ်နည်း ဆိုတာ ကတော့ ခုံသမား [Arbitrator] လို့ခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂလိက တရားသူကြီး [private judge] ကို နှစ်ဖက်သဘောတူ ရွေးချယ် တင်မြှောက်ပြီး အဆုံးအဖြတ်ခံယူတဲ့နည်းဖြစ်ပါတယ်။ (နိုင်ငံတော်က ခန့်ထားတဲ့ တရား သူကြီး မဟုတ်ဘဲ အငြင်းပွားသူနှစ်ဖက်တို့က ခန့်ထားတဲ့ တရားသူကြီး ဖြစ်လို့ ပုဂ္ဂလိက တရားသူကြီးလို့ ခေါ်ရတာပါ။) တစ်ဖက်စီက ခုံသမား တစ်ဦးစီကိုခန့်ပြီး သူတို့နှစ်ဦး သဘောတူဆုံးဖြတ်နိုင်ရင်လည်းရတယ်။ သူတို့ချင်း သဘောကွဲလွဲတယ်ဆိုရင်တော့ တတိယခုံသမား သို့မဟုတ် ဒိုင်လူကြီး [third arbitra.or or umpire] ကို ထပ်မံ ခန့်ထားပြီး အဆုံးအဖြတ်ခံယူကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ခုံသမားတစ်ဦးတည်းထဲ သို့မဟုတ် နှစ်ဦးက သို့မဟုတ် သုံးဦးက ဆုံးဖြတ်တာကို award လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီဆုံးဖြတ်ချက်က ဥပဒေအာနိသင် [force of law] ရှိတယ်။ အဲဒီ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တရားရုံးက အတည်ပြု အကောင်အထည် ဖော်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စမှာတော့ တရားရုံးနှင့်ကင်းလို့မရတော့ဘူး။

(ဒါပေမဲ့ ခုံသမား (များ) ကပဲ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးသွားမှာပါ။) Arbitration လုပ်တယ်ဆိုတာ ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ရတာဆိုတော့ “ကျွမ်းကျင်တဲ့” ဥပဒေသမား မပါရင်တော့ တရားဝင်အောင် လုပ်တတ်ဖို့ ခက်တယ်။ ဥပဒေသမားက ခုံသမား ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် ခုံသမားရုံး [Court of Arbitration] မှာ အငြင်းပွားသူများကို ကိုယ်စား ပြုတဲ့ ရှေ့နေများ ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မယ်။ Arbitration ဥပဒေနှင့်အညီ ပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိတဲ့ ခုံသမား ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဘယ်တရားရုံးကမှ အတည်ပြု အကောင်အထည်ဖော်ပေးမှာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာကိုလည်း သိထားဖို့လိုပါတယ်။ (အပြင်မှာ Arbitration ဆိုပြီး လုပ်ကြ၊ ဆုံးဖြတ် ချက်တွေ ပေးကြ၊ တစ်ဖက်က မနာခံတော့ ပြဿနာဖြစ်ပြီး တရားရုံး ရောက်၊ ဥပဒေနှင့်မညီတော့ တရားရုံးက ပယ်ချ ဆိုတာမျိုးတွေလည်း ကြားဖူးပါရဲ့။)

မူပိုင်ခွင့်နှင့် နီးစပ်တဲ့ အခွင့်အရေး

မူပိုင်ခွင့်နှင့် နီးစပ်တဲ့ အခွင့်အရေး ဆိုတာက Neighbouring Rights ကို မြန်မာလိုပြန်လိုက်တာပါ။ Related Rights လို့လည်း ခေါ်ကြ ပါသေးတယ်။ မူပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်လို့ ဥရောပ (ပြင်သစ်) နည်းကို လိုက်နာတဲ့နိုင်ငံတွေက အသုံးပြုတဲ့ ဝေါဟာရဖြစ်ကြောင်းသိရပါတယ်။ Neighbouring Rights ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အောက်မှာ အကာအကွယ် ပေးတဲ့၊ မူပိုင်ခွင့်နှင့် နီးစပ်တဲ့ အခွင့်အရေး သုံးမျိုးရှိပါတယ်။

(၁) ဖျော်ဖြေသူများ [performers] သို့မဟုတ် ဖျော်ဖြေသူ အနု ပညာရှင်များ [performing artists] တို့ရဲ့ အခွင့်အရေး၊ (၂) အသံသွင်း ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူများ [producers of phonograms or sound re-cording] ရဲ့ အခွင့်အရေးနှင့် (၃) အရုပ် အသံ ထုတ်လွှင့်တဲ့ အဖွဲ့ အစည်းများ [broadcasting organizations] ရဲ့ အခွင့်အရေးများ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖျော်ဖြေသူများလို့ဆိုရာမှာ သရုပ်ဆောင်များ [actors]၊ သီချင်းသီဆိုသူများ [singers]၊ ဂီတ ပညာရှင်များ [musicians]၊ အက

ပညာရှင်များ [dancers] စတဲ့ အများပြည်သူတို့အား တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဖျော်ဖြေသူများကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အသံသွင်းပစ္စည်း ဆိုရာ မှာလည်း ဖျော်ဖြေပွဲတစ်ခုရဲ့ အသံသွင်းခြင်းအပြင် အခြားအသံများ သွင်းခြင်းလည်း ပါဝင်ပါတယ်။ Broadcasting ကတော့ ရေဒီယိုနှင့် တယ်လီဗီးရှင်းတို့ကို ပေါင်းပြီး ဆိုလိုတာပါ။

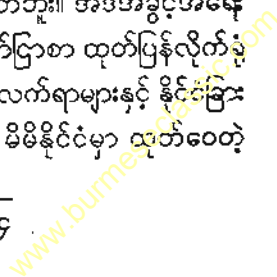
“မူပိုင်ခွင့်နှင့် နီးစပ်တဲ့ အခွင့်အရေးများ” နှင့် ပတ်သက်ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သီးခြားကွန်ဗင်းရှင်းနှစ်ခုရှိပါတယ်။ ဖျော်ဖြေသူများ အသံသွင်းလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အရုပ်/အသံ ထုတ်လွှင့်သည့် အဖွဲ့အစည်း များကို အကာအကွယ်ပေးတဲ့ Rome Convention, 1961 နှင့် အသံသွင်း လုပ်ငန်းရှင်များကို အကာအကွယ်ပေးတဲ့ Phonograms Convention, 1971 တို့ဖြစ်ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်နည်းကိုလိုက်တဲ့နိုင်ငံများက Neighbouring Rights ကို မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာပဲ မူပိုင်ခွင့်သဘောနှင့် အကာအကွယ် ပေးပြီး ဥရောပနည်းကိုလိုက်တဲ့နိုင်ငံတွေကတော့ မူပိုင်ခွင့်မှာမထည့်ဘဲ မူပိုင်ခွင့်နှင့်နီးစပ်တဲ့ အခွင့်အရေးများအဖြစ် သီးခြားအကာအကွယ် ပေးကြပါတယ်။ အဲဒီလို အခွင့်အရေး ကာကွယ်နည်း ခြားနားပေမယ့် အဓိကအားဖြင့်တော့ သက်ဆိုင်တဲ့ အနုပညာရှင်များနှင့် လုပ်ငန်းရှင် များရဲ့ ရသင့် ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို ကာကွယ်ရာမှာတော့ ခြားနားမှု မရှိလှပါဘူး။ မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာလည်း Neighbouring Rights ရယ်လို့ သီးသန့်ခွဲခြား ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသော်လည်း တေးဂီတ လက်ရာ [musical work] နှင့် ဇာတ်သဘင်လက်ရာ [dramatic work] တွေမှာ အကျုံးဝင်သွားဖို့ ရှိပါတယ်။ အနုပညာလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာမှာ အရေးကြီးတဲ့အချက်ကတော့ အထက်တစ်နေရာမှာ ပြောခဲ့သလို မိမိတို့ရဲ့ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်ရင် စာချုပ်စာတမ်း အခိုင်အမာရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ စာချုပ်စာတမ်းရှိတဲ့ကိစ္စ မို့မှာ မိမိရဲ့ အခွင့်အရေးဟာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ အကျုံးမဝင်ရင်တောင် ပဋိညာဉ်ဥပဒေအရ မိမိအခွင့်အရေးကို ရယူနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံခြားလက်ရာများ

အိန္ဒိယ/မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေရဲ့ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်း ထားတဲ့ ၁၉၁၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ အရ နိုင်ငံခြားမှာ ထုတ်ဝေတဲ့ စာပေအနုပညာလက်ရာများနှင့် နိုင်ငံခြားသားလက်ရာရှင် များကိုလည်း ခြိတ်သျှလက်ရာများ၊ ခြိတ်သျှနိုင်ငံသား လက်ရာရှင်များ နည်းတူ အင်္ဂလိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများပေးဖို့ နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲက အမိန့်ထုတ်ပြန်ခွင့်ရှိပါတယ်။ အင်္ဂလိပ် ဥပဒေကို အိန္ဒိယ ဥပဒေအဖြစ် ပြောင်းလဲရာမှာ ဒီပြဋ္ဌာန်းချက်ကို မဖြုတ်ခဲ့ပေမယ့် သွတ်လပ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဥပဒေအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ရာမှာတော့ The Union of Burma (Adaptation of Laws) Order, 1948 အရ အဲဒီ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဖြုတ်ပယ်ထားကြောင်း အောက်ခြေမှတ်စုမှာ ဖော်ပြထား တာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆီလျော်အောင် စကားရပ် အစား သို့ထားတဲ့ အဲဒီအင်္ဂလိပ်ဥပဒေပုဒ်မ ၁ မှာ ထုတ်ဝေပြီးလက်ရာဖြစ်ရင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေတာဖြစ်ရမယ်။ ထုတ်ဝေခြင်း မပြုရ သေးတဲ့ လက်ရာဆိုရင်လည်း လက်ရာရှင်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံသား ဒါမှ မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံမှာ အတည်တကျ နေထိုင်သူဖြစ်မှသာ မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေအရ အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမယ်လို့ ပြဋ္ဌာန်း ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခြွင်းချက်အဖြစ် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲအနေနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ပြီး နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များအထိ ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများ ပေးနိုင်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းချက် ပါရှိနေပြန်တယ်။

ဒီတော့ မြန်မာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေရဲ့ရည်ရွယ်ချက်က နိုင်ငံခြားလက်ရာ များနှင့် နိုင်ငံခြားသားလက်ရာရှင်များကို မြန်မာ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေပါ အခွင့် အရေး မပေးဖို့ အပြတ်ပိတ်ပင်ခဲ့တာတော့မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီအခွင့်အရေး တွေ ပေးမယ်ဆိုရင် ဥပဒေနှင့်အညီ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်လိုက်နဲ့ နှင့် လိုရင်းရောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို နိုင်ငံခြားလက်ရာများနှင့် နိုင်ငံခြား သား လက်ရာရှင်များကို မိမိနိုင်ငံ ဥပဒေအရ မိမိနိုင်ငံမှာ ထုတ်ဝေတဲ့

လက်ရာများ၊ မိမိ၏ နိုင်ငံသား လက်ရာရှင်များနှင့် တန်းတူ အခွင့်အရေး ပေးခြင်းကို ယခုခေတ်သုံးဝေါဟာရအရ 'National Treatment' လို့ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြပါတယ်။ "မိမိလူမျိုး (နိုင်ငံသား) လို ဆက်ဆံခြင်း" လို့ ဆိုလိုတာပါ။

နိုင်ငံခြား လက်ရာများနှင့် နိုင်ငံခြားသား လက်ရာရှင်များကို မြန်မာ မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများပေးဖို့ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ အမိန့်ကြော်ငြာစာကိုတော့ မတွေ့ဖူးသေးဘူး။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှာ အစိုးရက ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ မြန်မာဥပဒေပေါင်းချုပ် [Myanmar Code] မှာလည်း အဲဒီအမိန့်မျိုး ထုတ်ပြန်ခဲ့ဖူးကြောင်း မှတ်ချက်ပြုထားတာမတွေ့ရပါဘူး။ နိုင်ငံခြား မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့် သူထုတ်ဝေတဲ့ သူပိုင်တဲ့ လက်ရာကို (မြန်မာဥပဒေအရ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများ မရတာကြောင့်) မြန်မာနိုင်ငံသို့ တင်သွင်းခြင်းမပြုလိုရင်တော့ အဲဒီလို ဆန္ဒရှိကြောင်း အကောက်ခွန်ဌာနသို့ စာရေးသား အကြောင်းကြားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အကြောင်းကြားရင်တော့ အဲဒီ လက်ရာဟာ အကောက်ခွန် ဥပဒေအရ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခွင့် မပြုတဲ့ပစ္စည်း ဖြစ်သွားမှာမို့ အကောက်ခွန်အရာရှိများက သိမ်းဆည်းခွင့်ရှိပါတယ်။

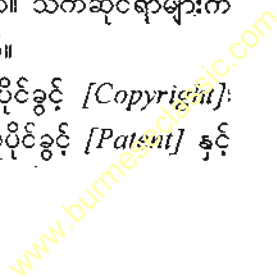
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတာဝန်

စာပေ၊ ဂီတ၊ ဇာတ်သဘင်၊ အနုပညာလက်ရာရှင်များနှင့် ဖျော်ဖြေသူများ၊ အသံသွင်းပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သူများ၊ ရုပ်/သံ ထုတ်လွှင့်သည့် အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ အခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးရေးအတွက် အတိုကောက်အားဖြင့် Berne Convention, Rome Convention, Phonograms Convention လို့ အသီးသီးခေါ်ဝေါ်ကြတဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများရှိကြောင်း အထက်မှာဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အဲဒီ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများမှာ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် မဝင်ရောက်ရသေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ World

Trade Organization အတိုကောက်အားဖြင့် WTO လို့ ခေါ်ကြတဲ့ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုအဖွဲ့ရဲ့ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့အတွက် "စိတ်ကူးဉာဏ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ၏ ကုန်သွယ်မှုနှင့် စပ်ဆိုင်သည့်ကဏ္ဍအတွက် သဘောတူစာချုပ်" [Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights]၊ အတိုကောက်အားဖြင့် TRIPS Agreement လို့ ခေါ်ကြတဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်ပါ ပြဌာန်းချက်များကို လိုက်နာဖို့ တာဝန်ရှိလာပါတယ်။ ဒီစာချုပ်က အထက်မှာဖော်ပြထားတဲ့ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများပါ မူပိုင်ခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးတဲ့ ပြဌာန်းချက်များကို စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတိုင်းက လိုက်နာဖို့ ပြဌာန်းထားတဲ့ စာချုပ်ပါ။ ဒီတော့ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများရဲ့ အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သေးသော်လည်း TRIPS Agreement အရ အဲဒီကွန်ဗင်းရှင်းများပါ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်များကို လိုက်နာ အကောင်အထည်ဖော်ရမယ့်တာဝန် ရှိလာပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံက ကျင့်သုံးတဲ့ ဥပဒေပြုစနစ်အရ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများ ပါဝင်ချုပ်ဆိုတဲ့ စာချုပ်များမှာ ပါဝင်ချုပ်ဆိုရုံနှင့် အဲဒီစာချုပ်များပါ ပြဌာန်းချက်များဟာ မြန်မာနိုင်ငံသားများအပေါ်ကို တိုက်ရိုက် အာဏာသက်ရောက်ခြင်း မရှိပါဘူး။ အဲဒီစာချုပ်များအရ မြန်မာနိုင်ငံသားများ လိုက်နာရမယ့် အချက်များကို (တည်ဆဲဥပဒေတွေမှာ ပြဌာန်းပြီး မရှိသေးရင်) ပြည်တွင်းဥပဒေအဖြစ် ပြဌာန်းပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ စိတ်ကူးဉာဏ်ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်လို့ တည်ဆဲ ဥပဒေအချို့ နှိုင်းသော်လည်း စိတ်ကူးဉာဏ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ သဘောတူစာချုပ်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ဥပဒေများကို အသစ်ပြဌာန်းပေးဖို့ လိုအပ်တဲ့ အခြေအနေ ရှိပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာများက သည်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါတယ်။

စိတ်ကူးဉာဏ်ပစ္စည်း ဆိုရာမှာလည်း မူပိုင်ခွင့် [Copyright]၊ ညွှန်အမှတ်တံဆိပ် [Trade mark]၊ တီထွင်မှုမူပိုင်ခွင့် [Patent] နှင့်

ဝက်မူဒီဇိုင်းပုံစံ [Industrial design] ဆိုပြီး ဘာသာရပ် အကြောင်း အရာတွေ ကွဲပြားနေတဲ့အပြင် ကဏ္ဍအလိုက် အသေးစိတ် အချက် အလက်တွေကိုလည်း ပြည့်စုံအောင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းပေးရမှာဖြစ်လို့ လေ့လာဖို့၊ ရေးဆွဲဖို့ အချိန်အတော် လိုအပ်တဲ့ ကိစ္စများဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေတွေကို အသစ်ပြဋ္ဌာန်းတဲ့အခါ မူပိုင်ခွင့်ကိစ္စမှာ National Treatment လို့ ခေါ်တဲ့ နိုင်ငံခြားလက်ရာရှင်များကို မိမိနိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးပေးတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်လည်း မလွဲမသွေပါဝင်ရတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဘာသာပြန်ဆရာများ၊ တေးသီချင်း ကော်ပီဆရာ များ၊ ရုပ်ရှင်၊ ဝီဒီယို မှီးယူသူများ၊ ထုတ်ဝေသူများအနေဖြင့် မဝေးတော့တဲ့ အနာဂတ် အခြေအနေနှင့်အညီ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ဆောင် ရွက်ဖို့ အသင့်ပြင်ဆင်ထားကြရမယ့် အချိန်ရောက်ပါပြီ။

ဦးကျော်အေး

မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်

စာတမ်းရှင် - ဒေါက်တာမြင့်လှိုင်

စာတမ်းရှင် ဒေါက်တာမြင့်လှိုင် ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးဘမောင်၊ အမိ ဒေါ်အေးကျင်တို့မှ ၁၈-၉-၁၉၄၇ နေ့တွင် ရန်ကုန်မတောင်ပိုင်းခရိုင် ကွမ်းခြံကုန်းမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ပညာ အရည် အချင်းမှာ Ph.D E.Litt ဖြစ်သည်။

ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်း (ယခု အထက ၂)၊ ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်မြို့ ဝိနိုင်း အင်္ဂလိပ်စာအကယ်ဒမီနှင့် လန်ဒန်မြို့ ဝိနိုကျော့ကောလိပ်တို့တွင် ပညာ သင်ကြားခဲ့သည်။

ပါတီသုတေသနဌာနကြီး (၁၉၇၂-၁၉၈၀)၊ ပညာဗိမာန် အင်္ဂလိပ် စာ စင်တာ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ (၁၉၇၆-၁၉၈၆)၊ ဝိနိုင်းအင်္ဂလိပ်စာ အကယ်ဒမီ ထိုင်းနိုင်ငံ (၁၉၈၆-၁၉၈၈)၊ မြန်မာ့ရီဗျူး အင်္ဂလိပ် မဂ္ဂဇင်း တိုက်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာစင်တာ (၁၉၈၉-၁၉၉၆)၊ Forever Group Ltd. ကွန်ပျူတာ အင်္ဂလိပ်စာဌာန (၁၉၉၆-၁၉၉၈)၊ နေလပညာရေးနှင့် ပညာဗိမာန် (PBM) ပညာရေး သမဝါယမလီမိတက်များ၊ ရန်ကုန် အချိန်ပိုင်း အင်္ဂလိပ်စာဆရာ (၁၉၉၆-၂၀၀၂) နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာန ပထမ တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာဌာန (၁၉၉၆-၂၀၀၂) တွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ MRA တွင် အင်္ဂလိပ်စာစင်တာ အချိန်ပြည့်နှင့် ကုန်သည်ကြီးများဟိုတယ် အချိန်ပိုင်း အင်္ဂလိပ်စာဆရာအဖြစ် လုပ်ကိုင် လျက် ရှိသည်။

အမည်ရင်း ဒေါက်တာမြင့်လှိုင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်

စာတမ်းရှင် - ဒေါက်တာမြင့်လှိုင်

ရှေးဦးပထမအနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ကျွန်တော်အား စာတမ်းတင်ပြ ခွင့် ပေးသည့် မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့နှင့် တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့အား အထူးပင် ကျေးဇူး ဥပကာရ တင်ရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။ ဤစာတမ်းကို တင်သွင်းရာမှာ ဘာသာပြန် ပညာ ရှင် တစ်ဦးအနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ စာပေဝါသနာရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်၊ ၃၀ နီးပါး လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေ ခံပြီး တင်ပြအစီရင်ခံခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

ကျွန်တော် ယခုတင်ပြမည့် စာတမ်းတွင် အပိုင်းသုံးပိုင်း ပါဝင် ပါသည်။

ပထမပိုင်းတွင် -

- (၁) ဘာသာပြန်စာပေနိဒါန်း
- (၂) မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်

(၃) မြန်မာစကားပြေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်

(၄) မြန်မာသတင်းနှင့် ဆောင်းပါး အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ပညာရှင်များသည် ဆရာ ဦးခင်ဇော် (K)၊ ဆရာတက်တိုး၊ အရှင်အာနန္ဒာ (Friedrich V. Lusting) နှင့် ဦးလော်မြင့် သိန်း (ZMT) စသည့် ပညာရှင်များ၏ ဘာသာပြန်လက်ရာများနှင့် The Guardian, The Working People's Daily နှင့် The New Light of Myanmar အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများတွင် မြန်မာသတင်းနှင့် ဆောင်းပါးများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းများအား ကျွန်တော် လေ့လာ တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယပိုင်းတွင် “မြန်မာသမိုင်း၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ ဟေးဂီတ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်” ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ကြီးဂေဇက် ဦးခင်မောင်၊ ဒေါက်တာထင်အောင်၊ ဒေါက်တာမောင်မောင်၊ ဒေါက်တာမောင်မောင်ပြေ၊ ဆရာတက်တိုး၊ ဆရာမောင်ထင်၊ ဦးခင်ဇော် (K)၊ ဦးညိုမြ၊ ဒေါ်မိမိခိုင်၊ ဒေါ်မြစိန်၊ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၊ ဒေါက်တာသန်းထွန်းနှင့် ဒေါက်တာခင်မောင်ညွန့်တို့၏ စာပေလက်ရာများအား ကျွန်တော် လေ့လာထားချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး တင်ပြသွားပါမည်။

တတိယပိုင်းတွင် “ဗုဒ္ဓဘာသာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော် ဦးသေဠိလ၊ ဆရာတော် ဦးနာဒရာ၊ ဦးရွှေအောင်၊ ဦးလူဖေဝင်း၊ ဦးဖေမောင်တင်၊ မအူပင် ဦးဘခင်၊ ဦးကိုလေး (ဇေယျာမောင်)၊ ဦးစံထွန်းမှတ်ဂင်း၊ ဦးထင်ထင် (ဆရာမောင်ထင်)၊ ဦးအုန်းဖေ (ဆရာတက်တိုး)၊ ဦးလှမောင်၊ စာပေပိမာန် ဦးအေးမောင်နှင့် ဒေါ်မြတင်တို့၏ ဘာသာပြန်လက်ရာများအား ကျွန်တော် လေ့လာထားချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး တင်ပြသွားပါမည်။

ယခု ကျွန်တော်တင်ပြလိုသည်မှာ စာတမ်း၏ ပထမပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤပထမပိုင်းတွင် အခန်း ၄ ခန်း ခွဲခြား၍ တင်ပြသွားပါမည်။

(၁) ဘာသာပြန်စာပေနိဒါန်း

၁၉၆၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့မှ ၂၇ ရက်နေ့အထိ “ဘာသာပြန်စာပေ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ” ကို ရန်ကင်းမြို့ ကုန်သည် လမ်းနှင့် ဝိလ်အောင်ကျော်လမ်းထောင့်ရှိ ဂန္ဓိခန်းမဆောင်တွင် ငါးရက် တိုင်ကျင်းပခဲ့သည်။ စာပေပိမာန်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကျင်းပရေးဦးစီးကော်မတီမှ တာဝန်ယူ ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုစဉ်က ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးတင်ထွန်းက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားကာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ သဘာပတိများအဖြစ် ဦးခင်ဇော် (K)၊ ဦးယော (ဆရာဖေယျ)၊ ဦးသိန်းဟန် (ဆရာဇော်တီ) နှင့် ဦးအုန်းဖေ (ဆရာတက်တိုး) တို့က ဆောင်ရွက်ကြပြီး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဦးမျိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်) က ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။

ပြန်ကြားရေးအတွင်းဝန် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးတင်ထွန်းက ဘာသာပြန် စာပေလုပ်ငန်း၏ အရေးကြီးပုံနှင့် အတွေးအခေါ် ပြောင်းလဲမှုအပိုင်း၌ ဘာသာပြန်စာပေလုပ်ငန်းသည် မပါမဖြစ်သော စာပေယဉ်ကျေးမှုကဏ္ဍကြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဘာသာပြန်စာပေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိစ္စကို စာပေယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ရေးကိစ္စနှင့် ထပ်တူ အရေးထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ဘာသာပြန်စာပေပညာရှင် ၁၁ ဦးက အောက်ပါအစီအစဉ်အတိုင်း စာတမ်း ၁၁ စောင်ကို တင်သွင်းခဲ့ကြ၏။

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံ ရှေးခေတ်ဘာသာပြန်သမိုင်းအကျဉ်းချုပ် ဦးဝန် (ဆရာ မင်းသုဝဏ်)
- ၂။ ဘာသာပြန်သူတစ်ဦး၏ အတွေ့အကြုံနှင့် ထင်မြင်ချက်များ သမင်ဘသောင်း
- ၃။ ရသစာပေ ဘာသာပြန်ပြဿနာအချို့ ဦးသိန်းဟန် (ဆရာဇော်တီ)

- ၄။ တိုင်းရင်းသားစာပေများ အပြန်အလှန် ဘာသာပြန်ရေး ဦးတင်စေ
- ၅။ ဘာသာပြန်ဆောင်းပါး ဦးထင်ဖက် (ဆရာ မောင်ထင်)
- ၆။ ဘာသာပြန်သတင်း ဦးသိန်း (ဆရာ ဇဝန)
- ၇။ ဆီလျော်သည့်ဘာသာပြန်နှင့် မဆီလျော်သည့် ဘာသာပြန်များ ဦးထင်ကြီး
- ၈။ မြန်မာကဗျာမှ အင်္ဂလိပ်ကဗျာသို့ ပြန်ဆိုခြင်း ဦးဝင်းဖေ
- ၉။ မြန်မာစကားပြေမှ အင်္ဂလိပ်စကားပြေသို့ ပြန်ဆိုခြင်း ဦးခင်ဇော် (K)
- ၁၀။ ဘာသာပြန် လူထုစာပေသိပ္ပံ ဦးတင်မောင် (မှူးတင်)
- ၁၁။ ဘာသာပြန်သင်တန်း ဦးအုန်းဖေ (ဆရာတက်တိုး) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

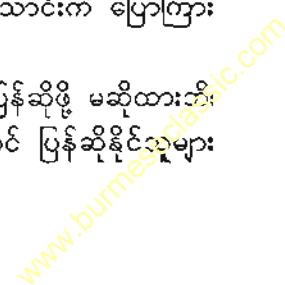
ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ စာရေးဆရာများ၊ သတင်းစာဆရာများ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ စာပေဝါသနာရှင်များ၊ ၄၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြ၏။ သည်တိုးက ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားလူငယ်တစ်ဦး၊ အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများတွင် ဆောင်းပါးအချို့နှင့် အယ်ဒီတာထံ ပေးစာများစွာကို အရှိန်ကောင်းကောင်းဖြင့် ကလောင်သွေးနေချိန်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဘာသာပြန်စာပေ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ကြိုဆိုထောက်ခံလျက် The Gardian နှင့် The Working People's Daily သတင်းစာများတွင် အယ်ဒီတာထံပေးစာများကို ကျွန်တော်ရေးသားခဲ့သည်။

ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းက ဘာသာပြန်အလုပ်၏ အရေးကြီးပုံကို ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၂ ခုနှစ် စာပြု

သင်တန်းတွင်လည်းကောင်း ထပ်တလဲလဲပြောကြားခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ရှစ်လကြာမျှ ဘာသာပြန်နှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းသင်တန်းကို တွန့်တော်တက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့၏။ ထိုသင်တန်းတွင် ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းက “ဘာသာပြန်” ဘာသာရပ်ကို ကျွန်တော်တို့အား သင်ကြားပေးခဲ့သည်။

“ဘာသာပြန်အလုပ်ကို အသက်မွေးမှု အတတ်ပညာလို့ အသိအမှတ်ပြုမယ်ဆိုရင် အသက်မွေးမှုအတတ်တို့ရဲ့ လိုအင်ကြီးတစ်ခုဟာ ထင်ရှားပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ဒီလိုအင်ကြီးက အခြားမဟုတ်ဘူး၊ အသက်မွေးမှု အတတ်တစ်ခုကို ကျေပွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့ တင်ကြိုသင်ကြားပေးဖို့ပါပဲ။ ဥပမာ-ရှေ့နေအတတ်ကို လုပ်နိုင်ရန်အတွက်၊ ထိုအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးလိုသူတွေကို ဥပဒေပညာ ကြိုတင်သင်ကြားပေးရမှာဖြစ်တယ်။ ဆေးကုအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးလိုသူတွေကို ဆေးပညာကြိုတင်သင်ကြားပေးရမှာဖြစ်တယ်။ ဒီလိုအသက်မွေးမှု အတတ်တွေကို Profession လို့ခေါ်တာ အားလုံးအသိပါပဲ။ အစိုးရက အသိအမှတ်ပြုတဲ့ ကျောင်းတွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေမှာ တက်ရောက်သင်ကြားတာ မဟုတ်ဘဲ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် သင်ကြားတတ်မြောက်တဲ့ အသက်မွေးမှုအတတ်၊ သတင်းစာရေးခြင်းအတတ်၊ သတင်းထောက်ခြင်းအတတ်၊ သဘင်အတတ် စသည်တို့ပါပဲ။ ဘာသာပြန်အလုပ်နှင့် ပတ်သက်ရင် အခုတွေ့ကြုံနေရတဲ့ အခက်အခဲများဟာ အများအားဖြင့် ဘာသာပြန်အတတ်ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြိုတင်သင်ကြား လေ့လာထားမှုမရှိခြင်း၊ ဒါမှမဟုတ် ဘာသာပြန်အလုပ်ကို အသက်မွေးမှုအတတ်ကဲ့သို့ သဘောထားခြင်း၊ လွယ်လွယ်နှင့် ဖြစ်ကတ ဘဲဆန်းလုပ်၍ရသော အပျင်းပြေသဘောထားပြီး ဖြစ်သလိုလုပ်နေကြတာတွေကြောင့် တွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲတွေပါပဲ စသည်ဖြင့် ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းက ပြောကြားခဲ့သည်။

မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ မှန်အောင်ပြန်ဆိုဖို့ မဆိုထားဘိ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ မှန်အောင် ပြန်ဆိုနိုင်သူများ

နည်းပါးလာသလောက်ဖြစ်နေခြင်းမှာ ယခင်ကလောက် အင်္ဂလိပ်စာကို တတ်အောင် သင်ကြားရကောင်းမွန် မသိခြင်း၊ တတ်အောင်သင်ဖို့ လိုသည်မထင်ခြင်း၊ သင်ကြားပေးမှု ဖိချိန်မမီခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ဟန် တူသည်ဟူ၍ ဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းက ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

ဤနေရာတွင် အလှူငွေသင့်၍ ကျွန်တော် တစ်ခုတင်ပြပါရစေ။ ယခုအခါမှာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ အလကနှင့် အထကများတွင် Multi-Media စာသင်ခန်းများ ဖွဲ့စည်းပြီး ဖြစ်ပါသည်။ Smart School Lab တွေ ဖွင့်နိုင်ခဲ့ပြီး Computer Skills များ၊ IT အိုင်တီပညာ ဗဟုသုတ များနှင့် e-Education ပြင် အဆင့်မြင့်ပညာကို အောင်မြင်စွာ သင်ကြား ပေးနေပြီဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်လို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ပြောဆိုနေကြ သော အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း ကျောင်းသူကျောင်းသားများထံ လည်း တိတိမတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက် ကျွန်တော်တို့ ကြားမြင်နေရပါပြီ။ မိမိတို့အကြောင်း၊ မိမိတို့၏မြို့နှင့် ကျောင်းအကြောင်း ဘာသာရပ်တွေကို ကွန်ပျူတာဖြင့် တိုးတက်မြင်မားစွာ သင်ကြားနေရပြီဖြစ်ကြောင်း အားပါးတရ ပြောကြဆိုကြတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ မြင်တွေ့ကြားသိ နေကြရပြီ။

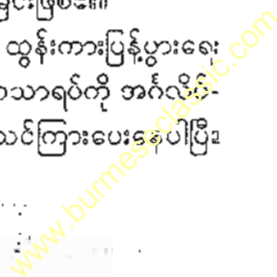
သည်ထက်ပိုမို၍ ကျွန်တော် မျှော်လင့်နေမိသည်မှာ ပဉ္စမအဆင့် အဟံဝန္တာမိ အစချီပြီး အနန္တောအနန္တငါးပါးကို လက်အုပ်ချီ၍ နိုင်ငံ ရာတွင် မြန်မာဘာသာနှင့် မဟုတ်ဘဲ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ပါ ရှိခိုးနိုင် လျှင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် နှုတ်ခွန်းဆက်စကားသည် ပိုမို ပြည့်စုံသွား မည် ထင်ပါသည်။

လှည်းသင့်၍ ကျွန်တော် အတွေ့အကြုံကို တင်ပြပါရစေ။ ၁၉၈၆-၈၇ တုန်းက သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် ခြောက်လ ခုနှစ်လမျှ ကျွန်တော် နေထိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ကိုလံဘိုမြို့ မကုဋာရာမ မြန်မာဘုန်းကြီး ကျောင်းနှင့် ဂေါလ်မြို့ ဆရာတော် (ယခု ရန်ကုန် ဘာမေမြို့နယ် နတ်ချောင်းရှိ သီရိလင်္ကာ မြန်မာ ရာမကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ကျောင်းတွင် အရှင်နန္ဒမာလာ (ယခု စစ်ကိုင်းသီတဂူ ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်

ပါမောက္ခချုပ်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာပြု တက္ကသိုလ် အဘိဓမ္မာ ဧည့်ပါမောက္ခ) နှင့်အတူနေရင်း သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ တွင် အင်္ဂလိပ်စာပေနှင့် ဗုဒ္ဓစာပေ သင်ကြားရေးများကို လေ့လာနေ ခဲ့၏။ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကျောင်း ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် သွက်သွက်လက်လက် ပြောဆိုနိုင်ကြသည်ကို လေ့လာ တွေ့ရှိခဲ့ရ၏။ ဘာကြောင့်လဲ၊ အဖြေမှာ အမေရိကန်လူမျိုး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဝိုင်းများကြီး အော်လကော့၏ ကျေးဇူးကြောင့်ဟု ဆိုပါသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ (သို့စဉ်က သီဟိုဠ်နိုင်ငံ) တွင် နယ်ချဲ့နှင့်အတူပါလာသော ခရစ်ယာန် သာသနာပြုများ သြဇာလွှမ်းမိုးထားချိန်ဖြစ်သည်။ ဝိုင်းများကြီး အော် လကော့သည် အဖိနှိပ်ခံ သီဟိုဠ်ကျွန်းသားများဘက်မှ ရပ်တည်လျက် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ ပြန်လည်ထွန်းကား ပြန့်ပွားအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ သည်။ ရန်ပုံငွေများ ကောက်ခံကာ သီဟိုဠ် ကလေးလူငယ်များအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်းများ တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ပေး ခဲ့သည်။

သူတည်ထောင်ပေးခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်း မှာ စုစုပေါင်း ၃၀၀ ကျော် ရှိခဲ့၏။ ယခင်က ခရစ်ယာန် သာသနာပြု ကျောင်းများသာ လွှမ်းမိုးနေရာ ဝိုင်းများကြီး၏ ကျေးဇူးဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ စာသင်ကျောင်းများ ထွန်းကားလာခဲ့သည်။ ယနေ့တိုင် စာသင်ကျောင်း များတွင် Sunday School အဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် သင်ကြားပေးနေသဖြင့် မိမိတို့ အမျိုးဘာသာ သာသနာ ယဉ်ကျေးမှုကို အသိအမှတ်ပြုနိုင် ဖြစ်ရန် အထက်တန်း ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများကပင် အင်္ဂလိပ်လို သွက်သွက်လက်လက် ပြောဆိုနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာတော် ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး ဦးစီးဌာနက ဗုဒ္ဓဘာသာ အခြေခံ ယဉ်ကျေးမှုဘာသာရပ်ကို အင်္ဂလိပ်- မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် တနင်္ဂနွေနေ့တွေမှာ သင်ကြားပေးနေပါပြီ။

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အခြေခံများကို လွယ်ကူရှင်းလင်းသော အင်္ဂလိပ်စာပြန် ပြန်ဆိုရေးသားပြီး အ-လ-က၊ အ-ထ-က ကျောင်းများတွင် တွဲဖက်၍ အပိုဘာသာရပ်အနေဖြင့် သင်ကြားပေးသင့်သည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။

(၂) မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်

“၁၉၆၉ ခုနှစ် ဘာသာပြန်စာပေ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ” တွင် ဆရာဦးခင်ဇော် (K) က “မြန်မာစကားပြေမှ အင်္ဂလိပ် စကားပြေသို့ ပြန်ဆိုခြင်း” စာတမ်းကို တင်ပြသွားခဲ့၏။ “စင်စစ် ကျွန်တော် ဘာသာပြန်ကလောင်ကို စတင်ကိုင်စဉ်က မြန်မာစကားပြေကို ဘာသာပြန်ခြင်းမဟုတ်ခဲ့ပါ။ မြန်မာကဗျာကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်လောက်က လူကြိုက်များခဲ့သည့် ခေတ်စမ်းကဗျာကို ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဇော်ဂျီနှင့် မင်းသုဝဏ်တို့၏ လက်ရာများ ဖြစ်ပါသည်။ ပထမဆုံး ဘာသာပြန်ခဲ့သည်မှာ ၁၉၂၆-၂၇ ခုနှစ်လောက်က ဇော်ဂျီ၏ ‘ပိတောက်ပန်း’ ကဗျာဖြစ်ပါသည်” ဟု ဆရာဦးခင်ဇော်က ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

ပြီးနောက် ဆရာဦးခင်ဇော်က ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “လယ်တောကပြန်” အစချီသည့် “နှင်းဆီပွင့်” ကဗျာကို ရွတ်ပြခဲ့၏။

လယ်တောကပြန်
ပန်ချင်တယ် ခရေဖူးဆိုလို့
မောင်ခူးကာပေး။
မနက်တုန်းဆီက
ကြော့ဆုံးကို မောင်မြင်တော့
သူ့ဆံပင် နှင်းဆီပွင့်တွေနဲ့
ဂုဏ်တင့်တယ် . . . လေး။ ။

နောက်ဆုံးအချစ်သည့် “လေး” ဆိုသည့် စကားလုံးကို အထူးထူးခြားခြားကြောင်း၊ တေးထပ်၊ သဖြန်၊ သီချင်းကြီး၊ သီချင်းခံ၊ ဒွေးခွေး

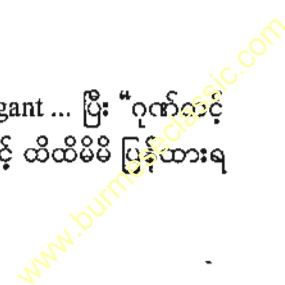
လေးချိုးမကျန် မြန်မာကဗျာတွေမှာ “လေး” ကတော့ ပါစမြဲ။ ယခုလည်း “လယ်တောကပြန်” ကဗျာတွင် “လေး” နှင့် ပိတ်ထားသည်မှာ ထူးခြားလှကြောင်း၊ မောကြီးပန်းကြီး စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်နေရာမှ သက်ပြင်းချရင်း ငေါ့လိုက်သည့်အသံဖြစ်ကြောင်း၊ ဘာသာပြန်သူသည် မူရင်းကဗျာကို ဖတ်ကြည့်ရုံနှင့် မြင်တတ်ရမည်။ ဘာသာပြန်သည့်အခါ ထူးခြားအောင် ဘာသာပြန်ရမည်။ ဘာသာပြန်ထားသည့် အင်္ဂလိပ်ကဗျာကို ဝတ်ရွှေသူများကလည်း ထူးခြားကြောင်း သိပြီး အရသာ ယူတတ်ပါမှ အောင်မြင်ထိရောက်မှာဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာက ငေါ့တော့တော့ ဖွဲ့ဆိုထားသဖြင့် ဘာသာပြန်ရာမှာလည်း ငေါ့ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ဆရာဦးခင်ဇော် (K) က ဤကဲ့သို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

Last eve her ladyship fancied some flowers
We saw on the wild-wood way;
I plucked them for her; those forest flowers;
Alas, to-day
in her hair are roses, roses!
Very pretty she looks with roses!

ဤသို့ ဆရာဦးခင်ဇော်က စာဆို ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ရင်ထဲမှ ပေါက်ကွဲပွင့်အံ့ထွက်လာသည့် စကားလုံးတွေကို ထိထိမိမိ ပြန်ဆိုထားသည်။

ဤကဗျာ “နှင်းဆီပွင့်” (Roses) ကိုပင် ဆရာဦးခင်ဇော်က -
returning from the fields
she said she wanted
to wear star flowers
I plucked them.
in the morning
I saw the elegant one
with roses in her hair
magnificent!

ဟု ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ “ကြော့ဆုံး” ကို elegant... ပြီး “ဂုဏ်တင့်တယ်လေး” ကို magnificent! ခိုးခိုးလေးလေးနှင့် ထိထိမိမိ ပြန်ထားရ

သည်မှာ နောက်ပိုင်းခေတ် လူငယ်လူလတ် ဘာသာပြန်ဝါသနာရှင်များ အတုယူစရာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာဦးခင်ဇော် (K) သည် ဂီတပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည့်အား လျော်စွာ မြန်မာကဗျာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုခြင်းကို အနုပညာ တေးဂီတနှင့် နှိုင်းယှဉ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဂီတတွင် main theme ၏ တာဝန်မှာ သံမှန် သံချက်ကို ရောက်အောင်ပို့ဖို့ဖြစ်ပြီး ဆိုင်းကလည်း သူနည်းနှင့်သူ၊ နွဲကလည်း သူနည်းနှင့်သူ အရောက်ပို့ကြရသည်။ ဘယ်နည်းနှင့် ပို့ပို့၊ လိုရာရောက်လျှင် တာဝန်ကျေပြီ။ ဘာသာပြန်ရာ မှာလည်း ဤသဘောပင်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဘာသာပြန်ရုံမျှနှင့် မတင်းတိမ်ဘဲ အသစ်ဖန်ဆင်းသည်အထိ ရောက်သွားတတ်ကြသည်။ မူလကဗျာ၏ ခံစားမှု အပြည့်အဝ ရရှိစေမည့် စာကြောင်းတစ်ကြောင်းစီ၊ စာလုံးတစ်လုံးစီ လိုက်စစ်ကြည့်လျှင် ကဗျာသစ်တစ်ခုကို ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဖြစ်ပါစေ။ မူလကဗျာကို မဖတ်တတ်သည့်လူမျိုးတွေဟာ သူတို့ဘာသာ မှာ မရှိသေးသည့် ရယူတစ်ခုကို ဘာသာပြန်ကဗျာမှ ခံစားရလျှင် တာဝန်ကျေရာရောက်ပြီ။

သတိပြုရန်မှာ တချို့စာဆိုများသည် စိတ်နှောက် ကိုယ်ပါ ဆိုသလို စိတ်တက်ကြွမှု inspiration နောက် ကလောင်ပါသွားတတ်သည်။ ကလောင်ကို အရှိန်မသတ်နိုင်ဘဲ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် မွမ်းမံလိုသည်။ သူတို့တွေ့သမျှကို မမွမ်းမံဘဲ မနေနိုင်ကြပါ။ ကလောင် ကွန့်တတ်ကြသည်။ ဇင်ဂစ် ကဗျာပြန်လျှင် ကဗျာဆန်မှ ပြဇာတ်ပြန်လျှင် ပြဇာတ်ဆန်မှ သတင်းပြန်လျှင် Journalese, not Literary မိန့်ခွန်းဘာသာပြန်လျှင် အရေးနိမ့်စွာ တိတိကျကျ အထူးသဖြင့် ကောင်းလုံးများကို ဘာသာပြန်ဘဲ ဘာသာဆိုသည် စကားပုံကိုရှာသည်မှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈ Make hay while the sun shines ကို “နေပူတုန်း မြက်ပြောက်လှုပ်ပါ” ကို ဆိုမည်အစား “လသာတုန်း ခိုင်းဝင်” ဆိုလျှင် ပို၍နီးပါးမည်။ တစ်ခုက နေ၊ တစ်ခုကလ၊ တစ်ခုက မြက်ခြောက်၊ တစ်ခုက မျှော်ဘင်၊ တစ်ခုက မျှော်ဘင်။ သူ့ဟာနှင့်သူ အံ့ကိုက်-

ပါသည်” ဟု ဆရာ ဦးခင်ဇော် (K) က ဘာသာပြန်နိုးနွှောဖလှယ်ပွဲတွင် တင်ပြသွားပါသည်။

ကျွန်တော်အနေဖြင့်ကတော့ “မြန်မာ့ရိုးကျိုး” ထုတ်နေတုန်းတ ဖြစ်ဖြစ်၊ Intermediate နှင့် Advanced English သင်တန်းတွေမှာ စာသင် နေတုန်းမှာဖြစ်ဖြစ် စကားပုံတွေကို လေ့လာသည့်အခါ လန်ဒန် ဘက္ကသိုလ် အငြိမ်းစား မြန်မာစာ ပါမောက္ခ ဆရာကြီးဒေါက်တာလှဘေ ရေးသားပြုစုသည့် Burmese Proverbs ကို ဖတ်ကြဖို့၊ မြန်မာပညာရှင်များ ရေးသားပုံနှင့် နိုင်ငံခြားစကားပုံတွေကို အသေ အချာ လေ့လာဖို့ ပြောလေ့ရှိပါသည်။ “တစ်နေ့ တစ်လံ ပုဂံဘယ်ပြေး မလဲ” ဆိုသည်ကို Rome was not built in a day. ဟူ၍ ဘိုက်ရိုက်ယူမည့် အစား A step a day, Bagan is not far away ဆိုသည်က ပို၍ မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့မာန်ပိုရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလေ့ ရှိခဲ့ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ဆရာ ဦးခင်ဇော်အား လွန်ခဲ့သည့် ၂၃ နှစ်၊ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က ကျွန်တော်သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ပုံကို ကင်ပြပါရစေ။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က Minithuwun-Translated by G.H.Luce, K, NN, Maung Myint Hlaing စာအုပ်ကို ကျွန်တော် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ်မှာ ဆရာ မင်းသုဝဏ်သည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ အောက်စဖို့(စ်) တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးရန် သွားရောက်ခဲ့သည်။ သွားခါနီးတွင် ဦးညိုမြနှင့် သူငယ်ချင်းတစ်စုက အထိမ်းအမှတ်အနေ ဖြင့် “မင်းသုဝဏ်” ဟူ၍ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့၏။ ထိုစာအုပ် တွင် ဆရာ၏ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်နှင့် ကဗျာအချို့အပြင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန် ပါ ပါဝင်သည်။ ထိုစာအုပ်ကို ငွေတာရီစာစဉ်က ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်၍ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ အိုဆာကာ နိုင်ငံခြားဘာသာ ဟက္ကသိုလ်တွင် မြန်မာစာပါမောက္ခအဖြစ် မြန်မာဘာသာနှင့် စာပေအရပ်ရပ်ကို ပို့ချပြီး မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသော ဆရာမင်းသုဝဏ်အား ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ဆရာ

ထံ ခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ထို “မင်းသုဝဏ်” စာအုပ်ကို ကျွန်တော်၏ ဘာသာပြန် ဆောင်းပါးနှင့် သီးသန့်ရေး ဆောင်းပါးတို့ကို ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းလျက် ကျွန်တော်ပြန်လည်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်တွင် ကျွန်တော်သည် အစိုးရ ဘာသာပြန်စာပြုအလုပ်မှ နုတ်ထွက်ကာ ရန်ကုန်မြို့လှိုင်မြို့နယ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်၏ ဇာတိ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့တွင်လည်းကောင်း ကိုယ်ပိုင် ပုံနှိပ်စက်လုပ်ငန်းနှင့် ပညာဗိမာန်ပီပီအမ် အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်းကျောင်း တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ပြီး အလွတ်အင်္ဂလိပ်စာပြဆိုရာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာရေးသူအဖြစ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်စာအုပ်များ ပြုစုရေးသား ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိနေပါသည်။ သည်တုန်းက ဆရာတက်တိုးထသတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်း ကော်ပိုရေးရှင်း ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး ကျွန်တော့်ကို ဆရာတက်တိုးက မေးခဲ့သည်။ “မင်းက ဘာဖြစ်လို့ အစိုးရအလုပ်က နုတ်ထွက်ပြီး ကိုယ်ပိုင်ပုံနှိပ်စက်လုပ်ငန်းကလေးနဲ့ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်းကျောင်းလေးဖွင့်ပြီး လုပ်ချင်ရတာတုန်း” တဲ့။ ကျွန်တော်က ချက်ချင်းပြန်ဖြေလိုက်ပါသည်။ “ဆရာကို အားကျလို့ပေးဆရာလဲ ငယ်ငယ်က ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှာ ပြန်ကြားရေးအရာရှိဘဝကနေ နုတ်ထွက်ပြီး နယဉ်ပုံနှိပ်တိုက်နဲ့ တက်တိုးနည်းပြသင်တန်းဖွင့်ပြီး The Student's Review ကို ထုတ်ဝေနေခဲ့တယ်မဟုတ်လား” ဟု ကျွန်တော်က ပြောလိုက်တော့ ဆရာတက်တိုးက ပြုံးနေခဲ့ပါသည်။

“မင်းသုဝဏ်” စာအုပ်တွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာအပိုင်း ၂၀ နှင့် ကျွန်တော်၏ ဘာသာပြန် ဆောင်းပါးနှင့် သီးသန့်ရေး ဆောင်းပါး အားလုံး ၂၂ ပုဒ် ပါဝင်သည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာအပိုင်း ၂၀ မှာ ပါမောက္ခ လှစ်၊ ဆရာဦးခင်ဇော် (K)၊ NN (အငြိမ်းစား သမဝါယမမင်းကြီး ဦးညီညီ) တို့၏ ဘာသာပြန်လက်ရာများဖြစ်ပြီး ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ် ရေးသားခဲ့သည့် “ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က” ဆောင်းပါးကို ပြန်ဆိုသည့် ကျွန်တော်၏ ဘာသာပြန်လက်ရာများလည်း ပါဝင်ပါသည်။

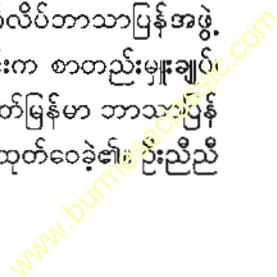
ကွယ်လွန်သူ အငြိမ်းစား သမဝါယမ မင်းကြီး ဦးညီညီသည် ကျောင်းသား ဘဝကတည်းက ဂန္ထဝင်လောက မဂ္ဂဇင်းတွင် NN ကလောင်အမည်ဖြင့် ကဗျာများ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါ၏။ သမဝါယမမင်းကြီး၊ ပြီး ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ILO အကြံပေးအရာရှိတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ အငြိမ်းစားယူပြီးနောက် ဂါဒီးယန်းသတင်းစာနှင့် မဂ္ဂဇင်းတွင် ကဗျာ၊ ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့၏။ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှောင်းပိုင်းနှင့် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက ဂါဒီးယန်းမဂ္ဂဇင်းတွင် NN နှစ်ဦးပေါ်ထွက်လာခဲ့၏။ တစ်ဦးက ဦးညီညီဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ဦးမှာ သံအမတ်ကြီးဟောင်း ဦးမြစိန်ဖြစ်သည်။ ဦးမြစိန်သည် ဂါဒီးယန်း မဂ္ဂဇင်းတွင် Maung Lu Pain အမည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ NN ကလောင်အမည်ဖြင့်လည်းကောင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ကဗျာတွေ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ကျွန်တော် ထပ်မံရောက်စဉ်က သံအမတ်ကြီးဟောင်း ဦးမြစိန်၏ သမီး အင်္ဂလိပ်စာ ကထိက ဆရာမ ဒေါ်ခင်အေးမူနှင့် လန်ဒန်တွင် ဆုံတွေ့ခဲ့ရ၏။

“ဆရာမရဲ့အဖေကို ကျွန်တော် မမြင်ဖူးပေမယ့် ဆရာမအဖေ ရေးသားခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေ၊ ဆောင်းပါးတွေကို အများကြီးဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။ နှစ်သစ်ပညာရေးအစမှာ အင်္ဂလိပ်စာကို ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ဘာသာစကားဆိုပြီး အဓိက ဘာသာရပ်ကနေ ဖြုတ်ထားတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ရောက်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ် အဓိက ယူခွင့်မရပေမယ့် ဆရာမအဖေလို အင်္ဂလိပ်စာပေ ပညာရှင်တွေ ရေးသားခဲ့တဲ့ စာပေတွေ ကျွန်တော် အများကြီး လေ့လာခဲ့ပါတယ်”

စသည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် စာပေ ပညာရှင်ကြီးများ၏ ဇုတ်ကျေးဇူးကို သတိတရဖြင့် ကျွန်တော် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး ပိဋကစာပေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့တွင် အငြိမ်းစား အင်္ဂလိပ်စာပါမောက္ခ ဦးမျိုးမင်းက စာတည်းမှူးချုပ် ဦးညီညီက ဒုတိယစာတည်းမှူးချုပ်အဖြစ် ပိဋကတ်မြန်မာ ဘာသာပြန် မှူးအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုတည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခဲ့၏။ ဦးညီညီ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သည် ကျွန်တော်၏ ဆရာသဖွယ်၊ ဦးလေးသဖွယ်ဖြစ်သဖြင့် အလွန် ရင်းနှီးသည်။ ဆရာဦးခင်ဇော်မှာ လှိုင်စင်္ကာ ကျွန်တော်နှင့် ရင်းနှီးမှုမရှိ သေးပါ။

ထို့ကြောင့် စာအုပ်ထုတ်နိုင်ဖို့ ဆရာ ဦးခင်ဇော် (K) အား သွားရောက် တွေ့ဆုံဂါရဝပြုပြီး ဆရာ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်များကို သုံးခွင့်ပြုရန် ခွင့်တောင်းဖို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ကျွန်တော့်အား ပြောသဖြင့် ဆရာဦးခင်ဇော်၏ ဝင်၊ မိယာရှိ နေအိမ်သို့ ကျွန်တော် သွားရောက်ခဲ့သည်။

အကျိုးအကြောင်း ပြောပြသောအခါ ဆရာ ဦးခင်ဇော်က ကျွန်တော့်အား ခွင့်ပြုရုံသာမက အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စာပေအကြောင်း မြန်မာမှုကို အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ဆိုရသည့် အခက်အခဲ အတွေ့အကြုံမျိုးစုံကို ကျွန်တော့်အား တစ်နာရီကျော်၊ နှစ်နာရီနီးပါး ရှင်းပြခဲ့၏။ ဆရာအား ပြန်ခွင့်တောင်းပြီး ကျွန်တော်ထိုင်ကန်တော့သည်။

“အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ စာပေကို ဆရာတို့ ခြေဖဝါးအောက်က မြေမှုန့် တစ်မှုန့်လောက်ဖြစ်ဖြစ် တတ်ကျွမ်းချင်ပါတယ် ဆရာ။ ကျွန်တော့်ဘဝ က ကိုးလို့ကန့်လန့်ပါ။ ဘွဲ့က ဘီကွမ်း၊ ဝါသနာက အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စာပေပါ ဆရာ” ဟု အားငယ်စိတ်ဖြင့် ဆရာဦးခင်ဇော်အား ကျွန်တော် ပြောမိသည်။ ဆရာက သူ့နေအိမ်မှ ဦးဝိစာရလမ်းနှင့် ပြည်လမ်းဆုံ ဟံသာဝတီအဝိုင်းကြီးအထိ ကျွန်တော်နှင့်အတူ လမ်းလျှောက်ရင်း ကျွန်တော့်ကို အားပေးစကားတွေ ပြောသည်။ ဇွဲ လုံ့လ ဝီရိယ မလျှော့နို့ တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

ကျွန်တော်ငုတ်ဝေခဲ့သည့် “မင်းသုဝဏ်” စာအုပ်တွင် ပါမောက္ခ လှစ်၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ရှစ်ပုဒ် ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာကဏ္ဍ ဘာသာပြန် ပညာရှင်များ၏ လက်ရာကို လေ့လာနိုင်အောင် ကျွန်တော် တင်ပြပါမည်။

- ၁။ မိခင်နှင့် ရင်သွေး Mother and Babe
- ၂။ အင်းလျားကန်သို့ အိုကုတို့ Inya Lake Ferry

- ၃။ ဖျဉ်းမငုတ်တို
- ၄။ ဥပုသ်စောင့်
- ၅။ ပုခက်လွဲချင်း-၁
- ၆။ ပုခက်လွဲချင်း-၂
- ၇။ သပြေသီးကောက်
- ၈။ ဝက်ပါ

- The Pyinma Stamp
- Fast Day
- Cradle Song I
- Cradle Song II
- Rose-Apple Gatherers
- Wingaba

ဆရာ ဦးခင်ဇော် (K) ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ကိုးပုဒ် ပါဝင် ပါသည်။

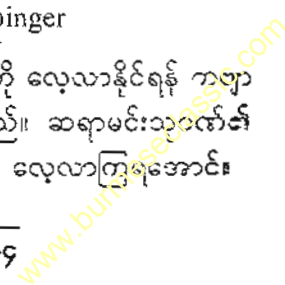
- ၁။ လက်ဆောင်ပြန်
- ၂။ သို့လော သို့လော
- ၃။ ပန်းသည်
- ၄။ နှင်းဆီပွင့်
- ၅။ ဂျနီဇာ ကန်ရိုး၌
- ၆။ ချိုပြုံး
- ၇။ အတာရေ
- ၈။ ခွင့်မသာ
- ၉။ လယ်စောင့်တဲ

- Exchange of Good Wishes
- Night Thoughts
- Flower Sellers
- Roses
- On the Shore of Lake Geneva
- Said She
- Water Throwing Festival
- Disability
- Field Watcher's Hut

ဆရာဦးညီညီ (NN) ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် သုံးပုဒ် ပါဝင် ပါသည်။

- ၁။ တရားဦး ဟောလှည့်ပါ A Lover's Request
- ၂။ လွတ်လပ်ရေးတေးသံ Song of Freedom
- ၃။ ရှေ့တော်ပြေး The Harbinger

ဘာသာပြန် ပညာရှင်များ၏ လက်ရာကို လေ့လာနိုင်ရန် ကဗျာ အချို့ကို ကျွန်တော် ရွေးထုတ် တင်ပြပါမည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “သပြေသီးကောက်” ကဗျာကို ကျွန်တော်တို့ လေ့လာကြရအောင်။

“ဝါဆိုဝါခေါင် ရေတွေကြီးလို့
သပြေသီးမှည့် ကောက်ဖို့ကွယ်။
July, August - rain and flood
Let's go pick the ripe rose-apple.

ခရာဆူးချဲ့ ဟိုအထဲက
မျောနက်မည်းကြီး တွယ်တတ်တယ်။
Hi! Take care! In thorns and mud,
That's where big, black leeches grapple.

မျောနက်ဆိုတာ ချို့နဲ့လားကွဲ့၊
မြွေနဂါးတောင် ကြောက်ဘူးကွယ်။
Leeches! Pah! The thornles things!
I'll fight snake or serpent-kings.

တို့လဲကြောက်ပေါင် အတူသွားစို့
အုန်းလက်နွားလေး ထားခဲ့မယ်။
သွားကွယ်။ သွားကွယ်။
Who's afraid! Let's all go now.
I'll just leave my coconut cow.
Come on! Come on!

အသံသာလှပြီ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို ဖော်ကျူးသည့် ဆရာမင်းသူ
ဝဏ်၏ ကဗျာကို ပေါ်လွင်အောင် ဆရာကြီး ပါမောက္ခလုစ်က ပြန်ဆိုခဲ့
သည်။ မြန်မာသံ၏ အသံသွား အသံလာကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်တွင်
ပဲ့တင်ထပ်စေခဲ့သည်။

မြန်မာဘာသာတွင် ကာရန်များသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား
တွင် ကာရန် ရှားသည်။ မြန်မာကဗျာတွင် ပါသော ကာရန်များနှင့်
ညီအောင် ဆရာကြီး ပါမောက္ခလုစ်က အင်္ဂလိပ်ကဗျာကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့၏။

“အင်းလျားကန်သို့ အိုကူးတို့” တွင် ဆရာကြီးလုစ် ပြန်ဆိုပုံကို
၁၉၆၉ ခုနှစ်က ဘာသာပြန် နှီးနှော ဖလှယ်ပွဲတွင် ဆရာဦးဝင်း
ထောက်ပြသွားမှ ကျွန်တော်တို့ ပို၍နားလည် သဘောပေါက်လာပြီး

ဘာသာပြန်သည့်အခါ ကာရန်စုံသော အင်္ဂလိပ်ကဗျာပုံစံဖြင့် ပြန်ဆိုသင့်
သလား။ ကာရန်မစုံသော ကဗျာပုံစံဖြင့် ပြန်ဆိုသင့်သလား ဆိုတာ
ချင့်ချိန်ဖို့လိုကြောင်း နားလည်လာခဲ့၏။

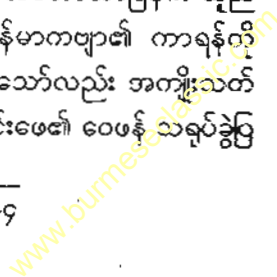
“မိုးပေါက်ကျ၍
ထသည်ဂယက်၊ ဝိုင်းစက်စက်သည်
ဝကွက်ခင်းနှီးနှယ်တကား”

ဤကဗျာကို ဆရာကြီးလုစ်က -

"Pit-pat-pat
The rain spilled:
Ring-a-ling-ling
The ripples rose"

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က ဤကဗျာများကို ကျွန်တော် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ
သောအခါ ပရိတ်ဖတ်ရင်း ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဘာသာပြန်နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ
တုန်းက ဆရာဦးဝင်းဖေ၏ ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များကို ပြန်၍ သတိရ
မိနေ၏။

ဘာသာပြန်ကဗျာသည် ကဗျာဂုဏ်မြောက်ရမည်။ မူရင်း မြန်မာ
ကဗျာတွင်ပါသော ခံစားချက်ကို ပို့ပေးနိုင်ရမည်။ ကာရန်များသော
ဆရာ မင်းသူဝဏ်၏ မြန်မာကဗျာနှင့်ညီအောင် ကာရန်များသော
အင်္ဂလိပ်ကဗျာကို ဆရာကြီးလုစ်က ဖွဲ့ဆိုသည်။ သို့သော် ကာရန်များပုံ
ချင်း တူသော်လည်း အကျိုးသက်ရောက်ပုံချင်းက မတူတော့။ ဆရာ
မင်းသူဝဏ်၏ ကဗျာက လေးလုံးစပ်မှန်(၁)န်းအလျင်ဖြင့် သွားနေသည်။
ဆရာကြီးလုစ်၏ ဘာသာပြန် အင်္ဂလိပ်ကဗျာက မြန်လွန်းနေသည်။
မြန်မာကဗျာသံစဉ်က တည်ငြိမ်နေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်က ဆူညံ
နေသည်။ ဤသို့ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ကဗျာဖြင့် မြန်မာကဗျာ၏ ကာရန်ကို
ညီအောင် ပြန်ဆိုလျှင် ကာရန်များပုံချင်း တူသော်လည်း အကျိုးသက်
ရောက်မှုက မတူနိုင်တော့ကြောင်း ဆရာဦးဝင်းဖေ၏ ဝေဖန် သရုပ်ခွဲပြ

ပုံမှာ ကျွန်တော်တို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ဝါသနာရှင်များအတွက် မှတ်သားဖွယ်ရာကောင်းလှသည်။

နောက် ပညာရှင်တစ်ဦးကတော့ အရှင်အာနန္ဒာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဘဝက အင်္ဂလိပ် စာပေကို တက္ကသိုလ်မှာ မသင်ခဲ့ရဘဲ ပညာရှင်များထံတွင် တပည့်ခံ လေ့လာခဲ့ရ၏။ အင်္ဂလိပ်ကဗျာနှင့် မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်ကို မွန်ဦးဖိုးချိုထံတွင် စတင်သင်ကြားခဲ့ရ၏။ နောက်တွင် မွန်ဦးဖိုးချိုက ကျွန်တော်အား အရှင်အာနန္ဒာထံသို့ သွားပြီး ဆက်လေ့လာခိုင်းသည်။ မွန်ဦးဖိုးချိုသည် ဆရာတော်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝကတည်းက တက္ကသိုလ်တွင် အင်္ဂလိပ်စာနည်းပြဆရာတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်းတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ကဗျာများ ရေးဖွဲ့လာခဲ့သူဖြစ်သည်။

အရှင်အာနန္ဒာသည် ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာကဗျာများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုခဲ့သည်။ လတ်ဗီးယား ဗုဒ္ဓသာသနာပိုင်လည်း ဖြစ်သည်။ အရှင်အာနန္ဒာ၏ အမည်ရင်းမှာ ဖရက်ဒရစ်လစ်စတစ် ဖြစ်၏။ ဆိုဗီယက်ရုရှားပြည်ထောင်စု အက်စ်တိုးနီးယားနိုင်ငံ သား ဖြစ်သည်။ အက်စ်တိုးနီးယား၊ လတ်ဗီးယားနှင့် လစ်သူနီးယား သုံးနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်းချုပ် ဘုန်းတော်ကြီး ကားလစ်အေအမ်တင်နီ ဆင်အား အကြောင်းပြု၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီးတစ်ပါး ဖြစ်လာခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာသည် နေလိုလလို ထွန်းကားလှကြောင်း၊ တန်ခိုးကြီး ဘုရားပုထိုး စေတီများ တစ်နိုင်ငံလုံး အနှံ့အပြား ကြည့်ဖွယ်ရာ များပြားလှကြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့တော်တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး သည် ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းဖြင့် အံ့ဩကြည်ညိုဖွယ်ရာကောင်းပုံကို ကြားနေရ၊ ဖတ်နေရသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်းချုပ် ဘုန်းတော်ကြီး ကားတစ်တင်နီဆင်နှင့် တပည့်ဘုန်းကြီး လစ်စတစ်တို့ ဆရာတပည့် ဘုန်းကြီးနှစ်ပါး မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာချင်နေသည်မှာ ကြားပြီ။ ဤသို့ဖြင့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ဆရာတပည့် ဘုန်းကြီးနှစ်ပါး မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်လာကြ၏။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို ဖူးမြော်၍ မဝ၊ ကြည်ညို၍ မဆုံးနိုင်လှ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပင် သေတပန် သက်တဆုံး သီတင်းသုံးရန် ဆုံးဖြတ်ကြ၏။ ဂိုဏ်းချုပ် ဘုန်းတော်ကြီး ကားလစ် တင်နီဆင်သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်၌ သက်တော် ၇၉ နှစ်၊ ဝါတော် ၆၉ ဝါတွင် ရန်ကုန်မြို့ ဒီပဲတင်ဒါန သံဃာ့ဆေးရုံကြီး၌ ဘဝနတ်လံ ပျံလွန်တော်မူခဲ့ပြီး အရှင်အာနန္ဒာ (လစ်စတစ်) သည်လည်း ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့တွင် ပျံလွန်တော်မူခဲ့၏။

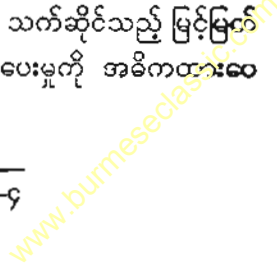
အရှင်အာနန္ဒာသည် မြန်မာသီချင်းကြီးများကို နိုင်ငံတကာတီးလုံး သင်္ကေတဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ကာ "မြန်မာ့သီချင်းကြီးဂီတ" စာအုပ်ကို ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် "ရှေးခေတ်မြန်မာကဗျာများ" စာအုပ်၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် "ခေတ် မြန်မာကဗျာ လက်ရွေးစင် ရှုခင်း" A Glimpse of Contemporary Burmese Poetry စာအုပ်၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် "ခေတ်တစ်လျှောက် မြန်မာကဗျာ လက်ရွေးစင်" Burmese Poems Through The Ages မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် စာအုပ်များနှင့် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်မှာ Fluttering Leaves၊ ၁၉၇၂ ခုနှစ်မှာ Winking Candles and Blazing Trails အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ကဗျာစာအုပ်တွေကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓစာပေ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြန်မာစာပေကို မြတ်နိုးလှသော အရှင်အာနန္ဒာသည် "ခေတ်တစ်လျှောက် မြန်မာကဗျာ လက်ရွေးစင်" စာအုပ်တွင် ဤသို့ ဖော်ပြခဲ့၏။

"The culture of Myanmar, nurtured in a spiritual heritage, envisages in its arts the cultivation of high, universal and great ideas."

(ဘာသာရေး အမွေအနှစ်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုသည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြင့်မြတ်သော အတွေးအခေါ် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးမှုကို အဓိကထားစေသည်။)

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

ပြီး ဆက်၍ ဖွင့်ဆိုသည်။

"I decided to produce this brief and modest book of translations in simple but lucid English to make through Myanmar poetry 'less rum' to interested foreigners."

(ကျွန်ုပ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုထားသော ဤစာအုပ်ငယ်ကို ထုတ်ဝေခြင်းမှာ မြန်မာပြည်ကို စိတ်ဝင်စားသော နိုင်ငံခြားသားများသည် ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် မြန်မာပြည်အကြောင်းကို သိတန်သလောက် သိလာပေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။)

"Myanmar poet's wealth of suggestive thoughts is reflected in the vast canvas of themes. In good Myanmar poems always more is meant than strikes the ear."

(သာယာနာပျော်ဖွယ် ကာရန်တို့ဖြင့် ရေးခြယ်စီကုံးထားသော မြန်မာကဗျာများသည် အလှအပ အနုအနယ်ကို မြတ်နိုးသူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးကြည့်မြစေသည်။)

မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းကို နှစ်ပေါင်းများစွာ စူးစူးစိုက်စိုက် လေးလေးနက်နက် မြတ်မြတ်နိုးနိုး ဖွဲ့စပ်လေ့လာခဲ့သူ အရှင်အာနန္ဒာက -

"I tried to retain the fervour and freshness of the originals. However, a translated poem can never have its original qualities entirely unimpaired."

(ကျွန်ုပ်သည် ကဗျာများ၏ မူလအရသာကို ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ပြနိုင်ရန် ကြိုးစားခဲ့ပါ၏။ သို့သော် ကဗျာ၏ မူလအရသာကိုမီအောင် ပြန်ဆိုနိုင်ရန်မှာ အလွန်ခဲယဉ်းလှတော့သည်။ မည်သူမျှလည်း ပြန်ဆိုနိုင်လိမ့်မည်ဟု မထင်မိပါ။)

ဟု နိုးသားပွင့်လင်းစွာ ဖွင့်ဟပြောဆိုသွားခဲ့သည်။

ဆရာ မင်းသုဝဏ်၏ "ပြောသံ" ကဗျာအား အရှင်အာနန္ဒာ ပြန်ဆိုထားသည်ကို လေ့လာကြည့်ကြရအောင်။

ပြောသံ
"ပလုတ်ပြုန်းရယ်နဲ့
တောင်ကုန်းရွာ သာစခန်းဆီက
ဒေါ်ရွှေမေ ဦးရေချမ်းငယ်တို့
သာသနာ ဝါဝါလန်းရန်တဲ့
ဆန်းလိုက်တဲ့ ပြောသံစည်။"

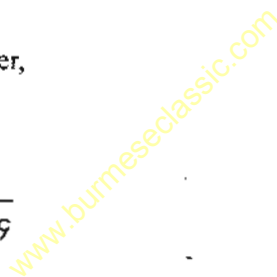
The Sound of Drum

"The sound of drum
From the pleasant Taunggon Village it comes
Is it sponsored by Daw Shwe May and U Ye Chan!
Yes it is for the advancement of the Buddhist religion.
Excellent is the sound of the drum."

မြန်မာကဗျာက မြူးကြွနေသည်။ ပေါ့ပါး သွက်လက်နေသည်။ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်က တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နှင့်သွားနေသည်။ အဓိပ္ပာယ်တော့ ပေါ်နေသည်။ အရသာက ကွာနေသည်။ ဤသည်မှာ မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်အလုပ်၏ ခက်ခဲမှုပဲဟု ကျွန်တော် စဉ်းစားနေမိသည်။

"မတွယ်တာ ဆယ်ခါလွတ်မယ်တဲ့
ဒေါ်ချိုချို ပြောဆိုရွတ်လေပေါ့။
စိုစွတ်တဲ့မျက်ရည်
လည်တယ်လို့ မဆုံး။"

"Not only once but ten times
She must allow him to join the Order,
But she does it with anger,
And there is no end to her tears."

“ခေါ်ဆိုချို့” ကို sweet anger ဖြင့်ဆိုလျှင် ပိုမိုနိုးစပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း။ ဝဇ္ဇဝိဇ္ဇ ခုနှစ် ဘာသာပြန်စာပေဦးနှောက်လှုပ်တုန်းက ဆရာဦးဝင်းဖေက သူ့စာတမ်းတွင် ဘင်ပြသွားခဲ့သည်။

ဤနေရာတွင် sweet anger သဘောမျိုးလုပ်ပင်၊ Romeo and Juliet တွင် Shakespeare သုံးပွားသည်ကို ကျွန်တော် သတိရလိုက်၏။ Romeo နှင့် Juliet တို့ ချိန်းပွားကြသည့်အခါ Juliet ၏ အိမ်ဝန်တာပေါ်မှ သစ်ပင်ခွကြားပေါ် ဟောခနဲ ခုန်တက်လိုက်ပြီး တစ်ညတာ ခွကြားရတော့မည်။ ဒါပေမဲ့ မခွဲနှင့် မခွာနိုင်ဖြင့် Romeo က Juliet ကို ပြောလိုက်သည့်စကား။ Shakespeare ၏ အနုအလှစကား။

“Good-night, good-night!
I shall say 'good-night' till it be tomorrow
Parting is such sweet sorrow.”

မြန်မာကဗျာများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုခဲ့ကြသည့် ပညာရှင်များ၊ ဝါသနာရှင်များ အများအပြား ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက ဝါဒီယန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ကင်းနက်ဘစ်နီသည် အများဆုံး ပြန်ဆိုသည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်က ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန သတင်းနှင့်စာနယ်ဇင်း ကော်ပိုရေးရှင်း၊ မြဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ဆရာဦးဝင်းဖေ ပြန်ဆိုသည့် “ခေတ်ပေါ် မြန်မာကဗျာ” (Modern Burmese Poetry) စာအုပ်သည် “မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” သမိုင်းတွင် အဓိကစာပေမှတ်တိုင်ကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်က မိုးကိုကို စာပေမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ဆရာဦးဝင်းဖေပြန်ဆိုသည့် “ခြောက်သာ” စာအုပ်သည်လည်း စာပေမှတ်တိုင်တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။

တရားဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးမြင့်သိန်းသည် MMT ကလောင်အမည်ဖြင့် မြန်မာကဗျာနှင့် ဝတ္ထုတိုများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုသည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က “Burmese Folk Songs,” ၁၉၇၁ ခုနှစ်က “When At Nights I Strive To Sleep”၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ်က “Burmese Proverbs” နှင့် “Burmese nursey Rhyemes and Rhymes for

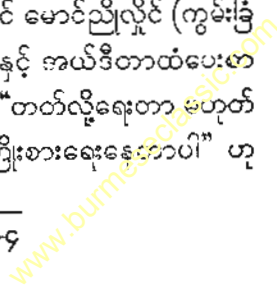
Children” စာအုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ညီဖြစ်သူ ဒေါက်တာထင်အောင် ကဲ့သို့ပင် မြန်မာစာပေ အနုပညာကို ကမ္ဘာသိအောင် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ဥပုသ်စောင့်” ကို ဆရာကြီး လှစ်က “Fast Day” ဟုသုံး၍ ဆရာ MMT က Sabbath Day ဟု သုံးသည်။ “ဆွမ်းအုပ်နီနီ အမေရွက်လို့၊ နက်ဖြန်မနက် ကျောင်းထွက်မယ်” ကို ဆရာကြီး လှစ်က -

“Mother!
When you go to Kyaung tomorrow
On your head the red lac tray.” ဟု ပြန်၍ -

ဆရာ MMT က -
“On my head the red lac-tray to the Kyaung
I wend my way.” ဟု ပြန်ဆိုသည်။

၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် “ဘယ်ရွာဆိပ်ကမ်းနှင့် အခြားစာပန်းမြိုင်” ကို အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ကျွန်တော် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ သည်တုန်းက “မင်းညိုလှိုင်” ကလောင်အမည်ကို ကျွန်တော်သုံးခဲ့သည်။ “ဘယ်ရွာဆိပ်ကမ်း” မှာ ဆရာဇော်ဂျီ၏ ကဗျာဖြစ်ပြီး ပညာမင်းကြီးဟောင်း ဦးကောင်း၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဖြင့် ယှဉ်တွဲလျက် အဖွင့်ကဗျာအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့သည်။ “စာပန်းမြိုင်” အမည်မှာ ယခု စာပေဗိမာန် လက်ထောက်စာကြည့်တိုက်မှူးနှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ အဖွဲ့ဝင် ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ဦးရဲဝင်း (ကဗျာဆရာ ဝင်းဝေနိုင်) ဖေးခဲ့သည့် အမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၆၈ မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်အတွင်း ဝါးဒီးယန်းသတင်းစာနှင့် The Working People's Daily သတင်းစာများတွင် မောင်ညိုလှိုင် (ကွမ်းခြံကုန်း) ကလောင်အမည်ဖြင့် ဆောင်းပါးအချို့နှင့် အယ်ဒီတာထံပေးစာအများအပြားကို ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့သည်။ “တတ်လို့ရေးတာ မတတ်ပါ။ ဝါသနာပါလွန်းလို့၊ တတ်ချင်လွန်းလို့ ကြိုးစားရေးနေတာပါ” ဟု

ကျွန်တော်ပြောလေ့ရှိခဲ့သည်။ ပထမစာအုပ်က “ဘယ်ရွာဆိပ်ကမ်းနှင့် အခြား စာပန်းမြိုင်”၊ နောက်အုပ်တွေမှာ “. . . နှင့် အခြားစာပန်းမြိုင်” ဆိုပြီး ဆက်တိုက် ထုတ်ဝေနိုင်ဖို့ မျှော်မှန်းထားခဲ့သည်။ သို့သော် “စာပန်းမြိုင်” သည် တစ်အုပ်တည်းနှင့် ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့၏။

“ဘယ်ရွာဆိပ်ကမ်းနှင့် အခြားစာပန်းမြိုင်” တွင် ပညာမင်းကြီး ဟောင်း ဦးကောင်း ပြန်ဆိုထားသည့် ဆရာဇော်ဂျီ၏ “ဘယ်ရွာ ဆိပ်ကမ်း” (The Beda Flower) ကဗျာအပြင် ဆရာတက်တိုး ပြန်ဆို သည့် ဆရာမ ဒေါ်နုယဉ်၏ “ပတ္တမြားရတု” (The Ruby Jubilee) နှင့် ကျွန်တော် ဘာသာပြန်သည့် ကျွန်တော်သူငယ်ချင်း ဦးရဲဝင်း (ဝင်းဝေနှောင်) ၏ “ဝဲဂယက်ထဲက လှေငယ်” (A Little Boat In The Whirlpool)။ ပြီး ကျွန်တော်ပင် ဘာသာပြန်သည့် ဝင်းဝေနှောင်၏ ဖခင် ဆရာ ဘုတလင်ချစ်လေး၏ “သနပ်ခါးတစ်ကွက် ရွှံ့တစ်စက်” (A Patch of Bark Paste, A Splash of Mud) ကဗျာများ ပါဝင်သည်။ ဘုတလင်ချစ်လေးနှင့် အခြား ကဗျာဆရာ နှစ်ဦး၏ ကဗျာများကို ကျွန်တော် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့တာတွေ ဂါဒီယန်မဂ္ဂဇင်းမှာ ၁၉၇၀-၈၀ ကြားမှာ ပါခဲ့ဖူးသည်။

စာတမ်းက သိပ်ရှည်သွားမည်စိုးရိမ်၍ ဤမှာတွင် “မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” လေ့လာချက်ကို အဆုံးသတ်ပါရစေ။

၁၉၆၉ ခုနှစ် ဘာသာပြန်နီးနှောဖလှယ်ပွဲတုန်းက ဆရာဦးဝင်းဖေ ပြောခဲ့သည်ကို ကျွန်တော် အမြဲမှတ်မိနေသည်။ မြန်မာကဗျာကို အင်္ဂလိပ်လို ပြန်သည့်အခါ မူရင်းကဗျာနှင့် နီးစပ်အောင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ကြိုးစားပြန်ဆိုရသည်။ ဘာသာပြန်အလုပ်သည် ပြီးပြည့်စုံသော အလုပ်မဟုတ်ပါ။ ပြင်သစ်ကဗျာဆရာကြီး ပေါလ်ဗယ်လရီတ “No translation is ever finished, it can only be abandoned” “မည်သည့် ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကိုမျှ အဆုံးမသတ်နိုင်ပါ။ လက်လွှတ်ရခြင်းသာ ရှိသည်” ဟု ဆိုပါသည်။

“မြန်မာစကားပြေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” ကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး လိုရင်းကိုသာ ကျွန်တော်ဆက်ပြီး တင်ပြသွားပါမည်။

(၃) မြန်မာစကားပြေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်

၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ၌ The working People's Daily သတင်းစာ တနင်္ဂနွေနေ့အချုပ်ပို Sunday Supplement တွင် Modern Burmese Writing ခေါင်းစဉ်ဖြင့် မြန်မာဝတ္ထုတို စကားပြေ အရေး အသား အဖွဲ့အနွဲ့တွေကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထာတာတွေကို အပတ်စဉ် ဖော်ပြလေ့ရှိခဲ့သည်။ သည်တုန်းက အများဆုံး ဘာသာပြန် သူမှာ ဦးဇော်မြင့်သိန်း (ZMT) နှင့် ဦးမြင့်သိန်း (MMT) တို့ ဖြစ်သည်။

ဦးမြင့်သိန်း (MMT) သည် နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးမြင့်သိန်းဖြစ်ကြောင်း “မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” တွင် ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ရင်းနှီးသည့် နိုင်ငံခြား သား မိတ်ဆွေများအား ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ဟောင်း ဦးသန့် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ Four Great Brothers အကြောင်း ကျွန်တော် အားပါး တရ ကြားလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ အိုင်စီအက်စ် ဦးတင်ထွဋ်၊ ဝတ်လုံ ဦးကျော်မြင့်၊ တရားဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးမြင့်သိန်းနှင့် ဒေါက်တာ ထင်အောင် ညီအစ်ကိုလေးဦးတို့၏ ထူးချွန်အောင်မြင်ခဲ့သည့် အရည် အချင်းတွေ၊ ဆောင်ရွက်ချက်တွေကို အကိုးအကား အထောက်အထား များဖြင့် ကျွန်တော် အားပါးတရ ပြောလေ့ရှိခဲ့၏။

၁၉၆၉ ခုနှစ် ဘာသာပြန်နီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ဆရာ ဦးခင်ဇော် (K) က “မြန်မာစကားပြေမှ အင်္ဂလိပ် စကားပြေသို့ ပြန်ဆိုခြင်း” စာတမ်းကို တင်ပြသွားခဲ့သည်။ ဆရာ ဦးခင်ဇော်က -

“အင်္ဂလိပ်စကားပြေသို့ ပြန်ဆိုခြင်းဟူသည် နယ်ကျယ်လှပါ သည်။ ဘယ်ဘာသာမှ ဘယ်ဘာသာသို့ဖြစ်ဖြစ် ဘာသာပြန် သမိုင်းမှာ လေးစားထိုက်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်၊ ချီးကျူးထိုက်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်

တစ်ယောက်ရှိသည်။ သူ့အမည်မှာ John Tyndale ဖြစ်သည်။ သူသည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၅၂၃ ခုနှစ်မှစ၍ ခရစ်ယာန် သမ္မာ ကျမ်းစာကို ဘာသာပြန်ဆိုသည်။ သူ့လက်ရာနှင့် သူ့စွန့်စားမှု သည် ဘာသာပြန်မှတ်တိုင်ကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်။ သူ့ခေတ်တုန်းက ဆိုလျှင် ဘာသာပြန်စာပေကို အားပေးသည့်ခေတ် မဟုတ်သေး ပါ။ ယခုလို ဘာသာပြန် စာပေဗိမာန်ကြီးမျိုးနှင့် ချီးမြှင့်ဖို့ဝေးစွာ။ ဘာသာပြန်သူတွေမှာ အသက်ဆံဖျား ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး ပြန်ကြ ရသည့်ခေတ်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ဘာသာရေးမှာ ဘုရင်က အစ အယူသည်းလှသည့် ၁၆ ရာစုနှစ် ခေတ်အခါမှာ မည်မျှ အန္တရာယ်ကြီးသနည်းဆိုလျှင် Tyndale သည် သူ့နိုင်ငံ အင်္ဂလန် ပြည်၌ ဆက်နေလျှင် သူ၏ မွန်မြတ်သည့် သမ္မာကျမ်းစာ ဘာသာ ပြန်မှုဖြင့် ရာဇဝတ်သင့်မှာ ဧကန်မုချဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းလက်စနှင့် အင်္ဂလန်မှနေပြီး ဂျာမနီသို့ ပြေးရသည်။ Cologne မြို့၌ စတည်းချပြီး ဆက်လက် ဘာသာပြန်နေရာမှ ရာဇဝတ်ဘေးက လိုက်လာပြန်သည့်အတွက် Cologne မြို့မှ တစ်ဆင့် Worms မြို့ကို ပြေးရပြန်သည်။ Worms မြို့မှာလည်း မကြာလှပါ။ ဖမ်းမည်ဆီးမည်နှင့် ခြိမ်းခြောက်ခံရသည့်အတွက် ဂျာမနီပြည်မှ ထွက်ပြီး ဘယ်လ်ဂျီယံပြည် Antwerp မြို့မှာ ပုန်းရှောင်ရင်း နှစ်ရှည်လများ ကြိုးစားချက်ကြောင့် သူ၏ ဘာသာ ပြန် တချို့တဝက်ကို စက်တင်ပုံနှိပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း သူ၏ ဘာသာပြန် စာမူကြီးကို လက်စသတ်မသွားရရှာပါ။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်မှာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူတိမ်းပါးမှုနှင့် သေဒဏ်အပြစ်ပေးခံသွားရ သည်။ အသက်ပေးပြီး ဘာသာပြန်သည့် အာဇာနည် ဘာသာပြန် ပညာရှင်ကြီးဖြစ်သည်။ သူ့လက်ရာကို ခုခေတ်လူတို့ ဆုံးဖြတ်ပုံ က -

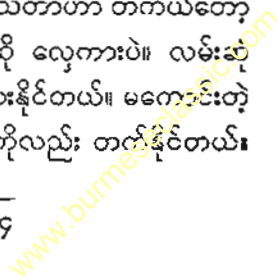
“With the exception of Sir Thomas Molory (the author of Morte D' Arthur) and Tyndale, and perhaps Miles

Coverdale, there are no writers of English whose names are worthy of being singled out during the 15 th and early 16 th century” ဟု ဖြစ်ပါသည်။

Miles Coverdale က Tyndale ၏ စာမူကို ဆက်လက်ပြီး ဆုံးခန်းတိုင် ဘာသာပြန်သွားခဲ့သည်။ သမ္မာကျမ်းစာ ဘာသာ ပြန်ခြင်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် စကားပြောဆိုပေမယ့် ကဗျာ ဆန်သည့် အပိုဒ်တွေ အများကြီး ပါနိုင်ကြောင်း သတိပြုမိကြလိမ့် မည်။ ကဗျာဆန်သော စကားပြော (poetic prose) တွေဖြစ်အား ထို့ကြောင့် စကားပြော ဘာသာပြန်ရာ၌ သမ္မာကျမ်းစာ ဘာသာ ပြန်ခြင်းကို ဦးစားပေး မပြော၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ စကားပြော ဘာသာ ပြန်သူတို့အဖို့ များစွာအထောက်အကူရနိုင်မည့် ဘာသာပြန်နည်း စည်းကမ်းများကို အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအနေနှင့် ပြုစုထားသည်မှာ လည်း Eugene A. Nida ရေးသည့် Bible Translating ခေါ် စာအုပ်ရှိပါသည်။ စာမျက်နှာပေါင်း နှစ်ဆယ်ရှိသည်။ စကားပြော ဘာသာပြန်သူများအား ဤစာအုပ်လိုပဲ ညွှန်းလိုက်ပါရစေ” ဟု ဆရာဦးခင်ဇော် (K) က အကြံပြုခဲ့သည်။

ဝါရင့် ဘာသာပြန် ပညာရှင် ဆရာဦးခင်ဇော်က ဘာသာပြန် ကလောင် အထိန်းရခက်ပုံကို ဆရာ လူထုဦးလှ၏ လီဆူပုံပြင်မှ “မသေ ဆေး” (Water of Immortality) မြန်မာစကားပြော အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန် နမူနာအဖြစ် တင်ပြသွားခဲ့၏။

“လေ့ ကကြီးမှာ မသေဘဲ ဒီလိုနေရတာ အလကားပဲ။ ဟိုလည်းမရောက်။ ဒီလည်းမရောက်နဲ့၊ လူသတ္တဝါလေးအဖြစ်နဲ့ ငေါင်စင်းစင်းဖြစ်နေတာ ဆုံးရှုံးတာပဲ။ သေတာဟာ တကယ်တော့ ကြောက်စရာလည်းမဟုတ်။ သေခြင်းဆို လေ့ကားပဲ။ လမ်းဆုံ လမ်းခွဲပဲ။ အကောင်းဘက်ကိုလည်း သွားနိုင်တယ်။ မကောင်းတဲ့ ဘက်ကိုလည်း သွားနိုင်တယ်။ အပေါ်ကိုလည်း တက်နိုင်တယ်။

အောက်ကိုလည်း ဆင်းနိုင်တယ်။ မသေခဲ့ရင် ဒီသဘောတွေ မရှိ တော့ဘူး။ လောကကြီးမှာ လူတွေ မွေးလာတာတွေ၊ သေသွား တာတွေကို ကြည့်ပြီး နေရတဲ့အလုပ်တွေ အလကားအလုပ်ပါ ကလားလို့ ဘုရင်ကြီးဟာ တွေးပြီး သေချင်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူး။ အတတ်ဆန်းလို့ မသေတဲ့လူဖြစ်နေပြီ”

လူတိုင်းလူ၏ လောကအမြင်သရုပ်ဖော် ရိုးရာပုံပြင်ကို ဆရာ ဦးခင်ဇော်က ဤသို့ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

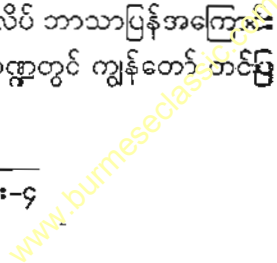
“It dawned on him that to go on living and living, a long mortal, among the passing generations of mortals, was unnatural, boring even improper, Immortality was not a gain but a loss. Every beginning must have an end. He had the beginning and lost the end. He realized at last that in reality to die was as natural as to be born. Death after all was not a terrible thing but a thing to be desired just as the end of a journey was to be desired. It was a release from the old and the beginning of the new road, a ladder perhaps either to go up or to go down. Immortality led nowhere. It was eternal now here, “now” and “here” eternal “is.”

ဤဘာသာပြန်တွင် ဆရာ ဦးခင်ဇော်သည် “မသေဘဲနေရတာ တို့မရောက် သည်မရောက်” ကို “Immortality led nowhere” နှင့် မကျေနပ်နိုင်သေးဘဲ “It was eternal now here.” ဟု ဆက်၍ အရွှန်းဖောက်လိုက်သေးသည်။ “Nowhere” နှင့် “Now here” သည် စာလုံးချင်း အတူတူဖြစ်သည်။ “N-O-W-H-E-R-E” သည် “No” မှာ မဖြတ်ဘဲ “Now” မှာ ဖြတ်လိုက်၍ “where” သည် “here” ဖြစ်သွားသည်။ ဤသည်မှာ သက်သက် ဘာသာပြန်ကလောင်ဆော့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဆရာက ဟာသနှော၍ ပြောကြားခဲ့သည်။

ဆရာဦးခင်ဇော် (K) သည် သော်တာဆွေ၏ ဝတ္ထုများ၊ လူတိုင်းလူ ၏ “စစ်ပြီးစ ထောင်တံခါးဝ” ဝတ္ထုများနှင့် တိုင်းရင်းသားပုံပြင်များစွာကို ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ သတင်းဆောင်းပါးသက်သက် မဟုတ်ဘဲ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို စာပေအဖွဲ့အနွဲ့နှင့် ဝေဝေဆာဆာ ဖော်ပြခဲ့ သည့် အရေးအသားများသည် ၁၉၇၀-နှင့် ၈၀-ပြည့်လွန်နှစ်များက “ရှေ့သို့” စာစောင်တွင် ခေတ်စားခဲ့သည်။ မြန်မာ “ရှေ့သို့” စာစောင်မှ စကားပြေ အဖွဲ့အနွဲ့ဆောင်းပါးများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် “For- ward” တွင် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က MMP က အများဆုံး ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။

MMP သည် ဆရာကြီး ဒေါက်တာမောင်မောင်ပြေဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ရင်း ဆရာကြီး ဒေါက်တာ မောင်မောင်ပြေထံတွင် တစ်နှစ်နီးပါး အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စာပေကို တပည့်ရင်းတစ်ဦးသဖွယ် လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ဖူး၏။ ဆရာကြီးသည် Tales of Burma, ပြီး Burma in the Crucible, နောက် Burmese Sunshine စာအုပ်များနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ် အထောက်အကူပြု အက်ဆေးစာအုပ်များ၊ အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါစာအုပ်များစွာကို ရေးသားခဲ့သည်။

မင်းညိုလှိုင် ကလောင်အမည်ဖြင့် ကျွန်တော် စီစဉ် ထုတ်ဝေခဲ့ သည့် “ဘယ်ရွာဆိပ်ကမ်းနှင့် အခြား စာပန်းမြိုင်” တွင် ဆရာဇော်ကဲ့သို့ “ဘယ်ရွာဆိပ်ကမ်း” နှင့် ယှဉ်တွဲလျက် ပညာမင်းကြီးဟောင်း ဦးကောင်း (အငြိမ်းစား တက္ကသိုလ်များ ပဟိုစာကြည့်တိုက်မှူး ဦးသော်ကောင်း၏ ဖခင်) ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်လက်ရာ၊ ဆရာမငေါ်နုယဉ်၏ “ပတ္တမြား ရတု” နှင့်ဆရာတက်တိုး၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်၊ ပြီး ဘုတလင်ချစ်လေး ၏ “သနပ်ခါးတစ်ကွက်နှင့် ရွှံ့တစ်စက်”၊ ဝင်းဝေနေောင်၏ “ဝဲဂယက် ထဲက လှေငယ်” များနှင့် ကျွန်တော်၏ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်အကြောင်း ကို “မြန်မာကဗျာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” ကဏ္ဍတွင် ကျွန်တော် ဘင်မြ ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းစာအုပ်တွင်ပင် ဆောင်းပါးလေးပုဒ်၊ ဝတ္ထုတို တစ်ပုဒ်နှင့် ခရီးသွားဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ နာရာမင်းယုဝေ၏ “ဦးရာကျော်ကောင်းမှု” နှင့် ဦးဝင်းမြင့် (WM) ၏ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန် လက်ရာ။ ဦးဝင်းမြင့်သည် ၁၉၇၀-၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက WM အမည်ဖြင့် ဂါဒီးယန်းသတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ သူ၏ညီကွယ်လွန်သူ ဦးဘုန်းမြင့်သည် အမျိုးသားစာပေဆုရ ဘာသာပြန် စာရေးဆရာ ဘုန်းမြင့် (မန္တလေး) ဖြစ်၏။

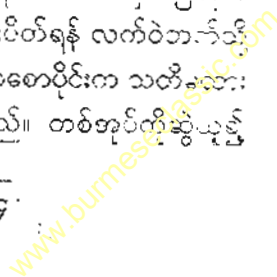
ပြီး ဇေယျာ ကလောင်အမည်ဖြင့် “ဆရာတော် ဦးသေဋ္ဌိလ” ဆောင်းပါးကို အင်္ဂလိပ်လိုရေး မြန်မာပါ ကျွန်တော်ရေးသားခဲ့၏။ ဂါဒီးယန်းမဂ္ဂဇင်းတွင်ပါ ဖော်ပြခဲ့သည့် ဦးဝင်းမြင့် WM ၏ “Kyaiktiyo in the Mists” ဆောင်းပါးကို “နှင်းဖြူထဲက ကျိုက်ထီးရိုးဆံတော်ရှင်” ဟု ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ခဲ့သည်။ ပြီး ဦးချစ်သိန်းဦး (CTO) ၏ “The Hiroshima Tragedy” ကို “ကြေကွဲဖွယ် ဖိုးရိုးရိုးမား” အဖြစ် ကျွန်တော်မြန်မာပြန်ခဲ့၏။ အငြိမ်းစား The Working People's Daily ဒုတိယ စာတည်းမှူးချုပ် (ယခု Myanmar Times) ဦးချစ်သိန်းဦး (Saya CTO) သည် ၁၉၇၇ ခုနှစ် မေအတွင်းက မြန်မာသတင်းစာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့ရာ အပြန်တွင် ဤဆောင်းပါးကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဂါဒီးယန်းသတင်းစာတွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့၏။

“There is an inscription there which reads: 'Rest in peace, for we shall never make another mistake.' Altogether 89, 134 names of the victims have been engraved there. On our way out we walked along a footpath between well-kept lawns and we saw the A-bomb Dome and the Etenal Flame for those who perished. That night, back in my room at the hotel I did not switch on the television set as I usually did during my stay in Japan. I threw myself into the bed and stayed quietly for a few minutes. What I had seen at the peace memorial museum keep

appearing in my mind's eye. I turned to my left to switch off the bed light and there on the bed-side table I saw two books I had not noticed before. I lifted one and read the title. It was "Teachings of Buddha" published by Buddhist Dento Kyokai, Buddhist Scriptures Promoting Foundation. I opened the book at random and read the first paragraph of the page. It read: "The world is like a burning house that is forever being destroyed and rebuilt. People, being confused by the darkness of ignorance, lose their minds in anger, displeasure, jealousy, prejudice and worldly passion."

ဆရာ CTO ၏ စာပေလက်ရာ အင်္ဂလိပ် အရေးအသား အဖွဲ့အဖွဲ့ကို ကျွန်တော် ဤသို့မြန်မာပြန်ခဲ့ပါသည်။

“ငြိမ်းချမ်းစွာ နားနေပါ။ အကြောင်းမူကား ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေသည် ဤအမှားမျိုးကို နောင်ဘယ်တော့မှ လုပ်တော့မည် မဟုတ်ပါ” ဟူ၍ ကမ္မည်းစာတမ်းကို ကျောက်သားထက်တွင် ထွင်းထားသည့်ပြင် အနုမြူပုံးဒဏ်ကြောင့် သေဆုံးရသူပေါင်း ၈၉,၁၃၄ ဦး၏ အမည်များကိုလည်း ထွင်းထားသည်။ ပြန်ထွက် အလာတွင် လှပညီညာသောမြက်ခင်းများအကြားရှိ လမ်းကလေးမှ လျှောက်လာကြစဉ် အနုမြူပုံးဒဏ် အထိမ်းအမှတ် လိပ်ခုံးအဆောက်အအုံနှင့် သေဆုံးရသူများအတွက် ထာဝရထွန်းညှိပေးထားသည့် မီးရှူးတိုင်ကြီးကို မြင်ရသည်။ ထိုညက ဟိုတယ်ရှိ ကျွန်တော်အခန်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဂျပန်ရောက်နေစဉ် ကာလအတွင်း ဖွင့်နေကျ ချပ်မြင်သံကြားကိုပင် မဖွင့်မိဘဲ အိပ်ရာပေါ် ပစ်လွဲလိုက်ပြီး အတန်ကြာ ဆိတ်ဆိတ်နေမိသည့် ကျွန်တော်၏ စိတ်အစဉ်ဝယ် ငြိမ်းချမ်းရေး အထိမ်းအမှတ်ဥြတိုက်ကိုသာ မြင်ယောင်နေမိသည်။ အခန်းမီးပိတ်ရန် လက်ဝဲဘက်သို့ အလှည့်တွင် ခုတင်ဘေးစားပွဲပေါ်ရှိ စောစောပိုင်းက သတိပေးမိခဲ့သော စာအုပ်နှစ်အုပ်ကို တွေ့ရသည်။ တစ်အုပ်ကို ဆွဲယူ၍

စာအုပ်အမည်ကို ဖတ်ကြည့်လိုက်သည်။ ဂျပန်ပြည် ဗုဒ္ဓဒေသနာ ပြန့်ပွားရေးအသင်းက ထုတ်ဝေသည့် 'ဗုဒ္ဓတရားတော်များ' စာအုပ်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်ကို လှန်လှော့ကြည့်ကာ စာမျက်နှာ ပထမပိုဒ်ကို ဖတ်ကြည့်မိသည်။ 'ဤကမ္ဘာကြီးသည် ကြိမ်ဖန် တလဲလဲ ဖျက်ဆီးခြင်းခံရလိုက်၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်လိုက်ဖြင့် မီးလောင်ကျွမ်းနေသည့် အိမ်ကြီးနှင့်တူ၏။ လူသားတို့သည် အဝိဇ္ဇာအမှောင်ကြောင့် ဒေါသ၊ ဒေါမနဿ၊ မစ္ဆရိယ၊ အာယာတ၊ ကာမဂုဏ် စသည်တို့ဖြင့် နှစ်မွန်းနေကြသည်။"

ပြီး ဆရာ တက်တိုး၏ ဝတ္ထုတို "That Smile"၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့ထုတ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသည့် "New Burma Weekly" စာစောင်တွင်ပါရှိသည့် ဆရာတက်တိုး၏ ဤဝတ္ထုတိုကို ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုဝတ္ထုထဲမှ ဆရာတက်တိုးအဖွဲ့အနွဲ့အချို့ကို ကျွန်တော် ရွေးထုတ်တင်ပြပါမည်။

"The fury in me dissolved instantly, like a fire put out by water. Indeed, his voice was as cool and soothing as a spring water on a hot summer day. In a moment, my hatred and fear for him vanished. Simply vanished! I knew his wasn't a melodious voice, but it was quiet, firm and soothing. As I have said, I liked it, but I simply can't tell you why I did."

ဆရာတက်တိုး၏ အရေးအဖွဲ့လက်ရာကို အတတ်နိုင်ဆုံး နီးစပ်အောင် ကျွန်တော်ကြိုးစား၍ ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

"ကျွန်တော့်တွင် ခံစားနေရသော ဒေါသတို့သည် မီးကို ရေနှင့် ငြိမ်းသတ်လိုက်သကဲ့သို့ ချက်ချင်းပင် ကြေပျက်သွားခဲ့သည်။ စင်စစ် ထိုလူကြီး၏ အသံသည် ပူပြင်းလှသော နွေတစ်နေ့၏ စမ်းရေပမာ အေးမြလှပသည်။ စိတ်ဘဝင်ချမ်းမြေ့လှသည်။ သည်အချိန်တွင်ပင် ထိုလူကြီးအပေါ် ကျွန်တော် အမုန်းပွားနေမှု

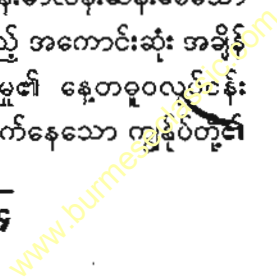
နှင့် ထိတ်လန့်နေမှုတို့သည် လွင့်စင် ပြေပျောက်သွားစေခဲ့ပါပြီ။ လုံးဝဥသယုံ လွင့်စင်ပြေပျောက်သွားစေခဲ့ပါပြီ။ သူ၏အသံသည် သာယာ ချိုအေးသော ဝိတသံမဟုတ်သည်ကို ကျွန်တော်သိပါ၏။ သို့သော် တည်ငြိမ်သည်။ တိကျသည်။ စိတ်ချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ပြောသလိုပင် သည်အသံကို ကျွန်တော် နှစ်ခြိုက်သွားခဲ့သည်။ ဘာကြောင့် သည်သို့ ခံစားခဲ့ရသည်ကို ကျွန်တော် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မပြောတတ်တော့ချေ။"

Kyaiktiyo in the Mists တွင် ဆရာ WM က ဤသို့ဖွဲ့သည်။

"Winter is best with its clear blue skies and sunny atmosphere. The open season offers as a wide range of activities healthy to our mind and body. The tiredness of urban routine instils in you an insatiable urge to travel; more than that, you want hiking, climbing, fresh air and greenery all in one. Cluttered up in apartments, the city life has made your ever increasing wanderless more acute. Perhaps you have never been to upcountry; then you would let yourself wander around the majestic shrines in the glory land of Bagan and Mandalay, the hub of historical imagination."

ဆမ္မား ဆက်မော်မ် (Somerset Maugham) အရေးအဖွဲ့ကို မြတ်နိုးနှစ်သက် သဘောကျစွာဖတ်ရှုလေ့ရှိသည့် ဆရာ WM ၏ အရေးအသား အဖွဲ့အနွဲ့ကိုမိန့်အောင် ကျွန်တော်ကြိုးစား၍ ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

"နေခြည်ဖြာ၍ ပြာလဲ့သော ကောင်းကင်ဖြင့် တန်ဆာဆင် လျက်ရှိသော ဆောင်းအခါသမယသည် အသာယာဆုံး အချိန်အခါ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာလန်းဆန်းစေသော လှုပ်ရှားမှုများပြုလုပ်ရန် အခါခွင့်ရရှိသည့် အကောင်းဆုံး အချိန်အခါပင် ဖြစ်တော့သည်။ မြို့ပြလူနေမှု၏ နေ့တစုဝလှုပ်ငန်းကြောင့် မောပန်းနွမ်းလျမှုတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်နေသော ကျွန်ုပ်တို့၏

စိတ်အစဉ်တွင် ခရီးသွားလိုသည့် ဖြေဖျောက်၍ မရသော ဆန္ဒကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ခရီးသွားလိုသည်ထက် ပိုမိုသော ဆန္ဒမှာ စိမ်းလန်း စိုပြည်၍ သန့်စင် လတ်ဆက်သော သဘာဝလေ၊ ခြေကျင်နှင့် တောင်တက်ခြင်းတို့ကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း သင် အလိုရှိပေလိမ့်မည်။ မြို့ပြ၏ ကျဉ်းမြောင်းသော အခန်းကလေးများ၌ မွန်းကြပ်နေထိုင်ရခြင်းကြောင့် သင်၏ တစ်စတစ်စ ကြီးမားလာသည့် ခရီးလှည့်လည်လိုသောစိတ်ဆန္ဒကို ပိုမို ပြင်းထန်စေသည်။ သင်သည် အညာတစ်ခွင်သို့ ခရီးလှည့်လည်ဖူးသူတစ်ယောက်မဟုတ်ပါက သမိုင်း၏စိတ်ကူးစိတ်သန်း တွေးခေါ်မှု စုစည်းရာ ဗဟိုဌာနများဖြစ်သည့် ပုဂံနှင့် မန္တလေး ဂုဏ်ပြုစရာ ဒေသ ဘုရားပုထိုး စေတီတော်များသို့ ခရီးထွက်လိုပေလိမ့်မည်”

ပြီး ဆရာ WM က “And you succumb to the irresistible lure of Kyauktiyo, the wonder little pagoda in the green depths of Mon State.” ဟု ဖွဲ့ထားရာ “မွန်ပြည်နယ်ရှိ စိမ်းလန်းစိုပြည်သော တောတောင်တွင်းမှ အံ့ဖွယ်ရာ ကျိုက်ထီးရိုးဆံတော်ရှင်စေတီငယ်ကို ကြည့်ညို့ ဖူးမြော်လိုသည့် စိတ်ဆန္ဒက သင့်အား လွမ်းမိုးသွားပေလိမ့်မည်” ဟု ကျွန်တော်ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

စင်စစ် “ဘယ်ရွာဆိပ်ကမ်း” စာအုပ်တွင် ပါဝင်သည့် ကျွန်တော်၏ “The Peaceful Sagaing Hills” မှာ ကျွန်တော် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးခဲ့သည့် ခရီးသွားဆောင်းပါးဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေတော့မှ မြန်မာလို ဘာသာပြန်၍ ယှဉ်တွဲဖော်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“My gaze wandered dreamily around the bridge. On the right side of the river lies the Sagaing Hills. A way in the distance there, the golden temples and pagodas were shining on all sides. Peaceful Sagaing Hills. Placid Ayeyawady river at its foot.”

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးပြီးမှ ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ တပေနှစ်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

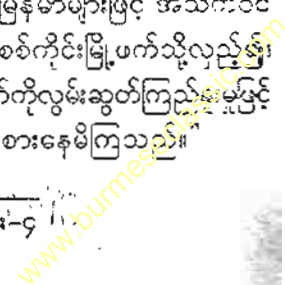
“တံတားဝန်းကျင်ကို အိပ်မက်သဖွယ် ကျွန်တော် လျှောက်ကြည့်နေမိသည်။ မြစ်၏ လက်ယာဘက်တွင် စစ်ကိုင်းတောင်နိမ့်ခပ်လှမ်းလှမ်းနေရာများတွင် ဘုရားစေတီများသည် နေရာအနှံ့ ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းဖြင့်။ အေးချမ်းဆိတ်ငြိမ်သော စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ တရားဓမ္မဖြင့် နှလုံးမွေ့ဖွယ်ရာ စစ်ကိုင်းတောင်နိမ့်ခြေရင်းတွင် ငြိမ်သက်လှသည့် မြစ်ဧရာ... ”

ပြီး ကျွန်တော် ဆက်၍ ဖွဲ့ဆိုရေးသားခဲ့သည်။

“We allowed ourselves to be drawn back into the past-the pleasing reverie about the golden days of Inwa. In those days, the place would have certainly have been alive with the sounds of little bells on the crowns of the pagodas, the beatings of brass triangular gongs, the knocks on hollow, cylindrical wooden drums and the humming of people at prayer, our Myanmar people with big top-knots on their heads riding in dainty go-carts, pulled by horses and bullocks. Nostalgia was still delightfully gripping us when we turned back to the town of Sagaing.”

“အတိတ်ကာလများဆီသို့ ကျွန်တော်တို့ မျောပါသွားခဲ့ကြသည်။ အင်းဝ ကောင်းစားခဲ့သည့် ခေတ်ကာလများ၏ ကြည်နူးဖွယ် အတွေးဆက်များ။ တစ်ချိန်တုန်းက သည်နေရာတစ်ဝိုက်တွင် ဘုရားစေတီပုထိုးများမှ ဆည်းလည်းသံများ၊ မောင်းထုသံများ၊ တုံးခေါက်သံများ၊ အင်းဝသူ အင်းဝသားများ၏ ဓမ္မတေးသံသာများ၊ လှည်းယာဉ်များ၊ မြင်းလှည်းများ၊ နွားလှည်းများ စီးလျက် ရောင်ကြီးဗွေ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာများဖြင့် အသက်ဝင်လှုပ်ရှားနေခဲ့မည်မှာ အသေအချာ။ စစ်ကိုင်းမြို့ဖက်သို့လှည့်၍ ကျွန်တော်တို့ လျှောက်လာရင်း အတိတ်ကိုလွမ်းဆွတ်ကြည့်မိမှဖြင့် ကျွန်တော်တို့ရင်တွင် တလှုပ်လှုပ် ခံစားနေမိကြသည်။”

သုတေသနစာတမ်းများ-၄

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် “စာပန်းမြိုင်” ကို ဆက်တိုက် ထုတ်ဝေနိုင်ရန် ကျွန်တော်ရည်မှန်းလျက် ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။ သို့သော် တစ်ဖက်တည်းနှင့် “စာပန်းမြိုင်” ရပ်သွားခဲ့ပါသည်။

“မြန်မာ စကားပြေ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်” ကဏ္ဍကို ဆရာ ဦးခင်ဇော် (K) ၏ အဆိုအမိန့်ကို ဝိုင်းရံကုံးကားလျက် ကျွန်တော် နိဂုံးချုပ်ပါရစေ။ ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ သဘောကိုက အငြင်းပွားဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ လူဆိုသည်မှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အမြင်ချင်း မတူသကဲ့သို့ အယူအဆချင်း၊ အကြိုက်ချင်း မတူနိုင်ကြပါ။ အမြင်ချင်း တူဖို့၊ အယူအဆချင်းတူဖို့ မခဲယဉ်းသော်လည်း အကြိုက်ချင်းတူဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းလှပါသည်။ လူတစ်ဦးတည်းမှာပင် ငယ်စဉ် ဗဟုသုတ မကြွယ်ဝသေးသည့်အချိန်က ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့သည့် စာတွေပေတွေကို အသက်အရွယ် ကြီးရင့်၍ အသိဉာဏ်ရင့်ကျက်သောအခါ ကြိုက်ချင်မှ ကြိုက်လာတော့၏။

ဘာသာပြန်ဆရာများသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အမြင်ချင်း မတူသလို အယူအဆ ကွဲလျှင်ကွဲသလို၊ အတွေးအခေါ် Mental association of ideas ချင်း မတူနိုင်ကြပါ။ ကျွန်တော့်ကို မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ပြောဖူးပါသည်။ မြန်မာစာပေ အနုပညာ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ဖို့ချည်းပဲ ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေမယ့်အစား စာဖတ်ပရိသတ် အများစု စိတ်ဝင်စားမည့် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များကို မြန်မာလိုပြန်ပြီး ထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းပါသည်။ ကျွန်တော့်စိတ်တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဘဝကတည်းက အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စာပေကို ဝါသနာထက်သန်လာခဲ့သည်။ မြန်မာစာပေပညာရှင်များ၊ စာရေးဆရာများ၊ သတင်းစာဆရာများ စွာထဲမှ မြန်မာစာပေ အနုပညာ ယဉ်ကျေးမှု၊ တေးဂီတ၊ ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်စာပေများအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုသည့် ပညာရှင်များကို အားကျသည်။ လေးစားသည်။ တန်ဖိုးကြီးမားစွာ ထားရှိလာခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

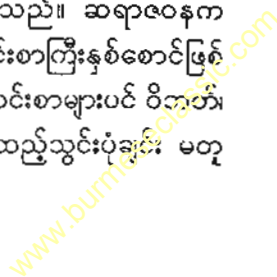
ထို့ကြောင့် ဤ “မြန်မာစကားပြေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” ကဏ္ဍတွင် မြန်မာစာပေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ပညာရှင်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ ဖော်ထုတ်၍ ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ယခုဆက်၍ “မြန်မာသတင်းနှင့်ဆောင်းပါး အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” ကဏ္ဍကို ကျွန်တော်နှစ်ပေါင်း ၂၀-ကျော် ၃၀-နီးပါး လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် ကျွန်တော့်ကိုယ်တိုင် အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံပြီး တင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄) မြန်မာသတင်းနှင့်ဆောင်းပါး အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်

၁၉၆၉ ခုနှစ် ဘာသာပြန်စာပေဦးနှောဖလှယ်ပွဲတုန်းက ဦးသိန်း (ဆရာဇေန) က “ဘာသာပြန်သတင်း” နှင့် ဦးထင်ဖတ် (ဆရာမောင်ထင်) က “ဘာသာပြန်ဆောင်းပါး” စာတမ်းများကို တင်ပြသွားခဲ့ကြသည်။ ဝါရင့်သတင်းစာဆရာကြီးများ၊ စာရေးဆရာကြီးများဖြစ်၍ ဆဝအတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်၍ တင်ပြသွားရာ မှတ်သားဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ မြန်မာစာနယ်ဇင်းများတွင် ဘာသာပြန် နိုင်ငံခြားသတင်းများကို အကျယ်တဝင့် ပြောကြားသွားသည်။ နိုင်ငံခြား အင်္ဂလိပ်သတင်းနှင့် ဆောင်းပါးများကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆို၍ ပြန်လည် ဖော်ပြသော မြန်မာဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေသည့် မြန်မာစာနယ်ဇင်းများ၊ ဘာသာပြန် အကြောင်းအရာ၊ ဘာသာပြန် ပြဿနာများကို ကျွန်တော် ယခု စာတမ်းတွင် ပြန်လည်တင်ပြမည်မဟုတ်ပါ။

ကျွန်တော် ယခုတင်ပြလိုသည်မှာ ခေတ်အဆက်ဆက် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် မြန်မာသတင်းနှင့် ဆောင်းပါး အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ကဏ္ဍ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာဇေနက ဆက်ခံခဲ့ရက နာမည်ကြီးခဲ့သည့် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာကြီးနှစ်စောင်ဖြစ်သော “ရန်ကုန်ဂေဇက်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်း(မ်) သတင်းစာများပင် ဝိဘဟ်၊ ကြီးယာဝိသေသန၊ သမ္မန္တ စသည်တို့ ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းပုံချင်း မတူ

သည်အခါများ ချီးခဲ့သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ထိုစကားလုံးများကို ဖြည့်စွက်တည်သွင်းရာတွင် ဝါကျအသွားအလာကိုကြည့်၍ ထည့်သွင်း နှင့် မပြီးပါ။ သတင်းနှင့် နောက်ခံအကြောင်းအရာကို ကြေညာတတ် နားလည်ထားမှသာ သင့်လျော်သော စကားကို မှန်ကန်အောင် ထည့် ဖြည့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာကို ဘတ်ရုံမျှဖြင့် မြန်မာစာ တတ် သည်ဆိုရုံမျှဖြင့်လည်း မြန်မာသတင်းစာတွင် အယ်ဒီတာ ဝင်လုပ် ဖြစ် မရနိုင်ပါ။ ထိုသူတို့ နိုင်ငံတကာရေးရာကိုပါ နှစ်ကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ် ကြရသည်အတွက် နိုင်ငံရေးရာ အယ်ဒီတာ ဟူသော အမည်ကို ခံ ကြရသည်” ဟု သူ့စာတမ်းတွင် ဖွင့်ဟခဲ့သည်။

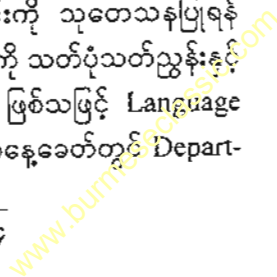
ထို့ပြင် ဆရာဝေဒနက “အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများတွင် “တပ်မတော်၊ ရဲမေး၊ လူ့ခွဲ၊ ဘုန်းကြီး” စသည့် မြန်မာဝေါဟာရများကို ဘာသာပြန်ဘဲ ပြုစုအကဲခတ် သုံးစွဲနေကြခြင်း သည် ခနစ်မကျကြောင်း ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးသွားခဲ့သည်။

ဆရာမောင်ထင်က “ဘာသာပြန်သူသည် မိမိ၏ ဘာသာစကား နှင့် မိမိ၏ ဘာသာပြန်ရမည့် ဘာသာစကား နှစ်ခုလုံးကို ကျွမ်းကျင် လိမ့်မည်။ ဤ၌ ကျွမ်းကျင်ဆိုသည်မှာ ထမင်းစားရေသောက် ကျွမ်းကျင် ခြင်းထက် ပို၍ ကျွမ်းကျင်သင့်သည်။ မိမိဘာသာစကားကို မိမိ မြန် မလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးဘာသာစကားကို မိမိမနိုင်သော် သော်လည်းကောင်း ဘာသာပြန်ရာတွင် အမှားမှားအယွင်းယွင်း ဖြစ် ရပါလိမ့်မည်။ ဘာသာစကား၌လည်း ကျွမ်းကျင်ရုံနှင့် မပြည့်စုံဘဲ မိမိဘာသာပြန်လိုသော ပညာရပ်ကိုလည်း ကျွမ်းကျင်ရပါမည်” ဆရာမောင်ထင်က မိန့်ဆိုသွားခဲ့၏။

၁၉၇၀-၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် The Guardian နှင့် The Working People's Daily အင်္ဂလိပ် သတင်းစာ နှစ်စောင်ရှိခဲ့သည်။ သတင်းရေးဟန်နှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား အသုံးအနှုန်း ကွာခြား များကို တွေ့ရသည်။ နှစ်စောင်ရှိ၍ ယှဉ်၍ လေ့လာနိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာ

ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်ဖြစ်သဖြင့် “အရေးပေါ် ပါတီညီလာခံ” ခေါ်ယူသောအခါ The Working People's Daily က Emergency Party Congress ဟု သုံး၍ ဂါဒီယန်က Extraordinary Party Congress ဟု သုံးခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်မှတ်မိနေသည်။ Extraordinary Party Congress က ပို၍ဆီလျော်ပြီး Emergency က အရေးပေါ် ဟုသော မြန်မာစကားလုံးကို တိုက်ရိုက်ပြန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်ကို တွေ့ခဲ့ ရ၏။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာပြု တက္ကသိုလ်သတင်း ပါသည့်အခါတိုင်း “မဟာဌာန”၊ “မဟာဌာနမှူး” စကားလုံးများ ပါတတ် ပါသည်။ NLM တွင် “မဟာဌာန” ကို “Maha Department” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “မဟာဌာနမှူး” ကို “Head of Maha Department” ဟူ၍လည်းကောင်း ဘာသာပြန်ထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရဖူးသည်။ အမှန် နှာ မဟာဌာနကို “Faculty” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “မဟာဌာနမှူး” ကို “Dean” ဟူ၍လည်းကောင်း တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အလိုက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ရမည် ဖြစ်သည်။

ယခု ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ခြောက်မိုင်ခွဲရှိ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီး ဌာန စတင် ဖွဲ့စည်းစဉ်က မြန်မာသတင်းစာများတွင် မြန်မာစာပေ ဆောင်ရွက် ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ထိုစဉ်က နိုင်ငံတော် အကြီး အကဲက ပြောကြားကြောင်း ပါရှိရာ အင်္ဂလိပ်စာ သတင်းစာ နှစ်စောင် တွင် နှစ်မျိုးပြန်ထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဂါဒီယန်သတင်းစာတွင် Burmese Language Commission ဟုသုံး၍ WPD က Burmese Literary Commission ဟုသုံးခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်မှတ်မိနေသည်။ WPD က မြန်မာစကားလုံး ကို တိုက်ရိုက်ပြန်ပြီး ဂါဒီယန်က လုပ်ငန်း၏ ရည်မှန်းချက် သဘောသဘာဝကို အဓိကထား၍ ပြန်ဆိုသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ မြန်မာစာပေသမိုင်းကို သုတေသနပြုရန် ဖုတ်ဘဲ မြန်မာဘာသာစကား ဝေါဟာရများကို သတ်ပုံသတ်ညွှန်းနှင့် အဓိပ္ပာယ် အသုံးအနှုန်းကို သုတေသနပြုရန် ဖြစ်သဖြင့် Language Commission ဟု ပို၍သဘာဝကျပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် Depart-

ment of the Myanmar Language Commission, Ministry of Education, Union of Myanmar ဟု သုံးစွဲနေပါပြီ။

မဟာဝိဇယစေတီ စတင် တည်ဆောက်ချိန်တွင် တရုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းက ကျပ်ငွေတစ်သိန်းလျှင်လျှင်သည့်သတင်းတွင် ဂါဒီယန်က one hundred thousand kyats ဟု သုံး၍ WPD က one lakh kyats သုံးသည်ကို ကျွန်တော်သတိပြုမိသည်။ “ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရက ----- ခန့်အပ်ရန် သဘောတူညီသည်” သတင်းကို အင်္ဂလိပ်သတင်းစာ နှစ်စောင်တွင် ကြိုယာအသုံးအနှုန်းနှစ်မျိုး တွေ့ရသည်။ “The Government of the Union Myanmar has agreed to the appointment of” နှင့် “The Government of the Union of Myanmar have agreed to the appointment of” ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ဂါဒီယန်း သတင်းစာသည် စာတည်းမှူးချုပ် ဦးဘကျော် လက်ထက်က British English အရေးအသား အသုံးအနှုန်းပုံစံဖြင့် ရေးသားလာခဲ့သည်ကိုတွေ့ရသည်။ MBK (ဦးဘကျော်) ၏ ဆောင်းပါး အရေးအသားသည် တည်ငြိမ်ခန့်ညားသော အင်္ဂလိပ်ဟန်ရှိပြီး AM (ဦးသန်းစော) ၏ ဆောင်းပါးအရေးအသားသည် ပေါ့ပေါ့သွက်လက်သောဟန်ရှိသည်ဟု ကျွန်တော်မှတ်သားမိပါသည်။ NLM တွင် မြန်မာဆောင်းပါးများကို AM, P.T, TMT တို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုကြသည်ကို တွေ့ရပြီးနောက်ပိုင်းတွင် TS, MS, TTA, KTY စသည့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ပညာရှင်များဖြင့် အင်အား တိုးတတ်များပြားလာသည်ကို အားရဖွယ်ရာ တွေ့ရှိလာရပါသည်။

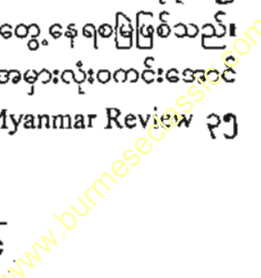
အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ၏ မိန့်ခွန်းများကို ဘာသာပြန်သည့်အခါ ချက်ချင်းပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်၍ အခက်အခဲတွေ့ များစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ကြောင့်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ အကြောင်းအရာ အချက်အလက် ချော်ထွက်သွားတတ်ပါသည်။

ဥပမာ လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်ကျော်လောက်က နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တစ်ဦးသည် ကျွန်တော်ဇာတိ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့သို့ ရောက်လာသည်။ မြို့နယ်ခန်းမတွင် မိန့်ခွန်းပြောရာတွင် “၁၉၆၂ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးအစိုးရတက်တော့ ကျွန်တော်က တွံတေးတပ်ရင်းမှာ တပ်ခွဲမှူး၊ အဲဒီတုန်းက တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၊ ဒုတိယ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး၊ စစ်ထောက်ချုပ်က ကျွန်တော်ထင်တယ်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်ဖေ . . .” စသဖြင့်ပြောဆိုသွားသည်ကို နောက်နေ့ထုတ် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာတွင်-

“When the Revolutionary Council came to power in 1962, I was a company commander at the Regiment in Twantay. The Chief of Staff was General Ne Win. The Vice Chief of Staff was Brigadier Aung Gyi. I think I was the Quartermaster General. There was Brigadier Tin Pe.” ဟု ပါလာပါသည်။

ထိုစဉ်က ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို Chief of Staff ကို သုံးပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် Commander-In Chief စစ်ဦးစီးအရာရှိချုပ် Chief of Staff ဟု သုံးပါသည်။ ချက်ချင်း ဘာသာပြန်ရသည့် အလုပ်ဖြစ်သဖြင့် “စစ်ထောက်ချုပ်က ကျွန်တော်ထင်တယ်” ကို ဖြတ်၍ ဘာသာပြန်လိုက်သောအခါ ဤသို့လွဲချော်သွားခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ “I think (that) the Quartmaster General was Bragadier Tin Pe” ဟု ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဗိုလ်မှူးချုပ်ကို Brigadier ဟုသုံး၍ ယခုအခါ Bragadier-General ဟု သုံးလာပါသည်။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း Myanmar Review ထုတ်စဉ်က ရွှေပိုင်းတွင် ခဲစာလုံးစီ၍ ရိုက်ရသဖြင့် ဘယ်လောက်ပင် ဂရုစိုက်၍ စစ်စစ် ရိုက်ပြီးသောအခါ အမှားတွေထပ်၍ တွေ့နေရစမြဲဖြစ်သည်။ နောက်ပြီး ကွန်ပျူတာစာစီဖြစ်လာသောအခါ အမှားလုံးဝကင်းအောင် ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ မရပါ။ အမှားပါစမြဲပင်။ Myanmar Review ၃၅ အုပ် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

ဆရာတက်တိုး၊ ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်နှင့် အခြားပညာရှင်များ၏ လက်ရာ လေးငါးပုဒ်လောက်ပါပြီး ကျန်အပုဒ် ၂၀ လောက်မှာ တွန့်တော် ကလောင်ခွဲ အမျိုးမျိုးဖြင့် လှည့်၍ ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်ကလောင်ခွဲ စာပေပညာရှင်များအား ဦးထိပ်ပန်ဆင်၍ ကလောင်အမည် ယူခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓစာပေဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများတွင် ဗုဒ္ဓစာပေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ဆရာကြီးများဖြစ်ကြသည့် “ဦးရွှေဝံအောင်၊ ဦးလူဖေဝင်းနှင့် ဦးဖေမောင်တင်” တို့အား လေးစားကြည်ညိုစွာဖြင့် “ဦးရွှေဝင်းမောင်” ကလောင်အမည်ဖြင့် ကျွန်တော်သုံးခဲ့သည်။

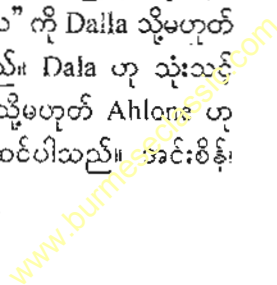
စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာဆောင်းပါးများတွင် “ဆရာတက်တိုး၊ ဦးခင်မောင်လတ်၊ ဒေါက်တာမောင်မောင်” တို့အားအစဉ်လေးစားလျက် “တိုးလတ်မောင်” ကလောင်အမည်၊ ပြီး “ဒေါက်တာဘဟန်၊ ဦးခင်ဇော်၊ ဒေါက်တာထင်အောင်” တို့အား ဂါရဝပြုလျက် “ဟန်ဇော်အောင်” ကလောင်အမည်၊ စာပေပညာရှင် ဆရာမကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် “ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၊ ဒေါ်မြစိန်၊ ဒေါ်မိမိခိုင်” တို့အား အားကျဂုဏ်ယူစွာဖြင့် “ခင်စိန်ခိုင်” ကလောင်အမည်အပြင်၊ “အယ်ဒီတာတစ်ဦး”၊ “သုတေသနတစ်ဦး”၊ “သတင်းထောက်တစ်ဦး” စသည်ဖြင့် “ကိုယ့်ဇာတ်ကိုယ်ထောင်၊ ကိုယ်ဒါရိုက်တာ၊ ကိုယ်မင်းသား” လုပ်ကာ “မြန်မာစာပေအင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်” ကို ကျွန်တော်ကြိုး၍ လုပ်ခဲ့ပါသည်။ Myanmar Review သည် ၁၉၉၆ တွင် ရပ်သွားပါတော့သည်။ အလွတ် အင်္ဂလိပ်စာပြ ဆရာတစ်ဝက်၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာရေးသူတစ်ဝက်ဖြင့် ဘဝတို့ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရာမှ အင်္ဂလိပ်စာဆရာအဖြစ်သာ ဆက်၍ ရုန်းကန်နေရဆဲဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်၊ ၃၀ နီးပါး မြန်မာစာပေအနုပညာ ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားလာခဲ့သည့် ဒါသနာနှင့်တစ်ဦးအနေဖြင့် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပုံနှိပ်ရေးနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ လုပ်ငန်းနှင့် သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းမှ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့မှ တာဝန်ရှိ

ပုဂ္ဂိုလ်များအား ရိုးသားစွာ အကြံပြုချက်နှစ်ရပ် တင်ပြပါရစေ။ ပထမ တစ်ရပ်မှာ မြန်မာ စာပေနှင့် အနုပညာရှင်များထဲတွင် မြန်မာလို အရေးအပြုနည်းပါးပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် အကျိုးပြုလာကြသည့် စာပေပညာရှင်အားလည်း အမျိုးသားစာပေဆုနှင့် စာပေဗိမာန်ဆုတို့တွင် ထည့်သွင်း၍ စာပေဆုများ ပေးအပ်ချီးမြှင့်ပေးပါရန် အကြံပြုတင်ပြပါရစေ။

ဒုတိယ အကြံပြုချက်တစ်ရပ်မှာ Burma ကို Myanmar ဟု ပြောင်းလဲသုံးစွဲလာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဆိုလျှင် Myanma “မြန်မာ” ဟူ၍ အောက်မြစ်ခေါ် အောက်ဟမြစ်ပါလျှင် အင်္ဂလိပ်စာတွင် “r” ဖြုတ်ပြီး Myanma - မြန်မာစာဆိုလျှင် Myanmarsan မြန်မာနိုင်ငံဆိုလျှင် Myanmar Naing-Ngan ရေးသားနေခြင်းမျိုးကို ထပ်မံ စိစစ်သင့်ပါသည်။ Burma ကို Myanmar သုံးသည်မှာ သင့်တော်ပါသည်။ Burmese မှာမူ နာမဝိသေသနအနေဖြင့် Burma ၏ Adjective နာမ် (Noun) အနေဖြင့် မြန်မာလူမျိုး၊ မြန်မာဘာသာစကား/ မြန်မာစာဟု အသုံးပြုလာခဲ့ရာ Burmese နေရာတွင် Myanmese သော်လည်းကောင်း၊ Myanmarese ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောင်းလဲ အသုံးပြုသင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအကြီးအကဲများ အင်ဒိုနီးရှားသို့ သွားရောက်ခဲ့စဉ်က အင်ဒိုနီးရှားသမ္မတ၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင် Myanmarese ကိုသုံးထားသည်ကို The New Light of Myanmar တွင် ဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

၎င်းအပြင် မြို့အမည်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ရေးသားရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနအားလုံး တညီတညွတ်စည်း ရှိသင့်ပါသည်။ The New Light of Myanmar အင်္ဂလိပ်သတင်းစာသည် မြို့အမည်များကို စနစ်တကျ သုံးတတ်ပါသည်။ တစ်ခုပဲရှိပါသည်။ “ဒလ” ကို Dala သို့မဟုတ် Dallah ဟုသုံးလျှင် “ဒလ္လ” ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။ Dala ဟု သုံးသင့်ပါသည်။ ထို့အတူ “အလုံ” ကိုလည်း Ahlon သို့မဟုတ် Ahlone ဟု သုံးမည့်အစား Alon က ပိုသင့်တော်မည် ထင်ပါသည်။ အင်းစိန်၊

အင်းလေး၊ Insein, Inle တို့ပုံစံအတိုင်း အင်းဝကိုလည်း Inwa ဟုသာ သုံးသင့်ပါသည်။ ကျိုင်းတုံကို NLM က Kengtung ဟု အစဉ်အလာ အတိုင်း၊ ဒေသအသံထွက်အတိုင်း သုံးလာခဲ့သော်လည်း အခြား ဝန်ကြီး ဌာနများနှင့် အခြား ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများက Kyaing Ton/Kyaing Tong စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မရမ်းကုန်းကို NLM က Mayangon ဟု အစဉ်အလာအတိုင်း သုံးသော်လည်း အခြားဝန်ကြီးဌာနများတွင် Mayangone ဟု သုံးသည်ကို တွေ့နေရပါသည်။ NLM တွင် လှိုင်သာ ယာကို Hlinethaya ဟုသုံးသော်လည်း အခြားဌာနများတွင် Hlaing Thar Yar ဟု သုံးနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ လှိုင်မြို့နယ်ကို Hline နှင့် Hlaing နှစ်မျိုးသုံးနေကြသည်။ မော်လမြိုင်နှင့် ကြည့်မြင်တိုင်ကို NLM တွင် Mawlamyine, Kyimyindine ဟု သုံးသော်လည်း အပြင် အစိုးရဌာနများနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများတွင် Mawlamyaing, Maw La Myaing, Kyimyindaing, Kye Myin Daing စသည်ဖြင့် အမျိုးစုံ သုံးနေကြသည်ကို တွေ့နေရပါသည်။

ဧရာဝတီနှင့်တနင်္သာရီကို NLM တွင် Ayeyawady, Taninthayi ကို စာလုံးပေါင်းပြီး အပြင်စာစောင်များနှင့် ရုံးစာ၊ ကြော်ငြာ စာရွက် စာတမ်း၊ စာအုပ်များတွင် Ayeyarwady, Tanintharyi ဟု သုံးနေ ကြသည်။ မြို့၊ ရပ်ကွက်အမည်များတွင် NLM နှင့် အခြားစာစောင် များ၊ တယ်လီဖုန်းလမ်းညွှန်စာအုပ်များတွင် စာလုံးပေါင်း ကွဲလွဲချက်များ တွေ့နေရပါသည်။

လူအမည်ကို မိမိအယူအဆဖြင့် ကြိုက်သလို ပေါင်းနေသည်မှာ အရေးမကြီးသော်လည်း မြို့အမည်မှာ မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ မည်သည့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများတွင် ဆို စာလုံးပေါင်းတစ်မျိုးတည်းသာ ဖြစ်သင့် သည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆပါကြောင်း ရိုးသားစွာတင်ပြရင်း ကျွန်တော်၏ “မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်” စာတမ်း ပထမပိုင်းကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါ ရစေ။

ဒေါက်တာမြင့်လှိုင်

သမိုင်းဖြစ်စဉ်ထဲက စစ်ပြီးခေတ် အမျိုးသမီးရေးရာ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ

စာတမ်းရှင် - ကျော်သန်းမြင့် (ဗန်းမော်)

စာတမ်းရှင် ကျော်သန်းမြင့် (ဗန်းမော်) ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ကချင်ပြည်နယ် ဗန်းမော်မြို့နယ် မန်ပင်ရွာတွင် အဖ ဦးချို၊ အမိ ဝေါ်အေးဝိန်ကိုမှ ၁၉၄၆ ခု ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ ဗန်းမော်မြို့ အထက်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအထိ ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရရှိသည်။

ဗန်းမော်အထက ကျောင်းလက်ရေးစာစောင်တွင် ဆောင်းပါးများ ရေးသားသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကချင်ပြည်နယ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသား အသင်းမှ ကျင်းပသော အလယ်တန်းအဆင့် (၁၉၅၉-၆၀) စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲ ဒုတိယဆု၊ အထက်တန်းအဆင့် (၁၉၆၀-၆၂) စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲ တတိယဆု ရရှိသည်။ ဆရာ ဦးတက်တိုး၏ စာသင်သားဂျာနယ် (၂/၁၉၆၃) (၂/၁၉၆၄) တို့တွင် My Native Place နှင့် The Pagoda Festival In Our Town အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စာစီစာကုံးများ ဖော်ပြခံရဖူးသည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ် တံခွန်ဂျာနယ်တွင် ကဗျာရေးသည်။ ၁၉၆၆ ခု မတ်လထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် "ညီအစ်မနှစ်ဖော်" ကလေးပုံပြင် ဖော်ပြခြင်းခံရသည်။ ယင်းနောက် ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၊ လူထုသတင်းစာ မြစ်ဖျားဧရာသကင်းစဉ် (မြစ်ကြီးနား)၊ သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်း၊ 'အဟိ' စာစောင်၊ ယုဝတီဂျာနယ်၊ သက်လုံဂျာနယ်၊ သမဝါယမဂျာနယ်တို့တွင် ဆောင်းပါး၊ ကဗျာများ ရေးခဲ့သည်။

ဗန်းမော်မြို့နယ် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် သမဝါယမဦးစီးဌာနတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် အငြိမ်းစားယူသည်။ ယခုအခါ သရဖူမဂ္ဂဇင်းတွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

အမည်ရင်းမှာ ဦးကျော်သန်းမြင့် ဖြစ်သည်။

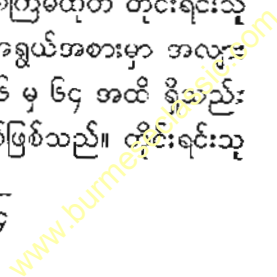
သမိုင်းဖြစ်စဉ်ထဲက စစ်ပြီးခေတ် အမျိုးသမီးရေးရာ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ

စာတမ်းရှင် - ကျော်သန်းမြင့် (ဗန်းမော်)

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း မြန်မာပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး စစ်ဘေးဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသည်။ စစ်ကြီးပြီးသည့်အခါ စစ်ဘေးဒဏ်ကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နောက်ကျကြရသော မြန်မာပြည်သူ အမျိုးသမီးထုကြီးအတွက် အသိပညာပေးရန်ဟူသော ဦးတည်ချက်များဖြင့် အမျိုးသမီးရေးရာ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။

၁။ တိုင်းရင်းသူဂျာနယ်

၁၉၄၆ ခုနှစ် မေလတွင် သုဓမ္မဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင် ဦးပန်းမောင်က အမျိုးသမီးများအတွက် တစ်လ တစ်ကြိမ်ထုတ် တိုင်းရင်းသူ ဂျာနယ်ကို ထုတ်ဝေသည်။ ယင်းဂျာနယ်၏ အရွယ်အစားမှာ အလွန် ၆ လက်မ၊ အနံ ၆ လက်မရှိ၍ စာမျက်နှာ ၅၆ မှ ၆၄ အထိ ရှိသည်။ ဂျာနယ်တစ်စောင်၏ ရောင်းဈေးမှာ တစ်ကျပ်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသူ

ဂျာနယ် အမျိုးသမီး အယ်ဒီတာမှာ စန်းမြမြဖြစ်၍ အမှုဆောင် အယ်ဒီတာမှာ မောင်တင်မောင် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဂျာနယ်တိုက်တည်ရာမှာ ၅၅-၅၆၊ သုဓမ္မဝတီ အဆောက်အအုံ၊ မောင်ခိုင်လမ်း (ဗိုလ်ရွဲလမ်း) ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသူဂျာနယ်တွင် အဖွင့်ကဗျာ၊ အယ်ဒီတာ့အာဘော်၊ ဝတ္ထုတို၊ စာဆိုဥယျာဉ်၊ ကလေးအသင်းဝင်တို့၏ ဓာတ်ပုံများ၊ အနယ်နယ်မှ အလှမယ်တို့၏ပုံများ၊ အမျိုးသမီးများအတွက် အချုပ်အလုပ်ကဏ္ဍ၊ အလှအပရေးရာကဏ္ဍ၊ ကြီးကြီးမေကဏ္ဍ၊ ကြံ့ခိုင်ရေးမှူးခင်ခင်ကြည်၏ ကာယအလှလေ့ကျင့်ခန်းများ၊ တိုင်းရင်းသူ ဉာဏဗလအဖွဲ့ဝင်များ စာရင်းနှင့် အမျိုးသမီးရေးရာဆောင်းပါးများကို ဖော်ပြထားသည်။ တိုင်းရင်းသူဂျာနယ် အတွဲ (၂) အမှတ် (၁၀) တွင် တိုင်းရင်းသူ ဂျာနယ်မှ ဉာဏဗလအဖွဲ့ဝင် စတယ်လာတင့် (ပြင်ဦးလွင်) သည် ဒုတိယအကြိမ် ဉာဏဗလပြိုင်ပွဲတွင် “သူ့ကို ကျွန်မ အကြည်ညိုဆုံး”၊ စာပေပြိုင်ပွဲတွင် “အကြွားမရှိတဲ့ ကိုညို” ဆောင်းပါး ပထမဆုရှင် ဂျင်းဂောအမျိုးသမီးဝတ်စုံ ပုံစံလေးဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါ ဆုရ ဆောင်းပါးရှင်သည် ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် အနုပညာဗာပေ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ပထမဆုရ ယုဝတီဂျင်းဖောမယ် (၁၉၂၇-၂၀၀၃) ဖြစ်လာသည်။ တိုင်းရင်းသူဂျာနယ်သည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆက်လက်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုတော့ပေ။

၂။ ခေတ်အမျိုးသမီးဂျာနယ်

၁၉၄၆ ခုနှစ် မေလတွင် ခေတ်အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း Woman Today တစ်လတစ်ကြိမ်ထုတ်ကို စတင် ထုတ်ဝေသည်။ ထုတ်ဝေသူနှင့် အယ်ဒီတာချုပ်မှာ ဒေါ်ခင်ခင်ကြီး [B.A. B.L, P.C.S] ဖြစ်၍ အမှုဆောင် အယ်ဒီတာမှာ ဦးတင် (ဒဂုန်ရွှေမျှား) ဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်းအရွယ်အစားမှာ အလျား ၆. ၅လက်မ၊ အနံ ၈ လက်မရှိ၍ စာမျက်နှာ ၄၀ ရှိပြီး ရောင်းဈေး တစ်အုပ်တစ်ကျပ်ဖြစ်၍ သံတော်ဆင့် သတင်းစာ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

တိုက်မှ ဖြန့်ချိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ခေတ်အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းတွင် အယ်ဒီတာ့အာဘော်၊ ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်၊ မျက်နှာဖုံးရှင်အကြောင်း ဆောင်းပါး အပါအဝင် အမျိုးသမီးရေးရာဆောင်းပါး သုံးပုဒ်ပါရှိသည်။ ယင်းခေတ်အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းသည် အချိန်ကာလမည်မျှ ကြာမြင့်စွာ ထုတ်ဝေခဲ့သည်ကို အမှတ်အသား မတွေ့ရပေ။

၃။ ယုဝတီဂျာနယ်

စာရေးဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးက အမျိုးသမီးများအား အသိဉာဏ်ပညာနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးတည်ချက်ဖြင့် ယုဝတီဂျာနယ်ကို ၁၉၄၆ ခု အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် စတင်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ တစ်ပတ်လျှင် တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ထုတ်ဝေ၍ တစ်လလျှင် လေးကြိမ် ထုတ်ဝေသည်။ ယုဝတီဂျာနယ်ဆိုက်မှာ အလျား ၈. ၅လက်မ ရှိ၍ အနံ ၁၂ လက်မရှိပြီး စာမျက်နှာ ၂၆ မျက်နှာ ပါရှိသည်။ ယုဝတီဂျာနယ် အယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အယ်ဒီတာများ ထားရှိသည်။ ယုဝတီဂျာနယ် အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၁) အယ်ဒီတာအဖွဲ့ကို ဤသို့ ဖော်ပြထားပါသည်။

- (၁) အယ်ဒီတာ
ဒဂုန်ခင်ခင်လေး
- (၂) အတိုင်ပင်ခံအယ်ဒီတာများ
ဒေါ်မြစိန် M.A. B. Litt
ဒေါ်မမခင် M.Sc (Chigago)
- (၃) တွဲဖက်အယ်ဒီတာများ
(က) ဒေါ်စန်း
(ခ) ဒေါ်မြသောင်း B.A
(ဂ) ဒဂုန်ခင်လေးဆွေ

- (၄) အဖွဲ့ဝင်အယ်ဒီတာများ
 - (က) ဒေါ်အုံး M.A
 - (ခ) မလှရွှေ (B.A)
 - (ဂ) ဒေါ်သန်းမြင့် B.A
 - (ဃ) ဒေါ်သိန်းနု B.A
 - (င) မာလာ
 - (စ) သုနန္ဒာ
 - (ဆ) မခင်ဖြူ
 - (ဇ) မေသင်္ဃာနှင့် အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်များ

(၅) ကဗျာဂီတဘက်ဆိုင်ရာ အယ်ဒီတာ ဒေါ်စောမြအေးကြည်

- (၆) အမျိုးသမီးပန်းချီလက်ရာ
 - (က) မခင်သန်း
 - (ခ) မသန်းနွဲ့
 - (ဂ) မအုံးကြင်

(၇) ဥပဒေနှင့် ရုံးပြင်ကနား ဒေါ်သိန်းတင် (အမျိုးသမီးရှေ့နေ)

(၈) ကလေးများအဖို့နှင့် အိမ်ရှင်မပညာ ဒေါ်မြရွှေ (အိမ်ရှင်မ ကျောင်းအုပ်ဟောင်း)

(၉) ကျန်းမာရေးပညာ အမျိုးသမီးဆရာဝန်

(၁၀) ဓာတ်ပုံဆောင်းပါး ခင်မကြီး (အမျိုးသမီး ဓာတ်ပုံဆရာ)

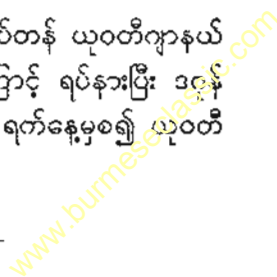
(၁၁) ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား အားကစားနည်း ထိပ်စုပုရားထွေး

(၁၂) ၁၂ ရာသီ ကောဇာတမ်း ဒေါ်သောင်းတင် (အမျိုးသမီး ဝေဒင်ပညာရှိ)

ယုဝတီဂျာနယ် အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၂) မျက်နှာဖုံးမှာ ပင်းသာခင်ခင်ကြီး၏ ပုံဖြစ်သည်။ ပင်းသာခင်ခင်ကြီးသည် သီပေါမင်း လက်ထက် လက်သုံးတော်ကြီးကို ညွှန်မင်းသား မောင်မောင်ပြောင် နှင့် ပင်းသာခင်ဖူးတို့၏ သမီးဖြစ်သည်။ ပင်းသာမောင်မောင်ပြောင် သည် ရေနံချောင်းမြို့စား သေနတ်ဝန်ကြီး ဦးပိန် (ခ) ဦးမောင်ကလေး ၏ သားဖြစ်၍ လက်သုံးတော်ကြီးကို ရနောင်မောင်မောင်တုတ်၏ ညီ ဖြစ်သည်။ ပါတော်မူပြီးနောက် ပင်းသာ မောင်မောင်ပြောင်နှင့် ပင်းသာခင်ဖူးတို့၏ သမီး ပင်းသာခင်ခင်ကြီး၏ပုံကို ပို့စ်ကတ်အဖြစ် သုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခဲ့လေသည်။

အဆိုပါ ယုဝတီဂျာနယ်အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၂) တွင် အယ်ဒီတာ အာဘော်၊ ကာတွန်းနှင့် နိုင်ငံခြားသတင်း၊ ကဗျာဂီတကဏ္ဍတွင် ဒေါ်စောမြအေးကြည်၏ ဆောင်းပါး၊ လေထဲက ဒေါ်လေး၏ ကလေး ပုံပြင်၊ ရှေ့နေ ဒေါ်သိန်းတင်၏ ကိုယ်တွေ့ရှေ့နေဘဝ၊ ဒေါ်မြရွှေ၏ အိမ်ရှင်မပညာ၊ မာလာ၏ နိုင်ငံရေး၊ စာပေလောကသတင်း၊ ဒဂုန် ခင်လေးဆွ၏ ကိုယ်ပိုင်လင် ဝတ္ထုတို၊ ယုဝတီကြေးမုံကဏ္ဍတွင် မေ၏ ဆံပင်အလှပြုပြင်နည်း၊ ယုဝတီစားတော်ဆက်ကဏ္ဍတွင် မုန့်ဖက်ထုပ် လုပ်နည်း၊ ကြီးကြီးဈေးက ပြန်လာတယ်၊ ကျန်းမာရေးပညာ၊ လက်မှု ပညာ တတ်စရာ၊ နိုင်ငံခြား ရုပ်ရှင်သတင်း၊ အဖြည့်ခံကဗျာများ ပါရှိ သည်။ ယင်းယုဝတီဂျာနယ်ကို ရန်ကုန်မြို့၊ ၂၂၀၊ ရွှေတံတိုင်းလမ်း တိုင်းပြည်ပြုပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်၍ အယ်ဒီတာ ဒေါ်ခင်ခင်လေး (ဒဂုန်ခင်ခင်လေး) က ထုတ်ဝေသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

အဆိုပါ တစ်လ လေးကြိမ်ထုတ် တစ်ကျပ်တန် ယုဝတီဂျာနယ် (၁၉၄၆-၁၉၄၉) သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ရပ်နားပြီး ဒဂုန် ခင်ခင်လေးက ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ယုဝတီ

ကျာနယ်ကို မိမိတို့ပိုင် ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာ တနင်္လာနေ့တွင် အထူးထုတ် အဖြစ် ပူးတွဲထုတ်ဝေခဲ့ရာ ဗမာ့သတင်းစာ ရပ်နားသည့် ၁၉၆၁ ခု မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့အထိဖြစ်သည်။

ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာ တနင်္လာနေ့ အထူးထုတ် ယုဝတီကျာနယ် (၁၉၅၀-၁၉၆၁) တွင် ဝတ္ထုတိုနှစ်ပုဒ်၊ ဆောင်းပါးနှင့် စာညွှန်သုံးပုဒ်၊ ဟိုအရေး ဒီအရေးကဏ္ဍ၊ ကဗျာမြိုင်နန်း သူ့လက်စွမ်းကဏ္ဍ၊ အမျိုးသမီး ရေးရာ ဝတ်စားဆင်ယင် အလှပြုပြင်ရေး၊ အချက်အပြုတ်၊ ဇာထိုး ပန်းထိုးကဏ္ဍများ၊ အခန်းဆက်ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ် ပါဝင်သည်။ အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ၁၉၆၁ ခု မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာ ရပ်နားသွားသည်အခါ ယုဝတီကျာနယ်လည်း ရပ်နားသွားရ လေသည်။

ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် ၁၉၆၁ ခု မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ယုဝတီ သတင်းစာတိုက်ကို ဖွင့်လှစ်၍ မေလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် သတင်းစာ စတင်ထုတ်ဝေသည်။ ယုဝတီသတင်းစာ ကြာသပတေးနေ့ အထူးထုတ် တွင် ယုဝတီကျာနယ် စာဖွင့်ကဏ္ဍပါဝင်သည်။ ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာ ယုဝတီကျာနယ်ကဏ္ဍများအတိုင်း ယုဝတီသတင်းစာ စာဖွင့်ကဏ္ဍတွင် ထည့်သွင်းတင်ဆက်ခဲ့သည်။ ယုဝတီသတင်းစာသည်လည်း အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ၁၉၆၄ ခု ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်တွင် ရပ်နားခဲ့ပေ သည်။ ထို့ကြောင့် ယုဝတီကျာနယ် စာဖွင့်ကဏ္ဍသည်လည်း နိဂုံးချုပ်ခဲ့ ရလေသည်။

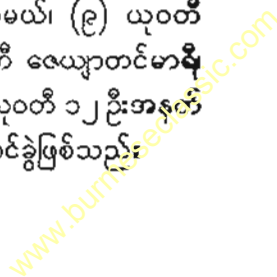
ထို့နောက် ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် ၁၉၆၉ ခု ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် တစ်လ နှစ်ကြိမ်ထုတ် ယုဝတီကျာနယ်ကို ပြန်လည် ထုတ်ဝေသည်။ အဆိုပါ ယုဝတီကျာနယ်တွင် ဝတ္ထုတိုလေးပုဒ်နှင့် အခန်းဆက် ဝတ္ထုရှည် တစ်ပုဒ်၊ ကဗျာကဏ္ဍတွင် အဖွင့်ကဗျာ၊ ကဗျာမြိုင်နန်း သူ့လက်စွမ်း၊ ကဗျာပန်းများ လန်းရာမြေကဏ္ဍ၊ ဆောင်းပါးနှင့် အထွေထွေကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးရေးရာဆောင်းပါးများ ပါဝင်သည်။ ယုဝတီကျာနယ် သည်

၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး ကွယ်လွန်ပြီးသော်လည်း ဆက်လက်ထုတ်ဝေခဲ့ပေသည်။

ယုဝတီကျာနယ်ကို ခေတ်လေးခေတ်ခွဲ၍ တင်ပြရပါလျှင် (၁) ၁၉၄၆ မှ ၁၉၄၉ ထိ တစ်လ လေးကြိမ်ထုတ် ယုဝတီကျာနယ်သည် ပထမ ယုဝတီခေတ်၊ (၂) ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၆၁ ခုထိ ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာ တနင်္လာနေ့ထုတ် ယုဝတီကျာနယ်သည် ဒုတိယ ယုဝတီခေတ်၊ (၃) ၁၉၆၁ မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်အထိ ယုဝတီသတင်းစာ ကြာသပတေးနေ့ အထူးထုတ် စာဖွင့်ကဏ္ဍသည် တတိယ ယုဝတီခေတ်၊ (၄) ၁၉၆၉ မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ထိ တစ်လ နှစ်ကြိမ်ထုတ် ယုဝတီကျာနယ်သည် စတုတ္ထ ယုဝတီခေတ်ဟူ၍ ခွဲခြားတင်ပြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ယုဝတီကျာနယ်တွင် ရှေးခေတ်ကလောင် လက်ဟောင်းကြီးများ ပါဝင်ရေးသားခဲ့ကြပြီး အမျိုးသမီး ကလောင်သစ်များကိုလည်း စင်တင် ပေးခဲ့လေသည်။ ယုဝတီကျာနယ်တွင် အမျိုးသမီးကလောင်သစ်တစ်ဦး သည် စည်းကမ်းနှင့် ညီညွတ်သည့် ဝတ္ထုတို ၁၀ ပုဒ်နှင့် ဆောင်းပါး ကဗျာများ ဖော်ပြခြင်းခံရပါက ယုဝတီကျာနယ် ဦးစီးအယ်ဒီတာအဖွဲ့မှ ယုဝတီကလောင်ရှင်ဘွဲ့ ချီးမြှင့်သည်။ ဝတ္ထုတို ၂၅ ပုဒ်နှင့် အထက် ဖော်ပြခြင်း ခံရလျှင် “ယုဝတီ” ဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၁ ခုနှစ်ထိ ယုဝတီကျာနယ် ပထမခေတ်မှ ဒုတိယခေတ်အထိ ယုဝတီကျာနယ်မှ စင်တင်ပေးလိုက်သည့် “ယုဝတီ” ဘွဲ့ရ အမျိုးသမီး စာရေးဆရာတို့မှာ ဝါစဉ်အရ ဖော်ပြရပါလျှင် (၁) ယုဝတီ စောလှမြင့်၊ (၂) ယုဝတီခင်ဦး၊ (၃) ယုဝတီမာလာသိန်း၊ (၄) ယုဝတီ တင်လေးဝေ၊ (၅) ယုဝတီ ကြည်ဝေ၊ (၆) ယုဝတီလေနီ၊ (၇) ယုဝတီခင်စိန်လှိုင်၊ (၈) ယုဝတီ ဂျင်းဖောမယ်၊ (၉) ယုဝတီ မာလာသန်း၊ (၁၀) ယုဝတီ ရီရီဆွေ၊ (၁၁) ယုဝတီ ဇေယျာတင်မာရီ၊ (၁၂) ယုဝတီ ခင်နှင်းဖြူတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါ ယုဝတီ ၁၂ ဦးအနက် ယုဝတီ လေနီသည် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ကလောင်ခွဲဖြစ်သည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၃ ခုနှစ်အထိ ထုတ်ဝေသော ယုဝတီ သတင်းစာ ကြာသပတေးနေ့ အထူးထုတ် စာဖွင့်ကဏ္ဍမှ ယုဝတီဘွဲ့ရ ခင်တင် ကလောင်ရှင်အဖြစ် “ယုဝတီသီရိမြင့်” ကို မွေးထုတ်ပေးခဲ့ လေသည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ယုဝတီဂျာနယ်မှ မွေးထုတ် လိုက်သည့် ယုဝတီဘွဲ့ရ စာရေးဆရာတို့မှာ (၁) ယုဝတီသလင် (ဇန်းမော်)၊ (၂) ယုဝတီ နန်းရင်လဲ့ (ကချင်ပြည်နယ်)၊ (၃) ယုဝတီ တက္ကသိုလ်ခင်မိုးနွယ်၊ (၄) ယုပင်္က ဘက္ကသိုလ်ကြည်မာ၊ (၅) ယုဝတီ မာလာမေသင်၊ (၆) ယုဝတီ နုနုဝင်း၊ (၇) ယုဝတီ မြတ်သစ်နွယ်၊ (၈) ယုဝတီ တက္ကသိုလ် အေးမြစန္ဒာ၊ (၉) ယုဝတီ မနန်းကြည်ကြည်၊ (၁၀) ယုဝတီ မလေးစံတို့ဖြစ်သည်။

ယုဝတီဂျာနယ်မှ စင်တင်ပေးလိုက်သည့် ယုဝတီကလောင်ရှင်နှင့် အခြားအမျိုးသမီးကလောင်ရှင် ၁၀၀ ကျော်ကို မွေးထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ယုဝတီဂျာနယ်တွင် အခန်းဆက်ဝတ္ထုရှည်ရေးခဲ့ကြသည့် “ခင်သော်တာ” နှင့် “လက်ပံတန်းမေအေး” တို့သည် ယုဝတီကလောင်ရှင်ဘွဲ့ မရသော် လည်း အောင်မြင်သည့် အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်များ ဖြစ်ပေသည်။ ယုဝတီဂျာနယ်ပါ ခင်သော်တာ၏ “မြတ်ရည်” အခန်းဆက်ဝတ္ထုရှည် ကြီးကို မန္တလေးရုပ်ရှင်မှ ဒါရိုက်တာမျိုးအောင်က “မြတ်ပန်းဝတ်ရည်” အမည်ဖြင့် မြင့်အောင်၊ မေသစ်တို့နှင့် ရုပ်ရှင် ရိုက်ကူးတင်ဆက်ခဲ့သည်။

ယုဝတီဂျာနယ်တွင် “ရန်အောင်မိမိထွေး” အမည်ဖြင့် ကလောင် သွေးခဲ့သည့် ရန်အောင်မောင်မောင်သည် ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ယုဝတီ ကလောင်ရှင်ဘွဲ့ ရရှိသည်။ ရန်အောင် မိမိထွေး ၏ ယုဝတီဂျာနယ်ပါ “အချစ်ရှူးလေး” ဝတ္ထုကို မြန်မာ့အသံမှ “ပေဖူးလွှာ” အမည်ဖြင့် မြန်မာ့ အသံ ကိုသဏ္ဍာန်နှင့် ဒေါ်မေရှင်တို့က ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ကာ ဇာတ်လမ်း ပမာ ထုတ်လွှင့်ခဲ့ဖူးသည်။ ယင်း “ပေဖူးလွှာ” ကို ဒါရိုက်တာ အောင်မောင်လှမျိုးက ခင်မောင်ရပ်၊ မေရှင်တို့ဖြင့် “မေတ္တာမွန်” (၁၉၆၁) ရုပ်ရှင်အဖြစ် အသက်သွင်းကာ တင်ဆက်ခဲ့ပေသည်။

ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် ရှန်ဟဲမယ် မေရီမြင့် (၁၉၂၉-၁၉၇၇) သည် ယုဝတီဂျာနယ်တွင် “ကြွေလွင့်ချယ်ရီ” အပါအဝင် ဝတ္ထုတိုလေးပုဒ်နှင့် ဆောင်းပါးများကို “စောရှင်မွန်” အမည်ဖြင့် ရေးခဲ့ဖူးသည်။ မေရီမြင့်သား အသေမတောခဲ့ပါက ယုဝတီကလောင်ရှင်ဘွဲ့ ရရှိပေလိမ့်မည်။

ယုဝတီဂျာနယ် သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး အယ်ဒီတာ ဒဂုန် ခင်ခင်လေးနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် တွဲဖက်အယ်ဒီတာတို့မှာ ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၉ ခုနှစ်အထိ ယုဝတီ စောလှမြင့်၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၆၀ ခုနှစ်အထိ ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာ ယုဝတီဂျာနယ် အယ်ဒီတာ (၁၉၆၁-၁၉၆၄) ခုနှစ်ထိ ယုဝတီသတင်းစာ စာဖွင့်ကဏ္ဍ အယ်ဒီတာ မှာ ယုဝတီမာလာသိန်းဖြစ်သည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ထုတ်ဝေခဲ့သော ယုဝတီဂျာနယ်၏ တွဲဖက်အယ်ဒီတာနှင့် အယ်ဒီတာ တို့မှာ ယုဝတီ ရွှေဝါစိန်၊ တက္ကသိုလ်ကြည်မာနှင့် ယုဝတီမာလာသိန်းတို့ ဖြစ်သည်။

ယုဝတီဘွဲ့ရ အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်များထဲမှ ပထမဆုံး လုံးချင်း ဝတ္ထုလောကသို့ ရောက်ရှိသူမှာ ယုဝတီခင်ဦးဖြစ်သည်။ ယုဝတီခင်ဦး၏ ပထမဆုံး လုံးချင်းဝတ္ထုမှာ “သက်လျာဦး” (၁၉၅၂) ဖြစ်သည်။ ယခု အခါ ယုဝတီခင်ဦးသည် ကလေးဆေးပညာဆောင်းပါးများ ရေးသား လျက် ရှိသည်။ လုံးချင်းဝတ္ထုလောကတွင် အောင်မြင်ခဲ့ကြသည့် ယုဝတီ ဘွဲ့ရ အမျိုးသမီး ကလောင်ရှင်တို့မှာ (၁) ယုဝတီမာလာသိန်း၊ (၂) ယုဝတီကြည်ဝေ၊ (၃) ယုဝတီခင်စိန်လှိုင်၊ (၄) ယုဝတီဂျင်းဖောမယ်၊ (၅) ယုဝတီဇေယျာတင်မာရီ၊ (၆) ယုဝတီသီရိမြင့်တို့ ဖြစ်သည်။ ယုဝတီခင်စိန်လှိုင်ဆိုလျှင် ယနေ့ထိ လုံးချင်းဝတ္ထု ၁၇၂ အုပ် ရေးသား ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ယုဝတီကလောင်ရှင်ထဲမှ အနုပညာစာပေဆု၊ အမျိုးသားစာပေ ဆု၊ အခြားစာပေဆု ရရှိသူတို့မှာ ယုဝတီဂျင်းဖောမယ် (၁၉၅၇-၂၀၀၃) သည် ၁၉၆၃ ခုနှစ် အနုပညာစာပေ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ပထမဆုံး

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် “မြောက်စွန်းဒေသမှ မြန်မာပြည်သားများ” စာမူဖြင့် စာပေဗိမာန် စာပဒေသာ တတိယဆု၊ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် “အရင်ကလည်း သည်လိုပဲ ချစ်ခဲ့ကြပါတယ်” ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် မြဝတီစာပေပြိုင်ပွဲ နှစ်သိမ့်ဆု၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ် “မျိုးချစ်ဇာနည်မယ်” ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် မြဝတီ စာပေပြိုင်ပွဲ နှစ်သိမ့်ဆု၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် “မျိုးချစ်ဇာနည်မယ်” ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် မျိုးချစ် စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး စာပေပြိုင်ပွဲ ဒုတိယဆုရရှိသည်။

ယုဝတီ ကလောင်ရှင် တက္ကသိုလ်မြစ်မီးကမူ “မိုးရွာသောညများ” ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဖြင့် ၁၉၆၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ပထမဆု၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ် “နောက်တိုး” ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် အမျိုးသားစာပေ ဝတ္ထုရှည်ဆုများ ရရှိခဲ့ပေသည်။

ဤသို့လျှင် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး ဦးစီးထုတ်ဝေခဲ့သည့် စစ်ပြီးခေတ် ယုဝတီဂျာနယ်သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဆက်လက်ထုတ်ဝေခြင်းမပြုတော့ပေ။

၄။ ကလောင်ရှင်ဂျာနယ်

ဒဂုန်ခင်ခင်လေး ဦးစီးသော မြန်မာပြည် အမျိုးသမီးကလောင် အဖွဲ့ ၁၉၄၇-၁၉၆၂ မှ ကလောင်ရှင်ဂျာနယ် အမှတ် (၁)ကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသည်။ ကလောင်ရှင်ဂျာနယ်၏ အရွယ်အစားမှာ ယနေ့ထုတ် ဂျာနယ်များကဲ့သို့ ဆိုက်တူဖြစ်သည်။ တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ မှာ ဂျာနယ်ကျော်မမလေးဖြစ်၍ ကြော်ငြာတာဝန်ခံမှာ ဒေါ်သန်းစိန် ဖြစ်ပြီး ဂျာနယ်တစ်စောင် ရောင်းဈေးမှာ သုံးကျပ်ဖြစ်သည်။ ပါဝင် သည့် အခန်းကဏ္ဍတို့မှာ အယ်ဒီတာအာဘော်၊ ဝတ္ထုတိုများ၊ အမျိုးသမီး ရေးရာ ဆောင်းပါးများ၊ ကဗျာများ ပါဝင်သည်။

ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ယုဝတီဂျာနယ်ထို့ ထုတ်ဝေပြီးနောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ ပြည် အမျိုးသမီး ကလောင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့သည်။

ယင်းအဖွဲ့၏ ပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌမှာ ဒဂုန်ခင်ခင်လေးဖြစ်၍ အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်တို့မှာ (၁) လေယျာသန်း၊ (၂) ဒေါ်မမကြီး၊ (၃) ဒေါ်မြယဉ်စိန်၊ (၄) ဒေါ်ကြည်ကြည် (ခင်ဘုန်းကြည်)၊ (၅) အင်ဒီပင်းဒင့် ဒေါ်စန်း၊ (၆) ဒေါ်မမခင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ကလောင်ရှင်စာစောင် ကော်မတီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် တို့မှာ (၁) ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၊ (၂) ဒေါ်သန်းရင်၊ (၃) ဒေါ်ကြည်ကြည်၊ (၄) ဒေါ်ခင်စိ၊ (၅) ဒေါ်မမခင်၊ (၆) ဒေါ်ခင်ပု၊ (၇) ဒေါ်ရင်ရင်၊ (၈) ဒေါ်ခင်ရီ၊ (၉) ယုဝတီစောလှမြင့်တို့ ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည် အမျိုးသမီး ကလောင်အဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေသော ကလောင်ရှင်ဂျာနယ်သည် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေ၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ်အထိ ထုတ်ဝေသည်ကို တွေ့ရပြီးနောက်ပိုင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဆက်လက်ထုတ်ဝေ ခြင်း မပြုတော့ပေ။

၅။ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် သြဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် တစ်လနှစ်ကြိမ်ထုတ် တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်ကို သတင်းထောက် ဦးအေးဖေက ထုတ်ဝေခဲ့လေ သည်။ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်၏ အရွယ်အစားမှာ အလျား ၇ လက်မ ရှိ၍ အနံ ၅၅ လက်မ ရှိပြီး စာမျက်နှာ ၇၆ မှ ၁၀၀ အထိရှိသည်။ ဂျာနယ်ရောင်းဈေးမှာ တစ်အုပ်တစ်ကျပ်ဖြစ်၍ ဂျာနယ်တိုက်တည်ရာမှာ အမှတ် ၃၂၊ သင်္ဂဟလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကုန်ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်၏ နှစ်နှစ်မြောက် ၁၉၅၂ ခု သြဂုတ်လထုတ် တိုင်းရင်းမေဂျာနယ် အယ်ဒီတာအဖွဲ့မှ (၁) အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာ ဦးတင်မောင်၊ (၂) တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ မောင်သော်ဝင်၊ (၃) အယ်ဒီတာ အတွင်းရေးမှူး မမကြီး-၂၊ (၄) အမှုဆောင် အယ်ဒီတာ ခင်ခင်စု၊ (၅) နာယက အယ်ဒီတာ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၊ (၆) နာယက အယ်ဒီတာ

ဒေါ်မမကြီးနှင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အယ်ဒီတာတို့မှာ (၁) ငွေတာရီ (ကဗျာဆိုင်ရာ)၊ (၂) တင်တင်ကြီး (အချုပ်အလုပ်ဆိုင်ရာ)၊ (၃) မသန်းစိန် (အိမ်ရှင်မသင်တန်း)၊ (၄) ယုဝတီစောလှမြင့် (ဝတ္ထုနှင့် အထွေထွေ)၊ (၅) ခင်ခင်ကြီး (အလှပြုပြင်ရေး) တို့ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်၏ ဆောင်ပုဒ်မှာ ပြည်ထောင်စု သားကောင်း သမီးကောင်းများ ထွန်းကားလာစေရမည် ဟူ၍ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တွင် (၁) အဖွင့်ကဗျာ၊ (၂) အယ်ဒီတာအာဘော်၊ (၃) လက်ရွေးစင် ကဗျာများ၊ (၄) ဆောင်းပါးကဏ္ဍ၊ (၅) ဝတ္ထုတိုသုံးပုဒ်၊ (၆) ပျို့မေတ္တိ အလိုကျ ကဏ္ဍများပါဝင်သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၅၄ ခုနှစ်ထိ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ် ဝတ္ထုတိုကဏ္ဍတွင် ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၊ ဒဂုန် ရွှေမျှား၊ မဟာဆွေ၊ သိပ္ပံပထွေး၊ မင်းညွန့်၊ ကမ္ဘောဇမြင့်လွင် အစရှိသည့် အမျိုးသား စာရေးဆရာများ ရေးသားခဲ့ပြီး ၁၉၅၄ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ဝတ္ထုတိုကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီး ကလောင်ရှင်များကိုသာ ဦးစားပေး ထည့်သွင်း ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၃ ခု အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်ထုတ် တိုင်းရင်းမေဂျာနယ် အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာမှာ ဦးတင်မောင်၊ ဆရာသင်္ခါတို့ဖြစ်၍ တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာမှာ ဦးအေးဖေဖြစ်သည်။ အယ်ဒီတာ အတွင်းရေးမှူးမှာ ခင်မြင့်မြင့်ဖြစ်၍ တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး မညွန့်ညွန့်တို့ ဖြစ်ကြပြီး နာယက အယ်ဒီတာများနှင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အယ်ဒီတာများ အပြောင်းအလဲ မရှိပေ။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့ထုတ် တိုင်းရင်းမေဂျာနယ် အယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် အတိုင်ပင်ခံ ဆရာသင်္ခါ၊ အယ်ဒီတာ ဦးအေးဖေ၊ အဖွဲ့ဝင် အယ်ဒီတာ ဒေါ်ခင်နွယ်ဆွေ၊ အုပ်ချုပ်မှု အတွင်းရေးမှူး မညွန့်ညွန့်၊ အယ်ဒီတာ အတွင်းရေးမှူး မြင်းမြဲမြဲ၊ ဖြန့်ချိရေးမှူး ခင်ခင်နွဲ့ဟု ဖော်ပြထားသည်။

တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တွင် ဝတ္ထုတိုနှင့်ဆောင်းပါး သုံးကြိမ်အထက် ဖော်ပြခြင်းခံရသော အမျိုးသမီး ကလောင်ရှင်တို့အား တိုင်းရင်းမေ

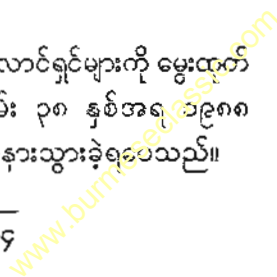
ဂျာနယ် လက်ရွေးစင် ကလောင်ရှင်များအဖြစ် မြေကောင်မြှောက်ပေးခဲ့ လေသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ပထမအကြိမ် တိုင်းရင်းမေဂျာနယ် စင်တင် အမျိုးသမီး ကလောင်ရှင်တို့အနက် ယုဝတီ ဂျင်းဖောမယ်သည် အမျိုး သား စာပေ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆုရှင်ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ် တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်မှ စင်တင်ခဲ့ သည့် လက်ရွေးစင် အမျိုးသမီး ကလောင်ရှင်တို့အနက် တက္ကသိုလ် ကြူကြူသင်းသည် အမျိုးသားစာပေ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်နှင့် ပြဇာတ် စာပေဆုရှင်ဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် တတိယအကြိမ် တိုင်းရင်း မေဂျာနယ်မှ စင်တင်ခဲ့သည့် လက်ရွေးစင် အမျိုးသမီး ကလောင်ရှင် တို့အနက် စောမုံညင်းနှင့် မလေးလုံတို့သည် အမျိုးသားစာပေဆုရှင်တို့ ဖြစ်လာကြပေသည်။

တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တွင် ၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၉ အထိ ဝတ္ထုတိုများ ရေးခဲ့သည့် တက္ကသိုလ်မြစ်စိမ်းသည်လည်း အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း အမျိုးသားစာပေဆုရှင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၁ ခုနှစ်ထိ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တွင် ဝတ္ထုတိုနှင့်ဆောင်းပါးများ ရေးခဲ့သည့် ရွှေကုမေနှင်းသည် စာပေ ရွှေရတု ကာလအတွင်း အောင်မြင်သော ကလောင်တစ်ချောင်းဖြစ်လာသည်။ လုံးချင်းနှင့် ဘာသာပြန် ၂၅ အုပ် ရေးပြီးဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အမေရိကန် အဘိဓာန်ကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုလျက်ရှိသည်။

တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တွင် ဝတ္ထုတို မရေးခဲ့သော်လည်း ၁၉၆၅ ခုနှစ်က ဝတ်စားဆင်ယင် အလှပြင်နည်း ဆောင်းပါးများ ရေးခဲ့သည့် မိုးမိုး (အင်းလျား) သည် ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားစာပေ ဝတ္ထုရှည် ဆု၊ ၁၉၈၀၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ်များတွင် အမျိုးသားစာပေ ဝတ္ထုတို ပေါင်းချုပ်ဆုများ ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။

ဤသို့လျှင် ထူးချွန်သည့် အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်များကို မွေးထုတ် ခဲ့သည့် တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်သည် သက်တမ်း ၃၈ နှစ်အရ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ရပ်နားသွားခဲ့ရပေသည်။

၃၅ • ကော်သန်းမြင့် (ဝန်းလှ)

၆။ ဗမာ့အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း

၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း အမှတ် (၁) ထွက်ရှိခဲ့ပါသည်။ လအမည်ကို ဖော်ပြထားပေ။ မဂ္ဂဇင်း အရွယ်အစားမှာ အလျား ၇ လက်မ၊ အနံ ၉ လက်မ ရှိ၍ စာမျက်နှာ ၆၅ ရွက် ပါရှိသည်။ ထုတ်ဝေသူနှင့် အယ်ဒီတာမှာ ဦးတင်ကြည်ဖြစ်၍ မဂ္ဂဇင်းတိုက် တည်ရာမှာ 'ဆန်း' ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၆၅-၆၇၊ ဖရေဇာလမ်း (အနော်ရထာလမ်း)၊ ရန်ကုန်မြို့ဖြစ်သည်။ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်တို့မှာ တက္ကသိုလ်ကျော့ရှင်း၊ ယုဝတီခင်ဦး၊ ဒေါ်သန်းတင် B.A၊ မန္တလေးတိုင်းဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်း၏ ဦးတည်ချက်မှာ "ပုခက်လွှဲသော်လက်သည် တိုင်းပြည်ကို အုပ်စိုးနိုင်ရမည်" ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ယင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် အဖွင့်ကဏ္ဍနှင့် အယ်ဒီတာ့အာဘော်၊ ဆောင်းပါး ကိုးပုဒ်၊ ဝတ္ထုတိုသုံးပုဒ်၊ ကဗျာသုံးပုဒ်၊ အမျိုးသမီးရေးရာဆောင်းပါး ငါးပုဒ် ပါရှိသည်။ ဝတ္ထုတို ရေးသူတို့မှာ ယုဝတီခင်ဦး၊ ခင်ဆွေဦး၊ လင်းယုန်နီတို့ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ မဂ္ဂဇင်း၏ ရောင်းဈေးမှာ တစ်ကျပ်ဟု ခန့်မှန်းရပြီး အမှတ်စဉ် မည်မျှထိ ထုတ်ဝေခဲ့သည်ကို မသိရပေ။

၇။ မေ့တွက်တာ အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း

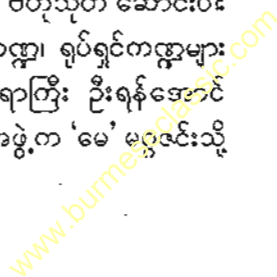
၁၉၅၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် တစ်လတစ်ကြိမ်ထုတ် "မေ့တွက်တာ" အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းကို ဦးမောင်ကလေး (သောကြာ) က ထုတ်ဝေခဲ့ပေသည်။ မဂ္ဂဇင်းအရွယ်မှာ အလျား ၇ လက်မရှိ၍ အနံ ၉ လက်မရှိ၍ စာမျက်နှာ ၉၅ မျက်နှာ ပါရှိသည်။ မဂ္ဂဇင်းရောင်းဈေးမှာ တစ်ကျပ်ဖြစ်သည်။ အယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ မောင်ကလေး အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာ ယုဝတီစောလှမြင့်၊ အားကစား အယ်ဒီတာ မယ်ဗမာ မစိန်အေး၊ တွဲဖက်အယ်ဒီတာ ထွန်းရင်၊ အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာ ဦးပါတို့ ပါဝင်၍ မဂ္ဂဇင်း တိုက်တည်ရာမှာ ၃၁၅၊ ကျိုက္ကဆံလမ်း ကျောက်မြောင်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကုန်ဖြစ်သည်။

မေ့တွက်တာမဂ္ဂဇင်းတွင် (၁) ကလေးကဏ္ဍ၊ (၂) ပညာရေးကဏ္ဍ၊ (၃) အကျိုးပြုဆောင်းပါးများနှင့် ဗဟုသုတ ဆောင်းပါးများ ကဏ္ဍ၊ (၄) ဝတ္ထုကဏ္ဍ၊ (၅) ရုပ်ရှင်ကဏ္ဍများ ပါဝင်သည်။ အဆိုပါ မဂ္ဂဇင်းတွင် စာရေးဆရာကြီး ဦးရန်အောင် ဦးဆောင်သည့် 'မေ့တွက်တာ' စာပေသမားများ အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းကာ အသင်းဝင်များ၏ အမည်ကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ မေ့တွက်တာမဂ္ဂဇင်းပါ အားကစား အယ်ဒီတာ မယ်ဗမာ မစိန်အေး၏ အမျိုးသမီးများအတွက် ကိုယ်ကာယအလှ လေ့ကျင့်ခန်းဆောင်းပါးများကို စုစည်း၍ ရှုမဝတိုက်မှ တစ်ကျပ်တန် လုံးချင်းစာအုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းမဂ္ဂဇင်းသည် ၁၉၅၈ ခုနှစ် မေလတွင် ဆက်လက်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုတော့ပေ။

၈။ မေ့မဂ္ဂဇင်း

'မေ့တွက်တာ' အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းထုတ်ဝေသူနှင့် အယ်ဒီတာ ဦးမောင်ကလေးသည် အမျိုးသမီးများအတွက် တစ်လတစ်ကြိမ်ထုတ် "မေ" မဂ္ဂဇင်းကို ၁၉၅၈ ခု ဇွန်လတွင် စတင်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ မဂ္ဂဇင်းအရွယ်အစားမှာ 'မေ့တွက်တာ' မဂ္ဂဇင်းအရွယ်ပင်ဖြစ်သည်။ 'မေ' မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ မောင်ကလေး အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာ ယုဝတီစောလှမြင့်၊ အားကစားအယ်ဒီတာ မယ်ဗမာ မစိန်အေး၊ အကြံပေးအယ်ဒီတာ သီရိဆွေတို့ဖြစ်သည်။ 'မေ' မဂ္ဂဇင်းတိုက် တည်ရာမှာ အမှတ် (၄၉)၊ ဩဘာလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်ဖြစ်သည်။

'မေ' မဂ္ဂဇင်းတွင် အဖွင့်ကဏ္ဍ၊ အယ်ဒီတာ့အာဘော်၊ ကလေးကဏ္ဍ၊ အကျိုးပြုဆောင်းပါးကဏ္ဍ၊ ဖက်ရှင်ကဏ္ဍ၊ ဗဟုသုတ ဆောင်းပါးများ ကဏ္ဍ၊ ကလောင်ရှင်နည်းပြကဏ္ဍ၊ ဝတ္ထုကဏ္ဍ၊ ရုပ်ရှင်ကဏ္ဍများ ပါဝင်သည်။ 'မေ့တွက်တာ' မဂ္ဂဇင်းတွင် ဆရာကြီး ဦးရန်အောင် ဦးဆောင်သည့် မေ့တွက်တာ စာပေသမားများအဖွဲ့က 'မေ' မဂ္ဂဇင်းသို့

ကူးပြောင်းကာ 'မေ' စာပေဝါသနာရှင်များအဖွဲ့၊ အဖွဲ့ဝင်တို့၏ အမည်
စာရင်းများကို ဆက်လက်ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ 'မေ' မဂ္ဂဇင်းသည် ၁၉၆၀
ပြည့်နှစ်တွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ရပ်နားသွားရပေသည်။

ဤကား စာရေးသူ ရှာဖွေတွေ့ရှိသမျှ စစ်ပြီးခေတ် ထုတ်ဝေခဲ့
သည့် အမျိုးသမီးဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ ဖြစ်ပေသည်။ အဆိုပါ အမျိုးသမီး
ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများအနက် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ယုဝတီဂျာနယ်နှင့်
ဦးအေးဖေး ဒေါ်ညွန့်ညွန့်တို့၏ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တို့သည် အချိန်
အဟုန် ကြီးမားစွာဖြင့် သက်တမ်းကြာရှည်စွာ ထုတ်ဝေခဲ့သော ဂျာနယ်
ကြီးများလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းဂျာနယ်ကြီး နှစ်စောင်မှ ထူးချွန်
ထက်မြက်ယဉ် အမျိုးသမီး ကလောင်ရှင်များကို မပွားထုတ်နိုင်ခဲ့ပေ
သည်။ အဆိုပါ အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်များသည် မဂ္ဂဇင်းကြီးများသို့
တိုးဝင်သည်။ ယင်းနောက် လုံးချင်းလှိုင်းတွင်လည်း အောင်မြင်သည့်
စာရေးဆရာမများ ဖြစ်လာကြလေသည်။ အဆိုပါ ဂျာနယ်ကြီးနှစ်စောင်
သည် အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်တို့အတွက် မြေစမ်း ခရမ်းပျိုးရာ ပျိုးခင်း
ကြီးများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဤသို့လျှင် ယုဝတီဂျာနယ်နှင့် တိုင်းရင်းမေ
ဂျာနယ် အပါအဝင် စစ်ပြီးခေတ် အမျိုးသမီးရေးရာ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း
တို့သည် မြန်မာ့စာနယ်ဇင်းသမိုင်းတွင် မော်ကွန်းတင်လျက် ရှိနေမည်
ဖြစ်ပါသတည်း။

ကျော်သန်းမြင့် (ပန်းမော်)

အချိုးကဗျာ

စာတမ်းရှင် - သူရဇော်

စာတမ်းရှင် သူရဇော် ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးအောင်ခင်၊ အမိ ဒေါ်စိန်ပုတို့မှ ၁၃၀၂ ခုနှစ်တွင် တွဲတေး မြို့နယ် ကင်းရွာ၌ မွေးဖွားသည်။ ငယ်စဉ်က ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ၁၆ နှစ်တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့သင်ကြား ခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့တို့ ရရှိသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ကဗျာများ စတင်ရေးသားပြီး ၁၉၆၅ မှစ၍ သူရဇော် ကလောင်အမည်ဖြင့် ကဗျာ၊ ဝတ္ထုနှင့် ဆောင်းပါးများ ရေးသား ခဲ့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် “ရောင်နီဦး ကလေးကဗျာများ” စာမူဖြင့် အမျိုးသားစာပေ စတုတ္ထဆု၊ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် “ကျေးလက်မြင်ကွင်း စာပျိုးခင်း” စာမူဖြင့် စာပေဗိမာန်စာမူ တတိယဆုများ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် “မြသားနီလာကဗျာများ” စာအုပ်ဖြင့် အမျိုး သား စာပေဆု ရရှိသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် စာပေဗိမာန်မှ ကျင်းပသော မြန်မာကဗျာ စာတမ်းဖတ်ပွဲတွင် “မြန်မာကလေးကဗျာ” စာတမ်းကို ဖတ်ကြား တင်သွင်းခဲ့သည်။

စာပေလုပ်သား၊ သပြေတေး၊ စစ်ပြန်နှင့် စံပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်းတို့တွင် အယ်ဒီတာနှင့် ခတ္တိယ အသုံးချသိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဂျာနယ်တွင် တာဝန်ခံ စာတည်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အမည်ရင်း ဦးစိန်လှိုင် ဖြစ်သည်။

အချိုးကဗျာ

စာတမ်းရှင် - သူရဇော်

နိဒါန်း

မြန်မာစာ အရေးအသားတွင် စကားပြေနှင့် ကဗျာ ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။ ကဗျာကို လင်္ကာနှင့်သီချင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားပြန်သည်။ ကဗျာ ဗန္ဓသာရကျမ်းတွင် လင်္ကာ ၁၄ မျိုးနှင့် သီချင်း ၂၂ မျိုး ခွဲခြားပြဆိုထား သည်။ အချိုးကဗျာသည် သီချင်း ၂၂ မျိုးတွင် ပါဝင်သည်။ အချိုးကဗျာ သည် ပင်ကိုအားဖြင့် သုံးမျိုးသာရှိသည်။ ဒွေးချိုး၊ ကြိချိုးနှင့် လေးချိုး ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ သုံးမျိုးသာရှိသည်ဟု ဆိုသော်ငြား လေ့လာလိုက် သောအခါ ကျဉ်းမယောင်နှင့် ကျယ်သည်။ တိမ်မယောင်နှင့် နက်သည် ကို တွေ့ရသည်။

မြန်မာကဗျာသည် ပုဂံခေတ်တွင် သန္ဓေတည်၍ အင်းဝခေတ်တွင် စတင်မွေးဖွားပြီး တောင်ငူခေတ်၊ ညောင်ရမ်းခေတ်တို့တွင် ရှင်သန် ကြီးထွားခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်မှ ကိုလိုနီခေတ်ကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပြီး မျက်မှောက်ခေတ်ကာလတိုင်အောင် ရှင်သန်လျက်ရှိ သည်။ အချိုးကဗျာနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကဗျာအမျိုးအစား

များစွာအနက် တျာချင်း၊ လွမ်းချင်း၊ တေးထပ် အစရှိသော ကဗျာ တို့သည် မျက်မှောက်ခေတ်တိုင်အောင် ပါရှိလာသော်လည်း ယနေ့ တွင်ကျယ်လျက် ရှိသော ကဗျာအမျိုးအစားမှာ လေးလုံးစပ်လင်္ကာနှင့် အချိုးကဗျာသာဖြစ်သည်။ အချိုးကဗျာများ ရှင်သန်နေခြင်းအကြောင်း ကား အချိုးကဗျာသည် အကြောင်းရပ်တစ်ခုကို ဖိုးဒိုးဒေါက်ဒေါက် ပြောနိုင်သည်။ သွက်သွက်လက်လက် ဖော်ကျူးနိုင်သည်။ စာဖတ်သူ အား ဆိုလိုရင်းကို ထင်းခနဲ လင်းခနဲ သိမြင်စေသည်။ ထို့ကြောင့် အချိုးကဗျာကို စာဖတ်သူတို့ လက်ခံသည်။ အချိုးကဗျာသည် ပြည်သူ ထံသို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်နိုင်သည်။ ပြည်သူနှင့် နီးစပ်သည်။

အချိုးကဗျာသည် ကဗျာရေးစီကြောင်းတစ်လျှောက် အစဉ်တစိုက် မျောပါခဲ့သည်။ ဘယ်သောင် ဘယ်ကမ်းတွင်မျှ ကပ်မကျန်ခဲ့ချေ။ အချိုး ကဗျာသည် ကဗျာသမိုင်းကြောင်းတွင် ဌေးချိုးဘဝ၊ ဩချိုးဘဝ၊ လေးချိုး ဘဝ စသည်ဖြင့် တစ်ပုဒ်ချင်း ရပ်တည်ခဲ့သည်။ သို့သော် အသွင်အမျိုးမျိုး ဆောင်လျက်ရှိ၏။ ဌေးချိုးဘဝတွင် ဌေးချိုးငယ်၊ ဌေးချိုးကြီးဟူ၍ ရှိပြီး သဖြန်၊ ငိုချင်း စသည်ဖြင့် ကွဲပြန်သည်။ ဩချိုးဘဝတွင်လည်း ဩချိုး သဖြန်၊ ဩချိုးငိုချင်းဟု ကွဲပြန်သည်။ လေးချိုးဘဝတွင်မူ လေးချိုးငယ်၊ လေးချိုးကြီး၊ လေးချိုးသံချို စသည်ဖြင့် ၁၁ မျိုး ကွဲပြားသွားသည်။

ယနေ့ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အချိုးကဗျာကို အတွဲလိုက် ရေးလာ ကြသည်။ ဌေးချိုးချည်းဖြစ်စေ၊ ဩချိုးချည်းဖြစ်စေ၊ လေးချိုးချည်းဖြစ်စေ အချိုးစုံတွဲ၍ဖြစ်စေ ရေးကြသည်။ အချိုးတွဲကဗျာဟု ဆိုကြသည်။ တစ်ဖန် အချိုးကဗျာသည် သီချင်း၊ ပြဇာတ်၊ မှာတမ်း၊ မေတ္တာစာ၊ ခုံးချင်း စသည်တို့တွင် ပါဝင်နေပြန်သည်။ အချိုးကဗျာ၏ နယ်ပယ်သည် ကျယ်ဝန်းလှပေသည်။

အချိုးကဗျာ သမိုင်းအကျဉ်း

မြန်မာစာပေ အရေးအသားသည် ပုဂံခေတ်က စခဲ့၏။ ပုဂံခေတ် တွင် အစောဆုံး စိုက်ထူခဲ့သော ပေါ်တော်မူဘုရားကျောက်စာ၊ တောင်

စည်သဘင် ကျောက်စာနှင့် ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာများတွင် ရေးထိုး ထားသော အရေးအသားများမှာ စကားပြေဖြစ်သည်။ “မြန်မာစာပေ အစ ပုဂံကျောက်စာက” ဟု ဆိုကြပါလျှင် “မြန်မာစကားပြေအစ ပုဂံ ကျောက်စာက” ဟု ဆိုနိုင်ပါမည်။ ကျောက်စာပါ စကားပြေ အရေး အသားသည် စောစောပိုင်းတွင် ပြောပြမှု မရှိသေးသော်လည်း နောက် ပိုင်းတွင် အရေးအသား တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပုဂံသား တို့၏ စိတ်အာရုံတွင် ကာရန် နှစ်စွာ အတွေးများ ဝင်လာပုံရသည်။ စကားပြေ အရေးအသားတွင် လင်္ကာသွားများ ညှပ်၍ ရေးလာကြသည်။ ကဗျာဉာဏ် ကွန့်မြူးလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ စကားပြေတွင် လင်္ကာ သွပ်ရေးရာမှ လင်္ကာသွားသန့်သန့် ရေးလာကြသည်။ အချို့ကျောက်စာ များတွင် အချိုးကဗျာဆန်သော လင်္ကာအချိတ်အဆက်များ သွတ်သွတ် ရေးသားလာကြောင်း ဖတ်ရှုတွေ့ရှိရသည်။

စကားပြေရိုးရိုးဖြင့် ရေးထိုးသော ကျောက်စာများကိုမူ ပုဂံခေတ် စောစောပိုင်းတွင် တွေ့ရကြောင်း ဆိုခဲ့ပါသည်။ ကျောက်စာ၏ အဆုံး အနှစ်သည် ကျန်စာဖြစ်ပေရာ -

“ဤပင်ပညာပုဂ္ဂိုလ်သော လယ်ကျွန်နွာတိုင်ကိုဝံလု စသော သူကာ ပညာနန္ဒရီတံ ငရာယ်လျှင် ဣစိယံသတေဗ္ဗိယံပုံ အလုံတု လာ သိမသောပုဂ္ဂိုလ်စိယံသတေ”

ဟူသော အရေးအသားသည် စကားပြေရိုးရိုးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ပုဂံသားတို့သည် စကားပြေ ရေးသားရာမှ ကဗျာဉာဏ် ကွန့်မြူး လာသောအခါ ကာရန်သဘောများ ရောနှောပါလာကြောင်း တွေ့ရ သည်။

“လုရွာ နတ်ရွာ ကျင်လည်သောစာ သွင် ပြည်ာ သတ္တ သတ္တ ဟူသော လောကီ ဟူသော”

ဤကျောက်စာစကားပြေတွင် ရွာ၊ ခာ၊ ညာ၊ ရွာ၊ ဒွာ၊ စွာ စသော အာ ကာရန်စာလုံးများ ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပုဂံသားတို့သည် စကားပြေတွင် ကာရန်များ ရောစပ်ရေးသားရာမှ အချို့စာသားများ

လင်္ကာသွားဆန်လာသည်။ စကားပြေကြားတွင် လင်္ကာညှပ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ဤသို့ ကျောက်စာအရေးအသားပါ လင်္ကာသွားများကို ဖတ်ရှု စိစစ်၍ ထုတ်ယူကြည့်သောအခါ အချို့အရေးအသားများမှာ အချိုး ကဗျာသဘော သက်ဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

“ဤမိလေငနိယံဇာတ်။ ကျွန်လေငနိယံဇာတ်”^၃

ဖော်ပြပါ အရေးအသားသည် လင်္ကာအရေးအဖွဲ့ပင်ဖြစ်၏။ စာလုံးများကို ပုံစံချကြည့်လိုက်သောအခါ -

“ဤမိ လေ
ငနိယံဇာတ်။
ကျွန် လေ
ငနိယံ ဇာတ်။

ဟူသော ရွေးချိုးပုံသဏ္ဍာန်ဝင်သော ကဗျာအဖွဲ့ကို တွေ့ရသည်။

တစ်ဖန် ကျောက်စာ စကားပြေ အရေးအသားတစ်ခုတွင် ကာရန် နဘောများ ချိတ်ဆက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဖြတ်တောက် ပုံစံချ ကြည့်သောအခါ လေးချိုးပုံသဏ္ဍာန် ဝင်ပါသည်။

“လှရွာ နတ်ရွာ စည်စိမ်ချံသာခံပြီသောခါ ပုရှာမွတ်စွာ မိတ္တရ ၂၁လက်ထက် အမှိုက်ရမ်မက်အန်သအရဟန္တာ ဖြစ် ရယ်”^၄

“လှရွာ နတ်ရွာ။
စည်စိမ်ချံသာ
ခံပြီသောခါ
ပုရှာ မွတ်စွာ
မိတ္တရ ၂၁လက်ထက်
အမှိုက်ရမ်မက်။”

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်တွင် အချိုးကဗျာသည် ကဗျာတစ်ပုဒ်အဖြစ် သီးခြားမှတ်တမ်းတင်ခြင်း မရှိခဲ့သော်လည်း ကျောက်စာ စကားပြေများ အတွင်းတွင် စတင် သန္ဓေတည်ခဲ့ကြောင်း လေ့လာ တင်ပြပါသည်။

အင်းဝခေတ်တွင် အချိုးကဗျာဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သော ကဗျာလေး များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်က -

“အကောင်းဆုံး လေးဆစ်သည် ညောင်ရမ်းမင်းတရား လက်ထက်လောက်ကပင် ပေါ်ဟန်ရှိသည်။ ထိုအခါက အင်းဝ တွင် ရဟန်းတော်များ ဆွမ်းခံကြွတော်မူရာတွင် ကိုင်ဆောင်သော သပိတ်ကို ပဟေဠိဖွဲ့ထားသော လေးဆစ်ဟောင်းတစ်ခုကို တွေ့ရ သည်”^၅

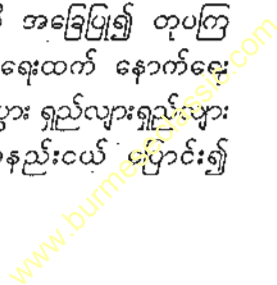
ဟု ဆိုပါသည်။ အဆိုပါ လေးဆစ်ကလေးသည် ညောင်ရမ်းမင်း နန်းစံ နှစ် သက္ကရာဇ် ၉၆၀ မှ ၉၆၆ အကြားတွင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်ဟု ယူဆနိုင် ပါသည်။ လေးဆစ်ကလေးသည် စာကြောင်းလေးကြောင်းသာရှိ၍ ပုံစံချ ကြည့်လျှင် လေးချိုးရေးနည်း ဥပဒေသနှင့် ကိုက်ညီသည်ကို တွေ့ရ၏။

“ရွှေဝကပါ
ပန်းမာလာ
အညှာမရှိ
တုံးတိတိ။”

ဤကဗျာလေးမှာ လေးဆစ်ရိုးကလေးဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဤ လေးဆစ်ရိုးပေါ်တွင် အညွန့်အတက် အခက်အလက်များ ဝေဆာ အောင် ရေးသားဖွဲ့ဆိုလာရာမှ လေးဆစ်ကဗျာများ ထွန်းကားလာဟန် နှိုပါသည်။ ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က -

“ပြဆိုခဲ့သော ရှေးရေးလေးဆစ်ကို အခြေပြု၍ တုပကြ ပြီးလျှင် ကာလနောက်ကျလေလေ ရှေးရေးထက် နောက်ရေး လေးဆစ် အမျိုးမျိုး အစားစား တိုးပွားတိုးပွား ရှည်လျားရှည်လျား ဆန်းသစ်ပြီးလျှင် အမည်မှာလည်း အနည်းငယ် ပြောင်း၍

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

လေးဆစ်ရိုး၊ လေးဆစ်ဘောလယ်၊ လေးဆစ်ငိုချင်း၊ လေးချိုး
ဟူသော အမည်များ ပြန့်ပွားလာသည်။^၆

ဟု ဆိုပါသည်။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကဗျာလေးနှင့် အလားတူ ကဗျာနှစ်ပုဒ်
ကိုလည်း တွေ့ရပါသေးသည်။

“တဘက်နီတျာ
လက်ဆောင်ပါ
ရွှေဇာမြိတ်တွဲ
ရှည်သွဲ့သွဲ့။”
“ပန်းပိတောက်ကံင်
ခေါင်းဝယ်ပုံ
မယ်လုံမလေး
ဖြူဖွေးဖွေး။”

အဆိုပါ ကဗျာနှစ်ပုဒ်ကို “အင်းဝပြည်ကြီး ကောင်းစားစဉ် လူနို့
သော အနုစင်္ကြာကရာက သီဆိုခဲ့ကြသော သီချင်းဟောင်းများ၊ လေးချိုး
ကဗျာများ”^၇ ဟု ပုပ္ပားဦးကျော်ရင်က ဆိုပါသည်။ အင်းဝခေတ်မှာ
တစ်ကြောင်းတစ်ပိုင်းထက်မက ရေးဖွဲ့ထားသော အချိုးကဗျာတစ်ပုဒ်
တွေ့ရသည်။ ကြိုးချိုးကဗျာ အင်္ဂါရပ်နှင့် ပြည့်စုံပြီး ရွတ်ဆိုရ လွယ်တူ
အသံသာလေသည်။

“ပန်ပါတဲ့ ပန်ပါ။
ရွှေမင်းဝံ တောင်တော်ရိုးက
ဂန်းချိုးလို့လာ။
အပွင့်မှာဝါ
အညှာမှာ ရွှေရှည်လူး
ကုံးပန်ဝံ့ဘူး။”

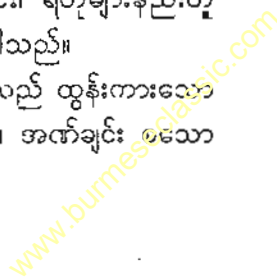
ယင်းကဗျာကို “အင်းဝပြည်တွင် ရှေးအခါက ပညာရှိထက်
ရေးသည့် ပန်းဘွဲ့လေးချိုးကလေး”^၈ ဟု ပုပ္ပားဦးကျော်ရင်က ဆိုပါသည်။

သို့သော် ကြိုးချိုးပုံစံဝင်နေသဖြင့် စာတမ်းရှင်အနေဖြင့် ကြိုးချိုးဟုသာ
အမည်သညာပြုလိုပါသည်။ ယင်းကဗျာလေးမှာ ပထမ အချိုးတစ်ပိုင်း၊
ဒုတိယအချိုး နှစ်ပိုင်းနှင့် တတိယအချိုး သုံးပိုင်းရှိသည်။ ပထမဆုံး ကြိုး
ကဗျာဟု ဆိုရပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကြိုးချိုးကဗျာဟု တွင်တွင်
ကျယ်ကျယ် ပေါ်ပေါက်သည်မှာ ကုန်းဘောင်ခေတ်ရောက်မှ ဖြစ်ပါ
သည်။ အင်းဝခေတ်တွင် ထူးခြားသောဋ္ဌေးချိုးတစ်ပုဒ် ပေါ်ခဲ့ဖူးသည်။
စာစပ်သူနှစ်ဦးက တစ်ဦးလျှင် တစ်ချိုးစီ စုပေါင်း စပ်ပေါင်း ရေးသော
ကဗျာဖြစ်သည်။

“စာစပ်ကယ်ပလီ
မယ်နှင်းဆီ၏သား။
တောင်ကိုပင် လျှောက်ကာပြေး
မယ်ဋ္ဌေး၏သား။”

အင်းဝခေတ်တွင် တောင်တွင်းကြီးအရပ်မှ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်
သူငယ်နှစ်ဦး အချီအချ စာစပ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ပထမအချိုးကို ခပ်ဆို
သူ မယ်နှင်းဆီ၏သားမှာ မောင်ဥက္ကာဖြစ်၍ ဒုတိယအချိုးကို ခပ်ဆိုသူ
မယ်ဋ္ဌေး၏သားမှာ မောင်ညို ဖြစ်လေသည်။ နောင်အခါသော် မောင်
ဥက္ကာသည် ရှင်ဥတ္တမကျော်ဟု ထင်ရှားသော ရဟန်းစာဆိုကြီးဖြစ်လာ၍
မောင်ညိုမှာ စာဆိုအကျော် ရှင်မဟာသီလဝံသ ဖြစ်လာလေသည်။
ယင်းကဗျာလေးကို မောင်ဥက္ကာနှင့် မောင်ညိုတို့ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်က
ပေသို့ကြောင်း ဆရာကြီး မင်းသူဝဏ်က ဆိုပါသည်။^၉ ဆရာတော်
နှစ်ပါး၏ မွေးသက္ကရာဇ်မှာ ကောဇာနှစ် ၈၁၅ ခု ဖြစ်ပေရာ ကသာပွဲ
နှစ်မှာ ၈၂၂ ခုနှစ်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ အင်းဝခေတ်တွင် အချိုး
ကဗျာပုံစံ ပီပြင်သောကဗျာများ တွေ့ရသဖြင့် အချိုးကဗျာ၏သက်တမ်း
သည် အင်းဝခေတ်ပေါ် ပျိုး မော်ကွန်း၊ ဧချင်း၊ ရတုများနည်းတူ
သက်တမ်းရှည်ခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။

တောင်ဥခေတ်ကား ရတုကဗျာ အထူးတလည် ထွန်းကားသော
ခေတ်ဖြစ်သည်။ ရတုနှင့်အတူ သာချင်း၊ ဧချင်း၊ အဏ်ချင်း စသော

လေးလုံးစပ်လင်္ကာများ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ အချိုးကဗျာမူကား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ခြင်းမတွေ့ရပါ။ ရတုဘုရင် နတ်သျှင် နောင် ရေးဖွဲ့သည် ။ ဟု အဆိုရှိသော တောင်ငူမြို့ဘွဲ့ လေးဆစ်တစ်ပုဒ် သာ ရှိသည်။ တောင်ငူမြို့တည်နေပုံကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။

“ထောင့်တိုင်း စပ်ရှည်။
မြစ်ခပေါင်း
ပေါင်းလောင်း လက်ယာကွေ့
နန်းမြေစံတည်။
ပန်းပဲက ဝိုက်လည်
မြောက်ဆီက ဆွာဖုံး။
ကြက်ညွှန်းနောင်ညီတို့
တရထည် မြရည်စို့
လွမ်းဖို့မဆုံး။”

လေးဆစ်ကဗျာမှာ အသံကာရန် အဖွဲ့အစပ် အလွန်ကောင်းသည်။ ထိုလေးဆစ်ကဗျာသည် သုတေသီများ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အတိုင်း နတ်သျှင်နောင်ရေးသည် မှန်ပါက တောင်ငူခေတ် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၉၆၀ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အချိုးကဗျာ ရှင်သန်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် စာပေလင်္ကာ ရေးသားမှု ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့သည်။ ကဗျာ လင်္ကာထက် စကားပြေ အရေးအသား ပိုမိုထွန်းကားသည်။ ဦးကုလား၏ “မဟာရာဇဝင်ကြီး” ၊ ဝရာဘိသင်္ဃာန်ဆရာတော်၏ “မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထု” တို့ ပေါ်ထွန်းရာခေတ်ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး ဦးဘေမောင်တင်က -

“ညောင်ရမ်းခေတ်၏ ချီးမွမ်းဖွယ်ကား ရှေး အင်းစာ တောင်ငူခေတ်တို့က ပြုစုဖျိုးထောင်ခဲ့သော စာပေတည်းဟူသော အပင်များကို ထပ်မံရေးလောင်းရာ၌ စာဆိုသူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မဆုတ်

မနစ်သော လုံ့လရှိခြင်းများပင်တည်း။ ဤညောင်ရမ်းခေတ်ကား စကားပြေများ သာ၍ ထွန်းကားသော ခေတ်ဖြစ်သောကြောင့် စကားပြေခေတ်ဟူ၍လည်း ခေါ်ထိုက်ပေသည်” ။

ဟု မှတ်ချက်ပြုပါသည်။ ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် ကဗျာလင်္ကာများလည်း ထွန်းကားခဲ့သည်။ တောင်ဖီလာဆရာတော်၊ ရှင်ကရဝိ.က၊ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၊ ဦးအောင်ကြီး စသည့် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယိုးဒယား၊ လူးတားများကို စပ်ဆိုကြ၍ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာသည် တျာဘွဲ့ ခေါ် တျာချင်းများကို စပ်ဆိုခဲ့သည်။ ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် အချိုးကဗျာဟူ၍ သီးခြားမပေါ်ခဲ့ပါ။ သို့သော် တျာချင်းကဗျာသည် အချိုးကဗျာနှင့် နီးနွယ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ တျာချင်းကို ငါးကြောင်းတစ်ပိုဒ် ရေးဖွဲ့၍ အားလုံး ငါးပိုဒ်၊ ခြောက်ပိုဒ်မျှ ရှိတတ်သည်။ တစ်ပိုဒ်နှင့်တစ်ပိုဒ် ကာရန်တွဲသီထားသည်။ ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ၏ လယ်သမားဘွဲ့ တျာချင်းနှစ်ပိုဒ်ကို အချိုးကဗျာသဘော သက်ဝင်ရန် သင့်လျော်သလို ခွဲခြား၍ ပြုပါမည်။

“ဝဿန်ကာလ
မိုးကျတည်လျှင်။
ပျော်ပျော်ပါးပါး
မယားနှင့် ဆွေငယ်လင်။
လက်တွဲငယ်ခြေငင်
ကိုယ်တွင်အဝတ်။
ပုဆိုးအင်္ကျီ
စုတ်ပြုပြီ
ချည်နှီဖောင်းတွတ်တွတ်။ (ကယ်နှင့်လေး)
မိုးရေစွတ်လို့
အဝတ်ကယ်မပါ။

သားသမီးကို
ကိုယ်ထီးပွေ့လို့သာ။
ဆေးတံတထွာ
ကိုက်ကာထွန်ရင်း။
လယ်ကွက်တခွင်
ထွန်ရေးငင်
ရှေ့ငင်ပုစွန်တွင်း။ (ငယ်နှင့်လေး)”

ကျားချင်း၏ ကျန်အပိုင်းများလည်း ဤသဘောအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ထန်းတက်သမား၊ ပိန်းကောလှေငယ်ရှင် ကျားချင်းများလည်း ဤအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျားချင်း၏ ကာရန်အထားအသို အစပ်အဟပ်သည် လေးချိုးသဘောသို့ မည်မျှ သက်ဝင်သည်ကို သိနိုင်ပါသည်။ ကာရန်ယူပုံချင်း တူသည်။ အသံအနေအထားနှင့် စာလုံးရေသာ ကွာခြားသည်။ တစ်ပိုင်းတစ်ပိုင်းစီ၏ “ကယ်နှင့်လေး”၊ “ငယ်နှင့်လေး”၊ “သည်နှင့်လေး” တို့ကို ဖြုတ်ရသည်။ တစ်ပိုင်းနှင့်တစ်ပိုင်း ကာရန်နှင့် သီကုံးထားသည်ဟု ဆိုရပါသည်။ ပြထားသောပုံစံတွင် “ချည်နီတောင် တွတ်တွတ်” ကို “မိုးရေဖွတ်လို့” ဟုရေးပြီး “တွတ်” နှင့် “စွတ်” ကာရန် ချိတ်ထားသည်ကို လိုလိုပါသည်။ ကျားချင်းကဗျာအားလုံး ဤသို့ရေးစွဲထားသည်။ ဤအကြောင်းအရာကို နောက်ပိုင်း မျက်မှောက်ခေတ် အချိုးကဗျာတွင် ထပ်မံတင်ပြပါဦးမည်။ အားလုံးသော ကျားချင်းများသည် လေးချိုးကဗျာကို အခြေခံကြောင်း သို့တည်းမဟုတ် လေးချိုးကဗျာ၏ အခြေခံသည် ကျားချင်းကဗျာဖြစ်ကြောင်း ဆိုနိုင်မည် ထင်ပါသည်။

အချိုးကဗျာ သို့မဟုတ် ကျားချင်းကို ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် ရပ်နားပါသည်။ ဟုန်းခေတ်အစဉ်တွင်ကား အချိုးကဗျာများ ပီပီပြင်ပြင် ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်ထွန်းခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် အချိုးကဗျာများ တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းလာပုံကို တင်ပြလျှင် မိမိအားပါ။ ယင်းသို့တင်ပြသည့်အခါ အချိုးကဗျာများ၏ အခြေခံ သဘော သဘာဝ၊ ရေးစွဲနည်းတို့ကိုလည်း တင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အချိုးကဗျာ၏ သဘောသဘာဝ

အချိုးကဗျာတွင် မူလအားဖြင့် တည်ရှိသည့် ခွေးချိုး၊ ကြံချိုးနှင့် လေးချိုး ဟူသော ကဗျာသုံးမျိုး ကွဲပြားကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။ သို့ကဗျာသုံးမျိုးတို့၏ ဖွဲ့စည်းမှု သဘာဝကို ပြဆိုပါမည်။ ခွေးချိုးကို-

“အချိုးနှစ်ချိုးထား၍ ဖွဲ့ဆိုသော ကဗျာတစ်မျိုး” ၁

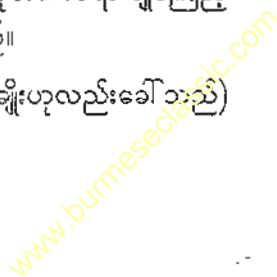
“ခွေးချိုး ဆိုသည်ကား အအုပ်အခံ ကာရန်အချိုးအစား နှစ်ပိုင်းတို့ဖြင့် ရေးသားစီကုံးသည့်တေးတစ်မျိုးကိုဆိုလိုသည်” ၁

“ခွေးချိုးဆိုသည်ကား အဆစ်အပိုင်းအချိုး နှစ်ခုရှိသည့် ကဗျာ ဖြစ်သောကြောင့် ပါဠိကာသာ ခွေသဗ္ဗါမှ ခွေးဟု ပြောင်းရွှေ့ သက်လျှော့လာပြီးလျှင် ခွေးချိုးဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခွေးဆစ်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာလို အားဖြင့် နှစ်ဆစ်သီချင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ နှစ်ဆစ်ချိုးသီချင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နှစ်ကျော့သီချင်းဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆို ရပေမည်” ၁

ခွေးချိုးနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြားအဆိုအမိန့်များလည်းရှိပါသည်။ ထိုအဆိုအမိန့်များအရ ခွေးချိုးကဗျာသည် ခွေးဆစ်၊ နှစ်ဆစ်သီချင်း၊ နှစ်ဆစ်ချိုးသီချင်း၊ နှစ်ပိုင်းသီချင်း၊ နှစ်စိတ်သီချင်း စသည်ဖြင့် ဝေါဟာရ များ ကွဲပြားနေပါသည်။ မည်သို့ပင် ကွဲပြားစေကာမူ လေးချိုးနှင့် ကာရန် အသံ လိုက်ဖက်သည့် ခွေးချိုးဟု ခေါ်ဆိုခြင်းသည်သာ အသင့်လျော်ဆုံး ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

ခွေးချိုးရေးစပ်နည်း ဥပဒေသများကို ဆိုခဲ့ပြီးသော ကဗျာ ရေးနည်း ကျမ်းအစောင်စောင်က အသီးသီး ပြဆိုထားပေရာ ချုပ်ကြည့် လိုက်သောအခါ အချက်ခြောက်ချက် ရပါသည်။

- ၁။ အချီချိုး၊ အချချိုး (အခံချိုး၊ အအုပ်ချိုးဟုလည်းခေါ်သည်) ဟူ၍ အချိုးနှစ်ခုရှိရမည်။

- ၂။ အချိုးချိုး (အချိုးပိုင်း) တွင် အများအားဖြင့် အကွရာ သုံးလုံး လေးလုံးသာ ရှိရမည်။
- ၃။ ပထမအချိုး (အချိုးချိုး) မှာ ဂရု ၊ ကာရန်အမြဲချိုးပြီး လဟု ကာရန်နှင့် ချရမည်။
- ၄။ ဒုတိယအချိုး (အအုပ်ချိုး) တွင် ဂရုဖြစ်စေ၊ လဟုဖြစ်စေ ခြိုး လဟုကာရန်ဖြင့် အမြဲ ချရမည်။
- ၅။ အတွင်းပိုင်းများကို ဂရု၊ လဟု တစ်လှည့်စီထားပြီး အကွရာ ငါးလုံးခြောက်လုံးသာ ရှိရမည်။
- ၆။ အချိုးချိုးနှင့် အချိုးချိုးတို့၏ နောက်ဆုံးကာရန်နှစ်ခုမှာ အမြဲ တူညီနေရမည်။ အချိုးအချ နောက်ဆုံးပိုင်းနှစ်ခုသည် အကွရာ လေးလုံးရှိရမည်။

ဒွေးချိုးကဏ္ဍများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဖော်ပြပါ စည်းမျဉ်းများနှင့် ကိုက်ညီရပါမည်။ ဒွေးချိုး ကဏ္ဍတစ်ပုဒ်ကို ပုံစံထုတ်ပြပါမည်။
 “ထုံးမတိမ်
 ငုံးအိမ်ကျလနှင့်
 တူမျှစံနှိုင်း။”

(အချိုးချိုး၊ အခံချိုး)

ထပ်တညီ
 ကပွင့် တင်ထိုက်တဲ့
 ယဉ်သိုက်ဝင်သည်မေနှင့်ရယ်
 ငါးဆင့်သမိုင်း။”

(အချိုးချိုး၊ အအုပ်ချိုး)

စလေ ဦးပုည၏ သစ္စာတိုင်ဒွေးချိုး ဖြစ်ပါသည်။ အချိုးချိုး၊ အချိုးချိုး နှစ်ခုရှိပါသည်။ (ဥပဒေသ-၁) အချိုးချိုးတွင် အကွရာသုံးလုံး ရှိပါသည်။ (ဥပဒေသ-၂) ပထမအချိုးတွင် “တိမ်” ဟူသော ဂရု ကာရန် ခြိုး ချိုး အချိုးပိုင်းတွင် “နှိုင်း” ဟူသော လဟု ကာရန်ချထားပါသည်။ (ဥပဒေသ-၃) ဒုတိယအချိုးတွင် “ညီ” ဟူသော ဂရုကာရန်ချပြီး “ဦး”

ဟူသော လဟုကာရန်ဖြင့် ချထားသည်။ (ဥပဒေသ-၄) အတွင်းပိုင်းများ တွင် တိမ်၊ အိမ်၊ လ၊ မျှ၊ ညီ၊ ဦး၊ ထိုက်၊ သိုက် စသည်ဖြင့် ဂရု၊ လဟု ကာရန်များ တစ်လှည့်စီထားသည်။ စာပိုင်းများရှိ အကွရာများ (နောက် ဆက် ဖြုတ်လျှင်) ငါးလုံးနှင့်ခြောက်လုံး အများဆုံးရှိသည်။ (ဥပဒေသ-၅) အချိုးချိုး နောက်ဆုံးကာရန် “နှိုင်း” နှင့် အချိုးချိုး နောက်ဆုံးကာရန် “မိုင်း” တို့ တူညီသည်။ အချိုးနောက်ဆုံးပိုင်း “တူမျှစံနှိုင်း” နှင့် အချိုး နောက်ဆုံးပိုင်း “ငါးဆင့်သမိုင်း” တို့ အကွရာ လေးလုံးစီ ရှိသည်။ (ဥပဒေသ-၆)

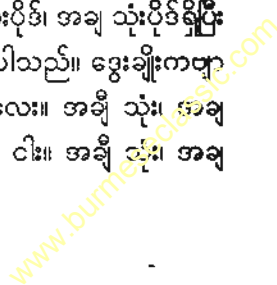
ဒွေးချိုးနှစ်ပုဒ် နမူနာပြပါဦးမည်။
 “ပစ်မခွာ
 နှစ်တစ်ရာရှည်မြင့်အောင်ပ
 တည်ခွင့်ပါဗျ။
 မေတ္တာငယ်လှိုင်
 သစ္စာတိုင် ယိုင်မကျိုးပါနဲ့
 ရိုးမြေပြာကျ။”

(အချုပ်တန်း၊ ဆရာဖေ)

“နှင်းဆီက ယဉ်
 သဇင်က ပြုံး။
 အပွင့်မှာ ပန်တော်ဝင်ပေ
 အပင်မှာ ဘယ်အတွက်
 ဆူးဖက်သတုန်း။”

(ဦးစံသူ)

အချုပ်တန်းဆရာဖေ၏ ကဏ္ဍမှာ အချိုး သုံးပိုင်း၊ အချိုး သုံးပိုင်းရှိပြီး ဦးစံသူ၏ကဏ္ဍမှာ အချိုး နှစ်ပိုင်း၊ အချိုး သုံးပိုင်းရှိပါသည်။ ဒွေးချိုးကဏ္ဍ များမှာ အချိုး နှစ်၊ အချိုး နှစ်၊ အချိုးသုံး၊ အချိုး လေး။ အချိုး သုံး၊ အချိုး ငါး၊ အချိုး လေး၊ အချိုး လေး။ အချိုး လေး၊ အချိုး ငါး။ အချိုး သုံး၊ အချိုး

ခြောက်။ အချီ ငါး၊ အချ ခြောက် စသည်ဖြင့် ရေးတတ်ကြရာ ဖာကိုယ်များ မဖော်ပြတော့ပါ။

ဌေးချိုးကို ဌေးချိုးငယ်နှင့် ဌေးချိုးကြီးဟု နှစ်မျိုးခွဲပြန်လေသည်။ ပိုမိုရေနည်းသော၊ အကွရာ လုံးရေနည်းသော နှစ်ဆစ်ချိုး ကဗျာလေးများကို ဌေးချိုးငယ်ဟု ခေါ်ဆိုကာ ထိုဌေးချိုးငယ်ကလေးများသည် သီးခြား ပေါ်ရှိရုံသာမကဘဲ အခြား ကဗျာများ၏ ကြားတွင်လည်းကောင်း၊ အဆုံးတွင်လည်းကောင်း ဖြောင့်နှောရေးသားထားလျှင် “သဖြန်” ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ဌေးချိုးကဗျာများသည် ဝိတသဘော သက်ဝင်အောင် သီဆိုသောအခါ သဖြန်ဟု ခေါ်သည်။ သဖြန်သည် သီးခြားကဗျာအဖွဲ့ မဟုတ်ပါ။ ဌေးချိုးကိုပင် နေရာဒေသ အခြေအနေတို့လိုက်၍ ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ သဖြန်နှင့် ပတ်သက်သော အဆိုအမိန့်များကို တင်ပြပါမည်။

“ပတ်ပျိုး စသော သီချင်းကြီးများကို ဆိုပြီးနောက် အသံထိသံမှန်သို့ ပြန်ရောက်စေရန် စည်းကိုက်ဝါးကိုက် ဆိုင်းတောနှင့် ဆိုရသောသီချင်း (ဌေးချိုးသဖြန်၊ ကြိချိုးသဖြန်၊ လေးဆစ် သဖြန်ဟူ၍ အချိုးအဆစ်အလိုက် အခေါ်ကွဲသည်)” ၁၁

“သဖြန်ဆိုသည်အမည်သည် ပတ်ပျိုး စသော သီချင်းကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာပြီးသည့်အခါ ကာလသို့ကျမှ ပတ်ပျိုးပညာရှိက တစ်တို့က မှည့်ခေါ်လိုက်ပြန်သည့်အမည် ဖြစ်တန်ရာဟု ပညာရှိများက ယူဆခဲ့ကြကုန်၏။ တစ်နည်းအားလည်း ဌေးချိုး၊ ဌေးဆစ် နှစ်ချိုး၊ နှစ်ဆစ်၊ နှစ်ဆစ်ကျော၊ နှစ်ထပ် ဆိုသည်တို့မှာ အဆစ်အပိုင်း အချိုးကိုခွဲ၍ ခေါ်သည့်အမည်ဖြစ်ပြီးလျှင် သဖြန်ဆိုသည်မှာကား သီချင်းသံကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ဆိုထားရသည့်အမည်သာ ဖြစ်ပါတော့သည်” ၁၂

“သဖြန်မှာ သီချင်းကြီး၊ သီချင်းခံ၊ ဘောလယ် စသော သီချင်းများ အဆုံးတွင် အသံကို ဖြန့်ဖြေ၍ ဆိုရသောကြောင့် သဖြန်၊ သဖြန် ဟူသော ဝေါဟာရ ဖြစ်လာလေသည်” ၁၃

ပြန်ဟန်နိုင် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သဖြန်နှင့် ပတ်သက်သော ဖော်ပြပါ အဆိုသုံးရပ်တို့မှာ ညီညွတ်ကြသည်။ သို့သော် အနည်းငယ် ကွဲပြားသယောင်ရှိသော အဆိုတစ်ရပ် ရှိပါသည်။

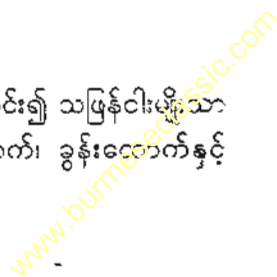
“သဖြန်သည် ဌေးချိုးသဖြန်၊ ကြိချိုးသဖြန်၊ လေးချိုးသဖြန်ဟု ရှိပေသည်။ သီချင်းကြီး ခေါ် ပတ်ပျိုးသီချင်းများ၏ အချွတ်တွင် သဖြန်ထည့်ရသည်။ အသံများကို မူလသံ လေးပေါက်သို့ ပြန်ရောက်အောင် သဖြန်နှင့်ဆို၍ ပိုပေးရသည်။ အသံကို ပြန်စေသော အနက်ကြောင့် သဖြန်ဟု ခေါ်သည်။ ပတ်ပျိုးသီချင်းများ ဆုံးလျှင် သဖြန်ကို တီးကွက်နှင့် စည်းဝါးနှင့်တကွ ဝင်ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိုးသဖြန်တို့သည် အသံအနေအထားမမှန်၊ စကားလုံးလည်း ပိုချင်ပိုနေဟုတ်သည်။ ဌေးချိုးကဗျာစစ်စစ် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်သည်။ xxxx ထို့ကြောင့် ဌေးချိုး၊ လေးချိုးတိုင်းကို သဖြန်ဟု မခေါ်နိုင်ကြောင်း သတိပြုထားသင့်ပေသည်” ၁၄

ဖော်ပြပါ အဆိုများကို ချုပ်လိုက်လျှင် အခြားစာများ၊ ကဗျာများ သီချင်းများ၏ အလယ်တွင် ဖြစ်စေ၊ အဆုံးတွင်ဖြစ်စေ ထားခဲ့သော ဌေးချိုး၊ ကြိချိုး၊ လေးချိုး ကဗျာလေးများသည် ဖေးဝိတသံ ပါအောင် အတီးအမှုတ် စည်းဝါးနှင့် တွဲဖက်သီဆိုရလျှင် သဖြန်မည်ပေသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

ဦးတင်ဆွေက သဖြန်ခြောက်မျိုးရှိကြောင်း ၁၅ ပြဆိုပါသည်။

- ၁။ သံထောက်သဖြန်
- ၂။ ကွန်းထောက်သဖြန်
- ၃။ ခွန်းထောက်သဖြန်
- ၄။ ရေလားသဖြန်
- ၅။ ရေခင်းသဖြန်
- ၆။ ပုလဲပေါက်သဖြန်

ပုပွားဦးကျော်ရင်က ပုလဲပေါက်သဖြန်ကိုခြွင်း၍ သဖြန်ငါးမျိုးသာ ပြဆိုပြီး ပုဂံဝန်ထောက် ဦးတင်ကမူ သံထောက်၊ ခွန်းထောက်နှင့်

ကွန်းထောက် သုံးမျိုးသာ ပြပါသည်။ စာတမ်းရှင်အနေဖြင့်တား ဦးတင့်ဆွေ၏ အာဘော်ဖြစ်သော သဖြန်ခြောက်မျိုးစလုံးကိုပင် ယူလို ပါသည်။

၁။ သံထောက်သဖြန်

ဂရုသံ၊ လဟုသံတို့ကို အဖြတ်အတောက် အရပ်အနားဖြင့် စည်းနှင်ဝါးနှင့် အံဝင်ခွင်ကျ ဂီတသံပါအောင် ရွတ်ဆိုရသည့် ခွေးချိုး ကဗျာဖြစ်သည်။

၂။ ကွန်းထောက်သဖြန်

မင်းညီမင်းသားများ တောစခန်းသို့ ရောက်သည့်အခါ ထန် ထောက် နားရင်း တိုင်းပြည်ကို သတိရ၍ဖြစ်စေ၊ တောတောင် သဘာဝ ကို ခံစား၍ဖြစ်စေ သီဆိုကျူးရင့်သော ခွေးချိုးကဗျာဖြစ်သည်။

၃။ ခွန်းထောက်သဖြန်

ဇာတ်ပွဲတို့တွင် နှစ်ပါးမသွားမီ လူပြက်လက်စွဲတို့က ခွေးချိုး၊ ကြီးချိုး လေးချိုး တစ်မျိုးမျိုးကို သီဆိုလျက် ပွဲကြည့်ပရိသတ်ကို နှုတ်ခွန်းဆက် ထောက်လှမ်းကြသည့်အခါ ထိုကဗျာသည် ခွန်းထောက်သဖြန် မည်သို့ သည်။ ထိုအချိုးကဗျာလေးသည် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး အသံမှာလည်း သူငယ်သားယာဖွယ်ရှိရသည်။ ထိုသဖြန်ဆိုပြီးမှ ပွဲကြည့် ပရိသတ်နှင့် ပရိသန္တာရ နှုတ်ခွန်းဆက်စကား ပြောရသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် “တောင်တောရယ်သာ၊ မာလာကင်္ဂုဗူး၊ ဝတ်ပင်ကို နှစ်ထပ် ယှက်တယ်၊ ကျေးငှက်ကမြူး” ကဲ့သို့သော ကဗျာမျိုးလေးများဖြစ်ပါသည်။

၄။ ရေလားသဖြန်

ခွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ ကြီးချိုး ကဗျာများထဲမှ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်တို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော၊ ရေနှင့် စပ်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာ အဖွဲ့အနွဲ့ကဗျာ

တေးကဲ့သို့ သီဆိုလျှင် ရေလားသဖြန် ဖြစ်ပါသည်။ အိနောင်ဇာတ်ထွက် ရေလားပတ်ပျိုး၏ အဆုံးမှ ခွေးချိုးကဗျာလေးမှာ ရေလားသဖြန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

“သဲငွေပြန်သောင်

မောင်မယ်က ကြွေး။

ရွှလဲကုန်နိုင်နှင့်

စုံနဲ့သာမြိုင် ရေယာဉ်နန်းငယ်မှာ

ပြန်လမ်းကဝေး။” ၂၃

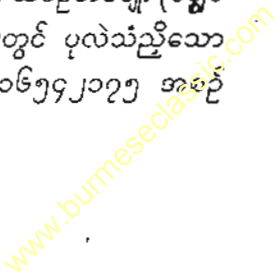
၅။ ရေခင်းသဖြန်

ရေပြင်တွင် တပ်ဝင်းခင်းကျင်း၍ ပျော်ပါးစံပယ်သည်ကိုဖွဲ့လျှင် ရေခင်းသဖြန်ဟု ခေါ်သည်။ ရေလားသဖြန်နှင့် ရေခင်းသဖြန်တို့၏ ခြားနားမှုမှာ ရေပြင်ပေါ်တွင် ရိုးရိုးပျော်ပါး စံစားခြင်းနှင့် တပ်ဝင်း အခင်းအကျင်းနှင့် စံစားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရေခင်းသဖြန်သည် ရေလား သဖြန်ထက် ပို၍တည်ကြည် ခံညားမည်ဟု ယူဆရသည်။

၆။ ပုလဲပေါက်သဖြန်

“ပုလဲပေါက်သဖြန် ဆိုသည်မှာကား ခွန်းထောက်သဖြန်ကိုပင် အသံကိုလိုက်၍ ခေါ်ဆိုပြန်သည့် သဖြန်သာဖြစ်၏” ၂၄ ဟု ဦးတင့်ဆွေ က ဆိုပါသည်။ အခြားကဗျာကျမ်းများက ပုလဲပေါက်သဖြန်ကို မပြ ဆိုပါ။ ကဗျာဖွဲ့နည်းနိသျည်းကျမ်းတွင် အသံကိုလိုက်၍ဟု ဆိုထားသည်။ ပုလဲသံကိုညွှန်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်တွင် -

ပုလဲ = န၊ မြန်မာတူရိယာ တစ်ပေါက်သံ၊ သံစဉ်တစ်မျိုး (မဇ္ဈိမ သံဟုလည်း ခေါ်သည်။ စောင်းတွင် ပုလဲသံညီသော အခါ အသံအားဖြင့် ၁၆၅၄၂၁၆၅၄၂၁၇၅ အစဉ် အတိုင်း ဖြစ်သည်) ၂၅

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ပုလဲသံဟူသည် တစ်ပေါက်သံဖြစ်သည်။ မဇ္ဈိမသံ ဟူသည်မှာ သံမှန်ဖြစ်ပါသည်။ မဇ္ဈိမ - အလယ်သံ (သံမှန်) ဖြစ်သည်။ မြန်မာတူရိယာတွင် သံစဉ်ခုနစ်မျိုးရှိရာ သဘင်အခေါ်၊ စောင်း အခေါ်အားဖြင့် ပုလဲ၊ ညှင်းလုံး၊ ခြောက်သွယ်ညွန့်၊ မဇ္ဈိမ အောက်ပြန်၊ ပြည်တော်ပြန်၊ ဒုရက^၁ ဟု ဆိုပါသည်။ ယင်းတို့မှ ပထမ အသံ ပုလဲကို ကျမ်းအခေါ် မဇ္ဈိမ (ကြိုးကြာသံ)၊ နံကြိုးအခေါ် တစ်ပေါက်^၂ ဟု ဖွင့်ဆိုပါသည်။ သံစဉ်ဂဏန်းအမှတ်မှာ ၁၊ ၇၊ ၆၊ ၅၊ ၄၊ ၃၊ ၂ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုလဲပေါက် သဖြန် ဆိုသည်မှာ ပုလဲ ပေါက်သံ (ဝါ) ပုလဲသံ (သံမှန် - တစ်ပေါက်) ဖြင့် သီဆိုရသော အချိုးကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။ ဂီတသဘောသို့ လွန်စွာနီးနွယ် သက်ဝင် ပါသည်။

ဒွေးချိုးကြီးနှင့် ဒွေးချိုးငိုချင်းတို့မှာ သဘောသကန်တူပါသည်။ ဒွေးချိုးတို့၏ မူလသဘာဝမှာ စကားလုံး၊ ပိုဒ်ရေနည်းသည်။ ကျစ်လျစ် သိပ်သည်းသည်။ ကြိချိုးနှင့် လေးချိုးတို့ရှိနေ၍လည်း ဒွေးချိုးကို ပိုဒ်ရေ နည်းနည်းရေးခြင်းဖြစ်ပေမည်။ သို့ရာတွင် တစ်ခါတစ်ရံ နေရာဒေသ အခါကာလကိုလိုက်၍ ဒွေးချိုးကို ရှည်လျားစွာ ရေးကြသည်။ အဖွဲ့ အဖွဲ့တွင် ကာရန်နဘေများ၊ မန်ကျည်းရွက်သတ် ကာရန်များ ထည့်သွင်းလာသည်။ အပိုဒ်နှစ်ပိုဒ်တည်းနှင့် စာကြောင်းများများရေး၏။ ထို့ကြောင့် ဒွေးချိုးကြီး ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုဒွေးချိုးကြီးမျိုးကိုပင် ဇာတ်သဘင်များ၌ သီဆိုသောအခါ ဒွေးချိုးငိုချင်းဖြစ်တော့သည်။

ရှေးအကျဆုံးဟု ယူဆရသော သီကုံးသူ မသိရသည့် ဒွေးချိုး ငိုချင်းတစ်ပုဒ်ကိုတင်ပြပါမည်။ မင်းဘုန်းမင်းလက်ထက်တွင် ယင်းတော် မင်းသမီးသည် ရွှေနန်းတော်အတွင်း မယ်သီတာဇာတ် ကပြစဉ်အ ငိုသောဒွေးချိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

“တရားဆင်ခြင် မကြံပါဘယ်လေ
ရထားပလ္လင်ယုံ ဝေဟင်အထက်ဆီက
ဆွေကြင်ဖက်သူ မိတ်အကြည်နှင့် အခွဲတွင်ဖြင့်

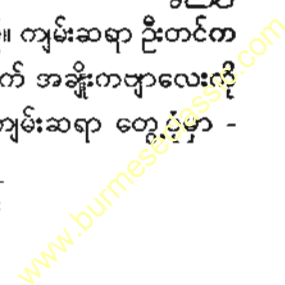
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

စိတ်မတည်ရဲ့ပါတယ် ခွန်းပလီချိုလို့မို့
ကျွန်းသီဟိုဠ်အကူး။
မောင်တော်မကယ် လှည့်တာဖြင့်ဘုရား
အဆောင်တော်မှာ မယ်မနွဲ့သာဘု
ဘယ်ဘယ်နယ် ကံတော်မန်ရတယ်
ကြံသော်မဟန် မင်းဂီရိအတွက်ငယ်ကြောင့်
အသံခေါ်သံ ညှင်းပီပီ မထွက်နိုင်ဘု
ကနက်ကယ် ပြည်ရွှေမြေက
သည်မမအကို ကူစေလွတ်ပါအုံး
ဝဋ်မကင်းသူ ဆောင်ကြာဦးဆီက
ဪ - မလွတ်မချင်းသာပ
ထွတ်သနင်းရယ်နှင့်
ဇွတ်ငြင်းလို့မရှောင်သာပါဘူး။” ၂

ထိုလေးချိုးငိုချင်းမျိုးကိုပင် ထပ်ကွန်၍ စကားပြောများ ထည့်သွင်း ထားသည့်အခါ ထိုကဗျာကို စကားပြေညှပ် ဒွေးချိုးငိုချင်းဟု ဆိုပါသည်။ ကဗျာပါ အကြောင်းအရာကိုပင် စကားဖြင့် ဖြည့်စွက်ပြောဆို ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အခြားထူးခြားချက် မရှိပါ။ စာကိုယ်မပြတော့ပါ။

ဒွေးချိုးနှင့်လေးချိုးကြားတွင် သုံးဆစ်ချိုးခေါ် ကြိချိုးကဗျာအဖွဲ့ ကလေး တစ်မျိုးရှိပါသည်။ သုံးချိုးသုံးဆစ်ရှိ၍ အခံတစ်ချိုး၊ အအုပ် နှစ်ချိုး သို့တည်းမဟုတ် အခံနှစ်ချိုး၊ အအုပ်တစ်ချိုးရှိသော ကဗျာ ဖြစ်သည်။ ကဗျာကျမ်းအများက ကြိချိုးကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၍ ပြကြသည်။ သို့သော် ကဗျာဗန္ဓုသ ရကျမ်းဆရာ ပုဂံဝန်ထောက်ဦးတင်ကမူ “ဗန္ဓုထ ရေးခဲ့သောစာများတွင် ကြိချိုးဟူ၍ မတွေ့ရကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ကြိချိုး ရှိသည်ဟူ၍ ယူလိုသူတို့ အယူအဆအရ ကာလဒေသ သဘာဝ ကွဲပြား အချက်ကို ကန့်ကွက်ရန် မရှိပါ”^၃ ဟုမိန့်ပါသည်။ ကျမ်းဆရာ ဦးတင်က အနောက်နန်း မိဖုရား မမြကလေး၏ အမျှော်စိုက် အချိုးကဗျာလေးကို ဥပမာပေး၍ ရှင်းပြသည်။ ပေပုရပိုက်မူတွင် ကျမ်းဆရာ တွေ့ပုံမှာ -

သုတတတ်စာတမ်းများ-၄

“ကြာခြင်ရံ
 ပဟိုရ်သံနာရီ ညိတ်အောင်ပ
 မှေးမှိတ်လို့ စက်ပါသော်။
 ကြွလာမည် စိတ်မှာတွေး
 တရေးမျှ မပျော်။
 လာနိုးငယ်မျှော်
 ကြာမော်မြင့် ဆောင်ထီး။
 ရွှေဘောတော် မာယာပွေလို့
 မေတ္တာရေ စေတနာမှေးရောလ
 တွေးရခက်ကြီး။” ၃၀

ဟုဖြစ်ပြီး ကဗျာကို လေးဆစ်ချိုးဟု ဆိုပါသည်။ မှန်ပါသည်။ လေးဆစ်လေးချိုး ပြည့်စုံသော လေးချိုးကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကဗျာသင်္ဂဟမေဒနီကျမ်းဆရာ၏ အဆိုမှာမူ စဉ်းစားဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ အမျှော်စိုက် လေးဆစ်သဖြန်ဟုဆိုကာ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြသည်။

“ကြာချည်ရံ
 နာရီပြန် ပဟိုရ်ညိတ်ပါပေါ့
 မှေးမှိတ်လို့ စက်ပါသော်
 ရေးမျှမပျော်။
 လာနိုးရယ်မျှော်
 ကြာမော်မြင့် ဆောင်ထီး။
 ရွှေဘောတော် တညဏ်ပွေလို့
 မလာနေ တာရှည်လှတာကြောင့်
 တွေးရခက်ကြီး။” ၃၀

စင်စစ် ဤကဗျာသည် ကြိချိုးကဗျာဖြစ်ပါသည်။ ပထမအချိုး “မှေးမှိတ်လို့ စက်ပါသော်” နှင့် “ရေးမျှမပျော်” သည် တစ်ချိုးတည်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစာညွှန်ပေါင်းကျမ်းတွင် “မောင်ဘွဲ့သုံးဆစ် သဖြန်” ဟုဆိုကာ ဤသို့ဖော်ပြပါသည်။

“ကြာချည်ရံ
 နာရီပြန် ပဟိုရ်ညိတ်ပါပေါ့
 မှေးမှိတ်လို့ စက်ပါသော်
 ရေးမျှမပျော်။
 လာနိုးရယ်မျှော်
 ကြာမော်မြင့်ဆောင်ထီး။
 ရွှေဖောတော် တညဏ်ပွေလို့
 မလာနေ တာရှည်လှတာကြောင့်
 တွေးရခက်ကြီး။” ၃၂

ယင်းသို့ဖြင့် ကြိချိုး၊ လေးချိုး ပြဿနာသည် ကဗျာတစ်ပုဒ်တည်း မှာပင် ဝိဝါဒကွဲပြားနေပေသည်။ ပထမ ကဗျာသည် လေးချိုး၊ ဒုတိယနှင့် တတိယကဗျာသည် ကြိချိုးဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် ကြိချိုးနှင့် လေးချိုးသည် လက်ခုပ်လက်ဝါးဖြစ်ပါသည်။ လေးချိုးငယ်လေးများကို အခဲနှစ်ချိုးကို ပေါင်း သို့မဟုတ် အဖျတ်နှစ်ချိုးပေါင်းလျှင် ကြိချိုးဖြစ်ပါသည်။

“တောင်တရိုး
 ခိုးမင်သန့် တဂေဝေ။
 မဟာမြိုင် သာတွဲနန်း
 ပန်းက ထွေထွေ။
 ချောင်းမြစ်ရေ
 တွေတွေကွဲ့ သာမော။
 ဈာန်ပိုင်ရှင် ထေရ်ရဟန်းသော်မှ
 လွမ်းဖွယ်၍တော။” ၃၃

ပုံစံ (၁) လေးချိုး

တောင်တရိုး
 ခိုးမင်သန့် တဂေဝေ
 ပန်းက ထွေထွေ။

ချောင်းမြစ်ရေ
တွေတွေကွဲ့ သာမော။
သွန်ပိုင်ရှင် ထေရ်ရဟန်းသော်မှ
လွမ်းဖွယ်ကြုံတော။

ပုံစံ (၂) ကြံချိုး

တောင်တန်း
ခိုးမင်သန့် တဂေဝေ။
မဟာမြိုင် သာတုနန်း
ပန်းက ထွေထွေ။
ချောင်းမြစ်ရေ
တွေတွေကွဲ့ သာမော
(အိုဗျာ) လွမ်းဖွယ်ကြုံတော။

ပုံစံ (၃) ကြံချိုး

ဒွေးချိုးတွင် သဖြန်အခေါ်အဝေါ် အမည်ကွဲများစွာရှိသော်လည်း
ကြံချိုးတွင်မူ ကြံချိုးသဖြန်နှင့် ကြံချိုးငိုချင်းဟု နှစ်မျိုးသာရှိပါသည်။
ကြံချိုးကား သဖြန်အဖြစ် အလွန်အကျွံနည်းပါသည်။ “ထွန်းလင်း
လှလက်” အစချီ ကျေးစေပတ်ပျိုးတွင် ရှားရှားပါးပါး သဖြန်တစ်ပုဒ်ကို
ကြံချိုးအသွင် တွေ့ရသည်။

“လေနှင့်ရော
တိမ်ကြောကို ပျံပါလေကွယ်
ပန်းရည်ငှက်ကယ်။
နန်းရွှေဘုံနယ်
ဆွေမယ်ရှိထံပါး။
ချန်မဆိုင်းပါနှင့်
မှန်တိုင်းတင်ပါချေ ကွယ်
နန်းမြေသူပါး။” ၃၄

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဇာတ်သဘင်ဆိုင်ရာ ငိုချင်းများတွင် ဒွေးချိုး၊ လေးချိုးများ အတွေ့
များသော်လည်း ကြံချိုး ငိုချင်းမှာ ရှားလှသည်။ သီပေါမင်းလက်ထက်က
ပြည်မြို့ဆရာညွန့် ရေးသည့် ကြံချိုးငိုချင်းတစ်ပုဒ် ၃၅ ရှိပါသည်။ ဤ
စာတမ်းတွင် မဖော်ပြတော့ပါ။

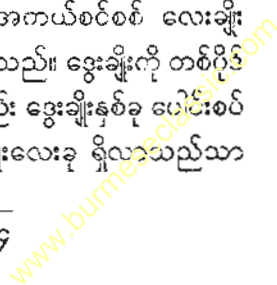
ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ကြံချိုးသည် ဒွေးချိုးနှင့် လေးချိုးကြား ရေးဖွဲ့
ရသော ကဗျာဖြစ်ရာ ဒွေးချိုးနှင့် လေးချိုး အရေးအဖွဲ့များက အားသာ
နေသဖြင့် ကြံချိုးကဗျာမှာ မတွင်မကျယ်ဖြစ်ရခြင်းလောဟု သုံးသပ်
စောကြောဖွယ် ရှိပါသည်။ ကြံချိုးကဗျာလေးများကား သိမှတ်လွယ်
နားလည်လွယ်သည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

အချိုးကဗျာ သုံးမျိုးမှ ဒွေးချိုးနှင့် ကြံချိုးတို့ကို တင်ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။
ဒွေးချိုးကဗျာသည် သီးခြားတည်ရှိ၍ ကြံချိုးဟူသည် လေးချိုးနှင့် ဖွဲ့နည်း
စပ်နည်းတွင် ယေဘုယျ လက္ခဏာတူကြောင်း ပြဆိုခဲ့ပြီးပါပြီ။ လေးချိုး
ကား ကြံချိုးထက် ပိုမိုပွားများ ကျယ်ပြန့်သည်။ လေးချိုးသည် လေးဆစ်
အမည်ဖြင့် ပိုဒ်ရေးနည်းသော်လည်း လေးချိုးကြီးများအနေဖြင့် ပိုဒ်ရေ
များစွာ ရေးသားနိုင်သော ကဗျာဖြစ်သည်။

လေးချိုး၏ သဘော သဘာဝမှာ ကဗျာရေးနည်းကျမ်းအစောင်
စောင်၏ အဆိုများကိုချုပ်၍ အချိုးအဆစ် လေးခုပါသော ကဗျာဖြစ်ပြီး
လေးချိုး၊ လေးဆစ်၊ စတုချိုး၊ လေးဆစ်ချိုး၊ လေးကြော့ စသည်ဖြင့်
ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း သိရသည်။ သို့သော် ကဗျာဖွဲ့နည်းနိသျှည်းကျမ်း၏
အဘော်ဖြစ်သော -

“စင်စစ်အားဖြင့်ကား လေးချိုးကဗျာသည် ဒွေးချိုးနှစ်ခုကို
ပေါင်းစပ်၍ ဘေးခြင်းမျှသာဖြစ်၍ အချိုးနှစ်ချိုး ပိုမိုလာခဲ့သည်သာ
ထူးပါတော့သည်” ၃၆

ဟူသည်ကား စဉ်းစားဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်စင်စစ် လေးချိုး
တစ်ပုဒ်ကို တစ်ပိုဒ်ဖြုတ်လျှင် ကြံချိုးဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဒွေးချိုးကို တစ်ပိုဒ်
တိုး၍ ကြံချိုးဖြစ်လာနိုင်ပါ။ ယခုကိစ္စတွင်လည်း ဒွေးချိုးနှစ်ခု ပေါင်းစပ်
ထားခြင်းမျှနှင့် လေးချိုးဖြစ်လာနိုင်ပါ။ အချိုးလေးခု ရှိလာသည်သာ

ဖြစ်ပါမည်။ ဒွေးချိုးနှစ်ခုကို ပေါင်းစပ်ပြီး ကာရန် အသံအနေအထား များကို ဖန်တီးမှသာ လေးချိုးအင်္ဂါရပ်နှင့် ပြည့်စုံသည့် ကဗျာ တစ်ပုဒ် ဖြစ်လာပေမည်။ လေးချိုးကဗျာ ရေးစပ်နည်းကို ချုပ်၍ ဆိုရလျှင် ဤသို့ တွေ့ရပါမည်။

- ၁။ အချိုးလေးချိုး ပါဝင်၍ ပထမအချိုးတွင် အနည်းဆုံး တစ်ပိုဒ် နှင့် ရေးဖွဲ့နိုင်ပြီး နောက်ဆုံးပိုဒ်ကို ဂရုသံဖြင့် ချီရသည်။
- ၂။ ဒုတိယအချိုးတွင် ပိုဒ်ရေ သုံးခုမှ ငါးခုထိ ထားနိုင်သည်။ အချိုး၏နောက်ဆုံးပိုဒ်ကို ဂရုသံဖြင့်ပင်ချရပြီး ပထမအချိုးမှ နောက်ဆုံးချီ ဂရုသံ အကွရာနှင့် ကာရန်တူရသည်။ ထို နောက်ဆုံးပိုဒ်သည် အကွရာ လေးလုံးသာ ရှိရသည်။
- ၃။ တတိယအချိုးတွင် ပိုဒ်ရေ သုံးခုမှ ငါးခုထိ ထားနိုင်သည်။ အချိုး၏ နောက်ဆုံးပိုဒ်မတိုင်ခင် အပိုဒ်၏ အဆုံးကာရန်ကို ပထမနှင့် ဒုတိယပိုဒ်များ၏ နောက်ဆုံး အချီသံများနှင့် ကာရန်သင့်စေပြီး နောက်ဆုံးပိုဒ်၏ အချီသံမှာ လဟုသံ ဖြစ်ရမည်။
- ၄။ နောက်ဆုံး စတုတ္ထအချိုးကို လေးငါးပိုဒ် ရေးနိုင်၍ နောက်ဆုံး ပိုဒ်၏ နောက်ဆုံးကာရန်ကို တတိယပိုဒ်၏ နောက်ဆုံးချသံ (လဟုသံ) နှင့် ကာရန်သင့်စေ၍ ရေးစပ်ရသည်။ နောက်ဆုံး ပိုဒ်သည် အကွရာ လေးလုံးသာ ရှိရသည်။
- ၅။ အချိုးတိုင်း၏ တစ်ပိုဒ်စီတွင် ရေးစပ်သော ကာရန်များကို ဂရုနှင့် လဟု တစ်လှည့်စီ ရေးဖွဲ့ရသည်။
- ၆။ အတွင်းကာရန်များ ယူရာတွင် နောက်ဆက် (စကားပို စကားဖြည့်) များကို ကာရန် မယူရပါ။ အဓိက ကာရန်များ ကိုသာ ညီညွတ်စေရပါသည်။

ဤကား ပုံမှန် လေးဆစ်၊ လေးချိုးကဗျာအတွက် ဖြစ်ပါသည်။ လေးချိုးကြီးများတွင် စာပိုဒ်ရေ များပါသည်။ ဖော်ပြပါ လေးချိုးကဗျာ

ရေးစပ်နည်းကို ဦးကြင်ဥ၏ လေးချိုးတစ်ပုဒ်ဖြင့် ဥဒါဟရုဏ် ဆောင်ပါ မည်။

“ရှစ်ခွင်တိုင်း
 မှန်မှိုင်းတဲ့ ပတ်လည်။
 သင်ကြောင်း (ငယ်နှင့်)
 အင်ကြင်းသန္တာညွန့် (ငယ်တို့)
 ဖူးကွန့်ကိုက်စိ။
 ဘမရာ ရွှေပိတုန်း (ငယ်တို့)
 ခြွေသုံးကြ ဝတ်ရည်
 ညွတ်ကြည်ဖွယ်ဖော်ကွဲ။
 ယင်းသည်နေ့ဆိုင်
 ရသေ့သူတော်တိုင် (မှ)
 ဉာဏ်မခိုင် ဈာန်ယိုင်လျှော (ရတယ်)
 ရာသီတွင် စာညီပြော (ပေပ)
 ကြော၍သာမြ။”

- ၁။ ဖော်ပြပါကဗျာတွင် အချိုးလေးချိုးပါဝင်သည်။ ပထမအချိုး၌ နှစ်ပိုဒ်ရှိသည်။ နောက်ဆုံးပိုဒ်ကို “လည်” ဟူသော ဂရုသံဖြင့် ချီထားသည်။
- ၂။ ဒုတိယအချိုးတွင် ပိုဒ်ရေ သုံးပိုဒ်ရှိ၍ နောက်ဆုံးပိုဒ်ကို ပထမ အချိုးမှ နောက်ဆုံးပိုဒ်အချီ “လည်” နှင့် ကာရန်သင့်အောင် “စိ” ဟု ဂရုသံဖြင့် ချီထားသည်။ ထိုနောက်ဆုံးပိုဒ်သည် အကွရာ လေးလုံးရှိသည်။
- ၃။ တတိယအချိုးတွင် သုံးပိုဒ်ရှိ၍ နောက်ဆုံးမတိုင်ခင်အပိုဒ်၏ အဆုံးကာရန်ကို ပထမ၊ ဒုတိယအချီပိုဒ်များဖြစ်သည့် “လည်၊ စိ” စသည့် ဂရုသံများနှင့်ညီအောင် “ရည်” ကာရန်ယူ၍ “လည်၊ စိ၊ ရည်” တို့နှင့်ညီအောင် “ကြည်” ဖြင့် ကာရန်

ချိတ်ထားပြီး အချကာရန်ကို “ကွဲ” ဟူသော လဟုသံဖြင့် ချလိုက်သည်။

၄။ နောက်ဆုံး စတုတ္ထအချိုးတွင် ငါးပိုဒ်ရှိ၍ နောက်ဆုံးပိုဒ် ကာရန်ကို တတိယပိုဒ်မှ နောက်ဆုံး ကာရန် “ကွဲ” နှင့် သင့်အောင် လဟုသံ “မြ” ဖြင့် ချထားသည်။ ထိုနောက်ဆုံး ပိုဒ်သည် အကွရာ လေးလုံးရှိသည်။

၅။ အချိုးတိုင်း၏ တစ်ပိုဒ်စီရှိ အတွင်းကာရန်များမှာ ပထမ အချိုးတွင် “တိုင်း၊ မှိုင်း”၊ ဒုတိယ အချိုးတွင် “ကြွင်း၊ ကြင်း၊ ညွန်း၊ ကွန်း”၊ တတိယအချိုးတွင် “တုန်း၊ သုံး၊ ရည်၊ ကြည်”၊ စတုတ္ထအချိုးတွင် “ဆိုင်၊ တိုင်၊ ခိုင်၊ လျှော၊ ပြော၊ ကြော” စသည်ဖြင့် ၈ရသံ၊ လဟုသံများ တစ်လှည့်စီသုံး၍ နေထွဲ ထားသည်။

၆။ အတွင်းကာရန်များ ယူပုံကိုကြည့်သော် လက်သည်းကွင်း ပြထားသော နောက်ဆက်များကို ကာရန်မယူဘဲ အဓိက ကာရန် (အသံ) ဖြစ်သော “ကြွင်း၊ ကြင်း၊ ဆိုင်၊ ခိုင်၊ ပြော၊ ကြော” စသည်တို့ကိုသာ ကာရန်ယူထားပါသည်။

လေးချိုးသည် အချိုးအဆစ်လေးခု ရှိပါသည်။ ထိုအချိုးအဆစ် လေးခုကို ကာရန်များဖြင့် တွဲသီထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပထမအချိုးကို ဒုတိယနေရာတွင်ထား၍ မရသကဲ့သို့ ဒုတိယအချိုးကို နောက်ဆုံးတွင် ထား၍ မရပါ။ ယင်းသို့ ပြောင်း၍ရွေ့၍ မရနိုင်ရန် ချိတ်ထားသော ကာရန်လေးချက် ရှိပါသည်။ “လည်၊ စီ၊ ရည်၊ ကြည်” တို့ ဖြစ်ပါသည်။ “စီ” သည် ဒုတိယအချိုး၏ နောက်ဆုံးကာရန် ဖြစ်ပြီး လေးချိုးကဗျာ၏ ခါးဖြစ်သည်။ တတိယအချိုး၏ ဒုတိယပိုဒ် နောက်ဆုံးကာရန် “ရည်” သည် လေးချိုးကဗျာ ခါးမကျိုးစေရန် ဆက်ထားသည့် ခါးဆက် ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုခါးဆက် ကာရန်ပျက်လျှင် လေးချိုးလည်း ခါးပြတ်ပါတော့ သည်။

ကဗျာစပ်နည်း ဝေါဟာရအားဖြင့် “ရည်” ကို ခွာထောက်ကာရန် ဟု ခေါ်သည်။ ကဗျာ၏ ခါးသဖွယ်ဖြစ်သော “စီ” ကို “ရည်” ဖြင့် ထောက်ထားသဖြင့် လေးချိုးကဗျာသည် မတ်ခိုင်နေပါသည်။ ကဝိ ဘာရတီကျမ်းဆရာ ပုပ္ဖားဦးကျော်ရင်က “ကာရန်ပြန်” ဟု သညာပြု ပါသည်။ ပထမအချိုး၊ ဒုတိယ အချိုးတို့၏ အချကာရန် “လည်၊ စီ” တို့ကို ပြန်လှန် ကာရန်ယူရသော ကာရန်ဖြစ်၍ “ရည်” ကို ကာရန်ပြန် ဟု ခေါ်ရကြောင်း၊ ရှင်းပြလားပါသည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ခွာထောက် ကာရန်၊ ကာရန်ပြန်တို့ကိုပင် ကဗျာဗန္ဓသာရကျမ်းဆရာက “ကွပ်သိမ်း ချက်” ထားသည်ဟု မိန့်ဆိုပြန်သည်။ “လည်၊ စီ” ကာရန်နှစ်လုံးကို “ရည်” က ထိန်းသိမ်းတွပ်ညှပ်ထားသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဤသို့ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ဖြစ်မည်ဟု သဘောပေါက်ပါသည်။

လေးချိုးဟု အမည်မတွင်သော်လည်း အချိုးကဗျာသဘော သက်ဝင်သည့် တေးရိုး၊ တေးတွဲ၊ စည်တော်သံနှင့် ဝုံကြီးသံ ကဗျာများ ရှိပါသည်။ ယင်းကဗျာတို့မှာ သီချင်းမျိုးနွယ်ဝင်ဖြစ်ပြီး အခံချိုး၊ အဘုပ် ချိုးနှင့် ကွပ်သိမ်းချက်ထား၍ ရေးသဖြင့် လေးဆစ်ချိုးသဘော သက်ဝင် ပါသည်။ အသံယူပုံသာ ကွဲပြားသည်။ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ တစ်ဆယ့် နှစ် ရာသီဘွဲ့ တေးရိုးများမှ တန်ခူးလဘွဲ့တေးရိုးကို ကြည့်သော် -

“တန်ခူးဂိမ္မာ
ဓာတ်တေဇ ရှည်မှီ။
ခါမိဿ ချိန်ညီ
သဝင်္ကီ နက္ခတ်။
စိကြမည်မက္ခာ
တာရာမှာ ကေးဝဋ်မှတ်။” ၃၉

ဟု တွေ့ရမည်ဖြစ်ရာ စင်စစ်သော်ကား ကြိုချိုးပင်ဖြစ်လေသည်။ ရွှေဘို ဝုံကြီးသံ သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို တင်ပြပါဦးမည်။

“ရွှေနားတောင်းကိုလ
ပုံတောင်းလောက် ဝတ်စေမယ်။

ပုံကြီးသည် လိမ်လည်လှဲ့
 နားချဲ့မိတယ်။
 မေးပါနဲ့ဟယ်
 ရွှေကိုကွယ် မဆိုထား (နှင့်)
 ငွေကိုကွယ် မဆိုထား။ (နှင့်)
 သူ့နားမှာ ရွှေပေရွက်ကို
 ပေးရက်ကဲ့လား။ ” ၄၀

ထိုပုံကြီးသံသီချင်းသည် လေးချိုးပုံသဏ္ဍာန် ဝိဝိပြင်ပြင်ရှိသည့် လေးချိုးကဏ္ဍစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့ကား အချိုးကဏ္ဍအမည် မပေါက်သော်လည်း အချိုးကဏ္ဍသဘော သက်ဝင်နေသည့် တေးရိုး၊ တေးတွဲ၊ စည်တော်သံနှင့် ပုံကြီးသံတို့၏ သဘောသဘာဝပင်တည်း။

အချိုးကဏ္ဍသုံးမျိုးတွင် ငွေးချိုးနှင့် ကြိုးချိုးတို့သည် အမျိုးအမည် တွဲပြားမှု၌ လေးချိုးလောက် မများပေ။ လေးချိုးကဏ္ဍသည်ကား အချိုး အဆစ် လေးခုရှိသည့် ဘောင်အတွင်းမှာပင် အမျိုးမျိုး ကွန့်ကာညွန့်ကာ ခွဲကာထွင်ကာ ရေးဖွဲ့ကြသဖြင့် လေးချိုးတို့၏ အမျိုးအမည်မှာ ပွားများ ရလေသည်။ ကဏ္ဍရေးနည်း ကျမ်းလေးစောင်ကို ဖတ်ရှု ထုတ်နုတ် ညှိနှိုင်းလိုက်သောအခါ လေးချိုး အမျိုးအမည်ကွဲ ၁၁ မျိုး^{၄၁} ရပါသည်။

- ၁။ လေးချိုးငယ် (သို့မဟုတ်) လေးဆစ်
- ၂။ လေးချိုးလတ်
- ၃။ လေးချိုးကြီး
- ၄။ မဟာကဏ္ဍ လေးချိုးကြီး
- ၅။ စာထောင့်လေးချိုးကြီး
- ၆။ ထပ်တွန့်လေးချိုးကြီး
- ၇။ ရှေးလေးချိုးကြီး
- ၈။ လေးချိုးဘောလယ်
- ၉။ လေးချိုးပုလဲ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

- ၁၀။ လေးချိုးသဖြန်
- ၁၁။ လေးချိုးသံချို

ဖော်ပြပါ လေးချိုးအမျိုးကွဲ ၁၁ မျိုးတို့သည် လေးချိုး၏ အဓိက အင်္ဂါရပ်ဖြစ်သည့် လေးဆစ် လေးချိုးရှိပြီး ဖွဲ့စည်းသည့် နည်းစနစ်များ တူကြသည်။ သို့ရာတွင် အတွင်းကာရန်ယူပုံများ၊ အသံထားပုံများ၊ အက္ခရာ အရေအတွက် စသည်ဖြင့် အနည်းငယ်မျှ ခြားနားကြသဖြင့် ဤသို့ အမည်ကွဲနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လေးချိုးကဏ္ဍဟူသည် ချဲ့လျှင် ချဲ့သလို ကျစ်လျစ်သိပ်သည်း၍ ချဲ့လျှင်ချဲ့သလို ကျယ်ပြန့်ပွားများပေရာ ဤသည်ပင်လျှင် လေးချိုးကဏ္ဍ၏ ထူးခြားချက်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၁။ လေးချိုးငယ် (သို့မဟုတ်) လေးဆစ်

လေးချိုးကဏ္ဍ ရေးဖွဲ့နည်းတွင် ပြခွဲပြီးဖြစ်သဖြင့် ထပ်မံ မပြဆို တော့ပါ။

၂။ လေးချိုးလတ်

လေးချိုးဖွဲ့နည်းအတိုင်း ရေးဖွဲ့ရ၍ လေးချိုးငယ်ထက် ပို၍ဓမ္မ ပိုမိုများပြားစွာ ရေးဖွဲ့သည်သာ ထူးပါသည်။

၃။ လေးချိုးကြီး

လေးချိုးရေးဖွဲ့နည်းအတိုင်း ရေးရ၍ အချိုးတစ်ခုတွင် စာပိုဒ်ဓမ္မ များစွာ ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။ ပထမအချိုးနှင့် တတိယအချိုးကို စာပိုဒ်ဓမ္မ လျော့၍ရေးသည်။ ဒုတိယနှင့် စတုတ္ထအချိုးတို့တွင် စာပိုဒ်ဓမ္မ ပိုများစွာ ရေးဖွဲ့၍ စတုတ္ထအချိုးတွင် စာပိုဒ်ဓမ္မ အများဆုံး ရေးဖွဲ့သည်။ အက္ခရာ ဝဏ္ဏတို့ကိုလည်း လေးချိုးငယ်၊ လေးချိုးလတ်တို့ထက် ပို၍ထားသည်။ သို့သော် ဒုတိယအချိုး၏ အဆုံးပိုဒ်ကိုကား လေးလုံးမျှသာ ရေးစပ်ကြ သည်။ ထူးခြားသည်မှာ ကာရန်ကို တစ်လုံးချိတ် မဟုတ်ဘဲ နဘောထပ်၊

၃၀၆ + သူရဇော်

မန်ကျည်းရွက်သစ်ယူကြသည်။ ဦးကြော့၏ လေးချိုးကြီးတစ်ပုဒ်မှ နဘောကာရန်များကို သုတ်ပြပါမည်။ ပထမပုဒ်ကို စာကြောင်းလေးကြောင်းဖြင့် ဖွဲ့ထားရာ -

“လှဆွေညာ ယဉ်ယဉ်ဆုံးငယ်နှင့်
မြရွှေစာ ဆင်ဆင်လို့ ကုံးခဲ့ကြ
သင်သင်ပုန်းကိုတဲ့ နိုင်တနိုင်
သဇင်ဂမုန်းလိုပ မွှေးကြိုင်ကြိုင်” ၄၂

ဤမျှဆိုလျှင် နဘောကာရန်ယူပုံကို သဘောပေါက်နိုင်ပါပြီ။

၄။ မဟာကဗျာလေးချိုးကြီး

လေးချိုးငယ်၊ လေးချိုးလတ်တို့ကဲ့သို့ပင် အချိုးလေးခုရှိရသည်။ လေးချိုးကြီးကဲ့သို့ စာပိုဒ်ရေ များစွာ ရေးဖွဲ့သည်။ လေးချိုးကြီးနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံတူသည်။ လေးချိုးကြီးနှင့် မဟာကဗျာ လေးချိုးကြီးတို့၏ ကွာခြားချက်မှာ မဟာကဗျာ လေးချိုးကြီးတွင် စာပိုဒ်တစ်ခုချင်းနှင့် အကွရာဝဏ္ဏတို့ ပိုမိုများပြားခြင်းနှင့် ကာရန်နဘောလုံးထပ် ပိုမိုများပြား ရှည်လျားခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ကဗျာစွယ်စုံကျမ်းဆရာ ဓမ္မာစရိယ ဦးထွန်းရွှေက -

“ကြွင်းသမျှသော အပိုဒ်အသီးသီးတို့၌ အနည်းဆုံး အကွရာ ခြောက်လုံးလောက်မှစ၍ အများဆုံး ဆယ့်ငါးလုံး၊ ဆယ့်ခြောက်လုံး အထိ ထားနိုင်သည်။ x x x x x ၎င်းကို အလင်္ကာကျော်စွာ သင်္ခါ ကိုယ်တော်မှိုင်းက ‘မဟာကဗျာလေးချိုးကြီး’ ဟု သမုတ်ထား လေသည်” ၄၃

ဟု ဆိုပေရာ ယင်း “မဟာကဗျာလေးချိုးကြီး” ဟူသည် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက “ရေးလည်းရေး၊ အမည်လည်းပေး” ဟု ဆိုခေါ် ခတော့မည်။ မဟာကဗျာလေးချိုးကြီး၏ အဇ္ဈကကို မြည်းစမ်းနိုင်ရန် “အာသီသ မဟာကဗျာလေးချိုးကြီး” မှ ပထမအပိုဒ်ကို တင်ပြပါမည်။

“နှိုင်းခြေဆို မတော်မရာတွေနှင့် တလက်တယ်လို့
ရှိုင်းစေအပို သရော်မှာတွေပဲ ရှက်လိုက်ပါရဲ့
တိုင်းပြည်ကို အဖျော်စာတွေနှင့် ဆက်ရာမှ
မှိုင်းရွှေကိုယ် ပေါ်လာမထွက်တာက
(ဩ) မယားမီးကလဲ တခက်
သားသမီးတွေကလဲ တဘက်ကယ်နဲ့
များများကြီး ခက်ရပါတဲ့ ရမ္မက်အထွေထွေ။” ၄၄

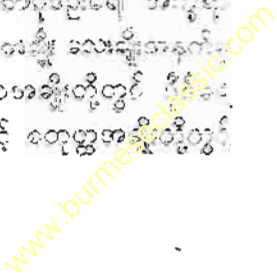
ဦးကြော့၏ လေးချိုးကြီးမှ နဘောယူပုံနှင့် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ မဟာကဗျာလေးချိုးကြီးမှ မန်ကျည်းရွက်သစ် နဘောယူပုံတို့ကိုယှဉ်၍ ထိုလေးချိုးကြီးနှစ်မျိုး၏ ကွာခြားချက်ကို သိမြင်နိုင်ပါသည်။

၅။ စာထောင့်လေးချိုးကြီး

လေးချိုးကြီးအတိုင်း ရေးဖွဲ့၍ လေးချိုးကြီးအနွယ်ဝင် ကဗျာမျိုး ဖြစ်သည်။ အချိုးတစ်ခုခုတွင်သော်လည်းကောင်း၊ အချိုးတိုင်းတွင်သော် လည်းကောင်း ပါဝင်သောအပိုဒ် ကာရန်တို့အကြားတွင် မကား စကား ပြေဟု ခေါ်သည့် စကားညှပ်များ ပါရှိသော လေးချိုးကြီးမျိုးဖြစ်သည်။

၆။ ထပ်တွန့်လေးချိုးကြီး

အချိုးတိုင်းတွင်ရှိသော စာသားစာပိုဒ်တို့ကို ကာရန်ချင်းဟပ်၍ ထပ်၍ တွန့်ပြီး အညွန့်အမက်ထွက်အောင် ရေးသား စပ်ဆိုသော လေးချိုးကဗျာကြီးဖြစ်သည်။ ပိုဒ်ရေများများ၊ နဘောကာရန် ကောင်း ကောင်း ဖွဲ့ဆို၍ ကာရန်နဘောတို့ကိုထပ်တစ် တွန့်ကာတွန့်ကာ ရေးသား သော လေးချိုးကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဖွဲ့ဆိုမှုတွင် စာပိုဒ်ဦးရေ အကွရာ အရေအတွက်တို့ကို သတ်မှတ်ထားသော်လည်း အချိုး လေးချိုးအနက် “မ” အချိုးဖြစ်သော ပထမအချိုးနှင့် တတိယအချိုးတို့တွင် ဝိစိစိ နည်းစေသည်။ “စုံ” အချိုးဖြစ်သော ဒုတိယနှင့် စတုတ္ထအချိုးတို့တွင်

ပိုင်းရေ ပိုမိုများပြားစေသည်။ ဤကား လေးချိုးကြီးတို့၏ ယေဘုယျ သဘောဖြစ်သည်။

၇။ ရှေးလေးချိုးကြီး

ကုန်းဘောင်ခေတ်က ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၊ လူဦးမင်း၊ ဦးဘုန်း၊ ဦးဖြေ စသော စာဆိုများ တွင်ကျယ်စွာ ရေးခဲ့သဖြင့် ထိုအချိန် ထိုအခါက ခေတ်စားခဲ့သော ကဗျာဖြစ်ပါသည်။ ယခုခေတ်တွင် ဖွဲ့ဆိုရေးသားမှု မပြုတော့ပါ။ ရှေးလေးချိုးကြီးများ ရေးသားပုံမှာ အချိုး လေးခုဖြင့် ရေးသည် မှန်သော်လည်း စာပိုဒ်၊ အက္ခရာ၊ ကာရန်ယူပုံ အနေအထားတို့ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာဖြစ်ပါသည်။ ပထမအချိုးမှတစ်ပါး စာပိုဒ်များကို လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားဖြင့်ရေးသည်။ လေးလုံးစပ်တွင် ငါးလုံး ရောမွှေ ထားတတ်ပြီး အချိုးတစ်ခု ဆုံးကာနီးကျမှ အက္ခရာများဖြင့် လေးချိုး သွား ပြန်ယူသည်။ ရေးဖွဲ့ပုံထူးသဖြင့် တစ်ပုဒ်တင်ပြပါမည်။ ဖိုးသူတော် ဦးမင်းရေးသည့် ဝါဆိုလဖွဲ့ ရှေးလေးချိုးကြီး ဖြစ်ပါသည်။

“လဲ့လဲ့သာ သစ်တော့တယ်၊ ဆယ့်နှစ်ကယ် ခါဆီတွင်း၊
ရာသီနေ သိန်လန်းပေ၊ ချိန်ဆန်းဝါဆိုမိုး၊ သာပဟိုရ် စည်ကျွန်ပြန်
တော့မတဲ့၊ ကြည်နူးအောင်။”

အာဝဋ္ဌရေး၊ သုန်သုန်ငယ်ထွေသည်၊ ခွေဆယ့်နှစ်ပတ်၊ နဝ
တတ်လို့၊ နောက်ရပ်ကယ်ရော၊ ရေသဉ္ဇာနှင့်၊ ဘုံဌာနကွန်း၊ စုံနတ်
သန် ထွန်းပေတဲ့၊ ဒေဝန်းငယ်ဝေယန်၊ ရွှေဝိမာန်မှာ၊ ရှစ်ဌာန်ဇာ
ကို၊ ရှုစားကော် ကြိုလိုက်လျှင်၊ ဟိုသေနှင့် ခန်းဝါမှာ၊ ရွှေမန်းညာ
ဗျာတော်ရရယ်က၊ တိမ်မြိုင် အဖန်စိပ်ပါဘိ၊ ပိန်းချိပ်လို့မှောင်
သာသဘင်ငယ်၊ ပဉ္စင်တော်ရက်၊ နတ်အခက်မှာ၊ ပုန်းညစ်
ကယ်ငွေခိုင်၊ ပင်လုံးလှိုင်လို့၊ တိမ်စိုင့်တွင်းက၊ မင်းယုန်လယ်
ဆင်းလှထာရီ၊ အာသင်္ဂီနှင့်၊ ယှဉ်မှီစုံစုံ၊ တည့်မွန်းသာ ဆုံကြတယ်
ယာဉ်ဘုံဆောင် ကိုးရာထောင် ဉာဏ်ခြီးတော့ မပိုင်မို့။

ညီလာငယ်ငြိမ်သက်၊ သန်းယုက်ရတဲ့၊ နန်းထွတ်တယ်ဝီဝီ၊
မာနဝီလဲ၊ ရာသီဖန်ဦး၊ ဝါအကူးမို့၊ ရှာနူးဆွတ်ယိုင်၊ တန်မနိုင်ဘဲ၊
ရေစိုင့်မြေထု၊ ပွေလွန်းမာန်ခုသည်နှင့်၊ ရှုမရဲအောင်၊ ဗျာပွဲသာ
နှောင်ချည်မယ်၊ မြရောင်ပြန်ရေညိုမှာ၊ ရွှေဝံပို့ ရွှေရောင်ဖော့ကို၊
မျှောတော့မယ်လို့။” ၇၁

ထူးခြားချက်များမှာ ပထမအချိုးကို အက္ခရာသုံးလုံးဖြင့် ချီသည်။ ဒုတိယအချိုးကို အက္ခရာလေးလုံးဖြင့် ချီသည်။ စတုတ္ထအချိုးကို အက္ခရာ လေးလုံးဖြင့် ချီသည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦးပိုင်းတွင် ရေးပြီး ရှေးကျသည့် သီးသန့်လေးချိုးကဗျာဖြစ်သည်။

၈။ လေးချိုးဘောလယ်

လေးဆစ်ဘောလယ်ဟုလည်း ဆိုကြသည်။ စာပိုဒ်အနေအထား၊ တစ်ပိုဒ်ချင်းတွင် အက္ခရာယူပုံ၊ စာပိုဒ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ထပ်ဆင့်၍ ရေးပုံ တို့မှာ လေးချိုးကြီးတို့နှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဘောလယ် ကဗျာများ ရေးသားသကဲ့သို့ စကားလုံးများကို ထပ်ကာထပ်ကာ ရေးသားရသည်။ ဘောလယ်အသွား ဆန်သော ရေးသားမှုကို တွေ့ရသည်။

၉။ လေးချိုးပုလဲ

လေးချိုးလတ်ကဲ့သို့ ရေးစပ်ရ၍ ပုလဲတစ်ကန့်၊ ရွဲတစ်ကန့် သီကုံး ရသောကဗျာဟုဆိုသည်။ ပုလဲတစ်ကန့်၊ ရွဲတစ်ကန့်စီသည် ဆိုရာတွင် ကာရန် နဘောနှင့် စကားလုံးများကို ရည်ညွှန်းသည် ထင်ပါသည်။ စာတမ်းရှင်အနေဖြင့် “ပုလဲ” ဆိုသည်ကို “အသံ” ပိုင်းဆိုင်ရာကို ယူလို ပါသည်။ ဒွေးချိုး ကဗျာအကြောင်းတွင် ပုလဲပေါက်သဖြန်နှင့် ပတ်သက် ၍ ဂီတနှင့် နှီးနှွယ်သော အသံပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဤလေးချိုးပုလဲကိုလည်း ပုလဲသံ (တစ်ပေါက်၊ သံမှန်) ဖြင့် သီဆိုရသော လေးချိုးသီချင်းဟု ယူလိုပါသည်။ လေးချိုးလတ်ကဲ့သို့ စာပိုဒ်များ မရှည်

လွန်း၊ မတိုလွန်း၊ မနည်းလွန်း၊ မများလွန်းစေဘဲ ကာရန်နဘော လှပ
ကောင်းမွန်စွာ ရေးစပ်၍ သံမှန်ဖြင့် သီဆိုရသော လေးချိုးကဏ္ဍကို
လေးချိုးပုလဲဟု ခေါ်ဆိုကြောင်း မှတ်ချက်ပြု၍ လေးချိုးပုလဲအမည်ဖြင့်
တွေ့ရသော မြင်းခြံဆရာခိုင်၏ ကဏ္ဍကို တင်ပြပါသည်။

“ဖြေမရွှင် သော်တာကတိုးမှာဖြင့်
တနောင် ပေါ်လာနိုးရယ်နှင့်
မျှော်ကာကိုးပါလို့ နေရတယ်။

ခက်လေသရွေ့ဟာမို့
ရက်တွေရွေ့လှပေ၊
သက်သေမှ တွေ့ရတော့မထင်
မမေ့နိုင် မှတန်ဘူးရယ်လို့
ရဝေပိုင် ယူဉာဏ်ကူးမိတယ်
စူးစေ့ဘုန်းကြွယ်။

ယုံပဗျာ သခင်ကောင်းကိုဖြင့်
ပုံပြကာ တင်မလောင်းပြီဘု
အစဉ်ပေါင်းမယ်လို့ မပျက်ရွယ်
အသက်ကွယ်တော့ဖျာ အိုမမုန်း။

ဆန္ဒပင်
ကြံရအင် သဟာလောက်တောင်မှ
တစ်ယောက်မောင် နေနိုင်လွန်းပေရဲ့
အကျွမ်းတွင် ထွေရာရေးဟာမို့
မလွမ်းချင် နေပါသေးနိုင်ဘု
ညွှန်းတင်ကာ ငွေလွှာပေးရတယ်
(အမယ်မင်း) ဆွေးအင်ဖွဲ့တုန်းဟာမို့
(မောင်ကြီးရေ) ပြေးမြင်လှည့်အုံး။” ၅၆

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

၁၀။ လေးချိုးသံဖြန်

လေးချိုးငယ်၊ လေးချိုးလတ်ဆို၍ ကတူတူပင်ဖြစ်၍ သံဖြန်၏
သဘောလက္ခဏာ ပါဝင်အောင်ရေးသော ကဏ္ဍဖြစ်သည်။ သီးခြားရေး
သော လေးချိုးသံဖြန်နှင့် အခြားပာများနောက်တွင် ရေးသော လေးချိုး
သံဖြန်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ ခွေးချိုးကဏ္ဍအကြောင်းတွင် ခွေးချိုးသံဖြန်
များ ပတ်ပျိုးနောက်တွင်ပါကြောင်း လိုခဲ့ပါပြီ။ လေးချိုးသံဖြန်ကား
ပတ်ပျိုးများ နောက်တွင် တွေ့ရခဲ့သည်။ ဇာတ်ဆရာ ဦးကျောက်ခဲ
ရေးသော ကိန္နရာချောင်းခြား ပတ်ပျိုးကလေးပါ “နောင်နဲ့တူ” အစချီ
လေးချိုးသံဖြန်ကို တင်ပြပါသည်။

“နောင်နဲ့တူဖော်မပါ။
ဝါနားငယ်မှုယူနှင့်
ချောင်းရည်ကဲ့ တစ်နယ်အက်လှာ
ကူးခက်လှပါ။
လေနှံစိုင်းပါလို့
ထောင့်တိုင်းငယ်က မှုလို့ဖြာ
သေလာကြော့တစ်ခန်း။
နတ်နန်းကိန္နရီ
မောင်ကြီးကို ကူလာညီပါ
မြင်ဝါ တောင်လိုက်တွေ့မှာ
ဘုန်းမေကြောင့်ပန်း” ၅၇

၁၁။ လေးချိုးသံချို

အသံကို သာယာညှင်းပျောင်းစွာ ချိုချိုသာသာ ရွတ်ဆိုရသော
လေးချိုးကဏ္ဍဖြစ်သည်။ မြန်မာ အမြင့်သဘင်ခေါ် ရုပ်သေးများ ကပြ
ရာတွင် ရုပ်သေးစင်ပေါ်မှ သီဆိုရသော လေးချိုးကဏ္ဍဖြစ်သည်။
သံချိုဆိုသောသူကို သံချိုကိုင်ဆရာဟု ခေါ်ကြောင်း၊ ယင်းသံချိုကို

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

လက်တန်းသီဆိုကြကြောင်း မှတ်သားဖူးပါသည်။ လေးချိုးသံချိုတွင် နွေးလေးချိုးကြီးနည်းအတိုင်း လေးလုံးတစ်ပိုဒ်၊ ရံခါ ငါးလုံးတစ်ပိုဒ် ဖွဲ့ဆိုရသော သံချိုမျိုးနှင့် ခေတ်ပေါ်လေးချိုးကဗျာကဲ့သို့ရေးသော သံချို ကဗျာဟု နှစ်မျိုးရှိကြောင်းလည်းသိရပါသည်။ စာကိုယ်များ မပြတော့ပါ။

ကုန်းဘောင်ခေတ် အချိုးကဗျာ

အချိုးကဗျာသည် ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ တောင်ငူ၊ ညောင်ရမ်း စသည့်ခေတ်များတွင် အခြေခံအားဖြင့် တည်ရှိခဲ့ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ အချိုးကဗျာ ပုံသဏ္ဍာန်ဝင်သော ကဗျာများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ပြခဲ့သည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင်ကား အချိုးကဗျာသည် ဒွေးချိုး၊ ကြံချိုး၊ လေးချိုး၊ သံချို စသည်ဖြင့် ပီပီပြင်ပြင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ကုန်းဘောင် ခေတ်သည် စာပေအရာ၌ လွန်စွာစည်ပင် တိုးတက်ခဲ့သည်။ ရဟန်း စာဆို၊ လူပုဂ္ဂိုလ်စာဆိုများ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ထင်ပေါ်ကျော်ကြား သည်။ ထိုခေတ်တွင် ကဗျာ အဖွဲ့သစ်များ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ တေးထမ်း အံ့ချင်း၊ ဘောလယ် စသော ကဗျာအဖွဲ့သစ်များ ပေါ်ပေါက် ထွန်းကား ခဲ့သည်။ ရကန်အဖွဲ့၊ မေတ္တာစာအဖွဲ့များ ဖြစ်ထွန်းခဲ့၍ ဒွေးချိုး၊ ကြံချိုး လေးချိုးကဗျာ အရေးအဖွဲ့များ တိုးတက်စည်ပင်ခဲ့သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ် အချိုးကဗျာတို့၏ ပင်မမျိုးစေ့ကို ချခဲ့သူကား မိဖုရားကြီး ရှင်မင်း (၁၁၀၀ ခန့် - ၁၁၄၃) ဖြစ်သည်။ မိဖုရားကြီးသည် လေးဆစ် ကဗျာများကို စတင် ရေးသားသူ ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်က -

“မိဖုရားကြီးသည် ရတုများအပြင် လေးဆစ်ကဗျာများကို လည်း ရေးသားသေးသည်။ မိဖုရားကြီး၏ လေးဆစ်များသည် ထင်ရှားတွေ့ရှိရသမျှတို့တွင် ရှေးကျသော လေးဆစ်ဖြစ်ကြောင်း ကား ယုံမှားဖွယ်မရှိ။ လေးဆစ်သည် တောင်ငူခေတ်၊ ညောင်ရမ်း ခေတ်များကပင် ပေါ်ပေါက် ထွန်းကားလာသည်ဟု အယူရှိကြ

ကုန်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုခေတ် ထိုအခါက များစွာလည်း ခေတ်မစားသေးပေ။ မှတ်တမ်းတင်ရလောက်အောင် ကောင်း သော လေးဆစ်များ မဟုတ်ရကား ပေ။ ပုရပိုက်မှုတို့ဖြင့် ကူးယူ မှတ်သားခြင်းမရှိ၍ လေးဆစ်ဟောင်းများ တိမ်ကော ပပျောက်ကြ ကုန်လေသည်” ၃၉

ဟု မှတ်ချက်ပြုပါသည်။ ရှင်မင်းသည် စဉ်ကူးမင်း၏ မိဖုရား ဖြစ်သည်။ ရတုများ၊ တေးထပ်များ၊ လေးဆစ်များ ရေးသား ထင်ရှား သည်။ မိဖုရားကြီး၏ နိဗ္ဗိန္ဒ လေးဆစ်ကလေးမှာ စကားအသုံးအနှုန်းနှင့် အသံသာယာမှုတို့ကြောင့် အချိုးကဗျာ အရေးအဖွဲ့တွင် စံနမူနာယူ လောက်သဖြင့် တင်ပြပါသည်။

“ကြုံမတွေ့ချင်ဘု
ဘုံလေ့ကိုတဲ့ မုန်းလှပြီ။
လိုက်အနီး
မြိုင်သီးချွေယူလို့
ချောင်အငူ ဝေပူထွတ်ကိုလ
သူလွတ်လျှင် ယာယီကွန်ချင်င့်
နန်းညွန့်ရွှေညီ။
ဗျာကေကို သာခွေရုပ်ပါလို့
ခွံလျှော်တေ ဖန်ရည်အုပ်ကယ်နှင့်
လဲလုပ်ကဲ့ ကြော့ဒေဝီ
ယောဂီတို့ကျင့်နံ။
အခါခါ
ဘာဝနာ ဈာန်ကသိုက်တွင်မှ
အံတိုင်းပင် ပါပါလေင့်
နှုတ်ခွန်းရေ ရွှေကရီမှာ
ဘုန်းဖို့ပုလဲ” ၃၀

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

၃၉၄ • သုရဇော်

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် အချိုးကဗျာများ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာခဲ့ရာ အချိုးကဗျာ ရေးသားသူ စာဆိုများလည်း ထင်ရှားကျော်ကြားသူများချည်းဖြစ်ပါသည်။ အချိုးကဗျာရေးသူ စာဆိုအရေအတွက်လည်းများပါသည်။ ဤစာတမ်းအတွက် ကဗျာစာဆို တစ်ဦးချင်း၏ ကဗျာစာကိုယ်များ တင်ပြနိုင်မည် မဟုတ်ပါသဖြင့် အချိုးကဗျာရေးသားသူတို့၏ အမည်၊ အကြောင်းအရာအချုပ်နှင့် သင့်လျော်ရာကဗျာများကိုသာ တင်ပြနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစ (၁၁၂၈-၁၂၁၅)

ယိုးဒယားနှင့် ပတ်ပျိုးသီချင်းများ ရေးသားခြင်းဖြင့် ထင်ရှားသူ စာဆိုဖြစ်သည်။ မင်းကြီး ရေးသားခဲ့သော ပတ်ပျိုးသီချင်းများနောက်တွင် ဇွေးချိုး၊ ကြံချိုး၊ လေးချိုးကဗျာများသည် သဖြန်အဖြစ် တည်ရှိနေပါသည်။ အချိုးကဗျာ သီးသန့်ရေးသားသည်ကို မတွေ့ရဘဲ အနောက်နန်း မိဖုရားက “ရှေးလေးချိုးပုံတစ်ပုဒ် ရေးသား ဆက်သွင်းရမည်” အမိန့်တော်ရှိသဖြင့် ရေးသားသော “ကြုံတော့ဆန်း” အစချီ ရှေးလေးချိုးတစ်ပုဒ်သာ တွေ့ရသည်။

ဦးကြင်ဥ (၁၁၃၅-၁၂၀၀ ခန့်)

ပြဇာတ်များ ရေးသားခြင်းဖြင့် ကျော်ကြားလှသူဖြစ်၏။ အချိုးကဗျာများလည်း ပီပီပြင်ပြင် ရေးဖွဲ့ခဲ့၏။ ပြဇာတ်များတွင် အချိုးကဗျာများကို ထည့်သွင်း ရေးစပ်ရုံမျှမကဘဲ ဆယ်နှစ်ရာသီဘွဲ့၊ ညည်းချင်းတောတောင်ဘွဲ့၊ ညည်းချင်းများနှင့် ဆက်၍ လေးချိုး ကဗျာများကို ရေးလေ့ရှိသည်။ ရေမြေ တောတောင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အချိုးကဗျာများဖြင့် ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိသည်။ ဦးကြင်ဥ၏ အချိုးကဗျာများမှာ လွန်စွာထင်ရှားသည်။ ကုံရာသီ တပို့တွဲလ၏ သာယာပုံကို ညည်းချင်းဖွဲ့ဆိုရာ အချိုးကဗျာ ထည့်သွင်းပုံကို ပြဆိုပါမည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

“ ----- သံကောက်မာယ၊ ကြယ်စုဝတို့၊ အာကာသတိုင်၊ ခြည်ဝါရောင်ဆင့်၊ ယုန်စမ်းပွင့်နှင့်၊ မွန်းတင့်ငယ်ဆိုင်သည်၊ ခရိုင်ရွှေမြို့ လင်းတော့မယ်။

ထန်းရည်နှင်း
ပေါက်ကင်းတဲ့ လဲင်။

ဆက်ရက်ကယ် သာရတာနှင့်
ရော်ရွက်ဝါ တမာနု
လွမ်းသူ့ပူပုံ။

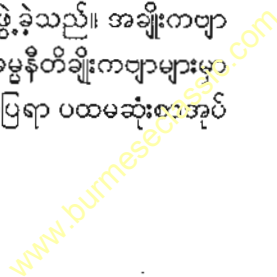
စရိုက်ကယ်လုံ
ပင်မြုံမြင့်သိုက်နန်း။

ထွက်စီးငယ်ချန်
ကျောက်စက်ကယ် ရေတံခွန်နှင့်
ဟေမဝန် သာယာနုပါဘိ
ယွန်းလုနွေဆန်း။” ၁

ညည်းချင်း၏နောက်တွင် အချိုးကဗျာရေးရာ၌ ညည်းချင်းအချ “ခရိုင်ရွှေမြို့ လင်းတော့မယ်” မှ “လင်း” နှင့် လေးချိုးအစ “ထန်းရည်နင်း” မှ “နင်း” တို့ ချိတ်ဆက်ထားသည်ကို သတိပြုနိုင်ပါသည်။

စဉ့်ပါဆရာတော် (၁၁၄၀-၁၂၀၀ ခန့်)

ပါဠိဘာသာဖြင့်ရှိသည့် ဓမ္မနီတိကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်၍ မြန်မာဘာသာ ကဗျာအဖြစ် အချိုးကဗျာ ပုံသဏ္ဍာန် ရေးသားခဲ့ရာ ဓမ္မနီတိအချိုးကဗျာများအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ဓမ္မနီတိချိုးကဗျာများကို ကဏ္ဍ (ကထာ) ၂၀ ခွဲ၍ ပုဒ်ရေပေါင်း ၂၆၉ တိတိ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ အချိုးကဗျာတို့သည် တစ်ပုဒ်စီသာ ပြန်ကြဲ တည်ရှိနေကြရာ ဓမ္မနီတိချိုးကဗျာများမှာ အချိုးကဗျာ အရေအတွက် အများဆုံး စုဝေးဖော်ပြရာ ပထမဆုံးစာအုပ်

ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဗလကထာ (ခွန်အားကဏ္ဍ) တွင် သတ္တဝါတို့ သန်ရာသန်ရာ အားပြုတတ်ကြပုံကို ဤသို့ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။

“ငှက်တကာ
အာကာကို လွန်ထင်စား
အားမှတ်လို့ကိုး။
သမုဒ္ဒရာ
မဟာရေယာဉ်ခန်းမှာ
ငါးမန်းငါးဆင်စ
အားပြုကြရိုး။” ၁၂

ခမ္ဘန်တီချိုးကဗျာများတွင် ခွေးချိုး၊ ကြံချိုး၊ လေးချိုး ကဗျာအမျိုးမျိုး ပါဝင်ပါသည်။

ဦးစံသူ ၁၃

မှာကမ်းများ ရေးသားခြင်းဖြင့် ထင်ရှားသူ စာဆိုဖြစ်သည်။ အချို့ကဗျာများကို သီးသန့်မရေးခဲ့သော်လည်း မှာကမ်းကဗျာများတွင် အချို့ကဗျာများ ထည့်သွင်းရေးသားသူ စာဆိုဖြစ်သည်။ “မှာကမ်းမောင်စံသူ” ဟု ထင်ရှားသည်။

မယ်ခွေ (၁၁၅၀-၁၂၁၀ ခန့်)

ဆယ့်နှစ်ရာသီတွဲ အဲဒါများ ရေးသားခြင်းဖြင့် ကျော်ကြားသူ အမျိုးသမီးစာ ဖြစ်ပါသည်။ “မယ်ခွေ” ဟု ထင်ရှားသည်။ တာချင်း ဝိုချင်း၊ ရတုများနှင့် လေးဆစ်များ ရေးခဲ့သည်။ ဧကပေလောကတွင် မယ်ခွေ၏ “ဆေးတံဖွဲ့” ခွေးချိုးနှင့် “ဆေးလိပ်လက်ဆောင်” လေးချိုးတို့ ထင်ရှားသည်။ ဆေးတံဖွဲ့ ခွေးချိုးကို တင်ပြပါသည်။

“ဆေးတံတို တစ်ညလောက်
ရောသောက်တော့ပေး။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

မယူလိုက်က မိုက်လို့ထင်
ယူလိုက်ပြန်က ကြိုက်လို့ထင်
သောက်စေချင် ခုတင်တွင်ထောင်ခဲ့ကွဲ့
ညှိနဲ့ ရဲ့လေး။” ၁၄

မင်းကြီးကတော် ခင်ဆုံ (၁၁၅၀-၁၂၂၀ ခန့်)

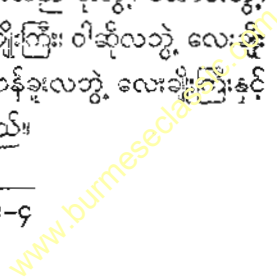
ပတ်ပျိုးသီချင်းများ၊ တေးတပ်များနှင့် အချိုးကဗျာများ ရေးသား ပြီး ထင်ရှားသောစာဆိုဖြစ်သည်။ ခင်ဆုံ၏ “ခွန်းကျူပါဖား” ခွေးချိုး လေးမှာ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

“ဖားတဂီ
မှန်ရာရွှေနှုတ်က
ခွန်းထုတ်စေသား။
လှမတူ
တသူ ကေန်ရောက်မှာဖြင့်
ပြောင်မြောက် ဗေဒင်ပိုင်ခဲ့
စံအိုင်ကို စိန်နှင့်မွမ်းပါမယ်
ခွန်းကျူပါဖား။” ၁၅

ဖိုးသူတော်ဦးမင်း (၁၁၆၀ ခန့် - ၁၂၁၀ ခန့်)

လေးချိုးကြီး၊ ရတု၊ တေးတပ်၊ တုံးချင်း၊ သပြန်အမျိုးမျိုး ရေးသား သည့် နာမည်ကျော်စာဆို ဖြစ်သည်။ ဘုံစာဆို၏ ဆယ့်နှစ်ရာသီတွဲ အချိုးကဗျာများမှာ တစ်မူယူခြားသည်။ စာဆိုလူဦးမင်းနှင့် အပြန် အလှန် စာချိုးလေ့ရှိသည်။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းသည် ဖိုးဘွဲ့၊ ဆောင်းဘွဲ့၊ နေဘွဲ့၊ လေးချိုးကြီးများ၊ ဘုန်းတော်ဘွဲ့၊ လေးချိုးကြီး၊ ဝါဆိုလဘွဲ့၊ လေးချိုး ကြီး၊ တပေါင်းလဘွဲ့၊ လေးချိုးကြီး၊ မလားပွင့်၊ ဟန်ခူးလဘွဲ့၊ လေးချိုးကြီးနှင့် ပဟေဠိ လေးချိုးကြီးတို့ကို ရေးဖွဲ့စပ်ဆိုသည်။

သုတေသနစာတမ်းများ-၄

သံတော်ဆင့် ဆောမြို့စားဦးစီ (၁၁၆၀ ခန့်-၁၂၃၀ ခန့်)

တေးထပ်၊ ဗုံကြီးသံ၊ ဟန်ချင်းနှင့် လေးချိုးများ ရေးဖွဲ့သည်။ ဦးစီသည် စာများများရေးဖွဲ့ဟန် မတူပါ။ လေးချိုးကဗျာများကိုလည်း ရှည်ရှည်လျားလျား မရေးပါ။ ပို၍ရေနည်းနည်းဖြင့် ထိထိမိမိ ရေးတတ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ပုဆိုးဘွဲ့ လေးချိုးကဗျာကိုရှုပါ။

“ဖြူခံမှာ ရွှေလှံသားလို့
နယ်ခြားက မြကြီးကိုင်။
တကျွန်းမှုမှန်တဲ့
ကောက်တော်ခံ ရှံရှံပိုးမို့
တိုးလို့ခံခိုင်။
ရိုင်းခင်ကို မြောက်ပြင်ဆိုးငယ်နှင့်
နပ်ပိုးစု သီမဆိုင်
ချားကြီးကိုင်အိမ်ဖြစ်။
ယဉ်ရစ်တံ
ငယ်ချစ်ကယ် ရွှေကိုယ်ဖန်မို့
မတန်သူ မဆင်ကြစေနှင့်
မြင်ရရင် မရှောင်ဝယ်မယ့်
သုံးမယ်ဆင် နန်းဝင်ခါးမှာမှ
ထားတဲ့ဆင်သစ်။” ၁၆

လူဦးမင်း (၁၁၆၂-၁၂၃၃)

အချိုးကဗျာများ ရေးသားခြင်းဖြင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည်။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့် စာဆိုဖက် ဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့၊ ရာသီဘွဲ့ လေးချိုးကြီးများ ရေးသားသည်။ တစ်ရာသီလျှင် တစ်ပုဒ်ကျဖြင့် ၁၂ ရာသီစုံအောင် ဖွဲ့ဆိုသည်။ လေးချိုးကြီး အရေအတွက်မှာ ဖိုးသူတော် ဦးမင်းထက် ပိုများသည်။ ဦးမင်းသည် လေးချိုးရေးသားရာ၌ ထိပ်တန်း

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဖြစ်ပေရာ “ပဒေသရာဇာဘွဲ့ကြီး၊ အောင်ဖြိုးသာချင်း၊ ငမင်းလေးခိုး ငတိုးရကန်” ဟု စာဖွဲ့ရသည်အထိဖြစ်သည်။

မမြကလေး (၁၁၇၁-၁၂၀၇)

ရွှေဘိုမင်း၏ အနောက်နန်းမိဖုရားဖြစ်၍ “အနောက်နန်းမိဖုရား မမြကလေး” ဟု ထင်ရှားသည်။ အနောက်နန်းမိဖုရားသည် ပတ်ပျိုးနှင့် တေးထပ်များ ရေးသား ထင်ရှား၍ အချိုးကဗျာများလည်း ရေးခဲ့သည်။ မောင်တော် ရွှေဘိုမင်းကို ရည်ညွှန်းစပ်ဆိုဟန်တူသော ဒွေးချိုးသဖြင့် မမြကလေးကို တင်ပြ ပါသည်။

“နေပိုန်ပိုန်
ဆင်တောင်းတော် ရွှေပုသိမ်နှင့်
လာချိန်တန်တော့။
ထပ်ထပ်ကယ်မျှော်
ပြာသာဒ်ကယ် ဆောင်ပုံပေါ်က
အကြိုတော် သည်မယ်ထောက်ရတယ်
ကိုးခေါက်ပြန်ပေါ့။” ၁၇

စလေဦးပုည (၁၁၇၄-၁၂၂၉)

ကုန်းဘောင်ခေတ်၏ စာအရေးနိုင်ဆုံး၊ အကျော်ကြားဆုံး စာဆိုကြီး ဖြစ်သည်။ ပြဇာတ်များ၊ ဝတ္ထုများ၊ မေတ္တာစာများ၊ မော်ကွန်းများ တေးထပ်များ ရေးသား၍ ထင်ရှားသည်။ ဦးပုညသည် အချိုးကဗျာများ ရေးသားခဲ့ရာ အခြားစာများနှင့် နှိုင်းယှဉ် လွန်စွာနည်းလှသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဦးပုည၏ အချိုးကဗျာများမှာ ကလောင်စွမ်းထက်လှသော စာဆို၏ လက်ရာများဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ စကားလုံး လှပခြင်း၊ ကာရန်နဘေ ကောင်းမွန်ခြင်း၊ အသံသာယာခြင်းတို့ကြောင့် စံတင်ထား ထိုက်သော အချိုးကဗျာများဖြစ်ပါသည်။ မိန်းကလေးတစ်ဦး၏အလှ သဘာဝကို နုနုယဉ်ယဉ်ဖွဲ့ထားသော လေးဆစ်ကဗျာကို တင်ပြပါသည်။

“မွတ်မွတ်ကလေး လှတယ်လို့
ရွရွကလေး လှမ်းတဲ့မေ။

ညက်ညက်သာ ချောတော့
မနော ကြည်ကြည်တင့်
ကျမ်းနှင့်မလွေ။

မြင်မြင်သူ မြင်တဲ့ခိုက်
ကြိုက်လို့ပဲသေသေ
ယဉ်ပေစွ ကြော့ကြော့ဆုံး။

လှလှရဲ့ လှခေါင်
မြိတ်လွတ်ကယ် ပြေယောင်နှင့်
ပိတုန်းရောင် ကေသာနွဲ့ကို
ပန်းထည့်လို့ထုံး။” ၁*

တင်းဝန်မင်းကြီး (၁၁၈၃-၁၂၇၀)

ပျို၊ ရကန်း၊ မော်တွန်း၊ ဧချင်း၊ လူးတား၊ ရတု၊ သီချင်း၊ ခကားပြေ
မှတ်တမ်း စသည်ဖြင့် စာစုံရေးသော စာဆိုဝန်ကြီးဖြစ်သည်။ အချိုး
ကဗျာများလည်း ရေးသားရာ လေးဆစ်သဖြန်များ ရေးခဲ့သည်။
ဆယ်နှစ်ရာသီပန်းဘွဲ့ ကဗျာလေးကို ဖော်ပြပါသည်။

“ပန်းကုံကော် ရွှေစကား
ငွေသားနု စံပယ်မှန်။
မုလေး ခတ္တာနှင့်
ရွှေယင်းမာ ကြာခဝဲ
ဖွဲ့စနင်းလျှံ။
သင်္ဃင်ကျန်
ခွာတံနှင့် ပေါက်လဲ။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ပန်းဝတ်ကယ် ရွှေပီမင်း
သင်းထုံနွဲ့ကဲ။” ၁

လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင် (၁၁၉၅-၁၂၃၇)

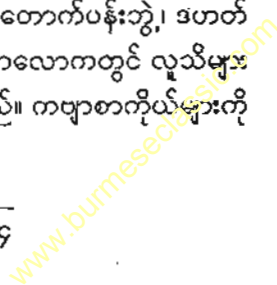
ဘောလယ်ကဗျာ (သီချင်း) ကို တီထွင်ရေးသား၍လည်းကောင်း၊
ဝိဇယကာရီနှင့် ဣန္ဒာဝံသ နန်းတွင်းဇာတ်များကို ရေးသားခြင်းဖြင့်
လည်းကောင်း ထင်ရှားသည့် မိဖုရားစာဆိုဖြစ်သည်။ ဝိဇယကာရီနှင့်
ဣန္ဒာဝံသဇာတ်များတွင် အချိုးကဗျာများ ရေးသားသည်။ လှိုင်မင်းသမီး
၏ ထင်ရှားသော “စိန်ခြူးကြာညောင်” ချီ ဘောလယ်အဆုံးတွင် ခွေးချိုး
တစ်ပုဒ် ရေးခဲ့သည်။ ကြင်ရာတော် ကနောင်မင်းကို ရည်ညွှန်းပုံရသည်။

“အချစ်ကိုယ့်
ပုံပါဠိအလုံး။
ရှောင်လွှဲနေပျော်လို့
မကြည်သော် မျက်တော်ဖုံးတယ်
ဘယ်တွက်ကြောင့်မှန်း။” ၆*

ဦးကြော့ (၁၂၀၀ ခန့် - ၁၂၅၀ ခန့်)

“စုံနဲ့သာမြိုင် ရှာပုံတော်ကြီး” နှင့်တကွ ခွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ သံချိုး
တေးထပ်များ ရေးသားခဲ့သည်။ အချိုးကဗျာအရာတွင် စံတင်လောက်
သော စာဆိုဖြစ်သည်။ လေးချိုးကဗျာ ၄၆ ပုဒ်နှင့် သံချိုးကဗျာ ၁၆
ပုဒ် ၆၀ ရေးခဲ့သဖြင့် ဦးကြော့သည် ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် စဉ်ပါ
ဆရာတော်နော်ရ် အချိုးကဗျာ အများဆုံး ရေးခဲ့သူဟု ဆိုရပါမည်။
ဦးကြော့၏ လေးချိုးများသည် အရေအတွက် များရုံမျှမက အရည်
အသွေးပါ ကောင်းမွန်လှသည်။ ဦးကြော့၏ ပီတောက်ပန်းဘွဲ့၊ ဒဟတ်
ပန်းဘွဲ့၊ မိကျောင်းပန်းဘွဲ့၊ လေးချိုးတို့မှာ ကဗျာလောကတွင် လူသိများ
ထင်ရှားသော ထိပ်တန်းကဗျာများဖြစ်လေသည်။ ကဗျာစာကိုယ်များကို
မပြောတော့ပါ။

သုတဘာဏ်စာတမ်းများ-၄

အချုပ်တန်း ဆရာဖေ (၁၂၀၀ ခန့် - ၁၂၅၀ ခန့်)

တေးထပ်နှင့် အချိုးကဗျာများ ရေးသား ထင်ရှားသူ စာဆို ဖြစ်သည်။ အချုပ်တန်း ဆရာဖေ၏ ကဗျာပေါင်းချုပ်တွင် အချိုးကဗျာ ပေါင်း ၅၅ ပုဒ်မျှ တွေ့ရပေရာ ဦးကြော့နောက် အချိုးကဗျာ အများဆုံး ရေးသူဟု ဆိုရပါမည်။ ဆရာဖေသည် ဦးကြော့ကဲ့သို့ အချိုးကဗျာ အရေးကောင်းသည်။ ဆရာဖေ၏ လေးချိုးများသည် ကာရန်နဘေ ပြောင်မြောက်ခြင်း၊ စကားအသုံးအနှုန်း လှပနွဲ့နောင်းခြင်း၊ နရီဝည်းဝါး ကောင်းမွန်၍ အသံသာခြင်း စသည့်ဂုဏ်များနှင့် ပြည့်စုံ၍ အရေး အတွက် များသလောက် အရည်အသွေး ကောင်းလှသည်။ “ပန်းချီမိုင်” ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသော အလှပွဲလေးချိုးကို တင်ပြပါသည်။

“ရွှေပင့် ကြာအချုပ်ကိုလ
လေအဟုန် လာ၍ခက်စဉ်က
ကညာနတ် ထွက်ခဲ့တယ်။
သန္ဓေဖွားဟာမို့
ရွှေသားကို ပန်ချီပြင်၍
သည်ခင်ကို စုတ်တံနှင့်ရေးသော်လဲ
ဆေးရနိုင်ဖွယ်။
စခန်းနော် လိုရာကွန့်နိုင်တဲ့
မန်းပေါ်မှာ ကိုကြာညွန့်သော်မှ
ရွံ့ပါလိမ့် သူ့နီကာယ်
ှိတယ်လို့ ဟုတ်ပြီဘူး။
တပါးရယ်ဟန်
သကြားရယ် မကြာဖန်တော့
ကွာရန်မှာ တူမည်ဝေးပါပဲ
တို့တမေ ခင်ခင်လေးမှာကွယ်
ရှေးကုသိုလ်ထူး။” ၆၂

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

မောင်းထောင် ဦးကျော်လှ (၁၂၀၃-၁၂၈၁)

ရှင်သေးကိုင် ဦးကျော်လှ၊ သံချိုကိုင် ဦးကျော်လှဟုလည်း ကျော်ကြားသည်။ အချိုးကဗျာ အနွယ်ဝင် သံချိုကဗျာများ ရေးစပ် သီဆိုသူဖြစ်သည်။ ဦးကျော်လှ၏ သံချိုကဗျာများမှ ထူးခြားသော ကဗျာ မှာ ကောက်စိုက်သမရွစ်ဦးကို ဖွဲ့ဆိုထားသော သံချိုကဗျာဖြစ်သည်။ ဦးကျော်လှသည် ကောက်စိုက်သမများ၏ လုပ်အားအလှ၊ စိတ်အလှကို ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ သံချိုကဗျာမှာ ရှည်လျားသဖြင့် စာကိုယ်မပြတော့ပါ။

မန်လည်ဆရာတော် (၁၂၀၃-၁၂၈၂)

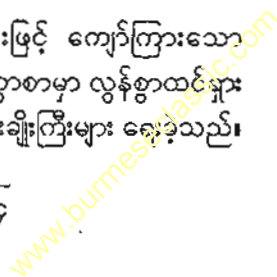
မယဒေဝလင်္ကာသစ်ကို ရေးသားစပ်ဆို၍ ထင်ရှားသော ရဟန်း စာဆိုဖြစ်သည်။ ဆရာတော် သည် ကျမ်းပေါင်း ၃၀ ကျော်နှင့် ရတုများ၊ ပြဇာတ်များ ရေးသားသည်။ ခွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ သံချိုကဗျာများ ရေးသား သည်။

“သူမာလျှင် မာစိန်စောင်းပါပဲ
သူပျောင်းလျှင် အရေဖြစ်နိုင်ပဲ
မယုံလျှင် မအေနှင့် စစ်လာတော့
သနစ်ကို ကုန်မလင်းသော်လည်း
အဖြစ်ဆို ဂုဏ်သတင်းကိုလ
လေညင်းလာ သင်းကာယုံ၊
ပန်းရနံ့ပဲ။” ၆၃

စသော အရေးအဖွဲ့ကိုကြည့်လျှင် ဆရာတော်၏ ကဗျာလက်ကို သိနိုင် ပါသည်။

လယ်တီဆရာတော် (၁၂၀၈-၁၂၈၅)

ကျမ်းပေါင်းများစွာ ရေးသား ပြုစုခြင်းဖြင့် ကျော်ကြားသော ရဟန်းစာဆိုဖြစ်သည်။ ဆရာတော်၏ နွားမေတ္တာစာမှာ လွန်စွာထင်ရှား သည်။ တေးထပ်များ၊ ခွေးချိုး၊ လေးချိုးနှင့် လေးချိုးကြီးများ ရေးခဲ့သည်။

“မိုက်မလင်းနိုင်လို့
မြိုက်ခင်းညာဆီမှာ
ခါတော်မို သီမဝေနိုင်ဘု
ဒီကွေ့တွင် ရေစုန်မျောပြန်ရ
အတောမသတ်နိုင်တဲ့
ရဟတ်တွေ။” ၆၄

အစချီသော လေးချိုးကြီးမှာ ထင်ရှားလှပါသည်။
ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် အချိုးကဗျာရေးသော စာဆိုများစွာ ရှိပါ
သည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ထင်ရှားမရှိသော စာဆိုများကို အမည်နှင့် အကျဉ်း
တင်ပြပါမည်။

ဦးဖုန်းသည် လေးချိုးစာဆိုဖြစ်သည်။ ဘကြီးတော်မင်းလက်ထက်
တွင် ဦးမင်း၊ ဦးညွှ၊ ဦးဖြေ တို့နှင့် စာဆိုဖက်ဖြစ်သည်။ လေးချိုးကြီးများ
ရေးသားသည်။ ဦးဖြေသည် တစ်ဆယ့်နှစ်ရာသီတွဲ လေးချိုးကြီးများနှင့်
အခြားလေးချိုးကြီးများကို ဖွဲ့ဆိုသည်။ လူဦးမင်းကဲ့သို့ပင် တစ်ဆယ့်နှစ်
လလုံးကို ဖွဲ့ဆိုသည်။ ဦးအိသည် အချိုးကဗျာ များများရေးခဲ့ဟန်
မတူပါ။ ကဗျာဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများတွင် ဦးအိ၏ မိုးဖွဲ့ လေးဆစ်
သဖြန်လေးတစ်ပုဒ် တွေ့ရသည်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ အသံ၊ ကာရန်တို့၌
လိုကွက် ပိုကွက်မရှိ၊ သိပ်သည်းကျစ်လျစ်သော ကဗျာတိုလေးဖြစ်သဖြင့်
ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

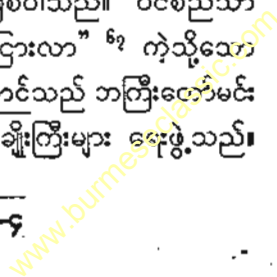
“သခွပ်ကတဲ့ ပွင့်စချိန်။
တမ္မတ်ကယ် စံတော်မြေက
မှုန်ပြေပြေ ရွှေမှင်ဆိုင်းလို့
ရှုတိုင်းဘဝင်ညွတ်ပါဘိ
လွမ်းဆွတ်ဖွယ်တိမ်။
ရှစ်မည်ကို နတ်စည်ရွှမ်းလို့
သွန်းလာတဲ့ မေယိန်ငယ်
ဖန်ရွှိန်လဲ့မြှူခိုး။

ဆွေးခိုက်ခိုက်ကို
တန်ဆိုရင် တန်ပဲနှင့်
တင့်ရဲစွာ မာန်မှန်လို့
အမွန်မောင် တော်ရွံဝိပါကို
နန်းပြည်သိမိုး။” ၆၅

စာရေးတော်ကြီး ဦးသာဇံသည် လေးချိုးများ ရေးခဲ့သည်။
လေးချိုးများမှာ စကားလုံးများ လှပ သိမ်မွေ့၍ ကာရန်နဘေများ
လွန်စွာကောင်းလေသည်။ ဖိုးဝဇီရသည် ရတနာပုံသတင်းစာ အယ်ဒီ
တာအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ သတင်းစာ စကားပြေ အရေးအသားကြောင့်
ကျော်ကြားသည်။ အချိုးကဗျာများလည်း ရေးခဲ့ရာ ကဗျာတိုလေး
တစ်ပုဒ်ကို တင်ပြပါသည်။

“နှစ်သွယ်ကံ
တကယ်ကြံ အိုမပျက်ပါဘု
ညိုရက်မယ် မထင်ကြပါနှင့်
ယဉ်လှကသိုဏ်း။
မွေ့စက်ရာ
မေ့မျက်နှာ မြင်လွန်းလို့
ဘဝင်ကျွမ်းပြီ တကိုယ်ထူးမှာဖြင့်
ရှူးတော့မတိုင်း။” ၆၆

ဦးတေသည် လေးချိုးကြီး ကဗျာစာဆိုဖြစ်၍ ကုန်းဘောင်မင်း
လက်ထက်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ လေးချိုးကြီးကဗျာများကို ရေးသား
ခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓသည် ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ် စာဆိုကျော်တစ်ပါး
ဖြစ်၍ မြန်မာစာပေလောကတွင် “ဗုဒ္ဓအစ-ဗုဒ္ဓအလယ်-ဗုဒ္ဓအဆုံး”
ဟု ဆိုစမှတ်ပြုကြရသော စာဆိုတော်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ “ပင်စည်သာ
ပျိုးတော့တယ်၊ ရှည်ကြိုးလဲ ဆုံနွားသို့၊ ကြံငြားလာ” ၆၇ ကဲ့သို့သော
သံဝေဂလေးချိုးကြီးမျိုး ရေးပါသည်။ ဦးရွှေမောင်သည် ဘကြီးတော်မင်း
လက်ထက် လေးချိုး စာဆိုဖြစ်သည်။ လေးချိုးကြီးများ ရေးဖွဲ့သည်။

ဦးဘိုးလင်းသည် မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော လေးချိုး
 စာဆိုဖြစ်၍ လေးချိုးကြီးများ ရေးဖွဲ့သည်။ သံတော်ဆင့်ဦးမောင်သည်
 မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်မှာပင် ပေါ်ခဲ့၍ လေးချိုးကြီးများ ရေးဖွဲ့သည်။
 ဝက်မစွတ်မင်းကြီးသည်လည်း လေးချိုးကြီးများ ရေးဖွဲ့သောစာဆိုဖြစ်
 ပါသည်။ ကိုဝန်မင်းညီ မောင်စံသူသည်လည်း လေးချိုးကြီးများ ရေးဖွဲ့
 သော စာဆိုဖြစ်သည်။ မမိသည် ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းတွင် ပေါ်ခဲ့
 သော အမျိုးသမီးစာဆိုဖြစ်၍ မေတ္တာစာများ ရေးသားခဲ့သည်။ လေးချိုး
 ကဗျာများ ရေးသားခဲ့ရာ နိဗ္ဗိန္ဒလေးချိုးမှ ပထမနှစ်ချိုးကို တင်ပြ
 ပါသည်။

“ရွှေခန္ဓာ ရုပ်မနှမ်းခင်က
 ဒေသနာ သုတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းငယ်နှင့်
 ကျွန်ုပ် မြန်းပါတော့မယ်။
 ကျွမ်းတဲ့မိတ်ကိုဖြင့်
 လွမ်းစိတ်ကယ် ဖြေဖြူလို့
 သပြေညို ရေချိုစမ်းဆီသို့
 မနေလို့ ရွှေကိုယ်မြန်းကာပ
 ဟမ်းမည်လို့ရွယ်။” ၆၀

ဟု ရေးသားသော အဖွဲ့အနွဲ့မှာ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။
 ဦးကြော့သမီးသည် ဖခင်အမည်ကိုယူကာ စာဆိုသော စာဆိုမယ်ဖြစ်
 သည်။ အပူတွဲ လေးချိုးကဗျာနှစ်ပုဒ်ဖြင့် ကဗျာအရာတွင် မှတ်တမ်းဝင်
 ခဲ့သည်။ အချိုးသား အပူသည်များကို ရည်ညွှန်းဖွဲ့ဆိုသော လေးဆစ်ကို
 တင်ပြပါသည်။

“ပူလှူ
 မှုစလို့ တင်လိုက်မယ်။
 ကန္တာရီ
 ဘျာကြီးသူ ဒုက္ခဆွေးတာက
 အေးကွက်ပလည်။

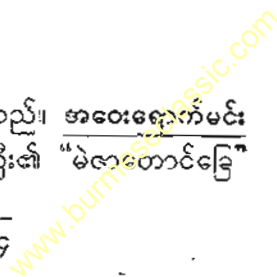
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

သူရိယာ ခုနှစ်စင်းကဲ့သို့
 ပူငြိတာ အလွန်ပြင်းပါဘိ
 ရင်တွင်းမှာတဲ့ မလင်းနှယ်
 ယွင်းကွယ်လို့ သေခမန်း။
 ယခုလေ
 နုတမေ ဝါဝါဝင်းရယ်တို့
 လေးဖေကို အေးစေခြင်းရယ်နှင့်
 (အမယ်မင်း) နှင်းရေနှင့်ဖျန်း” ၆၁

ဦးကြီးသည် လွမ်းချင်းများ ရေးသားခြင်းဖြင့် ထင်ရှားသော
 စာဆိုဖြစ်သည်။ ဦးကြီးသည် ကုန်းဘောင်ခေတ် အချိုးကဗျာလောက
 တွင် အတွေ့ရနည်းသော တူးဆန်းသည့် ကိန္နရီ ကိန္နရာတို့ အကြောင်း
 လေးချိုးကဗျာဖွဲ့ခဲ့သည်။ ဦးမျှင်သည် တောတောင်ထဲတွင် မထင်မရှား
 ပေါက်ရောက် ဖူးပွင့်နေကြသော တောပန်းကလေးများကို လေးချိုး
 ကဗျာ ဖွဲ့၍ ပန်းကလေးများက မြတ်စွာဘုရား ဒေသစာရီ ကြွနိုးရာတွင်
 ပူဇော်ကြဟန် ရေးဖွဲ့ထားပုံမှာ -

“ပမာရယ်ညီ
 စံကပ္ပိ ပြည်တော်ဟောင်းဆီသို့
 နှစ်သောင်းခြံ ရံသံယာနှင့်
 ဒေသစာရီ အမြန်းမှာလ
 စခန်းစဉ် မြိုင်ရဂုံတို့မှာ
 ကြိုင်အထုံ တကြူကြူနှင့်
 သယမ္မူ ကိုယ်တော်မြတ်ကိုလ
 ထွက်နပ်ကယ် ကြိုဆို၍
 ပန်းထိုထို ပူဇော်ပွင့်ရှာကြ” ၆၂

ဟု ဖြစ်ပေရာ အလင်္ကာမြောက်လှပါသည်။ အဝေးရောက်မင်း
 ဦးအောင်ကြီးသည် လက်ဝဲသူနွဲ့ရ အမတ်ကြီး၏ “မေတ္တာတောင်ခြေ”

ရတုကို လေးချိုးကဗျာဖြင့် ပြန်လည်ရေးသားခဲ့သည်။ ရတုပါ စကားလုံးများကိုသုံး၍ ကာရန်နဘောများဆင့်ကာ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

“မဲဇာချောင် တောင်ခြေက လွမ်းပါရ
ပွဲခါညောင် ရေစင်သွန်းချိန်ပို့
သဲသာသောင်မြေကျွန်းရယ်က ခွေပတ်လည်။
ရော်လို့သာ ရမ်းပါရ
တမ်းတကာ တဖိုဖိုနှင့်
ပြည်ရွှေဘို အောင်ဌာနဆီသို့
မြတ်ဘိုးတော် စေတီယတို့ကို
ဦးချစ်တ်ရည်။
လေပြည်လာ တုန်ကာအေးတာပို့
နေခြည်ဖြာ ခြုံလွှာနှင့် ထွေးပါရ
ဆွေးသပ ဖြေမတည်
ရေကြည်ကြည် ကျသွင်မစဲ။
ဆီးနှင်းငယ်ထန်
မိုးလောက်ပင် ပုံသဏ္ဍာန်ပို့
မှုန်ပြာလှုံ တောင်ယံထဲမှာ
မိုင်းရီလို့မည်း။” ၇၀

အချိုးကဗျာ၏နယ်ပယ်

အချိုးကဗျာများသည် အခြားစာများတွင် ရောနှောပါဝင်နေကြောင်း ဆိုခဲ့ပါသည်။ စင်စစ် အချိုးကဗျာများသည် စာပေအမျိုးအစားအတော်များများ၌ ဝင်ရောက်နေရာယူလျက်ရှိပါသည်။

ဦးစွာ ပြဇာတ်များတွင် ပါဝင်မှုကို တင်ပြပါမည်။ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ နာမည်ကျော် အီနောင် နန်းတွင်းဇာတ်တော်ကြီးတွင် အချိုးကဗျာများ ပါဝင်သည်။ သမုဒ္ဒယောသပြဇာတ်တွင်လည်း အချိုးကဗျာများ ပါဝင်သည်။ လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင် မင်းသမီး၏ ဝိဇယကာရိနှင့်

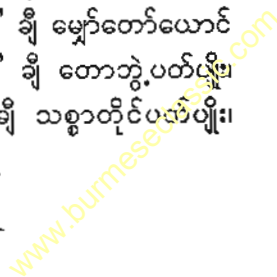
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဣန္ဒာဝံသ ပြဇာတ်များတွင်လည်း အချိုးကဗျာများ ပါဝင်သည်။ ဣန္ဒာဝံသပြဇာတ်တွင် ဣန္ဒာဝံသမင်းသား အိပ်မက်အရ ဒွါရိန္ဒပြည်သို့ ချီရန် စီစဉ်ခန်း၌ -

“သူရကန်
ဖန်ရောင်ဆယ်ပြန်ဖွင့်ငယ်
သန်းခေါင်မြင့်ထွန်း။
နောင်ကြီးငယ်ပူ
ဆယ်ဇမ္မူ လှော်ရွှေနှစ်ကို
အားသစ်လို့လွမ်း။” ၇၁

ဟု ခွေးချိုးကဗျာဖြင့် သီဆိုသည်။ စလေဦးပုည၏ ရေသည်ပြဇာတ်၊ ပဒုမပြဇာတ်၊ မဟော်ပြဇာတ်နှင့် ဦးကြင်ဥ၏ ဒေဝကုမ္ဘာန်၊ ဝက်နွဲ့၊ ပါပဟိန်ပြဇာတ်၊ အချုပ်တန်းဆရာဖေ၏ ယုဇနဝတ်မှုန်ပြဇာတ်၊ မင်းကတော်ပြဇာတ်၊ ဦးဆူသာ၏ စောပေစောမေပြဇာတ်၊ မောင်စံသူ၏ ဘိန်းပုံရာဇာနှင့် ကွမ်းပုံကုမ္ဘာ ပြဇာတ် စသည်တို့တွင် အချိုးကဗျာများ ပါဝင်သည်။ ကိုလိုနီခေတ် ပြဇာတ်များတွင်လည်း အချိုးကဗျာများ ပါဝင်ပေရာ ဆင်ဖြူကျွန်းဆရာသင်၏ ဝံသုတော်ပြဇာတ်၊ ဆရာခင်၏ သော်ကကုမ္ဘာနှင့် ပဉ္စကလျာပြဇာတ်၊ ရွှေတောင်ဆရာလွမ်း (သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း) ၏ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးပြဇာတ်၊ ဝက်ပါ မောင်ဘိုးခင်၏ မြို့စတေး မောင်ရေချမ်း၊ ကန်စတေးလစန်းယုန်ပြဇာတ်၊ ပုဇွန်တောင်ဆရာခင်၏ လူစွမ်းကောင်း မောင်ဗျတ္တပြဇာတ် စသည်တို့တွင် ပါဝင်သော အချိုးကဗျာများကို ထုတ်မပြတော့ပါ။

ဆက်လက်၍ ပတ်ပျိုးသီချင်းနောက်တွင် အချိုးကဗျာများ ပါရှိပုံ တင်ပြပါမည်။ ပတ်ပျိုးများနောက်တွင် သဖြန်များအဖြစ် ပါဝင်နေပါသည်။ လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်၏ “ညဉ့်သုံးယံခါ” ချီ မျှော်တော်ယောင်ပတ်ပျိုး၊ မြဝတီမင်းကြီး၏ “သာဆန်းရဂုံတွေ” ချီ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး၊ မင်းဘူး ပဲနင်း ဦးနေဦး၏ “ချစ်သမျှကို” ချီ သစ္စာတိုင်ပတ်ပျိုး၊

အဆိုတော် မယ်လုပ်၏ “ထွန်းလင်းလက်ငါ့” ချီ ကျေးစေပတ်ပျိုး၊
မင်းကြီးကတော်ခင်ဆွ၏ “ဆောင်ဝဲရီရာ” ချီ အီနောင်ပတ်ပျိုး စသည်
တို့နောက်တွင် ဒွေးချိုး၊ ကြီးချိုး၊ လေးချိုးသဖြန်များ ပါဝင်ပါသည်။
အခြား မွန်သီချင်း၊ ယိုးဒယားသီချင်းတို့နောက်တွင်လည်း ဒွေးချိုးသဖြန်
များ ပါဝင်ပါသည်။

ထို့ပြင်လည်း မှာတမ်းများ၊ မတ္တာစာများ၊ ခုံးချင်းများ၊
ညည်းချင်းများ၊ ရတုများ၊ ဘတ္တရည်းနှင့် ဇာတ်သဘင်ခိုချင်းများ
တွင်လည်း အချိုးကဗျာသည် အင်အားနှင့် ပါဝင်လျက် ရှိပါသည်။
မင်းအချိုးကဗျာများကို ဖော်ပြခြင်းမပြုတော့ပါ။

ခေတ်သစ်အချိုးကဗျာများ

ပါတော်မူခေတ်တွင် အချုပ်တန်းဆရာဖေနှင့် ဦးကြော့တို့ ပါတော်
မူဘွဲ့ အချိုးကဗျာများ ရေးကြသည်။ မဟာဒါန်ဝန် ဦးရွှေဝသည် မြန်မာ
တို့ ထီးနန်းကွယ်ပျောက်ရပုံကို ရှေးလေးချိုးကြီး ပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ရေးခဲ့
သည်။ အချုပ်တန်းဆရာဖေ၏ “မြတ်ကောဇာ လှစ်ဆိပ်ရမှာဖြင့်” ချီ
လေးချိုးကြီး၊ ဦးကြော့၏ “ကမ္ဘာတွင် စဉ်သမိုင်းငယ်နှင့်” ချီ လေးချိုး
ကြီးနှင့် မဟာဒါန်ဝန် ဦးရွှေဝ၏ “မန်းမကိုဋ်မှာမှ” ချီ ရှေးလေးချိုးကြီးတို့
ထင်ရှားသည်။

လွတ်လပ်ရေးခေတ်ဦးတွင် အသက် ၇၀ ကျော် သံချိုဆရာကြီး
မောင်းထောင် ဦးကျော်လှသည် နယ်ချဲ့ကို တော်လှန်မည့်အနေ
အားပေးသည့် “သက္ကရာဇ်၊ တွက်စစ်ကာ နောက်ကိုမျှော်တော့” ချီ
သံချိုလေးချိုးကြီးကို ရေးခဲ့သည်။ ထို့နောက်တွင်ကား ဆရာကြီး သခင်
ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် ၁၉၂၉ ခုနှစ် အင်္ဂလန်သွား ဖေ၊ ပု၊ ရှိန်တို့တို့
လေးချိုးကြီးတစ်ပုဒ်ဖြင့် ရေးသား ဂုဏ်ပြုလိုက်လေသည်။ “ဪ-
ပြေအမှုပေမို့၊ ငွေခရုငယ်နှင့် ဇေယျတူပါကွဲ့၊ သပြေနုချိန်တင်ရန်
ပန်းတွေကလဲ များလိုက်ပါတီသနှင့်၊ ဖေပုရိန် အင်္ဂလန်နန်းမြေသွား

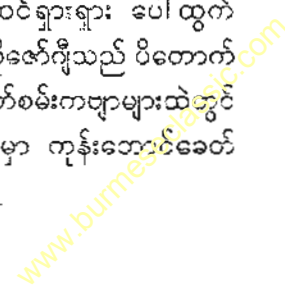
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

တို့မှာဖြင့်” ? စသော ကဗျာသွားများမှာ အလွန်စွဲမက်ဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။
ထိုကဗျာကို ဆရာကြီးက “မဟာကဗျာလေးချိုးကြီး” ဟု အမည်ပေးလေ
သည်။ ထို့နောက် မင်းသုဝဏ်သည် လွတ်လပ်ရေးမရခင် ၁၀ နှစ်အလို
တွင် လွတ်လပ်ရေးကို မျှော်ခေါ်တမ်းတကာ လှုံ့ဆော် အားပေးသော
ကဗျာတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့သည်။ အကြောင်းအရာကလည်း ကောင်း၊ အရေး
အဖွဲ့ကလည်း ညက်သဖြင့် ထိုကဗျာသည် ပြည်သူတို့၏စိတ်တွင် စွဲမက်
ဖွယ်ရာဖြစ်ပြီး တစ်ပြည်လုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားတော့သည်။

“သူ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို
ငါ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို။
တို့ပြေမှာ တို့မေကမ်းပါတဲ့
သပြေညို ရွှေဘိုပန်းဟာက
လန်းလျက်ပါကို။
ဘာမလျော့လေနဲ့
လာတော့မကွဲ့ ရွှေပဟိုရ်
လေချိုက အသွေး။
လင်းကြက်အဆော်
ကွင်းထက်မှာ တူပျော်ပျော်နဲ့
စည်တော်ကို ရည်မျှော်မှန်းကာပ
ရောင်နီမှာ အောင်စည်ရွှမ်းရအောင်
သပြေညို ရွှေဘိုပန်းရယ်နဲ့
လှမ်းကြစို့လေး။” ?

ဟူသော လေးချိုးကဗျာသည် စာဆိုမင်းသုဝဏ်၏ ကျော်ကြား
လှသော ကိုလိုနီခေတ်ဦးကဗျာ ဖြစ်ပါ တော့သည်။

ခေတ်စမ်းအချိုးကဗျာခေတ်တွင် ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်ထွက်
လာသူကား စာဆို ဇော်ဂျီပင် ဖြစ်ပါသည်။ စာဆိုဇော်ဂျီသည် ပိတောက်
ပန်းဘွဲ့ လေးချိုးသံချိုကဗျာကို ရေးဖွဲ့ပြီး ခေတ်စမ်းကဗျာများထဲတွင်
ထိုးဖောက်ထွက်လာသူဖြစ်သည်။ ရေးစပ်နည်းမှာ ကုန်းဘောင်ခေတ်

အတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အကြောင်းအရာပိုင်းနှင့် ကာရန် အသံ အနေအထားတို့တွင် ခြားနားလေသည်။ တက္ကသိုလ် မောင်သန့်စင်၊ ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ မောင်တိုးအောင်တို့သည် အချိုးကဗျာများ ရေးသား ကြသည်။ မောင်စမောင် (တက္ကသိုလ် မောင်သန့်စင်) ၏ “ပင်တိုင်စံ ဓာတုကဗျာ အနွဲ့ငယ်ကြောင့်” ၏ ကံနည်းသူ နတ်သျှင်နောင်လေးချိုး မောင်တိုးအောင်၏ “ခါဝသန် ပျိုးခါစဟာမို့” ၏ ခါဝသန်လေးချိုး မင်းသုဝဏ်၏ ခြေသံကဗျာတို့ ထင်ရှားသည်။

စာဆို ဇော်ဂျီ၏ ပိတောက်ပန်းကဗျာကို တင်ပြပါသည်။

“မခူးချင်စမ်းပါနဲ့
 နှစ်ဆန်း ခါတော်မီမို့
 ဇေယျာရည် ပြေပြေလိမ်းကာပို
 ခပ်သိမ်း နယ်စုံစုံသို့
 ပွင့်ငုံကို လင့်ကုန်ကြတော့လို့
 ခေါင်းကြွကာ ဆာဝေဝေနဲ့
 သူ့လဲလေ လောကီသားလိုပေါ့
 ကြွားချင်လှပေလိမ့်မယ်။
 တသိန်တင့်ပါဘိ
 တိမ်မြင့် ရီပြာပြာက
 ကြည်သာသာ ပင့်လေအဖြူးတွင်ဖြင့်
 တီတာတာ ပွင့်ရွှေဖူးငယ်တို့
 လည်ယှက်ကာ ဘယ်ညာလူးလေတော့
 သူတို့လို ဘယ်သူမြူးနိုင်ပါ
 ထူးပါဘိတယ်။
 တဝါဝါ ဆင်သင်္ကန်းရယ်က
 ကမ္ဘာမှာ ဘဝင်ချမ်းစေတဲ့
 သာသနာ ရွှင်ရွှင်လန်းအောင်လို့
 တမင်မှန်းကာပ သတိဆွယ်
 ရည်ရွယ်တော့သလား။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ခူးပါနဲ့ကွယ်
 ပွင့်ဖူးမှာ အဝါခြယ်၍
 မာလာအလယ်မှာ နွဲ့ချင်တဲ့ နှလုံးရယ်ကြောင့်
 နှစ်ဆုံးကုန် အတာဝင်မို့
 မာန်အင်ကို ဉာဏ်ဆင်မွေးကာဖြင့်
 အရေးအခါ သာမု
 ခမြာမှာ တဂုဏ်ဆန်းရတယ်
 ပန်းပိတောက်များ” ၇

ကဗျာတွင် ပိတောက်ပန်းကို သာမန်မဖွဲ့ဘဲ အသက်ရှိသောလူ ကဲ့သို့ တင်စား စပ်ဆိုထားသည်။ ပိတောက်ပန်း၏ အမူအရာသည် လူတို့၏ အမူအရာဖြစ်၍ ပိတောက်ပန်း၏ဘဝသည် လူတို့၏ဘဝကဲ့သို့ ထင်ရသည်။ စာဆို မင်းသုဝဏ်သည် “ခြေသံ” လေးချိုးကဗျာကို ရေးရာတွင် စာဆို ဇော်ဂျီ၏ “တစ်ခုသော သင်္ကြန်ခါ” ကဗျာကဲ့သို့ စကားညှပ်များ ထည့်၍ရေးသည်။ တစ်ခုသော သင်္ကြန်ခါ ကဗျာကို ဆရာဇော်ဂျီသည် ၁၂၉၄ ခုနှစ်တွင်ရေး၍ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဩသံ ကို ၁၂၉၆ ခုနှစ်တွင်ရေးသည်။ ခြေသံကဗျာကို (စကားညှပ်များခုန်၍) တင်ပြပါသည်။

“ပလုတ်ဖြုန်းရယ်နဲ့
 တောင်ကုန်းရွာ သာစခန်းဆီက
 ဒေါ်ရွှေမေ ဦးရေချမ်းငယ်တို့
 သာသနာ ဝါဝါလန်းရန်တဲ့
 ဆန်းလိုက်တဲ့ ခြေသံစည်း။
 တစ်လတာ သည်အရေးကိုလ
 မဟဝါ ကြည်ကြည်ပေးပါတဲ့
 ရတုချို စိတ်ကိုသွေးလေတော့
 မလေးမောင် ရွှေရောင်ငိုက်တဲ့ပြင်

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

www.burmeseclassic.com

မြင်းကဏ်ပင် ငြင်းဆန်မိုက်လေပေါ့
 လွမ်းနိုက်မတည်။
 ကညာလုံ ကြာမုံညွတ်ဟာဖြင့်
 ယမ်းယောင်ကာ ကွမ်းတောင်လွတ်တဲ့ပြင်
 မတွယ်တာ ဆယ်ခါလွတ်မယ်တဲ့
 ဒေါချိုချို ပြောဆိုရွတ်လေပေါ့
 စိုစွတ်တဲ့ မြေမျက်ရည်
 လည်တယ်လို့မဆုံး။
 လှောင်ချက်ကယ်နာ
 မောင်မျက်နှာ တစ်ရွာမှတ်ပေမယ့်
 သာသနာ ဝါဝါဝတ်ပွာမို့
 မယ်လွတ်ရာ ဘယ်ဆီခိုရပါ
 တစ်လဆို ရက်ကိုချဉ်းပါဗျ
 ဘွားခတ်ကာ ခမြာငြင်းလေတော့
 ရောင်ကြီးရှင် ဆံပင်တင်းပြီကွဲ့
 ညည်းတဲ့ တုတ်ဖြုန်း” ၇^၆

ပြောင်းလဲလာသော အချိုးကဗျာများ

အချိုးကဗျာများ၏ သိသာသော ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုကား အဆစ်
 အချိုးငယ်ကလေးများကို စုစည်း ဖွဲ့ဆိုလာခြင်းဖြစ်၏။ အချိုးကဗျာသည်
 ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် တိုးတက်စည်ပင်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ထိုခေတ်
 တွင် အချိုးကဗျာကို တစ်ပုဒ်စီသာ ရေးလေ့ရှိသည်။ အကြောင်းအရာ
 တစ်ခုကို အချိုးတစ်ပုဒ်သာရေး၍ ရှည်ချင်ရှည်မည်။ မျက်မှောက်ခေတ်
 မှာကား အကြောင်းအရာတစ်ခုကို အချိုးအဆစ် ကဗျာလေးများဖြင့်
 စုစည်းဖွဲ့ဆိုလာကြပေပြီ။ ယင်းသို့တွဲ၍ ဖွဲ့ဆိုရာ၌ ခွေးချိုးချည်း ဖြစ်ချင်
 ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ် ကြိချိုးချည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ လေးချိုးချည်း ဖြစ်ချင်

ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက ခွေးချိုးနှင့်ကြိချိုး၊ ကြိချိုးနှင့်လေးချိုး၊ ခွေးချိုး-
 ကြိချိုး-လေးချိုး သုံးမျိုးစုံတွဲ၍ ရေးတတ်ကြသည်။ ယင်းသို့ တွဲ၍ရေး
 သော ကဗျာများကို ခွေးချိုးတွဲကဗျာ၊ ကြိချိုးတွဲကဗျာ၊ လေးချိုးတွဲကဗျာ၊
 အချိုးစုံတွဲကဗျာဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။

ခွေးချိုးတွဲကဗျာ

“မိုးမရွာ ရေမတက်လို့
 အက်ကြောင်းနဲ့ ဗလပွေ
 တို့မြေကွဲ့ လယ်တော။
 နေ့ချင်းကွယ် ရေလျှံလို့
 ညချင်းကွယ် ရေလျှံလို့
 တာတမံ အနိုင်တုတ်ရတယ်
 စုပ်ရေကပေါ။
 စုပ်ရေမှာ မြေခွဲလို့
 မျိုးကြစို့ သင်္ကြန်မီ
 ဂုန်နီတဲ့ လျှော်ထူး။
 နောင်ရေးကို မျှော်ချေက
 လျှော်တလေ ငွေတလောင်းရယ်နဲ့
 ရောင်းဖို့စိတ်ကူး။
 လျှော်ချိန်ကုန် မုတ်သုန်မိုးရယ်နဲ့
 ထယ်ထိုးလို့ လယ်ထွန်
 ရောင်းစွဲတဲ့ ငက္ခဲ။
 ကြွက်သွားရယ် အတူယှဉ်လို့
 လယ်ပြင်မှာ ဆင်ကောင်ပျောက်တယ်
 ဖြိုးမောက်လို့ကဲ။

ကောက်လှိုင်းတီ လယ်ကန်သင်းက
မိုးမင်းကို ဂုဏ်ပြိုင်တယ်
ညိုနိုင်ပေလေး။
မလေးရယ် သူ့မှာလို့
ညိုပြာပြာ နီလာမှည့်ကို
ခူးခဲ့တယ်လေး။” ??

စာဆို မင်းသုဝဏ်၏ “သုံးသီးစားနှင့် ဖြောစည်သံ” ကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။ ဒွေးချိုးတွဲ ရှစ်တွဲမှ လေးတွဲကို ထုတ်နုတ်ပြဆိုပါသည်။

ကြံချိုးတွဲ ကဗျာ

“မိုးစိုစို ဟိုတစ်နေ့က
ကမူကွေ့ ချောင်ကိုခို
မိုးပက်လို့ကို။
တစ်ပွင့်မို့
ထီးညိုရဲ့ အောက်နား။
မျက်ပြူး ကြောင်တောင်တောင်နဲ့
ကန်ပေါင်ခံ သာကီမျိုးပါတဲ့
မိုးခိုတဲ့ဖား။
ငွေမိုးရည် ပေါင်းလံဖြိုးတော့
တာရိုးက ခိုကာရယ်
လှမ်းခဲ့ဈာကြွယ်။
ပုရစ်ငယ်
ချစ်ဖွယ်ကွဲ့ ပါလား။
ကိုယ်လုံး ရေတွေစိုလို့
ရိုးတိုတို ဖူးညိုအောက်ကို
တိုးလျှောက်လို့နား။

တစ်ပွင့်မို့ ထီးညိုအောက်က
ဂုဏ်မောက်တဲ့ ဖားလူပြောင်
ပြုံးစေလှောင်။
ပုရစ်မောင်
မာန်ထောင်လဲ့ ကြည်ကွဲ့။
စိတ်ထဲ ဟာတာတာနှင့်
ဪ - ငါ့မှာ အချိန်လင့်လို့
ထီးပွင့်နဲ့လွဲ။
သို့လဲလေ စိတ်ကိုတင်းလို့
အားချင်း အသာပြိုင်
တင်းစိတ်နဲ့ဆိုင်။
သူမနိုင်
ခရိုင်က တုတ်ကျိုး။
(ရှုံးပါပေါ့ဗျိုး - နုံးကာပျော့ညှိုး)
ဦးဖူးရှင် ပြိုင်တဲ့ပွဲမှာ
လွဲချက်ကဆိုး။” ??

စာဆို ငွေတာရီ၏ “ပြိုင်ပွဲ” ကဗျာဖြစ်သည်။ ဖားနှင့်ပုရစ်တို့ ပြိုင်ပွဲကို ရေးဖွဲ့ထားရာ ရှုံးသွားသော ပုရစ်မှာ သနားစဖွယ်ဖြစ်ရသည်။

လေးချိုးတွဲ ကဗျာ

“ပတ်မက ဗေထီဗေထီ။
နေဝင်ချိန် တိမ်အကျမှာ
ပွဲစလေပြီ။
ဘုရားရှေ့ ရင်ပြင်ဆီ
စည်ပါပေ လူတန်း။
အောက်လင်းရယ် မြိုင်မြိုင်နှင့်

ရေနံတိုင် မင်အစိုးမှာ
 မိုးထိဘနန်း။
 ဝချိတ်ပေါင်း ကောက်ညှိုးပေါ်။
 ဝက်ပျော့ချို စလူထုပ်နှင့်
 ပဲပက်တုတ်ဖော်။
 ငါးကျီးပေါက် ငါးခူကြော်
 နှမ်းလှော်ထောင်း ပျံ့သင်း။
 ပွဲစွေးမှာ လူစည်ခိုက်
 အရိုးချည် ဗန်းကိုချကာ
 ရောင်းရလေခြင်း။
 အထက်မီး အောက်မီးနှင့်
 အိုးကင်းကြီး ဖိုခွင်မှာ။
 အုန်းအလွှာ နှမ်းလှော်ဖြူးနှင့်
 တူးနဲ့နဲ့ပါ။
 'ရန်ကြီးအောင်' ပြည်တော်သာ
 ဘိန်းမုန့်ပါဝယ်ကြ။
 အမည်မည် အော်လို့ရောင်းတယ်
 ကောင်းလှပေစွ။" ၇၉

ကဗျာစာဆို နယဉ်၏ "ဝမ်းရေး" ကဗျာဖြစ်သည်။ လေးချိုးပေါင်း
 ၆၅တွဲ ရေးထားရာမှ သုံးတွဲကို ထုတ်နုတ်ပြပါသည်။

အချိုးစုံကဗျာ

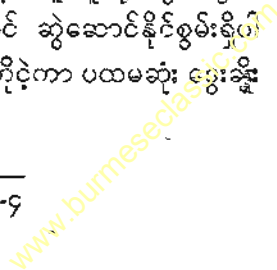
"x x x x x
 x x x x x
 တက်ခဲ့ပေါ့နော်
 စွယ်တော်နှင့်တောင်တန်း။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

တက်တိုင်း ရွှင်ပျော်ပျော်နဲ့
 သက်တိုင်း ရွှင်ပျော်ပျော်နဲ့
 တစ်တောင်ကျော် တစ်တောင်ကူး
 ဦးညွတ်လို့လှမ်း။ (ဒွေးချိုး)
 တပေါင်းလ ပွဲတော်ခါ။
 ဘော်ကြိုမှာ ပျော်လိုဇာနဲ့
 တောတောင်နှံလာ။
 ကချင်မယ် လွယ်ပလိုင်းနဲ့
 သင်တိုင်းက နီပြာပြာ
 ပါလေရဲ့ ပန်းဖွား။
 မော်ရမ်းတောင်သူနဲ့
 ပလောင်သူ နုရွှေပါး
 နှင်းဆီတဲ့လား။ (လေးချိုး)
 ကိုကချင် ဖော်တစ်သင်းနဲ့
 မော်နှင်းဆီ မယ့်သော်မှော်
 တောင်းဆုပန်သော်။
 ရင်ပြင်ပေါ်
 စွယ်တော်နဲ့ အနန်း။
 နောင်လဲ မော်မြေသူနဲ့
 အတူတူ စေတီဦးမှာ
 ဖူးခဲ့ရွှင်လန်း" ၈၀ (တြိချိုး)

စာဆိုဇော်ဂျီ၏ "ကမ္ဘောဇသို့" ကဗျာဖြစ်သည်။ ကဗျာမှာ အချိုး
 ရေးနည်း သုံးမျိုးစလုံး ပါဝင်၍ ရွတ်ရဖတ်ရ လွယ်ကူပြီး အဓိပ္ပာယ်မှာ
 သိနားလည်လွယ်ပါသည်။ ကမ္ဘောဇသို့ ရောက်ဖူးသူတို့ လွမ်းဆွတ်
 အောင်၊ မရောက်ဖူးသူတို့ ရောက်ချင်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိပါ
 သည်။ ကဗျာမှာ ငါးပုဒ်တွဲဖြစ်၍ စာမျက်နှာကိုဥဲကာ ပထမဆုံး ဒွေးခိုး
 နှစ်ပုဒ် ဖြုတ်၍ပြပါသည်။

အချိုးတွဲကဗျာ (ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး)

“တို့လယ်မြေ ကတွတ်ပေါက်
ငါးကောက်ပါတဲ့ လည်တံရှည်
တန်းစီလို့လေး။

ပုံခိုင်းသူ
ငွေဗျိုင်းဖြူ ပညာရှိတဲ့
မင်းသိတော့လေး။ (ဒွေးချိုး)

ကောက်ပင်ပျို စိမ်းလဲ့
ယိမ်းနွဲ့နွဲ့ဟန်ချီ
တန်းစီလို့လေး။

စုတ်မမီ ပန်းချီရှုံးပါတဲ့
လှဆုံးခေါင် မြသားအိကို
မင်းကြည့်တော့လေး။ (ဒွေးချိုး)

ပျိုလယ်တောက လေးချိုချို၊
မလေးမောင် ပက်ကာဖျန်းတော့
လန်းရွှင်လို့စို့။

ကောက်ပင်ပျို
ဘယ်ညာကိုယိမ်း။

ငွေဗျိုင်းဖြူ သူ့အလိုက်ကယ်
ခေါင်းစိုက်လို့တိမ်း။ (လေးချိုး)

တို့လယ်တောက မျှော်လိုက်ရင်။
ကောင်းကင်ပြာ သာတင့်မောတယ်
ပြောကျယ်စွရှင်။

မြင်စေချင်
သခင်လာခဲ့လေး။

ကျေးတောသူ လုံမတို့
မိုးလခါ အပျော်ဆုံးကို
ဘုန်းမြင်ခဲ့သေး” (လေးချိုး)

စာဆို ထိလာစစ်သူ၏ “ပျိုလယ်တောမှာ” ကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။
ကောက်စိုက်ချိန် မိုးတွင်းကာလ သဘာဝကို ပီပြင်အောင် ရေးဖွဲ့ထား
ပါသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် အချိုးကဗျာအကြောင်းပြောလျှင် စာဆို ဇော်ဂျီ
၏ “ဗေဒါလမ်း” ကဗျာများကို ချန်ထား၍မရပါ။ ဗေဒါလမ်းကဗျာ
များမှာ အချိုးကဗျာခေတ်၏ မှတ်တိုင်သစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဗေဒါ
ပင်၏ ဘဝကို အချိုးကဗျာအပုဒ်ပေါင်း ၄၀ ဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။
ဒွေးချိုး၊ ကြိုချိုး၊ လေးချိုး အစုံပါဝင်ပါသည်။ ဗေဒါလမ်း ကဗျာများ၏
ထူးခြားချက်မှာ အကြောင်းအရာ သိမ်မွေ့နက်နဲပြီး ရေးဖွဲ့ထားသော
ပုံစံမှာလည်း အချိုးကဗျာဖြစ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာရန် အဆိုတ်
အဆက် ညက်ညောပြီး အသံသာသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖတ်ရှုရ လွယ်ကူ
ပြီး စာဖတ်သူကို ဆွဲဆောင်အားရှိပေသည်။ စာဆိုဇော်ဂျီသည် တဗျာ
ပုဒ်စု (၂) တွင် ဗေဒါ၏ ဘဝခရီးအစကို ဤသို့ ဖွဲ့ဆိုကာ စာဖတ်သူကို
မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။

“ဒီချောင်းမှာရွှင်
ဗေဒါခင် ပြာလဲ့။
စံပယ်ကို ရမယ်ဖွဲ့
ကမ်းကပ်ချင်ခဲ့။ (ဒွေးချိုး)
ဒီချောင်းမှာရွှင်
ဗေဒါခင် ပြာလဲ့။
ပျိုမယ်ကို ရမယ်ဖွဲ့
ကမ်းကပ်ချင်ခဲ့။ (ဒွေးချိုး)
ဒီချောင်းမှာရွှင်
ဗေဒါခင် ပြာလဲ့။

စေတီငယ် ရမယ်ဖွဲ့
 တမ်းကပ်ချင်ခဲ့။ (ခွေးချိုး)
 လင်းယာဉ်နွဲ့ တချီချီ။
 ကျွန်းရှင် သူစကား
 နားကျခဲ့ပြီ။
 ကျွတ်ဆုမြတ် စလွယ်ချီ
 ဗေဒါရီ ပြာလဲ့။
 စုန်ချည်ဆန်ချည်နဲ့
 ဒီချောင်းရေ ဗေဒါလမ်း
 မယ့်လမ်းပါတဲ့” *၂ (လေးချိုး)

“ဗေဒါလမ်း ကဗျာများသည် လူ့သဘောကို ရေးသည်။
 ထိုအချက်ကို တစ်ပုဒ်ချင်းဖတ်၍ မသိနိုင်။ ပုဒ်ရေအားလုံး စုဖတ်
 မှ သိနိုင်မည်။ ရေးဖွဲ့ထားပုံ အဆင့်မြင့်သည်။ အချိုးကဗျာ
 စပ်နည်းတွင် သရဖူဆောင်းသည်” *၃

ဟု ဆရာမင်းသုဂုဏ်က မှတ်ချက်ပြုပါသည်။ ဆရာဇော်ကျိကိုယ်တိုင်
 ကလည်း -

“ဆရာနေထိုင်သည် ပုဂံလမ်းနှင့် တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်
 (အိမ်နှင့်ရုံး) ရက်ကန်းရှယ်သကဲ့သို့ နေ့စဉ်သွားလာနေရပုံမှာ
 ဗေဒါပင်ကလေး မြစ်ထဲတွင် စုန်ချည်ဆန်ချည် မျောပါနေပုံနှင့်
 တူသည်ဟု စိတ်ကူးရကြောင်း၊ အချိုးကဗျာများကို ရန်ကုန်တွင်
 ရေး၍ အချိုးကို ဖျာပုံ-ရန်ကုန်သင်္ဘောပေါ်တွင်ရေးခဲ့ကြောင်း” *၄
 မိန့်ဆိုပါသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် အချိုးကဗျာများအနေဖြင့် စာဆိုဇော်ကျိ၊ စာဆို
 မင်းသုဂုဏ်၊ စာဆို ငွေတာရီ၊ စာဆို နုယဉ်နှင့် စာဆို ထိလာစစ်သူတို့၏
 အချိုးကဗျာများကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ အင်းဝခေတ်မှစ၍ မျက်မှောက်
 ခေတ်တိုင်အောင် အချိုးကဗျာများသည် သက်တမ်းရှည်ကြာစွာ တည်ရှိ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

လာခဲ့ရာ ဖွဲ့နည်းစပ်နည်း ပုံသဏ္ဍာန် မပျက်မစီး တည်ရှိနေသည်ထ
 လွဲ၍ အချိုးကဗျာများမှာ များစွာပြောင်းလဲခဲ့ပါပြီ။ တစ်ပုဒ်ချင်းကို
 ပိုဒ်ရေများများ၊ စာလုံးရေများများ၊ ကာရန်နဘေထပ်တို့ဖြင့် ရေးသား
 ခြင်းမျိုး မရှိတော့ပါ။ ပိုဒ်ရေကို လျှော့လာသည်။ စာလုံးရေကို ဆွဲလာ
 သည်။ ကာရန်ကို သင့်ရုံသာယူ၍ စကားလုံးတန်ဆာဖြစ်သော နဘေ
 ထပ်တို့ကို ဦးစားမပေးတော့ပါ။ အကြောင်းအရာ အတွေးအခေါ်ပိုင်း
 နှင့် တင်ပြပုံကို ဦးစားပေးလာကြသည်။ အကြောင်းအရာတစ်ခုပုံတို့
 အချိုးတွဲဖြင့် ရေးသားခြင်းကြောင့် ပေါ့ပါးလွယ်ကူစွာ ဖတ်ရှုနိုင်သည်
 အတွက် ယနေ့ အချိုးကဗျာသည် ပြည်သူနှင့် နီးစပ်မှုရှိလာသည်။
 ခမ်းနားကြီးကျယ်သည့် အကြောင်းအရာကို ခက်ခဲသည့် စကားလုံးများ
 ဖြင့် ဖွဲ့ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ သာမန်အကြောင်းကိစ္စလေးများကို လူတိုင်း
 နားလည်လွယ်သည့် စကားလုံးများဖြင့် ဖွဲ့ဆိုသည်ကို တွေ့ရသည်။
 ဤသည်ပင်လျှင် မျက်မှောက်ခေတ်၌ အချိုးကဗျာများ ရှင်သန်နေခြင်း
 အကြောင်းဖြစ်သည်။

အချိုးကဗျာအတွဲပေါင်း ငါးမျိုး တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိုးတွဲများ
 သည် တွဲရုံသာ တွဲထားပြီး တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် သိထားခြင်းမရှိသည်တို့
 သတိပြုမိပါသည်။ ရှေ့ပိုင်းတွင် တျာချင်းကဗျာသည် အချိုးကဗျာ
 (လေးချိုးကဗျာ) ဖြစ်ကြောင်း ပြခဲ့ပါသည်။ တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် ကာရန်
 ချိတ်ဆက်သီတို့ ထားသည်ကိုလည်း ပြခဲ့ပါသည်။ တွဲခြင်းနှင့် သီခြင်း
 မတူပါ။ ကဗျာတစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် ပူးကပ်ထားခြင်းမှာ တွဲခြင်း များ
 ဖြစ်ပါသည်။ သီခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဆရာမင်းသုဂုဏ်၏ -

“အေးရိပ်သားတဲ့ ပြည်ညောင်ညို

ဥဩတွန်သံချို
 ဒိုးယိုစီးတဲ့ နဒီတွင်း
 သမင်ရေသောက်ဆင်း။
 မြက်ခင်းလဲ့လဲ့ မြေညီညီ
 ကုံကော်ဝတ်မှုန်စီ

သုတတတ်စာတမ်းများ-၄

ဇာလီပျော်တဲ့ ကျောင်းသင်္ခမ်း
လူလေးသွားချင်စမ်း” ၁

ဟူသော “ဝင်္ဂီပါ” ကဗျာကဲ့သို့ ပထမပိုဒ်၏ အဆုံးကာရန် “ဆင်း”
ကို ဒုတိယပိုဒ် ပထမစာကြောင်းတွင် “ခင်း” ဖြင့် ချိတ်သီထားသည်ကို
ဆိုလိုပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ် အချိုးတွဲကဗျာများရေးသူ စာဆိုတို့
သည် အချိုးကဗျာများကို တွဲစ၍ ရေးသားရာမှ တွဲသီ၍ ရေးလာလိမ့်
မည်ဟု မျှော်မှန်းမိပါသည်။ တွဲသီထားသော အချိုးကဗျာလေးများမှာ
ပို၍နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပြီး ရွတ်ရဖတ်ရ ပိုပြီးအသံသာလိမ့်မည်ဟု
ထင်မြင်မိပါသည်။

စာတမ်းရှင်သည် မိမိ၏ ကဗျာရေးသက်တစ်လျှောက်တွင် အချိုး
ကဗျာများစွာ ရေးခဲ့ပါသည်။ အချိုးတွဲကဗျာများလည်း ရေးခဲ့ပါသည်။
သို့သော် “သီတွဲ” ရေးရန် စိတ်ကူးမပေါက်ခဲ့ပါ။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် မဟာ
ဝိဇ္ဇာဘွဲ့အတွက် “အချိုးကဗျာ လေ့လာချက်” ကျမ်းပြုသောအခါမှ
အချိုးကဗျာများကို သီတွဲ ရေးရန် စိတ်ကူးရပါသည်။ ထိုစိတ်ကူးမှာလည်း
တျာချင်းကဗျာကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ရာမှလည်းကောင်း၊ ထိုနှစ်မှာပင်
“မြန်မာကလေးကဗျာ” စာတမ်းဖတ်စဉ်က ဆရာမင်းသုဝဏ်၏
“အေးရိပ်သာတဲ့ ပြည်ညောင်ညို” ကဗျာကို လေ့လာမိရာမှလည်း
ကောင်း ရသောစိတ်ကူးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ရေးရန် အားမထုတ်ခဲ့ပါ။
မရေးဖြစ်ခဲ့ပါ။ ယခု ဤစာတမ်းရေးသားစဉ် ဤနေရာရောက်သော
အခါ “အချိုးသီတွဲ” ကဗျာရေးရန် စိတ်အားထက်သန်လာပါသည်။
ထို့ကြောင့် ရေးရန်အားထုတ်မိပါသည်။ ရေးရန် အကြောင်းအရာကို
စဉ်းစားလိုက်သောအခါ ဤ “သုတဘဏ် စားတမ်းဖတ်ပွဲ” အကြောင်း
ကိုပင် ကဗျာဖွဲ့လျှင် ကောင်းမလား စဉ်းစားမိပါသည်။

“သုတဘဏ်စာတမ်းဖတ်ပွဲ” ကို မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်း
အဖွဲ့ကြီးက ဦးဆောင်ပြုလုပ်သည်။ စာပေ၊ အနုပညာနှင့် အခြားသော
ပညာရပ်များအကြောင်း စုံစုံလင်လင် ရေးသားပြုစု ဖတ်ကြားကြသည်။
ထိုအကြောင်းများကို အချိုးသီတွဲ ကဗျာလေးများ ရေးဖွဲ့မိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

အချိုးကဗျာလောကတွင် ပထမဆုံး အချိုးသီတွဲကဗျာ ဖြစ်မည် ထင်ပါ
သည်။ ကဗျာကို တင်ပြပါသည်။

“စာတမ်းကွဲ့ ‘သုတဘဏ်’
မှန်ပါတဲ့ စာပေသိုက်။
သီအမြင် ကိုယ်စီငှ
ရလို့နှစ်ခြိုက်။ (ခွေးချိုး)
ပွေ့ပိုက်လို့ ရွေးကာပင်။
စာဖူးငှ စာပွင့်ပန်း
လန်းတဲ့ပုံအင်။
စာအတွေး စာအသွင်
စာအမြင် စာအသိ။
ဤစာပေ ဘဏ္ဍာသိုက်
နှိုက်ကြပါတိ။ (လေးချိုး)
စွဲငြိုကာ စိတ်နှလုံး
ယူကူးလို့ မှတ်စေချင်။
စာတမ်းတွေ ပြုစုရေးလို့
ပေးကြစုံလင်။
ဖတ်ပါတဲ့ ကိုယ်စီပင်
တင်ပါတဲ့ ကိုယ်စီပါ
များတဲ့သုတ။ (တြိချိုး)
ပြုကြတဲ့ စာစုံသလေ။
ဝိဇ္ဇာရယ် သိပ္ပံအား
ပွားကြထွေထွေ။
စာပွဲက စည်ကာဝေ
စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်း။
နိုင်ငံတော် စာပေအကျိုး
သည်ပိုးဘိခြင်း” (လေးချိုး)

သုတဘဏ်စာတမ်းများ-၄

www.burmeseclassic.com

၄၂၆ • သုရဇော်

ဖော်ပြပါ ကဗျာများအတိုင်း ကဗျာတစ်ပုဒ် အဆုံးပိုဒ် (အဓိက ရန်) နှင့် နောက်တစ်ပိုဒ်အစတို့တွင် ကာရန်များ သိတွဲ၍ အပုဒ်များစွာ ရေးနိုင်ပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာစာပေသည် ပုဂံခေတ်တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကဗျာအရေးအသားသည်လည်း သန္ဓေတည်ကာ အင်းဝခေတ်တွင် ရှင်သန်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ကြောင်းနှင့် အချိုးကဗျာ ဆိုသည်မှာလည်း ကဗျာရေစီးကြောင်းအတိုင်း မျှောပါခဲ့ပြီး ယနေ့မျက်မှောက် ခေတ်တိုင်အောင် တည်ရှိနေကြောင်း ဘင်ပြခဲ့ပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အချိုးကဗျာသည် အသွင်ပြောင်းလဲခဲ့ပုံကိုလည်းကောင်း၊ တိုးတက်ခဲ့ပုံကိုလည်းကောင်း သိသာနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့တည်ရှိနိုင်ခဲ့ခြင်းမှာလည်း ထိန်းသိမ်းပြုပြင် တောင့်တောက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာစာပေ မပျောက်သမျှ ကဗျာ မပျောက်နိုင်ပါ။ ကဗျာ မပျောက်သမျှ အချိုးကဗျာများ မပျောက်နိုင်ပါ။ မြန်မာ့ဂီတ မပျောက်သမျှ အချိုးကဗျာ မပျောက်နိုင်ပါ။ မြန်မာ့ဇာတ်သဘင် မပျောက်သမျှ အချိုးကဗျာ မပျောက်နိုင်ပါ။ မိခင်သည် ရင်သွေးငယ်အား တေးဆိုချောသိပ်သည်မှာလည်း အချိုးကဗျာ၊ ကလေးငယ်များ ကစားရွယ်တွင် သီဆိုကစားကြသည်မှာလည်း အချိုးကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ပြည်သူတို့သည် အချိုးကဗျာလေးများကို နှစ်သက်လက်ခံသည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ကဗျာရှင်များကလည်း ပြည်သူတို့၏ဘဝနှင့် နီးစပ်သော၊ ပြည်သူတို့၏ဘဝကို သရုပ်ဖော်သော အချိုးကဗျာများကို ရေးသားလျက်ရှိပါသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် ထုတ်ဝေနေကြသော မဂ္ဂဇင်းများစွာတို့တွင် ကဗျာများ ဖော်ပြကြပါသည်။ သို့သော် အချိုးကဗျာ အပါအဝင် နည်း

စနစ်တကျ ရေးဖွဲ့သော ကဗျာများ ထည့်သွင်းမှု နည်းနေပါသည်။ ထိုကဗျာများ ထည့်သွင်းသည့် မဂ္ဂဇင်းများ ဆယ်ဂဏန်းအတွင်းတွင် ရှိပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော်က ထိုကဗျာများကို ချိုးမြှောက်သည်မှာ အားတက် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်က ချိုးမြှင့်လျက် ရှိသော အမျိုးသားစာပေဆု၊ စာပေဗိမာန်စာမူဆု၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ စာပေဆုနှင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန် ယက်မြက်ရေး၊ တပ်မတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ် စာပေပြိုင်ပွဲများတွင် ကဗျာဘာသာရပ် ပါရှိပြီး စည်းစနစ်တကျ ရေးဖွဲ့သော အချိုးကဗျာ အပါအဝင် ကဗျာများကို ဆုများ ချီးမြှင့်လျက်ရှိသည့်အတွက် အချိုးကဗျာများသည် ဆက်လက်ရှင်သန်နေမည်သာဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာကဗျာလောကကြီးနှင့်အတူ အချိုးကဗျာများ ဆက်လက် ရှင်သန်နေရန် ဤစာတမ်းသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အထောက်အကူပြုနိုင်ပါစေဟု မျှော်ရည်မိပါသည်။

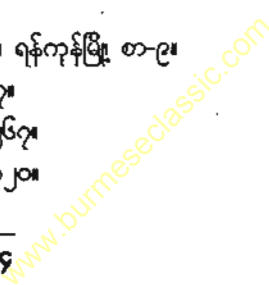
သုရဇော်

www.burmeseclassic.com

မှတ်စုများ

- ၁။ တောင်ခေည်သဘင်ကျောက်စာ၊ သက္ကရာဇ် ၄၃၃ ခုထိုး၊ ကြောင်းရေ ၉ မှ ၁၄။
- ၂။ ကုသကျောက်စာ၊ ပုံ (၂၄၉-၂၅၀) စာရင်း၊ ၃၅၄ ကမ၊ ကြောင်းရေ ၈ မှ ၉။
- ၃။ ကျွတ်မင်း ပိထွေးတော် ကျောက်စာ၊ သက္ကရာဇ် ၆၁၅ ထိုး၊ ပုဂံ ဝက်ကြီးအင်း၊ ဝှေပြားကြီး၊ အနောက်တောင်ယွန်း လေးမျက်နှာတရား။
- ၄။ ကလွန်းအိုကျောင်းကျောက်စာ၊ သက္ကရာဇ် ၆၂၄ ထိုး၊ ကြောင်းရေ (၁-၂)။
- ၅။ ဦးဘေမောင်တင်၊ မြန်မာစာပေသမိုင်း၊ ၁၉၆၅၊ စာ-၂၆၉။
- ၆။ ဦးတင်၊ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း၊ စာ-၅၄၅။
- ၇။ ပုပ္ဖားဦးကျော်ရင်၊ ကဝိဘာရတီကျမ်း၊ မန္တလေး၊ ၁၃၂။
- ၈။ - ၎င်း -
- ၉။ မင်းသုဝဏ်၊ ကဗျာရေးချင် စာစပ်သင်၊ စာပေဗိမာန်၊ စာ-၉။
- ၁၀။ ဦးတင်၊ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း၊ စာ-၅၄၅။
- ၁၁။ ဦးဘေမောင်တင်၊ မြန်မာစာပေသမိုင်း၊ စာ-၁၇၇။
- ၁၂။ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်၊ အတွဲ-၂ (ဆ-န)၊ မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၇၉၊ စာ-၁၈၅။
- ၁၃။ ဆရာလွမ်း၊ ကဗျာသာရတ္ထသင်္ဂြိုဟ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၉၅၅၊ စာ-၃၇၃။
- ၁၄။ ပုပ္ဖားဦးကျော်ရင်၊ ကဝိဘာရတီကျမ်း၊ စာ-၅၂၀။
- ၁၅။ လေးလေးလဲလဲ နေကန်ပွင့်တဲ့ အရှည်ဆွဲ၍ ရွတ်ဖတ်အပ်သော အသံကာရန် ငယ်၊ ပေါ့ပေါ့မြန်မြန် မလေးကန်ဘဲ သံမှန်ဖြင့်သာ ရွတ်ဆိုရသော အသံကာရန်
- ၁၇။ ဦးတင့်ဆွေ၊ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိဿည်း၊ စာ-၁၁၈။
- ၁၈။ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်း၊ အတွဲ-၄ (ရ-ဋ)၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ၁၉၈၁၊ စာ-၁၇၆။
- ၁၉။ ဦးတင့်ဆွေ၊ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိဿည်း၊ စာ-၁၃၃။
- ၂၀။ ဦးချစ်စရာ၊ ကဗျာဖွဲ့ နည်းကျမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၉၂၇၊ စာ-၄၁။
- ၂၁။ နန်းညွန့်ဆွေ၊ ခေတ်မီကဗျာဖွဲ့ နည်း၊ ရန်ကုန်၊ စာ ၅၈-၅၉။
- ၂၂။ ဦးတင့်ဆွေ၊ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိဿည်း၊ စာ-၁၃၃။

- ၂၃။ နိုင်ငံတော်မှ မဟာဂီတ၊ စာ-၆၃။
- ၂၄။ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိဿည်း၊ စာ-၁၃၅။
- ၂၅။ မြန်မာအဘိဓာန် အကျဉ်းချုပ်၊ တွဲ-၃ (ပ-ယ)၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၉၇၉၊ စာ-၁၆၆။
- ၂၆။ စောင်းဦးထွန်းရှိန်၊ စောင်းပညာနှင့် ကျွန်တော်ဘဝ၊ ၁၉၆၉၊ စာ-၅၂။
- ၂၇။ သုခမှတ်ရာ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၉၇၃၊ စာ-၁၄၅။
- ၂၈။ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိဿည်း၊ စာ ၁၃၀-၁၃၁။
- ၂၉။ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း၊ စာ-၅၂၄။
- ၃၀။ - ၎င်း - စာ-၅၂၆။
- ၃၁။ ဦးလွင်၊ ကဗျာသင်္ဂဟပေခနီ၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ၊ ၁၉၆၆၊ စာ-၂၂၆။
- ၃၂။ ဦးကျော်ခွန်း၊ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း၊ ဒု-တွဲ၊ စာ-၁၆၈။
- ၃၃။ ဦးချစ်စရာ၊ ကဗျာဖွဲ့ နည်းကျမ်း၊ စာ ၃၈-၃၉။
- ၃၄။ မောင်မောင်လတ်၊ ဂီတဝိသောဓနီကျမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၂၉၆၊ စာ-၁၆၇။
- * နိုင်ငံတော်မှ မဟာဂီတတွင် “ချေ” အစား “စေ”၊ “ပါး” အစား “နား” ဟု မှုကွဲတွေ့ရသည်။ စာ-၅၁။
- ၃၅။ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိဿည်း၊ စာ-၁၄၄။
- ၃၆။ - ၎င်း - စာ-၁၄၅။
- ၃၇။ ကဝိဘာရတီကျမ်း၊ စာ-၂၆၇။
- ၃၈။ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း၊ စာ-၅၄၆။
- ၃၉။ - ၎င်း - စာ-၆၄၂။
- ၄၀။ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း၊ ဒု-တွဲ၊ စာ-၁၇၉။
- ၄၁။ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း၊ ကဝိဘာရတီကျမ်း၊ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိဿည်းကျမ်း၊ ကဗျာစွယ်စုံကျမ်း။
- ၄၂။ တောင်တွင်းကြီး၊ ဦးဘမောင်၊ ဦးကြော့နှင့် တောင်တွင်းစာဆိုကျော်များ၊ စာ-၄၈။
- ၄၃။ ကဗျာစွယ်စုံကျမ်းကြီး၊ စာ-၁၆၀။
- ၄၄။ မစ္စတာမောင်မိုင်း၊ မှာတော်ပုံဝတ္ထု (ပထမတွဲ)၊ ရန်ကုန်မြို့၊ စာ-၉။
- ၄၅။ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ၊ စာ-၁၈၇။
- ၄၆။ မောင်မောင်လတ်၊ ဂီတဝိသောဓနီကျမ်း၊ စာ-၂၆၇။
- ၄၇။ - ၎င်း - စာ-၁၂၀။

- ၄၈။ ဦးဝန်နှင့် ဦးသိန်းဟန်၊ ခေတ်သစ်ကဗျာများ။ ၁၉၆၅။ စာ-၁၂။
- ၄၉။ မြန်မာစာပေသမိုင်း။ စာ-၂၀။
- ၅၀။ အုပ်စုခင်ခင်လေး။ အမျိုးသမီး အနုပညာရှင်များ။ စာ-၉၇။
- ၅၁။ ပါမောက္ခ ဦးမောင်၊ အနုစာပေ ကောက်နုတ်ချက်၊ ပထမတွဲ။ ၁၉၅၂။ စာ-၆၄။
- ၅၂။ မောင်ကြည်ရှင်၊ မွေနှိတ်၊ စာ-၁၅၂။
- ၅၃။ "စာဆိုတော်များ အတ္ထုပ္ပတ္တိ" တွင် "ဦးစံတူ" ဟု ဖော်ပြသည်။
- ၅၄။ အမျိုးသမီး အနုပညာရှင်များ။ စာ-၁၂၆။
- ၅၅။ - ၎င်း - စာ-၁၃၇။
- ၅၆။ ပါမောက္ခ ဦးမောင်၊ ကဗျာပန်းကုံး။ စာ-၁၀၄။
- ၅၇။ အမျိုးသမီး အနုပညာရှင်များ။ စာ-၂၀၄။
- ၅၈။ ဦးတင်မြင့် (ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး)၊ ဦးပညာလက်ရွေးစင်စာများ။ စာ-၄၁၃။
- ၅၉။ ကင်းဝန်မင်းကြီး ကဗျာစု။ စာ-၉၅။
- ၆၀။ အမျိုးသမီး အနုပညာရှင်များ။ စာ-၂၄၉။
- ၆၁။ ဦးကြောနှင့် တောင်တွင်းစာဆို ကဗျာစာအုပ်
- ၆၂။ အချုပ်တန်းဆရာဖေ ကဗျာပေါင်းချုပ်။ စာ-၅၃။
- ၆၃။ မြန်မာစာပေသမိုင်း။ စာ-၄၅၇။
- ၆၄။ လယ်တီဆရာတော်၊ ဂန္ထီရကဗျာကျမ်း။ စာ-၁၀၇။
- ၆၅။ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ။ စာ-၁၉၈။
- ၆၆။ ကဗျာဖွဲ့ နည်းနိသျှည်း။ စာ ၁၂၄-၁၂၅။
- ၆၇။ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း။ စာ-၆၃၀။
- ၆၈။ အမျိုးသမီး အနုပညာရှင်များ။ စာ-၂၆၇။
- ၆၉။ ကဗျာပန်းကုံး။ စာ-၁၆၄။
- ၇၀။ မြန်မာကဗျာဖွဲ့ နည်း ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ၊ အခြေခံပညာ အဆင့်မြင့်တန်း စာကူးစက်လှည့်မှု။ စာ-၅၅။
- ၇၁။ ဦးဝန်နှင့် ဦးသိန်းဟန်၊ ခေတ်သစ်ကဗျာများ။ စာ-၄၃။
- ၇၂။ ဣန္ဒာဝံသ နန်းတွင်းဇာတ်တော်ကြီး၊ ပထမတွဲ။ စာ-၃၅။
- ၇၃။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း လေးချိုးပေါင်းချုပ်။ ၁၉၆၈။ စာ-၃၇။
- ၇၄။ မင်းသုဝဏ်၊ အင်းယားကန်သို့ အိုကုတို့၊ စာ-၅၂။

- ၇၅။ ခေတ်စမ်းကဗျာများ (၁)။ စာ ၁၃-၁၄။
- ၇၆။ မင်းသုဝဏ်၊ အင်းယားကန်သို့ အိုကုတို့၊ စာ-၇၅။
- ၇၇။ အလယ်တန်း ကဗျာလက်ရွေးစင်၊ ၁၉၇၃။ စာ-၈။
- ၇၈။ မင်းယုဝေ၊ ငွေတာရီ၊ ရတနာကဗျာများ၊ ရန်ကုန်၊ စာ ၇၉-၈၀။
- ၇၉။ ထုံဝတ်လွှာကဗျာများ၊ နယဉ်၊ ၁၉၇၁။ စာ ၁၁၀-၁၁၂။
- ၈၀။ အထက်တန်း ကဗျာလက်ရွေးစင်၊ ၁၉၇၉။ စာ ၁၆-၁၇။
- ၈၁။ ထီလာစစ်သူ၊ သွေးနှင့်လက်ကံ ကဗျာများ။ ၁၉၆၂။ စာ ၆၃-၆၅။
- ၈၂။ အထက်တန်း ကဗျာလက်ရွေးစင်၊ ၁၉၇၉။ စာ ၁၆-၁၇။
- ၈၃။ ဆရာတော်ရှိနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့ ကိုယ်တိုင်ပြောပြချက်။
- ၈၄။ - ၎င်း -
- ၈၅။ မင်းသုဝဏ်၊ မောင်ထွေးဖို့ ကဗျာများ။

